MIRCEA VINTILĂ

BUBADA CORBUL

472039

ROXELANA ȘI SOLIMAN

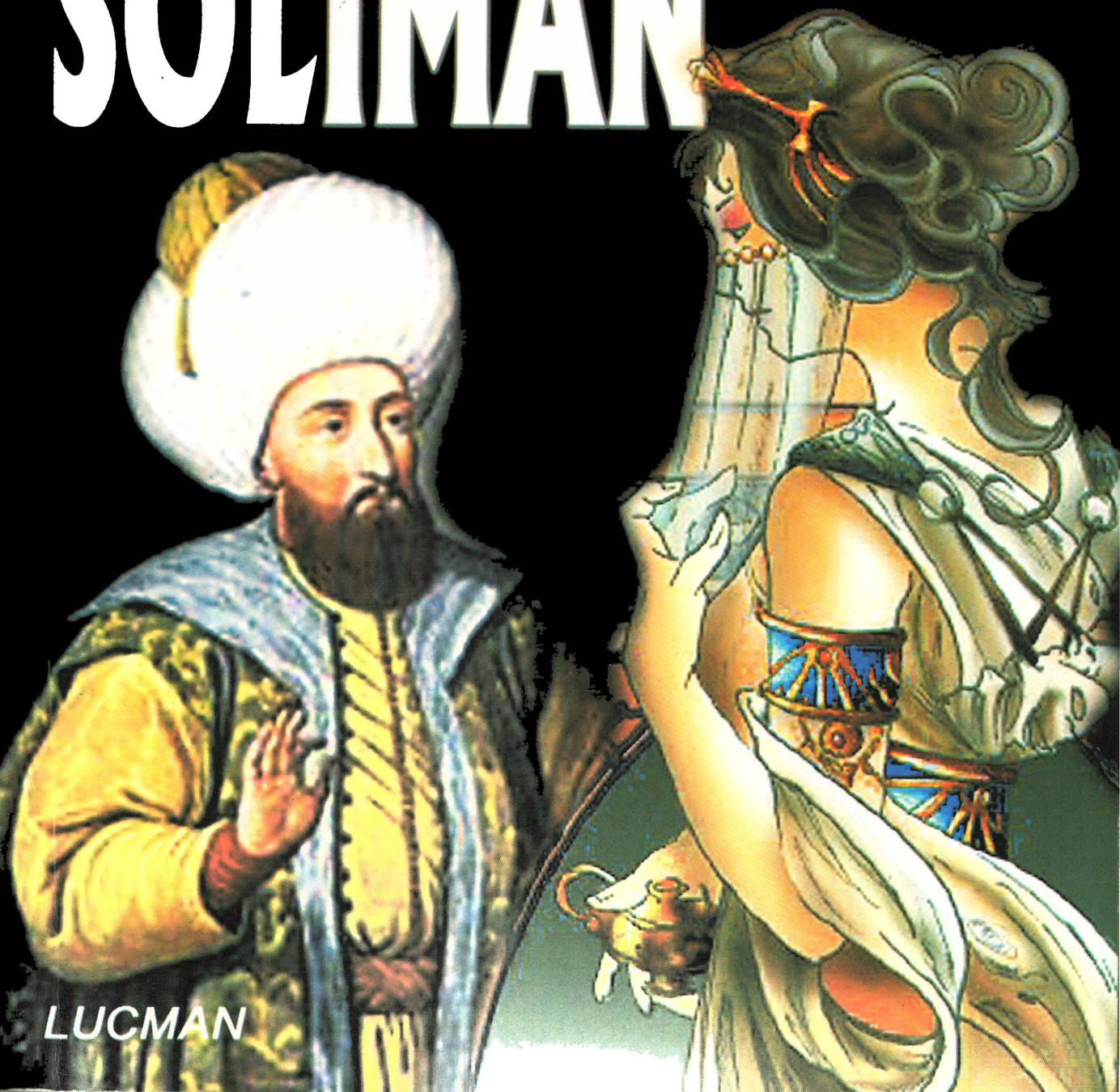

LUCMAN

Mircea Burada

Vintilă Corbul

ROXELANA ȘI SOLIMAN

Editor: **Lucian BORLEANU**
Redactor: **Dan OGREZEANU**
Coperta: **Flory PREDA**
Tehnoredactare: **Florența SAVA**

Copyright © **Editura Lucman, 2004**

Copy Ro - 958/23.10.2003

TITLUL ORIGINAL: *ROXELANE ET SOLIMAN*
par Mircea Burada et Vintilă Corbul

Toate drepturile pentru ediția de față
sunt rezervate **Editurii Lucman**.
Reproducerea parțială sau integrală a textului
fără acordul editurii este interzisă şi va fi pedepsită
conform legilor în vigoare.

Comenzile pot fi trimise pe adresa editurii:
Editura Lucman
Bucureşti, Bd. Al. I. Cuza nr. 91, Sector 1
Telefon/fax: 021/223.77.55
e-mail: comenzi@lucman.ro
www.lucman.ro

ISBN: 973-8465-63-X

Mircea Burada

Vintilă Corbul

ROXELANA ȘI SOLIMAN

Traducere de
Nicolae BALTĂ și Diana ȘERBAN

Biblioteca „ASTRA"
— S I B I U —

Editura LUCMAN
2004

734106
Biblioteca ASTRA

734106

NU SE
ÎMPRUMUTĂ
ACASA

- IUL. 2010

472039

1

Grădinile cu miresme îmbătătoare, presărate cu flori aprins colorate ce contrastau cu verdele-închis al copacilor și al ierbii, își etalau covoarele mătăsoase, acoperite ici și colo de pete de umbră răcoroasă, ce constituiau refugiul obișnuit al câinilor cu blană deasă, ce umblau gâfâind, cu limba umedă și atârnândă. Păsările evitau spațiul deschis și încins, căutând avide adăpostul celor mai stufoase rămurele. O somnolență dulce acoperea ca o negură sidefie satul ațipit de-a lungul unui drum sinuos asemănător cu un șarpe tolănit la soare. Această ambianță tihnită înăbușea zgomotele familiare, cufundând natura în tăcere.

Florile își deschideau corolele parfumate spre astrul ce-și arunca ploaia de aur, uscată și toridă, peste praful chihlimbariu și peste pomi. Din când în când, frunzele dansau leneș pe muzica domoală a unui vânticel zburdalnic care înfrunta dogoarea.

Pereții spoiți cu var ai caselor, cu uși și obloane de culori aprinse precum cuburile pe care copiii le stivuiesc pe lespezile de piatră, se întindeau de jur-împrejurul bisericii înalte, încoronată de acoperișuri ascuțite cu cruci ce se conturau pe bolta imensă de un albastru-deschis ca al beriliului.

La oarecare distanță de sat, hățișuri de iederă se cățărau pe zidurile crenelate și pe turnurile ce străjuiau în cele patru colțuri un mic castel fortificat. O grădină întinsă,

inundată de trandafiri, ce atrăgea albinele și fluturii din vecinătate, punea în lumină farmecul acestui castel, așa cum pernița catifelată a unui sipet cu bijuterii scoate în evidență perfecțiunea unei perle cu ape schimbătoare ce reflectă jocurile de lumină ale zilei.

Un fluture de culoarea curcubeului se înalță în aer și, mai zburdalnic și mai îndrăzneț decât semenii lui, se strecură printr-o fereastră deschisă într-o cameră cu pereții acoperiți de tapiserii împodobite cu frunze luxuriante, ca și cele din grădină. Zbură, încântat, pe deasupra părului de culoarea aurului vechi, mătăsos și strălucitor, al unei adolescente întinse pe pat, cu fața înfundată într-o pernă albă garnisită cu dantelă. Trupul plăpând, fermecător al fetei era zguduit de suspine. Pumnii ei loveau cuvertura precum aripile unei păsări rănite. Epuizată de furie, Alexandra mai dădu o lovitură în pat, după care rămase nemișcată.

Fluturele se așeză pe una dintre buclele parfumate, apoi, speriat de mișcarea bruscă a adolescentei care se ridică, își luă zborul și ieși pe fereastră.

Era frumoasă, și suferințele din dragoste nu reușeau să o urâțească. Cu un gest copilăresc, își șterse cu dosul palmei lacrimile ce-i șiroiau pe obraji. Încercă să-și stăpânească nervii, dar fără succes. Durerea, umilința și furia o copleșeau. Pentru prima dată, regreta liniștea, severitatea și izolarea pensionului de la Roma, unde tatăl ei, episcopul Josef Losowski, o înscrisese să-și continue studiile. Cu câtă bucurie și nerăbdare părăsise Roma la încheierea școlii ca să se întoarcă acasă, în Polonia! Și-ar fi dorit ca trăsura să aibă aripi. Călătoria era prea înceată, atât de grăbită era să ajungă acasă, la mătușa Helena, sora tatălui ei, la unchiul Kazimir, soțul Helenei, care o făcea să râdă, la numeroasele ei prietene și mai ales la Stanislas Zamoyski, iubitul ei Stanislas. Nu bănuise nici o clipă ce festă avea să-i joace viața.

De îndată ce sosise la castel, mătușa Helena o strânsese în brațe, cu o dragoste maternă, la pieptul ei masiv,

o felicitase pentru notele bune de la școală, îi oferise un prânz îmbelșugat și în cele din urmă îi mărturisise secretul păstrat cu grijă până în ultima clipă:

— Alexandra, o să-i fii prezentată regelui, vrăbiuța mea!

Fata aproape că se înecase de bucurie.

— Eu, să-i fiu prezentată Maiestății Sale?

— Da, și asta chiar săptămâna viitoare!

Alexandra se ridicase de la masă fără să mai ceară voie și începuse să se învârtă prin cameră, repetând ca într-un soi de transă: „O să-i fiu prezentată regelui! O să-i fiu prezentată regelui!" Deodată, se oprise în fața jilțului cu spătar înalt în care lua loc de obicei tatăl ei, stând dreaptă, dar plină de deferență, ca și cum s-ar fi aflat în fața suveranului. Făcu o reverență adâncă și rosti cu o intonație comică: „Maiestate!... Maiestatea Voastră e prea bună!... Primesc cu bucurie porunca Maiestății Voastre de-a ocupa rangul de domnișoară de onoare a augustei noastre regine!"

Aplaudată de Kazimir și Helena, Alexandra se repezi să-i sărute.

— Cu ce ocazie îi voi fi prezentată regelui?

— Prințul Adam Jablonowski ne-a invitat la căsătoria fiicei sale Ana.

— Ana se mărită? Extraordinar! Minunat! Cu cine?

— Cu Stanislas Zamoyski!

Răspunsul o lovise ca o măciucă.

— Regele Sigismund, Dumnezeu să-l ocrotească, va asista la ceremonie. Atunci îi vei fi prezentată... Nu e minunat, vrăbiuțo?

Stupefiată, Alexandra nu fusese atentă la ultimele cuvinte ale mătușii sale. Lumea se năruia și o înghițea. Înainte de a izbucni în lacrimi, găsise puterea să urce în camera ei și să se încuie. Timp de douăzeci și patru de ore, refuză orice hrană și se mulțumi cu apa ce rămăsese într-o carafă de pe noptieră.

Alexandra se frământa, neînțelegând ce i se întâmplase. Stanislas, același Stanislas care cu un an în urmă îi jurase iubire veșnică și credință neștirbită, o trădase... De ce? Doar el fusese cel care o căutase! Ea nu îi ceruse nimic! După o vară întreagă petrecută împreună, după atâtea sărutări dulci și mângâieri tandre, după plimbările nenumărate sub clar de lună, când Stanislas îi murmurase cele mai fermecătoare cuvinte de dragoste și îi făgăduise că îi va cere mâna monseniorului Losowski, o părăsea fără să fi avut măcar delicatețea și curajul de a o anunța personal. De ce o alesese pe Ana Jablonowska? De ce?

Alexandra era rănită. Ana, care pretindea că este prietena ei! Urâtă, dizgrațioasă, greoaie, avea una dintre cele mai mari averi din Polonia. Așadar, el se lăsase cumpărat ca vitele.

Se simțea singură, cumplit de singură. Tatăl ei era departe. Treburile sale ecleziastice îl rețineau la Roma, lângă Sfântul Părinte. De altfel, ea nu-i mărturisise niciodată problemele și necazurile sale, și cu atât mai puțin mătușii Helena. În ciuda bunătății și gentileței sale, aceasta nu ar fi putut să o înțeleagă niciodată. Să i se confeseze unchiului Kazimir era în afara oricărei discuții. Violent, foarte conservator în ce privește principiile de onoare, el l-ar fi provocat pe Stanislas la duel.

Afecțiunea, devotamentul, respectarea cuvântului dat, toate aceste cuvinte își pierduseră oare rostul? Fuseseră inventate pentru a înșela, pentru a face rău, pentru a trăda? Cumplită viață mai e și asta, care se joacă nepăsătoare cu sufletul oamenilor ca jonglerii la bâlciuri cu farfuriile. Dacă vreuna se sparge, nu e nici o nenorocire, se ia alta, și spectacolul merge mai departe. Dar sufletul nu se poate înlocui...

Tatăl ei îi dăduse totuși un răspuns la întrebarea aceasta, cu doi ani în urmă, în urma unui incident penibil la pension, când o fată, care o ura nespus atât din pricina frumuseții, cât și a inteligenței sale, o numise bastardă. Era o

răutate, dar exprima un adevăr. Pe când era tânăr prelat, Josef Losowski, tatăl ei, în ciuda legământului de celibat, se îndrăgostise de Alexandra Szuyska, domnișoara de companie a mătușii sale. Rămânând însărcinată cu el, Alexandra murise la naștere. Printr-o minune, copilul supraviețuise: o fată care a primit numele tatălui ei. Losowski a încredințat-o surorii sale Helena, care a crescut-o ca pe propria fiică.

Josef Losowski, ajuns între timp la înaltul rang de episcop, fusese informat de maica superioară despre ofensa adusă Alexandrei. Prelatul își luase fiica pe genunchi și îi explicase cu glasul său grav și convingător: „Singurele valori sigure ale vieții sunt nașterea și moartea. Restul este relativ. Ca să navighezi între aceste două porturi fără să te rătăcești, trebuie să ai încredere în tine. Ca să câștigi această încredere, trebuie să crezi în Dumnezeu, să-L iubești, să I te încredințezi. Caută-L pe Dumnezeu și găsește-L ! Așa o să-ți regăsești echilibrul. Doar sprijinul Domnului Nostru te poate salva. Oamenii sunt slabi. Lași, egoiști, meschini, mereu gata să se vândă pentru un pumn de galbeni, ei nu răspund niciodată prieteniei, devotamentului și încrederii cu aceleași sentimente. În viață, importantă nu este părerea pe care și-o fac ceilalți despre tine, ci aceea pe care ți-o faci tu însuți despre tine."

Tatăl ei avea dreptate. Nu trebuie să te lași niciodată doborât de răutatea oamenilor, de perfidia lor, de trădările lor. Ar fi fost greșit să nu accepte invitația la nunta Anei. Trebuia să înfrunte inamicul pe propriul teren.

Gândurile Alexandrei fuseră întrerupte de bătăi în ușă și auzi glasul îngrijorat al mătușii sale.

— Alexandra, vrăbiuță ! De ce te-ai încuiat ? Spune-mi ce se întâmplă ? Nu te-ai atins de micul-dejun... Ești bolnavă ? Alexandra, te rog... răspunde-mi !

Mătușa Helena cunoștea dispoziția schimbătoare a nepoatei sale. Micuța era prea fermecătoare ca să nu i se

ierte toate capriciile. Cu toate acestea, de fiecare dată când Alexandra se îmbufna și se încuia în camera ei, Helena se alarma.

Înainte chiar să apuce să pună mâna pe clanță, ușa se deschise și fata se ivi în prag, zâmbitoare. Doar pungile de sub ochii înroșiți îi trădau frământările sufletești. Helena era la curent cu idila fetei cu Stanislas, dar nu-i dăduse prea mare importanță. Glafira, jupâneasa casei, o pusese la curent după plecarea Alexandrei la Roma. Faptul că fata nu-i mărturisise sentimentele față de Stanislas o cam întristase.

Stând în fața nepoatei sale, Helena nu știa cum să se comporte: să se prefacă a nu ști nimic sau să-i vorbească deschis ? În orice caz, faptul că Alexandra ieșise din cameră era un semn bun.

Fata o sărută.

— Bună ziua, mătușă Helena ! Frumoasă zi, nu-i așa ?

— Așa-i, vrăbiuțo ! Totul e bine ?

— Totul e cât se poate de bine în cea mai bună dintre lumi.

Helena începu prin a o flata, pentru a o face să se simtă în largul ei.

— Alexandra, ești frumoasă ca o regină, inteligentă ca Minerva și vicleană ca papa... Ține minte doar sfatul ăsta: nici un bărbat de pe lumea asta nu merită să-l plângi. Chiar dacă îl cheamă Stanislas.

Alexandra zâmbi, apoi o sărută din nou.

— Știai, așadar ?

— Da, copila mea !

— Și nu ai zis nimic...

— Nici tu.

— Mi-era teamă că o să mă certi.

Izbucniră amândouă în râs și se îmbrățișară. Kazimir, care aștepta în josul scării, se uită cu ochi umezi la cele două femei îmbrățișate.

De origine lituaniană, Kazimir Zolkiewski își pierduse de tânăr familia și întreaga avere. Într-una din raziile lor,

tătarii îi uciseseră tatăl și unul dintre frați. Restul familiei sale pierise în timpul invaziei trupelor marelui prinț al Moscovei, Ivan al III-lea. Pământurile ce-i aparțineau lui Zolkiewski au fost confiscate și date unuia dintre favoriții prințului. Kazimir își află scăparea în Polonia. Bătrânul Wislav Losowski, care era legat de familia Zolkiewski printr-o strânsă prietenie, îl primise cu toate onorurile în familia sa și îi dăduse mâna fiicei sale Helena. Tinerii căsătoriți hotărâseră să aibă mulți copii, dar Dumnezeu le refuzase această bucurie. Sosirea pe lume a Alexandrei îl umplu de fericire. Deși era intransigent, dur și tăios cu supușii săi, se potolea ca prin farmec în prezența ei. Nepoata sa era pe primul loc, chiar înaintea Helenei. Mulțumit că fata se liniștise, se întoarse la treburile sale.

Helena se apropie de balustrada palierului și strigă:

— Glafira ! Glafira !

O ușă de serviciu care dădea în sala cea mare se deschise și jupâneasa casei apăru. Obeză, cu fața rotundă, ochii rotunzi și gura rotundă, gâfâia, legănându-se ușor la fiecare pas, ca o rață.

— Da, doamnă ?

— Cheamă-le pe Paraska, Natalia și Larisa și veniți repede să faceți bagajele domnișoarei !

— Bine, doamnă !

Glafira ieși să îndeplinească poruncile.

În camera ei, Alexandra se îndreptă spre cufărul pus lângă ușă. Îl adusese de la Roma, dar, preocupată de problemele ei sentimentale, nu avusese nici răgazul, nici dorința de a-l deschide.

Săltă capacul. Deodată, chipul i se lumină. Deasupra hainelor, împăturite cu grijă, pe care le purtase la pension, se afla o cutie lunguiață din piele de Cordoba. O luă din cufăr, o puse pe pat și scoase din ea un tablou micuț. Pânza o înfățișa pe ea, fiind pictată de Giulio Romano. Alexandra îl cunoscuse la Roma. Însoțită de tatăl ei, care o dusese să viziteze Capela Sixtină și să admire minunatul plafon pictat

de Michelangelo, tocmai părăsea Vaticanul când se întâlniseră cu tânărul artist. Mare amator de artă, episcopul Losowski îl stima pe Romano de când Rafael i-l prezentase ca pe unul dintre cei mai buni discipoli ai săi. Copleșit de comenzile Sfântului Scaun și ale numeroșilor și bogaților lui clienți, Rafael îl punea deseori pe Romano să-l ajute. Acolo, în fața bazilicii Sfântul Petru, Giulio Romano, fascinat de chipul Alexandrei, îi ceru respectuos prelatului îngăduința de a face portretul tinerei. Flatat de interesul arătat de Romano, Losowski acceptă. Această propunere îi făcu o plăcere imensă Alexandrei, care pozã sub supravegherea unei bătrâne guvernante spaniole.

— Mătușă Helena, vino puțin, te rog, să vezi ceva!

Helena încremeni, cu răsuflarea tăiată.

— Dumnezeule, ce minunăție! Dar asta ești tu, vrăbiuțo!

Mătușa se grăbi să-și cheme soțul, care se extazie la rândul său în fața portretului.

— Splendid! N-am mai văzut niciodată un portret așa frumos! Cine l-a făcut?

Alexandra zâmbi mândră.

— Un artist roman, foarte cunoscut acolo.

— Pictura asta parcă te vrăjește! spuse mătușa Helena. Nu ți se pare?

Kazimir se întoarse spre Alexandra și îi făcu cu ochiul.

— Frumusețea te vrăjește întotdeauna, draga mea!

— Nu, nu asta vreau să spun... E ceva ciudat... ceva misterios în pânza asta...

— Adică? întrebă Kazimir.

— N-aș ști s-o spun...

Kazimir examină mai îndeaproape tabloul.

— Ai dreptate! Mi se pare ciudată această oglindă convexă pe care pictorul a pus-o pe perete în fața ta, Alexandra. În loc să-ți reflecte chipul, ea redă ceva nedefinit... Curios, nu?

Alexandra se întoarse la cufărul ei.

— Și acum, uite ce cadouri v-am adus !

Desfăcu o rochie de stofă scumpă pentru Helena și o eșarfă brodată cu aur pentru Kazimir. În timp ce se extaziau în fața cadourilor, în odaie intră Glafira, urmată de Paraska, Natalia și Larisa, trei cameriste tinere și drăguțe, care lăudară și ele portretul Alexandrei.

— Parcă ar fi o pictură italiană ! spuse Larisa.

Observația ei nu avea nimic surprinzător. Larisa, ca și Natalia și Glafira, era de origine nobilă. Părinții lor, sărăciți de războaie, de luxul desfrânat și de pasiunea pentru jocul de cărți, care făcea ravagii în rândul aristocraților, își sileau odraslele să accepte slujbe umilitoare, dar care măcar le asigurau existența.

Nenumărate erau marile case nobile în care rudele sărace, scăpătate, mișunau ca într-un furnicar. În unele castele existau sute de servitori de origine nobilă sau nu, care își slujeau stăpânii și pe invitații acestora. Meseria armelor, caracteristică vechii vasalități, degenerase în cea a servitului.

— Te-ai hotărât unde îți agăți portretul ? întrebă Kazimir.

— Încă nu ! Vreau să-l iau cu mine ! E talismanul meu !

— Foarte bine ! aprobă mătușa Helena.

Înțelesese intenția nemărturisită a Alexandrei de a-și impresiona prietenele cu povestea tabloului. Era totodată și o mică revanșă către cea care-i furase bărbatul adorat.

— Acum trebuie să ne grăbim ! continuă mătușa Helena.

Cameristele deschiseră cele două șifoniere ale Alexandrei, de unde scoaseră rochiile, mantourile, șalurile și pantofii pe care le așezară cu grijă în cele două cufere. Rochiile de bal comandate la Roma avură parte de un tratament special. Doi servitori luară cuferele, după care toată lumea se retrase.

Rămasă singură, Alexandra se mai studie o dată în oglindă și își dădu cu ruj pe buze.

Rochia de voiaj îi venea de minune. Avea să facă furori la familia Jablonowski. În sfârșit gata, se îndreptă spre

ușă. Deodată, sufletul îi fu tulburat de o tristețe inexplicabilă, fără nici o legătură cu problemele ei sentimentale. Cuprinse cu o privire circulară întreaga odaie, patul cu coloane, masa de toaletă, oglinda de argint lustruit adusă de tatăl ei de la Roma, cele câteva cărți cu legătură masivă, înșiruite pe un raft, fereastra deschisă ce dădea în grădina presărată de trandafiri, apoi părăsi cu părere de rău această cameră care fusese a ei vreme de cincisprezece ani. Pe palier, privi îndelung, de sus, vasta sală centrală a castelului. Tot ce se afla în această casă îl evoca pe tatăl ei: masa lungă de nuc cu două suporturi verticale, folosită la banchete, scaunele în x cu spătare pe care era sculptat blazonul familiei Losowski, bufetul tipic florentin, de proporții riguroase și cu decorațiuni de o mare finețe. Tot acest ansamblu era dominat de portretul episcopului stând în jilț, cu toiagul pastoral în mână.

Alexandra se auzi chemată.

— Vin acum ! strigă ea, și coborî scara în fugă.

Convoiul era gata să pornească. Alexandra văzu trăsura lucind în soare și atelajul ei de patru cai care băteau din copite, apoi căruța care le transporta pe Glafira și pe cele trei cameriste, urmată de o alta, încărcată de saltele, cearșafuri, perne și pături. Urmau căruțele cu bagaje, dintre care cuferele, de toate mărimile, erau atât de grele încât trebuiau trase de cai mari și puternici. Căruța cu provizii – cea din urmă – era plină de alimente, îndeosebi carne și pește sărate, să nu se strice la căldură.

O escortă de patruzeci de servitori călare, cu toți bine înarmați, veghea la siguranța stăpânilor, deoarece drumurile erau pline de bandiți, dezertori și hoarde de tătari care pândeau prăzile lipsite de apărare.

Alexandra se urcă în trăsura suspendată pe curele groase, ce se afla în fruntea cortegiului, și se instală pe banchetă, în fața rudelor ei.

— Mă întreb dacă Iosif o să poată veni la nunta Anei...

— Cu siguranță, răspunse Kazimir.

În scurt timp, el adormi și începu să sforăie zgomotos.

Noaptea se lăsă în timp ce pătrundeau într-un codru întins. Gărzile călare aprinseră făclii ce aruncau o lumină roșiatică peste trunchiurile mestecenilor și conturau umbre mișcătoare pe covorul de frunze uscate. Acest spectacol feeric mai domoli puțin dispoziția mohorâtă a Alexandrei.

Știa că era așteptată la familia Jablonowski cu o vie curiozitate, că anumite persoane aveau să-i pândească reacțiile de îndrăgostită părăsită. Altele pariaseră că nici nu va veni. Cei mai mulți savurau cu anticipație o eventuală confruntare dintre ea și Ana sau măcar o scenă între ea și Stanislas. Alexandra zâmbi. Nimic din toate acestea nu avea să se întâmple, fiindcă alesese altă tactică.

Înțelegea acum de ce o trimisese tatăl ei în Italia. Ambianța rafinată a Romei, pensionul în care învățase manierele alese, saloanele elegante ale lumii aceleia orgolioase și exclusiviste ce-și dicta moda și cultura Europei Occidentale o călisera. Tot acest anturaj distins și pervers îi inculcase o perfidie și o ipocrizie care o făceau invulnerabilă față de atacurile cele mai viclene, de falsele prietenii și de cuvintele amăgitoare ce ascundeau în realitate veninul cel mai periculos. În Polonia, manierele ei păreau afectate, artificiale, impregnate de o superioritate stânjenitoare pentru cei care o cunoșteau și o frecventau. Nu era acceptată decât pentru că era fiica unui personaj care trebuia respectat.

2

Vreme de patru zile, convoiul străbătu sate, trecu prin vaduri cursuri de apă, parcurse păduri, se întâlni cu alți călători bogați și mai puțin bogați, cu țărani și călugări, cu vagabonzi și chiar cu soldați dezertori, care se îndepărtau grăbiți. Numărul lor era prea mic pentru a ataca un cortegiu atât de bine apărat.

Drumul se aglomera acum cu trăsuri, căruțe, litiere și nobili cavaleri călare, înconjurați de suite numeroase și elegante. Mulțimea aceasta dovedea că până la locuința familiei Jablonowski nu mai era mult.

Când castelul se profilă în zare, Alexandra simți o strângere de inimă. Era un imens edificiu medieval fortificat, dominat de un donjon gigantic ce părea să atingă cerul. Pe zidurile impunătoare, străjuite de turnuri flancate de creneluri festonate, fluturau stindardele familiei Jablonowski. Spectacolul era impresionant.

Unchiul Kazimir contempla vasta citadelă.

— Toate bastioanele și fortificațiile astea, ieri de necucerit, nu ar putea rezista astăzi la câteva salve de artilerie. Marea putere a familiei Jablonowski ar fi lesne de atacat.

— De necucerit sau nu, zidurile astea au în ele ceva semeț, splendid! spuse mătușa Helena, care deslușise invidia ascunsă în spatele aprecierilor tehnice ale soțului ei.

Mulțimea invitaților era atât de mare, încât convoiul lor fu nevoit să aștepte mai mult de jumătate de oră până să

treacă podul mobil lăsat peste șanțurile cu apă. Pe apa negricioasă, încrețită ușor de un vânticel ce adia dinspre est, pluteau ici și colo straturi de alge verzi. Intrarea în curte semăna cu un tunel, atât de groase erau meterezele.

La capătul curții principale, Zbygniew, fiul mai mare al lui Jablonowski, îi întâmpina pe invitați la baza scării de onoare și îi saluta în numele tatălui său, în timp ce un majordom, cu blazonul familiei brodat cu aur pe livrea, la piept, anunța numele și titlul fiecăruia. Bătrânul prinț Jablonowski nu îi întâmpina personal decât pe șefii caselor princiare și pe capetele încoronate. Zbygniew îi salută cu o politețe rece pe cei trei Zolkiewsi, dar, la vederea Alexandrei, aerul său semeț și întrucâtva țeapăn se îndulci. Când majordomul anunță numele tinerei, prințul se înclină cu o admirație deloc ascunsă.

— Domnișoară, i-am auzit pe mulți lăudându-vă frumusețea, dar constat că realitatea le depășește aprecierile. Dacă aș fi fost Paris, v-aș fi ales în locul Elenei, și războiul Troiei nu ar mai fi avut loc.

Încântată de o primire atât de călduroasă și hotărâtă să profite de acest prilej neașteptat, Alexandra zâmbi cu o grație seducătoare, în timp ce mâna pe care i-o strângea tânărul Jablonowski făcu să freamăte sufletul acestuia.

— Prințe, mă flatați !

— Trebuie oare să jur în fața lui Dumnezeu că vorbele mele nu fac decât să-mi exprime cea mai sinceră convingere ?

— Mă copleșiți, prințe !

— Prietenii îmi spun Zbygniew. Aș fi foarte fericit dacă m-ați accepta printre cei care vă sunt cât se poate de devotați.

După câteva complimente adresate mătușii Helena și soțului ei, se întoarse din nou spre Alexandra.

— Am plăcerea, domnișoară, să vă dau o veste bună. Monseniorul Josef Losowski este așteptat dintr-o clipă într-alta.

Apoi se adresă celor trei interlocutori:

— Vă rugăm să fiți prezenți în sala cea mare înainte de lăsarea serii pentru a-l întâmpina și saluta pe rege !

Majordomul îi făcu semn unui servitor, care îi rugă umil pe cei trei Zolkiewski să-l urmeze. Urcară scara cu trepte de piatră tocite de nenumărați pași și traversară o sală imensă cât naosul unei catedrale, apoi ajunseră la etajul întâi și străbătură un labirint de coridoare pe laturile cărora se aflau numeroase uși decorate cu arabescuri de fier forjat. În cele din urmă, se opriră în fața a două uși.

— Această odaie este rezervată Înălțimii Voastre și doamnei, soția dumneavoastră, iar aceasta este a dumneavoastră, domnișoară, adăugă el, adresându-i-se Alexandrei. E suficient să trageți acest cordon pentru ca personalul de serviciu să răspundă apelului dumneavoastră.

Valeți precedați de Glafira și Paraska aduseră cuferele Alexandrei, după care se retraseră.

Rămasă singură cu Glafira, Alexandra începu să se dezbrace.

— O baie o să-ți facă bine după tot drumul ăsta, scumpa mea, spuse Glafira, care descheie corsajul tinerei.

— Bună idee ! spuse Alexandra. Poruncește să aducă apă caldă !

Patru valeți aduseră o cadă de lemn și căldări cu apă caldă.

— Ce rochie dorește domnișoara în seara asta ? întrebă Paraska, aranjând lucrurile stăpânei sale într-un șifonier masiv și sculptat, ceea ce constituia o noutate remarcabilă în Polonia, unde oamenii se mulțumeau cu cufere de lemn mai mult sau mai puțin împodobite.

— Cea mai frumoasă, fiindcă în seara asta vreau să strălucesc ca o stea, spuse Alexandra cu vioiciune.

Se vedea deja străbătând sala cea mare la brațul lui Zbygniew, urmărită de privirile invidioase ale tuturor.

Întinsă în cadă, lăsându-se în voia reveriei, Alexandra

se vedea deja centrul de atracție al invitaților. Regele însuși îi solicita un dans. Umbrită de strălucirea sa, mireasa, exasperată, se ascundea într-un colț, uitată de toți. Doar Stanislas, întunecat, rămânea alături de ea.

Glafira o smulse din reverie.

— E vremea să te îmbraci, îi spuse ea.

Goală, Alexandra trecu în fața oglinzii de argint șlefuit agățată între două ferestre. Își studie silueta, rotunjimile, zvelțețea, tenul proaspăt, sânii mici și tari, pântecele neted, picioarele lungi, perfect proporționate.

La pension era lipsită de această plăcere, în primul rând fiindcă nu existau oglinzi, și apoi pentru că regula o obliga să se spele păstrându-și cămașa pe ea.

— Sunt frumoasă ! spuse Alexandra, cu ochi strălucitori. Nu-i așa, Glafira ?

— Sunteți cea mai frumoasă ! se extazie Paraska.

— Cea mai frumoasă dintre cele mai frumoase ! supralicită Glafira care, în sinea ei, era geloasă pe camerista aceasta tânără care se băga în toate fără să fie poftită.

— Tot n-am înțeles ce rochie trebuie să vă pregătesc pentru seara aceasta, domnișoară ! exclamă Paraska.

Fata nu reușea să se hotărască.

— Cea galbenă ! Nu... Cea verde ! Da ! Cea verde !... Nu... Cea mov !... Nu ! Ah, nu reușesc să mă hotărăsc... A, da ! O să-mi pun rochia de tafta roșie în tonuri schimbătoare, pe care mi-a adus-o tata de la Roma !

— Rochia asta parcă arde ca o făclie ! spuse Glafira. O să atragă până și privirile regelui !

Alexandra zâmbi, satisfăcută. Era gata când ușa se deschise și mătușa Helena, splendidă într-o toaletă verde de culoarea sticlei, purtând toate bijuteriile familiei Zolkiewski, intră urmată de soțul ei, îmbrăcat și el în ținută poloneză de gală. După o modă lansată de nemți, aceasta era alcătuită din două feluri de robe de catifea, cu brandenburguri țesute cu aur, care se suprapuneau, lungi până la genunchi.

Mânecile largi cu nasturi de aur, despicate până la coate, o eşarfă de mătase acoperită parţial de o centură de piele de care era prinsă o sabie încovoiată îi dădeau un aer marţial, subliniat de mustaţa căzută în colţuri.

— Eşti minunată, Alexandra ! spuse mătuşa Helena, care o privi drăgăstos.

Fermecat, unchiul Kazimir îşi sorbea din ochi nepoata, ca şi cum abia i-ar fi descoperit frumuseţea. O toaletă nouă, o bijuterie exotică, un detaliu insignifiant o transformau, făcând-o şi mai frumoasă.

— Să coborâm ! spuse el. Regele trebuie să sosească dintr-o clipă într-alta.

Kazimir o luă înainte, aşa cum se cuvenea. Apariţia Alexandrei, care cobora încet scara, fără a privi treptele, făcu senzaţie. Printre toţi aceşti oameni, deslușea câteva chipuri cunoscute: Zbygniew şi Ana Jablonowska, însoţită de Stanislas Zamoyski.

Trecu pe lângă două prietene de-ale Anei, Janina şi Antonia, pe care le cunoştea de multă vreme, dar pe care le disprețuia din cauza caracterului lor urât. Cu o mişcare uşoară din cot, care nu-i scăpă Alexandrei, Janina îi făcu semn vecinei sale, adăugând totodată îndeajuns de tare pentru a fi auzită:

— Antonia, ia te uită cine a venit !

— Dar ce caută aici ? întrebă Antonia, şocată. Ce tupeu !

Zbygniew înaintă pentru a o întâmpina pe Alexandra la baza scărilor şi ea îl răsplăti cu cel mai frumos zâmbet, punându-şi uşor mâna pe a lui.

Alexandra era conştientă de efectul pe care îl produsese intrarea ei teatrală. Stanislas Zamoyski o privea cu amărăciune, uitând de prezenţa viitoarei sale soţii aflate lângă el. Bijuteriile care o împodobeau pe Ana nu reuşeau decât să-i sublinieze banalitatea trăsăturilor, rigiditatea

ținutei și silueta deformată de șoldurile prea largi și de sânii prea grei

Janina și Antonia păliră de invidie.

Urmat de Kazimir și de Helena, Zbygniew o conduse pe Alexandra către prințul Adam Jablonowski, care se întreținea cu câțiva invitați.

— Tată, dă-mi voie să ți-o prezint pe Alexandra Losowska, fiica monseniorului Losowski.

— Încântat, domnișoară ! E o adevărată plăcere pentru mine să o cunosc pe fata unui mare patriot și a unui mare prieten !

— Bună seara, prințe ! Vorbele dumneavoastră mă impresionează profund. Țin să vă mulțumesc pentru amabila dumneavoastră invitație și să-mi exprim urările de bine pentru căsătoria Anei.

— Vă mulțumesc, domnișoară !

— Le cunoașteți, prințe, pe rudele mele, domnul și doamna Kazimir Zolkiewski ?

Prințul arboră un zâmbet protocolar.

— Bineînțeles, domnișoară !

Fuseră schimbate salutări și politeți de circumstanță, în timp ce valeții serveau cupe cu vin.

Un ofițer de ordonanță se apropie în goană de prinț și îi transmise cu glas scăzut o veste pe care acesta se grăbi să o dea invitaților săi:

— Prieteni, a sosit Maiestatea Sa !

Urmat de locotenenții săi, se îndreptă spre ieșire pentru a-l întâmpina pe suveran. Zbygniew îi făgădui Alexandrei că se vor reîntâlni în scurt timp și se grăbi să se alăture tatălui său. Kazimir și Helena se amestecară cu ceilalți musafiri, printre care descoperiră cu bucurie vechi cunoștințe.

La rândul ei, Alexandra se văzu înconjurată de trei prietene: Eva, Wanda și Danuta. Încântate, acestea o felicitară pentru toaleta ei splendidă și pentru intrarea impresionantă pe care și-o făcuse. Eva îi lăudă curajul de a fi venit

pe un teren atât de ostil. Danuta nu se putu împiedica să-l condamne pe Stanislas pentru comportamentul său de neiertat față de Alexandra.

Spre uluirea celor trei prietene ale sale, Alexandra se scuză și, răsucindu-se pe călcâie, se apropie de Ana și de logodnicul ei. Arborând cel mai afabil zâmbet, ea își exprimă urările de bine. Cu un aer superior, Ana îi mulțumi, schițând o grimasă vag ironică. Jenat, Stanislas încerca disperat să-și ascundă tulburarea.

Un cor răsunător de trompete anunță că suveranul sosise în sfârșit. În sala cea mare, cu coloane împodobite cu blazoanele și stindardele familiei Jablonowski, musafirii se dădură la o parte, formând un șir dublu de doamne frumoase și de nobili îmbrăcați luxos, de la intrare și până la o estradă unde trei jilțuri cu spătar înalt îi așteptau pe suverani.

Maestrul de ceremonii își făcu apariția, lovi cu bastonul cu măciulie de aur lespezile de piatră și anunță:

— Regele și regina !

Sigismund I, regele Poloniei și mare duce de Lituania, având-o în dreapta pe regina Bona, intră solemn. Sobrietatea costumului său nu șocă pe nimeni. Toată lumea cunoștea disprețul pe care îl avea față de luxul extravagant și de bijuteriile prea stridente. Deși trecuse cu mult de cincizeci de ani, nu-și arăta vârsta. În schimb, tânăra regină nu era insensibilă la rochiile frumoase și la pietrele prețioase, fără a cădea totuși în ridicolul doamnelor nobile ce se îmbrăcau excesiv și își etalau pe pieptul masiv, ca niște perne de catifea, kilograme de bijuterii. Regina, care era fiica lui Giani Sforza, ducele de Milano, își datora rafinamentul originii italienești.

La trecerea lor, curtenii făceau reverențe la care regele răspundea înclinând ușor capul, în timp ce tânăra regină își răsplătea supușii cu un zâmbet afabil.

Maestrul de ceremonii lovi din nou cu bastonul în podea și anunță:

— Regele Ludovic al II-lea al Ungariei și al Boemiei !

Excelența Sa contele Ioan Zápolya, guvernatorul Transilvaniei!

Tânărul suveran al Ungariei, care era, ca și unchiul său Sigismund, un Jagellon, purta haine magnifice țesute cu aur. Orgolios și emfatic, intră cu un pas alert, urmat îndeaproape de un personaj zvelt, arătos, cu chip aristocratic.

Prințul Adam Jablonowski își urma fericit, satisfăcut și mândru oaspeții regali. Era fericit că îi oferă fiicei sale Ana o asemenea nuntă; era satisfăcut fiindcă niciodată casa lui nu mai adăpostise atâtea capete încoronate laolaltă și era mândru deoarece știa că Sigismund folosea nunta aceasta ca paravan pentru o întâlnire la vârf cu suveranii și prinții Europei Centrale.

Sigismund, regina Bona și Ludovic al II-lea se așezară în jilțurile lor. Rămas în picioare, Ioan Zápolya se puse în dreapta regelui Poloniei, care se adresă musafirilor:

— Ne aflăm aici ca să năsim uniunea a două familii pentru care avem o mare prețuire, Jablonowski și Zamoyski. Căsătoria lui Stanislas cu Ana ne face plăcere și ne umple inimile de încântare.

— Trăiască regele! strigă Adam Jablonowski.

— Trăiască regele! reluară curtenii în cor. Trăiască regele!

Sigismund continuă:

— Augustul meu nepot, Ludovic al II-lea, regele Ungariei, a avut amabilitatea de a ne însoți, ca și contele Zápolya.

Apoi, prințul Jablonowski îi invită să înainteze unul câte unul pe tinerii nobili care aveau privilegiul de a-i fi prezentați regelui.

Când veni rândul Alexandrei, Zbygniew îi oferi brațul și o conduse în fața suveranilor, după care se retrase păsind cu spatele.

Sigismund îi adresă cu bunăvoință cuvântul fiicei monseniorului Losowski, punându-i chiar câteva întrebări despre Roma, vrând să știe dacă tavanul Capelei Sixtine era atât de extraordinar pe cât se spunea. Glasul blând al fetei, farmecul

ei, limbajul rafinat îl cuceriră pe rege. Regina Bona asculta cu încântare cuvintele Alexandrei care glorificau Italia, artiștii și cultura ei și care exprimau o dragoste pasionată pentru această țară.

Ana era furioasă. Atenția acordată de suverani Alexandrei, conversația lor, care dură câteva minute, ceea ce constituia o onoare neobișnuită în cursul unei ceremonii de prezentare, făcură să i se urce sângele la cap. Aruncă o privire înfuriată în direcția lui Zbygniew care, fără a se sinchisi de animozitatea ei, savura succesul protejatei sale. Ludovic al II-lea, care părea să plesnească de orgoliu, nu-i adresă deloc cuvântul fetei. În schimb, Ioan Zápolya îi zâmbi Alexandrei cu o sinceră simpatie.

Fata făcu o ultimă reverență și își reluă locul lângă Zbygniew.

Din pricina orei târzii și a oboselii provocate de călătorie, îi explică tânărul prinț, regele hotărâse să se retragă mai devreme, iar, în calitate de gazdă, el trebuia, ca și tatăl său, să se pună la dispoziția lui. Regretând că nu-i mai poate ține companie, el își exprimă speranța de a o revedea a doua zi dimineață, în timpul partidei de vânătoare cu hăitași oferite de Jablonowski în cinstea suveranului lor. Apoi, după ce îi ură noapte bună, Zbygniew se retrase.

Primele luciri ale zorilor luminau împrejurimile, scoțând la iveală pădurea din imediata apropiere, ceața ce adăsta peste câmpii și vasta esplanadă amenajată din fața castelului, unde se adunau vânătorii. Micul-dejun, servit pe mese înșirate pe iarbă, era extrem de bogat.

Alexandra întâlni privirea Anei, aflată ceva mai departe, de cealaltă parte a mesei, și o salută, pentru a-și sublinia o dată în plus prezența. Ana îi răspunse înclinând scurt din cap. Bunăvoința afectată a Alexandrei ațâță furia Anei, care regreta amarnic că refuzase întotdeauna să învețe să vâneze. Oare Stanislas, care participa la această

vânătoare, nu va profita de ocazie pentru a se întâlni cu Alexandra ?

Logodnicul ei stătea de vorbă cu Ioan Zápolya și cu câțiva tineri nobili aflați în jurul unui adolescent cu ținuta semeață, chipul sever și bărbia groasă și proeminentă ale Habsburgilor. Persoana lui emana o autoritate ce li se impunea tuturor.

Din când în când, Stanislas arunca pe furiș priviri scurte spre Alexandra, având grijă să nu fie observat de Ana, pe care gelozia o făcea să fie extrem de vigilentă.

Zbygniew se apropie de Alexandra, aducând de căpăstru un pur-sânge arab cu o coamă bătând în roșu. După ce schimbară complimentele de rigoare, Alexandra se extazie de frumusețea calului.

— L-am ales pentru dumneavoastră ! spuse tânărul prinț.

Încântată, Alexandra îi mulțumi pentru amabilitate. Prințul ținu să o pună în gardă la adresa pericolelor ce îi pândeau pe vânători în această pădure întinsă și minunată de mesteceni. Numeroșii mistreți care mișunau pe cuprinsul ei îi atacau uneori pe hăitașii și pe vânătorii cei mai experimentați și îi ucideau spintecându-i.

Alexandra îl asigură că știa la ce să se aștepte. Tatăl și unchiul ei o duseseră la numeroase vânători cu hăitași și o învățaseră chiar să urmărească cerbii, căprioarele și chiar mistreții.

Apoi, îl întrebă pe Zbygniew cine este tânărul ce domina grupul în care se afla Stanislas.

— Este Alteța Sa Imperială, arhiducele Ferdinand de Habsburg.

— Fratele mai mic al împăratului Carol Quintul ?

— Chiar el ! A sosit aseară târziu.

Hăitașii care cercetaseră terenul și marcaseră traseul cu ajutorul crengilor rupte se întoarseră și dădură raportul șefului lor. Acesta făcu o plecăciune solemnă în fața regelui și îi dădu raportul final.

După ce duhovnicul familiei Jablonowski binecuvântă grupul vânătorilor, la un semn al bătrânului prinț sunară goarnele. Eliberați din lesă, câinii răi, cu colți puternici se puseră în mișcare o dată cu hăitașii. Câinii mirosiseră deja urmele vânatului. Lătrăturile lor, tropăitul cailor, strigătele vânătorilor ațâțați de cavalcada frenetică, sunetele asurzitoare ale goarnelor se amestecau într-un vacarm amplificat de ecourile pădurii, ce ajungea până departe, răspândind panica printre sălbăticiunile mai mari sau mai mici, stârnind stoluri întregi de păsări speriate.

Alexandra își îndemna cu cravașa calul care îi urma îndeaproape pe câini. În timp ce grupul vânătorilor pătrundea tot mai adânc în inima codrului, Stanislas se apropie ca din întâmplare de Alexandra și îi făcu semn să-l urmeze, după care se îndepărtă treptat spre dreapta, pentru a nu fi observat de camarazii săi, fiind sigur că fata îl va asculta. Alexandra zâmbi răutăcios și continuă să înainteze pe traseul marcat de crengile rupte.

Dezamăgit, Stanislas se întoarse lângă ea.

— Alexandra, vreau să stăm de vorbă! strigă el îndeajuns de tare ca să acopere zgomotul copitelor.

— Viitoarea ta soție e de acord?

— Alexandra, te rog! Termină cu ironiile!

Ajuns în dreptul fetei, Zbygniew îl împiedică prin prezența sa pe Stanislas să-și continue tentativele. Acesta dădu pinteni calului și se îndepărtă.

Goarnele sunară *Volce l'est*.

Zbygniew exclamă:

— Haidem! Hăitașii au depistat urmele animalului!

— Vă urmez! răspunse Alexandra entuziasmată.

Deodată, dintr-un pâlc masiv și stufos de arbuști cu crengi joase ieși un mistreț înnebunit de sunetul goarnelor și de tumultul vânătorii și, în goana sa oarbă, îi tăie calea Alexandrei, al cărei cal făcu un salt brusc și se cabră aproape la verticală. Fata reuși să se țină în șa, dar calul își mușcă

zăbala și, speriat, se năpusti ca o săgeată în tufișuri, părăsind traseul. Alexandra încercă zadarnic să-l strunească.

Zbygniew își dădu seama că Alexandra pierduse controlul calului și se repezi după ea, dar nu fu singurul martor al întâmplării. Stanislas și contele Ioan Zápolya se năpustiră și ei pe urmele calului care o luase razna.

Alexandra încercă să tragă de hățuri, dar eforturile sale fură zadarnice. Calul sări peste un tufiș și ateriză de partea cealaltă, continuându-și goana. Niște rămurele o plesniră peste față, smulgându-i pălăria. Calul galopa nebunește.

Zbygniew era măcinat de remușcări, fiindcă își amintise că armăsarul pe care i-l alesese Alexandrei fusese rănit în urmă cu doi ani de un mistreț și era deopotrivă îngrozit la gândul că ramurile copacilor o puteau desfigura, dezechilibra și chiar schilodi. Mai știa că în direcția în care o luase calul se afla o râpă adâncă. Preț de o clipă, își imagină trupul plăpând al Alexandrei pe fundul gropii, zdrobit sub greutatea calului.

Zărindu-l pe Zápolya, care galopa alături de el, îi strigă:

— Trebuie să ne grăbim ! Drept în față e o râpă !

Zápolya făcu semn că a înțeles și dădu pinteni calului, care țâșni înainte.

O clipă de neatenție îl făcu pe Zbygniew să dea peste o creangă care îl lovi în plin peste piept. Călărețul se prăbuși la pământ. O durere cumplită în umăr îl făcu să se schimonosească. Mai mult ca sigur că își rupsese clavicula.

Alexandra, orbită de crengile care o plesneau peste obraji, îi sfâșiau hainele și o loveau peste umeri, se aplecase peste coama calului ca să evite o cădere ce i-ar fi fost fatală.

Cavaler cu experiență, Ioan Zápolya se strecura printre obstacole și câștiga teren văzând cu ochii. Câteva clipe, și ajunse în dreptul Alexandrei. Deodată, zări printre copaci râpa ce se căsca la vreo sută de metri. Caii goneau unul lângă celălalt. Cu iscusință și suplețe, Zápolya se apropie de fată și întinse brațul liber ca să o prindă, dar armăsarul se

smuci și se îndepărtă. Zápolya își repetă încercarea și izbuti să o cuprindă pe Alexandra de mijloc și să o tragă pe calul său, strângând-o la piept.

Scăpat de povară, armăsarul își continuă galopul și se năpusti în gol.

Zápolya își opri calul acoperit de sudoare la marginea prăpăstiei. Dându-și seama de pericolul prin care trecuse, Alexandra își pierdu cunoștința. Ținând-o în brațe, contele descălecă și o întinse pe un strat de frunze uscate. Scoțând de la brâu o ploscă, își înmuie batista și tamponă ușor fruntea și obrajii zgâriați ai fetei, după care apropie plosca de buzele ei. Ea își recăpătă cunoștința și, încă buimăcită, deschise ochii și bău puțină apă. Înduioșat de frumusețea ei, contele se aplecă și o sărută pe frunte.

Ajungând lângă ei, Stanislas sări de pe cal și se apropie de Alexandra. Văzându-l, ea îl sărută tandru pe Zápolya.

— Monseniore, mi-ați salvat viața ! Nu știu cum să vă mulțumesc !

— Domnișoară, sunt deja răsplătit.

Asistând la această scenă, Stanislas simți o strângere de inimă și își dădu seama că sentimentele sale față de Alexandra erau neschimbate.

— V-ați rănit ? Vă pot ajuta cu ceva ?

— Mulțumesc, sunt teafără și nevătămată grație monseniorului.

— Atunci mă duc să-l ajut pe Zbygniew, care s-a accidentat.

Ros de gelozie, Stanislas încălecă și se îndepărtă în trap săltat.

3

Stanislas nu fusese însă singurul martor al acestei scene cavalerești. Antonia, care încă de la începutul vânătorii îi jurase Anei că îi va supraveghea viitorul soț, sosi la timp pentru a surprinde sărutul dat de Alexandra contelui Zápolya în semn de recunoștință și totodată dezamăgirea lui Stanislas. Încântată, ea renunță la vânătoare și se grăbi să se întoarcă la castel pentru a-i comunica Anei ce văzuse.

Astfel, cu rochia sfâșiată, cu părul răvășit și picioarele încă tremurânde, Alexandra se întoarse în odaia ei la destul timp după pățanie care, din cauza Antoniei, ajunse deformată la urechile mătușii Helena. Versiunea Antoniei spunea că, sub pretextul frivol că armăsarul ei pornise în galop, fata s-ar fi izolat în pădure cu Zápolya, pentru a se arunca în brațele sale. Gelos, Zbygniew i-ar fi urmărit și l-ar fi provocat la duel pe guvernatorul Transilvaniei. Temându-se pentru viitorul lui cumnat, Stanislas sosise la fața locului prea târziu pentru a evita rănirea gravă a lui Zbygniew de către conte. Adus la castel pe o targă, Zbygniew se zbătea între viață și moarte.

Mătușa Helena stătea ca pe ghimpi. Gata să izbucnească în lacrimi, ea își reproșa amarnic că îi permisese Alexandrei să ia parte la vânătoare și totodată era supărată și pe Kazimir, care, furat de aventura cavalcadei, uitase să mai aibă grijă de nepoata sa, așa cum promisese.

Mătușa Helena, care avea o prețuire deosebită pentru tânărul Jablonowski, era sigură că acesta se îndrăgostise la prima vedere de Alexandra. În schimb, Zápolya era un personaj ambițios, care râvnea la coroana Ungariei și care jurase să rămână celibatar, pentru a se folosi de acest statut ca de un atu pentru atingerea țelului său. Orice fată care spera să cucerească inima contelui se înșela cu desăvârșire. Se spunea că avea deja pe conștiință trei nefericite care se sinuciseseră. Dar cum să-i explice Alexandrei, o fată de cincisprezece ani, rănită în amorul propriu, că era o pradă ușoară pentru un individ fără scrupule ca Zápolya ?

De cum strânse în brațe trupul plăpând al Alexandrei, Helena uită că își făgăduise să o admonesteze. Fără a mai pierde nici o clipă, fata îi povesti dintr-o suflare peripețiile. Mătușa Helena nu o întrerupse, păstrându-și pentru ea reticențele.

Alexandra era atât de satisfăcută, încât nici nu mai simțea durerea rănilor ușoare pe care le avea. Întâmplarea o slujise dincolo de așteptări.

Secondată de Glafira, Helena o ajută pe Alexandra să se dezbrace, îi spălă cu grijă umerii și spatele zgâriat și începu să o maseze cu o pomadă a cărei rețetă o știa doar ea. Simțea sub mâini trupul delicat al Alexandrei care, docilă și visătoare, se lăsa în voia ei fără țipetele ușoare pe care obișnuia să le scoată cu asemenea prilejuri. Mătușa Helena consideră momentul propice pentru a-i vorbi de primejdia reprezentată de Ioan Zápolya și era pe punctul de a aborda subiectul, când Eva, Wanda și Danuta, surescitate, dădură năvală în odaie.

În fața Helenei, avântul lor se temperă brusc. Printr-o înțelegere imediată și tacită, cele trei prietene se mărginiră la cuvintele politicoase de circumstanță.

Șireată, mătușa Helena găsi modalitatea de a întoarce situația în folosul ei. După ce unse cu pomadă spatele nepoatei sale, o ajută să se îmbrace, apoi se duse în camera

ei, spunându-i Glafirei să vină cu ea. Helena lăsă ușa întredeschisă, pentru a auzi confidențele Alexandrei și avu astfel confirmarea faptului că nepoata sa îi spusese adevărul și totodată satisfacția de a afla că Alexandra nu simțea pentru Zápolya nimic altceva decât recunoștință.

— Mai degrabă spune-ne dacă sărută bine ? întrebă Danuta aţâţată.

— N-aș putea să-ți spun. M-a luat în brațe și mi-a dat cel mai cast sărut pe frunte.

Eva rosti visătoare:

— Sărutul cast, cheia vrăjită care îi deschide bărbatului calea spre misterul femeii...

Danuta insistă:

— Aș da zece ani din viață ca să mă sărute măcar o dată pe gură...

Pradă obsesiei sale, Alexandra o întrerupse:

— Merita să vedeți ce figură a făcut Stanislas când m-a văzut sărutându-l pe Zápolya. A plecat cu moartea în suflet. Sunt sigură că încă mă iubește.

Afirmația aceasta fu revelatoare pentru Helena, care înțelese cu tristețe că nepoata sa continua să-l iubească pe Stanislas. Firul gândurilor îi fu întrerupt de Paraska. Ea intră anunțând, cu răsuflarea tăiată:

— Ma... Maiestatea Sa... regina !

Silită să rămână la castel din pricina sarcinii înaintate și informată de pățania Alexandrei, regina Bona îi făcu onoarea de a o vizita. Gestul acesta de bunăvoință o copleși pe Alexandra, care simți cea mai răutăcioasă plăcere văzându-le pe Ana și pe Antonia printre doamnele care o însoțeau pe suverană.

Interesul pe care regina îl acorda fiecărui amănunt al povestirii, volubilitatea spirituală a Alexandrei și iscusința ei de a evidenția curajul lui Zápolya și al lui Zbygniew, fără a uita să menționeze prezența lui Stanislas, o exasperau pe Ana, care îndura cu greutate acest chin.

Regina păși înainte și, preț de o clipă, Ana avu impresia că suverana vrea să-i vorbească. Dar Bona Sforza trecu pe lângă ea fără a-i acorda nici o atenție și se opri în fața portretului Alexandrei. Cu glasul ei melodios, identifică semnătura:

— Giulio Romano ! Felicitări, Alexandra ! E un portret foarte frumos, draga mea ! Excelent !

Alexandra îi spuse povestea tabloului. Amuzată, regina mărturisi că Giulio Romano îi făcuse și ei portretul. Un portret cu cheie...

— Un portret cu cheie ? se miră Alexandra, interesată.

— Da ! S-ar putea ca și al dumneavoastră să aibă una...

Fără a părăsi tabloul din priviri, Bona Sforza ceru mai multă lumină. Intrigată de imaginea enigmatică reflectată în oglinda pe care artistul o pictase în fața chipului Alexandrei, suverana scoase din buzunar o lupă cu ramă de aur și comentă:

— Fii atentă, mica mea Alexandra, dacă vrei să te măriți !...

Atât cele trei prietene ale Alexandrei, cât și Ana și Antonia ciuliră urechile, în timp ce regina continua:

— Riști să dai peste un soț gelos care te va închide într-un castel ca pe o pasăre în colivie...

Alexandra simți o strângere de inimă.

— Pot să o întreb pe Maiestatea Voastră ce o face să spună acest lucru ?

— Oglinda convexă pictată de Romano... Pusă în fața ta, ea îți oglindește viitorul în viziunea artistului... Uită-te și tu !

Alexandra luă lupa pe care i-o întinse regina și examină cu atenție detaliul indicat. De data aceasta, văzu limpede ceea ce nu deslușise cu ochiul liber. Imaginea, neclară la prima vedere, își dezvăluia secretul: în vârful unui turn rotund, în spatele unei ferestre zăbrelite, se deslușea chipul zâmbitor al unei fete... cu trăsăturile Alexandrei.

Glasul blând al reginei se făcu auzit din nou.

— În ciuda captivității, zâmbești. E semn de mulțumire. Uită-te la șanțuri, copila mea !

Încă tulburată de această descoperire, Alexandra își îndreptă privirile spre baza zidurilor. Acolo, zeci de oameni, cu chipurile deja schimonosite de rictusul morții, încercau cu disperare să scape de înec.

— Romano te vede învingându-ți dușmanii, continuă Bona Sforza. Intriga va fi singura ta armă.

Cuvintele reginei avură un efect straniu asupra Alexandrei. Bucuria i se spulberă brusc și sufletul îi fu cuprins de o amărăciune grea, care îi umbri chipul. Fără a fi superstițioasă, avu senzația că destinul își dăduse sentința; cu ce drept își îngăduise pictorul acesta italian să-i prezică viitorul ? Doar nu îl întrebase nimic... Și regina, de ce se încăpățânase să descifreze un mister care nu îi aparținea ? Și încă de față cu atâția oameni... Cu siguranță că Ana jubila... Ea, care avea să se mărite cu bărbatul pe care Alexandra îl iubea. O, Doamne ! De ce trebuia să sufere atât ? Alexandra era pe punctul de a izbucni în plâns, dar pentru nimic în lume nu și-ar fi dezvăluit slăbiciunea în fața reginei și mai ales a rivalei sale.

Mătușa Helena, care înțelesese de la bun început ce se petrecea în mintea nepoatei sale, se rugă la Dumnezeu să-i dea puterea de a se stăpâni. Regina intui și ea starea sufletească a Alexandrei și se apropie de ea pentru a o liniști. Cu un gest tandru, luă în mâini chipul fetei și o privi drept în ochi.

— Nu trebuie să interpretezi greșit cuvintele mele, Alexandra ! Gelozia este și ea o dovadă de dragoste. Cu cât un giuvaer e mai neprețuit și mai minunat, cu atât îl păzești mai cu grijă. Bărbații fac la fel cu soțiile lor. Cu cât femeia este mai frumoasă, cu atât o păzesc mai abitir. Și sentimentul acesta cunoaște o violență sporită când este vorba de o regină.

Afirmația aceasta trezi interesul Anei și al doamnelor care o însoțeau pe suverană.

— De o regină, Maiestate ? întrebă Alexandra surprinsă.

— Da, draga mea ! Uită-te bine la detalii ! Romano ți-a pus pe cap o coroană regală ! Te vede suverană !

Apoi, regina Bona îi relată Alexandrei povestea propriului portret, pictat de același Giulio Romano. Pe vremea când artistul o imortalizase pe pânză, nici nu putea fi vorba de căsătoria ei cu regele Sigismund, din simplul motiv că regina Barbe, prima lui soție și sora lui Zápolya, era încă în viață. Odată tabloul terminat, toată lumea lăudase talentul tânărului pictor și frumusețea modelului, fără a observa totuși un amănunt minuscul care atrăsese atenția lui Fausto, astrologul oficial al lui Sforza, ducele de Milano, tatăl Bonei. Augurul, care de altfel îi prezisese de multă vreme tinerei prințese că se va mărita cu un cap încoronat, fusese singurul care descifrase misterul. Faimosul detaliu îi îngăduise să descopere stema Poloniei.

După plecarea augustei musafire, Alexandra rămase pe gânduri, în pofida pălăvrăgelii celor trei prietene care fabulau în jurul acestor profeții stupefiante.

Agasată de frivolitatea lor, mătușa Helena le rugă cu amabilitate să o lase pe Alexandra să se odihnească. De data aceasta, nepoata ei îi mulțumi cu o privire complice. Voia să rămână singură.

Întinsă pe pat, cu ochii închiși, Alexandra fu cuprinsă de un cortegiu zăpăcitor de imagini ce se întrepătrundeau fără o logică aparentă și fără să le poată controla. Chipul frumos al lui Stanislas fu alungat de apariția capului blănos al canișului ei, care se pierduse cu un an în urmă. Mătușa Helena luă locul lui Zbygniew, care fu substituit la rândul lui de banda de tâlhari care atacaseră fără succes diligența în timpul drumului de întoarcere al Alexandrei din Italia. Apoi revăzu pensionul, pe câteva novice, chipul tatălui ei și episodul încheiat în brațele lui Zápolya. Tavanul Capelei Sixtine îi aminti de Giulio Romano și de portretul său profetic. Dezvăluirile făcute de regina Bona îi lăsaseră un gust amar.

Ce șansă avea să se mărite cu un rege ? Cum probabilitățile îndeplinirii unei asemenea profeții erau minime, risca să ajungă bătaia de joc a tuturor.

Deschiderea ușii, în pragul căreia apăru silueta impunătoare a episcopului Losowski, o făcu să deschidă ochii. Preț de o clipă, se întrebă dacă tatăl ei se afla cu adevărat acolo. Glasul cald și grav al prelatului îi spulberă însă ultimele îndoieli.

— Alexandra !

— Tată, în sfârșit !

Alexandra sări din pat și îl îmbrățișă. Ochii i se umplură de lacrimi.

— Tată, tată drag ! Domnul fie lăudat ! Ești aici ! Vai, tată, dacă ai ști...

— Știu, copila mea, știu ! Helena m-a pus la curent. Te simți bine ? Nu te-ai lovit prea rău ?

— Nu, tată ! Fii liniștit ! Răul care mă arde e în sufletul meu.

— Acum, liniștește-te și ascultă-mă cu atenție ! O să-ți dau o veste bună !

Alexandra se opri din plâns și îl privi curioasă.

— O veste bună ? Mai pot fi și vești bune pentru mine ?

— Sigur că da, Alexandra ! Tocmai îți aduc una care te va binedispune.

— Te ascult, tată.

— Prințul Vittorio Colonna mi-a cerut mâna ta, și eu am acceptat.

Alexandra îl întâlnise pe prinț la Roma, cu prilejul unei slujbe de Crăciun. Câteva luni după aceea, îl revăzuse în timpul unei vânători organizate pe proprietățile sale în cinstea monseniorului Losowski. Episcopul fusese rugat să-și aducă și fiica. În timpul ședерii la castel, prințul nu o slăbise din priviri pe Alexandra. Înalt, brunet, cu ochii verzi bătând în albastru, amfitrionul, care trecuse de treizeci de

ani, i se păruse violent și prea zgomotos. Alexandra prefera romantismul, blândețea și tandrețea lui Stanislas.

Brusc, în mintea Alexandrei răsări din nou profeția pe care tocmai i-o făcuse regina, referitoare la o căsătorie marcată de cele trei trăsături pe care le ura cel mai mult pe lume: gelozia, claustrarea și intriga. Turnul în care o vedea închisă Giulio Romano putea fi castelul prințului Colonna. Desigur, temperamentul latin al prințului conținea germenii geloziei, ai posesivității maladive și ai intrigii.

Spre marea lui surpriză, prelatul, care se aștepta la exclamații de bucurie, văzu că fiica sa era zguduită de suspine.

— Alexandra, ce se întâmplă? Credeam că vei fi fericită la gândul că te măriți...

Fata încerca să-și stăpânească lacrimile.

— Da... nu... În fine, e prea greu să-ți explic, tată...

Episcopul o sărută cu tandrețe și căldură. Mâna sa mare și puternică mângâie domol capul Alexandrei. Apoi, cu umilință, începu să se roage și-L imploră pe Dumnezeu să-Și îndrepte chipul ceresc spre Alexandra, să-i arate întotdeauna calea cea dreaptă și să-i ierte capriciile copilărești.

Apoi, îi explică Alexandrei că îndatoririle îl chemau alături de regele Sigismund. Înainte de-a pleca, îi făgădui că va veni la ea seara să asculte povestea peripețiilor ei. Fata îi sărută mâna și crucea de la piept și îi mulțumi pentru înțelegere.

Plecând, îi recomandă Helenei să vegheze asupra celei pe care în taină o numea flacăra sufletului său.

4

Seara a fost dat un banchet în cinstea suveranilor. Musafirii, gătiți de sărbătoare, se adunară în sala cea mare cu coloane. Banchetul nu avea să se prelungească prea târziu, deoarece vânătorii și cavalerii care participaseră la vânătoare erau obosiți. Ceremonia nunții urma să aibă loc a doua zi.

Jablonowski planificase pentru nunta fiicei sale o săptămână de petreceri, vânători, spectacole și baluri. Amestecate printre invitați, Alexandra și prietenele sale admirau cadourile somptuoase expuse pe o masă mare vegheată de doi paznici: vase de aur și de argint, coliere de perle, diademe împodobite cu pietre prețioase, stofe țesute cu aur, covoare prețioase și tablouri cu subiecte religioase pe care suveranii, prietenii și mai ales supușii familiei Jablonowski se grăbiseră să le aducă pentru a-și asigura protecția prințului.

Maestrul de ceremonii anunță cu vocea sa gravă și limpede intrarea suveranilor. În calitatea sa de amfitrion, Adam Jablonowski păși în întâmpinarea regelui Sigismund.

— O rog pe Maiestatea Voastră să binevoiască să prezideze banchetul !

Precedat de maestrul de ceremonii și de șase paji cu livrele galonate cu aur, care aveau la piept blazonul familiei Jablonowski, regele se îndreptă spre sala spațioasă, construită în formă de ogivă, unde fusese întinsă o masă în formă de potcoavă pentru două sute de persoane. Argin-

tăria, luminată de miile de lumânări suprapuse pe imensele candelabre de fier forjat, oferea un spectacol minunat. Masa regelui și a celor apropiați lui, dispusă pe o estradă, domina întreaga sală. Episcopul Losowski fu așezat între arhiducele Ferdinand și Ioan Zápolya.

Centrul sălii era liber, pentru a le îngădui saltimbancilor, muzicienilor, dansatoarelor, bufonilor și menestrelilor să-i înveselească pe meseni.

La masa situată în dreapta estradei, Alexandra avu plăcuta surpriză să se vadă așezată între Zbygniew, care își revenise după accident, și prințul Wislav Sobieski.

Cucerit de frumusețea, farmecul și mintea sclipitoare a fetei, Sobieski îi făcea o curte frenetică. Gelos, Zbygniew îi arunca priviri otrăvite și amândoi o asaltau cu complimente. Dând impresia că îi ascultă cu plăcere, Alexandra observa cu coada ochiului ce se întâmpla la masa regelui, unde, alături de Adam Jablonowski și de soția lui, stăteau viitorii soți. Remarcase cu satisfacție secretă că Stanislas își neglija vădit logodnica.

Pentru Stanislas, banchetul era un calvar în toată regula. Zelul comesenilor de lângă Alexandra, ardoarea lor de a-i plăcea, graba lor de a o servi îi redeșteptaseră nu numai dragostea, ci și o gelozie ce-i ardea măruntaiele. Stanislas se lăsa în voia unor gânduri amare. Privilegiile de care se bucura în prezent nu îi puteau fi suficiente. Mintea îi era străbătută de ideile cele mai nebunești: să o părăsească pe Ana, să fugă cu Alexandra și să ducă apoi o viață de pasiune și vis. Pregătirile pentru nuntă erau însă prea înaintate ca să poată rupe în ultima clipă legăturile pe care avusese imprudența și slăbiciunea să le accepte. Să o părăsească pe Ana acum, în prezența regelui Sigismund și a întregii nobilimi poloneze de rang înalt, ar fi echivalat cu o insultă de neiertat. Fratele Anei s-ar fi simțit obligat să-l provoace la duel și, chiar dacă ar fi izbutit să-l țintuiască la pământ cu sabia, răzbunarea familiei Jablonowski l-ar fi

urmărit toată viața. Presupunând, împotriva oricărei rațiuni, că eventuala fugă cu Alexandra ar fi fost dusă la bun sfârșit, de ce mijloace avea să dispună pentru a-și asigura o existență confortabilă ? Se spunea că episcopul Losowski îi pregătise fiicei sale o zestre substanțială, dar avea el oare să accepte – el, un prelat sever, apărător al moralei creștine – o căsătorie pângărită de un scandal de asemenea proporții ? Niciodată ! Alexandra era o bastardă și această stare civilă îl forța pe tatăl ei să-i asigure o alianță matrimonială onorabilă, care să o pună la adăpost de orice intenție răuvoitoare.

În acest timp, o orchestră de harpe, chitare și tamburine încânta urechile comesenilor, care îl văzură în sfârșit pe majordom apărând în fruntea șirului celor câteva sute de servitori care aduceau pe tăvi întinse de argint bucatele pregătite pentru această prestigioasă adunare.

Erau patru servicii ce cuprindeau patruzeci și opt de feluri de mâncare, pește și vânat de toate soiurile. Somonii, homarii, păstrăvii, crevetele și broaștele erau servite într-un cadru decorativ ingenios. Lebedele, potârnichile, claponii, fazanii și bâtlanii erau prezentați cu penaj cu tot, fiind jumuliți la iuțeală, ceea ce îi făcea pe invitați să se minuneze. Cerbii, căprioarele, ursii și mistreții păreau vii. Despuiată de pene sau păr, carnea îi făcea pe meseni să saliveze. Pentru a ajuta aceste bucate suculente să alunece pe gâtlej, lacheii serveau băuturile cele mai diverse: vinuri fine aduse din Ungaria, Grecia, Italia și Moldova, la care se adăugau hidromelul și rachiul ce ardeau gâtul.

Pentru a-i înveseli pe convivi, îmblânzitori de lei și acrobați executau numere de o mare îndrăzneală. Prăjiturile și dulciurile de tot felul, cu forme dintre cele mai bizare, fură urmate de enorme stive piramidale de fructe.

De-a lungul întregii petreceri gastronomice, Ioan Zápolya, care avea un spirit fin de observație, urmărea cu o privire amuzată jocul subtil al Alexandrei, care îi manipula pe

Zbygniew, pe prințul Sobieski și pe viitorul mire ca pe niște paiațe. Își dădea seama acum cât de mult se înșelase în privința sărutului pe care i-l dăduse fata în dimineața aceasta. Micuța nu făcuse altceva decât să se folosească de el. Era prima dată când o femeie îi juca o asemenea festă. Trebui să admită că, pentru vârsta ei, era foarte subtilă și totodată foarte puternică. Malițios, hotărî că Alexandra merita întreaga sa atenție. De ce să-i lase pe caraghioșii ăia trei să guste dintr-un fruct atât de rar, în loc să și-l ofere el pe tot ?

Spre cea mai mare plăcere a amatorilor de dans, regele Sigismund și regina Bona deschiseră balul. Se alcătuiră cupluri și pașii bine ritmați formară un balet armonios.

Alexandra era extrem de solicitată. Primul dans îi reveni lui Zbygniew, care purtase la vânătoare culorile ei. În timp ce dansa cu ea, o privea drăgăstos în ochi. Schimbarea partenerilor îl sili să o părăsească. Prințul Sobieski, tânăr, agil, curtenitor și cu ochi languroși, luă cu un gest duios mâna Alexandrei.

— Domnișoară, acordați-mi toate dansurile vieții dumneavoastră și vă voi face cea mai fericită femeie din lume !

— Iată o propunere la care merită să mă gândesc !

Dansatorii se încrucișară și Alexandra avu surpriza de a se pomeni față în față cu Stanislas, care îi șopti:

— Alexandra, vreau să vorbim !

Ea răspunse sec:

— Nu mai avem nimic să ne spunem !

Stanislas îi strânse mâna cu patimă.

— Alexandra, te iubesc !

Fata simți cum palmele i se acoperă de o transpirație ușoară. Atingerea lui Stanislas și glasul său vibrant o făcură să retrăiască fugitiv vremurile fericite ale iubirii lor. Nu voia însă ca Stanislas să-și dea seama de tulburarea ei.

Alexandra simți privirile Anei ațintite asupra sa.

— Păstrează-ți declarația asta pentru viitoarea ta soție ! Te urmărește cu ochi furioși de bufniță.

Stanislas nu apucă să-i răspundă, fiindcă Ioan Zápolya îi luă locul. Emoția tinerei nu îi scăpă. Zápolya o privi cu îndrăzneală în ochi și zâmbi, ca și cum voia să spună: „Vă cunosc taina."

Fata exclamă:

— Cum ?

— N-am spus nimic, dar ați înțeles foarte bine !

Alexandra avu senzația că Zápolya îi pătrunsese gândurile cele mai intime. Apoi, Zápolya îi cedă locul lui Zbygniew.

— Terpsihora v-ar fi invidiat grația ! spuse el.

— Iar Marte v-ar fi invidiat cutezanța ! replică ea zâmbind.

Sobieski urmă la rând.

— Aștept în continuare răspunsul dumneavoastră ! insistă el galant.

— Sunteți prea indulgent !

Stanislas reveni la atac.

— Alexandra, nu pot trăi fără tine !

— Nu mai spune !

— Așa este ! Ți-o jur ! Am făcut o greșeală, dar aș putea s-o repar ! Un singur cuvânt de-al tău, și rup logodna !

— Ești nebun !

Fu rândul lui Zápolya să se încrucișeze cu Stanislas și să intre în discuție.

— Voi fi întotdeauna lângă dumneavoastră să vă salvez de cei care vă atacă !

Alexandra avu sentimentul că taina ei era din nou dezvăluită.

— Excelența Voastră e prea amabilă și nu voi pregeta să-l chem la nevoie !

Nu o arăta, dar vorbele lui Stanislas o zdruncinaseră.

După Zbygniew și prințul Sobieski, care își continuară complimentele zdrobitoare, se pomeni din nou în față cu Stanislas care, după o reverență în ritmul muzicii, îi spuse cu glas fierbinte:

— Hotărăște-te, Alexandra ! Vorbesc serios ! Te iubesc ! Dumnezeu mi-e martor !

— Nu huli, nefericitule ! spuse ea, făcând totodată un efort supraomenesc pentru a-și stăpâni lacrimile.

Simțea că vorbele lui Stanislas erau sincere, dar în același timp începea să-și dea seama de realitate. Stanislas nu era singurul vinovat. Lipsise prea mult din Polonia. Stanislas o așteptase prea mult. Acum, totul era pierdut. Dacă Stanislas rupea logodna, regele avea să-l exileze. Era o situație fără ieșire.

Spre marea ei ușurare, dansul luă sfârșit și partenerii se despărțiră după o ultimă reverență. Spre surprinderea lui Zbygniew, Alexandra ieși din sala cea mare aproape alergând.

Stanislas aruncă o privire pe furiș în jur, vrând să se asigure că Ana nu se uita la el, după care își croi drum printre musafiri și ieși pe urmele Alexandrei. Răscolită, tânăra se simțea incapabilă să ajungă în odaia ei. În pragul leșinului, se opri și se sprijini de perete.

Deodată, se simți apucată de umeri și împinsă în prima cameră ce dădea în coridor. Candelabre cu lumânări aprinse răspândeau o lumină slabă.

Stanislas închise ușa și o înlănțui pe fată. La început, Alexandra se zbătu, apoi, învinsă de ardoarea lui, se lăsă în voia sa.

— Te iubesc, Alexandra ! Te iubesc cum n-am mai iubit pe nimeni vreodată ! În noaptea asta fugim împreună !

— Nu vorbi prostii !

— S-o ia naiba pe Ana și pe toți ai ei ! Nu vreau să mai aud de ei !

— Ce s-a făcut e bine făcut. I-ai dat cuvântul !

— Am crezut că n-o să te mai întorci în Polonia, că o să te măriți în Italia ! Eram disperat ! Ți-am scris mai multe scrisori la care nu mi-ai răspuns niciodată ! Atunci, mi-am zis că m-ai uitat !

Alexandra îl privi, tulburată de această dezvăluire.

— Dragostea mea! Sărmanul meu iubit! Cum ți-ai putut închipui așa ceva ? Eu ți-am scris patru scrisori, la care nu mi-ai răspuns !

— Dumnezeule ! N-am primit nici una !

— Acum înțeleg ! Maica superioară le-a oprit și le-a distrus ! La pension, toată corespondența era supravegheată și cenzurată !

— Iubito, lasă-mă să te ating, să te simt, lasă-mă să regăsesc buzele fierbinți care știu așa de bine să mă scoată din minți !

Cu tandrețe, ea acoperi cu sărutări din ce în ce mai pasionate fruntea, ochii, obrajii și bărbia lui Stanislas, oprindu-se în cele din urmă pe gura sa și să-i soarbă răsuflarea, ca și cum ar fi alcătuit o singură ființă.

Pașii cadențați ai mai multor soldați făcură să răsune lespezile coridorului. Stanislas tresări, smuls din extaz. Spre neplăcuta lui surpriză, pașii se opriră în fața ușii, însoțiți de zgomotul sec al halebardelor puse în poziție de gardă.

Stanislas aruncă o privire în jur. Atunci își dădu seama că se refugiaseră, prostește, în bibliotecă. Se simțea cu atât mai penibil cu cât știa foarte bine de la viitorul lui socru că, în seara aceasta, regele Sigismund urma să se întâlnească tocmai în biblioteca aceea cu episcopul Lọsowski, solul papei, și să discute cu regele Ludovic al II-lea, arhiducele Ferdinand și cu Zápolya despre situația politică a Europei Centrale.

Fără un cuvânt, Stanislas o luă pe Alexandra de mână și o trase după sine în spatele unei draperii ce acoperea o fereastră înaltă. Strâns lipiți în ambrazura ferestrei, cei doi auziră pașii câtorva oameni care intrară în bibliotecă.

Alexandra interpretă gestul lui Stanislas ca pe o joacă ce făcea ca reîntâlnirea lor să fie și mai exaltantă. Pentru ea, draperiile grele de brocart reprezentau un zid de netrecut care îi separa de ceilalți.

Temându-se de ce putea fi mai rău, Stanislas își duse degetul la buzele fetei pentru a-i da de înțeles să tacă. O

sudoare rece îi acoperi spinarea. Cu delicatețe, Alexandra prinse mâna iubitului ei și începu să o acopere încet de sărutări tandre. Avea senzația că plutește pe un nor care îi ducea pe culmile plăcerii. Era departe, prea departe pentru a percepe glasurile care se auzeau în bibliotecă.

Sfâșiat între dorința de a o săruta pe cea pe care o iubea și teama de-a fi descoperit, Stanislas se străduia să asculte ce se petrecea dincolo de draperie. De îndată ce înțelese că regele Sigismund și interlocutorii lui intraseră în miezul discuției, fără ca nimeni să-și fi luat precauția de a verifica restul camerei, uitându-se în spatele draperiilor, încordarea îi scăzu și se lăsă luat de vârtejul freneziei, fără a-și slăbi totuși vigilența. Penumbra ce-i înconjura nu îl împiedică să găsească buzele Alexandrei și să le pecetluiască printr-un sărut pasionat.

Pași apropiindu-se de draperie îl întrerupseră. Precaut, Stanislas își puse din nou degetul pe buzele Alexandrei. Lacomă ca un animal domestic, aceasta linse degetul și palma tânărului, ca și cum ar fi vrut să adune cu limba toată seva blândeții ce iradia din ea. Doamne, cât îl iubea pe bărbatul acesta ! Era lumina ei, glasul ei, muzica ei preferată, parfumul cel mai îmbătător !

Nerăbdătoare, fata se întrebă de ce își pierdeau vremea aici. De ce nu fugeau, așa cum propusese Stanislas ? La naiba cu Ana și cu familia ei ! La naiba cu regele și curtea lui de lingușitori și intriganți ! Se simțea în stare să o înfrunte pe mătușa Helena, pe unchiul Kazimir și chiar pe tatăl ei, episcopul.

Brusc, Alexandra tresări și își desprinse buzele. Tocmai recunoscuse cu groază glasul tatălui ei. Tăria ei se spulberă ca un vis în zorii zilei. Se simți neajutorată, vulnerabilă. Puterea aceasta a dragostei putea fi măturată de o simplă pală de vânt ? Fusese mințită sau înțelesese totul de-a-ndoaselea ?

— Maiestate, mesajul personal pe care vi-l aduc din partea Sanctității Sale Papa Leon al X-lea este de o gravitate

extremă. Agenții noștri din Constantinopol ne-au semnalat că sultanul Selim a pregătit efective foarte importante pentru o viitoare invazie a Europei. Fiind grav bolnav, sultanul ar vrea să cucerească o bună parte din continentul nostru înainte de-a muri. Doar o nouă cruciadă a creștinătății ar putea îndigui formidabilul atac al Islamului care ne amenință.

Ghemuită la pieptul lui Stanislas, Alexandra se simți treptat întărită. Glasul răsunător al regelui Sigismund se făcu auzit după cel al prelatului.

— Înțeleg îngrijorarea suveranului pontif, care este și a noastră, monseniore. Dar, la ora actuală, o cruciadă contra otomanilor ni se pare o fantezie irealizabilă. Carol Quintul și Francisc I se pândesc precum câinele și pisica. Henric al VIII-lea e preocupat mai degrabă de amantele sale și de încăierările cu Franța decât de salvgardarea Europei. Erezia lui Luther, care amenință temeliile Bisericii Catolice, revoltele țăranilor și rivalitățile dintre prinți au adus Germania în pragul războiului civil. Italia este un viespar în care se înfruntă aproape toți suveranii și prinții din Europa Occidentală. Cât despre Veneția, ea face un joc dublu. Pe de o parte, nici nu concepe să rupă relațiile comerciale foarte bune cu turcii, iar pe de alta, se bate cu ei pentru a-și păstra insulele din Marea Egee și din Mediterana. Regatul meu, Polonia, apără flancul de est al Europei de presiunea crescândă a rușilor și tătarilor.

Alexandra recunoscu vocea subțire a regelui Ludovic al II-lea.

— Ungaria, care se află în linia întâi în fața pericolului turcesc, înțelege și ea foarte bine temerile Sfântului Părinte. Aprobăm deopotrivă și pe deplin analiza făcută de regele Sigismund, unchiul nostru. Din nefericire, Europa este și va fi întotdeauna dezbinată.

Arhiducele interveni:

— Sunt trei ani de când Sfinția Sa Leon al X-lea predică în zadar un nou război sfânt. De la ultima cruciadă s-au scurs două sute cincizeci de ani.

Ludovic al II-lea replică pe un ton plin de vigoare și de mândrie:

— De ce vă încăpățânați să afirmați că nu au fost decât opt cruciade, când în realitate au fost zece ? Uitați cu bună-știință de cea mai recentă, de la Nicopole și Varna, a cărei povară principală a fost suportată de noi, ungurii.

Episcopul vorbi din nou, calm:

— Sanctitatea Sa vă amintește și vă avertizează că ocuparea de către turci a Balcanilor până la Belgrad, care e deja înfăptuită, le deschide acestora porțile Europei Centrale. Încă o năvălire și vor copleși Ungaria, vor cuceri Viena și se vor înfige în inima Occidentului. Suveranul pontif se teme foarte rău că regii de azi, incapabili să înțeleagă necesitatea de a se uni sub semnul crucii, vor avea prilejul să-și amintească de inconștiența lor când se vor afla îndărătul gratiilor închisorilor turcești.

Ludovic al II-lea răspunse cu superioritate:

— După părerea mea, nu trebuie să dramatizăm ! Puteți să o liniștiți pe Sanctitatea Sa. Ungaria poate opri singură o eventuală invazie otomană.

— Subestimați forțele turcești actuale, îl contrazise episcopul cu fermitate.

Arhiducele Ferdinand luă cuvântul cu autoritate:

— Ungaria se poate oricând bizui pe ajutorul nostru. Regatul Spaniei și Sfântul Imperiu Roman Germanic nu vor accepta niciodată ocuparea Europei Centrale de către turci. Maiestatea Sa Carol Quintul, fratele nostru, continuă să fie dușmanul cel mai necruțător al Imperiului Otoman.

Alexandrei îi părea rău pentru tatăl ei, care își cheltuia zadarnic energia. Acest dialog al surzilor, lipsit de interes pentru ea, o plictisea de moarte. Pentru fată, centrul lumii era Stanislas.

Prelatul încercă să-și atingă țelul pe o cale ocolită.

— Pe de altă parte, Sanctitatea Sa ar dori foarte mult ca amândouă proiectele de alianță matrimonială dintre Casele Habsburg și Jagellon să se împlinească.

Cu acest prilej, Alexandra și Stanislas aflară că regele Ludovic al II-lea al Ungariei urma să se însoare cu prințesa Maria, sora lui Carol Quintul și a arhiducelui Ferdinand, și că acesta din urmă avea intenția de a se căsători cu prințesa Ana, sora regelui Ludovic al II-lea și nepoată a regelui Sigismund.

Episcopul adăugă:

— Suveranul pontif speră ca această dublă alianță nu numai să întărească legăturile dintre cele două Case ale dumneavoastră, ci și să sporească în centrul Europei coeziunea creștină, ceea ce ar îngădui poate mai lesne crearea unui front comun antiotoman.

Alexandra recunoscu timbrul vocii lui Ioan Zápolya.

— Dacă îmi este permis să-mi exprim părerea, găsesc mai rezonabil ca Alteța Sa, prințesa Ana, să se mărite mai degrabă cu Maiestatea Sa regele-împărat Carol Quintul, decât cu Alteța Sa arhiducele Ferdinand care nu posedă nici un teritoriu.

Regele Ludovic al II-lea interveni:

— Argumentul dumneavoastră pare întemeiat!

Dar glasul arhiducelui vibra deja de o furie greu stăpânită:

— Vă uitați rangul, conte Zápolya! Ca vasal al regelui Ludovic al II-lea și simplu guvernator al Transilvaniei, ar trebui să vă dați seama de limitele poziției dumneavoastră. Subtilitățile dumneavoastră politice sunt prea străvezii. Toată lumea știe de visul iluzoriu pe care îl aveți de a urca într-o bună zi pe tronul Ungariei!

Regele Ludovic al II-lea admise candid:

— Și asta e adevărat!

Arhiducele continuă, incitat de exclamația tânărului suveran:

— Deși răposatul rege Vladislav a refuzat să vă acorde mâna prințesei Ana, continuați să vă agățați de această idee. Și dacă informațiile mele sunt corecte, moștenitorul său, aici de față, v-a refuzat și el.

Astfel, Alexandra află cu stupoare povestea avatarurilor

matrimoniale ale salvatorului ei. Nu ar fi crezut vreodată că un bărbat atât de atrăgător poate suferi asemenea eșecuri. Era însă vădit că aproape niciodată criteriile politice nu coincid cu cele feminine. Totuși, în ochii ei, această tocmeală matrimonială le hărăzea tinerelor prințese, cărora nimeni nu le cerea părerea, rolul cel mai trist cu putință.

— Monseniore, îl puteți asigura pe Sfântul Părinte că aceste două căsătorii vor avea loc așa cum s-a stabilit, spuse arhiducele pe un ton tăios, pentru a pune capăt discuției ce lua o turnură penibilă.

Regele Sigismund declară pe un ton pompos:

— Înainte de a încheia această conversație, vă rog să o asigurați pe Sfinția Sa de respectul meu pentru persoana sa și de admirația mea pentru lupta pe care o duce. Dacă regatul nepotului meu s-ar întâmpla să fie atacat de otomani, o să-i vin în ajutor, asta se înțelege de la sine. După cum a afirmat arhiducele Ferdinand, Carol Quintul ar interveni și el. Întreprinderea unei cruciade ar implica mari cheltuieli, foarte mari. Cine va suporta o asemenea operațiune ? Iată care este nodul nostru gordian !

Glasul episcopului exprimă o ironie mușcătoare:

— Îi voi transmite suveranului pontif toate argumentele dumneavoastră, dar sunt sigur că Sanctitatea Sa va ajunge la concluzia că noi, creștinii, am apucat-o pe calea sinuciderii !

Alexandra nu se putu împiedica să se întrebe ce figură ar face tatăl ei dacă ar ști că fiica sa se afla la câțiva metri de el, în spatele unei draperii, în brațele lui Stanislas.

— Presupun, monseniore, că absența noastră a început să se facă simțită, spuse regele Sigismund. Să ne întoarcem la musafiri ! Petrecerea trebuie să continue !

Ieșiră din bibliotecă și ușa se închise în urma lor. Pe coridor, pașii cadențați ai soldaților din gardă se îndepărtară și ei.

Cu nenumărate precauții, Stanislas dădu la o parte draperia și aruncă o privire circulară în odaia spațioasă, apoi

se întoarse spre Alexandra și o luă de umeri. Momentul era crucial și își dădea foarte bine seama de acest lucru.

— Calea e liberă, iubito ! Acum trebuie să te hotărăști repede ! Vrei ca nimic să nu ne mai despartă ?

Alexandra îl privi drept în ochi. Ce trebuia să răspundă ? Rațiunea o îndemna la înțelepciune, deci la refuz. Inima, în schimb, îi poruncea să fugă cu iubitul ei.

— Tu ești stăpânul ! Dacă trebuie, te urmez până la capătul lumii !

Stanislas o îmbrățișă.

— N-o să-ți pară rău ! Acum trebuie să ne grăbim !

Ținând-o pe Alexandra de mână, ieși pe coridor. După ce se asigură că nu se vedea nimeni prin preajmă, se îndreptară spre una dintre ieșirile din castel.

Cu chipul strălucind de bucurie, Alexandra îl urma, convinsă că porneau pe un drum anevoios, dar cu siguranță plin de dragoste, tandrețe și romantism. Zarurile erau aruncate !

5

Aidoma unor imense degete luminoase răscolind bezna pădurii, razele argintii ale lunii pline îndrumau galopul cailor. Pur-sângele Alexandrei spinteca aerul suflând pe nările-i largi. Stanislas îi deschidea drumul, lovindu-şi cu cravaşa calul roib pentru a merge mai repede. Un al treilea călăreţ – Witold, valetul lui Stanislas – îi urma îndeaproape. Ajungând într-un luminiş, pe culmea unei pante pe care caii o urcau anevoios, Stanislas se opri s-o aştepte pe fată. Ajunsă în dreptul lui, Alexandra îşi opri calul şi zâmbi. Tânărul îşi apropie calul de al ei, se aplecă şi o sărută. Tulburată, Alexandra închise ochii. Acest gest tandru şi senzual deopotrivă îi insuflă energia care începea s-o părăsească.

Witold sosi şi el. Alexandra privi înapoi ca să se asigure că nu era nimeni pe urmele lor, dar Stanislas o linişti:

— Nu te teme, iubito ! Am luat-o pe un drum forestier care se pierde în inima codrului şi ajunge la un han izolat unde te vei putea odihni puţin, cât să luăm alţi cai.

Alexandra îi mulţumi fără a pomeni de oboseala care începea să o cuprindă. Avea el destule griji şi aşa.

Cei trei călăreţi se aşternură din nou la drum. Parcurseseră o bucată bună de drum, când zorile începură să mijească, luminând cerul dinspre Levant.

Deodată, o săgeată se înfipse în pieptul lui Stanislas, care icni şi se prăbuşi pe spate, inert, peste crupa calului. Un firicel de sânge i se scurgea din gura întredeschisă.

Witold avu parte de aceeași soartă cu a stăpânului său.

Înainte ca Alexandra să-și poată da seama ce se întâmplă, se văzu înconjurată de un pâlc de călăreți tătari care se iviră dintre trunchiurile albe ale mestecenilor, scoțând strigăte stridente. Speriat, calul fetei se cabră aproape la verticală, încât Alexandra, dezechilibrată, căzu la pământ. Doi tătari săriră de pe cai, se repeziră la ea și îi ridicară fusta, vrând să-i verifice virginitatea.

Satisfăcuți, îșI anunțară șeful, un tânăr călăreț cu un aer semeț, care purta la gât un lanț de aur împodobit cu un medalion cu blazonul dinastiei Ghirei, familia suverană a tătarilor din Crimeea.

Aflată încă în stare de șoc, Alexandra se zbătea din toate puterile și striga, îngrozită:

— Asasinilor ! Bandiților !

Tânărul o privi zâmbind:

— Liniștește-te, frumoaso ! N-ai de ce să te temi ! Eu unul sunt cumsecade ! Foarte cumsecade ! Mă numesc Kubilai Ghirei, și sunt nepotul marelui-han al Crimeei ! Dar tu cum te numești ?

Alexandra încetă să se zbată și îl privi fără să răspundă.

Tătarul izbucni în râs.

— Nu contează ! Oricum o să-l uiți și tu ! La noi, necredincioșii își schimbă întotdeauna numele. De-acum, te vei numi Roxelana ! E un nume foarte frumos. Am cunoscut odinioară pe cineva care se numea Roxelana... Nu era chiar așa frumoasă ca tine... Din păcate, a murit la naștere... E o poveste tare tristă...

Această ultimă afirmație și mai ales tonul său o surprinseră pe Alexandra. Barbarul acesta suferea pentru cineva... avea sentimente omenești. Refuză să-și creadă urechilor.

Kubilai le porunci oamenilor lui să-i dea înapoi calul Alexandrei și să-l lege de al său. Un călăreț o ajută să încalece, apoi îi legă mâinile de capătul șeii. Conducătorul tătarilor

scoase un strigăt sălbatic și porni în galop prin pădure, trăgând după el calul Alexandrei, urmat de toată hoarda.

Fata trebui să facă un efort ca să rămână în șa. Imaginea lui Stanislas ucis îi reveni dureros în memorie. Învinsă, ea își blestema în clipa aceea propria pasiune. Ar fi preferat să-l vadă pe Stanislas în brațele Anei, dar viu. Disperarea îi sfâșia sufletul. Prezicerea făcută de regina Bona era departe de a se împlini: „Vei fi regină ! Captivă în castelul tău, îți vei învinge toți dușmanii ! Singura ta armă va fi intriga !"

Calea pe care i-o impunea acum destinul nu ducea cu siguranță la tron. Obosită și descumpănită, închise ochii. Galopul calului... vârtejul gândurilor... nu mai știa dacă adormise sau își pierduse cunoștința... Pentru ea, cavalcada dură un timp nedefinit...

Vreme de două luni, Alexandra fu silită să urmeze hoarda lui Kubilai Ghirei și se pomeni martorul forțat al raziilor devastatoare ale tătarilor. Trebui să asiste, îngrozită, la spectacole groaznice: jefuirea bisericilor și a locuințelor, masacre, violuri, răpiri...

În ciuda violenței și a sălbăticiei sale, Kubilai se arăta curtenitor față de Alexandra. Îi dădea de mâncare ce era mai bun și se culca alături de ea pentru a o apăra de propriii oameni. Încercase de mai multe ori să o binedispună, dar fără succes. Alexandra se închisese în sine și refuza orice dialog. Refuză totodată și cadourile pe care voia să i le ofere răpitorul ei. În ochii ei, era înjositor să accepte fie și cel mai neînsemnat dar din partea acestui barbar, cu atât mai mult cu cât bijuteriile și hainele proveneau din jafuri.

Noaptea, când cerul înstelat se boltea deasupra lor ca un plafon împodobit cu oglinzi minuscule ce reflectau lumina rece a lunii, Alexandra plângea în culcușul ei. În ciuda oboselii, somnul o ocolea. Lacrimile erau singurul tovarăș al singurătății, nefericirii și disperării sale. Instinctul o avertiza că nu va putea scăpa de această brută care avea, fără

îndoială, un plan anume cu ea. Dar cum să-l afle? Cu sufletul sfâșiat, se întreba ce îi mai rămânea de făcut. Să se omoare? Nu! Cât e viață, e și speranță...

În fruntea numeroaselor căruțe pline cu pradă și cu tineri prizonieri – fete și băieți – la care se adăugau cirezile de vite și herghelliile de cai, Kubilai intră în ținutul tătarilor. După câteva zile de drum, sosiră la Bachci sarai, o vastă aglomerare de corturi, care era capitala Hanatului Crimeei.

Începând de a doua zi, Alexandra fu luată în grija a două bătrâne, care o îmbrăcară și o machiară după moda tătară. Când fata își văzu vechea rochie zdrențuită aruncată în foc, avu senzația că i-a fost smulsă o parte din ea însăși. Oricât de murdară și de ruptă ar fi fost, rochia aceasta o însoțise în cele mai grele momente ale vieții sale. Era ca și cum, o dată cu acest veșmânt, i-ar fi fost mistuită de flăcări însăși copilăria.

În aceeași seară, fu oferită de Kubilai marelui-han. Impresionat de frumusețea ei, bătrânul exclamă, încântat:

— Minunată marfă! Ai mare grijă de ea și vezi să nu o strici!

Ulterior, hotărî să o păstreze pentru suzeranul său, Soliman, noul sultan al turcilor, fiul surorii sale Hafsa Hatun și al răposatului sultan Selim I. Marele-han îl desemnă pe nepotul lui Kubilai pentru a fi trimis la padișah.

După trei zile de drum, convoiul condus de Kubilai Ghirei și escortat de cincizeci de tătari înarmați ajunse la Caffa. Patru căruțe pline cu fete și băieți, dintre care Alexandra era giuvaerul cel mai de preț, împreună cu alte cinci umplute cu nestemate, obiecte de aur și argint, covoare și stofe scumpe, la care se adăugau zece armăsari arabi de o mare frumusețe, reprezentau darurile excepționale ce urmau să pecetluiască bunele relații existente între Soliman și unchiul și vasalul lui, Mahmud Han.

Alexandra se bucura de un regim preferențial. Kubilai o ținea mereu alături de el, lua masa împreună cu ea și dormea alături de ea.

Pe corabia sub pavilion genovez, cu trei catarge, numită *Dafne*, Alexandra beneficie de aceleași privilegii: îi fu repartizată cabina secundului și i se pregătiră mese speciale. Ceilalți sclavi fură înghesuiți, fetele separat de băieți, în două cale. De îndată ce lăzile cu darurile pentru sultan, împreună cu cei zece armăsari arabi fuseră urcate la bord, corabia își înălță pânzele și se desprinse de chei. În larg, când portul Caffa dispăru în zare, toți primiră îngăduința de a ieși pe rând pe punte. Supravegherea deveni mai blândă. Tătarii stăteau laolaltă la prova.

Alexandra se sprijini de bastingaj și se uită la valurile ce păreau să gonească de-a lungul corăbiei. Cerul albastru și marea ce accentuau singurătatea navei o făcură să-și dea seama de propria izolare. Fata contempla peisajul liniștit și însorit ce contrasta cu frământarea ce îi chinuia sufletul.

Îi auzea pe corăbieri vorbind în genoveză și se întreba cu perplexitate și indignare cum de puteau accepta acești creștini să fie complicii unor asemenea păgâni. Faptul de a transporta niște captivi care împărtășeau propria religie în schimbul unui pumn de galbeni îi depășea puterea de înțelegere.

Alexandra privi în jur. Tătarii pălăvrăgeau și râdeau. Fetele se strânseseră ca o turmă de oi lângă catargul din mijloc. Corăbierii își vedeau de treburi fără grabă. Kubilai nu se vedea pe nicăieri.

Pe dunetă, căpitanul, stând în picioare lângă timonierul care ținea cârma, privea drept înainte. Cu obrajii bucălați, pântecele proeminent și picioarele scurte și crăcănate, părea un cap de familie respectabil ce își îndeplinește conștiincios slujba.

Alexandra privi din nou valurile ce o atrăgeau inexplicabil. Prin minte îi trecu ideea sinuciderii. Să-și sfârșească zilele pe fundul mării era poate mai bine decât să ducă mai

departe o viață plină de umilințe în haremul Marelui Turc. Cum nu știa să înoate, moartea avea să vină repede. Fu cuprinsă de amețeală și luciditatea i se tulbură. Mâinile i se desprinseră de bastingaj.

Brusc, se auzi un strigăt:

— Om la apă!

Alexandra tresări, cu mintea încețoșată. „M-am și aruncat în valuri?" se întrebă ea zăpăcită.

Simți o mână pe umăr. Își întoarse capul și îl văzu pe Kubilai Ghirei, care o privea drept în ochi.

— Să nu faci aceeași prostie!

— Ce prostie? bâigui ea, încă năucită.

— O fată... pleosc!

Și mimă cu un gest căderea unui corp în valuri.

— Și nu o salvați?

— La ce bun? Dacă un sclav evadează, e pedepsit cu moartea! Așa că și-a primit deja pedeapsa! N-are rost să pierdem vremea!

Kubilai o invită să intre în cabina care îi era rezervată și să nu o mai părăsească. Totodată, le trimise pe toate fetele în cală, ca represalii pentru sinuciderea tinerei captive.

În singurătatea cabinei sale, Alexandra se agita ca un leu în cușcă, încercând cu disperare să găsească un mijloc de a-i transmite tatălui ei un mesaj.

Când marinarul care o servea de obicei îi aduse masa, Alexandra își încercă norocul. Făgăduindu-i o recompensă mare, îl rugă să-i comunice episcopului Josef Losowski, la Roma, că era în viață și că ar putea să o găsească în haremul imperial de la Constantinopol. Genovezul promise că va transmite mesajul. Alexandra îi mulțumi, cu ochii încețoșați de lacrimi.

Peste o oră, Kubilai intră în cabină.

— Mi-ai înșelat încrederea! Corăbierul mi-a spus totul.

Alexandra se prăbuși. Impresionat de disperarea ei, tătarul se îmblânzi și îi spuse că în lumea în care avea să

intre trebuia să dea dovadă de circumspecție, prudență și mai ales suspiciune. În harem avea să fie înconjurată doar de dușmance. Deviza ei trebuia să fie: „Fiecare pentru sine".

Gânditoare, Alexandra privea prin hublou Marea Neagră. Numele nu se datora culorii apei. Dimineața, aceasta era de un verde-deschis, străveziu ca smaraldul, iar după-amiază devenea de un albastru asemănător cu acvamarinul. Când cerul se acoperea de nori, apele căpătau nuanțe cenușii. Marea era neagră ca cerneala doar după căderea întunericului, dar, chiar și atunci, luna așternea peste valuri un covor întins, strălucitor, ale cărui tonuri mergeau de la aurul vechi până la argintul topit. Bolta cerească era spuzită de stele scânteietoare ca un foc de artificii splendid înghețat în neant.

În cea de-a treia zi, marea își manifestă capriciile care îi aduseseră porecla de „Neagră". După apusul soarelui, se dezlănțui furtuna. Alexandra fu trezită de tangajul corăbiei asaltate de valurile ce loveau violent coca. Fata se agăța de mobilele prinse de pereți și de podea. Corabia gemea ca o fiară rănită. Din fericire, Alexandra nu suferea de rău de mare.

Dimineața – o dimineață tristă, mohorâtă și agitată – veni fără ca furtuna să înceteze. Spre amiază, marinarul aflat la postul de observație de pe catarg strigă: „Pământ!". După vreo oră, corabia pătrunse într-o strâmtoare – Bosforul – care făcea legătura între Marea Neagră și Marea Marmara.

Alexandra învățase ceva geografie la pension, ceea ce o ajută să se orienteze vag în lumea aceasta străină și ostilă.

Valurile se domoliră, dar ploaia continua să biciuiască pânzele și puntea corăbiei. Pe măsură ce *Dafne* înainta spre sud, rafalele de vânt se îmblânzeau, dar aversele se succedau cu violență. Malurile Bosforului abia se vedeau prin perdeaua de ploaie. Apoi, stropii începură să se rărească. Alexandra întrezărea malurile pline de vegetație și presărate de case înconjurate de grădini cenușii. Remarcă ruinele câtorva vile bizantine, ușor de recunoscut după colonadele

și porticurile lor crăpate și năpădite de iederă. Sătucuri se iveau ici și colo, printre copacii ce acopereau parțial dealurile joase, cu pante dulci.

Apoi Bosforul se lărgi, și corabia pătrunse în Marea Marmara.

La tribordul lui *Dafne* apăru, dispusă în formă de amfiteatru, o enormă aglomerare de case urâte, roșii, galbene, violete, cenușii și albe, moschei dominate de minarete înalte și subțiri, grădini și palate, toate înecate de aversele de ploaie.

Frumusețea Constantinopolului, atât de mult cântată de poeți, era dezamăgitoare. Alexandra învățase la pension despre lupta înverșunată dată de cruciați pentru a împiedica invadarea Europei de către Islam. Împreună cu colegele sale, ascultase îngrozită povestea grozăviilor comise de hoardele lui Mehmed al II-lea Cuceritorul care, după ce îl executase pe ultimul împărat al Bizanțului, înfipsese steagul cu semilună pe domul bisericii Sfânta Sofia. De la acest eveniment se scursese mai puțin de un secol.

Fetele îl ascultau cu atenție pe părintele Vincenzo, care le povestea dezastrul pe un ton dramatic, se înfiorau, apoi, o dată lecția încheiată, ieșeau în recreație și uitau totul sau aproape totul. Se vorbea adesea la Roma despre acești sultani care jurau pe barba lui Mahomed că le vor da cailor să mănânce ovăz în bazilica Sfântul Petru și că papa îi va șterge cu barba cizmele celui care va cuceri Orașul Sfânt.

Pe când comenta împreună cu prietenele sale italience isprăvile lui Mehmed al II-lea și căderea Constantinopolului, Alexandra nu ar fi bănuit niciodată că avea să suporte pe pielea ei consecințele neplăcute ale acestei lupte înverșunate dintre creștinătate și Islam.

Alexandra își părăsi cabina când Kubilai îi ceru să urce pe punte, unde captivii se aflau deja, claie peste grămadă. Noaptea începea să-și arunce vălul peste oraș. Alexandra uită să-și acopere fața.

Kubilai o admonestă:

— Ți-ai uitat vălul. Ascunde-ți fața dacă nu vrei să mori.

Fata se supuse imediat. Ploaia rece, persistentă, amestecată cu grindină înmuiase hainele ușoare ale Alexandrei. În timp ce corabia se îndrepta spre chei la lumina torțelor, Kubilai dădu ordine oamenilor săi, care – spre mirarea Alexandrei și a tovarășelor sale – desfășurară în jurul lor o pânză neagră, lată, ținută cu ajutorul unor lamele subțiri de lemn, înalte de vreo doi metri. Era un fel de paravan care le apăra de privirile curioșilor care se îngrămădeau pe chei.

Îndată ce corabia trase la chei, Kubilai își trimise primul locotenent să anunțe sosirea transportului destinat seraiului imperial.

Izolată de lumea exterioară de această barieră de stofă neagră, Alexandra tremura de frig și neliniște. Cu brațele încrucișate la piept, își ridică ochii și văzu marginile superioare ale incintelor crenelate ale orașului și un turn pătrat împodobit cu un stindard roșu. Guri de tun ieșeau prin ambrazurile zidurilor.

Câteva fete ce se strângeau înfrigurate una într-alta în apropierea Alexandrei aveau impresia că formează o turmă de vite închisă într-un țarc de pânză ce înlocuia parii și scândurile. La urechi le ajungeau ordinele căpitanului, date marinarilor care strângeau pânzele, și o rumoare neclară ce venea dinspre chei.

Apoi, incinta neagră se deschise să-i îngăduie lui Kubilai să intre, urmat de șase negri înalți, corpolenți, purtând robe de mătase albă pe sub mantii albe și largi, tivite cu blană. Pe cap aveau turbane înalte și albe. Cel mai masiv, care îl depășea cu un cap pe Kubilai, o examină pe Alexandra cu atenție, apoi îi ceru chiar să-și ridice vălul ce-i acoperea fața, și o examină îndelung. Satisfăcut, făcu un gest aprobator.

Negrul înalt le refuză pe celelalte fete, considerând că nu au suficiente calități. Apoi schimbă cu Kubilai câteva

cuvinte în turcă, iar acesta se întoarse spre Alexandra și îi vorbi în poloneză:

— Eunucul te acceptă în harem! Te poți considera norocoasă! Celelalte fete vor fi vândute la târgul de sclavi!

Tătarii făcură între paravanele de stofă neagră un soi de coridor ce traversa puntea, cobora pasarela ce lega corabia de chei și ducea la o litieră cu perdelele lăsate, trasă de doi catâri.

Șeful eunucilor îi făcu semn Alexandrei să urce în litieră. Kubilai schiță un gest discret de adio. Fata urcă în litieră. Eunucii lăsară să cadă perdelele și închiseră ușile zăbrelite. Micul cortegiu, escortat de halebardieri, se puse în sfârșit în mișcare. Eunucii călare înconjurau litiera.

Cu ochii scăldați în lacrimi, Alexandra înțelese că începea un nou capitol al vieții sale...

6

Zăvorâtă în spațiul strâmt al litierei ce se legăna ușor, Alexandra avea impresia că este o pasăre în cușca închisă. Amintirea pițigoiului pe care unchiul Kazimir i-l făcuse cadou în ziua când împlinise zece ani îi năpădi mintea. Neputându-și accepta condiția de captiv, pițigoiul se omorâse după câteva zile cu propriile gheare. La acea vreme, Alexandra, care îl hrănea, îl îngrijea și îl răsfăța, nu putea înțelege de ce se omorâse. Nefiind conștientă de nevoia lui de libertate și fericită că are o jucărie, îi era imposibil să-și dea seama de nefericirea prizonierului său. Astăzi, ajunsă la rândul ei în cușcă, Alexandra vedea lucrurile altfel, cu singura diferență că era hotărâtă să scape cu viață. Nerăbdătoare și curioasă, trase discret perdelele de piele ce acopereau zăbrelele litierei.

Cortegiul, escortat de gărzile ce îi îmbrânceau pe curioșii care se apropiau prea mult de frumusețea misterioasă hărăzită plăcerii Marelui Senior, străbătea o stradă îngustă, întortocheată, mărginită pe o latură de case vechi de lemn, urâte și triste, cu ferestre zăbrelite, iar pe cealaltă de un zid înalt și cenușiu. În momentul când litiera trecea prin fața unui portal înalt de marmură albă și neagră, lumina torțelor dezvălui privirilor Alexandrei capete tăiate, uscate sau însângerate, aflate în nișe special construite în acest scop. Jocul de lumini și umbre al torțelor pâlpâitoare le făcea și mai grotești, ceea ce o sperie pe Alexandra. Înainte de a

fi apucat să-și acopere ochii și să-și înăbușe țipătul, avu ciudata impresie că acele capete mișcau, că gurile le erau deformate de rictusuri și că pleoapele li se deschideau.

Era intrarea în Yeni Serai – noul palat imperial –, construcție începută de Mehmed al II-lea Cuceritorul, în urmă cu vreo șaizeci de ani. Kubilai îi vorbise de această reședință a Marelui Turc, care îl impresionase extrem de mult în cursul călătoriilor sale la Constantinopol. Îi vorbise și despre capetele tăiate, afirmând că doar înalții demnitari beneficiau de privilegiul de a avea capetele astfel expuse după decapitare. Era cumplit! Ce barbarie!

Acum, cortegiul urca spre Eski Serai – vechiul palat –, unde se afla haremul imperial și unde Alexandra avea, fără să știe, întâlnire cu propriul destin.

Eunucii negri introduseră prețioasa încărcătură într-o curte imensă, unde, în ciuda ploii și a orei înaintate, Alexandra văzu că se aflau numeroși negri îmbrăcați la fel ca aceia care o luaseră din port și niște halebardieri însărcinați cu paza și care, la apropierea litierei, își coborâră pudici privirile. Un bărbat care vedea chipul unei sclave a Marelui Senior era pedepsit cu moartea. Eunucii negri nu îi puteau face însă nici un rău, îi explicase Kubilai, făcându-i cu ochiul. Alexandra nu înțelesese prea bine ce voise să spună.

Ajuns într-o a doua curte, mai mare decât prima, înfrumusețată de straturi de flori și de fântâni de marmură, modestul cortegiu se opri în fața unei clădiri obișnuite, cu numeroase ferestre zăbrelite, ce i se păru hidos fetei obișnuite cu aspectul impecabil al palatelor, bisericilor și monumentelor din Roma.

Un negru deschise portiera litierei și, cu un semn poruncitor, o invită pe Alexandra să coboare și să îl urmeze, după care bătu la o ușă din fier forjat. O vizetă se deschise fără zgomot și niște ochi nevăzuți îi examinară pe nou-sosiți. Cu un scârțâit, ușa se deschise.

În prag se ivi un alt negru, cu o privire semeață, îmbrăcat tot în alb și având pe cap un turban de o înălțime impresionantă.

Eunucul care o adusese pe fată se înclină respectuos. După ce dădu raportul într-o limbă de neînțeles pentru Alexandra, se retrase salutând de mai multe ori, încredințând-o astfel pe nou-sosită superiorului său. Acesta o conduse într-un coridor luminat de torțe ce aruncau pe pereți raze roșii tremurătoare. Poarta grea din fier forjat și zăvoarele sale se închiseră cu zgomot în urma Alexandrei care fu străbătută de un fior. Frica și curiozitatea laolaltă îi dădeau o senzație ciudată. Instinctul de conservare îi dicta să găsească o modalitate de a fugi, în timp ce ineditul și exotismul acestui loc îi insuflau dorința de a rămâne, de a descoperi această lume tainică, misterioasă. „Harem", cuvântul magic care în Occident îi făcea pe bărbați să vibreze de invidie și pe femei să se înfioare, devenise acum pentru ea realitate.

Cu un gest, negrul obez îi porunci Alexandrei să-l urmeze. La capătul coridorului, se opri și lovi discret la o ușă. De îndată ce aceasta se deschise – lăsând să apară alt eunuc negru –, obezul se prosternă în fața lui cu o agilitate pe care nu i-ai fi bănuit-o și îi dădu raportul fără a-și ridica privirile.

Luată în grijă de acest al treilea eunuc, Alexandra pătrunse într-alt coridor. Atentă la protocolul respectat de eunucii negri care o aduseseră unul câte unul din port până aici, ea înțelese ierarhia care îi guverna și – bazându-se pe experiența ei din tabăra tătară – se aștepta să fie adusă în fața sultanului însuși. Necunoscând deloc viața din harem, ea nu avea de unde să știe că va trebui să aștepte un an numai ca să-l privească și aproape doi ani pentru a-i fi prezentată.

Indiferența pe care i-o arătă noua ei călăuză îi dădu Alexandrei senzația că e tratată ca un animal. Spre surprinderea ei, ajunse într-un fel de cămăruță în care eunucul o făcu să înțeleagă prin semne că avea să doarmă pe jos, pe o saltea pe care trebui să o desfacă și să o întindă

singură. Era dezamăgită. Fastul, cadânele, sultanul nu se vedeau nicăieri. O sclavă îi aduse pe o tavă o bucată de pui fript, câteva fructe și un urcior cu apă.

Ușa se închise la loc, lăsând-o cu singurătatea, neliniștea și deziluziile sale. Ar fi vrut să poată opri timpul în loc și să îl dea înapoi până în clipa când acceptase să fugă cu Stanislas. Ce greșeală cumplită ! De ce nu o ascultase pe mătușa Helena, care o povățuia să fie chibzuită și înțeleaptă ? De ce nu se supusese deciziei tatălui ei de a se mărita cu prințul Colonna ? De ce ființa omenească nu înțelege greutățile vieții decât din propriile experiențe ? Cum să iasă acum din viesparul în care se vârâse ?

Obosită de drum și frământată de griji, Alexandra adormi târziu, fără să găsească totuși răspunsurile pe care le căuta.

Zgomotul ușii care se deschisese brusc o trezi. Se făcuse ziuă. Alexandra văzu doi eunuci negri stând în fața ei și privind-o cu un aer sever. Unul îi ceru, tot prin semne, să se îmbrace și să vină cu ei. Parcurseră un coridor nesfârșit, ce urma un traseu întortocheat printre odăi disparate, ca un fel de labirint de coșmar. În drum, se întâlniră cu fete tinere, toate foarte frumoase, înfășurate în văluri de mătase fină, ce lăsau să li se întrezărească formele cele mai intime ale trupului. Câteva îi zâmbiră prietenește, altele scoaseră limba la ea, iar două sau trei o amenințară cu pumnii. Atmosfera aceasta bizară o neliniști. Unde o duceau ? De ce tăceau cu atâta încăpățânare ?

În sfârșit, cei doi eunuci deschiseră cu deferență batantele unei uși și îi făcură semn Alexandrei să intre. După atitudinea lor servilă, fata înțelese că avea să fie prezentată unui personaj sus-pus. Să fie sultanul ?

Vibrând de emoție, cu mâinile umede, fata păși într-o cameră spațioasă. Dat fiind că ferestrele înguste abia lăsau să pătrundă lumina zilei, iluminatul era asigurat de lămpi aurite încrustate cu lentile multicolore, ce irizau pereții acoperiți de faianță cu motive florale și covoarele groase, deco-

rate cu desene frumoase și atât de moi, încât înăbușeau zgomotul pașilor.

În fund, în penumbră, deslușI un colos negru, uriaș, ce se lăfăia pe un divan tapițat cu brocart. Purta o robă de mătase imaculată, încheiată cu nasturi de diamant și care îi acoperea parțial șalvarii – niște pantaloni largi, strânși pe glezne. Era încălțat cu papuci moi, cu vârf ascuțit, încovoiat în sus, și împodobiți cu nestemate. Degetele groase erau încărcate de inele. La urechea stângă îi atârna un smarald mare, în formă de pară.

„Dumnezeule ! Sultanul e negru !" își spuse ea surprinsă.

Lângă el era așezată, cu picioarele încrucișate, o femeie între două vârste, încă frumoasă, semeață, împodobită cu bijuterii.

Doi negri tineri împrospătau aerul agitând încet două evantaie mari. O sclavă tânără servea, în genunchi, sorbet* în cești din porțelan de China așezate pe farfurioare de aur. O a doua sclavă, blondă, îngenuncheată și ea, păstra o atitudine plină de deferență. La un gest al femeii, se ridică și se apropie în fugă de Alexandra, care se oprise lângă ușă.

Fata îi spuse în poloneză:

— Bună ziua, Roxelana ! Ai onoarea să te afli în fața Excelenței Sale Mahmud Pașa, *kislar agasi*, stăpânul fetelor din harem și șeful suprem al eunucilor negri, care asigură supravegherea și protecția noastră. Îi datorezi supunere și respect neștirbit.

Surprinsă de faptul că fata îi vorbise în poloneză, Alexandra privea curioasă în jur.

— Acum trebuie să-l saluți pe *kislar agasi*, continuă fata blondă.

Alexandra schiță o reverență scurtă.

— Nu, nu așa ! Uită-te la mine și fă la fel.

Odalisca îngenunche și se aplecă până ce atinse cu fruntea covorul.

---

* *Sorbet, sorbete* - băutură răcoritoare, preparată din suc de fructe, zahăr și lichior sau apă. (n. red.)

Alexandra refuză.

— Nu fac așa ceva ! E umilitor !

Fără a-și pierde zâmbetul de circumstanță, micuța blondă îi șopti în grabă:

— Dacă ai ceva minte în capul tău frumos și mai ales dacă vrei să rămâi în viață, fă ce ți se spune. Asta o să te scutească de multe necazuri și o să-ți înlesnească șederea aici, în harem.

După o scurtă ezitare, Alexandra se supuse și îl salută pe colosul negru după protocolul turcesc.

Nici un mușchi nu se clinti pe chipul bărbatului. Câteva picături de sudoare îi străluceau pe frunte și pe fața adipoasă, ce părea sculptată în abanos. Fără să deschidă gura, își înclină capul, abia perceptibil, făcând să se legene smaraldul atârnat de ureche.

Micuța poloneză continuă:

— Cea care ne privește este Excelența Sa doamna Rebia, supraintendenta personalului feminin al haremului și marea stăpână a Garderobei. Îi datorezi aceeași supunere și același respect desăvârșit. Acum, salut-o în același fel.

Alexandra se supuse încă o dată indicațiilor primite.

Doamna Rebia îi zâmbi, apoi îi făcu semn să se ridice și să se apropie. De îndată ce Alexandra se opri în fața lor, negrul îi porunci să-și scoată vălul. Fata se supuse. Ovalul desăvârșit al feței sale, ochii mari și luminoși, tenul fraged, părul de culoarea aurului vechi ce îi cădea în bucle mătăsoase pe umeri o făceau să fie extrem de seducătoare.

Privirea colosului o cântări din cap până în picioare, cu o minuție de expert ce studiază o capodoperă. Alexandrei nu-i plăcea deloc să fie scrutată astfel. Însă, înainte de a apuca să-și manifeste nemulțumirea, doamna Rebia îi făcu din nou un semn.

— Dezbracă-te ! îi traduse micuța blondă.

— Nici vorbă ! ripostă Alexandra.

Cu glasul ei calm și blând, sclava îi explică răbdătoare:

— *Kislar agasi* și doamna Rebia au drept de viață și de moarte asupra noastră, a tuturor. Dorințele lor sunt porunci. Cine refuză să se supună își semnează condamnarea la moarte. Încearcă să ții minte asta. Acum beneficiezi de indulgența acordată novicelor. Ești iertată lesne fiindcă trebuie să ți se dea timp să înveți regulamentul interior. Nu abuza însă de acest privilegiu, fiindcă răbdarea lor are limite !

— E umilitor ! se încăpățână Alexandra.

— După mentalitatea creștină, poate ! Aici este umilitor dacă nu ai corp frumos. Și, crede-mă, nu e cazul tău ! Ești foarte frumoasă ! Arată-le că ești o piesă de valoare ce merită întreaga lor atenție. Haide, dezbracă-te !

Străduindu-se să-și stăpânească lacrimile de rușine, Alexandra începu să se dezbrace, dar gesturile sale erau prea încete după gustul supraintendentei. La ordinul ei, cele două sclave se apropiară de noua lor colegă și o dezgoliră în câteva clipe.

Alexandra își acoperi instinctiv sânii și își plecă pudic privirile. Suplețea formelor sale și grația mișcărilor îi surprinseră plăcut atât pe supraintendentă, cât și pe *kislar agasi*. Fără a-și da seama de ce i se întâmplă, Alexandra se pomeni luată de cele două sclave și răsturnată pe divanul din apropierea colosului.

Cu o repeziciune și o forță ce făceau orice rezistență inutilă, acesta îi desfăcu picioarele și i le imobiliză, apoi, la lumina unei lămpi ținute de sclava blondă, îi examină împreună cu doamna Rebia intimitatea și se asigurară că e virgină. Mulțumit de rezultatul examenului, negrul îi dădu drumul.

Alexandra plângea. Rămase ghemuită pe divan, paralizată de rușine.

Era pentru a doua oară că suferea o asemenea umilire. Scena din pădure, când tătarii lui Kubilai o capturaseră, îi reveni în memorie.

Cele două sclave o ajutară cu multă drăgălășenie să se dea jos de pe divan.

Pătrunsă de frig, roșie la față de rușine, cu ochii plini de lacrimi, Alexandra rămase în picioare în fața inchizitorilor ei. Goală, părea vulnerabilă, dezarmată.

Expertă, supraintendenta îi studia acum cu privirea-i pătrunzătoare mâinile fine, albe și moi, care nu cunoscuseră niciodată munca manuală, ținuta, gesturile și mai ales trăsăturile rasate ce trădau o origine cu mult deasupra mediei. Trebuie să fi primit o educație aleasă.

Doamna Rebia se lăuda că recunoaște dintr-o singură privire particularități ce scăpau persoanelor lipsite de experiența ei, de capacitățile ei de a analiza natura umană, de a descoperi tainele ascunse în adâncurile cele mai nepătrunse ale sufletului. La indicațiile doamnei Rebia, cele două sclave o conduseră pe Alexandra la *hammam.*

Aflată încă sub șocul brutalităților la care fusese supusă, Alexandra le urmă ca hipnotizată pe cele două sclave. Nu vedea și nu auzea nimic. Se oprise din plâns și tăcea. Cu ochii măriți de groază, nu avea decât un gând: să evadeze, să fugă departe, cât mai departe de lumea aceasta sălbatică ce amenința să o zdrobească.

Güzel și Gazali o conduseră în diversele odăi ale *hammam*-ului unde, în piscine alimentate cu apă caldă și rece de fântâni cu jet, numeroase odalisce se zbenguiau în apă. Lumina zilei pătrundea prin niște vitralii rotunde, policrome, încastrate în cupole. Hohote de râs, țipete surescitate și cântece se auzeau din toate părțile. Contaminate de ambianța lascivă, cele două tovarășe ale Alexandrei începură să se dezbrace și să se hârjonească, antrenând-o în joaca lor.

Readusă la realitate de ghidușiile lor, Alexandra privi, surprinsă, spectacolul ce se desfășura în fața ei. Descoperea cu o copilărească uimire, contrastele vieții din harem. După constrângeri și umilință urmau distracția și relaxarea. Perplexă, se străduia să înțeleagă această lume atât de diferită de cea din care fusese smulsă. Putea oare să se

încreadă în aceste două fete care îi arătau atâta simpatie ? Cu siguranță că nu. Mai mult ca sigur, ele erau în subordinea colosului negru și a supraintendentei.

Goale, ținându-se de mână, cele trei fete pătrunseră în ceața opacă a băii de aburi. Rătăcită – insolitul locului îi sporea neliniștea –, Alexandra se agață de brațul celei de alături, care o liniști:

— N-are de ce să-ți fie teamă, Roxelana ! Aici nimeni nu-ți va face nici un rău... Poate doar bine... Dacă dorești... Dar niciodată rău.

Această ultimă replică, tradusă în turcește cu o anume intonație, provocă râsul șmecheresc al tinerei brunete.

Alexandra nu sesiză înțelesul real al acestor cuvinte. Aproape orbită de aburii fierbinți, înainta bâjbâind. Dădu în cele din urmă peste băncile de lemn instalate de-a lungul pereților. O apăsare ușoară pe umăr o făcu să înțeleagă că putea să se așeze și chiar să se întindă. Cele două odalisce îi dădură exemplul. Alexandra abia le vedea, însă le auzea respirația și șușoteala întreruptă de hohote slabe de râs. Întinsă pe spate, cu o mână sub cap și cu cealaltă de-a lungul corpului, Alexandra privea în gol, mulțumită că e lăsată în pace.

Ieșind din nori, soarele pătrunse sub forma unor coloane imateriale luminoase, ca pilonii efemeri ai unei cupole invizibile prin vitraliile de diferite culori, făcând ca perdelele de aburi să fie și mai albe și lăptoase.

Picături de sudoare acopereau pielea Alexandrei. Încetul cu încetul, fu cuprinsă de o senzație plăcută. Avea impresia că fiecare val de sudoare lua cu el puțin câte puțin din neliniștea ei, eliberându-i sufletul.

Alungate de nori, razele soarelui dispărură. Alexandra simți un nou fior de angoasă. Suspinul ei atrase atenția odaliscei blonde, care se apropie și își scoase capul din aburii denși.

— Nu-ți mai face sânge rău, Roxelana ! Știu ce simți. Și eu am trecut prin asta. Toate fetele de aici au trecut prin

stările tale de acum. Nu te mai gândi la ce a fost ! Trecutul e mort ! Nu trebuie să-l readuci la viață. Doar viitorul contează, și nu trebuie să-l pierzi. Hai să fim prietene, vrei ? Pe mine mă cheamă Güzel și pe prietena mea Gazali.

Güzel îi spuse că, o dată ce ai intrat în harem, nu mai ieșeai decât cu picioarele înainte, când mureai. Eunucii negri erau peste tot, privind și ascultând totul. Cea mai mică tentativă de evadare te putea costa viața. Cusută într-un sac, nefericita care voise să-și afle libertatea își găsea moartea în apele Bosforului.

Impresionată de aceste cuvinte și obosită de căldura de etuvă a băii turcești, Alexandra fu cât pe ce să-și piardă cunoștința. Güzel își dădu seama că trebuia să o scoată imediat de acolo.

Cu porii pielii curățați de impurități sub efectul aburilor fierbinți, cele trei fete intrară în piscina rece. Deloc obișnuită cu acest fel de baie, Alexandra avu senzația că îi îngheață sângele și crezu că moare. Ajutată de Güzel și Gazali, se cufundă în piscina cu apă caldă. Circulația sângelui îi reveni treptat la normal.

Cele două tovarășe ale sale începură din nou să se hârjonească. Fără voia ei, Alexandra se lăsa antrenată în joaca lor. Ieșind din apă, cele două sclave o duseră pe Alexandra la masaj. Cu ajutorul unui prosop moale, îi șterseră cu delicatețe corpul, tamponându-i ușor, ca într-o mângâiere, formele superbe. O cuprinse un soi de toropeală. Întinsă pe o bancă, fu preluată de mâinile experte ale unei negrese nubiene, înaltă și voinică aidoma unei luptătoare de circ. Pielea frecată cu ulei parfumat, spatele, brațele, picioarele și corpul întreg își redobândiră prospețimea.

După ce se îmbrăcară, Güzel cea blondă și Gazali cea brunetă o duseră pe Alexandra la garderobă, unde supraveghetoarea, anunțată de doamna Rebia, îi pregătise deja noile veșminte. Alexandra primi niște pantaloni de mătase

fină, de culoare purpurie, largi și lungi până la călcâie, o cămașă de mătase albă, o tunică de catifea verde, brodată cu fir de aur și papuci asortați.

Admirativă, Güzel îi dădu ocol, lăudându-i frumusețea și grația. Apoi, ajutată de Gazali, își puse la bătaie tot meșteșugul ca să o machieze.

Cu o mână expertă, întinse rujul pe buzele Alexandrei, apoi îi făcu ochii și sprâncenele cu khol. Între timp, Gazali îi dădea unghiile cu lac.

După un ultim retuș cu ruj de buze, Güzel termină machiajul Alexandrei. Zâmbitoare, Gazali scoase o oglindă și îi făcu semn tinerei poloneze să se uite. Fata pe care o descoperi în oglindă era cu totul alta față de cea pe care o răpise Kubilai. Avea senzația clară că Roxelana lua locul Alexandrei, o Alexandra ce se retrăgea din ce în ce mai mult în ea însăși, ce-și căuta refugiul în străfundurile sufletului.

Călăuzită de cele două odalisce, Alexandra fu condusă din nou în fața lui *kislar agasi* și a doamnei Rebia, care se arătară mulțumiți de noua ei înfățișare. Supraintendenta îi puse o întrebare în turcă lui Güzel, care i-o traduse Alexandrei.

— Doamna Rebia te întreabă dacă mai vorbești și alte limbi în afară de poloneză.

— Italiana, răspunse Alexandra.

Răspunsul ei o satisfăcu pe supraintendentă, care vorbi în italiană:

— Foarte bine! În felul ăsta ne putem înțelege mai bine și evităm orice greșeală. De la bun început, trebuie să știi că te afli aici pentru bunul plac al stăpânului nostru venerat, sultanul Soliman.

Kislar agasi făcu o strâmbătură de dezgust. În afară de limba sa natală, nu știa decât turca. Superioritatea doamnei Rebia, care mai vorbea și franceza, îl enerva. Nu putea face însă nimic împotriva ei. Protecția sultanei oficiale o făcea invulnerabilă.

Doamna Rebia își goli ceașca de sorbet, apoi continuă:

— Mai trebuie să știi că haremul nu are decât o singură ușă, de la intrare, prin care ai pătruns aici. Ușă de ieșire nu există.

Alexandra înțelese că Güzel nu exagerase deloc în această privință.

— Ești frumoasă, de acord, dar aici frumusețea nu este o excepție, adăugă supraintendenta. Frumusețea singură nu aduce privilegii. Ca să înțelegi bine ce vreau să spun, o să-ți dau un exemplu. Dacă pui în fața unui om o grămadă de aspri, de monede de argint, iar deasupra o monedă de aur, și îi ceri să aleagă, el va lua cu siguranță moneda de aur. Dacă însă pui pe masă o grămadă de ducați de aur și îi spui să aleagă o singură monedă, el va lua una la întâmplare... Ca să ai o șansă să-i placi marelui nostru stăpân, trebuie să strălucești ca o monedă de aur printre cele de argint.

Fiecare cuvânt al supraintendentei se întipărea în mintea Alexandrei, care își impusese să rețină și cel mai neînsemnat detaliu. În această lume ciudată, plină de capcane, orice omisiune, la prima vedere lipsită de importanță, îi putea fi fatală...

— Frumusețea desăvârșită reprezintă un excelent atu de pornire, continuă doamna Rebia. Pentru a atrage însă atenția Înălțimii Sale și a-i provoca augustul interes, frumusețea trebuie să fie accentuată de alte calități. Inteligență, umor, vivacitate, talente. Mai ales talente. Să știi să cânți din gură și la un instrument, să pregătești dulciuri, sorbeturi, să brodezi la fel de delicat ca un păianjen care-și țese pânza, să știi să spui povești. Pentru asta trebuie, bineînțeles, să înveți limba turcă. O limbă turcă pură trebuie să fie presărată de expresii persane. Ceva îmi spune că o să fii la înălțime. În acest caz, te vor aștepta recompense frumoase. Începând de acum, vei intra la o școală grea. Vei face parte din *oda* mea. Multe fete nu au reușit să-și ascută mintea, să-și șlefuiască inteligența nativă și îngroașă rândurile sclavelor

folosite la cele mai dezagreabile corvezi. Fiind trimisă de marele-han, tu beneficiezi de protecția Înălțimii Sale sultana oficială, sora lui. Prin urmare, ți se oferă toate posibilitățile de înaintare în rang. Vei ști să profiți de ele ? Nu depinde decât de tine să depășești toate obstacolele ! Ca să ajungi însă aici, ține bine minte sfatul următor: nu trebuie să te încrezi decât în tine însăți și în nimeni altcineva !

Cuvintele supraintendentei confirmau avertismentele lui Kubilai. Toate aceste recomandări subliniau păienjenișul de intrigi care o pândeau.

Doamna Rebia își reluă masca imperturbabilă de o stranie frumusețe, apoi la porunci lui Gazali și lui Güzel să rămână alături de noua lor tovarășă, să îi prezinte haremul și să mănânce împreună cu ea. Mai hotărî că Roxelana va dormi cu ele.

Odată ajunse pe coridor, înainte chiar de a începe să-i prezinte Alexandrei camerele, odăile de studiu, diversele săli de zi și de primire, Gazali, atât de rezervată în fața supraintendentei, se lăsă pradă exuberanței sale firești și își exprimă față de Alexandra bucuria de a putea vorbi în italiană cu ea. Născută pe coasta Liguriei, la Portofino, un sătuc de pescari aflat la est de Genova, fusese răpită de pirații algerieni în timpul uneia dintre numeroasele lor razii. La început, copleșită de nefericirea de a fi fost despărțită de familia ei, nu făcea altceva decât să plângă. După ce fusese însă vândută de răpitori la târgul de sclavi de la Constantinopol și primită în harem, își dăduse repede seama că noua viață reprezenta pentru ea o mană cerească. Acasă, la Portofino, fiind singura femeie – după moartea mamei sale – într-o familie de zece bărbați, Gazali era silită să muncească ziua întreagă, să le pregătească mesele și să le spele rufele. Aici, în harem, servită, hrănită și spălată, nu avea decât o grijă: să se gătească, să-și îngrijească trupul pentru a putea sluji oricând plăcerii Marelui Senior. Dorea din toată inima ca Roxelana să capete aceeași bucurie de a trăi.

Güzel, care o cunoștea bine pe Gazali, deși nu înțelegea nici o boabă de italiană, știa că era pe cale de a-și povesti viața. Îngrijorată de pălăvrăgeala fetei, ea îi aminti că regulamentul interior le interzicea locatarelor să vorbească despre trecutul lor. Erau și alte sclave care vorbeau italienește și, cum invidia și delațiunea mergeau mână în mână, primejdia era mare.

Sfidătoare, Gazali dădu din umeri. Puțin îi păsa de regulament și de spioane. Era bucuroasă că avea cui să-și povestească viața. Ascultând-o, Alexandra găsea contradicțiile lui Gazali tulburătoare. Pe de o parte, ea lăuda – cu multă sinceritate, de altfel – avantajele vieții din harem, iar pe de alta, cu o melancolie impresionantă, își evoca ținutul natal. În ciuda siguranței tonului lui Gazali, Alexandra putu citi în ochii ei o mare amărăciune. Speriată, se gândi la propria situație. Cum să se opună chemării propriilor origini ? Sau, în caz contrar, cum să se rupă de rădăcinile ei ca să-și suporte noua viață ? Iar fără rădăcini și ruptă de originile sale, ce se va întâmpla cu ea ?

— Roxelana !

Güzel, care mergea cu câțiva pași înaintea lor și care ajunsese prima în grădina cea mare, o chemă să-i arate nenumăratii trandafiri care – ca o simfonie de culori – inundau răzoarele, se cățărau pe coloanele de marmură, străbăteau pergolele, se strecurau pe sub porticuri și se arcuiau peste grotele artificiale. Pești exotici înotau în număr mare în bazinele cu apă limpede.

Acest spectacol splendid o încântă pe Alexandra. Cu o strângere de inimă, se gândi la grădina care îi bucurase copilăria în Polonia.

Deodată, Alexandra observă o agitație neobișnuită printre fetele care se plimbau pe alei.

— Ce se întâmplă ? întrebă ea, curioasă.

Gazali îi șopti, însuflețită:

— E sultana-validé ! Are o grădină a ei, dar din când în când se plimbă printre noi, ca să ne arate că nu ne-a uitat.

Alexandra întrebă mirată:

— Cine este sultana-validé ?

— Mama sultanului ! Prima doamnă a imperiului ! Pe deasupra, e prințesă autentică, fiica marelui-han al Crimeei, și nu o sclavă ca mine, fiica unui biet pescar din Portofino !

Odaliscele se prosternară în fața bătrânei care păstra urmele frumuseții de odinioară. Își pierduse zvelțețea, dar ochii oblici oglindeau încă o anumită vioiciune. Era plină de bijuterii, ca o sfântă relicvă dusă în procesiune pe străzile Romei. Era urmată, la o distanță respectuoasă, de *kislar agasi* și de câteva doamne mature, printre care se distingea, prin atitudinea ei semeață, aristocratică și impasibilă, supraintendenta garderobei.

Alexandra o privi îndelung pe sultana-validé care răspundea saluturilor respectuoase dând ușor din mâna ridată.

Hafsa Hatun și suita ei se îndreptară încet spre intrarea palatului.

— Comedia s-a sfârșit ! exclamă Gazali, care adăugă, însuflețită: E singura femeie din harem autorizată să dispună de o casă în care se află bărbați. E drept că la vârsta ei nu are de ce să se teamă de complicații necuviincioase. Sultana-validé are chiar dreptul la o gardă de corp alcătuită din tineri halebardieri în uniforme splendide.

Gazali oftă, mângâindu-și visătoare colierul de perle.

— Sunt niște băieți foarte frumoși printre ei ! Locuiesc în cazarmă, în prima curte. Păcat că le este interzis să intre în harem, cu excepția anumitor cazuri. De exemplu, să aducă lemne de foc sau să facă muncile grele. Atunci însă fetele trebuie să se facă nevăzute, fiindcă eunucii sunt de o vigilență diabolică. Halebardierii evită și ei să se uite după fete, fiindcă asta le-ar aduce mari neplăceri. Mai sunt grădinarii care lucrează numai la anumite ore, când suntem obligate să nu ieșim din harem.

Apoi adăugă cu un aer trist:

— Teama mea cea mai mare este să mor fată bătrâ-

nă! Dacă le-ai vedea pe fetele bătrâne închise în „puțul plângerilor" – o aripă izolată a palatului –, ți-ai pierde somnul și pofta de mâncare. Urâte, știrbe, ridate, pline de fiere, își plâng cât e ziua de lungă tinerețea pierdută, prezentul mizerabil și viitorul lipsit de speranță. Lor li se dau muncile cele mai umilitoare.

Gazali o luă prietenește de braț.

Fetele o conduseră prin camerele unde odaliscele dormeau noaptea și își petreceau uneori peste zi. Câte zece laolaltă, ele dormeau pe niște saltele pe care le desfăceau seara și le strângeau dimineața.

— Ce-ați făcut ca să fiți pedepsite așa ? întrebă Alexandra.

Gazali îi răspunse zâmbind:

— Nu suntem pedepsite. Așa se doarme aici, în Orient. Pat propriu-zis nu există.

Alexandra înțelegea acum mai bine de ce fusese pusă în ajun să doarmă pe o saltea. Îi părea bine că aflase că era vorba de un obicei, și nu de o umilință în plus la adresa ei.

Gazali îi spuse că, în funcție de promovări, fetele beneficiau de avantaje multiple și de un confort mai mare. Gülbahar, prima cadână, de exemplu, avea apartament separat, alcătuit din patru camere pe care le împărțea cu copiii ei, trei băieți și o fată.

Gazali o invită în dormitorul lor, unde, după ce le prezentă pe celelalte șapte odalisce – viitoarele colege de cameră –, fu anunțat prânzul.

Trei sclave aduseră tăvi de aramă, fin șlefuite, încărcate cu feluri de mâncare de o sobrietate spartană: supă de varză, o felie de friptură de vacă pe un strat de pilaf și câteva fructe desert. Cum vinul era interzis de profet, fetele se mulțumiră cu apă proaspătă.

Gazali, Güzel și Alexandra se așezară turcește pe covor, în jurul unei tăvi. Cu acest prilej, Alexandra află că nici în harem, nici în palatul sultanului nu exista sufragerie. Dat

fiind că furculița nu era cunoscută de turci, Alexandra trebui să mănânce cu o lingură și cu mâna, cum făceau și celelalte fete.

După ce terminară masa, fetele continuară vizitarea haremului, făcând înconjurul sălilor de studiu, unde odaliscele se inițiau în arta cântatului la lăută, recitării sau dansului.

Dansul din buric trezi interesul Alexandrei. Amuzată, stătu să observe mișcările unduitoare din șolduri, executate de fete și de profesoara lor. Captivată, se simțea în stare să facă și ea la fel.

Imediat după vizitarea bucătăriei și a infirmeriei, Alexandra avu surpriza de a vedea întreg haremul încetându-și orice activitate și făcând o rugăciune cu un ritual straniu și complicat. Güzel îi spuse că, înaintea celor cinci rugăciuni zilnice, Coranul cerea ca fiecare musulman să-și facă *abdest*-ul – adică să-și spele mâinile, fața și picioarele. Așa era legea.

În timp ce îi arăta sala de primire, Gazali îi spuse că aceeași lege îl obliga pe sultan să vină în fiecare vineri în harem, la Gülbahar, prima cadână. Aceasta era sala în care, din când în când, înainte de a-și petrece noaptea cu Gülbahar, Soliman binevoia să asiste la spectacolul dat de fetele care se distinseseră la cursurile de dans, muzică și recitare.

Alexandra surprinse în glasul și în ochii lui Gazali și Güzel o emoție, o dorință ce le ardea măruntaiele: cea de a se produce în fața Marelui Stăpân, de a se face remarcate și, în sfârșit, de a fi primite în alcovul lui. Dorința lor de a ajunge cu orice preț în patul unui bărbat pe care nu îl văzuseră niciodată era pentru Alexandra o absurditate, o aberație. Cum ar fi putut admite o sentimentală ca ea interesele meschine ce guvernau viața din harem ?

După cină și rugăciunile de seară, Alexandra își încheie ziua în dormitorul comun, pe o saltea, între Güzel și Gazali.

Singură în întunericul și liniștea odăii – din fericire, nici una dintre colegele ei nu sforăia –, obosită după această zi de început atât de plină de evenimente și de lucruri noi,

năpădită de angoasă și exasperată de neputința de a găsi o ieșire din condiția sa de sclavă, Alexandra își simțea ochii umplându-i-se treptat de lacrimi. Dar voința de a nu-și trăda slăbiciunea față de celelalte fete o ajută să depășească momentul de criză. „Lacrimile care nu curg devin gânduri." Cuvintele tatălui său îi răsunară în urechi. „Cheamă-L pe Dumnezeu și îți vei recăpăta încrederea în tine însăți !" Tatăl ei avea dreptate. Trebuia să se roage ca să-și revină și să chibzuiască pentru a se salva. Exista cu siguranță o soluție, dar, deocamdată, totul i se încâlcea în minte. Nu reușea să-și pună ordine în idei. Plină de amărăciune, își amintea de audiența acordată de regele Sigismund tatălui ei în biblioteca palatului Jablonowski. În seara aceea, în postura de martor involuntar, aflată în spatele draperiilor grele și în brațele lui Stanislas, nu fusese în stare să înțeleagă oportunitatea și justețea îndemnului papei la o nouă cruciadă. Era mândră de tatăl ei, de luciditatea și de fermitatea cu care susținuse mesajul pontifical. Ce rușine pentru creștinătate să dea înapoi în fața ideii unui război sfânt !

Somnul îi îngreună pleoapele. Alexandra adormi, dar somnul îi fu frământat de vise ciudate. Se făcea că era Ioana d'Arc înviată, călărind, în numele Crucii, un armăsar alb înaripat alături de Leon al X-lea, care pornise războiul sfânt cu Semiluna. În linia întâi, pe câmpul de bătălie, însoțită de tatăl ei și de Stanislas, ea ataca armata sultanului Soliman. Spintecându-și dușmanii unul câte unul, Alexandra îl căuta asiduu pe sultan. De îndată ce se apropia de el, acesta își schimba înfățișarea, luând fizionomia lui *kislar aghasi* sau pe cea a arhiducelui Ferdinand sau chiar pe cea a lui Kubilai. În toiul încăierării, despărțită de ai ei, rătăcită, Alexandra se pomeni deodată față în față cu Soliman, transformat într-un balaur ce vărsa flăcări. Îndemnându-și superbul armăsar alb înaripat la galop, se năpusti asupra fiarei. Aidoma Sfântului Gheorghe, își implântă vârful lăncii în grumazul balaurului, care se prăbuși. Crucea învinsese...

7

Doamna Rebia nu exagerase deloc când îi făgăduise Alexandrei că va avea parte de învățătură susținută. Chiar de a doua zi, intră pe mâna unei pleiade de învățătoare. Prioritatea fu învățarea limbilor turcă și persană, care reprezentau cheile ce aveau să-i deschidă porțile religiei islamice, ale aritmeticii, istoriei și literaturii. Prin intermediul lui Gazali și al lui Güzel, care îi traduceau pe rând, Alexandra începu imediat lecțiile de dans, de muzică și de lucru manual, respectiv de broderie și croitorie.

În fiecare zi, între primele două rugăciuni, într-o sală de studiu cu pereții acoperiți de faianță multicoloră, un *muderis*, aflat în spatele unei draperii grele de culoare verde care îl împiedicau să-și vadă elevele, le preda Coranul.

Astfel, Alexandra începea să descifreze misterul unei religii, al unei concepții despre viață ce trezeau repulsia și spaima Occidentului. Ore în șir, zi de zi, *muderis*-ul îi predă cele cinci principii de bază ale Islamului – profesiunea de credință, rugăciunile zilnice, postul, pomana și pelerinajul la Mecca – cărora li se adăugau calendarul islamic, regulile dietetice, sărbătorile mahomedane, istoria profetului Mahomed și, bineînțeles, lectura Coranului.

De fiecare dată când părăsea sala de studiu, Alexandra își oferea câteva clipe de relaxare în *hammam*. Fericită, se refugia în norii de abur albi, opaci, care făceau ca lumea înconjurătoare să devină invizibilă și care o

ascundeau de privirile prea curioase. Acolo, în ambianța aceasta catifelată, se simțea liberă să mediteze. Lecțiile repetate ale *muderis*-ului o obsedau și îi năștеau în minte numeroase întrebări.

Într-o zi, când o întâlni pe Gazali la *hammam*, îi împărtăși toate problemele care o frământau.

Gazali izbucni în râs:

— Nu te mai chinui ! Ce rost are să încerci să înțelegi și altceva decât ce ni se predă ? Îți pierzi vremea. Trebuie să înveți totul pe de rost. Dacă ești întrebată, reciți cuvânt cu cuvânt. Aici, în harem, idealul tău, ca și al meu, ca și al tuturor celorlalte fete, nu este să ajungi savantă, ci să faci totul ca să atragi atenția sultanului, Marele nostru Stăpân, să-i placi, să-l amețești, să-i faci un copil și, în sfârșit, să te poți instala ca o regină într-unul dintre apartamentele rezervate cadânelor. Coranul îi îngăduie să aibă patru cadâne și deocamdată sultanul nostru nu are decât una, pe Gülbahar, așa că mai sunt trei locuri libere, iar noi suntem trei sute.

— Concurența e mare, spuse Alexandra.

— Nu concurența asta mă îngrijorează, ci aceea a feselor lui Ibrahim.

— A feselor lui Ibrahim ? repetă Alexandra intrigată.

— Da, Ibrahim, favoritul său, marele șoimar. Nu se despart niciodată. Se spune că mănâncă împreună și că dorm împreună... Înțelegi ce înseamnă asta ?

— Da, că sunt prieteni foarte buni !

Din nou, Gazali izbucni în râs.

— Vai, Roxelana dragă, mai ai multe de învățat. Ai auzit de amorul grecesc ?

— Vrei să spui că sunt prieteni precum Castor și Pollux sau ca Ahile și Patrocle ?

— Exact ! Ne înșală cu Ibrahim, dacă pot să spun așa. Dar și noi i-o întoarcem.

— Cum ?

— Ascultă !

În liniștea băii de aburi, Alexandra percepu mici zgomote semnificative, scurte hohote de râs, gemete înăbușite, șoapte ciudate.

Gazali continuă:

— Acolo, pe treptele cele mai de sus, la adăpost de ochii pătrunzători ai eunucilor negri și ai supraveghetoarelor, fetele cu sângele fierbinte își fac servicii reciproce. Limba ține loc de altceva. Pe deasupra, ea nu strică marfa. Facem dragoste păstrându-ne în același timp virginitatea pentru Marele Stăpân.

„Nu strică marfa" – cuvintele acestea îi amintiră de Marele Han. Toate aceste fete nu reprezentau altceva decât obiectul unui negoț execrabil. Un râs amar îi strâmbă buzele. Ironia sorții era copleșitoare. Își păstrase intactă virtutea pentru plăcerea sultanului, un personaj odios ce risca să devină pentru ea o realitate respingătoare.

Alexandra simți șoldul lui Gazali lipindu-se ușor de al ei. Nu ! Nu voia să se implice într-o aventură jalnică. Gazali n-avea decât să-și caute o parteneră printre celelalte odalisce. Alexandra se făcu că nu înțelege gestul lui Gazali și se ridică, adăugând:

— Trebuie să plec. O să înceapă ora de literatură, și doamna Rebia ține la punctualitate.

Gazali urmări din ochi silueta Alexandrei, care dispăru în perdeaua de aburi și își zise: „Rămâne pe altă dată, frumoaso !"

Alexandra părăsi *hammam*-ul mulțumită. În mod sigur, Gazali avea să-i vorbească doamnei Rebia despre interesul ei pentru istoria Islamului. Alexandra juca singura carte care după părerea ei putea să o facă să câștige încrederea doamnei Rebia și a lui *kislar agasi*, și anume să se prefacă a-și accepta cu seninătate condiția de sclavă și să se străduiască din toate puterile să atingă un nivel înalt de cunoștințe, satisfăcând astfel exigențele învățătoarelor sale. Trebuia să dea impresia că era o sclavă supusă și că

executa cu exactitate poruncile cele mai absurde. În acest fel, spera să adoarmă vigilența temnicerilor și să pună la punct un plan de evadare. Dacă ar fi stat îmbufnată, adoptând comportamentul unei rebele inadaptabile, nu ar fi obținut nimic. Ei dispuneau de toate atuurile: timpul, mijloacele și forța. Pe de altă parte, Alexandra trebuia să recunoască faptul că era tratată corect și cu moderație. Programul de studiu și mai ales lecțiile de dans o interesau. Doar recluziunea forțată la care trebuia să se supună o făcea să sufere, dându-i o senzație apăsătoare de claustrofobie, care o împiedica să respire, amintindu-i de pension. Când tatăl ei o dusese pentru prima oară la Roma, la pension, ca internă, pentru a-și continua studiile, Alexandra simțise aceeași stare de claustrare. Dacă stăteai să te gândești, pensionul și haremul aveau câteva puncte comune. Doamna Rebia, supraintendenta, ținea locul maicii superioare, paznicele și învățătoarele aveau rolul călugărițelor, odaliscele se substituiau novicelor și elevelor și, în sfârșit, eunucii și șefii lor țineau locul preoților și al demnitarilor Vaticanului, care supravegheau totul. Diferența fundamentală consta în faptul că, la mănăstire, Iisus Hristos reprezenta soțul sfânt al fiecărei călugărițe, întruchipând o căsătorie castă, mentală, niciodată consumată, în timp ce în harem căsătoria cu Marele Stăpân era carnală, dar numărul aleselor care ajungeau în patul său era infim.

Celelalte candidate virgine, cu simțurile nedomolite, care așteptau zadarnic să fie chemate pentru a-și dărui farmecele, se ofileau repede, ca niște flori care nu erau stropite niciodată. Ignorate de sultan, ele se considerau fericite când acesta le oferea în căsătorie vreunui pașă pe care voia să-l cinstească. Alexandra nu voia pentru nimic în lume să treacă prin așa ceva. Îi era dor de familie, de prieteni și de Polonia și era hotărâtă să facă totul spre a le regăsi cât mai curând cu putință. Astfel, ziua, când haremul era ca un stup, ea studia mișcările eunucilor negri și ale halebardierilor care aduceau lemne de

foc, obiceiurile și programul învățătoarelor și mișcările odaliscelor. Noaptea, pretextând indispoziții subite, se ducea la infirmerie și în drum spre aceasta își întipărea în minte posturile de pază ale eunucilor negri și orele când se schimbau gărzile.

Alexandra spera că toate acestea aveau să-i folosească într-o bună zi.

Dacă lecțiile *muderis*-ului o oboseau prin ariditatea lor, cursurile de literatură ale doamnei Rebia, în schimb, o captivau pe Alexandra și pe celelalte fete, care ascultau, înfiorate de emoție, cuvintele sale impresionante, patetice, despre cântecele de dragoste arabe. Acestea imortalizau imaginea senzuală și plină de farmec a sclavei cântărețe, care îi tulbura pe cavalerii deșertului. Cu glasul ei melodios și cultivat, doamna Rebia glorifica echilibrul dintre dragostea senzuală și dragostea castă, sublimată de respingerea tuturor ispitelor trupești.

Odaliscele urmăreau, emoționate până la lacrimi, povestea acestor curtezane plăpânde și nestatornice cântate de poeți. Fetele se recunoșteau în ele, sufereau la fel ca ele, alergau ca și ele după o lumină ce se îndepărta necontenit. Femei-obiecte, erau educate pentru a dărui dragostea. Aveau să reușească oare – măcar câteva dintre ele – să iasă din anonimat atrăgând atenția sultanului ?

Alexandra înțelegea subtilitatea doamnei Rebia. Ridicând în slăvi dragostea castă, ea oferea o slabă consolare fetelor neglijate, uitate, care nu aveau să cunoască niciodată voluptățile care, paradoxal, le justificau viața. Cântarea castității într-un harem imperial era o temeritate pe care Alexandra o aprecia cu uimire.

Pentru doamna Rebia, care urmărea cu atenție progresele protejatelor sale, Roxelana constitui o revelație. Rezultatele sale îi depășeau cele mai cutezătoare așteptări. Odaliscele o priveau cu o invidie abia mascată, deoarece „nou-venita“ o luase înaintea tuturor „veteranelor“.

Învățătoarele îi lăudau calitățile:

— După numai câteva luni de studiu, fata asta se descurcă bine în persană și convenabil în turcă. E uimitor!

— Roxelana dansează cu ușurință, cu eleganță. Are o grație de nimfă!

— Cântă de minune la lăută! Și harpa nu mai are secrete pentru ea! Fata asta e plină de talente!

— „Nou-venita" are voce de privighetoare!

— Cunoștințele sale de istorie sunt extraordinare! Poate înșira fără greșeală numele tuturor papilor, ale tuturor regilor Europei și lista întreagă a sultanilor noștri.

— În ce privește gătitul și croitoria, Roxelana nu este la înălțime! Păcat!

— Nu e grav! exclamă doamna Rebia. Vreau s-o înveți toate tainele meseriei! Am ales drumul pe care trebuie să meargă fata asta! La momentul oportun, o s-o prezint sultanei oficiale, dar nu înainte să fie șlefuită ca un diamant. E limpede?

Învățătoarele înclinară capul. Cine ar fi îndrăznit să discute ordinele supraintendentei? Înzestrată cu o iscusință diabolică, ea îi strecura sugestii sultanei-mamă Hafsa Hatun, pe care le adopta ca și cum ar fi fost ale sale...

Închisoare aurită, dar totuși închisoare, haremul funcționa după aceleași reguli nescrise. Astfel, în ciuda secretului ce învăluia întrunirile învățătoarelor, discuțiile purtate în cadrul lor și mai ales deciziile luate acolo, vestea despre aprecierile excelente obținute de Alexandra făcu la iuțeală înconjurul haremului.

Primele ecouri îi parveniră prin intermediul lui Güzel. Plină de efuziune, micuța poloneză o sărută pe Alexandra și o felicită pentru izbânda ei. Deodată, ea își luă un aer serios și o sfătui să fie prudentă. În lumea lor mică, închisă și heteroclită, o dată ce erau ațâțate, invidiile o expuneau unui pericol foarte mare. Ca s-o convingă, Güzel îi povesti despre

câteva fete care fuseseră ucise fiindcă voiseră să iasă prea mult în evidență.

Alexandra o asigură că nu încerca să iasă deloc în evidență sau să ia locul altcuiva.

— Poate, replică Güzel, dar celelalte fete nu sunt de aceeași părere. Marele tău noroc este că faci parte din *oda* doamnei Rebia. Are o părere foarte bună despre tine.

Alexandra răspunse cu ingenuitate:

— Și cu ce mă poate ajuta asta ? O sclavă rămâne tot sclavă !

— Ai încredere și ascultă-mă cu atenție !

Güzel o informă că, de doi ani de când se afla în harem, nici o fată nu reușise să se facă remarcată de doamna Rebia într-un interval atât de scurt. Alexandra avea de ce să fie mulțumită și mândră totodată. Viitorul ei depindea de doamna Rebia. Odată intrată în grațiile sale, putea fi sigură că va ajunge sus de tot. Zece odalisce beneficiau deja de protecția ei. Deși era dură și foarte strictă în privința regulilor și a protocolului, uneori devenea apropiată și chiar tandră și mărinimoasă. Nu rezerva această latură umană a personalității sale decât pentru două sau trei alese. După părerea lui Güzel, Alexandra avea toate șansele să o cunoască sub acest aspect. Celelalte învățătoare, toate arțăgoase, rele și pe deasupra invidioase pe tinerețea elevelor, le făceau viața grea. Pentru aceste învățătoare, în majoritate fete bătrâne, hărăzite pentru totdeauna unor sarcini administrative, nu mai putea fi vorba să nădăjduiască să fie remarcate de sultan. Singura care conta era doamna Rebia, superioara lor, care conducea haremul cu autoritate și competență.

— Iată cum te poate ajuta protecția ei ! Ți se oferă toate perspectivele. Poți să mă crezi ! Sângele polonez care curge prin venele noastre ne întărește prietenia, nu-i așa, Roxelana ?

— Bineînțeles, Güzel ! Chiar foarte mult ! minți Alexandra.

Suspicioasă, își jurase să nu se încreadă în nimeni.

— Și eu am avut parte astăzi de o veste bună, continuă Güzel. În curând îi voi fi prezentată sultanei-validé. Doamna Rebia m-a anunțat acum câteva minute și... marele meu vis s-ar putea împlini !

Fericită, Güzel schiță câțiva pași de dans.

Impresionată de euforia colegei sale, Alexandra își păstră gândurile pentru ea: nu era oare prea devreme să se bucure ? Faptul de a fi prezentată sultanei-validé nu însemna că bătălia era dinainte câștigată. Gazali îi vorbise despre acest ultim examen. Pentru ca într-o bună zi să-i fie prezentată sultanului, trebuía ca fata, după ce satisfăcuse intransigența doamnei Rebia, să treacă prin furcile caudine ale sultanei-validé. Dacă aceasta nu era mulțumită, ceea ce se întâmpla frecvent, nefericita odaliscă risca să îngroașe rândurile celor care își așteptau sfârșitul zilelor în puțul plângerilor.

Güzel nu știa oare acest lucru sau nu voia să-l știe ? Totuși, avea dreptate să se bucure. Uneori, trebuie să știi să savurezi clipa de fericire fără să te gândești prea mult la viitor. Zâmbitoare, Alexandra o cuprinse în brațe și o felicită, urându-i să ajungă cât mai repede în patul sultanului Soliman.

Sensibilă la aceste cuvinte, Güzel o sărută cu lacrimi în ochi.

— Mulțumesc, Roxelana ! Ești o prietenă adevărată ! Se întâmplă rareori în viață să dai peste cineva care, deși urmărește același țel ca tine, să aibă puterea de a se bucura de succesul altuia. Aici, în harem, e de-a dreptul o minune. Ai o inimă mare !

8

Roxelana trăia de aproape doi ani la Eski Serai fără a-l fi zărit pe sultan. Cu toate acestea, Marele Stăpân venea în vizită în fiecare vineri la Gülbahar, prima cadână și mama celor patru copii ai săi. Vizitele săptămânale impuse de legea coranică erau respectate de padișah, care nu lipsea decât cu prilejul inspecțiilor făcute în regiunile îndepărtate sau al campaniilor militare. În restul săptămânii, locuia la Yeni Serai, în tovărășia indispensabilului său prieten Ibrahim, mare-șoimar și supraintendent, omniprezent în odaia sultanului. Relațiile lor echivoce erau condamnate de sultana-validé, de bătrânii turci conservatori și de oamenii legii tradiționaliste care urau amorul grecesc.

Acest protocol care avantaja Yeni Serai, locuit de tineri și frumoși icioglani ce se bucurau de toate favorurile, provoca indignarea fetelor din harem, lezate de concurența ilegală a băieților.

Când *kislar agasi* anunță sosirea sultanului la Eski Serai, haremul fu cuprins de emoție. Pentru a elibera drumul Marelui Stăpân, eunucii negri străbătură sălile de curs, grădinile și coridoarele, alungându-le pe fete și înghesuindu-le în odăi.

Îmboldită de curiozitate, Alexandra se ascunse îndărătul unei draperii. Era hotărâtă ca în seara aceea să-l vadă pe padișah. Bătăile grăbite ale inimii ce-i răsunau în urechi aproape că îi făceau rău. Din cauza eunucilor de pe

coridoare, trebui să rămână nemișcată în ascunzătoarea ei. Spre marele ei regret, sultanul trecu fără ca ea să-i poată vedea fața. Nu reuși să întrezărească, prin spațiul îngust dintre două draperii, decât spatele lui Soliman care se îndepărta.

Imediat ce coridorul se goli, Alexandra se repezi în sala de studiu alăturată marelui salon de recepție unde în seara aceea avea loc un eveniment important.

De data aceasta, emoția ce domnea în harem se datora nu numai prezenței sultanului, ci și faptului că una dintre odalisce, care împlinise douăzeci și cinci de ani fără a fi avut onoarea de a ajunge în patul padișahului, Camarige, fusese aleasă pentru a fi oferită de soție unui pașă. Soliman urma să facă un anunț oficial în timpul seratei.

Înconjurată de sultana-validé, de prințesa Hadice, sora ei, de cadâna Gülbahar, de *kislar agasi* și de doamna Rebia, Soliman se instală în salonul de recepție, unde odalisce alese pe sprânceană îi prezentară cântece, poeme și dansuri.

În sala de studiu unde se ascunsese, Alexandra își imagina ce se întâmplă alături. Era prima dată de la intrarea ei în harem când se simțea interesată de această viață agitată. Curiozitatea îi provocă brusc furia. De ce doamna Rebia o ținea deoparte ? Fusese pregătită pentru a străluci în fața sultanului și acum, când se ivea prilejul de a-i demonstra talentele, era ignorată. Cânta la harpă mai bine decât oricare fată din harem. Vocea ei catifelată, suplă, armonioasă era lăudată de maestra de muzică. Putea purta o conversație elevată, putea să vorbească limbajul de la Curte, să povestească minunat anecdote. Cât despre frumusețe, își dădea seama de puterea acesteia prin invidia și ura pe care le provoca în mod firesc printre odalisce.

Alexandra nu voia să împărtășească soarta lui Camarige care, după ce aspirase să ajungă în patul Marelui Stăpân, devenea nevasta unui pașă oarecare. Ce batjocură !...

Odată întoarsă în dormitor, observă că Gazali, care era foarte tulburată de norocul lui Camarige, suferise o schimbare vădită a dispoziției.

— O să știe, în sfârșit, ce înseamnă să fie iubită și posedată de un bărbat ! Mi-aș fi dat zece ani din viață ca să fiu în locul ei. Dragostea ultimului halebardier care aduce lemne de foc este preferabilă vieții goale pe care o ducem în închisoarea asta.

Pălăvrăgeala veselă a micii italience nu mai era decât o amintire. Vorbea puțin, stătea abătută ore în șir, apoi cădea pradă unei agitații febrile. Alexandra se obișnuise cu absențele ei nocturne. Orarul escapadelor varia însă.

Aproape în fiecare noapte, Gazali se scula în liniște, ca o somnambulă, și ieșea din cameră fără zgomot. După câteva ore, se întorcea și se culca la loc. Alexandra sau mai curând Roxelana, cum toată lumea trebuia să-i spună de-acum înainte, care avea un somn ușor, se mira de acest du-te-vino, cu atât mai surprinzător cu cât relațiile dintre Gazali și doamna Rebia se răciseră.

Pentru micile servicii de care avea uneori nevoie, supraintendenta garderobei o chema de la o vreme pe Roxelana, pe care părea că o preferă în locul lui Gazali, devenită ciudată. Roxelana știa că prietena ei își petrecea adesea noaptea la doamna Rebia, căreia îi era frică să doarmă singură. La piciorul patului ei – fiindcă doamna Rebia își procurase un pat – fetele se culcau rând pe rând pe o saltea care în timpul zilei era strânsă și băgată într-un dulap.

Dispariițiile lui Gazali, la ore atât de diferite și în general de scurtă durată, o intrigau din ce în ce mai mult pe Roxelana.

Gazali mai repetă figura o ultimă noapte. Spre miezul nopții dispăru, tăcută ca un fluture. De data aceasta, absența ei se prelungi după ivirea zorilor. Dimineața, salteaua lui Gazali era goală. La ora deșteptării, fetele își strânseră saltelele și se grăbiră să meargă la *hammam*.

Roxelana privea cu îngrijorare salteaua lui Gazali, de care nu se atingea nimeni. Se pregătea să iasă și ea din dormitor, când doi eunuci, urmați de *kislar agasi* în persoană, intrară și se opriră în fața saltelei lui Gazali, fără a schimba o vorbă și fără a pune întrebări. Eunucii strânseră salteaua și o luară cu ei, după care totul intră din nou în normal.

În timpul zilei, Roxelana nu o revăzu pe Gazali, nici la micul-dejun, nici la *hammam*, nici la diversele programe de studiu. După lăsarea serii, când fetele își desfăcură saltelele, Gazali nu apăruse și nu apăru nici a doua zi, nici în zilele următoare. Gazali dispăruse fără urmă.

Dar în harem pereții au urechi. Printre fete se răspândiră zvonuri. Gazali ieșea pe furiș noaptea, se strecura în grădina haremului, despărțit de curtea gărzilor de un zid de piatră, pe care un halebardier îl escalada cu ajutorul unei frânghii. Întâlnirile lor se repetară. Aventura aceasta disperată nu putea dura. Supravegherea, spionajul și intrigile puseră capăt acestei povești de dragoste. Într-o noapte, Gazali, vârâtă într-un sac vechi de cărbuni, cusut la gură, fu aruncată de vie în apele negre ale mării, iar halebardierului îi fu retezat capul.

Mai-marii haremului, mâniați de acest incident, păstrară secretul, cu atât mai mult cu cât asemenea cazuri nu erau izolate. Din când în când, câte o fată dispărea. Totul se petrecea la iuțeală, ca spulberarea unei năluciri.

Roxelana fu extrem de afectată de dispariția lui Gazali.

După o lună, află îngrozită că Güzel fusese dezvirginată în *hammam* de niște odalisce invidioase pe avansarea ei recentă, acordată de sultana-validé. Agresoarele, care o făcuseră astfel să nu mai poată fi folositoare sultanului, își păstrară anonimatul cu ajutorul aburilor fierbinți și opaci.

După acest incident, în harem începu să bată un vânt de nebunie. Două odalisce se bătură cu o asemenea furie, încât își scoaseră ochii. O fată fu găsită înecată în piscina cu

apă rece. Numeroasele vânătăi de pe corp demonstrau că una sau mai multe fete o uciseseră asfixiind-o. Rivalități până atunci ascunse izbucneau la lumina zilei.

Ancheta ordonată de *kislar agasi* fu desfășurată de eunuci, fără prea mare energie. În acest mediu închis, pasiunile, disputele, certurile și agresivitatea explodau precum pulberea care, într-un spațiu redus, își amplifică forța. Asasinarea unei fete foarte frumoase, care fusese găsită înjunghiată la toaletă, spori frica, panica și groaza.

Kislar agasi hotărî să ia personal măsuri care să pună capăt atrocităților ce riscau să-i compromită situația. Ancheta luă o turnură dramatică, întrucât sultana-validé, informată, ceru pedepse exemplare. Eunucii străbăteau zi și noapte ungherele și colțurile haremului labirintic. Perchezițiile se înmulțeau. Avertismentul era clar: ordinea și disciplina trebuiau restabilite cu strictețe. *Kislar agasi* le hărțuia pe odalisce, dar interogatoriile nu duseră la nimic: toate tăceau cu încăpățânare. Până și iscoadele se temeau să vorbească, deoarece moartea le pândea la fiecare pas.

Apoi se dezlănțui un potop de denunțuri, majoritatea inventate, pentru că în acest fel urile și rivalitățile își găseau un nou mijloc de a se exprima. Dacă ar fi fost să se țină seama de aceste declarații – în mare parte contradictorii –, ar fi însemnat ca aproape toate fetele să fie implicate mai mult sau mai puțin în cele mai cumplite grozăvii.

Kislar agasi îi întruni într-un consiliu extraordinar pe demnitarii haremului, ca și pe unii membri ai Casei civile a sultanei-validé. Dat fiind că dovezile convingătoare lipseau, deoarece nu se putea da crezare tuturor delațiunilor, care prin absurditatea lor le dezvinovățeau chiar și pe adevăratele vinovate, consiliul hotărî să dea un exemplu. Câteva fete, însemnate cu cerneală roșie, pe o listă lungă de suspecte, suferiră aceeași pedeapsă ce-i fusese aplicată lui Gazali.

În aceeași seară, doamna Rebia o chemă pe Roxelana la ea.

— De-acum înainte, fata mea, vei intra în serviciul meu. Chiar astăzi am avut o lungă discuție cu *kislar agasi* și am ajuns la concluzia că anumite odalisce deosebit de frumoase și de înzestrate sunt ținta câtorva sclave roase de invidie. Am luat măsuri pentru a le asigura protecția. Faci și tu parte din acest grup. Vreau să-ți desăvârșesc educația.

Roxelana îi mulțumi pentru bunăvoință.

— Stai, n-am terminat! continuă doamna Rebia. Vreau să-ți ofer prilejul de a fi remarcată de sultan. Dacă îi trezești curiozitatea, vei putea primi un dar din partea sa, o haină de blană sau vreo bijuterie de mare valoare. Vei obține propria cameră și sclave care să te slujească. Dacă te primește în alcovul lui și îi place tovărășia ta, vei căpăta rangul de *ikbal*. Această avansare îți va aduce noi daruri și tratamentul rezervat favoritelor imperiale. În sfârșit, dacă te lasă însărcinată, viitorul îți este asigurat. Vei primi un apartament și titlul de *haseki*. Dacă îi dăruiești un băiat, vei ajunge în vârf. Bebelușul tău va face parte din familia imperială și tu vei deveni cadână.

Doamna Rebia o privi zâmbind.

— Dacă te ajută norocul, ți-ai putea împlini cele mai nebunești ambiții! M-ai înțeles, fato?

Ochii Roxelanei scânteiară. Doamna Rebia fusese explicită, cât se poate de explicită. Dacă ipoteza ei se îndeplinea, ea, Roxelana, ar răzbuna suferințele, umilințele și lacrimile Alexandrei. Va ști să folosească armele cele mai eficiente: frumusețea și seducția, farmecul și senzualitatea, grația și rafinamentul. Va simula dragostea, adorația, idolatria față de bărbatul căzut în mrejele ei. Cine ar îndrăzni să o acuze de ipocrizie, de lipsă de scrupule? Tătarii care o răpiseră după ce îl asasinaseră pe Stanislas? Turcii care o țineau în captivitate, care îi violau dreptul cel mai prețios, libertatea?

— Acum fă-mi un sorbet! spuse doamna Rebia cu bunătate. Vreau să văd dacă ai învățat amestecul care e în stare să dezmierde cerul gurii și mirosul Înălțimii Sale.

În timp ce Roxelana manevra cu dexteritate ustensilele și prafurile aromatizate, la ușă se auziră câteva bătăi ușoare.

Miliclia, o odaliscă foarte frumoasă care făcea parte din anturajul supraintendentei, intră, se apropie de aceasta, îi sărută tivul rochiei, apoi se îndreptă spre dulapul de unde scoase o saltea.

— Lasă salteaua aia, Miliclia, spuse agale doamna Rebia. Roxelana îți va lua locul. Educația ta e încheiată. De-acum vei fi în serviciul personal al sultanei-validé.

Miliclia o privi descumpănită. Această avansare echivala cu o dizgrație. Vizitele sultanului la Eski Serai se răreau. Gülbahar, cadâna, era de o gelozie feroce și le împiedica sistematic pe odalisce să se apropie de el.

Miliclia îi aruncă o privire neagră Roxelanei, apoi îngenunche la picioarele doamnei Rebia.

— Vă mulțumesc cu recunoștință pentru tot ce ați făcut pentru mine.

Glasul îi era frânt de emoție. Dezamăgirea o sugruma. Mai făcu o ultimă încercare.

— Nu mai aveți nevoie de serviciile mele ?

— Mi-ai înțeles greșit cuvintele, Miliclia ! Faci parte din *oda* mea. În timpul zilei, mă vei sluji ca și până acum. Uite, ajută-mă să mă dezbrac !

— Bine, stăpână !

În timp ce Miliclia scotea dintr-un dulap o rochie de casă din mătase brodată, doamna Rebia se așeză la măsuța de toaletă și își studie câteva clipe tenul încă neted în pofida vârstei. Miliclia puse veșmântul pe pat, apoi își ajută stăpâna să-și scoată bijuteriile, vesta brodată cu aur, cămașa și pantalonii bufanți. Rămasă goală, doamna Rebia se privi cu bunăvoință în oglindă. Corpul ei își păstra formele frumoase, sânii îi erau încă tari și șoldurile nu i se îngroșaseră, așa cum se întâmplă la anumite femei tinere. Își trase pe ea rochia de casă transparentă pe care i-o aduse Miliclia.

Supraintendenta făcu o piruetă cu o agilitate surprinzătoare.

— Sunt încă frumoasă, Miliclia, nu-i așa ? Bun, acum ești liberă !

Odalisca își încrucișă brațele la piept, făcu o reverență profundă, apoi se retrase târându-și picioarele.

— Sorbetul e gata ?

— Sper să fie pe placul dumneavoastră, stăpână !

Roxelana îi aduse pe o tavă de argint șlefuit ceașca de porțelan chinezesc din care se înălța o aromă delicioasă. Doamna Rebia gustă, apoi dădu din cap satisfăcută.

— Excelent ! Cred că o să mai vreau o ceașcă ! Între timp, pregătește-ți salteaua și dezbracă-te ! N-ai decât să-ți alegi o rochie de casă din dulap !

Era un privilegiu acordat unui număr redus de fete. Gazali și Miliclia îl avuseseră și ele. Cu toate acestea, Roxelana se simți stânjenită în fața acestei femei ai cărei ochi oglindeau o lucire de cruzime. Se dezbrăcă și simți privirea aproape palpabilă care îi urmărea rotunjimile trupului. Când sosise în harem, doamna Rebia și *kislar agasi* o văzuseră goală. Atunci, pudoarea ei avusese de suferit, dar înțelesese că era vorba de un ritual ce trebuia îndeplinit de toate fetele care treceau prin acest examen. Cei doi o studiaseră cu răceala unor experți în fața unui trup de femeie hărăzit plăcerii sultanului.

Acum, instinctele ei la pândă îi vesteau ceva diferit. Era ca un avertisment misterios. Venea oare din cer ? Dumnezeu nu o uita, deși își rărise rugăciunile. Roxelana îl considerase dacă nu vinovat de nenorocirile ei, cel puțin nesimțitor la ceea ce îndura ea. Auzise că, la romanii din Antichitate, unii filosofi susțineau că zeii păgâni erau indiferenți la suferințele oamenilor, că destinele acestora nu îi interesau. Poate că divinitatea pe care creștinii o numeau Dumnezeu nu dădea nici ea importanță chinurilor bieților oameni ? Dumnezeu conducea la o adică universul, stelele, timpul, dar nu era interesat de locuitorii acestui pământ, care nu reprezentau pentru El decât niște fire de nisip.

Toate aceste idei se învârtejeau în mintea Roxelanei, tulburată de privirile ciudate ale doamnei Rebia.

Tânăra își acoperi trupul cu o rochie de casă din muselină, fină și ușoară ca o pânză de păianjen, dar care nu avea transparența celei îmbrăcate de doamna Rebia. Roxelana ar fi vrut să fie expansivă, exuberantă, pentru a o cuceri pe supraintendentă și a profita de influența enormă a acesteia, dar nu avea curajul.

Doamna Rebia scutură un clopoțel de argint și imediat își făcu apariția o sclavă tânără.

— Ce dorește stăpâna ?

— Du-te la bucătărie și adu-mi niște prăjiturele !

Câteva minute mai târziu, fata se întoarse, puse pe o măsuță joasă prăjiturile cerute, apoi se făcu nevăzută.

— Roxelana, meriți o recompensă pentru sorbet. Am o surpriză pentru tine !

Scoase dintr-un dulap o sticlă și două cupe din cristal de Veneția, pe care le umplu cu un vin auriu.

— Să păstrezi secretul ! spuse doamna Rebia. E un adevărat elixir. E vin din Moldova.

— Așa surpriză mai zic și eu ! exclamă Roxelana, râzând. Nu am mai gustat vin de secole.

— Râsul te face și mai frumoasă ! E ca și cum ți-ar cădea pe față o rază de soare.

Roxelana își înmuie buzele în cupa cu vin.

— Ce parfum ! Ce savoare ! exclamă ea încântată.

— La început, Mahomed nu interzicea vinul, îi explică doamna Rebia. Invitat la un ospăț, el a constatat că vinul încălzește inima, făcându-l pe om mai vesel, mai comunicativ, dar că, băut în cantitate mare, se urcă la cap și îi face pe meseni certăreți, agresivi, gata să se omoare între ei. Atunci, a hotărât să interzică băuturile alcoolice. Latinii aveau un dicton: *Quod licet Jovi non licet bovi*. Adică ceea ce îi este îngăduit lui Iupiter nu le este îngăduit animalelor de povară. Sultanul bea vin și aproape toți demnitarii beau și ei.

Interdicția este pentru plevușcă. De acum înainte, vei face parte dintre cei importanți. Ți-o făgăduiesc!

Prăjiturile sărate ațâțau setea. Vinul încălzea inima Roxelanei care simțea nevoia să râdă și să-și dezvăluie visurile și dorințele.

— Te-ai schimbat mult, micuțo, de când ai devenit de-a noastră. Feminitatea ți-a înflorit. Dar, ca să-l cucerești pe sultan, nu e suficient să cânți din gură și la diverse instrumente și să dansezi. Trebuie să-ți îndeplinești impecabil obligațiile. Trebuie să-l ajuți să se îmbrace și mai ales să se dezbrace, să-l însoțești la baie, să-l săpunești, să-l parfumezi, să îndrăznești să faci – ca din întâmplare – niște gesturi care să-l excite, să-i sugereze gândul de a te poseda...

Doamna Rebia se urcă în patul ei mare.

— Vino lângă mine, Roxelana! Să-ți arăt ce trebuie să faci ca să obții victoria. Întinde-te pe pat! Închipuie-ți că tu ești sultanul, că ești preocupat de problemele politice și că mintea îți umblă în altă parte. Eu sunt Roxelana, adică îți iau locul... Îi scoți papucii, îi mângâi tălpile, apoi le acoperi de sărutări...

Doamna Rebia executa cu o încetineală studiată gesturile recomandate.

— Apoi îndrăznești mai sus, plimbându-ți buzele pe picioarele lui, spre genunchi. În același timp, cu mâinile îi dezlegi cordonul halatului... Așa... Apoi urci mai departe, aproape imperceptibil, cu gura fierbinte deasupra genunchilor... E un ritual...

Roxelana nu îndrăznea să facă nici o mișcare. Fiori de voluptate îi urcau din tălpi, inundându-i ființa cu o plăcere intensă. Simțea gura expertă a doamnei Rebia străbătându-i părțile cele mai tainice ale trupului. Unde amețitoare o duceau spre culmile excitației. Ajutată și de efectele vinului, se lăsă în voia buzelor arzătoare care o aruncau într-un vârtej senzual, spre o explozie ce se anunța deja, și care o făcu să geamă, învinsă și supusă...

9

Noaptea acoperea cu vălurile ei negre Yeni Serai, reședința imperială a lui Soliman, supranumit Suveran al Suveranilor, Împărțitorul de Coroane Monarhilor Globului, Umbră a lui Dumnezeu pe pământ, Împărat al Orientului și al Occidentului și Augustă Maiestate. Toate aceste titluri și multe altele încă figurau pe documentele oficiale și pe scrisorile pe care padișahul le trimitea regilor și împăraților Europei, Asiei și Africii.

La ora aceea târzie – când turcii se închideau în casele lor, întrucât circulația nocturnă le era interzisă oamenilor de rând – ferestrele înalte de la dormitorul sultanului erau deschise și luminate. Fluturii atrași de lumină se strecurau în odaia fastuoasă și descriau cercuri în jurul celor patru candelabre de aur cizelate, păzit fiecare de câte un icioglan.

Pereții acoperiți de faianță cu peisaje înflorate, stilizate, inspirate din grădinile palatului creau un decor paradisiac. Lespezile de marmură ale pardoselii dispăreau sub covorul de Tabriz, în culori calde.

În patul mare, cu coloane sculptate și aurite, sultanul Soliman dormea alături de prietenul său Ibrahim. Sub cearșafurile de mătase brodată, ambii erau goi.

Icioglanii care vegheau somnul stăpânului aveau sarcina de a stinge candelabrele de lângă pat, pentru ca lumina să nu-i bată în față. Lui Soliman nu îi plăcea să

doarmă pe întuneric. Deseori, era bântuit de coșmaruri care îl făceau să se trezească scăldat în sudoare și gâfâind.

Și în noaptea aceasta, scoase brusc un strigăt gutural și deschise ochii, cuprins de o neliniște care îl făcu să se înfioare. Visase că un mut din garda tatălui său îi petrecuse un laț în jurul gâtului și îl sugruma. Icioglanii stăteau nemișcați, cu frunțile plecate. Aveau consemnul de a nu se clinti din loc atâta vreme cât sultanul nu le poruncea să o facă.

Alarmat de strigătul padișahului, Ibrahim se ridică și îngenunche lângă el.

— Ce-ați pățit, Înălțimea Voastră ?

Soliman își ridică ochii tulburi spre prietenul său. Figura sa uscățivă, cu trăsături marcate, nasul coroiat, gâtul lung și subțire, trupul slab și gol nu îi dădeau o înfățișare prea impunătoare. Rătăcit, își luă capul în mâini.

— Iar începe !

Ibrahim le făcu semn icioglanilor să iasă. Apoi, chipul de o frumusețe fascinantă îi fu iluminat de un zâmbet.

Când rămaseră singuri, își tutui stăpânul, respectând – ca de obicei – dorința acestuia.

— Știi bine că sunt doar niște fantasme !

— Fantasme care pentru mine capătă consistența unor realități !

— Visuri, Soliman ! Visuri rele, de acord ! Dar nu trebuie să uiți că nimic nu te mai poate amenința ! Ești stăpânul imperiului !

Sultanul gemu:

— Deși a murit, tatăl meu mă urmărește pretutindeni ! Nu numai în vis ! Uneori, nu reușesc să cred că sunt sultan. Simt prezența tatălui meu de parcă ar sta în spatele meu, ca și cum mi-ar pândi toate mișcările, ca și cum ar vrea să mă înjunghie pe la spate !

Îl vedea din nou pe cel care îl zămislise, necruțătorul Selim I, care își ucisese trei dintre cei patru fii, doi frați și patru nepoți. Teoretic, Selim voise să elimine concurența lui

Soliman, moștenitorul pe care îl alesese, ca să-l scutească de războaiele civile fratricide.

Viziunea chipului aspru și rău al lui Selim, a ochilor săi plini de ură și a gurii strâmbate de un rictus înspăimântător îl obseda. Ce fantasme îl îmboldiseră pe bătrânul sultan să vrea să-și ucidă ultimul fiu ? Probabil că-și pierduse mințile, fiindcă, odată Soliman otrăvit, dinastia Osmanlî s-ar fi stins fatalmente. O nebunie lentă îi cuprindea treptat mintea. Nu le poruncise el oare gărzilor sale, postate în fața patului în care agoniza, să taie cu iataganele capul Marii Doamne în negru când aceasta avea să vină să-l ia ?

Soliman oftă. Ibrahim îl ajuta să-și domolească angoasele, să-și recapete echilibrul. Prietenia lor se născuse de la începutul adolescenței, iar pentru sultan, prietenia, adevărata prietenie, presupunea afecțiunea, tandrețea și sentimentul iubirii. Nimic și nimeni nu îi putea despărți. Soliman își găsise în Ibrahim un alter ego. În timp ce în jurul său nu vedea decât oameni respingători, prefăcuți, lacomi de bani și de putere, Ibrahim întruchipa devotamentul și detașarea de orice interes egoist.

Padișahul știa că mama sa, Hafsa Hatun, dezaproba intimitatea dintre el și acest „sclav". În mai multe rânduri, ea îl admonestase, reproșându-i încrederea pe care i-o acorda lui Ibrahim și repetându-i că poziția sa înaltă nu îi îngăduia să aibă favoriți care să-l poată trăda. Soliman o privea cu indulgență. Ea, care nu avusese niciodată norocul de a cunoaște adevărata prietenie, nu era în stare să înțeleagă. Avea convingerea că Ibrahim îi purta noroc. Când sultanul, tatăl lui, îi trimisese cămașa aceea otrăvită ce trebuia să-i pună capăt zilelor, prietenul său avusese ideea de a-l pune pe un paj să o îmbrace, pentru a o verifica. Vigilența sa dăduse roade. După ce executase ordinul, pajul se prăbușise, ucis instantaneu de otravă.

În ciuda acestei dovezi de loialitate, Hafsa Hatun persista să susțină că Ibrahim constituia un motiv de îngrijorare. Era ridicol ! În realitate, el, Soliman, se temea de propriile

slăbiciuni. De peste un an, își încinsese sabia lui Osman fără a-și fi trimis armatele împotriva dușmanilor Semilunii, complăcându-se într-un soi de *dolce farniente* ce încălca tradițiile războinice ale osmanlâilor.

Ideea că tatăl său extinsese imperiul anexând Egiptul și Siria îi dădea o senzație de frustrare. În ciuda testamentului lui Selim, care îi lăsa drept sarcină atacarea creștinătății, nu reușea să stabilească momentul acțiunii. Hotărî să pună capăt letargiei, să-și demonstreze capacitățile de suveran, de cuceritor și de demn urmaș al lui Osman, întemeietorul dinastiei lor victorioase.

Își întoarse capul spre Ibrahim, care îl privea cu înțelegere. Aprecia nespus discreția acestuia și știința de a nu-i tulbura firul gândurilor. Soliman zâmbi și îl bătu ușor pe umăr.

Zorile luminau cerul senin. Prin ferestre pătrundea aerul proaspăt al dimineții. Deodată, liniștea fu tulburată de un marș oriental, cântat de fanfara militară a gărzilor seraiului.

— A început o nouă zi ! spuse sultanul.

Ibrahim sări gol din pat și îmbrăcă un halat.

— Acum o șterg ! Datoria înainte de toate !

Ieși pe o ușă laterală ca să facă o baie și să-și pună uniforma impunătoare de supraintendent al camerei particulare a sultanului. Ca de obicei, își începu ziua supraveghind ceremonialul de sculare a padișahului.

Ibrahim nutrea față de Soliman o venerație și un devotament neștirbite, ceea ce nu îl împiedica să aibă o părere proastă față de turci. Grec de obârșie, el disprețuia acest popor de crescători de oi și de cămile venit din Asia Centrală, care maimuțărea jalnic rafinamentele culturii și civilizației milenare ale unui imperiu cucerit prin forța armelor. Judecata aceasta nu se răsfrângea și asupra lui Soliman, al cărui sânge turcesc se subțiase până la a-și pierde orice urmă de autenticitate ca urmare a încrucișării aproape a tuturor strămoșilor săi cu sclave creștine.

În timp ce tinerii icioglani goi îl spălau, îl masau, îi rădeau capul, îl epilau și îi tăiau unghiile în *hammam*-ul său, Soliman se gândea la toate capetele încoronate occidentale care îl tratau cu dispreț.

Din fericire, dezbinările lor politice erau atât de accentuate, încât putea să-i surprindă separat și să-i atace pe rând. Mai exista un factor care slujea scopurilor sale. Protestanții subminau temeliile propriilor guverne, șubrezind creștinătatea în fața expansiunii turcești. Luther, schismaticul acela german, nu proclamase oare că, luptând cu turcii, creștinii se revoltau împotriva Domnului, care le pedepsea păcatele prin intermediul Islamului ?

Aliați, regii Occidentului i-ar fi putut alunga pe turci din Europa. Noul papă, Adrian, de origine olandeză, se străduia în zadar să organizeze o cruciadă împotriva Islamului.

Cu mintea plină de planuri de cucerire, părăsi *hammam*-ul și se întoarse în apartamentul său, îmbrăcat încă în halat. Acolo găsi masa pusă pentru micul-dejun: pâine, salată, dulceață, fructe și sorbeturi. O mică armată de icioglani se agita în jurul său, condusă de primul paharnic, asistat de maestrul sorbetului și de degustătorul-șef.

Ibrahim, protocolar, supraveghea activitatea personalului. Într-o odaie învecinată cânta în surdină o orchestră de coarde.

Odată micul-dejun încheiat, începu ritualul toaletei împăratului. Paznicul Garderobei își făcu apariția, urmat de un șir de icioglani care aduceau numeroasele veșminte potrivite cu programul zilei. Marele maestru al Turbanului și paznicul Bijuteriilor sosiră și ei. Înfășurarea fesului padișahului cu metri de muselină albă cu pliuri impecabile, pentru a da turbanului proporții impunătoare, și împodobirea sa cu un mănunchi de pene și cu bijuterii în armonie cu ansamblul vestimentar implicau o vastă experiență.

În timp ce doi tineri icioglani umpleau două pungi – prima cu douăzeci de ducați de aur și a doua cu o mie de

aspri de argint – pe care le prinseră de cingătoarea sultanului, intră un paj care îl anunță pe marele vizir Piri Pașa.

Soliman făcu o figură uimită.

— Așa de dimineață ?

— Excelența Sa cere o audiență urgentă, Înălțimea Voastră.

— Să intre !

Bătrânul Piri Pașa, omul de încredere al sultanului și unul dintre ultimii mari demnitari de origine turcă, reușise ca prin minune să-și păstreze postul în fața valului de *devșirmi* – sclavi creștini educați la înaltele școli ale seraiului – care acaparau treptat toate funcțiile importante ale Imperiului.

Piri Pașa intră și se prosternă în fața tânărului său stăpân. Înalt, subțire, ridat, cu ochi pătrunzători și scânteind de energie, bătrânul emana un aer ascetic. Inamicii săi nu-i puteau ierta că este singurul mare vizir al răposatului sultan Selim I care supraviețuise vechiului regim și nu sfârșise cu capul pe butuc.

— Piri, azi ești foarte matinal !

Marele-vizir își stăpânea cu greu furia. Mâinile îi tremurau și ochii umbriți de sprâncenele stufoase aruncau fulgere.

— Înălțimea Voastră personal și Imperiul Otoman au suferit un grav afront !

Soliman se întunecă la față. Marele-vizir bătu din palme și intră un paj, ducând o boccea mică din piele.

— Desfă-o ! porunci Piri.

Pajul puse bocceaua pe covor și o deschise, dând la iveală două urechi și un nas tăiate și mânjite de sânge închegat.

— E tot ce-a mai rămas din diplomatul Înălțimii Voastre, trimis la regele Ludovic al II-lea al Ungariei pentru a-i cere tributul anual pe care ni-l datorează.

Mâna Sultanului se încleștă pe mânerul sabiei sale încovoiate.

— Convoacă de urgență Divanul, Piri Pașa ! Și să tacă muzica !

Mai aruncă o privire la conținutul boccelei, apoi, scrâșnind din dinți, ieși, urmat de Ibrahim și de marele șambelan. Traversă cu un pas alert cea de-a treia curte, unde nu aveau acces decât demnitarii și cei din Casa Imperială, trecu pe sub bolta de marmură a Porții Fericirii și înaintă spre cea de-a doua curte, unde îl aștepta calul înveșmântat. Soliman sări în șa.

— La Eski Serai ! porunci el pe un ton imperios.

De când primise bocceaua, buna-dispoziție i se spulberase.

Dădu pinteni calului, apoi porni în galop, cu întreaga escortă pe urmele sale. Cavalcada străbătu la iuțeală prima curte, în timp ce o companie de ieniceri prezenta armele, iar trompetele sunau „Glorie sultanului".

Soliman și suita sa străbătură în galop ulițele întortocheate care duceau la Eski Serai. Trecătorii, căruțele, litierele se lipeau de ziduri să nu stânjenească înaintarea cortegiului imperial. Sosirea inopinată a lui Soliman aduse haremul în stare de efervescență. Salutat cu slugărnicie de eunuci, care evacuau rapid coridoarele, sultanul urcă direct la apartamentele sultanei-validé, care îl primi bucuroasă, dar și ușor îngrijorată de această intrare neașteptată.

Sultanul o sărută pe Hafsa Hatun.

— Sunt tare bucuroasă că te văd ! Ai fost la Gülbahar ?

— Nu ! Cu tine vreau să vorbesc, mamă !

— Gülbahar se va supăra de încălcarea protocolului !

— Deocamdată, mamă, puțin îmi pasă de protocol. Sunt în joc probleme mai grave.

Soliman îi aduse la cunoștință ce pățise diplomatul turc trimis la regele Ludovic al II-lea.

— Am convocat deja Divanul ca să-l anunț că declar război Ungariei. Am vrut să capăt mai întâi binecuvântarea ta. O să-i fac să muște țărâna pe toți acești suverani creștini care ne provoacă plini de obrăznicie. O să îngenunchez Europa și o să transform toate catedralele ei în moschei. Ca și Tamerlan, strămoșul tău, o să-i vâr pe regi și pe prinți în cuști de fier. Ți-o făgăduiesc !

Căzu într-un genunchi în fața mamei sale, care își așeză mâinile pe creștetul lui, făcu o scurtă rugăciune, după care se aplecă și îl sărută pe frunte.

— Allah îți va duce armatele la victorie, fiule!

Se ridică și îi sărută mâna ridată.

— Acum, du-te grabnic la Gülbahar, fiule! Cu siguranță a fost înștiințată de venirea ta și se frământă așteptându-te. O neglijezi! O să te cert! Ibrahim, omul ăsta de nimic, e un obstacol între nevasta ta și tine!

Privirea lui Soliman se aspri.

— Nu-i judeca pripit și părtinitor pe cei care-mi sunt devotați și-mi execută orbește ordinele! Asta trebuie să-ți fie de ajuns!

O salută și ieși. Conflictul care se ivise între ei din pricina lui Gülbahar îl irita. Recunoștea că atitudinea sa față de nevasta lui nu era ireproșabilă. Între datoria conjugală și dragoste intervin uneori diferențe. Soliman nu-și putea explica schimbarea suferită de sentimentele sale față de Gülbahar, care îi devenise indiferentă. Și totuși, o iubise. Dar crizele ei de gelozie și faptul că se plângea necontenit că este neglijată îl exasperau. Gülbahar voia să-l îndepărteze de Ibrahim, fără a înțelege că voia imposibilul.

Intră în silă la Gülbahar. Femeia se gătise cu cele mai frumoase veșminte. Deși se fardase cu grijă, chipul tras o urâțea. Gura avea o expresie amară. Gülbahar i se aruncă plângând la piept.

— De trei săptămâni n-ai mai venit să mă vezi, strigă ea cu glasul frânt. O, stăpâne mult-iubit, te așteptam în fiecare seară, sperând că ușa se va deschide, lăsându-te să intri! Lacrimile îmi șiroiau pe obraji! Nu primeam nici un semn din partea ta, adoratul meu!

Vru să-i desfacă cingătoarea, dar el o opri cu un gest brutal.

— Lasă asta! Am venit să-ți spun că plec! E război! Voiam să-mi iau rămas-bun și să-i sărut pe copii înainte de-a părăsi Constantinopolul!

Dezamăgită, Gülbahar își plecă fața ca să-și ascundă lacrimile.

— Speram că...

Nu-și sfârși cuvintele.

— Hai să-i vedem pe copii ! spuse el, pentru a pune capăt scenei.

— Copiii dorm încă !

Posesivă, Gülbahar i se agăță de braț. Intrară într-o odaie aflată în penumbră, cu ferestrele acoperite aproape complet de draperii, unde doi băieți și o fetiță blondă dormeau. Inima sultanului se umplu de tandrețe.

— Și Mustafa ? întrebă ea. De când mi l-ai luat, mi-e tare dor de el.

— Trebuie să înțelegi că la vârsta lui nu-i mai este îngăduit să stea agățat de fustele tale. Acum e bărbat. Mustafa a plecat în zori împreună cu pajii la tabăra de instrucție militară. Primul meu născut va fi un bun soldat, adăugă el cu mândrie. A moștenit toate calitățile înaintașilor săi... Cât lipsesc, să ai grijă de copii. Vreau să-i găsesc sănătoși !

— Nu trăiesc decât pentru tine și pentru ei, stăpânul meu adorat !

Cuprins de un sentiment de vinovăție, sultanul își repeta fără încetare că ea era mama copiilor săi și că îi datora respect și afecțiune. Era oare adevărat că Ibrahim îl îndepărta de ea, așa cum îi reproșa sultana-validé ? Nu ! Relațiile sale cu Ibrahim existau dinaintea intrării lui Gülbahar în viața lui. La început, o iubise pe femeia aceasta cu înflăcărare; să fi fost doar atracția față de ceva nou ?

O sărută cu o căldură afectată. Pe drumul de întoarcere, în timp ce parcurgea în galop străzile foarte circulate la această oră, privirile îi căzură asupra trecătorilor prost îmbrăcați, a caselor de lemn, urâte, părăginite, cu tencuiala căzută, și își aminti o frază a împăratului Octavian August: „Am găsit o Romă făcută din cărămidă și am transformat-o într-una din marmură.“ Fu cuprins de o rușine mai mare

decât mândria. Osmanlâii cuceriseră un Bizanț din marmură și îl transformaseră într-unul din lemn.

Un ambasador îi dăruise, printre alte obiecte minunate, un album înfățișând edificiile Romei: palate, biserici, temple, arcuri de triumf, fântâni monumentale. Fusese frapat de opera lui Michelangelo și îndeosebi de planurile sale arhitecturale. Ar trebui să-l invite la Constantinopol și să-i încredințeze transformarea acestei aglomerări de cocioabe într-o metropolă mai frumoasă decât Roma. Pentru străini, Constantinopol, văzut îndeaproape, era extrem de dezamăgitor. Casele de lemn, sărace, mici și lipsite de stil se deosebeau doar prin culoarea lor, ale turcilor fiind roșii și galbene, ale armenilor cenușiu-deschis, ale grecilor, cenușiu-închis, și ale evreilor, mov. Palatele celor câtorva demnitari – așa-zisele palate – nu aveau nimic somptuos sau solid. Toți acești înalți dregători știau că, după moartea lor, toate avuțiile pe care le agonisiseră aveau să sporească tezaurul sultanului. Copiii lor nu moșteneau decât o parte infimă din aceste averi, și asta doar dacă aveau noroc, întrucât cei mai mulți ajungeau în stradă când părintele lor își sfârșea zilele strangulat de slugile mute ale Sultanului, iar toată averea le era confiscată.

Moscheile, considera Soliman, erau singurele clădiri ce meritau admirate. Dacă te gândeai bine, nici măcar palatul imperial nu putea fi considerat o capodoperă arhitecturală. Yemi Serai nu era alcătuit decât din câteva pavilioane și trimitea mai degrabă cu gândul la o tabără militară. Zidurile întunecate și înalte ale incintei împiedicau o priveliște de ansamblu. Prima curte, mărginită de clădiri utilitare, era lipsită de frumusețe. Cea de-a doua, care includea și bucătăriile, răspândea mirosuri ce ajungeau uneori în sala Divanului. Pavilioanele imperiale ale celei de-a treia curți erau construite la nimereală, fără nici un plan. De multă vreme, Soliman își dorea să transforme Yeni Serai și să-i redea Constantinopolului fosta splendoare.

La intrarea sultanului, demnitarii se prosternară cu umilință. Fosta odaie, în care răposatul lui tată prezida întrunirile înalților dregători, i se păruse întotdeauna meschină. Soliman era mândru de noua sală a Divanului, reconstruită la inițiativa sa. Lambriurile amplu sculptate și încrustate cu nestemate, candelabrele de aur, tavanul ornat cu stucaturi, podeaua cu lespezi de marmură și covoarele persane ofereau o priveliște minunată.

Actor experimentat, sultanul străbătu sala cu un pas lent, măsurat și se așeză pe tronul instalat în mijlocul unei estrade acoperite cu un covor întins de mătase. Tăcut, își plimbă peste adunare privirea rece, severă, dominatoare, care îi făcea să se înfioare și pe cei mai vechi dregători ai săi.

Cu glas puternic, enunță solemn unul dintre preceptele tatălui său, sultanul Selim I:

— Dominația este ca o nevastă, hărăzită celui ale cărui buze nu pălesc sub sărutul mușcător al unei săbii. Trăsnetele noastre trebuie să se abată asupra creștinătății occidentale. Ungaria este primul nostru țel. O dată ce această țară va fi zdrobită, inima Europei va fi a noastră. Tânărul rege Ludovic al II-lea ar fi făcut mai bine să ne plătească tributul pe care ni-l datora. Ar fi evitat astfel un război care o să-l coste scump! Foarte scump! Vom începe această campanie cu asediul Belgradului!

Ferhat Pașa, general și vizir, luă cuvântul:

— Mă alătur hotărârii voastre, Înălțimea Voastră. Trebuie să adaug însă faptul că gloriosul vostru înaintaș, Mehmed I, a fost înfrânt în fața Belgradului.

Soliman nu-și pierdu calmul. I se părea că Ferhat uza și abuza de calitatea sa de cumnat. Îl suspecta de mult că trage sfori pentru a-i submina autoritatea. Sultanul dispunea de informații conform cărora Ferhat nu fusese străin de ultima tentativă de asasinare comisă de Selim I la adresa lui. Din lipsă de dovezi, cedase în fața implorărilor surorii sale Malfiruz și ale mamei lui și șterse totul cu buretele.

Soliman vorbi din înaltul tronului său:

— Te temi cumva de o înfrângere ?

Ferhat simți primejdia.

— Sigur că nu ! Am vrut doar să subliniez că forțele noastre trebuie să fie suficient de importante ca să nu ne temem de un nou eșec.

Soliman replică pe un ton ponderat:

— Am studiat de mult toate variantele. O înfrângere este, practic, imposibilă. Nu vor fi niciodată întrunite condiții mai bune pentru înfrângerea Belgradului.

Demnitarii aprobară fără ezitare intrarea imediată în război. Voința lui Soliman întrunea întotdeauna majoritatea. Cine ar fi îndrăznit să-l contrazică ?

— Ordon mobilizarea generală a armatelor noastre ! spuse sultanul. Trimiteți fără întârziere poruncile mele tuturor guvernatorilor din provincie și tuturor vasalilor imperiului nostru ! Războiul Sfânt e declarat !

10

După ce gândise mai multe planuri de a părăsi haremul, toate irealizabile, Roxelana a înțeles că șansele de a evada sau de a fi răscumpărată erau nule.

Atunci renunță definitiv la identitatea Alexandrei și intră în pielea Roxelanei. Era hotărâtă să interpreteze acest nou personaj cu un succes deplin. Comportamentul ei amabil față de supraintendentă nu era rezultatul unei simple întâmplări, nici al exigenței exclusive a doamnei Rebia, ci al unui concurs de împrejurări savant orchestrat de Roxelana.

Doamna Rebia îi oferea câteva avantaje: dreptul de a-și alege cele mai frumoase rochii, parfumurile cele mai încântătoare, vinurile și mâncărurile cele mai rafinate și ceva mai mulți bani pentru a-și cumpăra obiectele de lux pe care furnizorii Curții le expuneau pe mese turnante dotate cu paravane care le ascundeau privirilor.

Aceste privilegii atrăgeau după sine și inconveniente. Cele mai multe fete o ocoleau. Unele pretindeau că era iscoada doamnei Rebia, deși această părere nu se baza pe nici o dovadă. Roxelana profita de avantaje și nu lua în seamă criticile. Pentru ea, odaliscele nu mai existau. Amintirea lui Güzel și a lui Gazali era încă vie în memorie. Sfârșitul lor tragic fusese pentru ea o lecție vie care o ajuta să-și croiască drumul prin această junglă de femei.

Datorită spiritului ei de observație și cunoașterii firii

umane, doamna Rebia reușise să descopere personalitatea fetei, ambiția și voința sa de a-și atinge scopul. Interesul pe care i-l arăta Roxelanei era nutrit de obsesia propriului viitor. Doamna Razgie, paznica bijuteriilor, câștigase simpatia lui Gülbahar, devenind omul ei de încredere. Dacă se întâmpla ca sultanul Soliman să moară subit, prințul Mustafa – fiul lui Gülbahar – își urma tatăl la tron, Hafsa Hatun era îndepărtată și actuala primă cadână îi lua locul. În ce o privește, doamna Rebia și-ar fi pierdut automat poziția, care i-ar fi fost luată de doamna Razgie, și chiar risca să-și sfârșească zilele în Puțul Plângerii, deoarece Gülbahar avea să o facă să plătească scump devotamentul față de Hafsa Hatun.

Ca să nu ajungă în această situație, trebuia să pregătească terenul pentru a se pune la adăpost. De multă vreme căuta o fată care să poată deveni instrumentul de realizare a planurilor ei. Se părea că Roxelana îndeplinea toate condițiile. Pentru a pecetlui relațiile lor afective, o vârâse în patul ei. Sprijinul lui *kislar agasi* îi îngăduia să ducă la bun sfârșit această politică.

— Mahmud, nu crezi că ar fi momentul să ne gândim la o promovare a Roxelanei ?

— M-am gândit și eu la asta, spuse el.

— Gelozia lui Gülbahar ne-ar putea pune obstacole, adăugă ea, știind că relațiile dintre supraveghetorul general al fetelor și prima cadână nu erau dintre cele mai bune.

Kislar agasi legănă ușor smaraldul în formă de pară.

— Gülbahar ? Nu mai prezintă nici un pericol. Sultanul dă semne de oboseală sau tendințele sale homosexuale sunt pe cale să prevaleze.

— Greșești, Mahmud ! Soliman este în realitate un afemeiat. Nu uita că a crescut sub ochii mei.

— Vrei să spui că e bărbatul unei singure femei ! Isprăvile sale amoroase din harem sunt practic nule, Rebia. Lasă-mă să mă gândesc, continuă *kislar agasi*. Da ! Să o alegem pe Roxelana este o idee excelentă ! Doar că Gülbahar

o să se uite chiorâș la ea și o să încerce să i se pună de-a curmezișul. Dar există și o cale mai comodă, sultana-validé !

— Cred că te înșeli. Sultana-validé o sprijină pe Gülbahar pentru a-l contracara pe Ibrahim.

— Dar se gândește și la plăcerea fiului ei.

Un zâmbet fin flutură pe buzele doamnei Rebia.

— Fata care îi pregătește sorbetul e bolnavă. De ce să n-o înlocuim provizoriu cu Roxelana ? Să vedem ce zice bătrâna !

— Are mare încredere în tine, Rebia !

— Bazează-te pe mine, *kislar agasi* ! O să te țin la curent.

În aceeași zi, doamna Rebia se înfățișă sultanei-mamă Hafsa Hatun și o înștiință despre îmbolnăvirea celei care îi pregătea sorbetul.

— Până când se face bine, îi propun Înălțimii Voastre o înlocuitoare care nădăjduiesc că o va satisface. Am educat-o eu însămi.

Sultana-validé oftă.

— La vârsta mea, nu îmi prea plac schimbările. Dar dacă trebuie... Cum o cheamă ?

— Roxelana, Înălțimea Voastră ! E o fată mereu cu zâmbetul pe buze.

Hafsa Hatun dădu din cap.

— Puțină veselie o să-mi facă bine. Mă frământ destul din pricina fiului meu. Știu că se va întoarce victorios, dar nu pot să nu fiu îngrijorată !

Doamna Rebia îi înțelegea neliniștea.

Înainte de a o prezenta noii sale stăpâne, *kislar agasi* și doamna Rebia îi dădură Roxelanei ultimele instrucțiuni legate de noua ei însărcinare. În afară de atribuțiile domestice, avea datoria de a sta cu ochii și cu urechile la pândă, observând totul, și de a face rapoarte zilnice șefului eunucilor negri și doamnei Rebia.

— Trebuie să înțelegi, Roxelana, că mai-marii acestui imperiu au în jurul lor prieteni, dar mai ales dușmani care pândesc din umbră, așteptând să lovească.

Kislar agasi îi vorbea cu solemnitate, privind-o în albul ochilor. Roxelana asculta instrucțiunile, zâmbind cu placiditate și înclinând fruntea la sfârșitul fiecărei fraze.

— Ești pusă la încercare ! adăugă el. Cel mai mic pas greșit te poate costa capul !

Doamna Rebia interveni pentru a destinde atmosfera:

— Roxelana n-o să ne dezamăgească, Mahmud !

Șefului eunucilor negri îi plăcea să le terorizeze pe odalisce cu amenințările sale, făcând să le înghețe sângele în vene și să li se ridice părul în cap, ca și cum, din cauză că impotența sa sexuală îl împiedica să se bucure de fetele acestea frumoase care se aflau la discreția lui, se bucura mental de spaima lor. De data aceasta răspunse însă cu amabilitate.

— Așa sper și eu !

Pentru el, Roxelana era o enigmă vie. Fata îi arăta un respect neștirbit, îi executa ordinele cu precizie și îl privea cu venerație. Cu toate acestea, simțea instinctiv că această fată, docilă la prima vedere, era alunecoasă ca un șarpe.

Prima întrevedere dintre sultana-validé și Roxelana se desfășură în prezența doamnei Rebia.

— Pregătește-ne un sorbet, fetițo ! porunci simplu Hafsa Hatun. Vreau să văd de ce ești în stare !

În timp ce Roxelana doza cu grijă ingredientele unui sorbet ce trebuia să atingă culmile rafinamentului – doamna Rebia o învățase câteva formule imbatabile –, fata o privea pe furiș pe sultana-validé, pe care o vedea de aproape pentru prima oară.

Fiica lui Mengli Ghirei se distingea prin trăsăturile ei mongoloide. Se ținea dreaptă, aproape rigidă. Preocupată de război, se temea ca fiul ei, din dispreț față de moarte, să nu se expună excesiv focului inamic.

Pentru a-i alunga aceste gânduri sumbre, doamna Rebia îi vorbi de astrologul Curții, care prezisese o mare victorie turcă și un triumf răsunător al sultanului.

— N-am deloc încredere în șarlatanii ăștia! exclamă sultana-validé. Îi duc de nas pe suverani și demnitari!

Roxelana prezentă pe o tavă de aur cești1e de porțelan chinezesc. Hafsa Hatun adulmecă parfumul, gustă băutura și îi aspiră aroma.

— Bun! Foarte bun! De-acum, micuțo, îți încredințez sarcina temporară de a servi sorbetul. Ca întotdeauna, doamna Rebia știe să-și aleagă oamenii.

Așa cum fusese învățată, Roxelana sărută papucul sultanei-validé, care îi zâmbi cu bunătate.

— Poți să pleci, fetițo!

Roxelana se retrase de-a-ndăratelea, sub privirile mulțumite ale doamnei Rebia, și închise încet ușa. Pe coridor, care era gol în clipa aceea, făcu o piruetă, învârtindu-se într-un picior, ca o balerină în fața publicului. Mai înaintase cu o treaptă. Satisfacția era totuși destul de săracă. Funcția de servitoare a unei femei bătrâne, chiar dacă aceasta era mama Marelui Stăpân, nu reprezenta tocmai o situație strălucită. Nu era însă decât începutul.

La Eski Serai, curierii aduceau aproape zilnic ultimele știri de pe câmpul de luptă, așteptate cu nerăbdare de sultana-validé și de Gülbahar. Astfel, Roxelana află despre înaintarea irezistibilă a marii armate spre Belgrad. Cavalerii achingii, trupe neregulate care acopereau flancurile, jefuiau, incendiau și îi alungau ca pe niște animale sălbatice pe necredincioșii creștini. În timp ce marele-vizir Piri Pașa, în fruntea ienicerilor și a spahiilor, își continua marșul spre Belgrad, Ahmed Pașa, al doilea vizir, lua cu asalt Sabacul, aflat pe Sava, iar Mehmed Pașa traversa Transilvania pentru a face joncțiunea cu Piri Pașa.

Entuziasmată de vitejiile fiului ei, Hafsa Hatun le informă pe doamnele de onoare că asediul Belgradului începuse printr-un intens bombardament al artileriei instalate la confluența Savei și a Dunării. Asupra zidurilor orașului

fuseseră declanșate atacuri de o violență extremă. Pentru a asigura spatele frontului, Sultanul construise un pod peste Sava, care fusese distrus după puțin timp de apele crescute din cauza ploilor și reconstruit în opt zile. Soliman își liniștea mama și nevasta afirmând că tabăra turcă era atât de bine organizată și el însuși atât de ireproșabil servit, încât ducea o viață liniștită și confortabilă, ca și cum s-ar fi aflat la Constantinopol.

După câteva săptămâni, sosi în sfârșit vestea cea mare. Belgradul – orașul fortificat care respinsese forțele lui Murad, și apoi pe ale lui Mehmed al II-lea – căzuse în mâinile turcilor. Soliman nu ascunse faptul că această victorie fusese înlesnită de trădarea celor câțiva dezertori unguri, care le indicaseră generalilor otomani punctele slabe ale citadelei care avea renumele de a fi inexpugnabilă. După douăzeci de atacuri ucigătoare, ultimii patru sute de supraviețuitori ai garnizoanei se predaseră. În ciuda promisiunii sultanului, ei fuseseră masacrați de ienicerii cuprinși de furie. Soliman ar fi preferat să-i aducă în lanțuri la Constantinopol pentru a-și evidenția victoria, dar turcii, scria el, sunt niște cuceritori cu sânge fierbinte și lipsiți de răbdare.

La Eski Serai, victoria padișahului fu sărbătorită prin mari petreceri. Sultana-validé făcu daruri costisitoare întregului personal al casei. Roxelana, servitoarea de sorbet, primi un inel împodobit cu un rubin, iar doamna Rebia, un mantou din blană de jder.

În schimb, în locuința cadânei Gülbahar domnea îngrijorarea, deoarece ultimii trei copii ai sultanului se îmbolnăviseră. La început, boala fusese considerată de către medicii Curții destul de ușoară; febra, durerile de cap și cele musculare păreau să indice o răceală vindecabilă după câteva zile de odihnă. Apoi însă izbucni adevărul cumplit: Murad, Mahmud și surioara lor aveau variolă. După bucuria care salutase căderea Belgradului, urmară consternarea, lacrimile și disperarea.

Anunțat de curieri speciali, sultanul își grăbi întoarcerea. Prima sa victorie fu îndoliată de moartea micilor bolnavi.

— Allah i-a chemat la el ! Erau niște îngeri ! Dar mai ai un fiu ! spuse Hafsa Hatun, încercând să-l îmbărbăteze. Mustafa, fiul cel mare, e frumos ca soarele și viteaz ca tine. Când am fost înștiințată că micuții erau contagioși, i-am cerut marelui șambelan de la Yeni Serai să-l trimită pe Mustafa la Adrianopol, ca să-l îndepărteze de capitala atinsă de epidemie. Mi-era teamă ca palatul imperial să nu devină un focar de infecție.

— Ai făcut foarte bine, mamă ! Îți datorez viața singurului fiu care mi-a mai rămas !

Apoi Soliman se duse la Gülbahar. Durerea împărtășită îi apropie chiar și pe părinții cei mai dezbinați.

— Suntem încă tineri, porumbițo ! O să mai avem copii ! Din fericire, ne-a rămas Mustafa !

Soliman afișa un chip senin, în ciuda suferinței care îi rodea inima. Trebuia să primească oficial felicitările breslelor din Constantinopol, ale clerului, ale profesorilor și studenților, ale comunităților religioase, ale corpurilor constituante, să răspundă zâmbind mulțimii ce îl aclama când trecea pe străzi, să treacă în revistă trupele, să-și pregătească viitoarele campanii și să prezideze întrunirile Divanului, pe care Piri Pașa le prelungea intenționat, pentru a-i mai abate gândurile de la nenorocirea suferită.

Sultanul fu însă cuprins de orgoliu când delegațiile diplomatice ale Veneției, Poloniei și Rusiei își prezentară felicitările.

— Aceste trei țări creștine nu sunt decât avangarda celor ce vor urma în viitorii ani, spuse Ibrahim. Vei fi stăpânul lumii, Soliman !

Sultanul se gândea și el la viitor, îndeosebi la viitorul dinastiei. Pierderea celor trei copii nu numai că îi provocase un șoc afectiv serios, ci îi inspirase o teamă considerabilă în ce privește viitorul familiei sale.

La ora actuală, el, Soliman, ar fi trebuit să aibă, în afară de Mustafa, mai mulți copii, pentru ca astfel perspectiva unui tron vacant să nu apară niciodată. Dragostea lui exclusivă pentru Gülbahar crease această situație îngrijorătoare.

Mama sa avea dreptate. Nu ar fi trebuit să ocolească femeile pentru a nu o face pe Gülbahar să sufere. Plăcerea era secundară. Odaliscele aveau datoria de a-i face copii. Soiiman hotărî să-și schimbe comportamentul. Cu riscul de a o indispune pe Gülbahar, se va culca și cu alte fete din haremul lui. Odaliscele fertile vor fi, așa cum se cuvine, răsplătite. Nu va mai fi vorba de dragoste. Experiența sa sentimentală cu Gülbahar îi ajunsese.

Dispunea de o pepinieră ce includea câteva sute de fete tinere, cele mai frumoase din lume. De ce să nu profite ? Cât despre Gülbahar și gelozia ei maladivă, atâta pagubă...

Datorită iscusinței sale, a veseliei contagioase și a meșteșugului de a pregăti sorbetul, Roxelana devenise indispensabilă sultanei-validé. Înconjurată de demnitarii casei ei civile, care erau niște personaje grave, austere, rigide și solemne, ajunse la o vârstă venerabilă, Hafsa Hatun simțea nevoia de a respira un aer mai curat, de a auzi râsete, de a-și descreți fruntea. *Kislar agasi* rezervase serviciului ei personal câteva odalisce frumoase și tinere, dar mediocritatea minții lor, ca și timiditatea explicabilă în fața mamei maiestuoase și reci a sultanului le făcea să fie de-a dreptul plictisitoare.

Hafsa Hatun îi era recunoscătoare Roxelanei fiindcă aceasta o învățase să râdă din nou. Glumele fetei erau atât de nostime, încât personajele grave care discutau cu sultana-validé uitau uneori de treburile lor importante și izbucneau în râs.

Dar, deși râsul lumina aproape întotdeauna chipul Roxelanei, inima îi era întunecată de tristețe. Își interpreta rolul pe scena de la Eski Serai și acest joc dublu îi chinuia

sufletul. Când trezorierul, paznicul sigiliului sau secretarul sultanei erau prezenți, Roxelana își acoperea fața cu un văl. Sultana oficială comenta râzând:

— Bătrânii ăștia sunt atât de decrepiți că au uitat la ce e bună o fecioară tânără !

Înconjurată de consilierii ei bătrâni, Hafsa Hatun asculta un raport de-al cancelarului, în timp ce Roxelana le pregătea un sorbet. *Kislar agasi* intră aferat și anunță că Înălțimea Sa tocmai sosise la Eski Serai și cerea să fie primit de sultana-validé.

Hafsa Hatun se sculă cu vioiciunea ei obișnuită.

— Ieșiți acum, dragii mei !

Demnitarii părăsiră odaia cu o grabă comică. Roxelana zăbovi puțin să-și strângă instrumentele. În clipa aceea, Soliman își făcu apariția. Statura sa, nasul acvilin, ochii pătrunzători, imensul turban alb, caftanul de brocart cu fire de aur, aerul său maiestuos o speriară atât de rău, încât scăpă obiectele puse pe tavă.

— Iertați-mă, Înălțimea Voastră !

Se aplecă pentru a le strânge. Tulburarea întipărită pe fața ei, ochii fascinanți, gura senzuală, sânii rotunzi și mici ce căzură pradă privirilor sultanului prin decolteul corsajului îl făcură să se oprească în fața ei.

— Te sperii chiar atât de rău, fetițo ?

Roxelana își plecă fruntea, zăpăcită.

— O implor pe Înălțimea Voastră să-mi ierte stângăcia !

Spre surprinderea sultanei-validé, martor involuntar al acestei scene, Soliman se aplecă, o luă pe Roxelana de umeri și o ajută să se ridice.

— Cum te cheamă ? o întrebă el cu bunăvoință.

— Roxelana, preaplecata voastră slugă, Înălțimea Voastră !

Soliman bătu de două ori din palme și un eunuc se grăbi să intre.

— Strânge instrumentele astea ! porunci padișahul.

Apoi se întoarse spre Roxelana, impresionat de timiditatea ei de căprioară înfiorată.

— Ești frumoasă, Roxelana, știai ?

Ea își plecă fruntea.

— Mi s-a spus, Înălțimea Voastră ! Dar oamenilor le place să glumească !

Un zâmbet ciudat flutură pe buzele sultanului.

— Eu însă nu glumesc !

Scoase din buzunar o batistă de mătase și o puse pe umărul fetei.

„E frumoasă, foarte frumoasă, fata asta", își zise el. Înainte să plece spre Belgrad nici nu ar fi băgat-o în seamă, dar acum, după moartea celor trei copii, nu îl atrăgea doar frumusețea, ci și frivolitatea ei.

Kislar agasi află de hotărârea sultanului și răsuflă ușurată. Roxelana avea să-i fie cu siguranță recunoscătoare. Era convins că fata asta va ajunge departe... foarte departe... Dar... Exista un „dar" ! Batista pusă pe umărul unei fete nu însemna că îi era asigurată neapărat o nouă promovare. *Kislar agasi* cunoscuse numeroase fete seduse de iluzii flatante și fără urmare, care așteptaseră în zadar să fie chemate în alcovul sultanului. Dar zilele trecuseră și speranțele li se ofileau. După un timp, li se luau înapoi odaia și darurile costisitoare și li se cerea fără menajamente să se întoarcă în dormitorul comun. Pentru aceste fete era mai mult decât sfârșitul unui vis: era umilința de a reveni la nivelul inferior al ierarhiei.

În ceea ce o privea pe supraintendentă, aceasta era preocupată. Roxelana avea să-și croiască în mod cert drumul, doar dacă nu survenea vreun accident imprevizibil. Și doamna Rebia se temea de aceste accidente, prea frecvente pentru a părea naturale. Nu era exclus ca Roxelana să reprezinte pentru sultan un simplu capriciu fără viitor, cu atât mai mult cu cât Gülbahar avea să facă imposibilul pentru ca

lucrurile să fie așa. Dar, dacă recenta hotărâre a Marelui Stăpân era serioasă, atunci trebuia luate precauții. Dacă noii favorite i se întâmpla vreo nenorocire, pedeapsa avea să se abată asupra conducătorilor haremului, care se dovediseră incapabili să-i asigure protecția.

Doi eunuci primiră ordinul de a o urma când se plimba prin grădină, când se ducea la *hammam*, când se juca cu prietenele sale – destul de puține, de altfel – și când se deplasa pe coridoarele întortocheate, luminate cu zgârcenie. În timpul nopții, eunucii stăteau de pază la ușa ei.

Roxelana cunoștea riscurile la care se expunea. Nu uitase ce i se întâmplase lui Güzel, dar avea încredere în steaua ei. Promovarea la rangul de *ikbal* îi retrăgea automat apartenența la casa sultanei-validé, deoarece o sclavă nu poate sluji doi stăpâni deodată. Dar Roxelana refuză să se supună acestei reguli. Protecția bătrânei Hafsa Hatun îi era mai necesară ca oricând. Ceru o audiență la ea și i se aruncă la picioare.

— Îndrăznesc să implor o mare favoare Înălțimii Voastre!

— Spune, Roxelana!

— Aș fi foarte fericită să-mi continuu slujba temporară de servitoare a sorbetului Înălțimii Voastre!

Sultana-validé se simți flatată.

— Și dacă fiul meu, sultanul, te cheamă atunci când am nevoie de serviciile tale? Știi că sunt o mare consumatoare de sorbet!

Roxelana se prosternă din nou și sărută picioarele bătrânei.

— Vă implor să nu mă alungați, Înălțimea Voastră!

Sultana-validé o bătu afectuos pe umăr.

— Bine! Îți vei păstra slujba! Îi voi comunica fiului meu, sultanul, cererea ta și sunt sigură că nu se va opune! Acum, pregătește-mi sorbetul!

— Pentru Înălțimea Voastră, mă voi strădui să pregătesc cel mai bun sorbet de pe lume! Am descoperit o

nouă rețetă și niște ingrediente care fac din băutura asta elixirul zeilor!

Gestul Roxelanei îi tăie răsuflarea doamnei Rebia.

— E grozav de iscusită fata asta! îi spuse ea lui *kislar agasi*, în timp ce își savura sorbetul cu apă de trandafiri. A găsit mijlocul de a-și păstra câte un picior în ambele tabere. Ți-am mai spus: o să ajungă departe!

— Și o să-și rupă gâtul! își dădu cu părerea *kislar agasi*, încă temător. E iscusită, de acord, dar iscusința o să-i fie de ajuns să-l cucerească pe sultan? Au trecut șase zile de când Înălțimea Sa i-a dat batista Roxelanei, fără ca să se mai întâmple ceva.

— Ai răbdare, prietene! O să vezi că sultanul o s-o cheme.

Bătu din palme și intră o adolescentă de o rară frumusețe, cu un corp superb, care se înclină cu respect, încrucișându-și brațele la pieptul cu rotunjimi excitante.

— Ea e Sorai, noua mea servitoare de sorbet, explică doamna Rebia. Adu-ți ustensilele, fetițo! Ne-am terminat sorbetul și suntem cumplit de însetați!

Sorai ieși, salutând cu umilință. *Kislar agasi* izbucni în râs.

— Acum înțeleg de ce acest sorbet de trandafiri e atât de fad! Pariez că te veghează când dormi, adăugă el cu un zâmbet echivoc pe buzele-i cărnoase.

— Nu sunt obligată să o educ? Să o formez?

— Firește, firește! spuse *kislar agasi* pe un ton sardonic.

Apoi gândurile i se îndreptară din nou spre Roxelana. Doamna Rebia îi observă anxietatea.

— Pari contrariat, prietene?

— Roxelana mă preocupă. Mă tem că sultanul a uitat de ea...

Kislar agasi se înșela. Soliman nu uitase de Roxelana, dar începuse o partidă extrem de dificilă, al cărei țel era

alcătuit de Balcani, Orientul Mijlociu și Africa de Nord. Cucerirea Belgradului nu era decât prima mutare dintr-un joc bine calculat dinainte. Belgradul desăvârșise ocuparea Peninsulei Balcanice. Acum, Soliman își pregătea cea de-a doua lovitură, îndreptată în direcția opusă: cucerirea insulei Rhodos și a capitalei acesteia, care era o bază militară creștină ce perturba comunicațiile dintre Constantinopol și Alexandria și stânjenea traficul comercial turcesc din Mediterana orientală, blocând transportul liber pe mare al pelerinilor musulmani spre Mecca. Cavalerii din Ordinul Ospitalierilor Sfântului Ioan, care guvernau insula, acordaseră întotdeauna ajutor guvernatorilor otomani ai Siriei și Egiptului care se revoltau împotriva conducerii de la Constantinopol. Pirații creștini, care devastau orașele turcești de coastă, jefuiau și scufundau galerele otomane, eliberând prizonierii creștini, găseau la Rhodos adăpost și provizii.

Mehmed al II-lea încercase să ocupe insula, dar suferise o înfrângere grea.

Așezat pe tron, Soliman prezida o întrunire a Divanului. Se hotărâse deja, dar legea îl obliga să asculte și opinia demnitarilor. Soliman respecta legea și voia ca și poporul său să o respecte. Politica pe care o inaugurase imediat ce urcase pe tron, denumită lapidar „Dreptate și binefacere", îi adusese supranumele de Kanuni, adică „Legiuitorul".

În timp ce urmărea distrat discursul acuzator a marelui-amiral Kurdoglu Musliheddin la adresa cavalerilor Sfântului Ioan, Soliman se uita cu coada ochiului la Piri Pașa, care stătea încovoiat, cu capul plecat, având întipărite pe chip semnele unei suferințe pe care se străduia zadarnic să o ascundă.

„E bolnav! Sigur e bolnav!" își zicea padișahul cu compasiune. Ținea mult la bătrânul acesta demn și impunător care, încă de când trăia Selim, îl apărase de dușmani, dintre care cea mai mare parte aparținea familiei imperiale. Tentativele unchiului Ahmed de a-l asasina și ale

vărului său Mahmud de a-i strecura în pat un șarpe veninos eșuaseră tot datorită lui Piri. Soliman nutrea față de acest bătrân, care îi fusese și preceptor, sentimentele unui fiu față de tatăl lui.

Când solul lui Ferhat îi adusese vestea morții sultanului Selim I, Soliman fusese suspicios, temându-se de o nouă capcană. Fusese nevoie de prezența lui Piri să se convingă că vestea era autentică. Tot el avusese cutezanța de a-l înfrunta pe Selim I, care era în stare să-și omoare vizirii pentru un „da" sau „nu". Piri îi ceruse deja lui Soliman îngăduința de a se retrage, dar acesta i-o refuzase.

Bietul Piri, îmbătrânea. Și fenomenul părea să se accelereze. Trebuia să se gândească la succesorul lui. Soliman își plimbă încet privirile peste demnitarii prezenți: viziri, beilerbei, generali, pretendenți la funcția de mare-vizir. Nu simțea pentru acești intriganți decât dispreț. Lipsiți de măsură, șireți, desfrânați, oricând gata să trădeze, ei își compensau defectele prin calități care îi făceau utili: competență, ingeniozitate, inteligență, diplomație. Tuturor acestor candidați, Soliman le pregătea o surpriză cu atât mai penibilă cu cât avea să le înșele toate socotelile.

Soliman studia atitudinea orgolioasă a celor trei cumnați, Lufti, Mustafa și Ferhat, care își manifestau cu ostentație apartenența la familia imperială.

Ferhat țesea cu voluptate intrigi, urzind mai multe deodată. Cu privirea lui rea și cu râsul prefăcut, el emana impostură și perfidie.

Lufti Pașa scria cărți de istorie, precum și un tratat politic, *Cartea Marelui-Vizir*, un compendiu pentru uzul șefului guvernului, demonstrându-și în acest fel cunoștințele și concepțiile, ceea ce, din punctul său de vedere, îl desemna „din oficiu" ca succesor al lui Piri Pașa.

Mustafa Pașa, cel de-al treilea, era un bărbat de o frumusețe insipidă, îngâmfat, un fanfaron care își dădea aere de războinic și pe care soția sa îl adora.

Piri părea realmente să fie ultimul mare-vizir de origine turcă. În Imperiul Otoman, numărul înalților demnitari se reducea din ce în ce. Doar muftiii și *ulema* – oamenii bisericii și oamenii legii – erau recrutați dintre turcii de baștină. Vârfurile ierarhiei politice, militare și administrative includeau exclusiv sclavi creștini islamizați. Datorită acestor renegați, Imperiul Otoman poședa cea mai puternică și mai numeroasă armată din Europa. Între turcii de baștină și cei de origine creștină exista un conflict latent, o rivalitate surdă, pe care o frâna doar autoritatea padișahului.

Privirea lui Soliman se opri asupra lui Ibrahim, care stătea, modest, mai la o parte. Acest sclav îi inspira mai multă încredere decât toți turcii adevărați din imperiu. Glasul tunător al marelui amiral tulbură gândurile sultanului.

— Înălțimea Voastră, concluzia mea e limpede ! Pentru armata noastră, cucerirea Rhodosului va fi o joacă de copil !

Mustafa Pașa interveni cu lăudăroșenie:

— Ne vom socoti la iuțeală cu banda asta a cavalerilor Sfântului Ioan. Înălțimea Voastră, dați ordinul de debarcare pe această insulă și vă garantez că ne vor fi de ajuns douăzeci și patru de ore pentru ca stindardul nostru verde să fluture pe cel mai înalt turn al cetății din Rhodos.

Soliman se întoarse spre marele-vizir.

— Nu te temi, Piri, că Spania sau Franța le-ar veni în ajutor ?

— Carol Quintul are niște probleme atât de greu de rezolvat, încât la ora actuală Sfântul Ioan din Rhodos este ultima dintre preocupările lui. Cât despre Francisc I, el i-a promis sprijinul marelui maestru al ordinului, francezul Villiers de l'Isle-Adam, și a strâns chiar o mică flotă, dar trebuie să o țină la Marsilia, din cauza unui conflict iminent între regatul său și Spania. Doar papa se agită ca un nebun, dar el nu dispune nici de soldați, nici de bani. Cavalerii Sfântului Ioan sunt, practic, abandonați de Europa creștină. Asta nu înseamnă însă că insula va cădea în mâinile noastre

ca un fruct copt. Rhodos este apărată de fortificații importante, și cavalerii Sfântului Ioan nu sunt niște adversari de disprețuit.

Soliman își scoase din buzunar batista de mătase parfumată și își șterse fruntea plină de sudoare. Parfumul acesta îi aminti de o fată. Roxelana ! Tânără, proaspătă, ispititoare ! Și ce zâmbet încântător avea ! Glasul lui Piri îi ajungea la urechi înăbușit de reminiscențele acestea amețitoare...

Era pentru prima dată când amintirea unei femei îl abătea de la preocupările de ordin politic sau militar. Soliman avea sângele fierbinte. Simți brusc nevoia de a o avea pe fata aceea. De a o poseda imediat.

Încercă să-și reia firul gândurilor despre cucerirea Rhodosului, dar dorința îi era mai puternică decât înțeleptele-i hotărâri. Soliman bătu din palme. Vizirul Ahmed Pașa, care luase cuvântul, își întrerupse, îngrijorat, discursul. Își indispusese cumva augustul stăpân ?

— Continuăm întrunirea mâine ! spuse sultanul.

Se ridică și ieși din sală, în timp ce demnitarii mirați se prosternau la trecerea sa. Câteva minute mai târziu, încăleca pe armăsarul lui alb și, urmat de o escortă redusă la număr, pornea în galop spre Eski Serai.

Un curier i-o luase înainte pentru a-l anunța pe *kislar agasi* că Înălțimea Sa voia să o primească pe *gözde* Roxelana chiar în seara aceasta în alcovul lui...

11

Doamna Rebia își punea la bătaie tot meșteșugul pentru a o oferi pe Roxelana pentru sacrificiu. Supraintendenta suferea de fiecare dată când pregătea o fecioară – cele mai divine făpturi pe care le-au creat vreodată zeii – pentru această acuplare brutală și vulgară denumită actul dragostei. Doamna Rebia îi acoperea Roxelanei frumosul corp cu văluri transparente care îi subliniau grația siluetei și formele voluptuoase.

Doamna Rebia îi desfăcu părul cu reflexe aurii și îl lăsă să cadă în bucle mătăsoase pe umeri.

— Ești frumoasă, draga mea Roxelana ! Mai frumoasă decât cele trei Grații la un loc ! În fața ta, Afrodita ar fi pălit de invidie !

Doamna Rebia cunoștea bine mitologia, deoarece o bună parte din bani și-o cheltuia pe cărți. Cititoare avidă, ea își cumpăra toate noutățile apărute în Franța și în Italia. Îi plăcea literatura erotică și avea câteva albume cu desene japoneze licențioase în care masculi cu membre monstruoase pătrundeau fete fragile și delicate. Aceste imagini îi sporeau dezgustul față de bărbați.

— De noaptea asta depinde viitorul tău, Roxelana ! Trebuie să-l cucerești pe sultan ! Să devii prima lui favorită ! Prin el, vei deține o putere nelimitată ! Nu-mi prea plac bărbații, dar le cunosc forța și slăbiciunile ! Tu ai toate armele trebuincioase ! Așa că folosește-le !

În timp ce doamna Rebia se învârtea în jurul ei, făcând totul pentru a-i spori farmecul, Roxelana se privea în oglinda ce reflecta o fată de o frumusețe fascinantă, plină de bijuterii ce scânteiau, conferindu-i o aură de zeiță. În noaptea aceasta avea să-și piardă virginitatea. Cuvintele reginei Bona i se întipăriseră în minte cu litere de foc: „Vei fi regină ! Captivă în castelul tău, îți vei învinge toți dușmanii ! Singura ta armă va fi intriga !“ Imaginea simbolică pictată de Giulio Romano se transforma oare în realitate ?... Destinul o îndreptase încotro voise el. El conducea jocul. Acum, trebuia să-i aparțină unui bărbat pe care abia dacă îl întrezărise în pragul unui salon. Acest bărbat era însă un suveran. Doamna Rebia avea dreptate. Nu depindea decât de ea, de Roxelana, să-și îndeplinească rolul strălucit. Trecutul era mort și îngropat. Coborâșul rămăsese în urmă și acum începea suișul.

Intră un eunuc negru, care spuse agitat:

— Înălțimea Sa a sosit, doamnă Rebia ! Grăbiți-vă !

Se îndreptă spre ușă, apoi se răzgândi brusc și, răsucindu-se pe călcâie, o salută cu respect pe Roxelana, după care ieși...

Eunucii negri, pântecoși, adipoși, rotunzi ca un bulgăre de seu, alergau de-a lungul coridoarelor din Eski Serai, bătând din palme și strigând cât îi țineau plămânii:

— Fetelor, intrați repede în camerele voastre ! Să nu rămână nimeni pe coridor ! Sosește Înălțimea Sa !

Odaliscele se împrăștiară ca un stol de vrăbii speriate și se făcură nevăzute în dormitoare.

Abia goliseră eunucii culoarele, că sultanul apăru în capătul coridorului, precedat de *kislar agasi*, care deschidea cortegiul, urmat de doi eunuci negri, ducând făclii aprinse. Flăcările pâlpâitoare aruncau reflexe roșiatice pe pereții îmbrăcați în marmură, pe caftanul de brocart cu tiv de hermină al sultanului, pe nestematele ce îi împodobeau

turbanul și pe mantia lungă de catifea verde presărată cu perle și smaralde. Patru eunuci pășeau în spatele lui.

Sultanul străbătu cu un pas sprinten mai multe odăi de recepție luminate de candelabre de aur, apoi *kislar agasi* se opri în fața unei uși de bronz cu două canaturi somptuos sculptate, pe care le deschise cu un gest teatral, după care se dădu la o parte, plecându-și spinarea în fața padișahului, care intră în camera cu pereții îmbrăcați în plăci de faianță multicoloră, încrustate cu pietre semiprețioase. Patul, cu așternutul pus, avea cearșafuri de mătase purpurie.

Doamna Razgie, stăpâna Bijuteriilor, încadrată de patru sclave tinere și frumoase, îl întâmpină pe sultan prosternată pe un covor afgan întins, cu desene geometrice pe fond roșu. Candelabre de aur puse pe piedestale de marmură trandafirie luminau odaia.

Eunucii se opriră în vestibul, în afară de *kislar agasi*, care îl urmă pe sultan înăuntru. Încrucișându-și brațele la piept, se înclină cu umilință.

— Îi cer Înălțimii Voastre permisiunea de a-i înapoia batista !

— Ai permisiunea să mi-o aduci !

În timp ce sclavii, sub supravegherea stăpânei Bijuteriilor, se grăbeau să-i scoată sultanului turbanul și caftanul, *kislar agasi* se retrase, închizând canaturile grele după el. Apoi bătu din palme. Într-o cameră alăturată, o orchestră începu să cânte în surdină o melodie orientală domoală.

Apoi *kislar agasi*, escortat de doi eunuci cu făclii aprinse, se îndreptă cu un pas maiestuos spre camera Roxelanei. Când bătu la ușă, îi deschise doamna Rebia. Cei doi schimbară reverențe, conform ceremonialului, apoi eunucul uriaș și negru se întoarse spre Roxelana, care, cu inima bătând, aștepta în mijlocul camerei. Cu batista de mătase a sultanului pusă pe umăr, ea se înclină în fața lui *kislar agasi*, care îi vorbi pe un ton solemn:

— Te rog să-i înapoiezi batista Înălțimii Sale !

Doamna Rebia făcu o nouă reverență, în timp ce Roxelana ieșea, urmându-și călăuza impunătoare. Emoția o zăpăcea. Deși protectoarea ei o pregătise vreme îndelungată pentru acest eveniment, avea senzația că pășește ca prin nori. Totul i se învârtea în cap.

Kislar agasi deschise de data aceasta un singur canat al ușii de bronz și intră în camera sultanului, urmat de Roxelana, care mergea cu fruntea plecată; i se spusese să nu privească niciodată în față soarele.

Îmbrăcat în halatul său de casă din catifea verde, Soliman era singur. Întins pe pat, sprijinindu-se într-un cot, o aștepta cu răbdare pe Roxelana. Uriașul eunuc negru anunță cu gravitate:

— Am adus batista Înălțimii Voastre!

Făcu o reverență, apoi se retrase și închise ușa. Roxelana se prosternă în fața stăpânului ei imperial. Trupul ei superb se ghicea pe sub vălurile vaporoase. Mișcările sale aveau o grație felină. Odinioară, aștepta tremurând de emoție acest moment, cel mai important din viața unei fete, când urma să se dăruiască bărbatului iubit. Acum, frumosul ei vis se transforma în mascaradă. Trebuia să se ofere unui personaj care, în afară de titlu, nu reprezenta nimic pentru ea. Roxelana îl văzuse o singură dată, la sultana-validé, învăluit în aura aceea de măreție țesută de puzderia de supuși aflați la cheremul capriciilor sale de autocrat căruia nimic nu îi rezista. Fusese impresionată de prestigiul său, de aspectul mândru, de privirea lui magnetică impunând respectul și teama. Faptul că acest bărbat o dorea ar fi trebuit să o copleșească de bucurie sau cel puțin să-i satisfacă amorul propriu. Fusese pregătită pentru acest moment, îi fuseseră inculcate atâtea sfaturi privitoare la acuplarea solemnă, încât își pierdea orice atracție, devenind aproape o problemă de stat. Nu juca decât rolul unei intermediare necesare continuității dinastiei – în cazul în care avea să-i facă vreodată copii – și al unui obiect de

plăcere. Roxelana ridică ochii și privirile li se întâlniră. Citi pe fața lui senzualitatea și înflăcărarea masculului în călduri. „Marfa" era în sfârșit predată augustului client, în fața căruia toată lumea se închina, atingând podeaua cu fruntea. Zeul întruchipat al turcilor binevoia să dorească trupul unei fete lipsite de apărare. Dragostea nu exista decât în mintea odaliscelor îmbătate de tot ce li se spunea zi de zi. Se vorbea că șahul Persiei, Harun al-Rașid, avea în tezaurul său o păpușă cu chip de om care, pusă în mișcare de rotițe, juca șah. Acum devenea și ea, la rândul ei, un soi de păpușă hărăzită domolirii simțurilor înfierbântate ale sultanului. Dragoste! Ce bătaie de joc! Toate aceste gânduri i se învălmășeau în mintea încinsă de un sacrificiu pe care trebuia să-l îndeplinească, în timp ce atenția întregului harem se concentra asupra apartamentului sultanului. Toți eunucii, cu *kislar agasi* în frunte, toate odaliscele și toate învățătoarele și supraveghetoarele nu se gândeau decât la scena ce trebuia să aibă loc în alcovul imperial. Asistau în imaginație la acest spectacol pasionant, pe care fantezia lor desfrânată, înfierbântată la maximum, o înfrumusețea, dându-i proporții nebunești.

Soliman schiță un gest de bunăvoință.

— Apropie-te! Apropie-te! Amintește-mi cum te cheamă!

Fata făcu câțiva pași spre pat.

— Roxelana, Înălțimea Voastră!

Aproape că se clătina sub povara emoției care îi tăia răsuflarea. Voia să-și păstreze demnitatea, în ciuda umilinței pe care trebuia să o sufere. Glasul sultanului răsuna ca și cum ar fi venit de departe, de la foarte mare distanță.

— Roxelana! Roxana! Îmi place numele ăsta!

Fata avea o minte agilă și prezență de spirit; avea să-i arate ea turcului ăstuia încoronat că nu era o simplă „marfă", ci o ființă omenească în stare să gândească. O femeie nu este doar un obiect de plăcere, un animal cu chip de om pe care îl ții într-o închisoare numită „harem".

— Sunt bucuroasă, Înălțimea Voastră, că ați asociat numele meu cu cel al unei femei atât de frumoase, care a fost eroina uneia dintre cele mai impresionante povești de dragoste din lumea antică !

Soliman o privi cu o uimire învecinată cu admirația.

Cultura clasică nu era specialitatea învățătoarelor din harem.

— Cunoști viața Roxanei ? întrebă el încântat.

Fata înțelese că pomenise de un subiect prețuit de sultan. La pension îl citise pe Plutarh, pe care tatăl ei i-l recomandase insistent. Era o lectură mai degrabă grea, dar care o cucerise.

— O cunosc și nu aș vrea să împărtășesc soarta tragică a acestei femei fascinante, divinizate de Alexandru cel Mare, unul dintre iluștrii voștri înaintași, și care a fost asasinată după moartea gloriosului ei soț. Sfârșitul Roxanei este cu atât mai trist cu cât ucigașul ei, Casandru, se bucurase de prietenia și încrederea lui Alexandru. Trădarea unui prieten este întotdeauna dureroasă.

Pentru Soliman, fata asta era o revelație; în ea se ascundea o comoară de cunoștințe, poezie și înțelepciune. În memorie îi reveni Gülbahar. Ea nu îi vorbise niciodată de Alexandru cel Mare și nici de altceva. Nu știa decât să se dăruiască dorințelor sale și să stea îmbufnată când era roasă de gelozie. Gülbahar nu era decât un gol îmbrăcat în veșminte de femeie.

Soliman se ridică, trecu în spatele Roxelanei și îi luă batista de pe umăr, pe care îl dezgoli și-l sărută. Atingerea pielii moi și mătăsoase îi aprinse sângele. Uitase întrucâtva cât de exaltantă, patetică și tulburătoare poate fi o femeie – una adevărată.

Apropierea lui Soliman o tulbura pe Roxelana, deși nu avea nici un sentiment față de el. Haremul o învățase să-și păstreze spiritul liber, să-și ascundă adevăratele simțăminte și să simuleze sinceritatea. Deși cunoștea puterea armelor

pe care le poseda – frumusețea, inteligența și voința –, era asaltată de o groază de întrebări. Va reuși să-l farmece pe sultan ? Să-l domine ? Să-l folosească pentru atingerea propriilor țeluri ? Avea să-și îndeplinească visurile ?

Se prefăcu învăluită de o emoție profundă.

— Buzele voastre îmi înfierbântă trupul ! Nimeni nu ar rezista unor asemenea sărutări !

Roxelana învățase bine lecțiile doamnei Rebia. Repetase, studiase și îmbunătățise totul cu sentimentul și înflăcărarea unei mari actrițe. Mândria nu-i îngăduia să rateze marele spectacol.

Soliman o privi, încântat.

— Glasul tău are o muzicalitate magică !

O sărută pe ceafă.

— Pielea îți miroase a crini !

Soliman mângâie umerii catifelați, apoi vru s-o cuprindă în brațe. Roxelana se desprinse însă cu o suplețe felină și începu să-și unduiască trupul, într-un dans lasciv, provocator, care urma ritmul orchestrei nevăzute. Exaltarea o cuprindea și pe ea. Mișcările sale senzuale atâțau simțurile sultanului, fascinat de zâmbetul ei fermecător, de jocul excitant al șoldurilor, sânilor și umerilor.

Patima îi creștea aidoma valurilor de lavă ce se înalță din măruntaiele pământului și explodează la buza craterului. Soliman era vrăjit de această făptură pe care i-o hărăzise Allah.

Cu un gest mângâietor, Roxelana desfăcu agrafa bătută cu nestemate de la centura sultanului. Degetele sale prelungi trecură ușor peste fruntea lui.

— Aș vrea să păstrez pentru totdeauna amprenta chipului tău pe mână.

Apoi îi desfăcu halatul, i-l scoase și îi descheie cămașa. „Acum, e marele salt în necunoscut !“ își zise ea. O tulburare bizară o cuprinse când Soliman o luă în brațe și o duse în pat. Sângele începu să-i pulseze mai repede în vene. Sen-

zații necunoscute, o excitație vie și fiori de voluptate îi străbătură ființa. Simți o amețeală îmbătătoare și închise ochii.

Soliman o întinse pe pat și, cu mâini febrile, îi smulse vălurile ce-i acopereau trupul, dezgolind-o. Câteva clipe, o contemplă cu încântare, apoi, îmboldit de o excitație arzătoare, nerăbdător să o posede, se lăsă peste ea gemând...

Nervoasă, Gülbahar măsura cu pași mari odaia de la un cap la altul. Vălurile de un verde de smarald ale rochiei de casă îi fluturau ca aripile unei păsări exotice în jurul corpului de fiecare dată când se răsucea brusc pe călcâie. Părul și pielea ei răspândeau un parfum tare, care îți urca la cap.

Auzise trompetele sunând „Glorie sultanului", dar de atunci trecuse mai mult de o oră fără ca el să-și fi făcut apariția, așa cum ar fi trebuit. Să se fi oprit la sultana-validé ? Totuși, nu o vizita aproape niciodată după lăsarea serii.

Ajungând la capătul răbdării, Gülbahar trimise o sclavă să o cheme pe doamna Razgie, confidenta ei. Trebuia oare să se ducă la sultana-validé ca să afle explicația acestei întârzieri și să-și potolească gelozia deja trezită ? O asemenea intruziune în toiul nopții nu risca oare să o indispună pe bătrână ?

Doamna Rezgie intră, tremurând de emoție. Nu-i plăcea să aducă vești proaste, mai ales lui Gülbahar. Când își pierdea firea, aceasta putea fi imprevizibilă.

— Unde-i sultanul ? strigă prima cadână, exasperată. La mama lui ?

Doamna Razgie avu o expresie dezolată.

— Vai, stăpână ! Nu e la sultana-validé !

Își frânse mâinile oftând, apoi adăugă, copleșită:

— Înălțimea Sa nu va veni la dumneavoastră în seara asta !

Gülbahar încremeni, stupefiată. Inima îi sări din piept.

— Ce ?

— I-a ordonat lui *kislar agasi* să pună să i se înapoieze batista de către o odaliscă.

— O odaliscă ? exclamă Gülbahar. Ce odaliscă ?

— Roxelana, Înălțimea Voastră ! Noua servitoare de sorbet a sultanei-validé !

Cadâna scrâșni din dinți.

— Așadar, urzelile doamnei Rebia au dat roade !

Ochii îi aruncau flăcări.

— Codoașa asta nenorocită o să mi-o plătească scump !

Chemă o sclavă.

— Züleiha, du-te la doamna Rebia și zi-i că vreau să vorbesc cu ea ! Să nu mă facă s-o aștept !

În timp ce sclava se făcea nevăzută, doamna Razgie avu presimțirea că incidentul va căpăta în scurt timp proporții neplăcute. Fără să vrea, era prinsă la strâmtoare.

Câteva minute mai târziu, doamna Rebia intră, demnă și țeapănă. Era sigură că Gülbahar avea să-i reproșeze promovarea Roxelanei.

— Știi cu ce târâtură își petrece noaptea sultanul ?

Doamna Rebia nu era obișnuită cu un asemenea limbaj. Luată pe nepregătite de violența atacului, dădu un răspuns evaziv.

— Nu înțeleg... Nu știu despre ce vorbiți !

— Vorbesc de cățeaua pe care o regulezi zi și noapte !

Doamna Rebia rămase netulburată. Doamna Razgie o privea pe jumătate jenată, pe jumătate batjocoritoare.

Supraintendenta Garderobei întrezări norii negri ce se strângeau la orizont. Nu o putuse suferi niciodată pe Gülbahar, prea imperioasă și prea violentă după gustul ei. Femeia asta îi declarase război. Un război josnic. Știa însă cum să se apere.

Doamna Rebia răspunse calmă:

— Nu e treaba mea să cenzurez preferințele Înălțimii Sale !

Se înclină și se retrase fără să ceară permisiunea, afront pe care Gülbahar îl resimți violent. Siguranța manifestată de doamna Rebia dezvăluia existența unei conspi-

rații ce se urzea împotriva ei. Valuri de furie îi urcară la cap. Avu impresia că până și Razgie, confidenta ei, o privea cu un aer ambiguu.

— Poți să pleci ! spuse ea cu bruschețe.

Rămasă singură, Gülbahar se aruncă pe pat, îngropându-și fața în pernele de mătase. Cu pumnii săi mici, lovi salteaua de parcă ar fi vrut să se răzbune de trădarea lui Soliman. Apoi se ridică și începu să măsoare din nou odaia în lung și în lat. Mintea-i încinsă de gelozie dădea frâu liber imaginației. Vedea, ca și cum ar fi fost de față, gesturile voluptuoase ale sultanului și ale târâturii aceleia, suspinele de plăcere, mângâierile, împreunarea pătimașă. Deodată fu sugrumată de frică. Femeia aceea voia să-i fure dragostea lui Soliman, locul ei de primă cadână, privilegiile sale.

Prietenia deosebită dintre sultan și Ibrahim nu îi amenințase niciodată poziția, dar apariția pe scenă a unei rivale prezenta un pericol pe care trebuia să-l îndepărteze. Gülbahar avu intuiția bruscă a ceea ce se putea întâmpla. Era însă în stare să lupte ca să-și păstreze fericirea.

Zorile o găsiră pradă unei neliniști tumultuoase. Deschise larg ferestrele, simțind că se sufocă. Aerul proaspăt, matinal, înmiresmat de florile din grădină, îi mângâie fruntea înfierbântată, mâinile umede și trupul înțepenit de oboseală și de tensiunea nervoasă.

Primele raze ale soarelui aureau zidurile palatului, când auzi trompetele sunând „Glorie sultanului“. Asta însemna că în momentul acela părăsea Eski Serai, fără să o fi vizitat. Sperase până în ultima clipă că Soliman va veni să o vadă, pentru a-i mai îndulci suferința și a-i spune că, orice ar fi, ea va rămâne singura și marea lui dragoste. Pe obraji îi curgeau lacrimi amare...

Refuză micul-dejun, se îmbrăcă febrilă și abia dacă se machie. Gülbahar voia să o vadă pe sultana-validé, pentru a-i cere sfatul și ajutorul.

Hafsa Hatun își lua liniștită micul-dejun frugal, alcătuit din lapte cald, prăjiturele și câteva fructe, când îi fu anunțată prima cadână. Bătrâna o primi cu neliniște. De obicei, îi plăcea să stea de vorbă în timp ce își bea laptele, recomandat pentru ulcerul de care suferea, dar întrevederea aceasta nu vestea nimic bun. Chipul răvășit al lui Gülbahar îi dezvălui că temerile sale erau întemeiate. Tânăra femeie i se aruncă la picioare și îi sărută papucii.

— Sunt nenorocită ! hohoti ea. Cea mai nenorocită femeie !

Sultana-validé știa despre ce era vorba. Cu mâinile ei bătrâne, o ajută pe Gülbahar să se ridice și să se așeze lângă ea pe divan.

— Nu trebuie să-ți faci sânge rău pentru o aventură de-a fiului meu, spuse ea pe un ton calm. Ești prima cadână ! Mama prințului moștenitor ! Asta contează. Soliman are dreptul să se distreze din când în când cu fetele din haremul lui. Pentru asta există haremul.

Gülbahar plângea fără să se poată opri.

— Haide, Gülbahar, faci o tragedie din nimic, spuse Hafsa Hatun, impacientată.

Tânăra femeie plângea amarnic.

— Dar era vineri ! Noaptea care îmi era rezervată mie, cadâna lui ! Noaptea mea !

Sultana-validé zâmbi cu indulgență.

— Nu e decât o mică încălcare a ceremonialului. Dar tu ești singura lui dragoste. Aș fi vrut să-l văd și eu, dar nu a venit la mine. Sunt convinsă că viitoarea lui vizită la Eski Serai va fi numai pentru tine.

Gülbahar nu izbutea să-și oprească lacrimile. Vorbele liniștitoare ale bătrânei doamne nu o consolau.

— Rațiunea de stat îi poruncește să se culce cu mai multe dintre femeile sale, continuă Hafsa Hatun. Din cei patru copii ai tăi, trei au murit aproape în același timp. Știu că ești tânără și că ai putea să-i mai faci o puzderie de copii.

Acum, liniștește-te și încearcă să judeci cu maturitate și înțelegere. Dacă vrei, urmează-mi sfatul ! Acceptă un compromis care n-o să-ți dăuneze. Poziția ta actuală nu va suferi nici o schimbare. Îți vei păstra intacte drepturile și privilegiile.

— Nu pot suporta gândul de a-l împărți pe Soliman cu altă femeie ! Nu pot ! Înțelegi ?

Hafsa Hatun oftă. Nu era nimic de făcut. Gülbahar era incorigibilă. Mergea pe marginea prăpastiei și nu își dădea seama.

— Bea niște lapte și ronțăie câteva prăjiturele, îi spuse ea. Ai să vezi că or să te facă să te simți mai bine... Pun rămășag că nu ai mâncat nimic de dimineață ! Trebuie să te hrănești ca să-i faci alți copii stăpânului tău care, în ciuda acestor flecuștețe, te iubește mult...

Roxelana era mulțumită că trecuse cu succes cel mai greu examen al vieții ei: de a juca la perfecție rolul unei femei îndrăgostite, de a-l seduce, fascina și subjuga pe stăpânul unui imperiu care impunea legea lumii întregi. Simțise plăcere ? În ciuda voinței sale de a-și păstra sângele rece, fusese străbătută de fiori de voluptate, dar prima ei noapte de dragoste nu îi îndeplinise visurile de adolescentă. Preafrumoasele sale iluzii se spulberaseră. „Ce ridicoli sunt bărbații goi !“ își zise ea.

În același timp, se simțea întrucâtva stânjenită. Ceremonialul îi impunea sultanului să-i lase femeii cu care își împărțise patul toți banii pe care îi avea asupra lui. De obicei, un paj îi prindea la centură o pungă cu o mie de aspri și o alta cu douăzeci de ducați de aur. De data aceasta, lăsase pe noptieră două pungi umflate de câte o sută de ducați și un pumn de smaralde. Această mărinimie fără precedent fusese remarcată de sclavele care îl ajutaseră pe sultan să-și facă baia rituală și apoi să se îmbrace ca să se întoarcă la Yeni Serai. Fetele trăgeau invidioase cu ochiul la mica avere ce răsplătea talentele Roxelanei. Se născuse o nouă stea.

În timp ce își făcea toaleta matinală, ajutată de sclavele „sale", care se grăbeau să o servească pe cât puteau mai bine, Roxelana se gândea cu perplexitate la cadoul primit. Știa că banii care îi fuseseră oferiți aveau, la turci, semnificația unui dar întru totul onorabil, dar educația ei occidentală o învățase că asemenea gesturi le remunerau pe curtezanele care își vindeau farmecele. Refuzarea banilor și a smaraldelor ar fi echivalat cu o crimă de lezmaiestate.

Ducându-și pungile, Roxelana ieși în vestibul, unde îl văzu pe eunucul cu registre notând pe o filă data nopții petrecute de sultan împreună cu noua lui aleasă. Scribul o salută cu respect.

Prima vizită a Roxelanei fu la doamna Rebia, care o primi cu efuziune.

Supraintendenta observă cu mirare stânjeneala ce se întipări pe chipul musafirei atunci când puse pungile pe o masă. Le inspectă conținutul și își manifestă zgomotos entuziasmul.

— Ai învins, Roxelana ! Ai învins ! Grămada asta de aur și smaraldele astea dovedesc că ai dobândit o mare victorie ! Vor mai fi și alte cadouri ! Din ce în ce mai frumoase ! O să vezi ! Acum, du-te la sultana-validé ! E sensibilă la semnele de respect ale noilor ikbale. Fiindcă din clipa asta ești o *ikbal*. Nu depinde decât de tine să devii o *haseki*.

Doamna Rebia se răsuci pe călcâie, râzând în hohote.

— Am reușit ! Am reușit ! Fiindcă reușita ta este și a mea !

Apoi se opri brusc.

— Dar, înainte de a merge la sultana-validé, fă-ți baia ! Trebuie să te purifici ! Asta-i legea ! Legea noastră ! La *hammam*, toate privirile vor fi ațintite asupra ta ! spuse ea, pufnind în râs. Invidia te va urmări pretutindeni. Dar prima și cea mai înverșunată dușmancă îți este Gülbahar ! E periculoasă ca o leoaică rănită ! Ocolește-o cât poți ! Dar tu nu ești în apele tale, Roxelana ! exclamă doamna Rebia.

— N-am nimic, sunt doar puțin obosită...

Supraintendenta o amenință cu degetul, râzând.

— Vicleano ! Înțeleg prea bine ! După o noapte așa de agitată...

La *hammam*, sosirea Roxelanei făcu senzație. Odaliscele o înconjurară, scoțând strigăte de bucurie, și îi puseră nenumărate întrebări. Roxelana răspunse evaziv, fără a pomeni măcar o dată numele sultanului.

După baie, se retrase în camera ei și își făcu toaleta cu cea mai mare grijă. În timp ce își punea bijuteriile, se examină îndelung în oglindă. Între Roxelana devenită femeie și Roxelana cea virgină nu era nici o diferență. Chipul își păstra aceeași prospețime, același farmec și drăgălășenie.

Gândurile îi zburară spre Soliman, bărbatul care o făcuse să-și piardă virginitatea. Nu era nici frumos, nici urât, nici un mascul musculos, nici un tânăr efeminat. Subțire și înalt, avea cu siguranță o ținută mândră. Chiar și în timp ce fremăta culcat peste ea, își păstra o anumită demnitate. Voia să o domine, să o facă să-i simtă superioritatea, puterea virilă. Dar demonul trupesc îl învingea, făcându-l să fie cuprins de exaltare, și avântul pasiunii îi anihila stăpânirea de sine. Delirul voluptății îl transforma în cele din urmă într-o paiață orbită de dragoste.

În costum de ceremonie, Roxelana se grăbi spre apartamentul sultanei-validé. Toate odaliscele întâlnite în cale o priveau cu invidie și curiozitate. Locotenentul lui *kislar agasi* o opri pentru a o felicita și pentru a-și exprima respectul și admirația. Roxelana îi mulțumi, după care își văzu de drum.

Ajungând în vestibulul locuinței sultanei-validé, Roxelana abia avu timp să se ascundă după o coloană pentru a nu da peste Gülbahar, care ieșea, întunecată ca o noapte de iarnă. Când drumul fu liber, bătu ușor la ușa masivă.

O sclavă îi deschise.

— Anunț-o pe Înălțimea Sa că Roxelana dorește să-și prezinte omagiile !

— Așteptați, vă rog !

Roxelana observă cu plăcere acest „vă rog“, care sublinia noua ei avansare.

Sclava se întoarse și făcu o plecăciune.

- Intrați ! Înălțimea Sa vă așteaptă !

Roxelana o găsi pe sultana-validé singură, în camera de zi. Se aruncă la picioarele ei, apoi își ridică ochii strălucitori, ce oglindeau veneratia.

— Ridică-te, Roxelana ! îi spuse cu bunătate Hafsa Hatun.

— Îndrăznesc să vă amintesc că mi-ați făgăduit că mă veți păstra lângă dumneavoastră. Pentru Înălțimea Voastră, voi fi întotdeauna cea mai devotată slujnică.

Chipul, ochii și buzele Roxelanei râdeau, exprimând fericirea. Ducea prefăcătoria tot mai departe, trăind în plină minciună. Toată lumea din harem își juca mai bine sau mai rău rolul. De ce ar face tocmai ea excepție ?

— Ești fericită cu adevărat, Roxelana ?

— Da, Înălțimea Voastră !

Sultana-validé o invită să se așeze alături de ea. Prefera supunerea zâmbitoare a acestei fete atât de deosebite decât morga și duritatea lui Gülbahar. Lui Hafsa Hatun nu îi plăcea să-și vadă fiul împărțit între Ibrahim și Gülbahar, cei doi poli ai unei lumi din care se simțea exclusă. Intrarea în scenă a Roxelanei distrugea acest echilibru pe care îl ura. Ea avea să facă din această nouă favorită o unealtă docilă. Desigur, Soliman, care își adora mama, îi acorda toate onorurile și îi respecta puterea. Cu toate acestea, Hafsa Hatun se simțea dată din ce în ce mai mult deoparte. Roxelana avea să aducă o adiere de aer proaspăt în haremul acesta prăfuit.

— Ești tânără, frumoasă și sănătoasă, fetițo ! I-ai putea face mulți copii, mai ales băieți !

Nu fusese rostit nici un nume, dar cele două femei știau foarte bine despre cine era vorba.

— Am o rugăminte să vă fac, Înălțimea Voastră ! spuse umilă Roxelana.

— Te ascult, fata mea ! Vorbește fără ocolișuri !

— M-ați putea primi pe viitor dacă voi avea de înfruntat probleme importante ?

— Bineînțeles, Roxelana. Aș fi fericită să-ți dau sfaturi.

Roxelana îi luă mâna și i-o sărută cu o cucernicie prefăcută.

— Vă sunt nespus de recunoscătoare !

Glasul ei fermecător, expresia ochilor plini de venerație, chipul radios exprimau un devotament fără margini. Cu un gest tandru, sultana-validé îi luă mâna și i-o mângâie.

— Ești o fată bună, Roxelana ! O fată foarte bună !

Poziția Roxelanei în harem căpătă în scurt timp o mare importanță. Doamna Rebia avea atenții delicate la adresa ei. Doamna Razgie îi zâmbea amical când se întâlneau pe coridoare. Într-o zi, o invită să privească giuvaerurile aflate în paza ei. Roxelana o urmă într-un șir de odăi cu ferestre zăbrelite și cu uși având zăvoare complicate, păzite zi și noapte de doi eunuci negri. Domeniul doamnei Razgie includea bijuteriile purtate la ceremonii de către sultana-validé și de prințesele de sânge imperial, ca și un număr imens de pietre prețioase, de vase de aur și de argint, de bijuterii montate de o frumusețe extraordinară și de o strălucire fără seamăn.

„Comoara asta va fi într-o bună zi la dispoziția mea, își zise Roxelana. Și toți oamenii ăștia se vor târî la picioarele mele. Am visat dintotdeauna să dispun de o putere mare. La optsprezece ani, Theodora a ajuns împărăteasa Bizanțului, se gândi ea. Să fiu eu mai nevolnică decât ea ? Iustinian i-a netezit calea. Soliman mi-o va netezi pe a mea."

Soliman întârzia să-și repete vizita la Roxelana. Odaliscele care nu avuseseră privilegiul de a primi batista

imperială așteptau, cu răsuflarea tăiată, continuarea a ceea ce sperau să fie un simplu capriciu al sultanului. Doar Roxelana nu se sinchisea deloc de agitația ce domnea în jurul ei. Așteptarea care îi atâța pe toți, șușotelile, privirile furișe care o urmăreau pretutindeni o amuzau. Știa că Soliman se va întoarce, că o va chema, că pasiunea și nerăbdarea lui de a o revedea îl făceau să se perpelească. Întârzierea se datora campaniei pe care o plănuia împotriva cavalerilor din Ordinul Sfântului Ioan și care avea să devină în scurt timp realitate.

12

În cabinetul său de lucru, Soliman asculta argumentele lui Piri Pașa, care nu părea entuziasmat de fanfaronada marelui-amiral Kortuglu și a lui Mustafa Pașa. Prudența marelui-vizir, refuzul său de a se pronunța pentru un război imediat împotriva cavalerilor din insula Rhodos îi iritau pe toți generalii.

Piri Pașa își continua expunerea:

— Înălțimea Voastră trebuie să meargă din victorie în victorie. Lumea întreagă e cu ochii pe noi. Un singur eșec, și teroarea pe care armatele noastre o inspiră dușmanilor și prestigiul vostru personal ar fi grav afectate. Un război insuficient pregătit riscă să ne ducă la o înfrângere pe care trebuie să o evităm cu orice preț.

— Preconizezi renunțarea la această campanie? întrebă sultanul.

— Nu! Doar amânarea ei, ca să fie întrunite cele mai bune condiții pentru a ne asigura succesul.

— Marele-amiral și Mustafa Pașa susțin că nu trebuie să neglijăm oportunitatea pe care o avem acum de a distruge cuibul ăsta de pirați. Romanii, al căror imperiu îl moștenim, afirmau că șansa îi răsplătește pe cei care îndrăznesc. De ce să nu le urmăm exemplul? Cezar nu șovăia să pornească bătălii împotriva unor forțe militare superioare, dacă ajungea la concluzia că trebuie să lupte.

— Norocul l-a ajutat de multe ori, Înălțimea Voastră.

— Bine, o să mă mai gândesc!

În ciuda opoziției marelui-vizir, luase o decizie. Argumentele marelui-amiral și ale lui Mustafa Pașa i se păreau mai pertinente decât recomandarea de amânare a lui Piri Pașa. Avea să-și anunțe foarte curând intenția de a grăbi pregătirile de război.

Privirile îi căzură pe plăcile de faianță cu crini stilizați ce îmbrăcau pereții cabinetului său de lucru. Tulpinile delicate și flexibile ale acestor flori îi amintiră de armonia, eleganța și grația juvenilă a Roxelanei. Soliman era perplex. Crezuse că a reușit să devină impenetrabil față de ispitele trupești și să-și păstreze astfel mintea liberă să se dedice treburilor de stat. Își închipuise că Gülbahar și Ibrahim îi erau de ajuns pentru a înfăptui echilibrul desăvârșit la care visase dintotdeauna. O singură noapte petrecută în brațele Roxelanei distrusese toate fortificațiile pe care și le înălțase. O dorea cu o asemenea intensitate, încât toate hotărârile sale de odinioară se năruiau. Era oare vrăjit sau simțurile sale îl trădau și îl aruncau, legat de mâini și de picioare, la discreția acestei adolescente?

De o săptămână, ocolea Eski Serai, și decizia aceasta îl costa scump. Își aminti de străbunicul lui, Mehmed al II-lea, care decapitase dintr-o lovitură de sabie o prințesă bizantină de o frumusețe nespusă, dar care îl subjugase într-atât, încât își neglija treburile de stat. Acest sacrificiu, considerase el, se impunea în ciuda durerii ce îi sfâșia inima. Dar oare el, Soliman, ar fi capabil să o sacrifice pe Roxelana pentru binele imperiului?

Cu ochii închiși, o revăzu pe Roxelana, goală, întinsă pe cearșafurile de mătase purpurie ale patului. El unul nu avea forța morală, hotărârea și intransigența lui Mehmed al II-lea. Deschise ochii și privi ferestrele ornamentate cu vitralii policrome. Amurgul le scădea luminozitatea.

Bătu din palme. Șambelanul de serviciu se ivi în pragul ușii.

— Înșeuați-mi calul! porunci sultanul. Plec la Eski Serai!

Zece minute mai târziu, Soliman, urmat de escorta sa, părăsea în galop Yeni Serai.

Întoarcerea padișahului la Roxelana și noaptea pe care o petrecură împreună în alcovul imperial puseră pe jar haremul. Cei care mizaseră pe fata cu părul de aur își frecară mâinile, încântați, în timp ce partizanii lui Gülbahar simțiră în schimb un fior de spaimă.

Impulsivă, Gülbahar nu era în stare să se stăpânească și să se concentreze pentru a pune la punct un plan de bătălie coerent. În săptămâna ce trecuse de la prima vizită a sultanului la Roxelana, se abținuse să provoace un scandal. La urma urmei, poate presupunerile sultanei-validé corespundeau cu realitatea. Faptul că nu mai venise la Eski Serai după prima noapte petrecută în brațele ticăloasei ăleia de sclavă polonеză părea să confirme această ipoteză. De acum însă, Roxelana reprezenta o problemă gravă. Dacă sultanul se atașa de ea, urmările aveau să fie dezastruoase. Instinctul cadânei îi ținea loc de inteligență și simțea că pătrunderea femeii acesteia în viața sultanului avea să aducă schimbări periculoase, nu numai pentru ea, ci și pentru fiul ei. În cazul în care capriciul sultanului căpăta proporțiile unei pasiuni, complicațiile nu vor întârzia să apară. Așa încât, de ce să nu înăbușe răul încă din fașă ?

Gülbahar primea frecvent vizita Soniei, o țigancă bătrână care îi pregătea licori de dragoste, știa să citească viitorul într-un glob de cristal și chiar să facă vrăji. Modela figurine de ceară și le înfigea un ac în inimă, ceea ce avea drept urmare moartea personajului desemnat. Mai știa să facă otrăvuri cu efecte mai mult sau mai puțin rapide.

Sonia desluși în globul ei de cristal un șarpe ce se strecura între cadână și padișah. Alarmată, Gülbahar hotărî să ia măsuri extreme. În ciuda acului înfipt în inimă, figurina de ceară care o personifica pe rivala ei nu dădu rezultatele scontate. Atunci, cadâna îi ceru Soniei să-i prepare o otravă

cu efect fulgerător. Bizuindu-se pe autoritatea stăpânei sale, Sonia îi execută comanda. Züleiha, sclava devotată a lui Gülbahar, luă fiola cu otravă și dădu o raită pe la bucătărie, unde trecu ca din întâmplare pe lângă Vartaz, bucătăreasa pusă în slujba Roxelanei, care tocmai pregătea o mâncare de ciuperci. Profitând de o clipă de neatenție a lui Vartaz, Züleiha vărsă conținutul fiolei în cratița aburindă.

Gülbahar nu știa că doamna Rebia o însărcinase pe Alcat, una dintre sclavele sale, să guste din toate mâncărurile care îi erau servite Roxelanei. Alcat plăti cu viața tentativa de asasinat pusă la cale de Gülbahar.

Deși problema era extrem de gravă, *kislar agasi* și doamna Rebia păstrară tăcerea. Nici unul, nici celălalt nu îndrăzniră să-i aducă la cunoștință sultanei-validé și cu atât mai puțin fiului ei tentativa de otrăvire căreia Roxelana fusese cât pe ce să-i fie victimă. Singura soluție era să sporească măsurile de siguranță în jurul noii favorite.

Exasperată de eșec și temându-se de ce putea fi mai rău în cazul în care familia imperială ar fi fost afectată de un scandal, Sonia, la sfatul lui Gülbahar, o otrăvi pe sclava ghinionistă, pentru a elimina astfel singurul martor al acestei afaceri. Însă moartea sclavei ce gusta mâncărurile, urmată de cea a lui Züleiha zguduiră haremul, și șușotelile cele mai fanteziste începură să circule.

Gülbahar hotărî să lovească zdravăn. Dacă nu o putea elimina în taină pe Roxelana, avea să-i forțeze mâna sultanului.

O a treia vizită pe care Soliman o făcu favoritei sale, fără a trece pe la Gülbahar, o tulbură pe sultana-validé, care găsi de cuviință să intervină. Hafsa Hatun îl invită la ea pe fiul ei și îl avertiză că atitudinea sa față de prima cadână era criticabilă, că trebuia să respecte legea și să o viziteze în fiecare vineri pe Gülbahar. În restul săptămânii era liber să se culce cu orice femeie din harem.

Sultanul răspunse că viața sa particulară îl privea. Gülbahar trebuia să fie mulțumită cu rolul ei de primă cadână care îi acorda cele mai mari onoruri și privilegii. O va vizita când va avea el chef. Apoi își sărută mama și plecă cât se poate de bine dispus.

Roxelana își sfârșea de făcut toaleta, după baia matinală, când intră o sclavă care îi transmise porunca de a se prezenta la prima cadână. Înțelese că războiul fusese declarat. Înainte de a se duce la Gülbahar, Roxelana o anunță pe doamna Rebia, care îi recomandă să se limiteze la o atitudine umilă, deoarece un conflict pe față risca să o indispună pe sultana-validé, care nu suporta certurile.

Noua favorită se îmbrăcă modest, se machie cu discreție și se duse la prima cadână. Aceasta o aștepta, stând în picioare în mijlocul salonului. Gülbahar o fulgeră din priviri. Ura și furia îi însufleteau trăsăturile și îi făceau trupul rigid. Cu pumnii încleștați, înaintă spre Roxelana și izbucni într-un potop de insulte:

— Halcă de carne mizerabilă, îndrăznești să mă sfidezi ? Vrei să-mi iei locul ?

Stăpânindu-și nervii, Roxelana păstra un calm exasperant.

— Sclavă nenorocită ! Gunoi ce ești ! O să te distrug ! strigă Gülbahar, cu ochii ieșiți din orbite.

Insultele sale păreau să se izbească de un zid de gheață. Imobilitatea disprețuitoare a Roxelanei spori furia cadânei, care se năpusti la ea, o lovi, o zgârie pe față, îi smulse părul și îi rupse rochia, țipând:

— Târfă ! Târâtură ! Nenorocito ! O să te strivesc ca pe o ploșniță !

Roxelana strânse din dinți fără să răspundă. Ochii ei exprimau o ironie mușcătoare. O provoca pe față.

Pierzându-și de tot firea, Gülbahar înșfăcă un sfeșnic și îl ridică, vrând să-și lovească rivala în cap, când doamna

Razgie – avertizată de doamna Rebia – intră în goană și o apucă pe cadână de braț, oprindu-i gestul.

— Înălțimea Voastră ! Calmați-vă ! Poziția voastră este prea importantă ca să vă dedați unor asemenea excese !

Gülbahar se potoli. Înțelese brusc efectul comportamentului ei. Orbită de furie, comisese ireparabilul. Cadâna dădu drumul sfeșnicului pe podeaua de marmură.

— Să n-o mai văd ! strigă ea, stăpânindu-și lacrimile. Altfel o omor !

Doamna Razgie o luă pe Roxelana de braț și o scoase din cameră.

— Haide ! Haide ! spuse ea încet.

Gülbahar se prăbuși pe un divan și își îngropă fața în mâini.

Întorcându-se în camera ei, noua favorită o găsi pe doamna Rebia care o aștepta, neliniștită. La vederea protejatei sale, supraintendenta avu un gest de groază.

— A înnebunit !

Roxelana se privi în oglindă. Buzele îi sângerau, iar pe față, gât și piept avea câteva vânătăi. Încasase loviturile fără să schițeze cea mai mică mișcare de împotrivire și fără să scoată o vorbă. Pe buze îi înflori un zâmbet.

— Gülbahar a făcut exact ce n-ar fi trebuit să facă ! Mi-a oferit cele mai bune arme ! Acum, eu o s-o distrug pe ea !

Doamna Rebia se înfioră. Roxelana era primejdioasă. Foarte primejdioasă...

În același moment, Soliman le anunța demnitarilor întruniți în Divan decizia sa de a le declara război cavalerilor Sfântului Ioan. Comanda expediției i-o încredință marelui-vizir, care o acceptă fără tragere de inimă. Mustafa, cumnatul său, fu numit comandantul forțelor de uscat, și marele-amiral Kortuglu primi misiunea de a le asigura transportul. Kassim Pașa, beilerbeiul Rumeliei, și Ayas Pașa, beilerbeiul Anatoliei, urmau să sprijine cu armatele lor trupele lui Mustafa Pașa, strânse la porțile Constantinopolului.

Sultanul îl somă în scris pe Villiers de l'Isle-Adam să depună armele și să predea fortăreața Rhodosului forțelor otomane. Cum era de așteptat un răspuns negativ, flota turcă urma să pornească la drum la începutul lui iunie.

Soliman încheie dezbaterile Divanului și se retrase în apartamentul său, unde prânzi împreună cu Ibrahim. Voia să știe părerea prietenului său despre această campanie ce urma să adauge o nouă izbândă la activul imperiului osmanlâilor.

Villiers de l'Isle-Adam nu declarase oare public că sultanul Soliman nu era decât un tânăr cu caș la gură, orgolios și rău, ceea ce era destul de surprinzător la vârsta lui ?

Pentru Soliman, afrontul fusese usturător.

— Revanșa ta va fi cu atât mai strălucită, îi spuse Ibrahim. Îl văd de pe acum îngenuncheat la picioarele tale.

Seara, Soliman se duse din nou la Eski Serai. Cu simțurile înfierbântate, aproape speriat de pasiunea pe care i-o inspira Roxelana, el îi porunci lui *kislar agasi* să i-o aducă, le ceru sclavelor să-l dezbrace cât mai repede, apoi îmbrăcă un halat de mătase, care îi mângâie plăcut pielea. Era nerăbdător să o posede pe Roxelana, să o audă gemând de plăcere.

Soliman le dădu liber sclavelor și se întinse pe pat, așteptându-și iubita. Cu mâinile sub cap, privea plafonul cu stucaturi aurii și anticipa cu o plăcere intensă mângâierile acestei fete extraordinare.

Rămase însă interzis când *kislar agasi*, panicat, intră și îi spuse că Roxelana refuza să vină. Stupefiat, Soliman se ridică în șezut și exclamă, jignit:

— Nu vrea să mi se supună, mie ? !

Sultanul nu ar fi fost mai surprins nici dacă soarele s-ar fi oprit pe cer.

— Înălțimea Voastră, Roxelana susține că e într-o asemenea stare, încât nu îndrăznește să vi se înfățișeze !

— Spune-i că îi poruncesc să vină oricum ! Hai, du-te !

Kislar agasi se înclină umil și se retrase, blestemând-o în sinea lui pe fata asta care îi complica viața.

Peste câteva minute, Roxelana se ivi în pragul ușii, escortată de marele eunuc negru ce tremura de frică. sultanul se uită la ea uluit. Cu fața învinețită, cu pieptul, umerii și brațele goale brăzdate de zgârieturi, cu părul încâlcit și rochia zdrențe, Roxelana oferea un spectacol copleșitor. Pe obraji îi curgeau lacrimi.

— Ce s-a întâmplat ? întrebă sultanul.

Sări din pat, în timp ce Roxelana, cu ochii plecați, umilă și cu mâinile împreunate, îngenunche la picioarele sale. Soliman o ajută să se ridice.

— Cine a avut îndrăzneala să te lovească ? Să te desfigureze ?

Fata păru să șovăie, apoi răspunse cu glasul scăzut, întretăiat de suspine.

— Nu cutez să vă spun...

— Vorbește ! Vreau să știu !

— Prima... prima cadână, Înălțimea Voastră.

Soliman o strânse în brațe.

— Comoara mea ! Dragostea mea ! Porumbița mea !

Îi sărută obrajii, buzele și fruntea. O duse în pat și o contemplă extaziat.

— Sărmana mea porumbiță rănită ! Așteaptă-mă aici și odihnește-te până mă întorc !

Îi adresă un zâmbet cald, încurajator, apoi, cu chipul aprins de mânie, se întoarse spre *kislar agasi*.

— Vino cu mine !

Ieși în grabă, furia dându-i aripi. Rămasă singură, Roxelana zâmbi...

Gülbahar auzise trompetele sunând pentru a anunța sosirea sultanului și fusese străbătută de un fior. Îi părea rău de izbucnirea pe care o avusese, dar firea ei fusese mai puternică decât sfaturile înțelepte pe care i le dăduse de atâtea ori de sultana-validé.

Deodată, auzi un zgomot de pași grăbiți ce traversau vestibulul, apoi canaturile ușii fură date în lături cu putere, și Soliman năvăli în odaie, urmat imediat de *kislar agasi*. Ochii sultanului aveau o lucire rea. Se opri în fața lui Gülbahar. Cu pumnii strânși, o măsură din priviri și o apostrofă:

— Ai avut neobrăzarea să ridici mâna asupra unei femei pe care o alesesem!

Sângele năvăli în obrajii lui Gülbahar. Violența patimii ei învinse din nou.

— N-am făcut decât să-i dau o lecție binemeritată! Ar fi trebuit s-o biciuiesc, fiindcă nu e decât o sclavă! O târfă cumpărată!

Soliman tăcu câteva clipe, apoi cuvintele sale căzură grele, devastatoare ca bolovanii într-o avalanșă.

— Te alung pentru totdeauna din ochii mei! Vei fi închisă într-un pavilion izolat de palat printr-un gard înalt! Femeile bolnave de nebunie furioasă trebuie excluse din haremul meu! Nu vei mai avea îngăduința de a primi vizite! *Kislar agasi* are porunca să execute acest ordin!

Soliman își recăpătă demnitatea rece. Îi aruncă o privire disprețuitoare lui Gülbahar, care amuțise, și apoi ieși, călcând drept...

Triumful Roxelanei era desăvârșit. Fără a avea titlul, ea devenea, practic, prima favorită a sultanului, ca urmare a eliminării rivalei sale învinse, ce se perpelea în închisoarea ei de aur.

Gülbahar era disperată, deoarece Soliman nu revenea niciodată asupra deciziilor sale. Obținu o singură favoare: posibilitatea de a-l vedea o dată pe lună pe prințul Mustafa, fiul ei. Slabă consolare!

Soliman îi atribui Roxelanei apartamentul lui Gülbahar, împreună cu toate comorile din el. Sultana-validé acceptă fără comentarii noua situație. Totul se petrecuse atât de repede, încât îi era greu să se familiarizeze cu această nouă

stare de lucruri. Era de acord că Gülbahar întrecuse măsura și că pedeapsa ei era meritată, dar intuiția o avertiza că Roxelana, în pofida aparentei sale supuneri, nu va fi mai ușor de manevrat. Veselia și exuberanța copilărească a noii favorite, dispoziția ei împăciuitoare, gesturile de respect și de afecțiune exprimate constant i se păreau uneori prefăcute. Hafsa Hatun bănuia că sub cenușă mocnea un foc ascuns cu grijă, dar nu dispunea de nici o dovadă. Sultana-validé spera că judecata ei era pripită și datorată în parte suspiciunii sale înnăscute.

Era bucuroasă că fiul ei e fericit. Poate că Roxelana avea să reușească să-l scape de înclinațiile sale nesănătoase pentru Ibrahim.

Soliman o vizita pe Roxelana aproape în fiecare seară. Când treburile politice îl împiedicau să-și petreacă noaptea la Eski Serai, îl reținea alături de el pe Ibrahim, față de care continua să aibă aceeași afecțiune. Renunțarea la un obicei atât de vechi nu putea avea loc de azi pe mâine. Roxelana voia să-l elimine pe Ibrahim așa cum o eliminase și pe Gülbahar, dar lupta avea să fie mult mai grea, deoarece Soliman înălțase un zid între dragostea lui pentru noua sa favorită și devotamentul față de credinciosul său prieten. Era un fel de prietenie pasională între doi bărbați, pe care nu o putea stinge decât moartea.

13

Flota turcă transportând corpul expediționar porni spre insula Rhodos fără padișah. Neputând să se despartă de Roxelana, Soliman își amână plecarea din Constantinopol. Focul ce îl mistuia nu era decât la începuturile sale. Simțea nevoia să o aibă pe favorita sa mereu alături.

Ibrahim simțea dominația exercitată de Roxelana asupra prietenului său. Putea fi oare sigur că propria influență va dăinui ? Gülbahar nu fusese îndeajuns de puternică și de persuasivă pentru a-l îndepărta pe Soliman de el, dar inteligența Roxelanei consolida legăturile dintre ea și imperialul ei iubit.

După ce făceau dragoste, Roxelana aborda cu subtilitate teme pe care le cunoștea bine: Roma, splendidele colecții artistice de la Vatican, lumea închisă a nobilimii italiene, aspectele semnificative ale vieții zilnice a polonezilor, totul presărat de anecdote savuroase, de comentarii pline de spirit și de umor și de glume fine și picante. Soliman o asculta, încântat, ca și cum ar fi descoperit inima înțelepciunii omenești în trupul plăpând al unei adolescente nespus de frumoase.

Roxelana fu primită oficial în sânul familiei imperiale și avu în sfârșit prilejul să le cunoască pe surorile sultanului, pe care odaliscele le întrezăreau în treacăt atunci când străbăteau, semețe și inaccesibile, coridoarele de la Eski Serai, pentru a-și vizita mama.

Măritate cu înalți demnitari ai imperiului – cu excepția lui Hadice, cea mai tânără –, ele ieșeau în evidență prin urâțenia ce contrasta cu frumusețea fetelor închise în harem. Toate patru semănau cu Soliman, având gâtul lung, nasul proeminent și coroiat și oasele feței puternic reliefate. Înalte, slabe și uscățive, ele păreau să fi întrunit toate trăsăturile dizgrațioase, împreună cu un vădit aer de familie.

Turhan era măritată cu Lufti Pașa; Malfiruz îl primise de soț pe Ferhat Pașa, iar Kassem, soția lui Mustafa Pașa, comandantul secund al forțelor expediționare de la Rhodos, prezenta semnele unei sarcini înaintate. Pântecele ei rotunjit părea lipit de trupul descărnat. Hadice suspina, în așteptarea unui soț pe care augustul ei frate întârzia să i-l ofere.

Arțăgoase, aproape mereu certate, ele își sileau mama, căreia îi plăcea liniștea, să se dedea unor eforturi necontenite pentru a le reîmpăca. Hafsa Hatun le oferea daruri scumpe: bijuterii, blănuri, obiecte de artă și le trecea cu vederea toate capriciile. Când își anunțau vizita, sultana-validé le oferea distracții dintre cele mai variate: ghicitoare, negustori de poțiuni și talismane, orchestre de muzicanți orbi care le acompaniau pe dansatoarele și cântărețele din harem. Reprezentând un obicei preluat din Persia, muzicanții orbi erau singurii bărbați autorizați să intre în harem și să cânte în fața doamnelor de rang înalt. Sclavele aduceau pe tăvi de aur dulciuri, prăjituri și zaharicale, cu care cele patru surori se îndopau fără să capete acea rotunjime a trupului atât de apreciată.

Turhan se plânse că Lufti, soțul ei, nu îi acorda atenția ce i se cuvenea.

— Dar ce face ? întrebă mama ei. Te neglijează fiindcă preferă alte femei din haremul lui ?

— Asta ar mai lipsi ! exclamă Turhan.

Sultana-validé oftă, exasperată.

— Nu-ți acordă respect ?

— Ba da !

— Atunci ?

— Își neglijează îndatoririle conjugale.

— Cum așa ?

— Lipsește des.

— Dar are obligații militare, draga mea Turhan. Este general și are o funcție de comandă. Trebuie să-și inspecteze trupele, să se ocupe de instrucția lor. Știi bine că fratele tău nu glumește cu lucrurile astea !

Turhan dădu din umeri, jignită.

— Chiar și când e la Constantinopol, se închide toată noaptea în cabinetul de lucru.

— Scrie un nou tratat de istorie.

— M-am măritat ca să am un bărbat alături ! Puțin îmi pasă de soldații și de hârțoagele lui ! Vreau să primesc ce mi se cuvine !

— Am auzit că a bătut măr o sclavă din haremul lui, care s-a purtat nerespectuos cu tine, și că aproape a omorât-o...

— E adevărat. Dar asta nu-i scuză neglijența !

— Ei haide, draga mea Turhan, în timp, căsătoria tocește dragostea și afecțiunea ia locul pasiunii...

Roxelana asculta aceste discuții din care trăgea învățăminte. Experiența, considera ea, este mai instructivă decât sfaturile. Trebuia să aprofundeze concepțiile, obiceiurile și curiozitățile acestui nou univers care devenise al ei.

Kassem aștepta apropiata naștere a celui de-al treilea copil. Primii doi, care fuseseră fete, muriseră de mici, îmbolnăvindu-se de varicelă.

— Bebelușul ăsta care mă lovește cu piciorușele în burtă mă face fericită. Voi avea în sfârșit un tovarăș, fiindcă Mustafa nu visează decât războaie. Înaintarea în grad și campaniile îl preocupă mai mult decât propria familie. Presupun că vizează la postul de mare-vizir, deși n-a recunoscut-o niciodată.

Sultana-validé dădu din cap cu înțelegere.

— Tu și surorile tale sunteți măritate cu bărbați mistuiți de ambiție. Ambiția asta neînfrânată a zămislit și continuă să zămislească admirabilele cuceriri ale turcilor. Dacă soțul tău ar fi un neisprăvit, tu ai fi prima care l-ar condamna.

Malfiruz interveni, impasibilă:

— Mama are dreptate. Trebuie să ne obișnuim cu asta. Bijuteriile și blănurile mele, luxul din palatul meu, bunăstarea îmi aduc mai multă satisfacție decât toate avansările lui Ferhat. Și apoi, mă gândesc la fiicele mele. Trebuie să le mărit cu bărbați în stare să le asigure avantajele și privilegiile cuvenite rangului lor.

Hadice spuse, visătoare:

— Sper că fratele meu nu mă va mărita cu un boșorog ca soții voștri !

— Viețile noastre sunt conduse de rațiunea de stat, răspunse sentențios sultana-validé. Decizia fiului meu va corespunde intereselor imperiului. Te asigur, Hadice, că în general bărbații maturi sunt niște soți mai buni decât cei tineri.

Hadice se întoarse spre Roxelana, care urmărise conversația fără un cuvânt.

— Ce părere ai, Roxelana ? o întrebă ea.

Pe buze îi apăru un zâmbet malițios.

Roxelana înțelegea perfect că, dacă îi dădea dreptate sultanei-validé, admitea implicit că tinerețea lui Soliman îi diminua calitățile de soț bun. Să o contrazică însă pe bătrână era de neconceput. Roxelana înclină capul spre Hafsa Hatun.

— Înălțimea Voastră are întotdeauna dreptate. Bărbații maturi îi depășesc pe cei tineri prin experiența și înțelepciunea lor. Judecata aceasta nu se aplică însă excepțiilor. Mi-aș îngădui să vă dau un exemplu. În ciuda tinereții sale, Înălțimea Sa sultanul se deosebește de bătrânii săi slujitori precum luna de stele. Geniul lui înnăscut compensează avantajele pe care anii le aduc oamenilor de rând.

Ochii sultanei-validé scânteiară. Bătrâna își puse mâna ridată pe umărul tinerei femei așezate la picioarele sale.

— Cuvintele tale îmi încălzesc inima și îmi fac aceeași plăcere ca muzica cea mai dulce !

Roxelana îi sărută tivul rochiei, apoi făcu o reverență în fața prințeselor.

— Îi cer Înălțimii Voastre îngăduința de a mă retrage.

Hafsa Hatun i-o acordă. După plecarea ei, vorbi din nou:

— Roxelana este o femeie remarcabilă, nu credeți ?

— Are calități, spuse Malfiruz. Dar, în ce mă privește, nu pot s-o sufăr. Îmi face pielea de găină !

— Când o văd, mă ia cu frig ! exclamă Kassem.

— Nu e chiar așa, interveni Hadice. Gülbahar îi este inferioară sub toate aspectele.

— Roxelana nu e decât la începutul vieții, adăugă Turhan. Să vedem ce va mai fi ! Vai, făptura asta scumpă care mi se agită în burtă mi-a tras iarăși un picior ! exclamă ea cu încântare.

Soliman și Ibrahim călăreau alături, la pas, urmați de un cortegiu scânteietor de curteni, de o sută de șoimari, și de o escortă puternică de gărzi îmbrăcate în uniforme de un roșu-aprins.

Călăreții ce străbăteau un șes întins scrutau cerul, căutând prepelițe în zbor. Ibrahim și demnitarii care îl însoțeau pe padișah erau atenți să nu-și trimită șoimii pe urmele păsărilor pe care le alesese el, fiindcă ar fi fost o greșeală de neiertat să i-o ia înainte.

Ibrahim era expert în arta de a sta în umbră, pentru a-i îngădui augustului său prieten să se bucure din plin de plăcerea vânătorii.

Sultanul răscolea cu privirea bolta azurie. O prepeliță trecu pe deasupra unui tufiș din apropierea vânătorilor. Soliman își descoperi la iuțeală șoimul și îi arătă pasărea care se îndepărta.

— Pe ea ! Pe ea ! strigă înflăcărat.

Șoimul își luă avânt și se năpusti într-o clipită în urmărirea prăzii, însoțit de sunetul zglobiu al clopoțelului legat de picior. Sultanul își îndemnă calul care se năpusti pe urmele șoimului. Călăreții se grăbiră să pornească în galop după ei. Cuprinși de elan, caii săreau cu ușurință peste hățișuri, hârtoape și boscheți.

Ibrahim, ținându-și șoimul acoperit pe braț, galopa alături de stăpânul lui, fără a da deloc atenție vânătorii. Gânditor, îl examina cu coada ochiului. Chipul radios al lui Soliman exprima fericirea și bucuria vieții.

Marele-șoimar simțea că euforia sultanului se datora nu atât isprăvilor șoimului său, cât evocării plăcerilor pe care i le dăruia Roxelana. Fata asta blestemată îi răpea ființa care, după Dumnezeu, reprezenta totul pentru el. O angoasă surdă îl chinuia zi și noapte. Sultanul îi arăta aceeași prietenie, îi acorda cu aceeași mărinimie favorurile sale și îl invita frecvent să-și petreacă noaptea în patul său. Dar aceste semne exterioare de bunăvoință nu îl împiedicau să se frământe. Avea în harem iscoade care îi furnizau informații despre tot ce se petrecea în cuibul acela de intrigi. Aflase astfel că sultanul, topit de dragoste pentru Roxelana, o întrebase la un moment dat ce dar i-ar plăcea să primească: cele mai frumoase perle din tezaurul imperial, un mantou de zibelină, o sută de sclave sau veniturile unei provincii ?

Cu o modestie prefăcută, ea îi răspunsese că nimic nu i-ar face mai mare plăcere decât să obțină niște cărți franțuzești și italienești. Ibrahim înțelese că voia să strălucească nu numai prin frumusețe, ci și prin spirit. Era periculoasă, foarte periculoasă fata asta formată la școala doamnei Rebia care, ca o bună codoașă ce era, își cunoștea bine meseria. Știa că supraintendenta nu îi oferise ajutorul și sfaturile fără să fi primit în schimb plăcerea pe care o dorea mai mult decât orice altceva. Femeia aceasta care ajunsese

pe culmile rafinamentului era o intrigantă de mare anvergură, înzestrată cu o voință de neînfrânt.

Concluziile lui Ibrahim nu erau de natură să-i calmeze temerile. Încurajat de strigătele sultanului, șoimul prinse prepelița în zbor și, ținându-și prada în gheare, se întoarse și se așeză pe brațul său. Sângele păsării ucise îi pătă mănușa groasă. Un șoimar se repezi, luă prada și o strecură în tolbă.

Sultanul se întoarse spre Ibrahim.

— Minunată pasăre ! Cum le alegi atât de bine ?

— Un șoim bun trebuie să aibă gheare tari, încovoiate și ascuțite, capul rotund, ciocul mic și gros, și aripile lungi și puternice. Trebuie să poată rezista fără să se clintească unui vânt puternic care-i bate din față.

Un curier sosi în galop, aducând un sul de pergament pe care i-l înmână sultanului.

— Un mesaj urgent de la Excelența Sa marele-vizir pentru Înălțimea Voastră.

Sultanul îi trecu șoimul lui Ibrahim, luă pergamentul și îl desfăcu grăbit. Pe măsură ce descifra rândurile scrise cu cerneală purpurie, fruntea i se încrețea.

— Vești proaste, Ibrahim ! Foarte proaste ! Ne întoarcem la Constantinopol !

Își întoarse calul și-i dădu pinteni, pornind în galop spre zidurile înalte și crenelate ale orașului, ce se profilau la orizont, aureolate de lumina răsăritului de soare.

Ibrahim și întreg cortegiul porniră pe urmele sale. Copitele cailor ridicau nori de colb. Soliman intră în oraș în galop și nu-și încetini cavalcada, deși străduțele înguste erau pline de trecători îngroziți. Alarmat și ros de curiozitate, Ibrahim își urma îndeaproape stăpânul, care gonea în fața lui de parcă ar fi fost fugărit de duhuri rele.

Soliman pătrunse în prima curte a palatului, trecu pe sub bolțile Porții de Mijloc în cea de-a doua, pătrunse prin Poarta Fericirii în cea de-a treia curte și nu se opri decât în fața ușii apartamentului său. Sări de pe calul plin de sudoare

și se năpusti în vestibul. Parcurse cu pași mari un coridor lat și intră în cabinetul de lucru. Agitația sa, contrastând cu calmul său obișnuit, îl uimea pe Ibrahim, care îl urma, din ce în ce mai neliniștit. Sultanul scoase din buzunar sulul de pergament și îl aruncă, furios, pe masa încrustată cu sidef din mijlocul camerei.

— La Rhodos e dezastru! strigă el răgușit de furie. Marele-vizir mi-a trimis cele mai rele vești cu putință. Armata mea bate pasul pe loc sub zidurile orașului păzit de câteva sute de cavaleri și de trei sau patru mii de mercenari, orășeni și țărani înarmați. O sută de mii de turci nu izbutesc să înfrângă rezistența câtorva necredincioși. Ai noștri înregistrează pierderi omenești și materiale enorme. Am încredințat elita armatei mele și câteva sute de tunuri unor generali incapabili, și care-i rezultatul ? Nul !

Soliman se postă în fața lui Ibrahim.

— Trebuie să plecăm la Rhodos ! Să strângem întăriri și să debarcăm cât mai repede pe insula asta blestemată.

— Prezența ta în mijlocul trupelor va fi de ajuns să-i înflăcăreze pe oameni, să dărâme zidurile și să-i zdrobească pe dușmani !

— Vorbele tale îmi fac bine, Ibrahim ! Ocupă-te de întăriri ! Îți încredințez misiunea de a organiza armata de ajutorare. Generalii mei îmi ling tălpile ca să obțină funcții înalte de comandă și, când le primesc, își demonstrează incompetența și nulitatea. Du-te și arată-mi de ce ești în stare !

Cu inima ușoară, Ibrahim părăsi cabinetul de lucru. În lunile următoare, la Rhodos, îl va avea pe sultan numai pentru el. Prietenia lor se va întări. Dominația pe care o dobândise Roxelana asupra lui Soliman se datora cu siguranță unor poțiuni magice și unor vrăjitorii. Trebuia să profite de acest prilej ca să recâștige terenul pierdut.

Rămas singur, sultanul se lăsă să cadă pe divan și își îngropă fața în palme. Se simțea vinovat că nu luase de la bun început comanda armatei. Se lăsase în voia deliciilor

haremului și acum plătea pentru indolența sa. Când își încinsese sabia lui Osman, jurase pe ce avea mai sfânt că nu va ajunge niciodată ca acei sultani trândavi care transferă puterea consilierilor și își dedică timpul distracțiilor, voluptăților și rafinamentelor simțurilor. Vrăjit de Roxelana, își neglijase treburile de stat.

În noaptea aceea, renunță să meargă la Eski Serai. Trebuia să înalțe un zid între plăcere și datorie.

În timp ce Soliman se frământa, ros de vinovăție și de umilința provocată de înfrângerile militare suferite în insula Rhodos, Ibrahim dădu măsura capacităților sale. Deși nu era decât șoimar și supraintendent al camerei imperiale, formă o nouă armată, o înzestră cu o artilerie puternică, alcătuită în mare parte din tunurile capturate după cucerirea Belgradului, și armă o nouă flotă, gata să ridice ancora sub comanda sultanului. Avu deopotrivă grijă să asigure apărarea frontierelor europene. La sugestia lui, Soliman îi încredință această sarcină lui Lufti Pașa, care își părăsi cu părere de rău munca de istoric pentru a deveni guvernatorul Constantinopolului și al Rumeliei în timpul absenței sultanului.

În ciuda hotărârii de a nu mai ceda ispitelor trupești în cursul acestor preparative febrile, padișahul făcu câteva vizite la Eski Serai, Roxelana devenindu-i indispensabilă. Știa că Ibrahim veghea la bunul mers al tuturor treburilor, și asta îl liniștea.

La exact două luni după plecarea corpului expediționar comandat de Piri Pașa, noua armată se puse în mișcare.

După o ultimă noapte de dragoste petrecută în alcovul imperial, sultanul se despărți de Roxelana, făgăduindu-i că se va întoarce cât mai curând. Ar fi preferat să o ia cu el la Rhodos, dar nu îndrăznea să încalce tradițiile milenare. Turcii nu i-ar fi iertat-o niciodată. Femeile aveau datoria de a sta închise în harem, a se ocupa de copii și a i se ruga lui Allah. Războiul rămânea domeniul bărbaților.

Imprudența lui Baiazid I, unul dintre înaintașii săi, îi îngăduise lui Tamerlan, învingătorul său, să-i captureze și să-i ultragieze soția. O asemenea nenorocire nu trebuia să se mai repete.

Plecarea lui Soliman în fruntea noii armate lăsa un gol uriaș în inima Roxelanei. Dacă se întâmpla să moară, ucis de dușmani, Gülbahar avea să devină automat sultana-validé și revanșa i-ar fi fost nemiloasă. Ea, Roxelana, ar fi pierit aruncată în mare, într-un sac. Somnul îi era chinuit de coșmaruri. Ca să nu se trezească în beznă, lăsa în odaie făclii aprinse, care ardeau toată noaptea, și sclavele o vegheau cu rândul. Ziua, spaimele ei nocturne se spulberau și Roxelana își recăpăta buna-dispoziție și zâmbetul. Uneori, se întreba dacă nu cumva se îndrăgostise de Soliman.

Acesta îi inspira afecțiune și chiar un fel de prietenie amoroasă. Îi oferea tot ce îi sugerau visurile cele mai nebunești, transformând himerele în realități, ca și cum ar fi avut o baghetă vrăjită. Dar toate aceste minunății și bogății nu puteau să o facă să uite că se găsea într-o închisoare. Oamenii care se străduiau să o apere erau în realitate temnicerii ei. Când trăiești în spatele unei uși zăvorâte, îți vine să o spargi. Ca să scape de această dorință utopică, își căuta ocupații care să-i elibereze mintea, chemând la ea ghicitoare, negustorese de parfumuri, farduri și stofe scumpe. Cu toate acestea, se plictisea. Se întreba dacă absența sultanului nu o făcea să sufere. Roxelana comanda sute de cărți de istorie, filosofie și știință. Nu înțelegea chiar tot ce citea, dar se străduia să asimileze cunoștințele cele mai diverse, pentru a i le transmite apoi sultanului, avid de cunoaștere. Mai cumpăra romane și volume de poezie care o făceau să respire, între zidurile închisorii, aerul libertății.

În harem aflase un adevăr extrem de important. Singurul domeniu în care putea să se miște în largul ei era cel delimitat de ambiția ei înverșunată. Să ajungă cât mai sus rămânea fatalmente singurul ei obiectiv. Din interiorul

închisorii sale, trebuia să reușească, exclusiv prin hotărârea ei, să controleze forțele din afară, supunându-le voinței sale, manipulându-le și dispunând de ele după bunul plac. Sultanul era prima ei armă.

La câteva zile după plecarea celui de-al doilea corp expediționar spre Rhodos, Kassem făcu o vizită la Eski Serai. Îi aruncă o privire mohorâtă Roxelanei, care pregătea sorbet pentru sultana-validé. Prezența acestei femei o enerva, pentru că îi atribuia intenții necurate. De obicei, aștepta să plece înainte de a discuta probleme personale cu mama ei. De data aceasta însă, renunță la aceste precauții, deoarece anxietatea o făcea vorbăreață.

— Mi se apropie timpul, mamă ! Lasă-mă să mă mut la tine câteva zile ! Vreau să nasc cu tine alături !

Sultana-validé îi mângâie obrajii palizi și scobiți.

— Bineînțeles, micuțo. Poți să te muți când vrei, chiar astăzi. O să trimit pe cineva la tine să-ți ia lucrurile de care ai nevoie. Aici nu am tot ce trebuie. Dar infirmeria noastră...

— Nu ! răspunse Kassem cu fermitate. Vreau să nasc aici, în apartamentul tău ! Sub protecția ta !

Roxelana urmărea discuția, intrigată. Nu înțelegea ce înseamnă cuvintele „protecția ta", pe care le folosise Kassem.

— Cu atât mai mult cu cât Mustafa e plecat din Constantinopol, adăugă prințesa.

Sultana-validé oftă.

— Poți să stai la mine cât dorești. În seara asta o să cinăm împreună, ca în vremurile bune de demult.

Roxelana servi sorbetul, pe care sultana-validé îl savură cu plăcere. Kassem refuză ceașca ce-i fusese oferită.

— Scuză-mă, Roxelana, dar nu pot să înghit nimic !

Hadice intră în goană și se opri, surprinsă, văzând-o pe Kassem.

— Ce vânt bun te aduce ? întrebă Hadice.

— Sora ta o să stea câteva zile la noi, îi explică Hafsa

Hatun. Are nevoie de tovărășia noastră. Absența lui Mustafa nu-i face bine.

Hadice izbucni în râs.

— Kassem, tot așa îndrăgostită ești de soțul tău ?

Sultana-validé se întoarse spre Roxelana.

— Vii și tu diseară ? O să vină și Turhan.

— N-aș vrea să deranjez adunarea de familie, răspunse favorita cu o modestie prefăcută.

— Dar faci și tu parte din familie !

— Sunt nespus de fericită de această onoare, Înălțimea Voastră ! Atunci, o să vin negreșit !

„Iată o prezență care n-o să-mi placă", își zise Hadice.

— Vreau să mă odihnesc puțin, spuse Kassem. Sunt obosită ! Groaznic de obosită !

— Fosta ta cameră te așteaptă ! Du-te !

Kassem continuă cu un glas stins:

— Cred că poți s-o chemi pe Chira Esther. Mi se pare că, din când în când, simt dureri ascuțite în burtă. O să mă întind pe pat.

— Bine. Mă ocup eu de Chira Esther. Nu-ți face griji !

Kassem se retrase, ținându-și mâinile slabe pe pântecele proeminent.

— O să te anunț când e masa gata, Roxelana, spuse sultana-validé, care voia să rămână singură cu gândurile sale.

Roxelana făcu o reverență și se retrase. Apartamentul ei era aproape de al sultanei-validé. Ferestrele lor dădeau spre o grădină interioară dispusă în jurul unui bazin mare de marmură, cu fântâni arteziene. Se instală pe divan, luă volumul întâi din *Memoriile* lui Commynes și începu să citească atent. Stilul cărții era lipsit de vioiciune sau poate că Roxelana nu se putea concentra. Gândurile îi rătăceau fără țintă.

Umbrele înserării cuprindeau treptat aleile grădinii. Prin ferestrele deschise pătrundea răcoarea. Dacă nu s-ar fi auzit un lătrat în depărtare, liniștea ar fi fost desăvârșită. O sclavă tânără intră în odaie și aprinse sfeșnicele.

Deodată, se auzi un țipăt pătrunzător, ca al unei fiare rănite de moarte. Stupefiată, Roxelana zvârli cartea și se ridică în șezut. Urletele și vaietele, care se auzeau aproape fără întrerupere, veneau din apartamentul sultanei-validé. Grăbită să-și ofere ajutorul, Roxelana sări în picioare și se năpusti pe coridorul care ducea la anticamera lui Hafsa Hatun. Sclavele care alergau speriate nici nu-i observară prezența. Roxelana intră în salon și constată cu mirare că, în ciuda țipetelor din ce în ce mai puternice, sultana-validé își păstra sângele rece.

— Kassem naște mai devreme decât prevăzusem, spuse bătrâna doamnă. Dar Chira Esther se ocupă de ea. E cea mai bună moașă din Constantinopol. Toți nepoții mei au venit pe lume fără probleme datorită ei. Într-o bună zi, o să ai și tu nevoie de ajutorul ei.

Roxelana se înfioră. Era pentru prima oară martorul acestui fenomen natural, dar atât de înspăimântător. Ar fi vrut să intre în camera lui Kassem, dar nu îndrăznea.

Turhan intră în salon, își sărută mama și o salută rece pe Roxelana, care îi răspunse cu deferență. Aceasta le detesta pe surorile sultanului, trufașe și obraznice, dar își păstra o mină imperturbabilă, fiindcă încă nu venise vremea să riposteze. Rolul ei, încă precar, de primă favorită, îi recomanda să fie prudentă. Când avea să-i facă un copil sultanului, condițiile aveau să se schimbe considerabil și atunci va putea să-și impună regulile chiar și prințeselor.

Ca și mama ei, Turhan nu păru impresionată de țipetele lui Kassem. Se lăsă să cadă pe divan și oftă.

— Lufti iar își face mendrele ! spuse ea cu un aer necăjit. Aproape că nu-l mai văd. Funcția de comandă pe care tocmai a primit-o îl face să lipsească de acasă fără să-mi dea socoteală. Aproape că nu mai știe de mine.

Hadice apăru și ea și își astupă urechile, impresionată de urletele lui Kassem.

— N-o să fac niciodată copii ! exclamă ea.

— Nu vorbi prostii! o admonestă sultana-validé. Naşterea e prima noastră datorie.

Ţipetele şi gemetele reîncepură cu o intensitate crescândă.

— Mă duc să văd ce se petrece! spuse Hafsa Hatun.

— La ce bun? replică Turhan, indiferentă. Chira poate să se descurce singură. Are o armată de sclave la dispoziţia ei. Prezenţa ta o s-o deranjeze.

— Poate că ai dreptate, recunoscu mama ei. În seara asta vom cina în patru. Malfiruz întârzie! adăugă ea contrariată.

În aceeaşi clipă, uşa se deschise şi apăru Malfiruz, care se duse la mama ei şi o sărută.

— Nu credeam că o să-i vină sorocul aşa devreme, spuse ea, surprinsă de ţipetele surorii sale.

Câteva sclave tinere aduseră patru măsuţe joase şi le aranjară în faţa sultanei-validé şi a celorlalte, apoi serviră felii subţiri de somon cu garnitură de trufe, crutoane stropite cu sos de friptură de pasăre, fazani în sos de miere şi fructe zaharisite cu fistic. Meniul fu completat cu sorbet.

Hadice îşi alegea cele mai bune bucate.

— Ţipetele lui Kassem îmi provoacă nelinişte!

Turhan înghiţea mâncarea cu o plăcere nespusă, ca şi cum în odaia alăturată nu se întâmpla nimic. Sultana-validé, în schimb, nu se atingea de nimic. Roxelana mânca puţin, deoarece vaietele lui Kassem îi tăiaseră pofta de mâncare.

Apoi, ţipetele şi gemetele încetară. Câteva minute mai târziu, moaşa apăru în pragul uşii.

— Alteţa Sa a născut! anunţă ea pe un ton neutru.

Chipul sultanei-validé se întunecă. Nici ea şi nici fiicele sale nu întrebară ce sex avea nou-născutul. Roxelana fu extrem de surprinsă de comportarea lor ciudată. Toate patru păreau să înţeleagă fără cuvinte despre ce era vorba.

Uşa ce dădea în vestibul se deschise, şi Daud, primul locotenent al lui *kislar agasi*, intră, urmat de unul dintre muţii sultanului, un negru bine clădit, cu muşchi proeminenţi sub vesta fără mâneci care îi lăsa descoperiţi bicepşii rotunjiţi şi

mâinile puternice. Pe capul rotund, cu ochi mici, duri și răi, purta un fes mic, roșu, la fel ca tot restul veșmintelor sale.

Nou-veniții se prosternară, fără a spune nimic, în fața sultanei-validé, apoi intrară în camera lui Kassem, urmați de moașă, care închise ușa după ei.

Liniștea apăsătoare era tulburată doar de scâncetele slabe ale nou-născutului. Cele patru femei stăteau nemișcate și amuțite. Apoi, scâncetele încetară. Nu se mai auzea decât susurul artezienelor. Deodată, izbucni un urlet nebunesc de femeie, ascuțit și dureros. Apoi, încetă și el.

Trecură câteva minute lungi cât veacurile. Ușa camerei lui Kassem se deschise din nou, și Daud ieși, ținând în brațe corpul unui nou-născut înfășurat în scutece îmbibate de sânge. Își înclină capul în fața bătrânei doamne, care nici măcar nu îl privi, apoi ieși, însoțit de mut.

Roxelana urmărise, îngrozită, spectacolul acesta halucinant. Cu ochii holbați de spaimă, o privea pe sultana-validé, al cărei chip împietrise. Până și Turhan își pierduse calmul. Malfiruz stătea nemișcată. Hadice plângea în tăcere.

Hafsa Hatun se ridică și anunță cu un glas abia auzit:

— Cina s-a încheiat !

După care se îndreptă spre odaia lui Kassem.

Roxelana se prosternă, apoi ieși din salon cu un mers nesigur. Trecu de ușa apartamentului ei și își continuă drumul până la doamna Rebia, care o primi, uimită de această vizită neașteptată. Favorita îi descrise cu un glas tremurător scena la care fusese martoră. Stăpâna Garderobei dădu din cap.

— Obiceiurile noastre, Roxelana, sunt crude, dar întemeiate politic. Prințesele imperiale nu au dreptul să aducă pe lume băieți, fiindcă ar putea să ajungă într-o bună zi pretendenți la tron. Legea fratricidului se aplică asupra întregii familii imperiale, fără excepție.

— Când abia s-au născut ?

— Da. Li se taie cordonul ombilical fără să le fie înnodat și tot sângele li se scurge, încet, fără a provoca nici

o suferință. Kassem cunoștea legea. A făcut un băiat care trebuia să moară. O fată ar fi fost salvată. De asta prințesele nu au decât fete. Soții lor cunosc regula jocului și i se supun fără să crâcnească.

— E cumplit!

Doamna Rebia dădu din umeri.

— Legea e aspră, dar e lege!

Roxelana se întoarse în apartamentul ei, răvășită. Dacă avea să aducă pe lume un fiu, urma să i se aplice și lui legea fratricidului! Mustafa, fiul lui Gülbahar, era primul născut și, ca să poată moșteni tronul, trebuia ca toți frații, buni sau vitregi, să fie făcuți să dispară... Doar dacă nu dispărea el primul... Da! Doar dacă nu dispărea el primul...

14

La sfârșitul lunii august, Soliman debarcă în fruntea armatei sale în insula Rhodos, într-un golf suficient de îndepărtat de citadelă pentru ca ghiulelele de tun trase de creștini să nu-l poată atinge. Pe mica plajă mărginită de pereți stâncoși îl așteptau, îngrijorați, Piri Pașa și generalii săi din armata de uscat și maritimă. Slabele rezultate obținute după două luni de asediu nu erau de natură să-i liniștească. Întâlnirea cu sultanul se anunța furtunoasă.

De îndată ce puse piciorul pe pământ, înconjurat de suita sa, privirile sultanului se ațintiră cu severitate asupra generalilor care își lipiră, în semn de umilință, fruntea de nisip. Nemișcat ca o stâncă, Soliman păstra o tăcere încărcată de amenințări. Așteptarea se prelungea, copleșitoare. Cu fața întunecată, ochii scânteind de mânie și pumnii încleștați, sultanul catadicsi în cele din urmă să le spună să se ridice. Generalii se supuseră tremurând. Defunctul sultan Selim i-ar fi decapitat pe loc. Oare fiul lui avea să se dovedească mai milostiv ?

Piri Pașa înaintă, șovăitor, spre sultan.

— Cortul Înălțimii Voastre a fost ridicat în vârful acestei coline.

Urmat de Piri, Ibrahim și de întregul său stat-major, Soliman urcă pe un drumeag săpat în versantul colinei, cu un pas rapid, punând la grea încercare inimile bătrânilor generali care gâfâiau.

Cortul imperial era un palat de pânză, de dimensiuni impresionante. Sultanul dispunea, pe lângă camera sa, de odăi de recepție, de lucru, de distracție, ca și de un *hammam* și de o garderobă cuprinzătoare. Funcționarii Casei sale, șambelani, maeștri de ceremonii, secretari, medici și paji erau adăpostiți sub același acoperiș pentru ca să poată răspunde oricând la chemarea Înălțimii Sale. Alte corturi, mai mici, erau rezervate statului-major, gărzii sale personale și bucătăriilor imperiale. Grăjdarii și hăitașii își aveau propriile corturi.

Amplasamentul, aflat la o înălțime destul de mare, oferea o amplă perspectivă asupra orașului, citadelei, portului și taberei turcești cu mii de corturi. Soliman putea urmări de pe această poziție bine aleasă mișcările trupelor și manevrele flotei sale. Spectacolul ce i se înfățișă privirilor îi spori nemulțumirea. Zidurile citadelei și turnurile ei înalte, deasupra cărora fluturau stindardele cu emblema Ordinului Sfântului Ioan, păreau intacte. Rotocoale de fum se înălțau din ambrazuri, de unde tunurile inamice trăgeau în atacatori.

Soliman se întoarse spre marele-vizir.

— Mâine, în zori, convoci consiliul de război. Fiecare general îmi va prezenta un raport amănunțit despre operațiunile executate în sectorul său. Înainte de asta însă vreau să le vorbesc soldaților. Ești liber!

Soliman îi întoarse spatele și intră în cortul său, urmat de Ibrahim. După ce luă cina, sultanul îi porunci șambelanului de serviciu să-l cheme pe Ahmed Pașa.

Acest personaj exercita, în afară de atribuțiile sale militare, funcția de ministru al poliției. Datorită înclinației sale spre intrigă, știuse întotdeauna să tragă sforile necesare propriei ascensiuni și să câștige încrederea sultanului. Acesta îl trimisese la Rhodos nu atât pentru calitățile sale de strateg, cât pentru talentele sale de spion în cadrul înaltului comandament.

Când pânza de la intrarea în cort se dădu la o parte, lăsându-l pe Ahmed Pașa să se prezinte în fața suveranului, o duhoare sufocantă năpădi încăperea.

Soliman exclamă, iritat:

— Ce miros pestilențial!

Servil, ministrul poliției sărută cizmele stăpânului său.

— Mehmed Pașa a găsit o soluție ca să accelereze munca groparilor. Arde cadavrele pe un rug mare. De aici vine duhoarea.

— Dar e o încălcare a legii coranice! exclamă sultanul.

— Știu, Înălțimea Voastră! Chiar săptămâna trecută am fost siliți să luăm măsuri severe pentru a înăbuși un început de rebeliune. Incinerarea cadavrelor le repugnă soldaților, care se văd vitregiți de dreptul de a urca în paradis după moartea pe câmpul de bătălie.

— Au dreptate! Marele-vizir nu s-a opus măsurii ăsteia nechibzuite?

— Îi cer cu umilință iertare Înălțimii Voastre, dar Piri Pașa pare să-și fi pierdut vechea energie. Mă întreb dacă din pricina vârstei... Dă ordine, apoi contraordine care nu slujesc nici disciplinei, nici eficienței trupelor sale. Ayas Pașa își depășește drepturile, iar Kassim Pașa pare molipsit de amânările marelui-vizir. Cât despre Kortuglu Reis, ce să mai vorbim! Își ține flota în afara bătăii artileriei inamice și stă în așteptare. Ce-o fi așteptând, numai Allah știe!

Tonul ferm și calmul înghețat al lui Ahmed Pașa erau mai convingătoare decât niște critici aprinse. Ministrul poliției submina cu meșteșug autoritatea marelui-vizir și a tuturor generalilor care i-ar fi putut sta în cale.

Ahmed Pașa avea impresia că Ibrahim era mai puțin receptiv la opiniile sale. Acest tânăr favorit devenea periculos. De multă vreme îl antipatiza, dar își masca sentimentele, deoarece Ibrahim era un obstacol greu de înlăturat.

— Cred că trupele resimt starea de spirit a generalilor, slăbiciunea și nehotărârea lor. Ayas Pașa nu e preocupat decât de haremul său și de cei o sută de copii ai lui, spuse Ahmed.

— Dar ăsta nu e general, ci armăsar! exclamă sultanul.

— În curând, o să poată constitui un regiment alcătuit numai din odraslele lui, adăugă Ibrahim, râzând.

Ahmed făcu o pauză, apoi continuă, după o ezitare bine jucată.

— Nu îndrăznesc să atac un subiect spinos, Înălțimea Voastră.

— Vorbește ! îi porunci sultanul.

— E vorba de cumnatul Înălțimii Voastre...

— Nu te mai învârti în jurul cozii, Ahmed ! Zi o dată !

— Mustafa Pașa a primit de la Constantinopol un mesaj care l-a tulburat... Despre moartea fiului său... la puțin timp după naștere... și asta l-a șocat...

Ahmed marca un punct important. Mustafa râvnea de mult postul lui Piri Pașa. Semănând îndoiala în mintea sultanului în privința intențiilor ascunse ale cumnatului său, el compromitea șansele acestuia de a obține funcția de mare-vizir.

— Am fost informat de această moarte, spuse sultanul pe un ton tăios. Mă mir că Mustafa e atât de copleșit. Nimeni nu are dreptul să se ridice împotriva voinței lui Allah.

Ahmed își ridică ochii spre cer. Chipul său exprima o cucernicie exemplară.

— Sunt primul care să mă închin în fața voinței sale ! Cu îngăduința Înălțimii Voastre, voi ajunge la ultima parte a raportului meu: activitatea agenților noștri infiltrați în Rhodos. La ora actuală mă pot bizui pe o sclavă turcă; ajutată de un grup de trepăduși bine plătiți, aceasta a pus la punct un plan de incendiere a orașului. Al doilea agent, un medic evreu stabilit la Rhodos în timpul domniei răposatului vostru tată, ne-a adus servicii prețioase. În timpul nopții, aruncă în tabăra noastră săgeți cu mesaje. Datorită indicațiilor lui, am îndreptat tirul artileriei noastre asupra punctelor-cheie ale apărării inamice. Un exemplu: clopotnița bisericii Sfântul Ioan, folosită ca post de observație de către dușman, a fost distrusă de tunurile noastre în urmă cu câteva zile... Dar peștele cel mare – îi cer iertare Înălțimii Voastre pentru acest termen vulgar...

— Continuă, Ahmed !

— Ei bine, peștele cel mare este d'Amaral, cancelarul Ordinului Sfântul Ioan. Mi l-a trimis în taină pe unul dintre sclavii lui, oferindu-mi serviciile sale. La început, asta mi s-a părut atât de incredibil, încât am șovăit multă vreme să mă încred în el. Informațiile ulterioare m-au convins de sinceritatea lui.

— Un recrut de prima mână ! exclamă sultanul.

— La ultimele alegeri ale marelui maestru al ordinului, a fost înlăturat de Villiers de l'Isle-Adam și, ros de acest eșec, a hotărât să facă tot ce poate ca să ruineze prestigiul și puterea rivalului său. În foarte scurt timp, îmi va trimite planul lor defensiv.

Soliman își zise că ministrul poliției era un om remarcabil. Când, după ce se urcase pe tron, Ahmed îi prezentase primul raport despre activitatea spionilor din Occident, îl privise cu suspiciune. Printre agenții săi era până și unul din secretarii papei. Dar Ibrahim, printre ai cărui prieteni se număra și un anume Gritti – copilul din flori al dogelui Veneției –, stabilit de multă vreme la Constantinopol, îi confirmase destule informații furnizate de agenții lui Ahmed.

Puțin după miezul nopții, sultanul, edificat, îi îngădui lui Ahmed să se retragă. Acesta părăsi cortul, conștient că făcuse o treabă excelentă.

Cufundat în gândurile sale, copleșit de tot ce văzuse și auzise de când debarcase pe insulă, Soliman se închise singur în camera sa. Resentimentele sale la adresa generalilor sporeau. Discuția referitoare la Ayas Pașa îi reveni în memorie. Imbecilul ăsta își umplea palatul de copii, în timp ce el, sultanul, nu avea decât un singur moștenitor. Din fericire, Roxelana era tânără și sănătoasă și avea să-i facă destui copii. Soliman adormi cu gândul la femeia aceasta minunată și la dragostea pe care i-o purta.

Somnul îi fu bântuit de coșmaruri. Cavalerii din Rhodos executau un atac violent asupra frontului turc și se

înmulțeau la nesfârșit, ca o invazie de lăcuste, copleșind liniile otomane ca un val uriaș ce mătură totul din calea sa. Pe suprafața acestui torent gigantic pluteau cadavrele soldaților turci. Soliman se trezi scăldat în sudoare. Făcliile ardeau, aruncând o lumină roșie asupra patului și a pereților din pânză ai cortului. Bătu din palme.

Ibrahim, șambelanii și pajii se iviră ca din pământ.

— Aduceți-mi hainele ! porunci Soliman.

La orizont, dincolo de citadelă, o lucire roșiatică vestea zorii. Lângă ușa cortului imperial, Piri Pașa și generalii săi așteptau apariția sultanului. La poalele colinei, zeci de mii de soldați, înșiruiți, formau un imens careu. Piri lăsase în jurul citadelei forțe suficiente pentru a împiedica un eventual atac al celor asediați.

Întunericul se risipise când padișahul ieși în pragul cortului. În aceeași clipă, soarele își făcu apariția, salutându-l pe împărat. Se înălțară urale asurzitoare, cinstindu-l pe sultanul ce întruchipa soarele musulmanilor. Fără a-i arunca vreo privire lui Piri și generalilor săi, Soliman coborî panta colinei și se îndreptă spre centrul careului, unde îl aștepta o estradă acoperită cu un covor de mari dimensiuni. Urcă pe platformă și, cu un glas limpede și puternic, începu să le vorbească soldaților care, văzuți de aproape, păreau îmbrăcați în zdrențe pământii. Îndelungatul asediu îi încercase din greu.

Cuvintele sultanului fură transcrise cu exactitate de cronicarii turci de la fața locului:

— Sclavi, fiindcă nu mă pot hotărî să vă spun soldați, ce s-a întâmplat cu voi ? Chiar sunteți turci, adică niște oameni însuflețiți de voința de a lupta și învinge ? Văd în jurul meu corpurile, ținuta, echipamentul și uniformele soldaților mei, dar, în realitate, mă găsesc în mijlocul unor trădători, unor lași, unor vicleni și unor indivizi care nu merită decât disprețul meu ! M-ați dezamăgit amarnic ! Acest bârlog infam ce se înalță în fața voastră este plin de fiare feroce !

Fără a îndura multe suferințe și fără a vărsa sânge din belșug, nu veți reuși să le învingeți rezistența și nici să le cuceriți citadela! Și dacă nu sunteți în stare să ajungeți repede la acest rezultat, mi-am jurat să-mi petrec aici zilele și să mor, dacă trebuie, pentru a-mi atinge țelul, care este și al vostru: cucerirea Rhodosului!

Predica sultanului fu întâmpinată cu urale. Soldații îngenunchează și jurară credință și supunere.

Adăpostiți în spatele crenelurilor, cavalerii, surprinși de ovațiile otomanilor, urmăriră plini de curiozitate spectacolul ce se desfășura sub ochii lor. Din sfidare, traseră câteva lovituri de tun asupra pozițiilor turcești.

— Fiarele își arată colții! exclamă sultanul. Nu ne mai rămâne decât să li-i smulgem!

Marele-vizir și generalii săi îngenunchează la picioarele lui.

— Îi cerem cu umilință iertare Înălțimii Voastre și îi implorăm îngăduința de-a ne spăla păcatele în sângele nostru și în cel al dușmanilor! îl rugă Piri Pașa, ridicându-și ochii umezi spre sultan.

Acesta le arătă cu un gest imperios citadela.

— Mergeți să vă găsiți iertarea în bastioanele și pe meterezele dușmane!

Soldații rupseră rândurile și, comandați de ofițeri, se îndreptară în bătăi de tobe spre fostele lor poziții.

Artileria turcă reîncepu cu vigoare bombardamentul citadelei. Tunuri, mortiere, catapulte și bombarde își revărsară proiectilele asupra zidurilor, care rezistau împotriva tuturor așteptărilor acestui potop neîncetat. Bateriile asediaților răspundeau cu o eficiență ce le lipsea artileriștilor turci. Războiul minelor și contraminelor făcea ravagii printre otomani. Aceștia săpau galerii subterane, încercând să ajungă sub zidurile cetății, pentru a putea amplasa acolo butoaie cu praf de pușcă pe care să le detoneze. Exploziile ar fi provocat năruirea fortificațiilor, îngăduindu-le turcilor să

pătrundă prin breșă și să zdrobească, datorită superiorității lor numerice absolute, rezistența garnizoanei creștine. Apărătorii săpau însă și ei alte tuneluri și puneau contramine care explodau distrugând galeriile turcești, strivind cârtițele omenești și nimicind planurile generalilor exasperați.

Un asalt ordonat de sultan eșuă, în ciuda forțelor considerabile trimise în luptă. Turcii suferiră pierderi grele.

Soliman încasă ca pe o palmă acest nou eșec.

— Sunt dezonorat ! Rușinea îmi înroșește fața ! Dacă tatăl meu ar fi fost în viață, m-ar fi sugrumat cu mâinile sale !

Ibrahim încercă să-l liniștească.

— E un eșec, de acord. Dar toți marii conducători au pierdut bătălii. Esențialul e să câștigi războiul !

— Nu-ți împărtășesc optimismul !

— Cavalerii din Rhodos se străduiesc să ne impună un război de uzură. El este însă o armă cu două tăișuri. Garnizoana, localnicii și refugiații înghesuiți claie peste grămadă au nevoie de hrană, muniții și întăriri. Toate căile lor de acces sunt însă tăiate. Ai toate cărțile în mână, Soliman ! Vei câștiga războiul acesta !

Seara, retras în cortul său, îi scrise o epistolă Roxelanei:

„Dragostea mea, nu mă gândesc decât la tine, nu trăiesc decât pentru tine. Datorită iubirii tale, am cunoscut cele mai pure delicii ale cerului. Aș vrea să le povestesc obiectelor din jurul meu, armelor mele tăioase și nesimțitoare, armurii mele atât de apropiate de inima mea, dar atât de indiferentă la bătăile ei, stelelor reci și încremenite. Când sunt lângă tine, nu există pe pământul ăsta o bucurie mai mare ca a mea. Când sunt departe de tine, nu există suferințe care să stea alături de chinul meu. Cu cât ne despart mai multe obstacole, cu atât dragostea mea pentru tine e mai aprinsă. Până la apariția ta cerească în viața mea, trăiam în beznă. Acum, lumina stelei tale mă călăuzește. Sunt ca marinarii care privesc steaua strălucitoare Hyperion

ca să se orienteze în noapte. Te iubesc, Roxelana, te iubesc!...“

Soliman se opri, nemaigăsind cuvinte care să-i exprime ardoarea. Apoi, brusc, fruntea i se încreți. Scria o scrisoare de dragoste în timp ce soldații mureau în fața dușmanului. Un sentiment de vinovăție îl făcu să rupă scrisoarea neterminată. Cu toate acestea, voia să-i trimită un mesaj în care să-i dea vești despre el, să-i descrie condițiile grele ale asediului Rhodosului, dar îndulcindu-le, fiindcă un padișah nu trebuie să insiste niciodată asupra stărilor sale sufletești.

Era de ajuns să aleagă câteva pagini din jurnalul de campanie, în care își nota evenimentele importante ale fiecărei zile, și să le dea o formă epistolară. Se puse pe treabă și scrise cu mâna lui o scrisoare de trei pagini. După ce o termină, se întrebă dacă Roxelana stăpânea destul de bine limba turcă pentru a o putea citi. Avea să o afle însă curând, deoarece ea se va simți obligată să îi răspundă.

Zâmbi înduioșat. Chiar și greșelile de accent sau de gramatică ale Roxelanei îl amuzau. Parcă te poți aștepta ca o privighetoare să cânte după regulile unui profesor de muzică ?...

A doua zi, Ahmed Pașa se prezentă în fața sultanului și îi dădu cu un aer triumfător un raport senzațional. În cursul nopții precedente, un sclav strecurat pe ascuns în afara zidurilor cetății îi adusese informațiile făgăduite de d'Amaral despre pozițiile ocupate de trupele creștine și despre dotarea lor de luptă. Cele șapte bastioane care asigurau apărarea citadelei erau puse sub comanda cavalerilor ordinului, grupați după naționalitatea lor. La nord erau bastioanele Spaniei, Germaniei, Franței și provinciei Auvergne, la est, bastionul englez, la sud, bastionul Provenței, iar la vest, bastionul italian. D'Amaral preciza că bastionul englez era cel mai afectat de artileria otomană. Eforturile atacatorilor

trebuiau concentrate asupra acestui sector. De altfel, în majoritate, zidurile erau fisurate și stăteau să se prăbușească. Totodată, el mai semnala și grele pierderi omenești. Hrana și munițiile ajungeau pentru patru sau cinci luni, dar Villiers de l'Isle-Adam spera ca toamna să-i silească pe atacatori să părăsească insula. D'Amaral adăuga că o sclavă turcă acuzată de spionaj fusese spânzurată împreună cu complicii ei. Un medic evreu surprins în timp ce se pregătea să trimită un mesaj în tabăra turcă cu ajutorul unei săgeți fusese arestat, supus torturilor și sfâșiat de cai. D'Amaral anunța că avea să mai trimită în timp util altă scrisoare.

— Să sperăm că d'Amaral nu va cădea în capcanele întinse de partizanii lui Isle-Adam, adăugă Ahmed Pașa.

Nerăbdător să se folosească de aceste informații, Soliman porunci pregătirea unui atac general. Efortul principal avea să fie îndreptat asupra bastionului englez, care se afla în sectorul lui Mustafa Pașa.

Înaintea atacului, sultanul inspectă postul de comandă al marelui-vizir. Chipul bătrânului, brăzdat de riduri și oboseală, îi provocă o impresie penibilă.

— Ești abătut, Piri !

— Nu aștept decât îngăduința voastră pentru a părăsi cu demnitate scena.

Termenul „cu demnitate“ îl indispuse pe sultan. Ahmed Pașa îi repetase într-o bună zi cuvintele lui Piri: „Turcul s-a născut liber ca sultanul și dreptul acesta îi sporește demnitatea.“ „Viitorul meu mare-vizir va fi un sclav supus, care nu va îndrăzni niciodată să-mi vorbească de «demnitatea» lui“, își zise Soliman.

— Va veni și ziua când te vei retrage, Piri. Dar mai am nevoie de experiența și înțelepciunea ta. Și, mai ales, fii „demn“ de încrederea mea. Ai putea să te odihnești în timp ce suveranul tău și soldații lui luptă cu creștinii ? Mâine este ziua cea mare ! Sper că citadela Rhodosului va fi în sfârșit cucerită !

Ahmed Pașa apăru, radiind de mulțumire.

— Un dezertor creștin tocmai mi-a dat o informație îmbucurătoare, Înălțimea Voastră. Martinengo, comandantul artileriei inamice, a fost ucis. În timp ce ținteа tabăra noastră printr-o ambrazură, a fost lovit de un glonț în ochi. E o pierdere grea pentru cavalerii din Rhodos. Contraminele lui Martinengo nu ne vor mai deranja de-acum înainte.

— Nefericirea păgânilor îmi umple inima de bucurie! exclamă Soliman. Puneți minele, Ahmed! Aruncați în aer cuibul ăsta de bandiți!

Seara, padișahul se întoarse în cortul său, obosit, dar satisfăcut. Era leoarcă de sudoare. Deși erau în septembrie, insula era copleșită de o căldură sufocantă. Stăpânul Garderobei îi scoase turbanul umezit de sudoare și pajii îl dezbrăcară.

— O să fac o baie! spuse el. Vii și tu, Ibrahim?

— Bucuros, Soliman!

Se cufundară goi în marele bazin cu apă caldă. Sultanul nu suporta apa rece. Niște paji, goi și ei, îi săpuniră. Erau adolescenți aleși pentru perfecțiunea lor trupească și frumusețea chipurilor, care purtau părul lung până la optsprezece ani, când li se rădea capul, în semn de maturitate și bărbăție.

— Îți mai aduci aminte, Ibrahim, de vremea când eram împreună la școala de paji?

— Ce vremuri grozave! Alții își făceau griji pentru noi, se ocupau de noi, gândeau pentru noi... iar singura noastră grijă era învățătura... și visurile despre viitor...

Soliman spuse înduioșat:

— Ai uitat de grădina noastră secretă...

— Secretul ăsta mi-e foarte scump, așa că îl păstrez în adâncul inimii, răspunse Ibrahim cu simplitate, ca și cum ar fi vorbit de un adevăr etern.

Nu era deloc nemulțumit de prelungirea acestui război. Cu cât sultanul avea să se bucure mai mult de tovărășia lui, cu atât influența Roxelanei avea să scadă.

Ibrahim își dădu brusc seama că Soliman îl contempla cu o expresie de extaz.

— Ești frumos, Ibrahim! Ești frumos ca un vis primăvăratic!

— Și tu, Soliman, strălucești ca soarele pe un cer încins de vară! Aripile celor care se apropie prea mult de tine riscă să ia foc! Nu uit nici o clipă ce a pățit Icar!

Sultanul își puse mâna pe umărul prietenului său.

— Ți-am spus mereu, și îți repet și acum, că, atâta vreme cât trăiesc eu, nu ai de ce să te temi! Nimeni nu-ți va clinti un fir de păr de pe cap! Jur în fața lui Allah!

Acest dialog fu auzit de cei patru paji care se ocupau de sultan și de prietenul lui. Printre ei era un băiat cu părul blond și ondulat. Numele său era Rüstem, dar colegii îi ziceau „Floarea", fiindcă avea suplețea unei trestii și frumusețea unui crin. În memoria lui Rüstem se întipăriseră poveștile ce se spuneau despre ascensiunea rapidă a pajilor care se supuneau plăcerii lui Mehmed al II-lea și unora dintre urmașii acestuia. Avea în fața ochilor exemplul lui Ibrahim, care se bucura de favoarea împăratului și prietenului său. Atâta vreme cât omul acesta trăia, băieții din serai nu aveau nici o șansă să atragă atenția padișahului. Rüstem aștepta nerăbdător. Era frumos, și o știa.

Ibrahim îl privise insistent de două sau trei ori, dar „Floarea" țintea mai sus. Mult mai sus. La cincisprezece ani, era superb. Înțelesese acest lucru după senzualitatea ce înflăcăra privirile anumitor demnitari ai imperiului când trecea prin fața lor. Doar sultanul nu îi dădea nici o atenție, și asta îl făcea să turbeze. Ibrahim cucerise spiritul și simțurile lui Soliman și, cum era primul care îi înrobise inima, avea să fie greu de îndepărtat. Dar Rüstem era încăpățânat...

A doua zi, când era stabilit atacul, Soliman se trezi cu un ceas înainte de revărsarea zorilor, se îmbăie, se îmbrăcă, apoi părăsi cortul, urmat de Ibrahim, de statul său major și de ofițerii de ordonanță. Ultimele neguri ale nopții mai

pluteau asupra insulei când urcă la bordul galerei imperiale, care ieși în larg. Instalat la pupa, pe dunetă, putea cuprinde cu privirea citadela și o mare parte din tabăra turcească. Acest post de observație privilegiat îi îngăduia să se deplaseze după bunul plac și în funcție de luptele ce se desfășurau în diverse sectoare.

Soliman dăduse uitării dragostea, frământările sufletești și grijile zilnice. Sau, cel puțin, așa credea. Cu mâinile sprijinite de balustrada de lemn lustruit și aurit, contempla meterezele ce se profilau pe cerul abia luminat de primele luciri ale zorilor. O liniște adâncă domnea peste tabăra turcă. Ochii sultanului erau ațintiți asupra bastionului englez.

— La ora asta, somnul creștinilor este dulce ca o mângâiere. Cu cât e mai tihnit, cu atât trezirea va fi mai brutală și mai cumplită ! îi spuse el lui Ibrahim, care stătea nemișcat lângă el.

Un vuiet subteran, ce părea să vestească un cutremur, fu urmat de o explozie ce izbucni sub bastionul englez și îl aruncă în aer; turnul și o parte din metereze se prăbușiră, ridicând un nor de praf. Fără a mai aștepta ca acesta să se risipească, Mustafa Pașa se năpusti, urmat de soldații lui, spre breșa deschisă. Strigătele războinice, bătăile tobelor, sunetul trompetelor, detunăturile muschetelor și salvele de artilerie se înălțară dintr-o dată, însoțite de uralele trupelor turcești ce porniră la asaltul celorlalte bastioane, pentru a-i împiedica pe creștini să se concentreze asupra breșei. Dar marele maestru al ordinului stătea de veghe. La comanda lui, cavalerii și câteva sute de oameni din corpul de rezervă interveniră în ajutorul soldaților decimați de explozie. Valurile de asalt, conduse de Mustafa Pașa în toiul bătăliei, urcau panta pentru a ataca zidurile. Loviți de moarte, combatanții cădeau în molozul înroșit de sânge. Sub privirile lui Mustafa, turbat de furie, soldații săi se retraseră în dezordine. Câteva mii dintre ei zăceau neînsuflețiți în breșă și în șanțurile umplute parțial cu fragmente de zid.

Din postul său de observație, Soliman, livid și furios, urmărea peripețiile acestei lupte pierdute de cumnatul lui. Inactivitatea flotei, care se menținea în afara bătăii artileriei inamice, îi spori furia.

Sultanul își scoase din buzunar o batistă ca să se șteargă de sudoarea ce îi scălda fața. Deodată, parfumul batistei de mătase îi aminti de Roxelana, pentru că era parfumul ei preferat. Îi revăzu în minte trupul gol, superb, fascinant, întins pe cearșafurile de mătase purpurie, sânii tari, rotunzi și atât de semeți, pântecele neted, comorile ei de senzualitate și voluptate.

Tirul tunurilor inamice îl readuse la realitate. Își luă batista de pe față și o azvârli în mare. Imaginea Roxelanei se estompă. Zăpăcit, își acoperi ochii cu mâna.

— Te simți rău ? întrebă Ibrahim îngrijorat.

— Căldura ! Da, căldura e de vină ! Și scârba pe care mi-o inspiră oamenii mei !...

La ceasul când soarele în amurg își arunca ultimele raze, Soliman se întoarse la cartierul său general. Furiei îi luă locul o deprimare profundă. Această campanie, a doua din timpul domniei sale, era oare sortită eșecului ? Ce pierdere de prestigiu ! Cavalerii Sfântului Ioan se aliaseră cu forțele infernului. Cum altfel se putea explica rezistența lor ?

Sosirea la Eski Serai a curierului imperial care aducea o scrisoare pentru Roxelana făcu senzație. Că sultana-validé primise un mesaj de la fiul ei era un lucru normal, dar ca această onoare deosebită să fie împărtășită de o favorită care nu îi făcuse încă un copil sultanului depășea puterea de înțelegere a tuturor.

Obișnuită să analizeze și să interpreteze cele mai mici incidente din lumea închisă și plină de capcane a haremului, Roxelana descifră fără prea mare greutate descumpănirea sultanului, în ciuda frumoaselor sale fraze. Această impresie se accentuă după vizita pe care i-o făcu sultanei-validé.

Soliman își permitea să-i dezvăluie mamei sale frustrarea și descurajarea. Chipul trist al bătrânei doamne fu pentru Roxelana mai explicit decât o mărturisire prin viu grai.

Când se oferi să-i facă un sorbet, Hafsa Hatun îi mulțumi cu o clătinare a capului.

— Azi nu mă simt bine. Aș vrea să mă odihnesc. Vino mâine-dimineață.

Acest refuz nu o îngrijoră pe tânăra femeie, deoarece știa despre ce este vorba. În aceeași zi, în viața Roxelanei surveni un eveniment cu urmări decisive. Cu ochii scânteind de bucurie, îi făcu o vizită neanunțată doamnei Rebia, pe care o găsi într-o discuție intimă cu tânăra sclavă Sorai, noua ei favorită. Supraintendenta îi făcu semn protejatei sale să plece, își aranjă ținuta vestimentară și o sărută tandru.

— Ce vânt bun te aduce pe la mine, păsărico ? Ești mai frumoasă decât Sfânta Sofia, draga mea Roxelana ! adăugă ea.

Complimentul părea exagerat, dar lingușirea celor mari era monedă curentă.

— Doamnă Rebia, am o veste extraordinară să vă dau.

— Foarte bine ! Începe prin a-mi spune pe nume ! Suntem de-acum prietene vechi. Tot haremul e la curent cu scrisoarea pe care ai primit-o.

Roxelana o întrerupse cu un gest, apoi îi dădu vestea:

— Cred că sunt însărcinată !

Doamna Rebia își împreună mâinile, încântată.

— Iată o veste bună, foarte bună ! O așteptam cu nerăbdare, turtureaua mea dragă !

O sărută din nou.

— Trebuie să sărbătorim evenimentul. Fiindcă este un foarte mare eveniment, crede-mă, mă pricep !

Scoase din tainița ei o sticlă cu vin de Chios și umplu două pahare, apoi se asigură că ușa era bine închisă.

— Să bem în sănătatea viitorului prinț imperial ! spuse ea, radioasă.

Goliră paharele dintr-o înghițitură.

— Rebia, roagă-te lui Dumnezeu să-mi dea un băiat!

— O să-l ai, draga mea! O să-l ai! Pun rămășag pe cel mai mare diamant pe care îl am!

— Acum, mă întorc acasă. Trebuie să-i răspund Înălțimii Sale.

— Dacă vrei, pot să-ți corectez eu greșelile de stil.

— Mulțumesc! O să mă descurc!

— Bine, bine! Dacă ai nevoie de mine, indiferent pentru ce, îți stau la dispoziție.

Doamna Rebia își ascunse decepția. Ar fi vrut să aibă acces la corespondența Roxelanei, dar favorita își păstra cu gelozie independența, eschivându-se cu iscusință.

— Rebia, ce ți-am spus eu acum este deocamdată un secret al nostru!

— Firește, porumbițo! Firește!

Roxelana se întoarse acasă la ea într-o stare de exaltare și euforie. Acum, putea nutri cele mai extravagante speranțe, să dea frâu liber celor mai îndrăznețe visuri. Bucuria de a avea un copil, miracolul de a aduce pe lume o ființă dragă, rod al iubirii pe care i-o purta Soliman, o îmbătau mai ceva decât vinul cel mai tare. Dacă avea să fie un băiat, poate că va moșteni imperiul tatălui său, deoarece Mustafa, fiul cel mai vârstnic, nu era nemuritor. Bolile și accidentele pot scurta viața unui tânăr. Dizgrațiată, Gülbahar nu avea să-i mai facă alți copii lui Soliman, în timp ce ea, Roxelana, va fi mereu alături de el! Tânără și sănătoasă cum era, va putea naște destui copii! Pântecele ei era rodnic... Dar dacă avea să fie o fată? Nu! Îi va dărui sultanului un fiu.

Copilul pe care îl purta în pântece avea să adâncească abisul ce o despărțea de lumea occidentală, pe care nu o va mai vedea niciodată. Se contopea cu noul ei univers, un microcosmos redus la spațiul dintre pereții câtorva camere, saloane, coridoare și grădini minuscule. Totuși, cușca aceasta ascundea forțe obscure capabile să răstoarne lumea. Roxelana deținea deja o parte din această putere

ocultă, dar ea aspira să o acapareze în totalitate și să o folosească în propriul avantaj. Sultanul îi va furniza armele necesare fără măcar să bănuiască. Pentru a atinge însă acest țel, Roxelana trebuia să manevreze cu iscusință și tenacitate, speculând dragostea pe care sultanul o simțea pentru ea, stimulându-l necontenit și făcându-l să ardă ca o făclie.

Se așeză la o măsuță de argint, fin cizelată, dăruită de *kislar agasi* – altă dovadă a ascensiunii ei – și, cu o mână sigură, începu să alcătuiască scrisoarea către sultan. Greșelile de gramatică ? Slăbiciunile ființei iubite, sublimate de dragoste, devin niște calități adorabile. Pana de gâscă bine ascuțită trasa cu stângăcie litere complicate:

„Soarele meu, cerul meu înstelat, îți aștept întoarcerea cu o nerăbdare plină de înflăcărare. Te iubesc, îngerul meu adorat ! Absența ta îmi roade inima. Când mă trezesc dimineața și mă gândesc că ești departe de mine, lacrimile îmi ard pleoapele. Noaptea, sunt fericită, fiindcă în vis ești întotdeauna alături de mine. Urăsc războiul acesta fiindcă mă desparte de tine. Mă rog lui Dumnezeu să câștigi cât mai repede ca să te poți întoarce victorios în fruntea armatei tale. Întoarce-te repede la mine ! Te aștept, arzând de nerăbdarea de-a mă dărui ție. Te iubesc ! Te iubesc !“

Explozia unei mine dislocă bastionul italian, care se nărui. Soldații lui Piri Pașa se năpustiră la atac. O nouă explozie distruse bastionul spaniol. La rândul lor, trupele lui Ahmed Pașa invadară ruinele rămase fără apărători, aceștia fiind îngropați sub dărâmături. Ayas Pașa și Mustafa Pașa înaintară în pas alergător spre metereze, își sprijiniră scările de zidurile crăpate și se cățărară ca niște maimuțe uriașe spre creneluri, sub o ploaie de săgeți, pietre și apă clocotită. Oamenii lui Kassim Pașa se puseră la rândul lor în mișcare, stimulați de bătăile tobelor și de strigătele ofițerilor: „Haideți ! Haideți ! La atac ! La atac !“

Dar valurile de asalt se spărgeau de digurile vii ale inamicului. Femeile, copiii și bătrânii din Rhodos luptau și piereau alături de soldați și de cavaleri. Pentru generalii turci, această rezistență depășea logica militară.

Instalat pe o platformă montată de Ibrahim pe catargele galerei imperiale, sultanul, nebun de furie, nu pierdea nimic din confruntările corp-la-corp ce se desfășurau în brețele în care turcii, de zece și de douăzeci de ori mai numeroși decât creștinii, nu reușeau să treacă de zidurile năruite. Toată armata otomană, inclusiv trupele de rezervă, garda imperială și flota de război erau angajate în bătălia aceasta gigantică. Din zori, asalturile se succedau într-un ritm drăcesc. Umbrele amurgului nu puseră capăt măcelului. Tunurile flotei revărsau mii de ghiulele asupra citadelei, fără a face prea multe pagube. În schimb, artileria inamică lovi câteva galere care se scufundară pe loc, provocând moartea vâslașilor înlănțuiți de băncile lor. Pe uscat, doar întunericul nopții, care îi împiedica pe combatanți să mai facă deosebirea între prieteni și dușmani, îi siliră pe generalii turci să ordone retragerea.

Odată debarcat la țărm, Soliman își vărsă furia pe generalii chemați în fața cortului său. Făcliile ținute de pajii nemișcați aruncau o lumină roșie ca sângele asupra sultanului și a generalilor care îi așteptau tremurând hotărârile.

Cu trăsăturile descompuse de furie, Soliman își ridică pumnii spre cer.

— Fiți blestemați, ticăloșilor !

Padișahul își dădea frâu liber mâniei, potopindu-i pe generali cu injurii. Furia sa se concentră asupra lui Mustafa Pașa și a marelui-amiral Kortoglu.

— Răspunderea acestei expediții apasă pe umerii voștri. V-ați lăudat că veți cuceri insula în câteva zile. M-ați implorat să ordon asediul acestei citadele. Și uite care-i rezultatul ! strigă el, arătând spre zidurile întunecate, abia vizibile. Cavalerii Sfântului Ioan au răspuns provocării voastre și

au nimicit peste cincizeci de mii din oamenii mei. Adică jumătate din armată! Ca niște fanfaroni, v-ați împăunat cu vitejia voastră, cu știința militară și marile voastre victorii. Rhodosul v-a demascat prefăcătoria, nevolnicia, nulitatea. Vă condamn, smintiți nenorociți ce sunteți, la pedeapsa cu moartea! Veți fi decapitați ca și cei mai josnici criminali. Șireturile de mătase ale muților mei ar fi o prea mare cinste pentru voi!

Se întoarse spre călău, un colos negru, care îi aștepta, netulburat, ordinele.

— Fă-ți datoria, călău!

Uriașul își scoase iataganul din teacă și păși spre Mustafa, care era livid de frică.

Demn, palid ca un mort, Piri Pașa își ridică fruntea.

— Îi cer cu umilință Înălțimii Voastre să-i ierte pe acești doi oameni. Au făcut greșeli, e drept, dar trecutul pledează în sprijinul lor. Sunt niște soldați viteji care și-au făcut strălucit datoria sub domnia tatălui vostru, Selim I, și în cursul campaniei Belgradului.

Soliman fremătă. Moșneagul ăsta cuteza să se pună de-a curmezișul poruncilor sale?

— Să i se taie și neobrăzatului ăstuia capul!

Generalii, sfetnicii militari și ofițerii casei imperiale căzură în genunchi în fața sultanului și îi implorară iertarea.

Ibrahim, care se temea de o nouă rebeliune, se prosternă și el și făcu apel la clemența sa.

— A curs prea mult sânge, Înălțimea Voastră!

Călăul, cu iataganul ridicat, îl privea întrebător pe padișah. Acesta, tulburat de intervenția favoritului său, înțelese că ar fi fost mai cuminte să amâne această execuție care ar fi semănat revolta printre soldații săi. Dat fiind că erau exasperați de toate aceste eșecuri succesive, o singură scânteie ar fi fost de ajuns să declanșeze o răscoală.

Cu un glas ferm și puternic, i se adresă marelui-vizir:

— Nu vreau să uit că ai fost pentru mine un sfetnic

înțelept și bun. Îți acord iertarea. Îți vei păstra funcția și deplina mea încredere.

Apoi le aruncă o privire disprețuitoare lui Mustafa Pașa și marelui-amiral.

— Vă dăruiesc viața, dar vă iau comanda. Mustafa, îți iau și funcția de vizir. Vei primi o misiune în Egipt. De mâine chiar vei pleca la Alexandria, unde vei aștepta ordinele mele.

Mustafa simți că i se frânge inima. În ciuda legăturilor sale de rudenie cu familia imperială, sultanul îl surghiunea, punând capăt unei cariere strălucite.

— Iar pe tine, Kortuglu, continuă padișahul, te destitui din funcție. Legat de catargul cel mare, vei primi o sută de lovituri de bici în fața echipajului galerei-amiral. După aceea, piei din ochii mei ! Luați-l ! le porunci soldaților.

Hohotind, Kortuglu se lăsă dus.

Soliman îl înlocui provizoriu pe marele-amiral cu Suleiman Pașa, un personaj obez, lacom, dar înzestrat cu calități de organizator.

Apoi le dădu liber generalilor și intră în cort, unde aștepta curierul de la Constantinopol. Mesajul Roxelanei îi alungă amărăciunea și îi umplu inima de o mare bucurie. Ardea de dorința să o vadă. Îi citi și îi reciti scrisoarea, fericit ca un tânăr îmbătat de prima dragoste. Sosirea neașteptată a lui Ahmed Pașa, care solicita o audiență în ciuda orei târzii, îi întrerupse visarea.

— Ce vești îmi aduci, Ahmed ? Începe cu cele proaste !

— Cancelarul d'Amaral a fost surprins în timp ce ne trimitea un mesaj. Judecarea și execuția lui au avut loc în dimineața aceasta.

— Hm ! Cine ți-a dat informația asta ?

— Un dezertor !

— Și care-s veștile bune ?

— Același dezertor a declarat că apărătorii Rhodosului sunt la capătul puterilor. Doar voința înverșunată a lui Villiers de l'Isle-Adam mai menține ridicat moralul combatanților. Dar sfârșitul este de-acum aproape...

15

În timp ce era îmbrăcată de sclave, Roxelana se studia în oglinda cea mare. Frumusețea ei sporise. Gătită cu giuvaerele care îi împodobeau toca de mătase – urechile mici și trandafirii, gâtul delicat și rochia de catifea țesută cu aur – ea atingea desăvârșirea. Dat fiind că sultana-validé îi făcuse cinstea de a o invita la aniversarea zilei sale de naștere, arborase ținuta de ceremonie. Datorită manevrelor ei savante și a laudelor perfect calculate pentru a nu degenera în servilism, reușise să câștige simpatia bătrânei doamne. Înțelegea însă că, fără sprijinul sultanului, ascensiunea ei ar fi fost extrem de dificilă. Tăria ei de caracter, spiritul diplomatic și talentul de a alege cele mai bune mijloace pentru a-și atinge țelul i-ar fi îngăduit cel mult să ajungă la o poziție relativ importantă în ierarhia haremului, ca doamna Rebia sau doamna Razgie, dar ar fi fost supusă capriciilor lui *kislar agasi* și ale locotenenților săi.

Îi era recunoscătoare sultanului pentru tot ce făcuse pentru ea și această recunoștință se umplea treptat de o mare tandrețe. La începutul legăturii lor, se revoltase împotriva moravurilor turcești care o aruncau legată de mâini și de picioare în patul sultanului. Era o problemă complexă. Roxelana îl cucerise pentru a-și apăra și ameliora poziția penibilă și extrem de precară, dar, dăruindu-i virginitatea, constatase că în ea se naște un sentiment de atașament față de acest bărbat încă foarte tânăr, care îi dăruise inima

și încrederea. Actul dragostei, care la început i se păruse o corvoadă, îi făcea acum plăcere. Tânăra femeie nu mai vedea în sultan pe despotul care o poseda exclusiv pentru a-și domoli simțurile. Soliman devenise nu numai protectorul ei, ci îi oferea satisfacții morale și materiale pe care nici Stanislas, nici Zbygniew și nici prințul Colonna nu i le-ar fi putut da vreodată. Iar în schimb, nu îi cerea decât afecțiunea. Își cunoștea valoarea frumuseții, dar, fără Soliman, această comoară ar fi rămas îngropată în harem.

O sclavă intră în odaie și o anunță că *kislar agasi* ar dori să-i vorbească. Favorita zâmbi. Marele *kislar agasi* îi făcea o vizită. Era un demers neobișnuit, dar care sublinia importanța pe care o căpătase mica sclavă poloneză. Imens, magnific, cu cercelul de smarald scânteind ca o stea, *kislar agasi* umplu tot pragul ușii când pătrunse în cameră. Zâmbind, o salută pe Roxelana, care îi răspunse. Apoi le făcu semn sclavelor să plece.

— Doamna Rebia tocmai mi-a spus despre marele eveniment.

— Dar îmi promisese...

— Nu o condamna ! Se ocupă mult de tine și îți apără interesele. Trebuie să te avertizez că te pândesc mari primejdii. Un eunuc care avea sarcina să-ți guste mâncărurile a murit azi-dimineață otrăvit, după ce a gustat din dulceața de mandarine pe care urma să o mănânci. E a doua tentativă. Ai dușmani, Roxelana ! Era ușor de prevăzut.

Tânăra femeie fu străbătută de un fior. *Kislar agasi* continuă:

— Trebuie să știi că supraveghez atent sclavii care, într-un fel sau altul, vin în contact cu tine. Până și eunucii negri nu sunt la adăpost de bănuială.

— Vă mulțumesc...

— Nu-mi fac decât datoria, Roxelana. În altă ordine de idei, te previn că la sultana-validé te vei întâlni cu ginerii ei.

— Voi întâlni bărbați ? exclamă ea, în culmea mirării. Niște străini ?

— Străini ? Nici vorbă ! Sunt membrii noii tale familii. Poți să-i vezi, să le vorbești. Trebuie doar să-ți ascunzi fața sub un văl nu prea gros. Asta-i tot !

— Înălțimea Sa nu ar avea nimic de spus ?

— Prezența sultanei-validé te pune la adăpost de orice critică... Nimeni nu te-ar putea blama că ai participat la această întrunire de familie, și Înălțimea Sa cu atât mai puțin. E totuși un lucru despre care vreau să vorbim. Îl vei întâlni pe Mustafa Pașa, care tocmai s-a întors din Rhodos într-un mod... cum să spun... mai degrabă neașteptat.

— Fiți mai exact !

— A fost alungat de Înălțimea Sa. Asta însă nu înseamnă că nu va mai recăpăta niciodată favoarea imperială. Suișurile și coborâșurile sunt curente la noi, otomanii. Trebuie să sesizezi nuanța. Nu am spus „turc", termen care nu se aplică decât celor cu sânge turcesc adevărat. Casa imperială este alcătuită exclusiv din sclavi de origine creștină sau din negri originari din Libia. Eu însumi sunt unul dintre ei.

Roxelana înțelese că interlocutorul ei voia să sublinieze cu subtilitate cauza lor comună.

— Desigur că nu o să-ți dictez o linie de conduită față de Mustafa Pașa, continuă el. Ești inteligentă și știi să te descurci. Trebuie totuși să te informez că Mustafa este rău văzut de Înălțimea Sa. Cu toate acestea, este căsătorit cu o prințesă imperială și sultana-validé nu îi este ostilă. Profită de aceste indicații pentru a evita obstacolele. Îl vei mai întâlni și pe Lufti Pașa, savantul, și pe Ferhat Pașa, marele maestru al intrigilor. Fii atentă ! Nisipurile mișcătoare sunt mai puțin periculoase decât lumea pe care o frecventezi.

Sinceritatea lui *kislar agasi* avea un mobil încă ascuns pentru Roxelana. Voia oare să-i ofere prietenia sa ? Să o folosească ?

— Haide ! spuse el. Nu trebuie să o lăsăm pe sultana-validé să aștepte și nici să ajungi la ea după prințese. Respectarea protocolului este o regulă căreia trebuie să i se supună cu

deosebire mai-marii imperiului. Rangul înalt le conferă toate privilegiile, până la a fi sugrumați de muții padișahului.

Roxelana îi adresă un zâmbet seducător.

— Înainte de a pleca, aș vrea să vă mulțumesc încă o dată pentru sfaturile dumneavoastră prețioase. N-o să le uit niciodată. Pe curând !

Și ieși, mergând cu un pas unduitor...

Așezat pe un divan din apropierea ferestrei deschise, Mustafa Pașa privea cu un aer trist copacii cu frunzele aurite de soarele în amurg. În ciuda toamnei, în grădină domnea o căldură blândă și înmiresmată. Fântânile arteziene susurau în surdină.

— Când mă gândesc că trebuie să părăsesc Constantinopolul și toate minunățiile lui ca să mă îngrop la Alexandria, printre mamelucii ăia barbari care nu ne cunosc stilul de viață, rafinamentele, dragostea pentru frumusețe și artă, îmi vine să gem ca un leu rănit de moarte.

Prințesa Kassem se apropie de el, îi mângâie tandru obrajii, apoi se întoarse spre sultana-validé, tulburată de scena aceasta de familie.

— Mamă, nu vreau să-l las pe Mustafa singur printre egipteni. Mă întreb cum a putut Soliman să-i aducă un asemenea afront. Mustafa plătește pentru incapacitatea lui Piri și a lui Ahmed, intrigantul ăsta de cea mai joasă speță.

— O să intervin eu pentru el, dar să lăsăm patimile să se mai răcească, o sfătui sultana-validé.

— O să plec cu el ! continuă prințesa Kassem. O să-i împărtășesc exilul ! E datoria mea de soție !

Așezată într-un colț, modestă și tăcută, Roxelana asculta lamentațiile lui Kassem. Îi înțelegea angoasele. Singur în Egipt, Mustafa risca să se îndrăgostească de vreuna dintre femeile acelea pierdute care se agață ca niște lipitori de prada lor. Legenda Cleopatrei dăinuia încă în Constantinopolul otoman.

Kassem, obișnuită să trateze sclavele ca pe niște obiecte, nu lua în seamă prezența Roxelanei. Mai lucid, Mustafa schimbă subiectul. Favorita sultanului era o iscoadă virtuală. Părea rece și calculată.

— Sunt cel mai devotat slujitor al lui Soliman, spuse Mustafa. Dacă mi-ar ordona, m-aș omorî fără să crâcnesc. Sunt necăjit că i-am adus neplăceri. Plec în exil, Înălțimea Voastră, dar asta nu mă împiedică să-i binecuvântez numele.

I se adresa sultanei-validé, dar vorbea pentru urechile Roxelanei.

— O să te urmez până la capătul lumii, dragostea mea ! exclamă Kassem.

— Nu te pot obliga să-mi împărtășești exilul amarnic ! Sunt gata să înfrunt suferințele singurătății ! adăugă el pe un ton teatral.

Roxelanei îi veni să râdă. Înțelegea frământarea lui Kassem, dar și dorința lui Mustafa de a pleca singur. Când ești legat de o femeie atât de urâtă, sari pârleazul în ogrăzi străine. Mustafa plătea scump privilegiul de a fi cumnatul sultanului. Kassem, ca și celelalte surori ale sale, pretindea să monopolizeze dreptul de a se culca cu soțul ei. Mustafa trebuia să se supună voinței sale pentru a nu o ofensa și a provoca indirect mânia soacrei. Hafsa Hatun încuraja poligamia la fiul ei, dar nu și la gineri. Aventurile extraconjugale trăite în taină aveau pentru Mustafa atracția fructului oprit.

În momentul acela își făcură apariția Malfiruz și Ferhat Pașa, urmați de Lufti Pașa și de soția lui, prințesa Turhan. Ferhat răspunse cu un salut respectuos la reverența Roxelanei, sub privirile iritate ale nevestei. Malfiruz ar fi vrut ca favorita fratelui ei să nu fie invitată la întrunirile de familie, dar mama ei îi răspunsese filosofic:

— De ce să atâț mânia lui Soliman închizându-i ușa în nas femeii pe care o iubește ? Statutul lui Gülbahar sau al Roxelanei nu e chiar atât de diferit de al vostru. Tradiția îi interzice sultanului să se însoare cu sclavele din harem, dar,

de fapt, prima cadână are toate drepturile unei neveste. Nimeni nu îți cere să-i arăți afecțiune Roxelanei, dar o comportare politicoasă va crea armonie.

Ferhat Pașa îi zâmbi cu bunăvoință favoritei.

— Tot Constantinopolul susține că ești a opta minune a lumii !

Malfiruz îi aruncă o privire plină de fiere soțului ei. Complimentul i se păru extravagant și pe deasupra de prost-gust. Roxelana zâmbi, plecându-și capul cu grație.

— Sunteți prea bun, Excelență !

— Părinții îmi spun Ferhat. Suntem în familie, așa că trebuie să mă tutuiești.

— Cu plăcere, Ferhat. Îmi acorzi o cinste prea mare.

Roxelana își aminti de recomandarea lui *kislar agasi* de a se feri de Ferhat. Oare acesta voia să se facă plăcut pentru a o avea printre prietenii săi și a-i cere ulterior servicii ? Malfiruz găsea comportamentul soțului ei nepotrivit. La urma urmei, Roxelana nu era decât o sclavă. Statutul ei privilegiat putea dispărea de la o zi la alta. Lufti Pașa consideră potrivit să-și avanseze și el pionii.

— Și eu eram curios să te cunosc, Roxelana. După cum poate știi, scriu cronica imperiului nostru. De-acum înainte, numele tău va figura în paginile sale. Ți-ai făcut intrarea în istoria țării noastre ! M-am întrebat întotdeauna de ce tradițiile vor ca numele nevestelor să fie trecute sub tăcere. În ceea ce te privește, voi face o excepție.

Atitudinea cumnaților săi față de Roxelana îi aminti lui Mustafa că făcuse o greșeală abia adresându-i-se. Dacă însă ar fi arătat mai mult interes față de ea, Kassem i-ar fi făcut o scenă penibilă la întoarcerea acasă. Cu toate acestea, el era cel care avea cea mai grabnică nevoie de o intervenție a Roxelanei în favoarea sa pe lângă sultan. Hotărî, așadar, să se arate mai atent față de ea.

Sultana-validé urmărea cu atenție manevrele ginerilor ei. O dată în plus, admiră atitudinea rezervată a Roxelanei.

Kassem o privea pe favorită cu o antipatie deloc ascunsă. „E iscusită, nemernica asta! Foarte iscusită!" își zise ea. Gelozia și mânia clocoteau în ea. Dacă târâtura fratelui ei năștea un băiat, avea să fie sărbătorită, răsfățată și onorată ca o regină, în timp ce ea, Kassem, prințesă de sânge imperial, nu avea dreptul să nască un fiu care să poată într-o bună zi să moștenească numele tatălui său și sângele imperial al mamei. Era nedrept și rușinos! Trebuia să tacă însă și să se supună acestei reguli absurde.

— Mamă, cheamă orchestra! spuse ea. Am nevoie să mă destind. Sper că orbii tăi și-au schimbat repertoriul. Ultimul era destul de anost.

— Mi-e foame! interveni Turhan. Ne-ai promis un ospăț pe cinste.

Roxelana înțelese motivele agitației lui Turhan. Ar fi făcut orice ca să întrerupă dialogul pe care îl începuse cu soțul ei. „Într-o bună zi, își zise Roxelana, o să te pun eu cu botul pe labe, pe tine și pe surorile tale. O să instaurez ordinea în cuibul vostru de vipere."

Vânturile din nord se abăteau asupra Constantinopolului, împingând norii întunecați și joși spre Marea Marmara, umflată de valuri cu creste tivite de spumă verzuie. Cei mai friguroși se închideau în casă și se strângeau în jurul cazanelor umplute cu tăciuni.

Roxelana era îngrijorată. Peste cincizeci de mii de soldați fuseseră sacrificați pe giganticul altar la Rhodosului. Informată că sultanul inspecta primele linii și nu șovăia să-și pună viața în pericol, se temea, plină de neliniște, de un deznodământ fatal care i-ar fi ruinat toate planurile. Moartea lui Soliman înainte ca ea să fi născut ar fi azvârlit-o în infernul femeilor disprețuite. Propria existență ar fi fost amenințată, deoarece dușmanii ei ar fi participat cu o satisfacție morbidă la căderea sa. Frica aceasta o urmărea zi și noapte.

Un mesaj de la Soliman, sosit spre sfârșitul lui decembrie,

îi spulberă neliniștea. Sultanul o anunța că obținuse victoria ce încorona eforturile și sacrificiile armatei sale. Villiers de l'Isle-Adam, orgoliosul maestru al ordinului, se prezentase la cartierul general al sultanului pentru a afla condițiile capitulării.

„L-am lăsat să aștepte toată ziua în ploaie înainte de a-l primi, scria sultanul. Mărturisesc că bătrânul ăsta încovoiat, cu barba și părul albe, care își păstrează încă întreaga demnitate în ciuda sorții ce se înverșunase împotriva lui, mi-a provocat admirația și respectul. Mi-a declarat că se predă pentru a pune capăt suferințelor inutile ale localnicilor, mai ales ale femeilor și copiilor. Impresionat de cuvintele sale, i-am oferit un mantou de zibelină și i-am propus o slujbă în imperiul meu. Mi-a răspuns cu noblețe că înfrângerea face parte din hazardurile războiului și că abandonarea alor săi ar fi fost o lașitate rușinoasă și o trădare. A îngenuncheat în fața mea și mi-a sărutat mâna. I-am acordat condiții de predare generoase. Le-am îngăduit cavalerilor să părăsească Rhodosul luându-și cu ei tot ce au și le-am acordat aceeași autorizație locuitorilor Rhodosului, care doreau să plece de pe insulă. În ziua care este Crăciunul lor, am intrat triumfal în oraș, în fruntea ienicerilor mei. Am vrut să le arăt că Dumnezeul lor este neputincios în fața forței Islamului. Rhodos, spinul ăsta din talpa noastră, face acum parte din universul otoman. Trebuie să recunosc că generozitatea mea nu este întru totul dezinteresată. Vreau să le dau un exemplu de clemență creștinilor. Cei care se vor supune vor trăi fericiți în umbra stindardului verde al Profetului, iar cei care vor îndrăzni să-mi reziste vor fi zdrobiți. Peste câteva zile, mă voi întoarce la Constantinopol. Înainte de căderea Rhodosului, când eram urmărit de ghinion, mă gândeam adesea la tine. Imaginea ta îmi întărea curajul și hotărârea. Fiecare clipă care mă desparte încă de tine durează un veac. Dar dragostea mea pentru tine este mai puternică decât timpul, soarta și moartea.“

Soliman se întoarse incognito la Constantinopol, luând-o înaintea coloanelor trupelor sale. Purta o mantie maronie și un turban de dimensiuni modeste, ca un turc obișnuit. Câțiva cavaleri care își schimbaseră uniformele cu haine civile îl escortau. Vântul violent care bătea din stepele rusești spulbera zăpada fină și biciuia fețele, orbindu-l pe sultan și pe oamenii săi. Pe străzile întortocheate, casele de lemn gemeau, trosnind sub loviturile furtunii. Vârtejuri se înălțau pe alocuri, șuierând ca mii de șerpi.

Un șambelan merse înaintea stăpânului său la Eski Serai și, vorbind în numele acestuia, le ordonă gărzilor să nu cânte „Glorie sultanului" când acesta avea să intre în curte.

Soliman voia să-i facă o surpriză Roxelanei și să-și petreacă la ea prima noapte la Constantinopol. Nerăbdător să o revadă, se strecură, discret și tăcut, prin palatul cu coridoarele goale până la apartamentul favoritei. Doar *kislar agasi* fusese informat de această vizită neașteptată.

Apariția lui Soliman fu pentru Roxelana o surpriză minunată. Le dădu liber sclavelor, care dispărură ca un roi de lăcuste.

— Voiam să fim singuri, spuse ea cu ochii strălucind de fericire, ca să-ți dau vestea...

Soliman o luă în brațe și își apăsă buzele peste ale sale pentru a o împiedica să vorbească. Apoi, mâinile sale puternice îi desfăcură rochia, care căzu la picioarele lor, dezgolindu-i trupul vibrând de dorință. Ținând-o strâns la piept, palmele sultanului coborâră de-a lungul spatelui, oprindu-se câteva clipe pe rotunjimile feselor și îi mângâiară apoi șoldurile. Simți un val de voluptate urcând în el și inundându-i întreaga făptură. Cu virilitatea ațâțată, o duse pe Roxelana în pat, o întinse pe spate și îi contemplă emoționat pântecele care căpătase deja rotunjimea maternității, apoi o sărută cu o plăcere nespusă.

— Copilul meu ! șopti el. Copilul nostru ! Mă faci fericit, Roxelana !

— Știai deja ? exclamă ea, dezamăgită. Aș fi vrut să fiu prima care ți-o spune !

— Vestea despre copil mi-a venit în ziua când Rhodosul a capitulat. A fost mai mult decât o coincidență fericită, a fost o prevestire care anunța un viitor strălucit pentru fiul nostru !

Sărutările sale atinseră sânii care se umflaseră, apoi coborâră încet spre partea de jos a pântecelui. Își plimbă gura peste triunghiul mătăsos și zăbovi în locul acela tainic și fierbinte.

— Pe aici o să iasă băiețelul nostru ! spuse el extaziat. Fiindcă sunt sigur că va fi un băiat frumos ! Trebuie să-i alegem un nume drăguț !

Soliman nu mai putu rezista mult chemării trupului Roxelanei, care se arcuia, gata să i se dăruiască. Se dezbrăcă singur și, gol, se aplecă tulburat peste ea. Când trupurile li se atinseră, simți un val de căldură și de voluptate năpădindu-l. Nerăbdător, o posedă cu delicatețe, deoarece trebuia să fie atent cu făptura micuță pe care o purta în ea. Pasionat cum era, făcu dragoste cu ea de mai multe ori, la fel de tandru.

O dată ce primele elanuri pasionale se domoliră, Soliman își exprimă din nou bucuria și recunoștința pentru copil.

— La Rhodos, acum câteva luni, astrologul mi-a prezis două mari bucurii. Eram atât de contrariat, de înfuriat de rezistența nebunească a cavalerilor, încât l-am trimis la plimbare, spunându-i chiar câteva vorbe grele. Dar văd că avea dreptate. O să-i fac un cadou frumos ca să-l răsplătesc.

Exaltat, acoperi cu sărutări pântecele fertil.

— Să fie binecuvântat. Oh, dragostea mea, îngerul meu, comoara mea !

Cuprinsă de o tandrețe nemărginită, Roxelana se ghemui la pieptul său.

— Te iubesc, Soliman ! M-ai făcut mamă ! E cea mai

mare fericire pentru o femeie care iubește și este iubită!

Brusc îngrijorată, își încreți fruntea.

— Sper că i-ai făcut mai întâi o vizită sultanei-validé!

— Am venit direct la tine. N-am putut rezista ispitei.

— Te rog, Soliman! Du-te la mama ta! De ce vrei să o ațâți împotriva mea? E îndreptățită să creadă că beneficiază de întâietate în ce privește preferințele tale!

— Modestia ta mă tulbură! Dar tu ești pe primul loc în viața mea! Tu ești Roxelana, frumoasa mea, divina mea Roxelana! Fără tine, viața mea și-ar pierde orice sens!

Îi acoperi goliciunea cu un pled de catifea, căptușit cu blană de hermină.

— Focul ăsta nu dă destulă căldură. Nu vreau să răcești... Ce ai făcut în lipsa mea?

— Am fost invitată la Înălțimea Sa, sultana-validé, care mi-a arătat o mare bunăvoință. Cu prilejul acesta, le-am reîntâlnit pe surorile tale și i-am cunoscut pe cumnații tăi.

— Și ce impresie ți-au făcut?

Ea ezită o clipă:

— Nu prea grozavă!

Sultanul izbucni în râs.

— Sunt niște idioți! Mă întreb cum de i-a ales tatăl meu! Nu a fost prea inspirat!

— Păcat că Ibrahim, în ciuda capacităților lui, nu a avut șansa lor de a fi acceptat în familia imperială.

Sultanul o privi lung. Descoperea cu satisfacție că ea nu încerca să-l îndepărteze de prietenul lui. Și apoi, Roxelana îi dăduse o idee care nu era chiar atât de rea. Își aminti că trebuia să-i găsească un soț lui Hadice. De ce nu ar fi Ibrahim?

— Merită să mă gândesc la toate astea!... Mă duc la mama. Dar întâi o să fac baie.

O sărută pe Roxelana pe frunte și intră în *hammam*. După plecarea sa, favorita zâmbi, încântată de scânteia pe care o surprinsese în ochii sultanului. Sămânța pe care o aruncase avea să încolțească, fără îndoială. Datorită acestei

manevre, reușise o triplă lovitură: intrarea lui Ibrahim în familia imperială îi făcea plăcere sultanului, exacerba gelozia membrilor ei și o făcea să câștige simpatia lui Hadice...

Neliniștea Roxelanei legată de reacția sultanei-validé fu confirmată. Hafsa Hatun își primi fiul fără a-și manifesta indignarea, dar în sufletul ei era jignită de moarte. Îl felicită pentru glorioasa victorie. După un schimb banal de complimente, Soliman îi ceru îngăduința să se retragă, deoarece trebuia să se alăture trupelor sale, dat fiind că a doua zi urma să-și facă intrarea oficială în capitala împodobită de sărbătoare.

Rămasă singură, sultana-validé își rumegă vreme îndelungată resentimentul. Pe vremea lui Gülbahar, fiul ei nu și-ar fi permis niciodată să intre la Eski Serai, la sfârșitul unei campanii, fără a-și vizita – înainte de orice altceva – mama. Semeața doamnă nu admitea să treacă pe planul secundar. Dragostea fiului ei pentru Roxelana nu îi scuza lipsa de respect față de mama lui.

„Sclava asta, își zise ea, capătă prea mare influență asupra lui Soliman. În ciuda aparențelor, e un om slab. Și-a pierdut mândria, independența. Fetele mele au dreptate. Roxelana nu e decât o parvenită însetată de putere. Datorită copilului, dominația ei asupra fiului meu va spori. Trebuie să o împiedic să îl transforme într-un manechin lipsit de voință și personalitate. Un bărbat dominat de soția lui nu e decât o ființă vrednică de dispreț. Tatăl lui nu ar fi acceptat niciodată să decadă în așa hal."

În aceeași zi, sultana-validé îl convocă pe *kislar agasi*, care sosi de îndată.

— Mahmud, am cea mai mare solicitudine pentru Roxelana, care poartă în pântecele ei un copil de la fiul meu. Vreau să fie protejată și supravegheată zi și noapte. Vreau să fiu înștiințată zilnic despre tot ce se petrece la ea acasă.

Kislar agasi cunoștea prea bine moravurile haremului ca să nu-și dea seama că bunăvoința manifestată de Hafsa

Hatun la adresa Roxelanei ascundea o ură latentă. Prevăzuse ciocnirea aceasta între cele două femei. Pe viitor, trebuia să manevreze cu o prudență extremă ca să nu fie zdrobit între aceste forțe deopotrivă de periculoase.

Făcu o reverență adâncă și se retrase.

Sultana-validé oftă. Soliman o neliniștea. „Ieri, Ibrahim, astăzi Roxelana, își zise ea. Ce va mai fi mâine ?"

Intrarea triumfală a lui Soliman în Constantinopol, în fruntea unei armate reduse la patruzeci de mii de oameni, nu fu lipsită de amărăciune. Câștigase o victorie à la Pirus. Aproape șaizeci de mii de ofițeri și soldați căzuseră sub meterezele Rhodosului. Dar resursele umane ale imperiului erau aproape nelimitate. Creștinii islamizați aveau să completeze golurile lăsate. Ienicerii și spahiii dispăruți pe câmpul de luptă nu făceau pe nimeni să sufere. Celibatari învederați, ei nu lăsau pe nimeni în urma lor. Spahiii nu erau legați nici de pământurile lor – *timar* – acordate cu titlu viager, nici de căminele lor. Lipsiți de familie, ei trăiau în concubinaj când cu o femeie, când cu alta. Nevestele lor temporare cunoșteau riscul și îl acceptau ca atare. Spahiii erau deseori transferați pe alte *timar*-uri. Ce rost ar fi avut să se împovăreze cu femei care îmbătrâneau și cu copii pe care nu îi doriseră ? Își găseau cu ușurință alte tinere care luau locul fostelor amante.

Datorită unui mecanism administrativ complex și extrem de funcțional, Soliman putea dispune de noi armate alcătuite din recruți care primeau o instrucție militară completă și o educație religioasă destul de limitată, dar care îi învăța cel puțin că, dacă aveau să moară luptând cu inamicul, paradisul le va dărui cele mai mari bucurii: fete sau băieți la discreție, râuri de miere și munți de pilaf.

După câteva zile de la întoarcerea la Constantinopol, Piri Pașa se retrase din funcție. Bătrânul îi mulțumi sultanului

care îi îngăduia să se retragă și să-și trăiască restul zilelor departe de treburile de stat, apoi îi înmână sigiliul imperiului și, după un schimb de politeturi, părăsi definitiv Yeni Serai.

Soliman îi încredință funcția de mare-vizir lui Ahmed Pașa, devenit al doilea vizir după destituirea lui Mustafa Pașa, cumnatul său. Spre deosebire de Piri, care era turc de origine, Ahmed era un sclav creștin renegat.

Prințesa Kassem avu o criză de nervi când află de numirea lui Ahmed într-un post care în mod normal i s-ar fi cuvenit soțului ei și se plânse mamei sale:

— În urmă cu câteva luni mi-a fost asasinat copilul. Acum îmi este asasinat moral soțul, și tu stai cu brațele încrucișate!

Sultana-validé se arătă compătimitoare.

— Îți înțeleg suferința, dar ce vrei să fac? Treburile de stat le revin bărbaților, soților noștri și fiului meu. Lasă-i să se descurce singuri. Selim nu mi-ar fi permis niciodată să-i dau sfaturi referitoare la ginerii noștri, la frații săi și chiar la copiii noștri. Aș putea cel mult să-l rog pe Soliman să fie mai indulgent cu soțul tău, dar nu aș îndrăzni niciodată să-i dictez ce să facă.

— Crezi că o promisiune vagă m-ar putea liniști? strigă Kassem. Mustafa ar fi trebuit să fie mare-vizir. Și o să aibă postul ăsta, chiar de va trebui să calc pe cadavre!

Ieși mânioasă, trântind ușa după ea.

Sultana-validé fu năpădită de o mare tristețe. Voise întotdeauna să mențină armonia printre ai săi. După veșnica agitație și frământările sângeroase ce marcaseră domnia răposatului ei soț, primii ani ai întronării lui Soliman i se păruseră o oază de liniște și de cuviință. Acum, edificiul familial, reechilibrat cu atâta trudă, se prăbușea sub ochii ei. Expulzarea lui Gülbahar, căderea lui Mustafa nu semnalau decât începutul unor noi tulburări. Hafsa Hatun îi dădea dreptate lui Malfiruz. Această situație nu era decât consecința intrării Roxelanei în viața fiului ei și a ascensiunii irezistibile a lui Ibrahim.

Şi totuşi, la început, fata asta îi inspirase simpatie. Sperase că Roxelana va neutraliza influenţa lui Ibrahim, dar mare îi fusese dezamăgirea când *kislar agasi* o informase că, după avansarea lui Ahmed Paşa, Ibrahim primise postul de al treilea vizir şi conducerea poliţiei secrete. Sultana-validé îşi zise că, în pofida rezervei sale obişnuite, trebuia să intervină, să reacţioneze, deschizându-i ochii fiului ei şi avertizându-l despre pericolul care îl ameninţa. Intuiţia ei nu era lipsită de temei. „Soliman a inaugurat cu inconştienţă epoca favoriţilor, se gândi ea. Slăbiciunea asta va avea consecinţe grave pentru imperiul nostru, care stăpâneşte regatele învecinate aşa cum Muntele Ararat domină câmpiile din jur. Viitorul mă sperie. Se adună norii. După Ibrahim şi Roxelana, se vor mai ridica şi alţi favoriţi, spre nenorocirea ţării noastre. Mă întorc spre tine, Allah, şi te implor să luminezi mintea fiului meu, fiindcă mai devreme sau mai târziu nebunia lui îşi va arăta roadele, şi ţara noastră va fi lovită de nenorocire..."

Ibrahim dădu un mare ospăţ pentru a sărbători ascensiunea la rangul de al treilea vizir. Era mândru şi fericit. Mândru, deoarece sultanul îi îngăduise să-şi păstreze funcţia de mare-maestru al Casei Imperiale, ceea ce însemna că voia să-l ţină lângă el, şi fericit, fiindcă dragostea pasionată pe care Soliman o avea pentru Roxelana nu îi răcise afecţiunea pentru fostul său favorit.

Musafirii se înghesuiau în a-l copleşi cu laude, deoarece prietenia sultanului îi conferea o aură ce provoca respectul şi adulaţia. Printre oaspeţii săi era un personaj care contrasta pe deplin cu anturajul lui Ibrahim. Tânăr, frumos şi îmbrăcat italieneşte, el emana eleganţă, rafinament şi distincţie. Ochii săi oglindeau un plictis adânc. Lodovico Alois Gritti era fiul din flori al dogelui Andrea Gritti, fostul delegat al Veneţiei la Constantinopol, care avusese ghinionul să-i displacă Marelui Turc şi să stea câteva luni în închisoarea

Ediculé sau a Celor Şapte Turnuri, cum o numeau creştinii. Între Ibrahim şi Alois Gritti exista o veche şi trainică prietenie. Gurile rele susţineau că afecţiunea dintre cei doi tineri ascundea nişte relaţii aparte. Senin, Ibrahim manifesta un dispreţ profund faţă de aceşti răuvoitori.

Ahmed Paşa, invitatul său de onoare, sosi ultimul şi îşi sărută gazda, aşa cum cerea eticheta. Apoi se aşezară cu toţii, şi sclavii, îmbrăcaţi somptuos, aduseră măsuţe rotunde individuale, încărcate cu bucate rare şi scumpe şi cu feluri de mâncare rafinate, gătite după tratatele culinare cele mai savante.

Ospăţul acesta mai sărbătorea inaugurarea unei frumoase reşedinţe pe care Ibrahim şi-o cumpărase nu atât pentru a locui în ea, cât pentru a oferi recepţii şi petreceri. În calitatea sa de mare maestru al Casei Imperiale, dispunea de un apartament la Yeni Serai, pe care îl păstra pentru a fi oricând gata să răspundă chemării augustului său prieten.

Muzicanţii cântau piese vesele, ciupind coardele alăutelor, suflând în flaute şi bătând în tamburine; dansatoare pe jumătate goale îşi legănau şoldurile, îşi roteau pântecele şi se învârteau într-un ritm drăcesc; acrobaţi agili ca nişte maimuţe se rostogoleau, formau piramide omeneşti, se avântau la înălţimi vertiginoase şi apoi cădeau în picioare; prestidigitatorii îi uluiau pe oaspeţi cu scamatoriile lor.

În timpul pauzelor, mesenii închinau toasturi şi îşi goleau cupele umplute cu sorbet sau vin. Beţişoare parfumate răspândeau miresme plăcute. Se povesteau anecdote, se făceau glume, se bârfea şi se comenta.

Marele vizir Ahmed îi făcu complimente gazdei, apoi se retrase, însoţit de Suleiman Paşa, al patrulea vizir. Ahmed era înalt, subţire şi drept ca un lujer. Buhăit, de o obezitate maladivă, Suleiman trimitea cu gândul, dimpotrivă, la o minge de carne flască, urcată pe nişte picioare scurte şi strâmbe. Sub aspectul binevoitor şi chefliu se ascundeau isteţimea şi perfidia unui şarpe cu clopoţei.

Ajuns în curte, Ahmed sări în şa ca un tânăr. Suleiman

trebui să se sprijine pe trei dintre sclavii lui, care își încovoiară spinările ca să-i slujească drept scară vie. Calul său, singurul în stare să-l ducă, era un cal masiv de tracțiune, cu gambe acoperite de păr abundent. Cei doi ieșiră din curte escortați de un detașament de gărzi.

— Ai văzut, frate, spuse Suleiman, rostind formula folosită între înalții demnitari, că la începutul mesei nu a rostit cuvintele ritualice, „În numele lui Allah".

— O fi uitat, spuse Ahmed pe un ton neutru.

— Și a uitat deopotrivă să spună la sfârșit: „Îi mulțumesc lui Allah" ? continuă Suleiman. Și apoi, vinul ăla servit fără nici o jenă...

— Recunoaște că era excelent ! zâmbi marele-vizir. Înălțimea Sa obișnuiește și el să bea.

Deconcertat de replicile interlocutorului său, Suleiman nu mai insistă. Ajunse la concluzia că Ahmed nu avea încredere în el, ceea ce îl indispuse. Nu era oare mai bine să se apropie de Ibrahim ? Ahmed nu era în stare să se elibereze de obiceiurile lui și bănuia pe toată lumea...

După miezul nopții, toți musafirii se retraseră, cu excepția lui Alois Gritti, care savura vinul de Chios.

— Te întorci la Yeni Serai ? întrebă tânărul venețian.

— Nu cred. Dacă vrei să rămâi aici peste noapte, stau și eu cu tine.

— M-am gândit mult la tine zilele astea, spuse Alois. În trecut, mi-ai făcut mari servicii fără să-mi ceri nimic în schimb. Datorită influenței tale, sultanul a menținut relații bune cu Serenissima Republică. Și, la Veneția, Consiliul celor Zece este convins că aceste rezultate au fost obținute datorită mie. În cursul ultimei noastre întrevederi, tatăl meu mi-a mărturisit cu mândrie că sunt considerat drept cel mai bun reprezentant al său la Constantinopol.

— Dar așa și este, Alois.

— Știu ce-ți datorez, Ibrahim.

— Să zicem că am o oarecare simpatie față de venețieni. Sunt grec de origine, dar mama mea era venețiană. O adoram. Legăturile de sânge, Alois, sunt mai tari decât educația.

— E rândul meu să-ți fac un serviciu.

— Cum așa ?

— Ahmed vinde informații foarte scump plătite Înțelepților din Consiliul Veneției. Bineînțeles, sunt la curent cu aceste operațiuni. Poimâine, la miezul nopții, un agent venețian îi va aduce o sumă mare de bani și va pleca înapoi, ducând un mesaj din partea lui Ahmed către Enrico da Molin, care se ocupă la noi de Afacerile Externe. Poliția voastră nu trebuie decât să se posteze în jurul locuinței sale și pasărea va cădea în plasă.

Ibrahim umplu cu vin cupa prietenului său.

— Îmi faci un mare serviciu. Îmi voi inaugura activitatea de șef al poliției secrete printr-o lovitură de proporții.

Un zâmbet frumos îi lumină fața. Adăugă:

— Mă roade curiozitatea ! De ce îl dai de gol ?

— Ei bine, n-o să te mint. Unul dintre micii mei sclavi a fost răpit acum câteva săptămâni, și mie nu-mi place să mi se fure ceea ce-mi aparține. Am făcut investigații discrete și la ora actuală știu că el este autorul răpirii... Micile cauze au uneori efecte mari. Ai înțeles ?...

— Da ! Și nu te condamn. Vei fi răzbunat, dragul meu Alois, fiindcă te iubesc și interesele noastre coincid...

16

Întinsă pe o saltea groasă de catifea roşie, acoperită cu cearşafuri din mătase chinezească de un galben-deschis, Roxelana se zbătea, torturată de dureri sfâşietoare care îi măcinau pântecele. Cu chipul scăldat în sudoare, cu trupul năduşit tot şi cu ochii plini de lacrimi, se agăţă cu mâinile de saltea. Unghiile sfâşiau spasmodic cearşafurile.

Chira Esther, moaşa evreică, îi tampona cu blândeţe chipul cu o batistă.

— Trece, porumbiţo! Treceţe! Gândeşte-te la fericirea care te aşteaptă! Să aduci pe lume o făptură a Domnului, plăpândă şi drăgălaşă, o fiinţă micuţă care va ajunge cândva un mare prinţ. Chiar şi o fată ar fi binevenită, comoara mea. O fată cuminte şi la locul ei are mai multă grijă de părinţii ei decât un băiat care nu visează decât la război, care aleargă după femei şi îşi neglijează mama.

Chira Esther îi vorbea încet şi cu blândeţe, ca să o facă să uite de suferinţă.

Roxelana scoase un ţipăt ascuţit, sfâşietor, care o făcu să tresară pe doamna Rebia, aflată la căpătâiul ei. Cu o mână tremurândă, ea îi mângâia părul revărsat pe pernă. Nu avusese niciodată copii, şi spectacolul oferit de Roxelana, care se zvârcolea şi urla ca în chinurile iadului, îi tăia răsuflarea.

O domolire trecătoare a durerilor îi îngădui favoritei să deschidă ochii şi să privească, rătăcită, în jur. O văzu pe

moașă aplecată peste pântecele ei, pe doamna Rebia care plângea, sclavele care se agitau, aducând apă caldă, prosoape și tot soiul de amulete hărăzite să o apere de rău.

— Un fiu !... Vreau un fiu ! murmură ea. Înălțimea Sa are nevoie de un fiu !

Roxelana scrâșni din dinți. Un nou junghi, de o violență extremă, o făcu să urle. Îndura un martiriu.

— Fă ceva, Esther ! Nu mai pot !

— Nu mai e mult, îngerașule ! Ți-o jur ! Și mai ales să nu-ți fie frică ! Sunt lângă tine ! Am adus pe lume milioane de copii fără nici un accident !

Ușa se deschise și silueta corpolentă a lui *kislar agasi* se ivi în prag. O privi îndelung pe Roxelana, după care se apropie de ea și îi zâmbi cu bunătate.

— Puțină răbdare, prințesa mea frumoasă ! Totul va fi bine ! Puțină răbdare !

Roxelana îi prinse cu un gest convulsiv mâna cu degete groase, împodobite cu inele.

— Jură-mi c-o să-i înnozi cordonul ombilical ! Nu-l lăsa să-și piardă sângele, ca pe nou-născutul lui Kassem !

— Ei haide, micuța mea Roxelana, am venit ca să veghez asupra ta și a copilului tău ! Nimeni, în afară de mine și de Chira Esther, nu va îndrăzni să-l atingă ! Nimeni ! Trebuia să particip în dimineața asta la o întrunire a Divanului, dar am lipsit ca să veghez asupra ta și a copilului tău !

Și, spunând acestea, se lăsă să cadă pe un scaun.

Un strigăt strident, jalnic răsună din nou. Lividă, Roxelana își mușcă buzele.

— Ajută-mă, Esthèr ! Ajută-mă !

Sultanul prezida întrunirea Divanului, dar abia reușea să-și ascundă neliniștea. Ar fi preferat să fie la Eski Serai, alături de Roxelana, să o încurajeze, să-i spună că o iubește, să o țină de mână și să-i vorbească de copilul lor. Prezența lui ar fi fost însă nepotrivită. Nașterea era o treabă a femeilor.

Domul acoperit cu aur oglindea lumina sfeșnicelor. Pereții lambrisați cu lemn prețios încrustat cu nestemate scânteiau. Fântâna arteziană de cristal de Murano răspândea o răcoare înmiresmată. În ambianța aceasta tăcută și somptuoasă, urma să se producă o lovitură de teatru.

Așezat pe tron, Soliman îl privea curios pe Ahmed Pașa, care citea un raport despre aprovizionarea orașului. Expunerea seacă și plină de cifre îl interesa prea puțin. De la înaintarea sa la rangul de mare-vizir, Ahmed dobândise o strălucire care îi sporea orgoliul și aroganța. Fostul șef al poliției savura imensa putere pe care o căpătase în ultima vreme.

Soliman uită pentru câteva clipe de Roxelana. Anticipa cu un soi de voluptate reacțiile lui Ahmed când avea să i se smulgă masca. Sultanul îl pândea ca un leu care își pândește prada, știind că aceasta nu are cum să-i scape.

Ca să-și susțină argumentele, Ahmed își deschise portofelul din piele roșie de Cordoba, pentru a scoate un document.

Soliman își ridică mâna împodobită cu inele ce scânteiau puternic.

— Ajunge, Ahmed !

Apoi îi făcu semn lui Ibrahim, care se apropie de el și, după ce făcu o reverență adâncă, îi înmână un pergament. La vederea sa, chipul marelui-vizir fu cuprins de o paloare nespusă. Soliman luă mesajul, îl desfăcu și îl puse sub ochii lui Ahmed.

— Recunoști scrisul ăsta ?

Marele-vizir făcu un efort de-a se stăpâni.

— Eu l-am scris. N-am nimic de ascuns. Vreau să câștig încrederea Marilor Înțelepți, care ne-au făcut deja în trecut servicii importante.

— Și banii pe care i-ai primit ?

Calmul înghețat al sultanului era mai înspăimântător decât o explozie de mânie. Demnitarii simțiră că îi trec fiorii. Cei mai mulți dintre ei primeau cadouri scumpe, dar aveau grijă să nu fie prinși cu mâța în sac. Toți cunoșteau iscusința

lui Ahmed, care își ascundea operațiunile dubioase sub o respectabilitate aparentă. Abia ajuns în vârful administrației, cădea ca un novice.

Marele-vizir continuă pe un ton ferm:

— O rog pe Înălțimea Voastră să-mi îngăduie să-i dau explicațiile care îmi justifică purtarea. Țin la dispoziția Înălțimii Voastre toată corespondența pe care am purtat-o cu Marii Înțelepți ai Veneției. Activitatea mea din trecut, pe care Înălțimea Voastră a apreciat-o mult, este o garanție...

Soliman îl întrerupse cu un gest. Cuvintele sale căzură grele și seci ca niște palme.

— Mi-ai înșelat încrederea, Ahmed ! Pedeapsa hărăzită demnitarilor care vând secretele țării lor și primesc subsidii din străinătate este simplă și expeditivă: îșI pun capul pe butuc !

Ferhat Pașa urmărea stupefiat scena. Căderea lui Ahmed îi răpea un prieten. Numit de puțin timp beilerbeiul Anatoliei, el se bizuia pe protecția marelui-vizir pentru a putea jefui în voie populația pe care o guverna.

Sultanul vorbi cu severitate:

— Ahmed, dă-mi sigiliul imperiului ! Nu mai ești demn să-l ții !

Cu o mână tremurătoare, pașa scoase sigiliul din teaca prinsă la cingătoare, apoi îngenunche la picioarele sultanului și îi înmână semnul atotputerniciei sale. Își pierduse toată trufia.

— Sunt nevinovat, Înălțimea Voastră ! Dumnezeu mi-e martor ! N-am avut decât un țel în viață: să lucrez spre gloria Înălțimii Voastre și pentru binele imperiului ! spuse el cu un glas frânt de durere.

Padișahul se întoarse spre prietenul său care aștepta, nemișcat.

— Ibrahim, îți încredințez sigiliul imperiului și funcția de mare-vizir. Toți supușii mei, de la cei mai mari și până la cei mai umili, trebuie să dea ascultare voinței tale ca și cum ar fi a mea !

Membrii Divanului păliră. Gestul de a atribui unui personaj tânăr și mediocru al Casei Imperiale cea mai mare demnitate din stat echivala cu o insultă deliberată la adresa sfetnicilor cu vechime. Tânărul acesta cu caș la gură nu avea alt merit decât acela de a fi răsfățatul sultanului.

Ibrahim se prosternă la picioarele lui Soliman.

— Mă tem, Înălțimea Voastră, că această funcție e prea grea pentru mine.

— Modestia ta îți face cinste, Ibrahim! Vei fi la înălțimea încrederii mele!

Soliman îi aruncă o privire disprețuitoare lui Ahmed, apoi făcu semn la doi ofițeri din gardă care stăteau de o parte și de alta a ușii.

— Luați-l!

Ofițerii se apropiară de fostul mare-vizir să-l aresteze, când ușa se deschise și, cu fața luminată de un zâmbet larg, *kislar agasi* intră, gâfâind și înaintă aproape alergând spre sultanul căruia îi sărută tivul mantiei.

— O veste fericită, Înălțimea Voastră! Allah v-a binecuvântat cu un fiu! Trăiască augustul nostru padișah! Trăiască micul prinț!

Soliman avu senzația că cerul se deschidea și că sala este inundată de o lumină divină. Demnitarii îl aclamară.

— Viață lungă împăratului nostru mult-iubit! strigă Ahmed, cu un entuziasm suspect. Trăiască micul prinț urmaș al lui Osman, gloriosul întemeietor al dinastiei noastre!

Soliman își coborî privirea spre el.

— Nașterea fiului meu va fi sărbătorită așa cum se cuvine! Toți supușii mei sunt invitați să-mi împărtășească bucuria! Te iert, Ahmed! Mulțumește-i micului prinț pentru clemența mea! Duceți-vă! le porunci ofițerilor, care se întoarseră la locul lor. Îți acord o nouă misiune, guvernarea Egiptului. Sper că vei ști să-ți răscumperi păcatele. Nu vei mai putea să te întorci însă la Constantinopol fără permisiunea mea specială. Mâine, te vei prezenta la noul tău post! Acum, du-te!

Ahmed făcu o reverență și apoi se retrase rumegându-și furia. Soliman puse mâna pe umărul favoritului său.

— Plec la Eski Serai, Ibrahim. La întoarcerea mea, vreau să fie pregătit un mare ospăț ! Toți demnitarii prezenți la Constantinopol vor fi musafirii mei ! Mai vreau și ca poporul și armata să se distreze și să-mi împărtășească bucuria ! Începutul noii tale funcții coincide cu nașterea fiului meu ! E o întâmplare fericită sau un semn al destinului ?

Soliman coborî de pe tron și, cu un pas rapid, străbătu sala, aclamat de demnitarii care în adâncul inimii lor erau cât se poate de mohorâți.

Kislar agasi însoțea escorta sultanului, cravașându-și întruna calul alezan care nu era obișnuit cu o asemenea alură. Trupul său obez tresălta în ritmul galopului, încât era nevoit să se agațe de grumazul calului, suferind chinurile iadului. Faptul de a fi prezent când stăpânul lui avea să intre în odaia favoritei sale, devenită în sfârșit mamă, era privilegiul său. *Kislar agasi* era din ce în ce mai sigur că făcuse o afacere bună asociindu-și propriile sale interese cu ale Roxelanei.

Ajuns la Eski Serai, Soliman sări de pe cal și, renunțând la mersul său obișnuit, grav și maiestuos, urcă două câte două treptele de la intrare și se năpusti în goană pe coridoarele goale. Își domoli pasul când se apropie de odaia Roxelanei, ca să nu o sperie. Sclavele care se aflau în vestibul se prosternară, surprinse de vizita aceasta neașteptată. Soliman se strecură neauzit la Roxelana și îngenunche lângă pat. Radiind de bucurie, îi luă tandru mâinile și i le sărută.

— M-ai făcut cel mai fericit muritor, steaua mea de dimineață !

Lacrimi de fericire aburiră ochii Roxelanei.

— Unde e ? Vreau să-l văd ! strigă Soliman.

Chira Esther luă cu delicatețe nou-născutul din leagănul lui de argint și i-l arătă sultanului, care vru să-l ia în

brațe; se abținu însă, de teamă să nu-i facă vreun rău făpturii acesteia plăpânde, de o urâțenie adorabilă. Înfășat în mătase, micul prinț țipa cu un glas subțire, dar strident.

— Are o personalitate puternică ! exclamă sultanul încântat. Știe ce vrea și o cere imperativ !

Soliman se întoarse spre Roxelana.

— În noaptea asta, orașul va fi iluminat de focuri de artificii. Toți locuitorii capitalei ne vor împărtăși bucuria și vor cinsti ridicarea ta la rangul de mamă a unui prinț imperial. De acum înainte, vei purta titlul de cadână-sultană, deoarece îmi recunosc fiul și îi acord toate drepturile și privilegiile cuvenite poziției lui.

Sărută fruntea și obrajii Roxelanei.

— Va purta numele de Mehmed, în amintirea gloriosului său înaintaș care a cucerit Constantinopolul ! Fie ca Allah să-l binecuvânteze pe fiul nostru Mehmed, așa cum eu te binecuvântez pe tine, Roxelana, pentru marea bucurie pe care mi-ai făcut-o ! Spune-mi ce vrei ! Meriți tot ce e mai frumos, mai neprețuit ! Spune ! Îți voi împlini visurile cele mai nebunești !

Era atât de fragilă, de vulnerabilă și în același timp atât de fascinantă, încât simți nevoia să o strângă în brațe. Își înfrână însă înflăcărarea. Roxelana îi zâmbi cu o drăgălășenie care îl tulbură.

— Nu îndrăznesc să-ți cer o favoare...

— Vrei luna de pe cer ? Ți-o aduc pe o tipsie de aur !

Ezită câteva clipe, apoi continuă cu o voce slabă:

— Aș vrea să ies puțin din palat. Să văd din nou zarea, spațiile întinse, râurile cu ape șopotitoare, pădurile cu arbori drepți ca niște coloane. Să răscolesc cu pașii mei pământul acoperit de frunze uscate, să le aud foșnetul blând. Să urmăresc cu privirile cerbii și căprioarele care aleargă în libertate, mistreții care gonesc printre tufișuri, lupii și iepurii, veveriţele care se cațără cu agilitate pe crengi...

Soliman o asculta, perplex, ca și cum nu ar fi înțeles sensul vorbelor ei.

— Poporul meu a părăsit ținuturile sălbatice din Asia strămoșilor noștri și a cucerit lumea civilizată și rafinată a bizantinilor ca să se bucure de luxul, somptuozitatea și bogățiile occidentale. Ești stăpâna acestui palat ! În grădinile acestea superbe cu alei perfect aliniate și împodobite cu arteziene frumoase de marmură sunt căprioare și păuni, lebede și gazele, păsări tropicale și câini de rasă... Dacă vrei, o să-ți fac un parc cu elefanți, lei și tigri...

— Lei și tigri lipsiți de libertate, care, vai, vor pieri în cuștile lor...

Soliman sărută din nou mâna Roxelanei.

— O să mă gândesc la ce mi-ai spus. Aș fi preferat să-mi ceri comorile reginei din Saba sau veniturile unei provincii bogate...

Ochii Roxelanei se umplură de lacrimi.

— Nu te mai gândi ! Era doar un moft, o copilărie ! Să vorbim mai degrabă de fiul nostru !

Soliman se înseninã. Privirile i se opriră cu tandrețe asupra chipului atât de frumos și de pur al Roxelanei. Ea îi înțelese încurcătura. Libertatea pe care o dorea cu înflăcărare provoca dificultăți de nerezolvat. O simplă plimbare în exteriorul haremului căpăta proporțiile unei afaceri de stat. Dar sămânța sădită avea să dea roade. Era sigură de asta...

Soliman rămase până la amiază la căpătâiul soției sale, apoi se întoarse, euforic, la Yeni Serai, unde prânzi împreună cu Ibrahim, care era nerăbdător să-i vorbească despre primele sale experiențe de mare vizir, să-i raporteze dezbaterile Divanului și deciziile luate. După câteva fraze însă își dădu seama că sultanul nu îl asculta. Absorbit de gândurile sale, acesta devora felurile de mâncare care îi erau puse unul câte unul în față.

— Ce spuneai ? exclamă Soliman, tresărind de parcă Ibrahim îl trezise dintr-un vis.

— Spuneam de întrunirea de astăzi și...

Sultanul îl întrerupse cu un gest.

— Nu-i nici o grabă ! Sunt sigur că te-ai descurcat bine.

Rüstem, frumosul paj, le turnă vin în cupele de aur încrustate cu diamante. Genele-i lungi, plecate cu modestie, îi dădeau un aer virginal.

— Cum te cheamă ? îl întrebă Soliman, după ce își bău vinul cu înghițituri mici.

— Rüstem, Înălțimea Voastră !

Întrebarea pusă de stăpânul său îi provocă lui Ibrahim o oarecare dezamăgire. Soliman se interesa rareori de paji. Prietenul său din copilărie părea să îi fie de ajuns.

Adolescentul umplu din nou cupa sultanului. Inima îi bătea nebunește. În sfârșit, padișahul îl băgase în seamă. Era un început. Dar începutul acesta trebuia să aibă o urmare. Nu depindea decât de el să facă imposibilul ca să iasă din rândul slujbașilor umili și să devină un personaj important ca Ibrahim. Pentru aceasta însă trebuia să fie primit în patul sultanului. Și avea să ajungă acolo, chiar de-ar fi trebuit să mute munții din loc.

— Un sorbet ! porunci Soliman.

Rüstem se năpusti în oficiu și se întoarse cu o tavă pe care se aflau două cești de porțelan chinezesc. Băutura răspândea o mireasmă pătrunzătoare. Fruntea lui Ibrahim se întunecă. Rüstem uzurpase atribuțiile servitorului de sorbeturi. Încălcarea acestei reguli ar fi trebuit pedepsită, dar sultanul, care observase manevra, zâmbi amuzat.

— Ce zel !

— Aș zice mai degrabă exces de zel ! replică Ibrahim, nemulțumit.

— Nu trebuie să te superi pe el. La vârsta lui, și noi am făcut destule prostii. Ai dat ordinele pentru petrecerea de diseară ?

— Bineînțeles ! Vor fi focuri de artificii și sărbătoare publică. Mâine dimineață, slujba religioasă va avea loc la Sfânta Sofia în prezența tuturor demnitarilor Curții. Desfă-

șurare de trupe, paradă militară, în sfârșit, tot ceremonialul. O să-ți arăt programul după-masă.

— Mă bizui pe tine. Acum o să mă odihnesc puțin. Emoțiile din dimineața asta m-au cam zdruncinat. Nu ai cunoscut niciodată bucuria de a fi tată. Ți-o doresc cât mai curând. Acum, că ești mare-vizir, e momentul să-ți întemeiezi o familie. M-am gândit deja la o căsătorie potrivită pentru tine.

— Singura mea familie ești tu, Soliman !

— Îți cunosc sentimentele, Ibrahim.

Sultanul se ridică și se îndreptă spre camera lui, precedat de patru paji însărcinați să-l dezbrace. Printre aceștia, se afla și frumosul Rüstem.

„Pușiul ăsta și-a ales prost momentul, își zise Ibrahim. Acum Soliman are alte griji pe cap."

Sultanului îi plăcea să facă o mică siestă după-amiaza. De data aceasta însă, nu putea adormi. Se gândea la Roxelana, la fiul lor. Îi mulțumi lui Allah că i-a dăruit o bucurie atât de mare. Simțea nevoia să se miște, să-și cheltuiască preaplinul de energie. O mică plimbare călare în împrejurimile orașului avea să-i facă bine. Printr-o asociație de idei, își aminti de dorința Roxelanei de a ieși din harem. „Femeia asta nu e lipsită de îndrăzneală, se gândi el. Nu s-a adaptat încă la datinile noastre. Dar o să vină și asta. Ei, dar toate gândurile astea mi-au alungat de tot somnul."

În timp ce pajii îl ajutau să-și îmbrace mantia căptușită cu lână de hermină, își aminti că nu mai inspectase școala de icioglani de dinaintea plecării spre Rhodos. În mod normal, le dedica în fiecare săptămână câteva ore. Acorda întregul său interes tinerilor paji care constituiau pepiniera demnitarilor imperiului. Din rândurile lor ieșeau marii-viziri, generalii, beilerbeii și totodată favoriții anumitor înalți funcționari cu gusturi aparte. Soliman nu găsea nimic condamnabil în privința acestor preferințe pe care *ulema* moraliști le stigmatizau cu severitate. Adoptând moravurile și ceremonialul Bizanțului, căpeteniile otomane se atașaseră în mod deose-

bit de aceste distracții rafinate, necunoscute foștilor nomazi turcomani, grosolani și primitivi. Doar Roxelana fusese în stare să-i dezvăluie padișahului voluptățile și plăcerile pe care le poate oferi o femeie împlinită. Însă, în pofida dragostei pe care o avea pentru ea, trupurile proaspete ale adolescenților continuau să-l atâțe. Nu considera că o înșală pe Roxelana când se deda amorului grecesc. Aceste relații dintre bărbați păstrau un caracter viril, războinic și nu uzurpau cu nimic drepturile conjugale.

— Aduceți-mi calul ! îi porunci șambelanului. Escorta mea va fi redusă la minimum ! Înainte să plec, voi inspecta școala !

Apariția sultanului printre pajii care se aflau în sala de sport provocă o oarecare tulburare. Eunucii albi care asigurau instruirea și disciplina icioglanilor erau ajutați de militari, juriști și oameni de litere. Pajii primeau o educație completă care le permitea să facă o bună impresie în lumea în care urmau să ocupe cele mai înalte posturi. Cei care nu reușeau să se ridice la un nivel satisfăcător erau transferați în corpul ienicerilor sau al spahiilor. Acei care treceau de cele mai grele examene erau admiși în Casa Imperială, fapt care le deschidea cele mai atrăgătoare perspective.

Soliman se așeză pe un tron aurit pus pe o estradă, care îi oferea o privire de ansamblu asupra pajilor care executau exercițiile de gimnastică. Le admiră priceperea, agilitatea și frumusețea siluetei. În partea dreaptă a sălii, cei mai tineri își cultivau musculatura la barele paralele.

Inima lui Soliman se bucură la vederea lui Mustafa, micul prinț moștenitor, care, la zece ani, executa cu precizie exercițiile cele mai dificile.

— Fiul meu e bine înzestrat, aprecie sultanul, încântat.

Își reproșă faptul că îl neglijase. Era prima oară când îl vedea de la întoarcerea din Rhodos. Acaparat de Roxelana, aproape că uitase de existența lui. Dezgustul față de Gülbahar nu trebuie să îl influențeze în privința lui Mustafa.

Apoi zâmbetul care îi lumina fața dispăru. Legea fratricidului îi reveni în memorie. Ca să-și păstreze puterea care îi revenea de drept, Mustafa va trebui să-și ucidă fratele vitreg mai mic. O sudoare rece îi năpădi fruntea. Recunoștea temeiul fratricidului, dar de data aceasta era vorba de fiul Roxelanei. Imaginația îi zămisli o viziune oribilă. Mehmed, adolescent, se zbătea în mâinile muților seraiului, care îi petreceau șiretul în jurul gâtului. Soliman se forță să alunge această halucinație. Mustafa nu era deocamdată decât un copil nevinovat care se antrena la bare paralele, iar Mehmed un sugar care abia deschidea ochii într-o lume crudă.

Se uită din nou la Mustafa, care evolua suplu la bare, vrând să fie demn de tatăl lui. Eforturile băiatului îl înduioșară. Își propuse să-l ia la ospățul din seara aceasta, în ciuda vârstei sale fragede. Apoi se întrebă dacă nu era necuviincios ca fiul său să participe la o ceremonie care sărbătorea nașterea fratelui său mai mic, pe care cândva va fi obligat să-l execute. Era o fatalitate pe care nu o putea împiedica nimeni, și cu atât mai puțin el, sultanul.

Înainte de a pleca, Soliman îl chemă pe Mustafa, îl mângâie pe obraz și îl sărută pe frunte.

— Sunt mândru de tine, fiule!

În ochii micului prinț se citea încântarea. Mustafa era frumos și bine făcut. Soliman descoperi o oarecare asemănare cu Gülbahar, ceea ce îi mai răci entuziasmul. Nu, hotărât lucru! Moștenitorul său nu va participa la ospăț. La zece ani, trebuia să se culce devreme. Își dădu seama cu o ușoară stânjeneală că voise să găsească un pretext ca să îl îndepărteze.

— Pe curând, Mustafa!

Soliman plecă. Mâine dimineață, devreme, se va duce să îi vadă pe Roxelana și pe micul Mehmed, și ea îl va ajuta să uite de problema lui de conștiință.

17

Pentru Soliman, zilele și nopțile se scurgeau senine, blânde și liniștite. Fericirea sa înfrumusețea urâțenia iernii, negurile și viscolele sale. Ceața densă căpăta nuanțe sidefii, zăpada devenea un strat de argint, viscolele și vântul cântau, lungimea nopților prelungea plăcerile și voluptățile, iar zilele scurte, strivite între umbrele zorilor și cele ale serii, i se păreau cu atât mai prețioase.

Căpătase obiceiurile unui orășean înstărit, care nu avea nevoie să muncească și care își petrecea marea parte a timpului lângă soția unică și adorată. Dragostea lor exclusivă era asemănătoare unui văl luminos și diafan care îi punea la adăpost de restul lumii. *Kislar agasi* veghea să nu fie deranjați.

Dar, în afara cercului lor magic, fericirea aceasta neumbrită de nimic provoca critici. Padișahul își neglija treburile de stat. Încetase să mai prezideze întrunirile Divanului. Trecuseră luni întregi fără ca el să mai fi inspectat unitățile militare sau să fi vizitat orașele din apropierea capitalei, ceea ce tatăl său nu uitase niciodată să facă. Doar vineri, zi de sărbătoare pentru musulmani, se ducea cu mare pompă să se roage la moscheea Sfânta Sofia, defilând în mijlocul unui cortegiu alcătuit din trupe în ținută de gală și încadrat de soldați din gardă cu căști împodobite cu pene înalte. Aceștia alcătuiau un fel de zid în mișcare care îi împiedica pe oamenii strânși de fiecare parte a străzii să-și vadă suveranul. Întors la Yeni Serai, sultanul oferea, conform protocolului, un

ospăț demnitarilor imperiului. Fiind mereu nerăbdător să se întoarcă la Eski Serai, lângă Roxelana, renunțase să mai dea banchete.

La Constantinopol, oamenii de rând, care nu îi cruțau pe înalții demnitari atunci când aceștia nu se conformau tradițiilor, îl numeau în batjocură „bărbatul cu o singură femeie". Pentru turci, care aveau un cult al virilității, al superiorității masculului asupra femeii, comportamentul lui Soliman față de Roxelana friza sacrilegiul. Ei nu concepeau ca un sultan care are la dispoziția sa sute de odalisce tinere și frumoase poate să le neglijeze din dragoste pentru o femeie, oricare ar fi calitățile acesteia. Până și ienicerii, cei mai disciplinați soldați ai imperiului, începeau să murmure.

Orbit de pasiunea lui pentru Roxelana, Soliman îi cedase practic puterea marelui-vizir, care beneficia de întreaga sa încredere. Colegii lui Ibrahim, roși de invidie, îi condamnau tinerețea și lipsa de experiență, dar nu îndrăzneau să îl critice în fața sultanului.

Spre surprinderea tuturor celor care îl pândeau în așteptarea unui pas greșit, noul mare-vizir conducea treburile imperiului cu o siguranță uluitoare.

Înainte de plecarea lui Ahmed în Egipt, Ferhat Pașa îi făcuse o vizită secretă și îl asigurase că beneficiază pe mai departe de tot sprijinul lui.

— Ca și tine, frate, sunt ultragiat de suficiența și de trufia acestui homosexual imperial, care își arogă puterile unui vicesultan. În tinerețea mea, am învățat că puterea otomană se bazează pe trei stâlpi: armata, administrația și religia. Astăzi, cei trei stâlpi sunt: Roxelana, Ibrahim și Soliman. Observă, te rog, frate, că sultanul e ultimul de pe listă !

Apoi adăugase:

— Îți înțeleg amărăciunea, Ahmed. Dar timpul lucrează în favoarea noastră. Ibrahim și turma lui de intriganți vor fi măturați de furtuna mâniei noastre.

Ferhat își coborâse glasul:

— Pereții au urechi. Ascultă-mă bine, frate! Aici, la Constantinopol, se pregătesc evenimente importante. Ienicerii sunt prelucrați de oamenii mei. Aga lor îmi este prieten. Când roadele vor fi coapte, vom trece la acțiune. Ienicerii se vor ridica împotriva lui Soliman. În Egipt, tu trebuie să-ți pregătești trupele să se revolte simultan cu ale noastre. Simultaneitatea mișcărilor ne va asigura victoria asupra lui Soliman și a drăgălașului său. O dată ce sultanul va fi răsturnat de la putere și noi îi vom lua locul, ne vom împărți domeniile. Tu vei lua Egiptul și Orientul Mijlociu, iar eu voi păstra Anatolia și Rumelia. E echitabil, nu-i așa ?

Ibrahim auzise despre acest conciliabul, fără a-i cunoaște subiectul. Vechea prietenie dintre cei doi demnitari putea furniza o explicație plauzibilă: o discuție inofensivă de rămas-bun înaintea unei despărțiri îndelungate.

Dar tânărul Ibrahim era înzestrat cu o intuiție care avea să-l slujească din nou. Cunoscând reputația lui Ferhat, el puse pe urmele lui câteva „umbre" care nu îl mai slăbiră. Cumnatul sultanului observă că era urmărit și reacționă în consecință. Discuțiile lui Ferhat cu prietenii săi, demnitari ca și el, se desfășurară în sala Divanului și în cursul unor recepții oficiale. Cuvintele schimbate cu aceste prilejuri nu puteau fi auzite. Prevăzător, Ibrahim îi propuse sultanului îndepărtarea lui Ferhat din Constantinopol. Soliman, care îl detesta pe acest cumnat renumit pentru perfidia sa, îi acceptă sugestia.

— Ocupă-te de problema asta, Ibrahim ! Ai mână liberă !

Marele-vizir găsi o soluție elegantă. Îl rechemă la Constantinopol pe Kassim Pașa, beilerbeiul Anatoliei, și îl înlocui cu Ferhat. Deși înfuriat de această avansare care îi strica socotelile, Ferhat se supuse și se instală la Amasia, unde se afla reședința misiunii sale.

Încrezător în Ibrahim, care prelua energic frâiele guvernării, sultanul se lăsă în voia plăcerilor pe care i le dăruia Roxelana. Își petrecea aproape fiecare zi la Eski Serai. Pentru a-și ascunde absențele de la Yeni Serai, puse ca în

sala Divanului, în partea superioară a peretelui opus intrării, să se facă o fereastră zăbrelită de unde putea urmări întrunirile consiliului fără a fi văzut. Nimeni nu se lăsă păcălit, dar aparențele erau astfel salvate.

Marele-vizir era copleșit de onoruri. Deținea sigiliul imperial – fapt excepțional –, un stindard* cu șase cozi de cal, cu una mai puțin decât al sultanului. Sangiacbeii – sau coloneii – aveau dreptul la o coadă, beilerbeii – sau generalii-colonei – arborau două sau trei cozi, iar vizirii, patru.

Ibrahim dispunea de o autoritate considerabilă. În aceeași calitate cu sultanul, el putea să comande armatele, să ordone executarea miniștrilor, ambasadorilor și criminalilor, să promulge legi, să facă dreptate cu ajutorul acelor *ulema*, juriști de mare prestigiu, să trateze cu puterile străine și să-l reprezinte pe sultan în timpul absenței acestuia.

Se întreba deseori dacă, prin acest val de promovări, onoruri și înzestrări, Soliman nu încerca să se răscumpere pentru locul din ce în ce mai mare pe care i-l acorda în inima lui Roxelanei, în detrimentul prietenului său.

Spre deosebire de predecesorii lui însă, el nu se temea de destituire, nici de condamnarea la moarte, deoarece sultanul jurase în fața lui Dumnezeu că îi acordă imunitate absolută: „Atâta vreme cât trăiesc eu, tu nu vei fi ucis, indiferent de împrejurări..."

Mehmed, bebelușul vioi, delicat și fermecător, îl încânta pe Soliman, care îl așeza pe genunchii săi și îl mângâia.

— E blând ca un miel, băiețelul ăsta al meu ! Îi lipsește ferocitatea strămoșului său Mehmed al II-lea ! spunea el râzând.

— Are tot timpul să ajungă așa, răspundea Roxelana, privind cu mândrie și dragoste micuța făptură care îi dăruise, pe

---

* Pierzându-și în cursul unei bătălii stindardul, unul dintre primii sultani ai dinastiei Osman tăiase cu sabia coada unui cal, o legase de vârful lăncii sale și le strigase soldaților să-l urmeze (n.a.).

lângă bucuria de a fi mamă, poziția de invidiat de cadână-sultană. Va fi mare, puternic și strălucitor ca tine ! adăugă ea.

Soliman descoperise în fiul lui o jucărie de care nu reușea să se sature. În schimb, Roxelana încetase să mai fie jucăria sultanului și își dezvăluia treptat temperamentul aprins și combativ. Spiritul de independență și francheţea ei aveau de ce să descumpănească. Schimbătoare ca o zi de primăvară, ea trecea de la tristețe la veselia unei copile. Dispoziția ei bizară îl încânta pe sultan. Obișnuit să nu vadă în jurul său decât spinări încovoiate, descoperise în Roxelana o ființă care nu înfrumusețea realitatea ca să îi facă plăcere și care îndrăznea chiar să îl contrazică. Ea avea însă și simțul echilibrului, asociat cu un talent diplomatic care îi îngăduia să se exprime liber, fără a depăși măsura. Felul ei de a vorbi pe față îl șoca frecvent pe sultan, care însă înțelegea că sub aparența aceasta de nesupunere se ascundeau o dragoste și o loialitate neștirbite.

Într-o zi de vară, se plimbau pe aleile grădinii rezervate membrilor familiei imperiale. Căprioare domesticite se apropiau de Roxelana, o priveau cu ochii lor umezi și adulmecau cu botul mâncarea pe care nu uita niciodată să le-o aducă.

Această inactivitate fericită îl apăsa din când în când pe sultan, care simțea nevoia să-și cheltuiască energia într-un mod mai brutal.

— Aș avea chef de o vânătoare de mistreți, spuse el visător. În împrejurimile Adrianopolului sunt păduri pline de vânat. Cred că o să merg într-una din zilele astea.

— Aș fi așa de fericită să te însoțesc ! exclamă Roxelana. În Polonia am vânat deseori mistreți.

Soliman se opri, uluit.

— Tu, ai vânat mistreți ? Glumești !

— În cursul unei vânători din astea, calul meu s-a speriat și a luat-o la galop. Ioan Zápolya, guvernatorul Transilvaniei, m-a salvat de la o moarte sigură.

— Nu-mi vine să cred !

— Și totuși, așa a fost ! Viața ar fi destul de monotonă fără unele peripeții.

— O femeie să meargă la vânătoare de mistreți ?

— De ce nu ? replică ea, sfidătoare.

— Fiindcă legile noastre islamice le interzic femeilor asemenea fantezii. Dacă te-aș lua la vânătoare, aș atâța tăciunii revoltei ! Să nu mai vorbim de absurditatea asta !

Era prima dată când Roxelana vedea chipul stăpânului ei înroșindu-se de mânie. Ca să-l îmblânzească, ea izbucni în râs.

— Nu te supăra, soarele meu ! Voiam doar să fiu mereu lângă tine. Știu că e o dorință irealizabilă, că locul meu e aici, între pereții acestui palat !

Tristețea ce se ghicea din plin sub această aparență de bună-dispoziție nu îi scăpă sultanului. Pentru a-și răscumpăra brutalitatea, îi făcu o concesie.

— După ce mă întorc de la Adrianopol, îți promit că ne plimbăm cu barca pe Bosfor.

Chipul Roxelanei se lumină. Ametită de bucurie, bătu din palme.

— Eram sigură că într-o bună zi o să te înduri să mă iei cu tine ! Sunt atât de fericită că-mi vine să sărut urmele pașilor tăi !

Exaltarea ei îl impresionă. De la fereastra ce dădea spre grădină, sultana-validé observase scena cu iritare. Când Soliman îi făcu vizita zilnică, obicei pe care și-l luase de când, practic, se stabilise la Eski Serai, mama lui îl primi cu un zâmbet amar pe buzele-i subțiri și strânse.

— Sunt decepționată ! Profund decepționată !

Soliman intuia motivul supărării ei, dar se prefăcu mirat.

— Nu te înțeleg, mamă.

— Ai ajuns unul dintre sultanii aceia trândavi care merg pe urmele foștilor regi ai Persiei. Ei și-au pierdut tronul și viața fiindcă s-au dedat plăcerilor haremului, neglijând datoriile suveranității. Gândește-te la parvenitul ăla de Ismail Savafi care a smuls sceptrul din mâna regelui Șirvan, uitat

astăzi de toți. Vrei să-i împărtășești soarta ?

— Temerile tale sunt deșarte și reproșurile nemeritate. Imperiul este bine condus și treburile de stat nu au de suferit. Aș vrea să-ți pun o întrebare, mamă. Fericirea mea te întristează ?

— O fericire construită pe ruina prestigiului tău mă doboară !

— Mamă, primul meu vizir este un om de stat înțelept și conștiincios. Comportarea lui îmi depășește cele mai mari așteptări. Îngăduie-mi să mă retrag, mamă !

Soliman o salută cu respect și ieși. Optimismul lui nu era în întregime justificat. Se pregăteau evenimente grave. La suprafață, imperiul se bucura de o perioadă de pace cântată de poeți, dar deloc apreciată de militarii care nu visau decât la războaie și la jafuri.

Ibrahim exercita de un an funcția de șef al guvernului, când sultanul, mulțumit de eminentele sale servicii, hotărî să-i acorde mâna surorii sale mai mici, Hadice. Aceasta primi vestea cu bucurie, deoarece reputația frumuseții bărbătești a lui Ibrahim îi ajunsese de mult la urechi. Soliman hotărî ca nunta să fie sărbătorită cu mare pompă. Intrarea răsunătoare a lui Ibrahim în familia imperială îi consolida poziția și spulbera cu totul speranțele celor care scontaseră pe uzura rapidă a puterii sale. Ceremonia nunții fu precedată de petreceri oficiale și populare care durară nouă zile. Mai multe petreceri de o splendoare nemaivăzută avură loc la palatul marelui-vizir, la hipodrom, în piața din fața Sfintei Sofia, în fața bazarurilor și în principalele piețe ale capitalei. Ospețele se țineau lanț. Populația și garnizoana Constantinopolului își primiră partea lor de mâncăruri, dulciuri, fructe și băuturi dulci. Mulțimea fu distrată cu spectacole în plină stradă. Dansatori, muzicanți, dresori de urși, povestitori de istorioare hazlii, înghițitori de săbii, scamatori și *karaghiozi** recoltau aplauze frenetice.

---

* Spectacol foarte apreciat în Turcia, alcătuit din teatre de păpuși și din umbre chinezești (n.a.).

Ibrahim voia să-și sporească popularitatea. Nevestele înalților demnitari sărbătoreau fericitul eveniment în spațiul închis al haremului.

La ultimul banchet, prezidat de Soliman – cinste pe care nu o acorda decât în mod excepțional –, Ibrahim îi servi un sorbet într-o cupă făcută dintr-un singur turcoaz. În prezența sultanului și a tuturor invitaților săi, marele-vizir declară cu emfază:

— Nu a mai fost niciodată vreo petrecere la fel de măreață ca la nunta mea!

Descumpănit de lăudăroșenia aceasta, Soliman îl întrebă:

— Cum adică?

Prezența de spirit a marelui-vizir se dovedi la înălțime:

— O, venerate padișah, nunta mea a fost onorată de prezența lui Soliman, împăratul-împăraților, apărătorul Islamului, stăpânul Meccăi și al Medinei, al Damascului și Alexandriei și Mare Calif. La petrecerile tale nu o să-ți poți invita niciodată un personaj de rangul tău, fiindcă așa ceva nu există!

Sultanul zâmbi, amuzat de replică.

— Ibrahim, explicațiile tale m-au satisfăcut pe deplin!

Dușmanii marelui-vizir oftară dezamăgiți. Se mai pierduse un prilej de a asista la căderea lui.

În cea de-a noua zi, Ibrahim se prezentă cu mare pompă la Eski Serai pentru a-și întâlni soția. O festivitate de mari proporții îi strânse laolaltă pe poeții cei mai renumiți, care recitară versuri, cinstindu-l pe sultan și pe tinerii căsătoriți. Apoi Soliman îi căsători pe Hadice Hanum și pe favoritul lui. Cuplul, înconjurat de un cortegiu minunat, se întoarse la palatul marelui-vizir. Astfel luară sfârșit ceremoniile de nuntă.

A doua zi, Soliman și Ibrahim plecară la Adrianopol. Pentru a se odihni după aceste sărbători îndelungate, organizară o vânătoare de mistreți. Într-o seară, în timpul unei cine în doi, un curier epuizat sosi de la Constantinopol pentru a-l anunța pe Marele Senior că Roxelana, cadâna-sultană, născuse un al doilea băiat.

Strălucind de bucurie, Soliman puse să se înșeueze caii și, urmat de Ibrahim, porni în galop spre capitală. După o cavalcadă frenetică, sosi la Eski Serai în zori. Ibrahim își continuă drumul, în timp ce Soliman se năpustea spre apartamentul Roxelanei...

Nașterea micului Selim, deși îmbucurătoare pentru cuplul imperial, trecu aproape neobservată de locuitorii Constantinopolului. Fiind al treilea fiu al sultanului, el nu avea nici o șansă de a încinge sabia lui Osman, deoarece frații lui mai mari, Mustafa și Mehmed, se bucurau de o sănătate dătătoare de siguranță în ce privește continuitatea dinastiei.

Roxelana învinse în sfârșit împotrivirea sultanului de a o lăsa să iasă din harem. După cum făgăduise și după multe ezitări, o duse la palatul lui de vară de la Uskudari – fostul Hrisopolis –, localitate estivală așezată pe țărmul asiatic al Bosforului. Seraiul imperial se înălța în mijlocul unei grădini paradiziace. Ferestrele ofereau o priveliște magnifică asupra Constantinopolului. Vile frumoase se înșirau ca niște perle pe malul mării. Partea comercială a orașului, locuită de oamenii de rând – turci, armeni, iranieni și sirieni –, era izolată de cartierul rezidențial.

Traversarea Bosforului cu barca imperială, pusă în mișcare de doisprezece vâslași îmbrăcați în stacojiu, îi făcu o nespusă plăcere Roxelanei. Aventura însă se opri aici, deoarece, abia ieșită din Eski Serai, trebui să se închidă între pereții altui harem, izolat, luxos și monoton. Pentru Roxelana, această plimbare era totuși începutul unei libertăți de mișcare pe care era hotărâtă să o obțină cu orice preț. Viața ei se desfășura, tihnită și idilică, între un bărbat care o idolatriza și doi copii adorați. Dar ambianța mohorâtă a seraiului o apăsa din ce în ce mai rău.

Avea să împlinească douăzeci de ani. Frumusețea ei căpătase o strălucire care îi atrăsese o reputație considerabilă. I se spunea deja „Divina Roxelana“. Favoarea crescândă de care se bucura provocă interesul curților străine. Se

vorbea de ea la Roma și la Paris, la Madrid și la Praga, la Cairo și la Belgrad. Demnitarii imperiului îi trimiteau cadouri scumpe. Soliman îi lăsa în pace, deoarece reputația Roxelanei dădea strălucire propriei glorii.

După două luni petrecute la Uskudari, se întoarseră la Constantinopol. Soliman voia să asiste la recepția pe care sultana-validé o dădea în cinstea ginerelui ei Ibrahim. Soliman insistase mult pentru a obține consimțământul mamei sale, care se arăta rezervată în privința admiterii marelui-vizir în anturajul ei. Bătrâna doamnă ceru ca toți ginerii ei împreună cu soțiile să fie prezenți la această reuniune de familie. În acest fel, voia să-i dea a înțelege favoritului fiului ei că îl tratează pe picior de egalitate cu cumnații lui.

Deși, în calitate de sultan și de cap de familie, Soliman ar fi trebuit să ajungă ultimul la petrecere, preferă să îi cedeze această onoare prietenului său, deoarece se temea ca bătrâna lui mamă să nu îi facă o primire mai curând rece. Pentru a o sili să-l trateze cu bunăvoință, Soliman se străduí să fie amabil cu cumnații lui, cu toate că îi disprețuia. Relațiile dintre Roxelana și sultana-validé se amelioraseră de la nașterea lui Selim. Hafsa Hatun acorda maternității o importanță deosebită. Încercase de mai multe ori să înmoaie intransigența fiului ei față de Gülbahar, dar se lovise de un refuz categoric.

Apariția lui Ibrahim, însoțit de Hadice, făcu senzație. Prințesele imperiale cunoșteau renumele de bărbat frumos al favoritului, ceea ce explica pasiunea fratelui lor, dar realitatea depășea de departe cele mai măgulitoare așteptări.

„Are frumusețea diavolului", își zise sultana-validé, frapată de înfățișarea ultimului ei ginere, ce părea să fi întrunit toate perfecțiunile naturii umane, cărora li se adăuga un farmec irezistibil. „Acum înțeleg de ce mi-a subjugat fiul."

Malfiruz și Turhan îl contemplau, zăpăcite de prezența sa strălucitoare. Până și Kassem, care își idolatriza soțul, constată că Mustafa făcea figură jalnică pe lângă marele-vizir.

Cea mai tulburată fu însă Roxelana, care, după ce

trăise câțiva ani la Roma și admirase capodoperele sculpturii grecești, găsea termeni de comparație în acest sens. Ibrahim semăna surprinzător de mult cu o statuie a lui Apolo, una dintre cele mai admirabile piese ale colecției prințului Colonna. Spre deosebire de acest zeu grec imobilizat în marmură, marele-vizir emana un farmec prestigios. După ce își petrecuse anii din urmă la Eski Serai, printre eunucii dezgustători și cunoscuse un singur bărbat sub trăsăturile lui Soliman, Ibrahim îi făcu impresia unui zeu întruchipat care se distra provocând năuceala femeilor. Pentru Roxelana, fu un șoc emoțional, pe care izbuti doar cu greu să îl depășească și să îl controleze. Nu mai simțise niciodată așa ceva. Oare se îndrăgostise ?

Față de soțul ei, Hadice era de o mediocritate jalnică.

Că Soliman fusese vrăjit de Ibrahim nu era, așadar, deloc de mirare. Datorită privilegiilor și puterii sale, el își putuse oferi acest exemplar de rasă, această minune.

Imaginația Roxelanei se înfierbânta. Apolo, sub trăsăturile lui Ibrahim, fusese exilat în acest colț al Turciei, deoarece încercase să i-o răpească zeului zeilor pe Ganimede. Ipoteză romanescă, inspirată de basmele mitologice ce hrăneau adesea visurile Roxelanei.

Ibrahim simțea instinctiv intensitatea privirii favoritei ațintită asupra lui, dar se făcu că nu observă nimic. Înțelese că îl dorea. Revelația aceasta îl îngrozi. Dacă Soliman descoperea că prietenul lui stârnise pasiunea în inima Roxelanei, această întâlnire ar avea un sfârșit tragic. Din fericire, sultanul și cumnații săi presupuneau că interesul suscitat de Ibrahim printre nevestele lor se datora exclusiv curiozității provocate de intrarea unui nou membru în familia lor.

Roxelana era înspăimântată de complexitatea și violența sentimentelor ei. Se învățase să-l urască pe acest bărbat înainte de a-l fi cunoscut personal, și acum, că se afla în apropierea lui, cădea pradă farmecului său. Se vedea strânsă la pieptul lui în timp ce el o poseda. „Mai ales asta

nu !“ își zise ea, îngrozită. Dragostea lor ar fi atras după sine o avalanșă de nenorociri. Roxelana refuza chiar și să se gândească la urmările unei intrigi sentimentale. Trebuia să-l alunge pe Ibrahim din mintea, inima și imaginația ei, să refuleze, să înăbușe efuziunile, să stingă incendiul înainte ca el să ia proporții prea mari. Trebuia să îl urască pe acest bărbat, care nu îi putea aduce decât nefericire și ruină. Instinctul o împingea spre el, în timp ce rațiunea îi poruncea să-l îndepărteze de ea, de gândurile și visurile ei.

Între timp, conversația banală și dezlânată se învârtea în jurul vremii, a grădinăritului, a pietrelor prețioase și a literaturii. Hadice recită câteva poezii de Falzi, Bâki și Fighani.

Dar, din spatele zâmbetelor politicoase, mesenii se pândeau, se observau și se spionau. Deși jenat de prezența neliniștitoare a Roxelanei, Ibrahim arunca pe ascuns priviri spre Ferhat Pașa, ca și cum ar fi vrut să descifreze pe figura acestuia sumbrele sale planuri. Mustafa l-ar fi sugrumat, dacă ar fi putut, cu propriile mâini pe favoritul imperial care îi furase postul de mare-vizir. Surorile sultanului, cu excepția lui Hadice, care își adora soțul, îi urau deopotrivă pe Roxelana și pe Ibrahim, acești doi intruși care acaparaseră afecțiunea fratelui lor. Fin cunoscător al firii umane, Soliman „simțea“ pasiunile și furia ce mocneau sub măștile placide ale mesenilor.

Sclavii aduceau dulciuri, zaharicale, înghețate parfumate, fructe și sorbeturi. Ca să îi facă plăcere fiului ei, sultana-validé îi zâmbea lui Ibrahim, dar îi vorbea puțin și abia de îi răspundea. Roxelana se întrebă cum resimțea marele-vizir această ostilitate prost deghizată. Cu siguranță că era sensibil la ea, dar afișa o seninătate desăvârșită. Toată seara, nu schimbă cu cadâna-sultană decât câteva cuvinte fără însemnătate. Această indiferență o enervă pe Roxelana, care ar fi vrut să știe dacă era reală sau prefăcută.

Vizita marelui-vizir și a soției sale dură două ceasuri, apoi cei doi se retraseră înaintea lui Soliman, așa cum le recomandase acesta. După plecarea lor, Hafsa Hatun privi

cu răceală somptuoasele cadouri oferite de tânărul cuplu – tăvi de aur, mătăsuri, bibelouri chinezești –, etalate pe o masă venețiană de lângă ușă și, fără a le atinge, de parcă ar fi fost otrăvite, le împărți fiicelor ei și Roxelanei.

Recepția aceasta o obosise. Prezența lui Ibrahim, oaspete nedorit, îi lăsase un gust amar. Hafsa Hatun regreta că dăduse ascultare capriciilor fiului ei acceptând vizita aceasta dezonorantă.

— Deschideți ferestrele ! le porunci sclavelor sale. S-a făcut înăbușitor aici ! spuse ea, privindu-l fix pe sultan.

Soliman se făcu a nu înțelege aluzia jignitoare a mamei sale.

— Să mergem, Roxelana, spuse el. E târziu.

Se retraseră în apartamentul sultanului, unde ea își petrecea nopțile când acesta se afla la Eski Serai. Ambianța apăsătoare a seratei zdruncinase buna-dispoziție a lui Soliman, care se lăsă dezbrăcat în tăcere.

În timp ce își scotea podoabele, așezată la măsuța de toaletă, Roxelana privea în oglindă silueta înaltă și subțire a sultanului. Și-l imagină îmbrățișându-și favoritul. Fu cuprinsă de un val brusc de gelozie și ură față de Ibrahim, care i se dăruia sultanului. În loc să le facă fericite pe femei, acesta se deda unor practici respingătoare. Experiența ei personală cu doamna Rebia nu îi schimbase gusturile.

Totul o îndepărta de acest bărbat pe care l-ar fi vrut numai pentru ea. Cum ar fi reacționat Soliman, dacă ar fi bănuit sentimentele pe care le nutrea soția lui față de favoritul său ? Ar fi poruncit oare execuția acestor două ființe pe care le adora deopotrivă, dar pe fiecare în felul ei ?

Roxelana înțelese în clipa aceea ce reprezenta haremul pentru turci. El desființa toate ispitele capabile să provoace complicații în sânul familiilor lor sau, cel puțin, așa își închipuiau ei. Sultana-validé își asuma riscuri mari primindu-și ginerii în apartamentul ei în prezența fiicelor sale. Apariția unui bărbat ce întrunea calitățile extraordinare ale lui Ibrahim ar fi tulburat apele cele mai liniștite.

Gândurile Roxelanei fuseră întrerupte de intrarea lui *kislar agasi* care aducea un mesaj urgent din partea marelui-vizir. Soliman desfăcu în grabă pergamentul și, de la primele rânduri citite, se încruntă.

— Ce ? ! exclamă el.

Roxelana și *kislar agasi* îl priveau, intrigați, dar fără a îndrăzni să-i pună întrebări.

Sultanul fu cel care sparse tăcerea.

— Ibrahim mă anunță că Ahmed Pașa s-a revoltat împotriva autorității mele și s-a proclamat sultanul Egiptului ! Ibrahim a luat deja măsurile necesare ca să-l neutralizeze.

Soliman azvârli pergamentul pe o măsuță.

— Agenții lui Ibrahim îi supraveghează îndeaproape pe anumiți membri ai Divanului pe care îi bănuia că sunt înțeleși cu Ahmed. Ibrahim a strâns indicii care dovedesc că Ferhat Pașa joacă un rol suspect în afacerea asta.

Soliman se uită la *kislar agasi* și îl expedie. Nu voia ca „șeful fetelor" să fie pus la curent cu ceea ce avea să urmeze. Apoi continuă, adresându-i-se Roxelanei:

— Ca să-l izoleze pe Ferhat de acoliții săi, Ibrahim propune ca funcția de beilerbei al Anatoliei să-i fie luată și să i se încredințeze administrația unui oraș de mai mică importanță din Rumelia, de exemplu Semendria. În târgul ăsta i-ar putea controla mai ușor mișcările. Pretextul l-a și găsit: abuzurile și măsurile nedrepte ale lui Ferhat au provocat plângeri din partea supușilor săi. Ibrahim nu a dat dispoziții împotriva lui înainte de a-mi cere autorizația, deoarece Ferhat face parte din familia imperială. Ce părere ai, Roxelana, despre afacerea asta ?

Ea fu plăcut surprinsă auzindu-l pe sultan cerându-i părerea.

— Înțelepciunea ta va găsi o soluție mai bună acestei probleme, răspunse ea cu modestie, pentru a nu da impresia că voia să se amestece în treburile de stat.

Sultanul insistă:

— Intuiția ta, Roxelana, nu-ți spune nimic despre ce se va întâmpla ?

Soliman abia își stăpânea furia.

— Să-i ierți pe demnitarii prinși asupra faptului e cea mai proastă politică, Roxelana. Ar fi trebuit să-l execut pe Ahmed după ce căpătasem dovezile legăturilor lui cu Veneția.

— Nu e niciodată prea târziu ca să-i pedepsești pe trădători ! spuse Roxelana cu fermitate.

— Ăsta-i răspunsul pe care-l așteptam de la tine !

Soliman îi trimise un mesaj lui Ibrahim: *„Acționează cum crezi că e mai bine. Am încredere în tine."*

În zilele următoare, din Egipt sosiră știri îngrijorătoare. Intrigile lui Ahmed dădeau roade. La Cairo, mamelucii îmbrățișară în masă cauza sa și îi masacrară pe ienicerii din gardă. Rebelul trimise soli la papă, la marele maestru al Ordinului Sfântului Ioan și șahului Ismail al Persiei, cerându-le ajutorul, oferindu-le în schimb concesii teritoriale și politice importante. Bătu monedă cu numele lui și îi înștiință pe suveranii străini de ridicarea lui la rangul de sultan.

Calmul afișat de Ibrahim în cursul întrunirilor Divanului îl surprindea pe padișah. Marele vizir își făcea însă jocul cu virtuozitate. În timp ce organiza un corp expediționar ce urma să atace forțele armate ale lui Ahmed, el pregătea în taină o lovitură de teatru menită să pună rapid capăt rebeliunii.

La Constantinopol, revolta lui Ahmed avu repercusiuni ce ajunseră până în sânul familiei imperiale. Furtuna izbucni când sultana-validé, de obicei extrem de ponderată, îi trimise un mesaj evident fiului ei, invitându-l la ea.

Bătrâna doamnă îl primi cu răceală. Lângă ea, Malfiruz, soția lui Ferhat, cu ochii în lacrimi, îl ațintea cu o privire acuzatoare. La început, Hafsa Hatun se exprimă pe un ton moderat.

— Influențat de alții, ai început să-i persecuți sistematic pe membrii familiei tale. Dizgrațierea lui Ferhat a urmat-o pe cea a lui Mustafa. Situația lui Lufti nu e nici ea mai strălucită. E transferat de la un post la altul, ca o persoană neglijabilă.

Sultanul o ascultă răbdător, după care îi puse o întrebare:

— De asta m-ai chemat ?

— Da ! Voiam să-ți vorbesc de Ferhat. Dezonoarea sa se răsfrânge asupra familiei ! Asupra nevestei lui, asupra mea și asupra ta însuți. Supușii tăi au început deja să murmure.

— Pari să fii la curent cu agitația opiniei publice.

— Veștile se răspândesc repede, Soliman. Îți cer să-l pui la loc pe Ferhat în funcția de guvernator al Anatoliei.

Expresia lui Soliman se înăspri.

— Nici vorbă ! Îi voi acorda venituri mari, dar nu va mai părăsi Semendria.

Malfiruz interveni cu violență:

— Mama are dreptate ! Aduci atingere prestigiului propriei familii !

Soliman înălță capul și o pironi pe Malfiruz cu privirile.

— Nu ! Îi pedepsesc pe cei care au abuzat de încrederea mea !

— Faci o greșeală, fiule ! Îi aduci o acuzație gravă cumnatului tău !

Soliman își salută mama și părăsi odaia fără a le răspunde.

Întors la Roxelana, se plânse de atitudinea adoptată de mama lui.

— la apărarea unui trădător !

— Trebuie să o ierți, dragostea mea ! Ea nu cunoaște substratul acestei hotărâri !

— Nici măcar nu s-a gândit să mă întrebe despre motivele care m-au făcut să procedez așa. Urmează orbește sfaturile lui Malfiruz.

Roxelana zâmbi cu indulgență.

— Trebuie să o ierți. Vârsta îi slăbește mintea de la o vreme încoace.

Aruncase deja prima săgeată împotriva lui Hafsa Hatun. Sultanul chibzui îndelung.

— Ai dreptate. Își pierde pe zi ce trece luciditatea. Totuși, nu e chiar așa bătrână.

— Fenomenul ăsta se manifestă uneori prematur, spuse Roxelana. Ea e convinsă că procedează bine, dar mintea ei e rătăcită.

— E trist ! Să asiști la decrepitudinea propriei mame... În afară de tine, Roxelana, și de Ibrahim, nu mă pot bizui pe nici un membru al familiei mele. Copiii sunt prea mici... Am mare încredere în tine, Roxelana !

Când ajunse la Yeni Serai, îl găsi pe Ibrahim care îl aștepta nerăbdător, cu fața luminată de un zâmbet.

— O veste bună, Soliman ! Ahmed e mort !

— Ești sigur ?

— Absolut ! Cei pe care i-am trimis în taină la Cairo s-au strecurat în palatul lui Ahmed în toiul nopții și l-au surprins în pat. După o luptă scurtă, i-au tăiat capul. Lipsiți de șeful lor, mamelucii au depus armele. Uită-te !

Înălță capacul cizelat al unui platou mare din aur pus pe o masă de eben joasă și rotundă și în fața ochilor sultanului apăru capul decapitat și golit de sânge al lui Ahmed. Bine păstrat sub straturile de fard, părea viu.

Un zâmbet satisfăcut ilumină chipul sultanului.

— Iată un spectacol care îmi bucură vederea !

— Ăsta-i sfârșitul pe care îl hărăzesc dușmanilor tăi, indiferent că sunt regi sau țărani ! Nu am îndrăznit să-ți pomenesc de acțiunea asta riscantă înainte de a fi sigur de succesul ei.

Sultanul îl îmbrățișă, exuberant.

— Îți mulțumesc, Ibrahim ! Asta nu înseamnă însă că Egiptul e pacificat. Mamelucii și conducătorii lor tot mai sunt capabili să ridice capul. Acțiunea ta trebuie desăvârșită la fața locului, în Egipt. Revolta lui Ahmed dezvăluie existența câtorva focare ce trebuie lichidate. Sunt ispitit să debarc la Alexandria în fruntea oștii și să nimicesc toate forțele inamice care se opun mai mult sau mai puțin pe față autorității mele.

— Ajunge să-mi dai ordinul să atac dușmanul, să lupt cu el și să obțin victoria !

Soliman își puse mâinile pe umerii prietenului său și răspunse cu seninătate:

— Așa să fie ! Îți încredințez comanda corpului expediționar. Dispui de puteri discreționare.

Cu puțin timp înaintea plecării lui Ibrahim, alte două revolte izbucniră la Alexandria și la Damasc. Poliția secretă semnala totodată o efervescență suspectă în sânul populației Constantinopolului.

— Pacea îi înnebunește pe turci ! spuse Ibrahim, luându-și rămas-bun de la sultan. Pregătește o nouă campanie. E o necesitate absolută.

Rămas singur, Soliman chibzui îndelung la acest sfat. Absența marelui-vizir îl sili să ia din nou frâiele guvernului. Ayas Pașa, numit al doilea vizir, era un excelent executant, dar îi lipseau spiritul de inițiativă și anvergura lui Ibrahim. Singur, era incapabil să se descurce în fruntea guvernului.

18

Acaparat de afacerile de stat, Soliman își petrecea de-acum cea mai mare parte a timpului la Yeni Serai. În pofida iubirii pentru Roxelana și copiii săi, vizitele lui la Eski Serai se răreau. Reținut la palatul imperial, s-a apropiat pe nesimțite, aproape fără să vrea, de Mustafa, fiul său cel mare, care suplinea lipsa lui Mehmed și Selim. Roxelana era conștientă de acest pericol, iar neliniștea ei nu înceta să sporească. O împăcare între Soliman și Gülbahar, deși puțin probabilă, nu trebuia exclusă. Roxelana nu se mai bizuia pe sprijinul sultanei-validé. Atunci când își privea copiii, neliniștea îi strângea inima și lacrimile o năpădeau. Când Soliman venea la Eski Serai să-i mărturisească dragostea lui, se simțea liniștită. Însă era suficient ca el să plece pentru ca senzația de nesiguranță să o asalteze din nou.

Acum își dorea ca Ibrahim să se întoarcă. Prezența lui avea să restabilească vechiul echilibru, îngăduindu-i lui Soliman să-și petreacă cele mai multe zile la Eski Serai. Se întreba uneori dacă dorința ei de a-l vedea pe marele-vizir revenind la Constantinopol nu ascundea în realitate sentimente mai tulburi. Își amintea de prima lor întâlnire și de impresia puternică pe care i-o provocase acesta. Ibrahim îi apărea deseori în vis. Erau vise delirante, erotice, care-i puneau simțurile pe jar. Într-o noapte, când Soliman făcea dragoste cu ea, imaginea lui Ibrahim s-a suprapus peste

chipul padișahului. De atunci o bântuia o spaimă îngrozitoare: să nu rostească numele lui Ibrahim în somn. Căci rațiunea se pierde în labirintul viselor, iar din adâncurile minții țâșnesc în somn toate spectrele ascunse. Îl iubea pe Ibrahim? De multe ori, dragostea înăbușită naște și hrănește ura. Ar fi vrut să știe adevărul, însă confuzia simțurilor o împiedica să afle ce se petrecea în adâncul sufletului ei...

O veste o înnebuni pe Roxelana. Sultana-validé își exprimase dorința de a-l vedea pe nepotul ei, Mustafa. Pentru a-i face plăcere, sultanul îl duse în fața lui Hafsa Hatun. Bătrâna doamnă îmbrățișă copilul, stânjenit de manifestările acestea neobișnuite de tandrețe. Îndepărtat de mama lui, înrolat în școala pajilor, izolat de lumea exterioară, băiatul era uneori invitat la mesele sultanului. Mustafa își adora mama și suferea cumplit din cauza tratamentului pe care i-l acorda sultanul. Primirea călduroasă a sultanei-validé i-a făcut totuși plăcere. Hafsa Hatun l-a ținut în preajma ei până seara, când a fost nevoit să se întoarcă la Yeni Serai.

Această întâlnire a fost comentată îndelung la Curte. Deși Hafsa Hatun îi chema deseori la ea pe micii Mehmed și Selim, se mărginea la a-i privi cu plăcere, să-i îmbrățișeze, apoi să-i trimită înapoi la mama lor. Poate că exista totuși o explicație. Ca toate persoanele vârstnice, suporta cu greu prezența gălăgioasă a doi băieței. Sultana-validé detesta tot ce-i tulbura liniștea. Chiar și plângerile continue ale fiicelor sale o plictiseau.

Absența lui Ibrahim îi oferi tânărului icioglan Rüstem ocazia visată de a se apropia de sultan și de a face o tentativă îndrăzneață pentru a-i cuceri favorurile. Cunoștea regulile jocului. Inițiativa îi aparținea padișahului. El era cel care alegea pajul care trebuia să i se ofere pentru o noapte sau chiar pentru mai multă vreme. În primul caz, capriciul, uitat repede, nu avea urmări. A doua variantă implica o favoare constantă, foarte invidiată, căci îi îngăduia fericitului

ales să urce treptele puterii, să obțină titlul de pașă și o funcție importantă la Curte. Ascensiune clasică, de care doar Ibrahim beneficiase sub domnia lui Soliman.

Noaptea, întins pe salteaua lui alături de alți douăzeci de paji, Rüstem visa cu ochii deschiși. Visa la eforturile pe care trebuia să le facă și la treptele prin care trebuia să le urce pentru a ajunge în vârful ierarhiei. Să primească încă de tânăr titlul de pașă era tot ce-și dorea. Ar obține pe loc privilegii importante: dreptul de a îmbrăca veșmintele somptuoase pe care sultanul nu le purta decât o singură dată; ar primi daruri ce i-ar permite să trăiască decent, chiar dacă veniturile personale nu erau suficiente; ar fi invitat la festinurile oferite de sultan; ar avea acces la funcțiile cele mai înalte; ar participa la anumite întruniri ale Divanului; ar primi zilnic zece pâini albe de cea mai bună calitate, dintre cele preparate de cei două sute de brutari ai sultanului; ar avea dreptul la onoruri militare; eventual s-ar putea căsători cu o odaliscă imperială; ar fi răsplătit cu un flacon de apă sfințită în care și-a înmuiat sultanul pulpana mantiei sfinte în timpul Ramadanului.

Dar, pentru a obține toate acestea pe calea normală, i-ar fi trebuit douăzeci de ani de eforturi neîncetate, înfruntarea pericolelor mai multor campanii militare și ar fi trebuit să se distingă ca administrator. În vreme ce împărțind patul cu sultanul ar obține toate avantajele fără să mai aștepte atât de mult.

Cu prilejul băii de aburi și-a pus în aplicare planul conceput cu atâta grijă. În timp ce-l masa, îl săpunea și-l spăla pe sultan împreună cu alți trei tovarăși, începu să-și frece trupul gol de cel al lui Soliman. Acesta observă, amuzat, excitația adolescentului. Pentru el era o noutate să fie asaltat în felul acesta, dar nu-i displăcea deloc. Sângele i se încălzi repede. Când a ieșit din baia călduță, băieții s-au apucat să-i usuce corpul musculos cu prosoape moi. Rüstem a îngenuncheat în fața lui să-i usuce picioarele. Deodată, sultanul simți mângâierea limbii lui, un du-te-vino al buzelor lui calde, care întârziau pe părțile cele mai sensibile ale trupului său.

Simțurile lui, biciuite de mișcările repetate ale adolescentului îngenuncheat la picioarele lui, îl aduseră într-o asemenea stare de excitare, încât valurile de voluptate, însoțite de frisoane dezlănțuite, i-au inundat întreaga ființă. Slobozind substanța vie, puse mâna pe capul blond, transpirat și cârlionțat al lui Rüstem. Ceilalți trei paji își continuară treaba de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

În noaptea aceea, Rüstem a cunoscut așternutul împărătesc. Marele eunuc alb era încântat. Până la urmă, unul dintre pajii lui reușise să se facă remarcat de padișah ! Ca de obicei, mulțumirea Marelui Stăpân se traducea printr-o întărire a propriei influențe. De-acum îi putea ține piept lui *kislar agasi*, care pretindea că e singurul furnizor de carne proaspătă al sultanului. Monopolul lui Ibrahim era, în sfârșit, eliminat.

Soliman își împărțea acum nopțile între Eski Serai și Yeni Serai. Pasiunea sa recentă pentru tânărul Rüstem a fost observată cu mare interes. Vestea s-a împrăștiat repede. Dușmanii lui Ibrahim erau în culmea fericirii. Prevedeau crepusculul influenței lui asupra sultanului. Chiar și sultana-validé a fost înștiințată, pe ocolite, despre ceea ce se petrecea la palatul imperial. Deși nu fusese niciodată de acord cu asemenea relații, a aflat vestea cu o oarecare satisfacție, amestecată cu presimțiri sumbre. Sfârșitul domniei lui Ibrahim n-ar putea fi urmat de tirania sentimentală a acestui paj de o frumusețe atât de amețitoare încât cunoscătorii o atribuiau puterilor prințului Infernului ? Sultana-validé spera ca vârsta fragedă a noului favorit și lipsa lui de experiență să nu-i îngăduie să recurgă la artificii capabile să-l subjuge pe fiul ei, așa cum făcuse Ibrahim.

Așteptarea febrilă a curtenilor a fost potolită de măsura luată de sultan. Acesta s-a gândit că marele-maestru al Grajdurilor imperiale merita o promovare. L-a numit beilerbei în Siria și l-a instalat în locul lui pe Rüstem. La șaptesprezece ani, pajul a avut bucuria neînchipuită de a primi titlul de pașă și o demnitate în Casa Imperială. Îndrăzneala îi folosise.

Roxelana a aflat ultima de pasiunea sultanului pentru Rüstem, copilul acesta ajuns printr-o atingere de baghetă magică marele-maestru al Grajdurilor. Noul capriciu al lui Soliman a consternat-o și a alarmat-o, dovedindu-i nestatornicia acestuia. A înțeles că nimic nu e câștigat pentru totdeauna.

Intrarea lui Rüstem în joc risca să compromită echilibrul instabil deja existent și să introducă o nouă necunoscută în ecuația relației lor. Exista de asemenea pericolul ca sultanul să poată fi atras de partizanii lui Gülbahar.

Doamna Rebia și *kislar agasi* o informaseră, separat, pe Roxelana de această nouă complicație pe care sultana-validé o cunoștea deja. Favorita a interpretat tăcerea lui Hafsa Hatun în această afacere ca pe o încuviințare. Aceasta spera ca Rüstem să contribuie nu numai la stăvilirea ascensiunii lui Ibrahim, ci și la diminuarea influenței Roxelanei asupra padișahului.

Tânăra se gândi să profite de această încurcătură. Îi trimise în taină o scrisoare marelui vizir, înștiințându-l despre ce se petrecea la Curte. Demersul ei putea avea două urmări. Fie să-l determine pe Ibrahim să revină furios la Constantinopol, ca să-i reproșeze sultanului infidelitatea sa. Fie, împins de gelozie, marele-vizir să poruncească asasinarea lui Rüstem. În orice caz, un conflict între Ibrahim și sultan devenea inevitabil. Și o astfel de situație nu putea decât să-i fie de folos.

Expediția militară a lui Ibrahim a căpătat aspectul unui marș triumfal. Marele-vizir a debarcat în Antiohia, a trecut prin Alep și Damasc, semănând groaza printre beilerbeii din Orientul Mijlociu, care se nărăviseră să considere partea aceea a imperiului ca fiind domeniul lor personal și îi extorcau pe supuși de bani și bunuri. În Egipt, mamelucii s-au prosternat la picioarele lui, salvele de tun i-au salutat intrarea în Cairo, iar poporul, adunat pe străzi, l-a aclamat călduros. Apoi Ibrahim pedepsi căpeteniile arabe care susținuseră revolta lui Ahmed. Toate au fost decapitate sau spânzurate.

Leșurile lor, expuse în fața palatului guvernamental, înspăimântară populația arabă. Ibrahim porunci restaurarea moscheilor și a școlilor căzute în ruină, precum și eliberarea câtorva sute de datornici întemnițați de mulți ani.

Primi mesajul Roxelanei la Cairo. Vestea înălțării lui Rüstem la rangul de mare-maestru al Grajdurilor, ca urmare a legăturii lui amoroase cu sultanul, îl înfurie teribil. Dând dovadă de diplomație, se prefăcu că aprobă această alegere „care răsplătea meritele unui slujitor devotat al sultanului". Pentru a fi mai convingător, îi acordă tânărului o nouă promovare, aceea de beilerbei în Siria, care îl plasa automat printre cei mai înalți demnitari ai imperiului și, totodată, îl îndepărta de Constantinopol și de sultan.

Rüstem se plânse Marelui Stăpân, care îi răspunse binevoitor:

— Când îl voi vedea pe Ibrahim, voi face totul pentru a te aduce înapoi.

Rüstem plecă mânios în Siria, jurând să se răzbune. Soliman aprecie gestul lui Ibrahim ca o nouă dovadă a dragostei pe care acesta i-o purta. Îi iertă gelozia, fără a se hotărî totuși să renunțe definitiv la tânărul său favorit.

Roxelana urmărea de departe valurile pe care le stârnise. *Kislar agasi* și doamna Rebia continuau să o țină la curent cu evoluția evenimentelor. Încă nu știa dacă aceste schimbări erau de folos în planurile ei. Perspectiva unei eventuale căderi în dizgrație a lui Ibrahim o mulțumea și, în același timp, o întrista. Dacă era expulzat din familia imperială, nu-l va mai revedea niciodată. Pentru a nu-și compromite planurile, supraviețuirea ei și pe cea a copiilor ei, era dispusă să-și înăbușe sentimentele. Ibrahim o dezamăgise. Alesese o cale de mijloc, care nu era decât un paliativ. Reacția lui dovedea că nu era așa de înfricoșător cum bănuise.

La Cairo, Ibrahim își manifestă proasta dispoziție criticând virulent activitatea *defterdar*-ului Iskender Celebi, mi-

nistrul de Finanțe, atașat prin ordinul sultanului la această expediție, care trebuia să aducă tezaurului imperial o mare cantitate de aur și argint. Marele-vizir îi reproșă că nu grăbește strângerea impozitelor și recuperarea comorilor ascunse de Ahmed înainte de a fi asasinat. Hotărî să se ocupe el însuși de afacere. Îi tortură pe complicii guvernatorului executat, care mărturisiră existența câtorva locuri secrete, în care soldații otomani au descoperit cufere pline de monede și vase de aur. Disputele dintre Ibrahim și Iskender luau uneori proporții gigantice. Colaboratorii lor se întrebau cum putuse sultanul să asocieze doi bărbați atât de nepotriviți unul cu celălalt.

Însă puțini oameni cunoșteau adevăratul motiv al neînțelegerilor lor. În copilăria sa, Ibrahim fusese sclavul lui Iskender Celebi, care îl supusese unui tratament barbar. Inițiații susțineau că ministrul Finanțelor îl violase, provocându-i suferințe fizice înfiorătoare pentru a-și satisface poftele perverse. Apoi, sătul, i-l cedase prințului Soliman, încântat de frumusețea și de talentele sale artistice. Ibrahim avea o voce caldă și cânta minunat la lăută. De atunci, o ură feroce învenina relațiile dintre Ibrahim și fostul său stăpân...

Într-o dimineață cu brumă și întunecată de martie, Roxelana se sculă, trezită de un vacarm îndepărtat, însoțit de un zgomot ciudat, de parcă cineva ar fi ciocnit puternic mai multe cratițe și oale. Tremurând, își aruncă un șal pe umeri și se duse în camera alăturată, unde dormeau copiii ei, vegheați încă de doică. Apoi doamna Rebia, îmbrăcată cu o rochie de interior, cu o bonetă pătrată din mătase roșie așezată peste părul nepieptănat, intră în grabă.

— Ce se întâmplă ? întrebă Roxelana speriată.

Supraintendenta o îmbrățișă tremurând.

— Ienicerii s-au răsculat, Roxelana. Gălăgia asta se aude din cazarma lor. Mi-e frică. Atunci când se răzvrătesc ienicerii, nimic nu le stă în cale, e îngrozitor ! Îmbracă-te repede, ia-ți câteva bijuterii și fii gata. Doica o să-i pregătească pe copii. Așteaptă-mă ! Mă întorc !

Ieși ca o furtună.

Roxelana se strădui să-și adune gândurile și să-și învingă teama. Avea datoria de a-și păstra capul limpede, cu atât mai mult cu cât tot haremul căzuse pradă panicii. Să fugă cu copiii ? Dar unde ? Nu cunoștea orașul. Doica i-ar fi putut servi de ghid, găsindu-i eventual un adăpost.

Ușa se deschise din nou și *kislar agasi* intră fără să respecte ceremonialul. Purta un turban înalt și rotund precum cupola unei moschei și o mantie largă, îmblănită. Cum putea să fugă înfofolit așa ? Smaraldul care-i împodobea urechea se agita puternic. Chipul buhăit, congestionat, își pierduse aerul flegmatic. Un tic nervos făcea să-i zvâcnească spasmodic colțul gurii.

— Am fost la Înălțimea Sa sultana-validé. Speră ca ienicerii să nu facă gesturi necugetate. Eski Serai este bine păzit de două companii de halebardieri devotați Înălțimii Sale.

Nu era sigur că slabele unități militare puteau rezista în fața a două mii de ieniceri revoltați, dacă aceștia s-ar fi hotărât să ia cu asalt Eski Serai. Își aleseseră bine momentul ! Sultanul vâna mistreți departe de capitală, iar Ibrahim se afla în Egipt. Profitând de absența lor, rebelii țineau Constantinopolul la mila lor. Numai întoarcerea padișahului putea salva situația.

Pentru moment, *kislar agasi* nu se simțea deloc în largul lui. Știa că oamenii îl urau și că pielea lui nu făcea nici cât hoitul unei mârțoage.

— Vă voi ține la curent, sultană Roxelana, pe măsură ce primesc mai multe informații. Nu avem ce face, trebuie să vedem ce urmează. Îngăduiți-mi să mă retrag !

Roxelana înțelese că îi era frică și că toată armata aceea de eunuci care teroriza haremul putea fi măturată în câteva clipe de răsculați.

Ar fi trebuit să-și prezinte omagiile sultanei-validé și să o asigure de devotamentul său, însă nu îndrăznea să-și abandoneze copiii. Roxelana a cerut părerea doicii, care i-a sugerat să se îmbrace modest, atât ea, cât și micii prinți.

Doamna Rebia se întoarse împreună cu odalisca Sorai. Purta cea mai frumoasă blană și avea un săculeț plin cu bijuterii.

— Speri să te strecori așa neobservată printre soldații dezlănțuiți ? o întrebă Roxelana. Zorzoanele astea miros a palat de la o poștă.

— Dar n-am nimic mai modest ! se plânse doamna Rebia. (Apoi chipul i se lumină.) Știu ! O să mă deghizez în veșmintele de doliu pe care le-am purtat la moartea sultanului Selim. Du-te să le cauți, Sorai !

Fata ieși în fugă, în vreme ce Roxelana se plimba în sus și-n jos, neliniștită de vacarmul confuz și de împușcăturile îndepărtate.

Favorita se plângea că în interiorul haremului nu pătrundea nici o veste.

— Cum vrei să ai nouăți ? exclamă doamna Rebia. Gărzile noastre sunt pe baricade. Porțile palatului sunt zăvorâte. Știm că revolta e în plină desfășurare ! Ce vrei să știi mai mult de atât ?

— O să mă duc la sultana-validé. Poate că știe mai multe. Prezența ta alături de copii m-a mai liniștit.

Roxelana ieși în grabă. Pe culoare domnea haosul. Fetele, eunucii alergau, se încrucișau, țipau.

Roxelana o găsi pe Hafsa Hatun demnă, afișând un aer senin.

— Pe vremea soțului meu, ienicerii n-ar fi îndrăznit niciodată să se revolte ! Și fiul meu se distrează la vânătoare !...

Cuvintele ei fură întrerupte de intrarea lui Hadice, deghizată în femeie de rând. Își scoase vălul care îi acoperea partea de jos a feței. Lacrimile i se rostogoleau pe obraji.

Sultana-validé, Roxelana și cei doi bătrâni care se aflau acolo o primiră stupefiați:

— De unde vii, mica mea Hadice ? strigă Hafsa Hatun, strângând-o la piept. De ce ai zdrențele astea oribile pe tine ? adăugă ea, respingându-și ușor fiica pentru a o examina din cap până-n picioare.

— Ienicerii ne-au jefuit palatul! hohoti prințesa. Am fost silită să fug pe poarta de serviciu, urmată de o singură sclavă, care mi-a împrumutat straiele astea! Fără ea, brutele m-ar fi sfârtecat.

Plânsetele se întețiră. Un tremur nervos îi zgâlțâia tot trupul.

— Liniștește-te, micuța mea! Liniștește-te! zise cu tandrețe sultana-validé. Vino!

O apucă de mână și o trase pe divan, lângă ea.

— Ce-o să spună Ibrahim când se va întoarce? plângea Hadice. Totul e distrus!

— Fata mea, atâta vreme cât suntem în viață nimic nu este pierdut!

Hadice își acoperi fața cu mâinile.

— Ca să ajung la voi am cutreierat străzile pustii! Negustorii trăgeau obloanele prăvăliilor, dar ienicerii le forțau, îi loveau pe nefericiții care li se împotriveau și furau mărfurile. Spărgeau ușile caselor care le stârneau lăcomia, năvăleau înăuntru, aruncau mobilele în stradă și fugăreau femeile și copiii care scoteau țipete sfâșietoare! Am văzut toate acestea cu ochii mei! Fugeam, mă ascundeam, apoi fugeam din nou! Nici nu știu cum am reușit să-mi croiesc drum până aici! A fost mai rău ca un coșmar!

Hadice își rezemă capul de pieptul mamei sale, care exclamă:

— Am prevăzut totul! Știam că așa se va întâmpla!

Hadice continuă, printre hohote de plâns:

— Am văzut și ieniceri beți, care spărgeau totul în calea lor și strigau, țipau ca nebunii: „Trăiască Mustafa!“, apoi: „Moarte lui Ibrahim!“, „Moarte lui Ayas Pașa!“, „Moarte lui Soliman și târfei lui!“...

Chipul Roxelanei deveni livid.

Hadice își dădu seama de gafă și își privi stânjenită cumnata:

— Iartă-mă, Roxelana! Sunt înnebunită de tot ce am văzut și am auzit...

— De ce să te iert ? N-ai făcut decât să repeți vorbele smintiților acelora !

Apoi se întoarse către sultana-validé.

— Înălțimea Voastră, vă cer permisiunea să mă retrag ! Trebuie să mă duc la copiii mei !

— Du-te, Roxelana ! Du-te ! Allah să vă aibă în pază pe tine și pe ai tăi ! Trebuie să ne rugăm ! Să cerem milă și iertarea păcatelor noastre...

Roxelana ieși. Își simțea tâmplele în flăcări. Amenințările rebelilor, repetate de Hadice, îi veneau mereu în minte. Frica și furia o sufocau. Era dorită moartea ei și a lui Soliman. Oare își cheltuise energia, îndurase atâtea umilințe, atâtea sacrificii, își pregătise cu atâta grijă calea triumfală, aproape își atinsese scopul, ca să piardă totul din pricina câtorva exaltați apucați de o criză de nebunie colectivă ?... Hoardele acestea indisciplinate erau gata să-l recunoască sultan pe Mustafa și să-i condamne la moarte pe copiii ei, ai Roxelanei. Toate visurile ei se puteau prăbuși, măturate de suflul unei revolte nebunești.

Soliman era la vânătoare de mistreți în pădurile care se întindeau cât vedeai cu ochii în jurul Adrianopolului atunci când a sosit la el aghiotantul lui Ayas Pașa, ca să-l anunțe de revolta ienicerilor și de dezordinea care domnea în capitala jefuită. Vizirii se retrăseseră la Yeni Serai, iar Divanul se întrunise. Ayas Pașa îl implora pe padișah să se întoarcă la Constantinopol fără zăbavă, pentru a salva ce mai putea fi salvat.

Mesagerul trimis de Ali Pașa, șeful adjunct al poliției secrete, îi dădu amănunte despre rebeliune, care, prin izbucnirea bruscă și amploarea ei, părea să fi fost pregătită cu grijă. Din trei cazărmi de ieniceri, devenite tot atâtea cuiburi de insurgenți, aceștia se împrăștiau în oraș, prădau bazarele, devastau palatele bogătașilor, incendiau casele celor care încercau să li se împotrivească. Locuințele lui

Ibrahim, Ayas Pașa și Suleiman Pașa fuseseră jefuite. Cartierele creștine Pera și Galata avuseseră cel mai mult de suferit. Yeni Serai și Eski Serai erau, practic, sub asediu. Din fericire, străjile imperiale își făcea datoria. Ienicerii nu le atacaseră încă. Ali Pașa conchidea că aceste revolte nu fuseseră spontane și că erau implicate mai multe persoane importante. Încheia rugându-l, ca și Ayas Pașa, să se întoarcă la Constantinopol, să apară în fața răsculaților și să-și folosească autoritatea pentru a-i supune.

Gândurile lui Soliman zburară la Roxelana și la copiii ei, la sultana-validé și la micul prinț moștenitor care se aflau în pericol de moarte. Înainte de a se întoarce la Constantinopol, îi trimise un mesaj lui Ibrahim, poruncindu-i să vină cât mai iute în capitală, în fruntea trupelor sale. Soliman reținu bănuielile lui Ali Pașa privind implicarea anumitor demnitari în pregătirea acestei tentative de lovitură de stat. Înconjurat de o escortă puternică, alcătuită din trupele de la Adrianopole rămase fidele, se repezi la Constantinopol, cu furia și neliniștea în suflet.

Intră în capitală prin poarta Adrianopolului, fără să întâmpine vreo rezistență. La periferie, dezastrul provocat de ieniceri nu era foarte vizibil. Însă pe măsură ce se apropia de centru, distrugerile – prăvălii și case cu porțile forțate, ferestre sparte, clădiri arse –, străzile pustii, piețele goale, focurile izolate îi reamintiră că se găsea într-un oraș ce căzuse pradă vandalismului. Deși era nerăbdător să-și revadă familia, se opri la prima cazarmă a ienicerilor și intră cu pași hotărâți în curtea mare, mărginită din trei părți de o clădire în formă de potcoavă, cu aspect respingător. Numeroși soldați ai acestui corp de elită se adunaseră în jurul cazanului de supă, răsturnat în semn de revoltă.

Apariția neașteptată a sultanului nu-i descumpăni. Se strânseră în fața lui, privindu-l amenințător. Toți purtau la gât lanțuri de aur și aveau degetele pline de inele luate din casele jefuite.

Soliman își lăsă escorta în spate și, cu ochii sclipind de furie, înaintă către răsculați, oprindu-se la doar câțiva pași de ei.

— Aruncați armele! porunci el cu voce tunătoare. Toate căpeteniile acestei revolte vor fi pedepsite sever!

Un colos cu umerii pătrați și mâinile mari și puternice ca niște măciuci făcu câțiva pași în față.

— Nu primim ordine de la tine! Du-te la curva ta!

Soliman înțelese că trebuia să acționeze repede. Își aminti de duritatea lui Mehmed al II-lea, care nu ezitase să-i decapiteze cu propriul iatagan pe trei șefi nesupuși. Incitat de acest exemplu, își smulse sabia din teacă și, dintr-o lovitură, reteză capul rebelului. Doi prieteni ai acestuia se năpustiră furioși, cu armele în mâini, asupra sultanului care repetă isprava. Arcurile și muschetele ienicerilor se îndreptară spre padișah. Acesta le înfruntă cu ochi sfredelitori. Îndrăzneala lui îi impresionă și pe cei mai nechibzuiți răsculați, stârnindu-le admirația. Lăsară armele jos.

— Trăiască sultanul, stăpânul nostru! strigă un ienicer.

Ovațiile, la început izolate, au fost reluate în cor. Soliman câștigase partida. Urmat de oamenii pe care știuse să-i atragă de partea lui, se îndreptă spre Yeni Serai. Ar fi preferat să se oprească la Eski Serai, însă trebuia mai întâi să înăbușe revolta. Ienicerii întâlniți pe drum, uimiți de această zgomotoasă manifestare de credință, se alăturară după scurte ezitări cortegiului lui Soliman, care își făcu intrarea triumfală în palatul imperial. Vizirii și demnitarii, întruniți în Divan, îl întâmpinară bucuroși pe sultan, îngenunchează în praf și îi sărutară încălțările. Revolta fusese reprimată.

Dar Soliman voia capetele șefilor. Ali Pașa îi aduse dovezi privind implicarea lui Abdulrahman, aga ienicerilor, a lui Mahmud Pașa, ministrul Afacerilor Externe, și a lui Ferhat Pașa, cumnatul lui. Aceștia complotaseră răsturnarea lui Soliman și instalarea tânărului prinț Mustafa la putere. Lovitura de stat eșuată fu urmată de o represiune sângeroasă. Abdulrahman, Mahmud și Ferhat, precum și numeroși ofițeri

complici au fost decapitați fără judecată.

În pofida dorinței sale arzătoare de a o îmbrățișa pe Roxelana, sultanul anunță că-și va petrece noaptea la Yeni Serai, sediul guvernului, pentru a dovedi supușilor săi că a preluat frâiele puterii. Apoi se grăbi să le trimită mesaje liniștitoare Roxelanei și mamei lui. Dar nu se dezbrăcă. În toiul nopții se duse la Eski Serai. Îi făcu mai întâi o vizită mamei sale, pentru a-i menaja susceptibilitatea. Hafsa Hatun îl întâmpină râzând și plângând în același timp. Râdea pentru că fiul ei înăbușise în mod strălucit răscoala și plângea moartea lui Ferhat, despre care aflase cu o oră mai devreme.

— Știu că ți-ai făcut doar datoria, îi spuse printre sughițuri. Totuși, nu mă pot împiedica să n-o compătimesc pe Malfiruz pentru nenorocirea care a lovit-o. Să-și piardă soțul în împrejurări atât de înfiorătoare...

Atunci ușa se deschise brusc și Malfiruz intră ca o furtună. Chipul ei răvășit amintea de vechile măști tragice. Lacrimile îi curgeau pe obraji, stricându-i machiajul, care căpătase un aspect grotesc. Cu ochii înroșiți, gura schimonosită, părul și hainele în dezordine, semăna cu o eroină dintr-o tragedie antică.

Văzându-și fratele, îndreptă acuzator degetul spre el.

— Tu mi-ai asasinat soțul! De multă vreme îi purtai pică! Fără să-l judeci, l-ai dat pe mâna călăului! Ți-a fost frică de o judecată care l-ar fi putut găsi nevinovat! Fii blestemat, Soliman!

Acesta asculta, înnegurat, cu pumnii strânși, stăpânindu-se, căci îi înțelegea durerea și îi ierta furia.

Femeia continuă, dezlănțuită:

— L-ai asasinat pentru că ar fi vrut să-l urce pe tron pe fiul tău, Mustafa. Nu cred că a avut într-adevăr intenția aceasta, dar, dacă acesta a fost planul lui, acum îl aprob din toată inima! Fiul tău ar fi fost un sultan mai bun ca tine! De o mie de ori mai bun! Acum asasinează-mă și pe mine, pentru că te-am insultat, așa cum l-ai asasinat pe soțul meu!

Îți urez să-ți vezi fiii urcând pe eșafod ! Te blestem, Soliman ! Să arzi în flăcările iadului, tu, cu copiii tăi și cu târfa ta !

Sultanul simți că i se urcă sângele la cap. Ridică mâna și o pălmui pe Malfiruz, care se prăbuși.

— Soliman, ești nebun ? strigă sultana-validé, apucându-l de braț. Nenorocirea surorii tale nu-ți ajunge ? Uiți că a ieșit din același pântece ca și tine ? Chiar dacă soțul ei și-a meritat moartea, nu ai dreptul să o lovești ! Încearcă să pricepi motivele acestei răscoale ! Nu vreau să-i găsesc scuze, dar îndrăznesc să-ți spun, la rândul meu, că înțeleg furia celor care se ridică împotriva favoritei tale și a pușiului cu care te culci !

Soliman se sufoca de furie.

— Nu vorbești cum ar trebui să vorbească o mamă cu fiul ei ! Îmi ești dușmancă !

Malfiruz se ridică greoi, își apropie chipul de al fratelui ei și îi scrâșni în față:

— Asasinule ! De ce n-o ucizi și pe mama ta ? Asasinule !

Soliman le întoarse spatele și ieși trântind ușa.

Cu pași repezi se îndreptă spre apartamentul Roxelanei, singura oază de liniște în mijlocul furtunii dezlănțuite. Revolta pe care tocmai o înfrânsese îi dovedise că era înconjurat de dușmani și că toți îi doreau pierzania. Chiar și ienicerii, soldații lui cei mai credincioși, îl trădaseră. Doar Roxelana îi rămânea loială.

Intră la ea, lacom să regăsească femeia pe care o iubea, surâsul și dragostea ei. Văzându-l, Roxelana scoase un țipăt de bucurie și, cu brațele deschise, se repezi spre el. Plângea, însă lacrimile ei erau de fericire. Se sărutară. Aveau nevoie unul de celălalt.

Fără Soliman, ea n-ar fi fost decât o fugară. Gloata ar fi omorât-o și i-ar fi măcelărit copiii. Soliman o apăra, îi oferea bogăție și glorie, împlinindu-i visurile cele mai năstrușnice.

Padișahul o dezbrăcă, înnebunit de dragoste, șoptind fără încetare: „Te iubesc ! Te iubesc ! Te iubesc ! Te iubesc !“ O întinse pe covor, beat de dorință…

A doua zi, înainte de ivirea zorilor, se întoarse la Yeni Serai.

Strigătele răzvrătiților care ceruseră plecarea lui Soliman și suirea micului prinț Mustafa pe tron avură totuși urmări. Neîncrederea fiindu-i deșteptată, sultanul hotărî să-i încredințeze fiului său cel mai mare guvernarea unei provincii cât mai îndepărtate de Constantinopol. Din cauza vârstei fragede, nu putea fi bănuit că ar fi complotat înlăturarea tatălui său. Nu fusese decât o unealtă în mâinile conspiratorilor. Dar tentația de a-l folosi putea ademeni alți amatori.

Un sfetnic bătrân avea să-l ajute pe micul Mustafa să-și administreze guvernul. Soliman se întreba dacă, mai târziu, fiul lui cel mare nu-l va ucide, așa cum își ucisese Selim I tatăl. Lupta pentru putere nu cunoaște milă.

Când Ibrahim sosi la Constantinopol, revolta era deja reprimată. Cu ocazia unei recepții oficiale la Yeni Serai, sultanul îi oferi o sabie încrustată cu nestemate, o egretă din diamante și o mantie de zibelină. Îl felicită pentru pacificarea și reorganizarea Egiptului și Siriei, îi dublă veniturile și îi dărui o sumă considerabilă, pentru a-și reface palatul. După care îi mări personalul civil și militar și îi acordă onoruri aproape egale cu ale lui. Seara au luat cina împreună, în apartamentul lui Soliman de la Yeni Serai.

Mulțumiți de finalul fericit al acestor evenimente tulburi, au reluat tonul familiar de pe vremuri și vechile glume. Râdeau ca niște copii, uitând că stăteau în fruntea unui imperiu.

Abia la desert pomeni Soliman de executarea lui Ferhat și a acoliților săi.

— Bănuielile tale în privința lor erau îndreptățite, Ibrahim. Dacă i-aș fi lichidat mai devreme, răscoala ienicerilor n-ar mai fi avut loc.

Marele-vizir clătină din cap.

— Nu cred că doar șefii trebuie învinuiți pentru această răscoală. Terenul era prielnic. Înainte de a pleca, ți-am povestit despre energia războinică a turcilor. Ar fi

trebuit să mai adaug și setea de pradă. Lupta și jaful sunt singurele lor scopuri în viață. Dacă nu-i trimiți la luptă – și asta cât mai repede –, vei avea pe cap un nou val de violențe. Iartă-mă dacă adevărul este crud uneori. Ești mândru că ți se spune Soliman Legiuitorul. Legile sunt îndatorirea juriștilor și a *ulema*. Predecesorii tăi adăugau alte calificative la numele lor: „Cuceritorul", „Războinicul", „Îndrăznețul", „Biciul lui Dumnezeu". Istoria trebuie să te cunoască sub alt nume, care să combine caracterul tău luptător și iubirea ta pentru dreptate. „Soliman Magnificul" ar fi mai potrivit cu personalitatea ta.

Ibrahim repetă solemn:

— Ei, da ! „Soliman Magnificul" !

Sultanul zâmbi.

— Dar merit ?

— Meriți pe deplin ! Vitejia ta în fața ienicerilor n-a fost inspirată de strămoșul tău Mehmed al II-lea. N-ai făcut decât să-ți urmezi propriul impuls, propriul instinct. Și, aș adăuga, instinctul tău sângeros. Atunci când sultanii își vor pierde această însușire, imperiul se va prăbuși. Armata vrea război, iar tu trebuie să i-l dai !

Nici Soliman, nici Ibrahim nu făcură vreo aluzie la Rüstem, care se perpelea în fruntea guvernului său din Siria.

După o partidă pasionată de amor, Soliman și Roxelana se odihneau, încă înlănțuiți. Culcat pe spate, cu brațul în jurul umerilor iubitei sale, care se sprijinea cu capul de pieptul lui, Soliman se gândea la cuvintele lui Ibrahim.

Uneori luciditatea rece și spiritul lui critic îl deranjau. Ibrahim rămânea totuși același prieten devotat, gata să-i satisfacă toate nazurile. Chiar dacă discuția aluneca în domeniul politicii, omul de stat era la fel de devotat ca prietenul. În fața Roxelanei, Soliman putea vorbi cu inima deschisă. Iar acesteia raționamentele marelui-vizir nu i se părură lipsite de bun-simț. Istoria poporului otoman, pe care

o studiase sârguincios, o învățase că războaiele erau strâns legate de trecutul ei.

— S-ar părea că pacea a durat destul, zise Soliman. Am crezut că, după războaiele interminabile duse de tatăl meu, turcii vor fi mulțumiți să se odihnească puțin. Însă m-am înșelat. Nu-mi mai rămâne decât să pregătesc țara pentru un nou război.

— Oare este absolut necesar ? întrebă ea. Ultimii doi ani au fost cei mai fericiți din viața mea. Femeilor le place să-și aibă alături soții și fiii.

— La noi nu femeile sunt cele care dictează legile, Roxelana.

— Dar și ele fac parte din lumea otomană ! Au un rol important ca soții și mame.

— Asta se și cere de la ele. Nimic mai mult.

— Gândește-te, Soliman, la femeile din popor, care gătesc, educă o droaie de copii, muncesc pământul, fac curat în casă, în vreme ce bărbații se războiesc. Când își pierd soții sau fiii în luptă, e un dezastru. Dar nimeni nu le cere părerea.

— Riscurile meseriei, îngerul meu ! Singura îndatorire a femeii este să aducă pe lume soldații de mâine, care vor lupta pentru expansiunea imperiului nostru.

— Și anii aceștia frumoși de pace…

— O experiență destul de nereușită. Am curajul să-mi recunosc greșelile și datoria să aleg direcția următoarei mele campanii. Spre est sau spre vest. În Persia, șahul Ismail, întemeietorul dinastiei Savafizilor, a murit. Fiul lui, Thamasp, ne oferă prietenia lui. Dar prietenia perșilor este un dar otrăvit. Suntem diferiți de ei din toate punctele de vedere, atât pe plan politic, cât și pe plan religios. În vest, regele Francisc I, căzut prizonier la Pavia, se perpelește într-o temniță spaniolă. Mi-a trimis de curând un mesaj, cerându-mi umil ajutorul împotriva lui Carol Quintul. Îmi recunoaște puterea și nu ezită să-mi scrie că este sclavul meu supus.

Până acum, toată Europa creștină se unea împotriva noastră. Au organizat cruciade, însă noi le-am zdrobit. Acum, regele Franței îmi cere ajutorul. Ce revanșă frumoasă !

Soliman desfăcu pe pernă hărțile de război. Roxelana îi urmărea planurile cu atenție sporită.

— Voi ataca Ungaria, reluă el. Regele Spaniei are prea multe probleme pe cap ca să intervină. Iar arhiducele Ferdinand nu e decât umbra fratelui său mai mare. Un incapabil care visează la coroana regală. O să-l strivesc ca pe un purice.

— Și Polonia ? întrebă Roxelana cu sfială.

— De ce mă întrebi asta ?

Ezită câteva clipe, apoi răspunse cu voce joasă:

— M-am născut în Polonia.

Soliman izbucni în râs.

— Uită Polonia. Astăzi ești turcoaică, ești cadâna unui turc, sultan pe deasupra, iar copiii tăi sunt turci. Prinți turci. Ar trebui să te consideri fericită și mândră că ești iubita împăratului otomanilor. Știi că Veneția și marele duce al Moscovei, Ragusa și tătarii din Crimeea îmi cerșesc bunăvoința ? Că până și Sigismund al Poloniei, fostul tău rege, caută prietenia mea ? L-ai văzut vreodată ?

Roxelana se hotărî să renunțe la atitudinea rezervată.

— I-am fost prezentată la o recepție. Lui și soției sale, regina Bona.

Ochii sultanului sclipiră de curiozitate.

— Serios ? Arăta impunător ?

— Da ! În ciuda vârstei. Era trecut de patruzeci de ani. În schimb, regina era frumoasă ca soarele. Și foarte tânără. La banchetul acela i-am cunoscut și pe arhiducele Ferdinand și pe Ludovic al II-lea al Ungariei.

Soliman clătină din cap, gânditor.

— Povestește-mi despre regele acesta ! Părea un bărbat hotărât ?

— Trufaș, superb, plin de el ! Un munte de orgoliu !

— Hm ! Mă așteptam. Și arhiducele ?

— Hotărât și dominator! Genul de om care își urmează scopul cu perseverență!

— Așadar, periculos!

— Habsburgii sunt convinși de superioritatea lor față de toți ceilalți suverani din Europa. Reginele și prințesele acestei familii împărtășesc aceeași concepție.

— Acum tu ești mai presus de toate reginele și prințesele din întreaga lume.

— Sunt fericită și mândră că sunt iubită de tine. Că am doi copii frumoși, dar...

— Dar ce?

Se ridică pe jumătate, rezemându-se într-un cot.

— În Polonia eram o femeie liberă.

Replica lui o ului.

— În Imperiul Otoman, libertatea este o noțiune perimată. Ibrahim, un simplu sclav, a ajuns la rangul de mare-vizir. Există părinți care își vând fiii și fiicele ca sclavi pentru a le dărui o șansă de a se înălța, de a se bucura de o viață care să le ofere toate plăcerile posibile.

19

Soliman se simțea deprimat la ideea că o va părăsi pe Roxelana, fie și pe durata unei campanii. Era conștient de dubla sa personalitate: bărbat și împărat. Pe de o parte, bărbatul, cu emoțiile și slăbiciunile sale, cu iubirile și greșelile sale; pe de altă parte, împăratul, dur și implacabil, cel care împărțea daruri și pedepse, umbra lui Allah.

O armată de două sute de mii de oameni, întărită de hoardele marelui-han al Crimeei, se îndrepta către Ungaria. Trei sute de tunuri – o putere de foc considerabilă – susțineau trupele călite care mergeau la luptă manifestând o bucurie vecină cu nebunia.

Soliman comanda impozanta masă umană, secondat de Ibrahim și de generalul Ayas și generalul Mustafa, cumnatul său, rechemat din Alexandria și numit vizir.

Reintrarea în grații a lui Mustafa a fost singura concesie pe care i-o făcuse Soliman mamei lui. Văduvirea surorii sale, Malfiruz, îl afecta prea puțin.

Armata otomană se întinse pe pusta ungară ca un nor de lăcuste.

Călărind alături de sultan, Ibrahim vorbea cu optimism:

— Campania noastră începe bine. Ludovic, regele, se zbate ca un nevolnic să capete ajutoare de la vecini. Însă n-a primit decât cuvinte de încurajare. Până și propriii supuși, boierii unguri, sunt dezbinați de certuri meschine.

Ludovic nu dispune decât de treizeci de mii de oameni. Cavaleria grea este depășită, ineficientă.

— Crezi că ne putem bizui pe Zápolya ?

Ibrahim surâse ironic.

— Soldații guvernatorului Transilvaniei nu vor îngroșa armata stăpânului său. A fost plătit bine să-l trădeze.

Soliman răspunse cu dezgust:

— Îi disprețuiesc pe trădători, chiar dacă le accept serviciile.

— Zápolya este un trădător care caută să ajungă sus. Pe tronul Ungariei. Coroana regală așezată pe fruntea lui va șterge urmele rușinii și îi va întemeia dinastia.

— Dacă își trădează regele, nu te temi că ne va trăda și pe noi ?

— Nu ! Pentru că va fi surghiunit de creștinătate. Va fi un rege-marionetă. Marioneta *noastră*.

Noaptea, când trupele instalau bivuacurile, și miile de focuri aprinse străluceau ca stelele, sultanul se retrăgea în cortul său și nota în jurnal faptele care îi reținuseră atenția, apoi îi scria epistole lungi Roxelanei.

„Când vei citi aceste rânduri, închipuie-ți că eu sunt cel care le rostește, că sunt aproape de tine și că simți pe ceafă mângâierea răsuflării mele. Închipuie-ți că mâna mea se așază peste a ta și că buzele mele caută buzele tale…“

Pana alerga pe hârtie în vreme ce chipul Roxelanei îi urmărea gesturile ca și cum ar fi fost acolo. Ziua, visa la ea cu ochii deschiși. Noaptea, adormea gândindu-se la ea, la trupul ei, la pielea ei dulce, la farmecele ei. Uneori, se întreba uimit cum reușise Roxelana să pună stăpânire pe simțurile lui, să-l modeleze cum vrea ea? El, Marele Stăpân, îngenunchea supus în fața acestei femei venite din Polonia. Îl făcuse sclavul ei. Însă lanțurile care-l țineau erau atât de

ușoare, tirania ei atât de plăcută, încât i se păreau o binecuvântare. Nu putea și nu voia să se sustragă acestei dependențe. Când chemarea cărnii îi făcea sângele să clocotească, îmbrățișa trupul gol al lui Ibrahim. Acesta simțea că devine treptat un înlocuitor și că, încet-încet, Soliman se îndepărtează de el. Dar nu se îngrijora din cale-afară. Diminuarea influenței lui pe plan afectiv își găsea compensația în politică, unde rolul lui era din ce în ce mai important.

Dragostea nețărmurită pe care i-o purta Soliman Roxelanei nu-l împiedica să se consacre afacerilor de stat. Însușirile sale intelectuale, luciditatea sa politică, începețoșate pentru o vreme, își regăseau vechea claritate. Își dădea seama, cu oarecare întârziere, că, abandonându-se plăcerilor alcovului în detrimentul îndatoririlor sale de șef al statului, își micșora prestigiul nu numai în ochii supușilor săi, ci și în cei ai Roxelanei. Dragostea nu rezistă în fața timpului. Ca s-o faci să dureze, trebuie să păstrezi admirația femeii iubite, trebuie s-o uimești, să-i hrănești veneratia, cultul pentru bărbatul care constituie universul ei.

Într-o seară, cercetașii trimiși de Ibrahim anunțară o concentrare de trupe inamice pe câmpia Mohács. Acolo, chiar lângă confluența Dravei cu Dunărea, regele Ludovic al II-lea voia să înalțe un obstacol de netrecut în calea înaintării lui Soliman către Buda, capitala regatului.

La căderea nopții, marea armată otomană înălță tabăra nu departe de pozițiile dușmane. Focurile bivuacurilor ungurești sclipeau în întuneric. În fața cortului imperial, Soliman reuni consiliul de război. Ibrahim dezvălui informațiile primite cu ajutorul porumbeilor călători din tabăra adversă:

— Ludovic se străduiește în zadar să-i împace pe partizanii grupărilor lui Bathory și Verboeczy, care se urăsc de moarte. A treia grupare, cea a lui Zápolya, își așteaptă ceasul. Episcopul Tömözi, comandant-șef al armatei ungare, este neutru. Statul său major cuprinde șase sau șapte

episcopi. Generalii lui călugări sau călugări-generali au o experiență militară foarte slabă. Disperat de certurile mai-marilor, a declarat că se teme mai mult de turcii din Ungaria decât de cei din Turcia. Episcopul Pereny, aghiotantul comandantului-șef, a prezis că douăzeci de mii de războinici unguri vor căpăta în paradis coroana sfântă a martirilor. Eu cred că se înșală. Toată armata va fi nimicită. În fine, Ludovic tocmai a primit ajutoare din partea noului papă Clement al VII-lea.

— Ne-ai asigurat că papa e atât de neputincios încât nu-i va putea ajuta în nici un fel pe unguri ! strigă Ayas Pașa.

— N-am terminat încă, frate ! răspunse Ibrahim. Ajutorul lui se reduce la un observator pe lângă rege. Un anumit episcop Losowski, care va îmbrăca armura, se va sui pe un armăsar și va participa la luptă. Un ajutor substanțial, trebuie să recunoașteți.

Sultanul și generalii săi izbucniră în râs.

— Acum să ne întoarcem la lucruri serioase ! reluă marele-vizir. După informațiile noastre, Ludovic al II-lea ne va ataca pozițiile în fruntea cavaleriei grele. Propun să depărtăm rândurile, să-i lăsăm să treacă pe cavalerii unguri, apoi să-i asaltăm din flancuri. O dată prinși în capcană, îi vom nimici.

Soliman aprobă acest plan.

În noaptea aceea se așeză la masa de lucru și luă pana să-i scrie Roxelanei. Apoi se răzgândi. Eforturile lui trebuiau să se concentreze asupra grelei încercări care îl aștepta în zori. Era prima lui bătălie adevărată. Valoarea lui personală de luptător avea să fie în joc. Superioritatea zdrobitoare a turcilor nu excludea surprizele. Se culcă târziu, însă nu reuși să închidă ochii toată noaptea. La prima geană de lumină, se ridică din pat, făcu o baie, apoi luă micul-dejun singur, căci Ibrahim inspecta deja trupele instalate pe pozițiile de luptă.

Soliman ieși în cele din urmă din cortul său și fu întâmpinat de Ibrahim și de generali. Marele-vizir îi arătă soarele care își făcea apariția la orizont.

— Astrul răsare ca să salute venirea perechii sale !

Complimentul îl făcu pe sultan să zâmbească.

— Să sperăm că apusul va saluta victoria noastră! răspunse el.

— Triumful domniei voastre îl va bucura pe regele Franței și-l va face să plângă pe regele Spaniei, zise Ibrahim.

Soliman și generalii săi trecură în revistă trupele. Linia întâi cuprindea zece mii de spahii și regimentele din Rumelia, sub comanda marelui-vizir. Cavaleria lui Ayas Pașa, ienicerii și artileria lui Mustafa Pașa se așezaseră în linia a doua. Garda imperială, condusă de sultan, și trupele de rezervă asigurau ariergarda. Ferocii cavaleri achingii, vestiți pentru agilitatea lor, țineau flancurile armatei turce.

Cavaleria grea, comandată de regele Ludovic, s-a avântat în luptă. Nobilii unguri cu armuri sclipitoare făceau pământul să se cutremure sub copitele cailor bogat împodobiți. Steagurile și stindardele fluturau în vânt, încoronând aceste valuri omenești. Prima linie otomană se deschise în fața șarjei care, purtată de elan, se afundă în linia a doua. În clipa aceea turcii s-au aruncat în flancurile cavaleriei ungare, bombardată în același timp de artileria lui Ayas Pașa. Valul de maghiari a fost copleșit. Ienicerii retezau picioarele cailor, care se prăbușeau, strivind sub greutatea lor pe cavalerii blocați în armurile însângerate. Regele Ludovic și cam o sută de nobili unguri au reușit să scape din strânsoarea care-i zdrobea pe tovarășii lor. Agitând săbiile și armele, și-au croit drum printre turci.

Soliman văzu acest vârtej ce se apropia periculos. Își scoase iataganul din teacă, gata să se avânte în luptă direct cu regele Ludovic. Însă gărzile imperiale – fantasini și cavaleri – îi încolțiră pe nobilii maghiari, care au priceput că încercarea lor de a ajunge la Soliman dăduse greș. Au făcut cale întoarsă, încercând să scape din capcană. Soliman îi văzu pe cavalerii inamici înghițiți de masa colcăitoare de turci. Debandada cavaleriei ungare provocă panică în rândul infanteriei. Tunarii își părăsiră tunurile. Fiecare încerca să-și

scape pielea în fața achingiilor care-i măcelăreau pe fugari.

Lui Soliman i-ar fi plăcut să se arunce în gloată, însă se abținu, conștient că un comandant suprem nu are dreptul să-și riște viața fără rost. Ibrahim și toți generalii se băteau cu vitejie alături de soldații lor. Toți turcii știau că ochii sultanului erau ațintiți asupra lor și că răsplata va fi pe măsura vitejiei lor.

Ungurii cunoscură astfel cea mai dureroasă înfrângere din toate timpurile. Cu inima plină de bucurie, Soliman îi scrise Roxelanei:

„Dragostea mea, îți dau o veste care te va bucura. Allah Atotputernicul a binevoit să vină în ajutorul copiilor lui Mahomed. Datorită lui, am obținut o izbândă strălucită. Armata lui Ludovic, regele Ungariei și al Boemiei, tocmai a fost nimicită. El însuși a pierit înecat, când încerca să treacă înot râul Csele, umflat de ploi. Mi-am amintit că l-ai cunoscut la un banchet în Polonia și că mi-ai vorbit despre tinerețea și frumusețea lui. Din nefericire pentru el, sfetnicii răi au profitat de lipsa lui de experiență și l-au târât într-o aventură nefastă, care l-a costat viața. Leșurile celor douăzeci de mii de infanteriști și patru mii de cavaleri unguri au rămas să putrezească pe câmpul de luptă. Prizonierii au fost decapitați. Lângă cortul meu se înalță o piramidă de trei mii de capete, încununată de cele ale lui Bathory și Verboeczy. Am poruncit să fie puse deoparte, pe trepte de lemn, capetele celor șapte episcopi care cu fost capturați cu armele în mâini. Am păstrat un loc de cinste pentru capul episcopului Losowski, trimisul papei. Mă gândesc să-l trimit la Vatican, dar nu sunt sigur că după o călătorie atât de lungă va ajunge în stare bună. Acum mă îndrept spre Buda. Am cerut să se predea. Dar să uităm de politică și de război pentru o clipă și să ne gândim la noi. Îmi lipsești mult, Roxelana. Aștept sfârșitul acestei campanii ca să mă întorc triumfător la Constantinopol și să te strâng la pieptul meu. Îmi amintesc deseori de prințișorii noștri și-mi fac

griji pentru educația lor. În fiecare noapte, înainte de a adormi, visez la tine. Totul a vrut să ne unească, divinitatea, natura și oamenii. Mă gândesc la tine și la iubirea noastră, care va trăi peste secole. Trubadurii o vor cânta, poeții o vor ridica în slăvi, istoria va pomeni numele tău alături de al meu și numele meu alături de al tău. Voi cere astrologilor mei să caute o constelație-fecioară, care să păstreze pentru vecie iubirea dintre Divina Roxelana și Soliman Magnificul.“

Roxelana privi în jur. În acest interior somptuos, cu suprafețele acoperite de faianță multicoloră, simțea că se sufocă. O bântuiau coșmarurile. Tavanul se lăsa în jos, podeaua se înălța, pereții se apropiau. Copleșită, întindea brațele, încercând să oprească această mișcare continuă, irezistibilă, pe care trebuia să o strivească. Atunci țipa și se trezea cu inima bătând să-i sară din piept, răsuflând greu, cu corpul scăldat în sudoare. Încăperea care îi apărea în vis era în vârful unui turn înclinat. Avea gratii la ferestre, însă nu existau uși. Roxelana izbea cu pumnii în pereți, fără să capete răspuns.

Acum regăsea senzația aceea de neputință. Izolată de lume în palatul acesta, imensă colivie de fecioare și castrați, în care Soliman era singurul mascul care avea dreptul să pătrundă, era obsedată de imaginea bărbaților tineri și frumoși care, de la o vreme, împrumutau chipul, trupul și surâsul lui Ibrahim. Roxelana se întreba dacă nu cumva își pierdea mințile.

Apoi crizele acestea treceau. Își regăsea echilibrul, dorința de a trăi, de a se zbate pentru copiii ei, pentru iubirea ei, pentru planurile ei.

Kislar agasi își anunță sosirea printr-o sclavă.

— Un mesaj de la Înălțimea Sa pentru domnia voastră, cadână-sultană, zise el umil.

Sărută cu respect sulul pe care îl ținea în mână, apoi i-l înmână Roxelanei și se retrase.

Încântată, aceasta desfăcu pecetea imperială, derulă misiva și citi cu aviditate. Ajungând la pasajul care pomenea decapitarea episcopului Losowski, închise ochii și clătină din cap, necrezând ochilor. Citi și reciti rândurile cu pricina. Roxelana își închipui că nu deslușise bine numele, nu văzuse bine literele turcești. În cele din urmă, fu silită să admită adevărul. Sultanul îi ucisese tatăl, poruncise cu sânge rece să fie omorât. Tăierea capului unui prizonier de război era o crimă. Dar, pe de altă parte, de unde să fi bănuit că episcopul Losowski era tatăl soției lui ? Lăsă scrisoarea să-i cadă din mâinile tremurătoare. Lacrimi fierbinți îi inundară chipul. Refăcea în închipuire capetele însângerate înșiruite cu grijă. Se strădui să alunge această viziune groaznică. Anii petrecuți în lumea otomană o obișnuiseră de bine-de rău cu aceste obiceiuri. Monstruozitatea lor reieșea acum mai clar ca oricând. Amintirile trecutului ei îndepărtat îi reveniră în minte. Se gândi înduioșată la chipul dur, însă atât de drag al tatălui ei și la atmosfera micului castel în care văzuse lumina zilei.

Roxelana vărsă lacrimi care nu-i ușurau cu nimic durerea. Moartea atroce a tatălui ei nu trebuia să rămână nepedepsită.

În zilele următoare, epistolele padișahului către Roxelana anunțară noile triumfuri ale armatei otomane.

„Buda este la mila mea. Pesta s-a supus fără să opună rezistență. Am promis să nu mă ating de locuitori și de bunurile lor. Din păcate, o parte din soldații mei n-a respectat promisiunea. N-am putut să-i pedepsesc. Obiceiurile noastre încuviințează și încurajează prădarea bunurilor dușmanilor. Știu, Roxelana, că inima ta plină de bunătate disprețuiește violența. Îmi amintesc ziua aceea frumoasă când am trecut Bosforul ca să mergem la Uskudari. Ai văzut un căruțaș care își lovea cu sălbăticie caii. M-am îngrozit când ai sărit din litieră și te-ai aruncat asupra acestui individ ca

să-i smulgi biciul din mână. Era un gest nechibzuit din partea unei turcoaice. Cu toate acestea, impresionat de mila pe care ai arătat-o față de animalele chinuite, am hotărât să dau o lege pentru protecția animalelor. Dar să ne întoarcem la excesele soldaților mei. În afară de trupele permanente, care își încasează solda, trupele auxiliare – îndeosebi infanteriștii și achingiii – trebuie să-și asigure traiul de pe urma populației băștinașe inamice. Legile războiului sunt dure, Roxelana. Peste o sută de mii de țărani unguri au fost măcelăriți sau făcuți sclavi, iar bunurile lor au fost luate pradă de război. Îți explic toate acestea pentru că acum ești turcoaică, iar purtarea ta trebuie să se supună cerințelor legilor noastre. Nu te lăsa cuprinsă de tristețe. Dacă îți dau aceste sfaturi, o fac spre binele tău. Vreau să fii demnă de rangul de mamă a micilor mei prinți. Sunt convins că nu mă vei dezamăgi niciodată. Vreau să te încredințez încă o dată că sunt mândru de tine și că dragostea pe care ți-o port este mai puternică decât moartea."

Roxelana deslușI printre rândurile scrise de sultan o stare de spirit care o surprinse și o îngrijoră. Tonul lui Soliman era grav și chibzuit. Frazele lui ascundeau o ușoară dojană. Cineva urzea intrigi legate de ea ? Tuturor acestor griji li se adăuga suferința provocată de moartea tatălui ei. Durere sfâșietoare, pe care trebuia să o ascundă în adâncul inimii.

O nouă scrisoare de la Buda exprima în termeni lirici bucuria lui Soliman, care izbutise în sfârșit să devină judecătorul lumii apusene. Frazele lui supraîncărcate de adjective reflectau stilul oficial:

„În fața tronului meu strălucitor au îngenuncheat umil într-o parte reprezentanții nobilimii maghiare, care cereau coroana regală pentru Ioan Zápolya, iar în cealaltă parte nobilii care îmbrățișaseră cauza pierdută din start a lui Ferdinand de Austria și care implorau bunăvoința mea. Aș fi

putut păstra Ungaria. Să instalez la Buda un guvern turc și să desființez regimul regal compromis. Însă mi-am amintit că Zápolya ți-a salvat viața. Iar viața ta valorează un tron. Așadar, l-am răsplătit pe Zápolya și i-am încredințat regatul. Firește, am păstrat secretul nostru scump. Poate că va veni ziua în care îi voi dezvălui lui Zápolya motivul pentru care l-am ales pe el. Ungaria va rămâne sub aripa imperiului meu. Salvatorul tău va domni sub protecția armatelor mele. Dacă vreodată Ferdinand de Austria va îndrăzni să lupte pentru tron, va cunoaște furia mea. În curând mă voi întoarce la Constantinopol, încărcat de daruri pentru tine și pentru copiii noștri. Te iubesc, Roxelana! Sunt gelos pe aerul pe care îl respiri în timpul lipsei mele!"

Sultana-validé hotărî să sărbătorească în familie victoria fiului ei. N-a uitat să o invite pe Roxelana, în ciuda împotrivirii fiicelor ei. Favorita își puse o rochie luxoasă, dar sumbră și alese bijuterii cât mai discrete – un fel de a purta doliu fără a atrage atenția celorlalți. Pentru a-și arăta respectul, sosi prima, amănunt remarcat cu mulțumire de sultana-validé.

Prințesa Malfiruz, toată în doliu, cu ochii înroșiți, cu figura lugubră, își făcu și ea apariția. Locuia într-un apartament din Eski Serai de la confiscarea averii soțului ei. Sultanul îi propusese o casă mare și un venit substanțial pentru a o despăgubi, dar îi refuzase oferta cu dispreț. Malfiruz susținea că viața ei era în pericol.

Apoi apăru prințesa Turhan, însoțită de soțul ei, Lufti Pașa, care îndeplinea la Constantinopol funcția de șef al guvernului în lipsa lui Ibrahim.

Prințesa Kassem sosi cu pași siguri. De la reintrarea în grații a soțului ei, Mustafa, își recăpătase aerele de superioritate. Își sărută mama și surorile, iar Roxelanei, care se grăbi să facă o plecăciune respectuoasă în fața ei, îi aruncă un salut abia schițat.

Turhan o scrută pe Roxelana din cap până-n picioare.

— Doliul lui Malfiruz e îndreptățit, zise ea, dar nu pricep de ce te-ai îmbrăcat atât de sobru. Ca să-ți arăți bucuria, n-ar fi fost mai potrivite veșmintele de sărbătoare ?

Cuvintele înveninate ale lui Turhan n-o descumpăniră pe Roxelana.

— Păstrez bucuria în inimă. Modestia înfățișării mele aduce omagiu celor care și-au dat viața pentru o cauză dreaptă și mamelor care și-au pierdut fiii pe câmpul de bătălie. Doar soldații care au adus victoria sunt demni să îmbrace haine de sărbătoare.

Kassem se înnegri.

— Pricep unde bați, Roxelana ! Noi, prințesele împărătești, nu vom avea niciodată fii care să poarte arme.

— Ai limba prea ascuțită, Roxelana ! reluă Turhan.

— Pace ! Pace ! strigă sultana-validé.

Imaginea tatălui ei decapitat o făcea pe Roxelana agresivă, aproape nechibzuită.

În momentul acela, poporul turc nu însemna pentru ea decât un cancer în trupul Europei. Uciderea tatălui ei atârna mai greu în balanță decât educația și influența căpătate în harem în acești ultimi ani.

Intrarea zgomotoasă a lui Hadice înfrână criza începută. Exaltată de succesul lui Ibrahim, aceasta anunță cu mândrie că sultanul prinsese cu mâinile lui o pană de bâtlan și o broșă de diamante pe turbanul primului său sfetnic și prieten, ceea ce reprezenta o răsplată importantă.

— La sugestia lui Ibrahim, fratele meu a hotărât să aducă la Constantinopol marea bibliotecă a lui Matei Corvin, două candelabre enorme din bronz, tunurile palatului regal și ale cetății, precum și trei statui gigantice înfățișând divinități păgâne: Apolo, Diana și Hercule.

Hadice vorbea... vorbea... vorbea...

Malfiruz își privea cu ură sora mai mică, a cărei fericire îi insulta doliul. Deodată izbucni:

— Ajunge ! Ajunge ! Ai puțină decență, Hadice ! Capul tăiat al lui Ferhat este încă expus insultelor trecătorilor în fața intrării în Yeni Serai. Nu i-a fost îngropat decât trupul. Nu ți-e teamă că într-o zi Ibrahim al tău va avea aceeași soartă ?

Hadice se opri, uluită, apoi strigă furioasă:

— Bufniță blestemată ! Ar trebui să-ți scot ochii ! Ibrahim este invulnerabil !

— Sărmană neghioabă ! exclamă Malfiruz.

— Nu vă mai certați ! porunci sultana-validé. Nu mai sunteți copii ! Arătați respect măcar față de părul meu albit !

— I-am spus ce cred, mamă ! zise văduva. Nimeni nu e la adăpost de capriciile lui Soliman.

— Inima ta e plină de fiere ! urlă Hadice.

Se întoarse către mama ei.

— Dacă fericirea mea i se pare insuportabilă, n-are decât să plece !

Malfiruz se ridică și porni cu pași mari spre ușă.

— Cu plăcere ! Prezența ta mă omoară !

După plecarea ei, sultana-validé o mustră pe Hadice:

— Ar trebui să-i respecți durerea ! Să fii mai compătimitoare ! De ce nu încerci să o înțelegi ?

— Mama are dreptate, interveni Kassem, care își amintea de neliniștea pe care o simțise când Mustafa fusese exilat la Alexandria. Trebuie să o menajăm !

Roxelana urmări cearta cu inima plină de amărăciune. Malfiruz purta doliu după un soț care și-a trădat patria și pretindea respect. Ea, Roxelana, trebuia să plângă în taină moartea eroică a tatălui ei și să afișeze un aer bucuros pentru a nu indispune familia imperială. Era tentată să se ridice și să-și strige durerea și disperarea.

Dar era osândită să păstreze secretul toată viața. Viitorul fiilor ei ar fi fost compromis dacă turcii aflau că bunicul natural al celor doi prinți era un episcop polonez, decapitat după ce a luptat cu armele în mână împotriva armatei sultanului la Mohács.

Dornică să înveselească atmosfera, sultana-validé porunci să intre orchestra de orbi. Însă nici muzica, nici ospățul îndestulat, nici dansatoarele unduioase nu reușiră să destindă atmosfera. Supărată, Hadice păstra o tăcere încăpățânată. Pentru a-i face plăcere mamei sale, Kassem începu să povestească anecdote la care nu râdea nimeni.

La încheierea cinei, Lufti Pașa îi mulțumi sultanei-validé pentru seara frumoasă, apoi ceru permisiunea să se retragă.

— În noaptea asta trebuie să fac o inspecție inopinată în zona portului. Vreau să mă încredințez că poliția își îndeplinește mulțumitor îndatoririle.

Hafsa Hatun înclină capul.

— Du-te, Lufti! Fă-ți datoria! Socrul tău, răposatul sultan Selim al II-lea, ieșea deseori deghizat în derviș sărman sau în pelerin pentru a lua pulsul orașului.

Hadice părăsi la rândul ei reuniunea, urmată de Kassem și Turhan, indispusă de plecarea soțului ei.

Roxelana se retrase ultima. Înainte de a o lăsa să plece, sultana-validé o îmbrățișă. Întoarcerea fiului său se apropia și voia să intermedieze o împăcare între el și Malfiruz. Să-i arate bunăvoință favoritei lui era cea mai înțeleaptă politică.

20

Întoarcerea lui Soliman la Constantinopol întărea puterea Roxelanei în pofida tuturor piedicilor care se înălțau în fața ei. Hafsa Hatun îi ghicise jocul. Nu pierdea nici o ocazie de a lăuda în fața fiului ei calitățile Roxelanei, cu o subtilitate perversă.

— E o fată deosebită. Ingenuitatea și grația ei se unesc cu o inteligență fără pereche, cu o vioiciune a spiritului, o clarviziune și o diplomație care impun respect. Nu e niciodată luată pe nepregătite. Judecata ei este sigură, abilitatea inspirată. Își duce viața după o politică foarte fină.

Elogii ambigue, care puteau fi ușor interpretate exact pe dos: o tânără diabolică, gata să apeleze la orice metode pentru a obține ceea ce voia.

Soliman clătina din cap și răspundea cu un aer convins:

— Ai dreptate, mamă ! Roxelana este o femeie extraordinară !

După plecarea fiului ei, Hafsa Hatun își ascundea fruntea în palme și medita, exasperată: „Ce naivitate îngrozitoare ! Roxelana îl joacă pe degete ! Nu pricepe că a ajuns jucăria acestei femei viclene și calculate ?"

Soliman își împărțea timpul între favorită și ceea ce el considera opera capitală a vieții sale: crearea unui ansamblu de norme juridice care trebuia să-i asigure un nume pentru posteritate, cel de „Soliman Legiuitorul".

Când se întorcea, obosit, de la Yeni Serai, după o zi de muncă, Roxelana îl primea strălucind de bucurie.

— Bine ai venit, iubirea mea, luceafărul meu!

Îl îmbrățișa, îl mângâia pe ceafă cu degetele ei fine, îl mușca ușor de lobul urechii și îi acoperea buzele cu sărutări.

Își trimitea sclavele afară și îi scotea mantia acoperită cu blană, turbanul și veșmintele strălucitoare, îi scotea încălțările, apoi îi aducea halatul de casă și papucii de catifea, îndatoriri care reveneau sclavelor, dar pe care Roxelana le îndeplinea cu o plăcere care îl încânta pe Soliman. Femeia îi zicea, entuziasmată:

— Aș vrea să fiu singură cu tine pe o insulă pierdută în mijlocul mării. Această insulă să fie leagănul iubirii noastre mari și unice. Să fiu sclava și amanta ta, o, soarele meu triumfător!

Dar starea de spirit a Roxelanei era schimbătoare. Uneori o găsea pierdută în gânduri, tristă și melancolică. Atunci, sultanul era cel care încerca să-i redea bucuria de a trăi. Îngenunchea la picioarele ei și i le săruta, apoi îi desfăcea pulpanele halatului și buzele lui urcau spre părțile cele mai secrete ale trupului ei.

Anii treceau, dar pentru Soliman frumusețea, farmecul, grația Roxelanei sporeau și se împrospătau mereu. Dragostea pe care o simțea pentru ea îi cuprindea simțurile, dezlănțuindu-i pasiunea.

Moartea tatălui ei rupsese ultima legătură a Roxelanei cu trecutul. O izbucnire din partea ei n-ar fi reparat nimic. Și apoi mai erau copiii, visurile, scopurile ei, pe care trebuia să le ducă la bun sfârșit în ciuda tuturor piedicilor. Să-l urască pe Soliman? Să-l ierte? El era ca un uragan care ucide, distruge totul în cale. Putem înfrâna, îmblânzi uraganul? Manifestările naturii nu cunosc sentimente omenești. Roxelana și Soliman erau mai presus de legile care se aplică muritorilor de rând. Iubirea lor, dramele lor, pasiunile lor depășeau limitele normalului. Trăiau în propriul Olimp, căci locuința zeilor era pe măsura lor.

Sultanul porunci ca biblioteca lui Matei Corvin să fie instalată la Yeni Serai, iar candelabrele de bronz la Sfânta

Sofia. Ibrahim așează cele trei statui pe hipodrom, care, datorită acestei împodobiri, își recăpătă vechiul aspect monumental. Dar inițiativa lui indignă populația musulmană din Constantinopol.

Ibrahim se pomeni hulit pe străzi, ceea ce îl umplu de amărăciune. Aflat într-o vizită la prietenul lui Alois Gritti, i se plânse de ostilitatea pe care i-o arătau turcii.

— Am urmat întotdeauna politica lui Mehmed al II-lea. Acesta se considera moștenitorul civilizației bizantine și voia să-i apropie pe învingătorii musulmani de învinșii creștini. Din nefericire, sub influența turcilor ortodocși, musulmanii resping orice compromis cu creștinii și disprețuiesc vechea lor cultură.

— Te-am avertizat, Ibrahim. Duci o bătălie deja pierdută. Constantinopolul este un oraș cosmopolit, în care autoritățile au dat comunităților de greci, venețieni, genovezi sau armeni cartiere separate. Amintește-ți de sultanul Selim, care voia să-i treacă prin tăișul sabiei pe toți creștinii din Constantinopol. Mă tem că Soliman ar putea încerca să reia ideile tatălui său în viitorul apropiat.

— Atât cât voi trăi eu, Soliman nu-i va oprima pe creștini.

— Atât cât vei trăi...

— Ce vrei să spui ?

— N-am avut niciodată încredere în jurămintele prinților. Ai uitat de Machiavelli ?

— Te înșeli. Pentru mine, Soliman este mai mult decât un prieten.

— Știu, știu ! Mi-ai zis de o sută de ori ! Pentru tine e ca un frate, mai mult decât un frate !

Ibrahim zâmbi indiferent.

— Soliman n-ar face nimic fără să-mi ceară părerea.

— Încet-încet, această dependență va ajunge să-l apese.

— Niciodată ! Niciodată !

Alois oftă.

— Să sperăm ! Și statuile ? Ce vrei să faci cu ele ? Le scoți ?

— Nici gând! Furia fanaticilor și a gloatei care îi urmează orbește se va domoli și, încet-încet, statuile se vor integra în peisajul hipodromului.

— Mă tem că previziunile tale optimiste vor fi în scurt timp contrazise.

Într-o dimineață, doamna Rebia intră surescitată la Roxelana, agitând o foaie de hârtie.

— Constantinopolul e în fierbere!

— Iar? întrebă cadâna, nervoasă.

— I-a sunat ceasul marelui-vizir! Ascultă, preascumpa mea, satira pe care a scris-o poetul Fighani Celebi împotriva lui Ibrahim, protectorul lui.

Începu să citească:

„Doi Avraami au înfățișat această lume;
Înțelept, cel dintâi a răsturnat idolii,
Absurd, al doilea i-a reinstalat.“

Roxelana surâse.

— Când nava se scufundă, șobolanii fug primii.

Doamna Rebia continuă cu însuflețire:

— Atacarea marelui-vizir Ibrahim este echivalentă cu crima de lezmaiestate; cu-atât mai mult cu cât Înălțimea Sa a încuviințat personal inițiativa prim-ministrului său. E o probă de forță între Ibrahim și dușmanii lui. Dacă marele-vizir câștigă din nou partida, Fighani Celebi va plăti cu viața cutezanța lui nebunească.

Previziunea doamnei Rebia se adeveri. Pentru a le închide gura defăimătorilor săi, Ibrahim dădu un exemplu: poetul fu condamnat la moarte și executat.

Fighani abia fusese înmormântat când un nou scandal izbucni. Întreg haremul află că, un *ulema* foarte vestit pentru interpretările sale docte ale Coranului, Kabiz, îndrăznise să proclame superioritatea lui Iisus Hristos față de Mahomed. Doamna Rebia

o înștiință pe Roxelana că teza lui Kabiz îi scandalizase pe adevărații credincioși și că populația constantinopolitană, mereu gata să se înfurie, provocase dezordine, jefuise bazarurile, dăduse foc palatelor și îi agresase pe creștini.

Vacarmul mulțimii, violențele, fuioarele de fum care se înălțau deasupra capitalei o impresionară pe Roxelana. Amintirea revoltei ienicerilor, asociată cu această mișcare populară, o șocă și o înspăimântă.

Kislar agasi o asigură că trupele erau gata să intervină. Numeroși scandalagii fuseseră arestați și spânzurați.

— Pedepsele exemplare calmează spiritele, de regulă, zise el.

De data aceasta, *kislar agasi* se înșela. Agitația nu se potoli deloc. O gloată zgomotoasă se strânse pe hipodrom, cerând moartea lui Kabiz și distrugerea statuilor păgâne. Întrucât Kabiz era cauza acestor necazuri, judecătorul armatei îl băgă în temniță.

La Eski Serai, sultana-validé condamna vehement erezia acelui *ulema*. În prezența ei, Roxelana își arăta indignarea, pentru a-i face plăcere, dar, după ce ieșea din apartamentul bătrânei, își încetă protestele. Voia să fie de aceeași părere cu Soliman, care avea să fie silit, în cele din urmă, să taie nodul gordian. Însă sultanul păstra tăcerea.

În fața unui tribunal militar, acuzarea l-a declarat pe Kabiz vinovat de „eroare periculoasă", de „abatere de la glorioasa cale a adevărului" și de „erezie gravă, care amenință unitatea Islamului și siguranța imperiului". Kabiz, care nu și-a retras spusele, a fost condamnat la moarte.

În harem era repetată ultima lui declarație: „Cu cinci secole înainte ca Mahomed, tânărul conducător de cămile, să plece din Mecca, un tânăr dulgher răspândise deja în Galileea Evanghelia Domnului Atotputernic." În inima odaliscelor, toate creștine convertite forțat la Islam, cuvintele lui Kabiz și-au găsit un anume ecou. În sinea ei, Roxelana nu-l putea contrazice.

În schimb, n-a fost surprinsă să afle poziția lui Ibrahim. Acesta a pronunțat anularea sentinței. Tribunalul militar, declarase el, ar fi trebuit să încerce să-l convingă pe Kabiz de greșeala lui înainte de a-l condamna la pedeapsa capitală. Prin urmare, *ulema* trebuia să compară în fața Divanului, care avea să îl judece în ultimă instanță.

Înștiințată de *kislar agasi* în privința hotărârii marelui-vizir, Hafsa Hatun își chemă fiul.

— Îi îngădui lui Ibrahim, acestui sclav cocoțat în fruntea guvernului, acestui individ ajuns maestru al înșelăciunii, acestui creștin deghizat în musulman, să ne insulte sfânta lege ? El a adoptat această atitudine fiindcă, în timpul procesului, martorii au legat erezia lui Kabiz de instalarea statuilor păgâne pe hipodrom. Te lași orbit de niște oameni care nu merită încrederea pe care le-o arăți !

Soliman pricepu că mama lui făcea aluzie și la Roxelana, ceea ce-l determină să se încăpățâneze de la bun început în fața sfaturilor ei.

— Mamă, te previn ! zise el prost dispus.

— Deschide ochii ! Rupe-ți lanțurile ! strigă ea indignată.

Sultanul se crispă și scrâșni printre dinți:

— Mamă, te previn !

Apoi ieși, trântind ușa cu zgomot după el. În vreme ce traversa coridoarele pentru a ajunge la Roxelana, furia se mai domoli puțin. Dacă mama lui îi deplângea inerția, își putea închipui comentariile pline de venin ale tuturor celor care condamnau slăbiciunea lui pentru Ibrahim și Roxelana. În ciuda puterii sale, se temea de furia gloatei. Dacă ienicerii găseau de cuviință să se alieze cu aceasta, explozia îl putea mătura de pe tron.

Vechea expresie romană *panem et circenses* își păstra actualitatea. Constantinopolitanii primeau pâine zilnic, datorită unei perfecte organizări administrative. Însă aveau nevoie să le fie oferite și spectacole. Procesul lui Kabiz îi dădea ocazia de a-și reface prestigiul.

Roxelana îl primi devorată de curiozitate. Era sigură că îl preocupa procesul lui Kabiz. Dar Soliman, atât de vorbăreț de obicei, nu suflă nici o vorbă despre întrevederea lui cu sultana-validé. Roxelana îi respectă tăcerea.

A doua zi, Divanul se reuni sub conducerea lui Ibrahim. În calitate de Curte supremă de justiție, trebuia să clarifice cazul lui Kabiz. Vizirii și demnitarii care participau la această adunare aleasă luară loc în jilțuri, în ordinea funcțiilor. Turbanele lor mari, împodobite cu pene tremurătoare, se clătinau în ritmul conversațiilor șoptite închegate înainte de începerea dezbaterilor. Erau neliniștiți, dar aparent calmi. Iskender Celebi, membru permanent al Divanului, își avertizase o parte din colegi, care se bucurau de încrederea lui, că Ibrahim căuta să le forțeze mâna pentru a obține achitarea ereticului. Ar fi putut s-o facă singur, fără a cere părerea sfetnicilor săi, căci dispunea – ca și sultanul – de drept de viață și de moarte asupra tuturor supușilor imperiului. Însă voia să asocieze Divanul cu decizia lui nedreaptă, care încerca să-l absolve pe Kabiz și să-i umilească pe apărătorii legii islamice.

În sfârșit, Kabiz se prezentă în fața judecătorilor, cu fața palidă, ascetică, ochii lui de iluminat fixând un punct din spațiu, peste capetele demnitarilor, ca și cum ar fi vrut să comunice cu Dumnezeu.

Ibrahim studie cu simpatie straniul personaj care stătea în picioare în fața lui. Voia să-i acorde dreptul de a se apăra, de a-și susține doctrina. Urmărea cu atenție evenimentele care tulburau Germania și Elveția. Oamenii căutau noi mijloace de a-și exprima fervoarea, voința de a crea o lume mai bună. Luther, Erasmus, Zwingli cereau reformarea vechii Biserici Catolice și propovăduiau doctrine religioase care răscoleau gloata lacomă să găsească o morală capabilă să răspundă dorințelor sale. „Kabiz era un reformator, se gândea Ibrahim. De ce să nu-l ascultăm?

Poate că va reuși să-i convingă pe musulmani că Dumnezeu este unic și că separarea celor două religii este artificială." Kabiz deschidea poate perspectivele unei renașteri a lumii orientale.

Tăcerea lui Ibrahim îi uimi pe demnitari, care așteptau începerea dezbaterilor. Marele-vizir își întrerupse meditația și îi arătă lui Kabiz trei personaje cu bărbi lungi albe, grave, țepene, îmbrăcate în negru, cu frunțile acoperite de turbane albe.

— Kabiz, în fața ta se află judecătorii tăi, precum și un *ulema* vestit pentru pioșenia sa și profunda cunoaștere a legilor Coranului, asistat de doi *muderis*, profesori eminenți la medresa de la Sfânta Sofia. Îți vor asculta teoriile eretice și vor încerca să le combată. Acum expune-ne doctrina ta, ca să putem judeca în cunoștință de cauză. Te ascultăm, Kabiz !

Reformatorul vorbi mai întâi cu voce joasă, monotonă. Apoi vorbele lui căpătară tot mai multă căldură, ridică tonul, deveni solemn, din ce în ce mai elocvent. Superioritatea lui Iisus Hristos, proclamată cu tărie și susținută de argumente religioase și filosofice, îi tulbură pe membrii Divanului, care schimbau priviri stânjenite, apoi înspăimântate.

Deodată, grilajul care proteja fereastra sultanului fu zguduit de lovituri violente, apoi se auzi vocea lui tunătoare:

— Cum este permis ca un eretic să hulească în voie numele sfântului nostru profet Mahomed și să invoce preeminența lui Iisus Hristos, acest fals Dumnezeu al creștinilor, în fața întregului Divan ? Blestematul acesta trebuie să fie convins că greșește și pedepsit !

Ibrahim tresări, întoarse ochii spre fereastra așezată deasupra capului său, făcu o plecăciune adâncă, apoi răspunse cu demnitate:

— Tribunalul militar l-a condamnat la moarte fără să-i îngăduie să se apere. O sentință dată ca rod al furiei este nedreaptă și se impune anularea ei !

Vizirii și demnitarii plecară capetele, ca niște copii

prinși făcând năzbâtii, coborâră din jilțurile lor și îngenunchează în fața grilajului care ascundea chipul preamăritului lor stăpân.

Soliman reluă sever:

— Cunoașterea sfintei legi a Coranului nu ține de tribunal militar. Acest eretic va fi dat pe mâna judecătorului de la Constantinopol și a muftiilor, care vor ști să-și facă datoria.

Cu mâhnire în suflet, Ibrahim se înclină, umilit.

— Așa să fie, Înălțimea Ta ! Luați prizonierul ! le porunci el celor doi ofițeri care păzeau ușa sălii.

Chiar și după ce vocea sultanului amuți, demnitarii rămaseră prosternați. După o vreme, se ridicară, ușurați. Procesul lui Kabiz se întorsese împotriva lui Ibrahim. Soarta ereticului nu-i mai interesa. Decizia sultanului îi eliberase de orice responsabilitate. Dușmanii marelui-vizir își ascundeau bucuria, privindu-l cu o compasiune bine mimată.

Cu fruntea sus, cu chipul împietrit, Ibrahim se îndreptă spre ușă. La trecerea lui, demnitarii se înclinară în tăcere. După plecarea sa, se strânseră în jurul lui Iskender Celebi, care declară triumfător:

— Simpatiile creștine ale lui Ibrahim s-au arătat în fața tuturor.

Vizirii schimbară priviri nedumerite. Se întrebau neliniștiți care dintre ei va fi numit în locul lui Ibrahim. Întrucât căderea lui părea sigură.

Ajuns acasă, Ibrahim scrise o cerere de demisie și i-o trimise stăpânului său. Soliman ar fi trebuit să o primească în cursul după-amiezei la Yeni Serai, dar aceasta ajunse după plecarea lui la Eski Serai.

Sultana-validé își întâmpină fiul radiind de fericire.

— Mi s-a comunicat decizia ta. Tatăl tău ar fi fost mândru de tine !

Când se retrase, mama lui îl privi cu tristețe.

— Mă părăsești deja ?

Îi înțelegea și îi suporta sentimentele. Posesivă, sultana-validé o ura pe Roxelana care, bănuia ea, o înstrăina de fiul său. Când intră în camera cadânei, aceasta studia Coranul. Un volum frumos, cu paginile din hârtie de mătase împodobite cu miniaturi minunate. Capul ei plecat grațios asupra cărții sfinte, buclele de culoarea aurului vechi care îi cădeau în valuri pe umeri, trăsăturile uimitor de tinere ofereau un tablou seducător.

Surprinsă, Roxelana ridică ochii luminoși și clari ca apele însorite ale unei fântâni arteziene. Prospețimea ei și dragostea care i se citea în privire îl emoționară.

— Domnul și stăpânul meu, fii binevenit! strigă ea bucuroasă, sărind de pe divan.

Roxelana făcu o plecăciune. Soliman o ajută să se ridice și o îmbrățișă.

— Ce făceai ? întrebă el. Studiai Coranul sau te uitai la miniaturi ?

— Încerc să pricep spiritul și înțelepciunea preceptelor sale. Nu vreau să cad în greșeala lui Kabiz și a celor care gândesc ca el, răspunse ea.

— Crezi că există oameni care îi împărtășesc ideile ? întrebă el.

— Cu siguranță are protectori, zise ea, plecând ochii cu modestie.

— Te referi la Ibrahim ?

Aprobă din cap, cu o blândețe întristată.

— Nu mi-aș permite niciodată să mă amestec în treburi care depășesc atribuțiile unei soții iubitoare și ascultătoare.

Soliman o strânse la piept. Roxelana îi auzi inima bătând.

— Înțelepciunea însăși vorbește prin vocea ta, porumbița mea dulce ! Aș fi fericit dacă sfetnicii mei ar avea bunul tău simț și fermitatea judecății tale.

— Aprecierile tale mă fac să roșesc. Nu sunt decât o femeie care își cunoaște limitele.

— Nu ești o femeie ca oricare. Ai dovedit-o de nenumărate ori. Îl condamni pe Kabiz ?

— Cred că atitudinea lui este cu atât mai condamnabilă cu cât, în calitate de *ulema*, ar trebui să cunoască profunzimea legii Coranului. Noi, creștinii care am îmbrățișat religia islamică fără să fim constrânși, disprețuim slăbiciunea acelora dintre noi care n-au rupt legăturile cu fostele lor credințe.

Roxelana nu rostise numele lui Ibrahim, dar aluziile ei erau clare. Îl trădase pe omul pe care îl iubea și-l ura în același timp. Granița dintre dragoste și ură este ușor de trecut. Trădase de asemenea amintirea tatălui ei, își renegase sângele, tradițiile. Dar voința ei de a urca pantele cele mai abrupte pentru a ajunge în vârf impunea asemenea sacrificii. Fiul ei avea să fie sultan. În momentul acela, ea va fi cea care va avea ultimul cuvânt. În momentul acesta însă, arăta un zel de neofită, ceea ce îl încânta pe Soliman.

În noaptea aceea, după ce făcură dragoste, sultanul avu bucuria de a afla că va fi tatăl unui al treilea copil.

A doua zi dimineață, pe drumul spre Yeni Serai, Soliman medită îndelung la cazul Kabiz. Era mulțumit că pusese capăt crizei. Dar exaltarea simțită în ziua precedentă se domolise. După ce manifestarea puterii sale se potolise, își dădu seama că practic îl desființase pe Ibrahim în fața vizirilor. Umilindu-l, îl lăsase în ghearele fiarelor din Divan, care se repeziseră să-l sfâșie. Ar fi trebuit să-l pună la punct în particular, să-i explice calm ce greșeală făcea și să-i ceară să o repare. Dar voise să ofere un spectacol. Să mulțumească gloata.

Trebuia să-l înscăuneze din nou pe Ibrahim, fără să-i distrugă imaginea. Ajuns la palatul imperial, se grăbi să urce în loja lui cu gratii, ca să asiste la dezbaterile Divanului și să observe comportamentul miniștrilor față de prietenul său. Privind în jos la demnitarii cu panașuri, avu marea surpriză de a-l vedea pe Ayas Pașa prezidând reuniunea. Lipsa lui

Ibrahim îl intrigă. Își părăsi postul de observație și coborî în cabinetul de lucru. Ali Pașa, pântecosul șef al cancelariei și secretarul general al guvernului, își încovoie spinarea în fața stăpânului său și îi înmână mesajul pecetluit al marelui-vizir și o cutiuță de aur.

Uimit, Soliman deschise scrisoarea. Textul clar și sobru îl ului.

„Înălțimea Ta,

Întrucât am provocat neplăceri Înălțimii Tale și am pierdut încrederea pe care Domnia Voastră mi-a arătat-o în trecut, nu-mi mai rămâne decât să suport urmările și să-mi prezint demisia. Înapoiez Înălțimii Tale sigiliul imperiului. Vă rog să acceptați expresia adâncului respect al sclavului Domniei Voastre,

Ibrahim.“

Sultanul observă că omisese titlul de pașă care, în mod normal, ar fi trebuit adăugat numelui său. Scrisoarea îi stârni inițial furia. Deschise cutia și găsi sigiliul imperial. Marele-vizir are, mai mult ca oricine, dreptul de a cere permisiunea să se retragă. Dar să-și trimită demisia echivala cu o insultă.

Apoi iritarea lui se potoli. Nu trebuia să-l judece pe Ibrahim după misiva aceea. Lui nu i se aplicau normele obișnuite. Nu era un mare-vizir ca oricare altul. El, Soliman, avea obligația de a renunța la prejudecăți atunci când era vorba de Ibrahim, singurul lui prieten.

— Ali, trimite un mesager acasă la marele-vizir… Nu ! Du-te chiar tu și spune-i că este chemat de urgență la serai !

Surprins că fusese redus la rolul unui simplu mesager, Ali Pașa se înclină, ascunzându-și ciuda.

Se scurse o jumătate de oră până la sosirea lui Ibrahim, însoțit de șeful cancelariei. Ibrahim făcu o plecăciune fără să rostească vreun cuvânt. Soliman se așeză pe divan.

— Ia loc lângă mine, mare-vizir ! zise el solemn.

Impasibil, Ibrahim se supuse. Sultanul se întoarse către șeful cancelariei.

— Adu-mi scrisoarea adresată guvernatorilor din provincii, care trebuie citită în toate moscheile, școlile și bazarurile pentru ca turcii din satele și orașele cele mai îndepărtate ale imperiului să poată cunoaște faptele de arme ale luptătorilor noștri în războiul purtat împotriva Ungariei.

Ali ieși cât de repede îi îngăduiau picioarele scurte și burta grea și bombată ca a unei femei însărcinate. Se întoarse cu scrisoarea așezată pe o tavă de aur și i-o prezentă sultanului. Acesta porunci:

— Citește pasajul despre marele-vizir !

Șeful cancelariei tuși, ca să-și dreagă vocea, apoi începu să citească:

— Victoria noastră se datorează în mare parte celui care întruchipează puterea și valoarea, temeritatea leopardului, curajul tigrului, zelul apărătorului Sfintei noastre Credințe, invincibilitatea eroului învestit de Allah cu o forță fără seamăn, frumusețea unei perle culese din oceanul vitejiei, preaiubitului nostru vizir, beilerbei al Rumeliei, Ibrahim Pașa, pe care Allah îl ține în viață spre gloria imperiului nostru.

Ali Pașa se întrerupse o clipă ca să întrebe:

— Trec la cea de-a doua menționare a numelui Excelenței Sale marele-vizir ?

Vocea lui exprima un respect nemărginit pentru leopardul, leul și eroul reintrat în grații.

— Ajunge ! zise sultanul. Poți pleca !

Ali Pașa se retrase de-a-ndărătelea. „Iskender Celebi și prietenii lui vor fi tare dezamăgiți", se gândi el, închizând ușor ușa în urma lui. Rămas singur cu Ibrahim, padișahul luă scrisoarea de demisie și o rupse, apoi îi înapoie sigiliul imperiului.

— Primește-l înapoi, Ibrahim, prietene ! zise el, zâmbind. Nu vreau să mă despart de tine. Cazul lui Kabiz nu este decât un incident. Poporul este ca o fiară sălbatică adormită, cu instincte sângeroase. Din când în când, îi

trebuie ofrande menite să-i cucerească favorurile. Kabiz este o victimă jertfită acestui moloh.

— Am vrut doar să-i asigur o judecată dreaptă, spuse Ibrahim.

— Și să-ți pui viața și opera în pericol... Kabiz va fi condamnat la moarte de judecătorul Constantinopolului. Nu este un preț prea mare dacă, prin osândirea lui, putem obține potolirea bestiei. Dar mă tem că nu va fi de ajuns. E mai ușor să liniștești câteva mii de ieniceri, decât să potolești milioane de oameni dezlănțuiți.

Sultanul puse mâinile pe umerii lui Ibrahim și îl trase către el.

— Nu lăsa certurile altora să intervină între noi!

Îl îmbrățișă cu căldură.

— Tu ești prietenul meu, Ibrahim, și vei rămâne așa atât cât vom trăi!

Cineva bătu la ușă, apoi intră un șambelan.

— Înălțimea Ta, judecătorul Constantinopolului și *ulema* au dat sentința. Kabiz a fost condamnat la moarte.

Soliman răspunse răspicat:

— Să fie executat mâine-dimineață! Eșafodul va fi înălțat în piața mare, în fața bazarului acoperit!

În seara care urmă decapitării lui Kabiz, constantinopolitanii aprinseră focuri de bucurie, cu riscul de a incendia orașul. Dar vâlvătaia populară, abia potolită, fu aţâţată din nou, de această dată de o crimă. În cartierul Fanar, lângă moscheea lui Selim, un musulman a fost asasinat în propria casă. Ancheta demarată la porunca cadiului capitalei și desfășurată cu surle și trâmbițe de *subachi* – șeful poliției – atribui vina unui albanez creștin, fără însă a-i putea stabili identitatea. Conform legii, dacă autorul unei crime scăpa de anchetatori, locuitorii cartierului erau siliți să plătească patruzeci de mii de aspri, „prețul sângelui". De această dată, autoritățile ajunseră la concluzia că incidentului avea conotații

religioase. Musulmanii fanatici asmuțiră populația. Numeroși creștini au fost linșați în plină stradă sau în casele lor. Unii greci cu sânge iute ripostară la violență prin violență.

Sultana-validé, scandalizată de această nouă explozie de furie, își avertiză fiul:

— Trebuie să pui capăt o dată pentru totdeauna acestor neînțelegeri dintre creștini și musulmani. Tatăl tău – Allah să aibă milă de sufletul lui ! – a avut de gând să treacă prin foc și sabie toată populația creștină a capitalei. I-a pus chiar o întrebare în acest sens marelui muftiu: „Nu este normal să omori două treimi din populația imperiului spre binele celeilalte treimi ?“ Și ar fi făcut-o, dacă nu-l dobora boala. Trebuie să acționezi cu aceeași tărie împotriva creștinilor care caută tot timpul gâlceavă. Vrei să fii martorul neputincios al unui război civil ? Stinge focul înainte să cuprindă imperiul !

Cuvintele mamei sale nu erau lipsite de înțelepciune. Soliman își aminti de haosul însângerat care sfâșia Germania, împărțită între protestanții și catolicii fanatici.

— Mamă, voi lua măsuri ! Îți promit !

Îi încredință lui Ibrahim misiunea de a inspecta trupele din Egipt și, în lipsa lui, dezgropă o lege veche, care prevedea pedepse extrem de severe împotriva întregii colectivități, dacă un membru al acesteia, vinovat de crimă, nu se preda el însuși justiției. Ca urmare a revigorării acestei legi, opt mii de albanezi au fost decapitați pe hipodrom, sub ochii mulțimii de musulmani care alergau, beți de fericire, să vadă spectacolul.

Aclamațiile gloatei ajunseră, purtate de vânt, la Eski Serai. Dulce muzică pentru urechile sultanei-validé, dar mai puțin apreciată de Roxelana care, în pofida zelului aparent pentru noua ei religie, se aruncă pe divan și își acoperi capul cu perne pentru a nu mai auzi zgomotul.

Impresionat de paloarea ei, pe care o atribui închiderii în harem, Soliman hotărî să o ia pe Roxelana cu el la Adrianopol, favoare neobișnuită, care o încântă. Era prima ei

călătorie lungă de la intrarea în Eski Serai. Spre deosebire de vizitele ei la Uskudari – un fel de suburbie a Constantinopolului – avea să plece din capitală, pentru a cuceri orizonturi noi. Cuprinsă de euforie, îl rugă pe sultan să îi îngăduie să călărească alături de el.

Soliman se îngrozi.

— O cadână pe cal ? Cine a mai văzut una ca asta ?

— Am citit în *O mie și una de nopți* că prințesele persane urcau pe cal !

— Tu nu trăiești în Persia, Roxelana ! Obiceiurile noastre nu sunt deloc asemănătoare cu ale lor ! Chiar și credința este diferită ! Foarte diferită.

Tristețea care se așternu pe chipul tinerei îl înduioșă pe Soliman, foarte sensibil la schimbările ei de dispoziție.

— Și, în plus, ești însărcinată ! adăugă el, mulțumit că găsise un pretext infailibil. O cădere de pe cal ar pune în pericol atât viața ta, cât și pe cea a copilului.

Argumentul, care căpătă o forță deosebită pe buzele lui Soliman, o făcu să zâmbească pe Roxelana, dezarmată.

— Mă înclin în fața înțelepciunii tale, iubirea mea !

— Vei avea la dispoziție o litieră moale, purtată de doi catâri blânzi, care te vor face să te simți ca și cum ai pluti pe nori.

Roxelana era atât de fericită că iese din Eski Serai, încât acceptă bucuroasă acest mijloc de locomoție, deși gratiile și draperiile din piele o împiedicau să admire în voie peisajul.

Decizia sultanului de a o lua pe Roxelana la Adrianopol suscită comentarii înveninate la Yeni Serai și Eski Serai. Sultana-validé și prințesele își manifestară indignarea în particular. Malfiruz se încrâncena și mai tare împotriva Roxelanei, pentru că nu îndrăznea să-l atace pe Soliman. Încă îmbrăcată în negru, nemișcată pe marginea divanului, arăta ca o cioară cocoțată pe o cracă. Nu-i ierta fratelui ei interdicția de a pune pe mormântul lui Ferhat o coloană cu un turban de piatră în vârf, care ar fi trebuit să amintească rangul înalt al defunctului. Condamnat la pedeapsa capitală

pentru trădare, nu avea nici măcar dreptul la înscrierea numelui pe mormânt. Malfiruz îi adresă mamei sale o întrebare care trebuia să pună sare pe rană:

— Tata te-a dus vreodată la Adrianopol ?

— Niciodată ! răspunse Hafsa Hatun, furibundă. Locul unei cadâne este în harem ! De altfel, Selim n-ar fi avut timp, pentru că era tot timpul plecat la război...

Într-o frumoasă dimineață de primăvară, cortegiul imperial părăsi Eski Serai și ieși din capitală pe poarta dinspre Adrianopol; Soliman și suita lui călare, Roxelana și celelalte femei în litiere. La vreo douăzeci de kilometri de Constantinopol, coloana tocmai pătrundea într-o pădure cu frunziș stufos când deodată izbucni o furtună cu tunete și fulgere. Fulgerul căzu pe un copac care se prăbuși în flăcări peste unul dintre catârii care purtau litiera Roxelanei. Litiera se răsturnă și se dezmembră, favorita se rostogoli printre bucățile de lemn și metal, sub privirile consternate ale lui Soliman și ale suitei sale. Roxelana, leșinată, fu așezată în litiera uneia dintre însoțitoarele sale, apoi cortegiul se întoarse în grabă la Constantinopol. Disperat, sultanul călărea la galop alături de litiera Roxelanei, care încă nu-și recăpătase cunoștința. Își reproșa faptul că refuzase să o lase pe soția sa să călărească, așa cum își dorea. Sclav al tradițiilor, o silise să călătorească în litieră. Se pare că Roxelana presimțise nenorocirea și încercase să o evite.

Convoiul sosi la Eski Serai, unde era deja așteptat de medicul Curții, Israel Mordecai, care fusese prevenit de mesageri. Chira Esther îl ajuta.

Roxelana fu instalată într-o sală din apartamentul său și întinsă pe un divan de către Chira Esther, care se agita în jurul ei. Încăperea era împărțită în două de o draperie grea din catifea. Pe partea cealaltă se afla medicul, căci era interzis oricărui bărbat relativ tânăr și necastrat – fie el și doctor – să vadă vreo femeie din harem.

Chira Esther o examina pe Roxelana, observa simptomele și i le comunica lui Mordecai cu voce tare, care lua notițe și dădea indicații pe care moașa și ajutoarele ei le executau imediat.

Toată această operațiune se desfășura sub ochii îngrijorați ai sultanului, care își frângea mâinile de disperare. Trecea într-o parte a draperiei pentru a-și privi soția, care gemea, cu ochii închiși, apoi se ducea în partea cealaltă, unde se afla medicul care își trata pacienta fără să o vadă. Soliman îl asalta cu întrebări, împiedicându-l uneori pe Mordecai să audă cuvintele Chirei Esther.

Acest examen medical bizar, sub forma dialogului dintre medic și moașă, dură aproape o oră. În cele din urmă, Mordecai dădu verdictul:

— Mama și copilul vor trăi. E un adevărat miracol, dacă ar fi să judecăm după vânătăile rămase pe trupul ilustrei paciente după cădere. Mă tem totuși că fătul ar putea suferi leziuni de pe urma acestui accident nefericit.

— Îmi poți garanta, Israel, că soția mea este în afara pericolului ?

— Vă garantez, Înălțimea Voastră !

Prințesele, care speraseră că Roxelana va muri, aflară cu dezamăgire că starea ei de sănătate nu mai era neliniștitoare. Dar călătoria la Adrianopol fu anulată, căci Soliman se temea de un nou accident. Hotărârea lui frânse inima Roxelanei, dar nu îndrăzni să protesteze.

Sorocul Roxelanei se apropia. Chira Esther și Israel Mordecai – despărțiți de nelipsita draperie – o examinau în fiecare zi. Sultanul poruncise să fie înconjurată de toate îngrijirile pe care le îngăduia știința medicală. Mordecai îl asigură că sarcina evolua normal și că, în afara unor complicații neprevăzute, nașterea avea să se producă în cele mai bune condiții.

Căutând ocupații care să-l poată relaxa puțin în această stare de așteptare, Soliman își împărțea timpul între partidele

de vânătoare de mistreți sau cu șoimii și redactarea unui cod de legi care să înlocuiască haosul ce domnea în domeniul juridic. De-acum înainte mărturiile smulse suspecților sub tortură trebuiau coroborate cu alte mărturii pentru a justifica o condamnare. Falsificatorii, hoții și sperjurii aveau să fie pedepsiți prin amputarea mâinii drepte. Violatorii aveau să fie castrați. Adulterul atrăgea pedepse severe. În cazul mutilărilor, se aplica legea talionului. Soliman hotărî pedepse grele împotriva falsificatorilor de mărfuri, profiturilor exagerate și speculanților. Cei care consumau băuturi alcoolice aveau să fie pedepsiți, deși sultanul, marele-vizir și cea mai mare parte a demnitarilor beau pe ascuns. O maximă arabă pretindea că „vinul era mama tuturor viciilor". Însă musulmanii nu se abțineau să-l savureze. Poeții îl cântau. Marele Hafiz ridica în slăvi vinul, „această mamă a viciilor mai dulce ca săruturile unei fecioare". Nici Hafiz, nici cei din anturajul lui care elogiau „băuturile sfinte" și „beția divină" n-au fost acuzați pentru părerile lor.

Soliman, preocupat de opera lui legislativă, o consulta deseori pe Roxelana, care îi dădea sfaturi pline de bun-simț.

— Cadâna este o minune ! îi declara el euforic mamei sale. Viața noastră împreună se desfășoară sub un cer senin, binecuvântat de Dumnezeu ! Iubesc și sunt iubit de o femeie înzestrată cu mii de haruri, cu care am niște copii adorabili. Imperiul meu face lumea întreagă să tremure. Nici un nor nu-mi întunecă orizontul. Sunt fericit !... Uneori fericirea aceasta mă sperie, fiindcă nu știu ce-mi rezervă viitorul !

Dar dacă temerile sultanului aveau un caracter abstract, presimțirile Roxelanei erau legate de realitate. Ultima ei sarcină nu-i dădea deloc o înfățișare plăcută. Paloarea chipului presărat de pete cafenii, buzele îngroșate, burta diformă, picioarele umflate o înspăimântau de fiecare dată când se privea în oglindă. O femeie însărcinată își înduioșează soțul care – ca să o menajeze – își caută consolarea în afara familiei.

Ca din întâmplare, sultana-validé își înlocuise fostele sclave cu odalisce alese pentru frumusețea, grația și talen-

tele lor artistice. Atunci când fiul ei venea în vizită, își etala fetele cu o grabă suspectă. Renunțase la tradiția care cerea ca odaliscele sultanei să nu poată fi dăruite sultanului.

„Sultana-validé a început să se poarte ca o codoașă, se gândea Roxelana alarmată. Țese intrigi amoroase pentru Soliman."

Din când în când, Roxelana îl însoțea la Hafsa Hatun, pentru a-l supraveghea discret și pentru a dejuca manevrele acestor adolescente apetisante, dornice să câștige favorurile Marelui Stăpân. Dar își asuma un risc. Soliman putea fi tentat să compare frumusețea ei veștejită și prospețimea seducătoare a tinerelor.

Sultana-validé urmărea cu bunăvoință reacțiile fiului ei în fața protejatelor sale. Înțelegea foarte bine că prezența Roxelanei alături de el îl inhiba și căuta pretexte ca să o îndepărteze fără a stârni bănuieli.

Roxelana era torturată de spaimă. Nașterea care se apropia, viitorul încă nesigur, dușmănia crescândă a sultanei-validé și a fiicelor ei, concurența renăscută a lui Ibrahim, moartea tatălui ei, accidentul care ar fi putut-o costa viața, toate acestea îi amplificau gândurile negre. Când Soliman era plecat din Constantinopol se trezea singură în toiul nopții și plângea. Slăbise. Tristețea îi acoperea chipul marcat de o oboseală inexplicabilă. Doamna Rebia urmărea îngrijorată aceste schimbări.

— Spune-mi ce te supără, draga mea ? întrebă ea neliniștită.

— Nimic, Rebia ! Nimic !

Intrigată de răceala ei, supraintendenta nu insistă. Ca să o distreze, începu să-i povestească ultimele bârfe de la Curte, care de obicei o amuzau pe Roxelana.

— Când căderea lui Ibrahim părea sigură, Iskender Celebi și prietenii lui l-au chemat pe Rüstem la Constantinopol, în ideea că-l va înlocui pe favoritul decăzut. Dar reintrarea în grații a marelui-vizir le-a distrus planurile, așa că Rüstem a fost silit să se întoarcă.

Acest episod discret o intrigă pe Roxelana.

— Rüstem chiar este atât de frumos cum se spune ?

— Întruchiparea lui Antinous !

— L-a impresionat pe Soliman ? întrebă Roxelana.

Doamna Rebia se sperie, văzând ce întorsătură luase discuția.

— Se zice că e un băiat deosebit. Că frumusețea lui e însoțită de o inteligență fără pereche. Înălțimea Sa a fost cucerit de spiritul lui deschis, de calitățile lui intelectuale, mai presus de vârsta lui...

— Nu mă refeream la calitățile lui intelectuale ! o întrerupse Roxelana nerăbdătoare.

Un surâs fin se desenă pe buzele doamnei Rebia.

— Ei bine, cred că Rüstem ar putea rivaliza cu Ibrahim.

După o scurtă ezitare, adăugă:

— S-ar părea că lucrurile au început bine.

Doamna Rebia intră din nou în cochilia ei și puse capăt acestei conversații, printr-o frază dubitativă:

— Poate nu sunt decât povești...

Roxelana nu băgă în seamă ultimele ei cuvinte. Meditâ îndelung înainte de a reînnoda firul discuției:

— Acest tânăr mă interesează. Dacă zici că e într-adevăr deosebit, l-am putea ajuta să facă o carieră frumoasă. Da, de ce nu ? Imperiul are nevoie de tineri, capabili să-l slujească fidel și competent pe sultanul nostru preaiubit.

Doamna Rebia avu deodată impresia că viitorul anumitor demnitari era în joc și că destinul o chema să-i fie instrument.

— Roxelana, dacă dorești, aș putea să-ți dau informații mai ample despre acest personaj.

Intrarea unei sclave anunțând sosirea lui Israel Mordecai și a Chirei Esther întrerupse această conversație care avea să apese greu asupra imperiului. Ca în fiecare zi, medicul, așezat în spatele draperiei, o examină pe Roxelana prin intermediul Chirei Esther.

— Înălțimea Voastră, zise Mordecai, mângâindu-și barba cenușie, vocea domniei voastre trădează o neliniște care mă îngrijorează. Chira Esther zice că ați slăbit. De ce ? Totul merge de minune. Copilul se mișcă deja cu o energie care prevestește un războinic destoinic. Vă implor, Înălțimea Voastră ! Copilașul Domniei Voastre simte necazurile care vă tulbură. Ajutați-l să se dezvolte armonios ! Asta nu ține decât de Domnia Voastră !

Roxelana înclină capul în semn de încuviințare.

— Bine ! Voi ciripi toată ziua, ca o privighetoare ! zise ea ironică.

După plecarea lui Mordecai, Chira Esther trase draperia. Cu chipul încordat, cu buzele strânse, se mișca în tăcere. Durerea moașei îi atrase atenția Roxelanei, care i se adresă doamnei Rebia.

— Esther arată mult mai rău decât mine.

Moașa tresări.

— Vă cer iertare, Înălțimea Voastră, dar nu mă simt bine.

— Nu știi să minți ! Ceva te chinuiește ! Despre ce este vorba ? Ce pot face pentru tine ?

Doamna Rebia interveni:

— Cred că ascunde veștile proaste ca să nu vă indispună.

Roxelana zâmbi cu bunătate.

— Esther, l-ai văzut pe lupul cel rău și hain ?

Chira izbucni în plâns. Roxelana se îmbrăcă, ajutată de sclavele ei, apoi se apropie de moașă și o mângâie pe obrazul scăldat în lacrimi.

— Nu ai încredere în mine, Esther ?

Aceasta nu se mai abținu.

— Cer dreptate Înălțimii Voastre ! Azi-noapte nepoata mea, Sarah, care locuiește aproape de casa mea, a murit înjunghiată de mai multe ori. L-am înștiințat pe prefectul orașului. Poliția a deschis o anchetă, care n-a dat roade.

— Vreți rezultate atât de repede ? Anchetatorii au nevoie de timp, zise doamna Rebia.

— Șeful poliției mi-a zis pe față că s-a ocupat de mai multe cazuri asemănătoare, fără să găsească ucigașul.

Roxelana se încruntă.

— Atunci când ucigașul unui musulman nu a fost găsit, au fost executați opt mii de albanezi!

— Nepoata mea este evreică, Înălțimea Voastră! Și celelalte fete asasinate erau creștine.

Doamna Rebia exclamă agasată:

— Esther, n-ar fi trebuit să o plictisești pe Înălțimea Sa cu afacerea aceasta nefericită care, de fapt, nu o privește!

— N-o mustra, Rebia! Îi înțeleg durerea! Las-o să-și ușureze sufletul!

Roxelana scoase o batistă din corsaj și îi șterse moașei lacrimile.

— Esther, voi face tot ce-mi stă în puteri pentru a-l pedepsi pe asasinul nepoatei tale! Ai bănuieli? Indicii? Spune-mi tot!

21

La insistențele Roxelanei de a-i face dreptate Chirei Esther, sultanul o asigură că va porunci ca vinovatul să fie găsit și pedepsit. Dar își uită repede promisiunea, pentru că în aceeași zi o veste tulburătoare îi stârni furia. Arhiducele Ferdinand profitase de retragerea otomanilor în sudul Dunării ca să trimită o armată împotriva lui Ioan Zápolya, proaspăt instalat pe tronul fostului rege Ludovic al II-lea. O mare parte din nobilimea ungară – voind să pedepsească trădarea fostului guvernator al Transilvaniei, devenit instrument al turcilor – îngroșase rândurile austriecilor. Bătălia dată la Tokai se încheie prin înfrângerea lui Zápolya, care fugi împreună cu o mână de însoțitori mânați nu atât de fidelitate, cât de teama de a fi judecați și executați de învingători.

Pentru Zápolya, căderea era cu atât mai umilitoare cu cât papa Clement al VII-lea, regele Henric al VIII-lea al Angliei și Francisc I al Franței îi recunoscuseră legitimitatea domniei.

Zápolya nu se opri din călărit decât în Polonia, unde un vechi prieten, contele palatin Ieronim Laszki, îi oferi adăpost. Impresionat de necazurile oaspetelui său regal și ademenit de promisiunile acestuia, nobilul polonez se hotărî să-l ajute. Avea relații prețioase la Constantinopol. El și Alois Gritti își făcuseră servicii reciproce, schimbaseră informații politice și militare rentabile. Laszki plecă spre țărmurile

Cornului de Aur în calitate de ambasador extraordinar al regelui decăzut, care cerea ajutorul turcilor pentru a-l alunga pe arhiduce de la Buda. Acesta avusese îndrăzneala de a-şi aşeza pe frunte coroana regală a Ungariei.

În acest timp, Roxelana aduse pe lume al treilea fiu, Djihangir. Dar bucuria ei nu era deplină, căci nou-născutul era palid, firav şi infirm: piciorul drept era strâmb. Temerile lui Mordecai privind accidentul suferit de Roxelana se adeveriseră. Soliman încercă să îndulcească durerea favoritei sale.

— Trebuie să-i mulţumim lui Allah pentru că ţi-a salvat viaţa! Djihangir este fiul nostru. Îl vom iubi fără să ţinem seama de infirmitatea lui.

Soliman mângâie cu privirea silueta Roxelanei.

— Eşti zveltă ca o copilă! Cine ar putea ghici că eşti mama a trei copii? De obicei, sarcinile repetate îngreunează sânii, şoldurile, pântecele... Tu însă întinereşti! Eşti mai frumoasă ca oricând!

O trase la piept, îi cuprinse talia cu mâinile, atinse cu buzele gura Roxelanei, care îi răspunse la îmbrăţişare lipindu-se de el până când îi simţi dorinţa. El se opri brusc.

— Trebuie să mă abţin! zise el cu părere de rău. Nici nu te-ai ridicat încă din pat. Nu vreau să-ţi fac rău! Dacă te-aş pierde, aş fi cel mai nefericit om din lume!

O contemplă zâmbind, apoi bătu din palme.

— Aşteaptă! adăugă el.

Uşa se deschise şi un eunuc negru care ducea o casetă de aur îngenunche în faţa Roxelanei.

— Deschide-o, sufletul meu! zise Soliman.

Săltă capacul. Ochii ei frumoşi se rotunjiră, exprimând o surpriză plăcută. Caseta, căptuşită pe dinăuntru cu catifea albastră, dădu la iveală un colier, inele, cercei şi o diademă încrustate cu rubine de o mărime şi de o frumuseţe copleşitoare.

— Sunt superbe! exclamă ea extatică, împreunând mâinile.

Fericit că îi făcuse o plăcere, Soliman luă colierul și i-l petrecu ușor în jurul gâtului. Apoi îi așeză diadema pe cap și îi puse inelele pe degete.

— Cerceii ți-i pui singură!

Roxelana și-i puse, apoi se privi în oglindă. Încântată, lăsă să-i scape un mic țipăt de bucurie. Rubinele se potriveau cu părul ei de culoarea aurului vechi, cu buzele ei stacojii, cu rochia din mătase purpurie prinsă cu agrafe pe umeri. Aerul ei maiestuos, frumusețea triumfătoare, scoase în evidență de bijuterii, îl minunau pe sultan.

— Am văzut într-o biserică din Trebizonda, lângă intrare, portretul din mozaic al unei împărătese bizantine. Era atât de vie, încât mă așteptam să înceapă să vorbească. Acum ea se află în fața mea! Roxelana, tu ești minunata împărăteasă bizantină!

O sărută pasional.

— Hai să-l vedem pe Djihangir! propuse Roxelana.

Înlănțuiți, trecură în camera învecinată. Bebelușul, culcat într-un leagăn din argint, era supravegheat îndeaproape de o doică enormă, cu obraji bucălați și sâni grei. În partea cealaltă a leagănului, Chira Esther îl privea cu drag pe micuțul care îi zâmbea. Roxelana se obișnuise atât de mult să o aibă în preajmă, încât nu se putea hotărî să o lase să plece. Îi propusese să o integreze printre slujitoarele ei și să-i ofere o plată generoasă, însă moașa, mulțumindu-i, îi răspunsese că dorea să-și păstreze libertatea. „N-aș putea trăi închisă între zidurile acestui palat, Înălțimea Voastră. Prefer căsuța mea de lângă Cornul de Aur. Însă nimic nu mă va împiedica să răspund chemării Domniei Voastre, ori de câte ori veți avea nevoie de mine." Roxelana înțelese setea de libertate a Chirei Esther.

Sultanul se apropie de leagăn și se aplecă spre micuțul care întinse mânuțele drăgălașe spre el.

— Vezi cum mă cheamă! exclamă el mândru. Asta este vocea sângelui! Pot să-l iau în brațe?

— Bineînțeles, Înălțimea Ta ! răspunse doica, apucând cu grijă copilul și punându-l în brațele padișahului.

Acesta îl cântări în mână, fermecat.

— E greu ! Când o să crească, va fi un războinic bun !

Deodată își aminti de infirmitatea lui Djihangir. Fruntea i se întunecă puțin, dar se înseninâ imediat.

— Copii mici, puține griji; copii mari, griji mari, murmură el gânditor.

Auzindu-i cuvintele, Roxelana simți că i se strânge inima: „Ce vrea să spună ? Că va avea necazuri din cauza copiilor mei ? S-a gândit la sultanul Selim, care și-a otrăvit tatăl ? Se teme că unul dintre copiii lui – Mustafa, Mehmed sau Selim – încearcă să-i fure tronul ? Nu cred că i-ar putea atribui vreodată lui Djihangir, un olog, intenții rele ! Aș vrea să trăiesc o sută de ani ca să-mi protejez fiii ! Mustafa, o dată instalat pe tron, o să încerce să-l ucidă ? Legea i-ar îngădui s-o facă. Dacă nu cumva Mehmed sau Selim i-o vor lua înainte."

Tusea discretă a Chirei Esther îi întrerupse gândurile. Aceasta o privi, și disperarea care se citea în ochii ei îi inspiră Roxelanei un sentiment de vinovăție. A doua zi, după plecarea sultanului la Yeni Serai, îl chemă pe *kislar agasi* și îi vorbi despre Chira Esther și problema ei.

— Înălțimea Voastră, chiar astăzi îl voi convoca pe șeful poliției, zise el. Vă voi informa despre desfășurarea anchetei. Dacă bate pasul pe loc, îmi voi folosi toată influența ca să se facă dreptate. Este suficient ca Înălțimea Voastră să dorească acest lucru.

Se retrase, plecându-și servil spinarea. Respectul pe care i-l arăta îi dezvălui Roxelanei creșterea treptată a puterii și prestigiului ei. La puțin timp după ieșirea lui *kislar agasi*, o sclavă anunță vizita prințesei Hadice.

— Prințesa așteaptă în vestibul. Pot să o las să intre ?

Dacă luna ar fi picat din cer, Roxelana nu ar fi fost atât de surprinsă. Câteva clipe mai târziu, prințesa apăru în pragul ușii. Zâmbitoare, împodobită cu bijuteriile ei cele mai

frumoase, îmbrăcată în haine de sărbătoare, se repezi la favorită și o îmbrățișă cu efuziune.

— Roxelana, am venit să te felicit ! Soliman mi-a spus că ai dat naștere unui fiu frumos ca un înger. Sunt nerăbdătoare să îl strâng la piept !

— Hadice, cuvintele tale pline de bunătate îmi fac nespusă plăcere. Vino să ți-l arăt !

Intrară în camera lui Djihangir. Doica tocmai îl alăpta. Voi să ia copilul de la sân, dar Hadice îi făcu semn să continue.

— Nu te deranja pentru mine ! Am tot timpul din lume.

Îl contemplă admirativă pe micuțul care sugea cu lăcomie.

— Cât e de mic și drăguț !

Suspină:

— Ce fericită aș fi să am un băiat frumos și sănătos ca al tău !

Roxelana îi înțelese amărăciunea. Interdicția de a avea băiat o îndurera pe prințesă. Băieții sultanului, cu excepția moștenitorului tronului, se bucurau de o amânare precară, care putea lua sfârșit în orice moment.

— Să vorbim despre lucruri mai plăcute ! zise Hadice, apucând-o neliniștită pe cumnata ei de braț.

Intrară din nou în salon. Continuă cu tristețe:

— Tradițiile poporului nostru pretind că un băiat este un dar al cerului, iar o fată nu aduce decât necazuri. Pentru mine și surorile mele, e exact pe dos. Orice ar fi, aș fi fericită să am un copil. M-aș mulțumi și cu o fată ! Însă se pare că sunt stearpă !

— Nu spune asta, Hadice ! Vor veni și copiii, nu te teme !

Prințesa alunecă pe panta confidențelor.

— Cred că un copil mi-ar întări căsnicia. Îl ador pe Ibrahim ! Dar am impresia că el nu-mi împărtășește dragostea...

Roxelana îi ascultă cu plăcere confesiunea. Ibrahim nu era decât un egoist, un sodomit care ura femeile. Frumusețea acestui bărbat i se urca la cap ca un parfum îmbătător. Lui nu-i plăceau copiii. Această trăsătură de caracter îi

displăcu Roxelanei. N-ar fi meritat dragostea ei. Ibrahim ar fi făcut-o nefericită, ar fi disprețuit-o, așa cum o disprețuia pe Hadice. Căsătoria pe care i-o impusese prietenul lui, sultanul, nu era decât o corvoadă pentru un bărbat superficial, ca Narcis. Ca și zeița Echo, ea ar fi dat orice ca să-l aibă. Acum îl ura. Hadice continuă:

— Ibrahim e foarte atent... Mă acoperă cu cadouri. Dar sub acest înveliș de politețe simt o răceală care mă doare.

Ochii i se umplură de lacrimi. Hadice și le șterse cu batista vaporoasă ca un minuscul nor alb. Nu voia să-și strice machiajul. Vizita dură peste o oră. Înainte de a se retrage, prințesa lansă o invitație.

— Lunea viitoare ofer un supeu în onoarea ta, dragă Roxelana. Toate prietenele mele doresc să te cunoască și să-și arate respectul. Sper că nu vei refuza!

— Nu știu dacă îmi pot permite... Ar fi prima mea vizită în afara haremului...

— Cine te-ar putea împiedica să te duci în casa cumnatei tale? Din câte știu eu, Soliman nu s-ar opune. Chiar din contră!... Vrei să vorbesc cu el?

— Nu! Vorbesc eu.

— Cum vrei.

Cele două femei se îmbrățișară, apoi Hadice ieși.

După îndelungi meditații, Roxelana ajunse la o concluzie îmbucurătoare. Cota ei socială și politică era în plină ascensiune. Nu credea că Soliman îi impusese surorii sale această manifestare de simpatie. Dacă ar fi vrut, ar fi făcut-o de mult. Gestul lui Hadice se datora propriei inițiative sau fusese inspirat de Ibrahim? Inteligent și oportunist, să fi înțeles el marile avantaje ale unei prietenii între cadâna-sultană și soția marelui-vizir? O alianță capabilă să dărâme piedicile și să întărească poziția prim-ministrului.

Înainte de a părăsi Eski Serai, Hadice se opri la mama ei. Sultana-validé și Malfiruz, îmbrăcată toată în negru, conversau cu voce joasă. La intrarea lui Hadice, își încetară

discuția. Malfiruz îi aruncă o privire plină de reproș. Hadice simți că se înroșește. Împietrită, impenetrabilă, sultana-validé bea cu înghițituri mici o băutură cu gheață.

— Ai fost în vizită la târfa aia ? șuieră Malfiruz. E rușinos ! Tu, o prințesă imperială, să te cobori într-atât ? Numai gândul îmi dă fiori !

Sultana-validé adăugă pe un ton mai calm:

— Înainte de a te umili în fața acestei creaturi, ar fi trebuit să te sfătuiești cu noi. Ți-aș fi explicat de ce ar fi trebuit să te abții.

Chipul fiicei sale rămase de nepătruns.

— Din câte știu eu, n-am făcut rău nimănui.

— Ba da ! o contrazise Malfiruz. Te-ai purtat ca o idioată.

— Mai bine te abții să-mi dai lecții ! ripostă Hadice.

Deodată, furia o făcu să răbufnească:

— Mai bine ți-ai vedea de treburile tale, bufniță nenorocită !

Sultana-validé încercă să le liniștească.

— Hai, Hadice, nu sări calul ! Malfiruz nu-ți vrea decât binele.

Hadice se strâmbă disprețuitor.

— Binele ? Malfiruz mă urăște pentru că sunt soția marelui-vizir, în vreme ce ea nu este decât văduva unui trădător !

Malfiruz se ridică brusc. Furia o făcea să se bâlbâie.

— Trădător ? Înghite-ți cuvintele ! Ferhat a fost doar o victimă nevinovată a fratelui și a soțului tău !

— Și ca să mă pedepsiți uneltiți împotriva mea ?

— Hadice ! țipă Hafsa Hatun consternată. Eu, mama ta, să uneltesc împotriva ta ? Ești nebună !

— Credeți că n-am fost informată despre manevrele voastre ? Îl susțineți pe Iskender Celebi pentru că e dușmanul soțului meu ! Ar trebui să vă fie rușine !

Sultanei-validé i se urcă sângele în obraji. Fața ei congestionată deveni violacee.

— Mă omori, Hadice.

— Prefer adevărurile neplăcute minciunilor frumoase! La revedere, mamă!

— Fii blestemată, Hadice! strigă Malfiruz, furioasă.

Hadice ridică din umeri și ieși.

Roxelana proba o mantie de zibelină, sub ochii admirativi ai doamnei Rebia, când *kislar agasi* intră cu chipul luminat de un zâmbet radios.

— Chira Esther va fi răzbunată, Înălțimea Voastră! Asasinul nepoatei sale a fost descoperit, arestat, judecat și condamnat la moarte. Mâine-dimineață, în zori, va fi executat. Criminalul, un cizmar grec bețiv și scandalagiu, s-a lăudat, la o beție, că a omorât o prostituată evreică pentru că încercase să-i fure banii. E un deznodământ fericit, care arată eficacitatea poliției și promptitudinea justiției noastre.

— Ai acționat cu o iuțeală remarcabilă, *kislar agasi*.

— Sunt doar umilul slujitor al Înălțimii Voastre. În altă ordine de idei, soțiile marilor demnitari ai imperiului cer permisiunea să vă prezinte personal felicitările lor cu ocazia nașterii prințului Djihangir. Îngăduiți-mi să vă supun atenției lista acestor doamne. Înălțimea Voastră poate bifa numele care nu îi sunt pe plac.

— Soțiile demnitarilor care se bucură de încrederea Înălțimii Sale vor fi întotdeauna binevenite.

Roxelana se simți triumfătoare. Depășise obstacolele și se impusese în mod strălucit. Victoria se profila la orizont. Dar mai avea încă un drum lung de parcurs. În pofida prestigiului ei, nu era decât o sclavă. Soliman pretindea că sclavii lui sunt ființe privilegiate. Din rândurile lor se înălțau demnitarii imperiului, soțiile și mamele sultanilor. În aceste condiții, sclavul își pierdea caracterul umilitor și devenea o simplă ficțiune. Însă Roxelana dorea să fie o femeie liberă, soția sultanului de fapt și de drept, nu favorita lui. Să împartă cu el patul și să poarte titlul de cadână nu era suficient pentru ea. Soliman o comparase cu o împărătească bizan-

tină. Studiul pasionat al istoriei Bizanțului o învățase că împărații și soțiile lor încoronate se bucurau de drepturi egale. Rămase văduve, ele conduceau imperiul în numele moștenitorului tronului sau chiar în numele lor. Ea, Roxelana, trebuia să cucerească prin lupte aprige titlul și prerogativele unei împărătese.

Seara, retrasă în apartamentul ei, doamna Rebia îl invită pe *kislar agasi* să bea un pahar cu vin.

— Felicitările mele, Mahmud! Ai reușit o lovitură de maestru. În câteva zile ai găsit cheia unui mister pe care poliția caută în zadar să-l dezlege de atâta vreme.

Bărbatul duse paharul la buzele cărnoase, gustă vinul catifelat și generos și plescăi din limbă, satisfăcut.

— Excelent! Excelent!

Smaraldul care îi atârna la ureche sclipea în lumina lumânărilor. După o scurtă pauză, Mahmud reluă:

— Voi fi sincer cu tine, Rebia! Adevăratul asasin al tinerei evreice n-a fost descoperit. Poliția a luat, pur și simplu, un bețiv amărât, căruia i-a smuls mărturia sub tortură, doi așa-numiți martori au confirmat-o și gata. Individul acesta era doar un sărăntoc chefliu. Mai devreme sau mai târziu, ar fi murit înjunghiat într-un scandal. Ai fi uluită să afli câte crime sunt comise pe străzile frumoasei noastre capitale după apusul soarelui. Poliția nici măcar nu le mai înregistrează, ca să nu fie acuzată de ineficiență.

Doamna Rebia simți că o trece un fior.

— Mă sperii, Mahmud!

— Aici, în spatele zidurilor palatului nostru, suntem bine apărați. Șeful poliției îmi zicea că în cartierele dinspre port au fost ucise douăsprezece prostituate în ultimii ani, fără ca asasinii să fie descoperiți. Nici nu mai vorbesc despre cerșetori, hoții de buzunare, netrebnicii gata oricând să ucidă pentru bani, femeile de condiție joasă care își smulg părul și își scot ochii. Oficial, circulația este interzisă de la

miezul nopții până în zori. Dar cine respectă aceste reguli ? Patrulele evită punctele fierbinți, din prudență. Polițiștii nu sunt siguri că pot câștiga întotdeauna.

— Soluția întâmplării despre care mi-ai vorbit mă sperie. Ce s-ar întâmpla dacă Roxelana ar afla că adevăratul asasin se plimbă în voie pe străzi ?

— Nu va afla niciodată, pentru că toți părtașii la această operațiune au buzele pecetluite. E în interesul lor. Afacerea e îngropată o dată pentru totdeauna !

În zorii zilei stabilite pentru primirea felicitărilor, Roxelana primi o nouă dovadă a dragostei pe care i-o purta sultanul. *Kislar agasi* îi prezentă pe o tavă de aur decretul imperial care îi atribuia o casă civilă. Soliman preciza în preambul că sultana-validé își păstra preeminența și că sultana-cadână va ocupa din momentul acela locul al doilea în ierarhia imperială, trecând înaintea cumnatelor ei prințese.

În jurul lui Hafsa Hatun, reacțiile nu întârziară să apară:

— E o ofensă gravă la adresa noastră, strigă Malfiruz, susținută de surorile ei.

— E de neînchipuit ca noi, prințese de sânge, născute libere, să fim obligate să-i acordăm întâietate unei sclave cumpărate ! adăugă Turhan.

Kassem fu mai delicată, căci nu uita că poziția soțului ei era încă precară:

— Ar trebui să ne formulăm protestele în termeni moderați, pentru că fratele nostru este cel care deține puterea.

— Nu ții cont de autoritatea mamei noastre, care va ști să pună lucrurile la punct ! strigă Turhan.

Un zâmbet amar schimonosi gura lui Malfiruz.

— Autoritate batjocorită de cel care ar fi trebuit să fie primul care să o respecte !

Hadice, care se împăcase cu mama ei, păstră o atitudine neutră. Deși era cea mai mică, beneficia, în calitate de soție a marelui-vizir, de un statut superior celui al surorilor

ei. Şi apoi, Ibrahim o sfătuise în mod special să nu se alieze niciodată cu duşmanii Roxelanei, pentru a nu-l indispune pe padişah. „Malfiruz îşi poate permite să-l bălăcărească, nu are nimic de pierdut", îi spusese el. Uitase să precizeze că el o detesta pe Roxelana. Nu-şi dezvăluia niciodată gândurile intime în faţa lui Hadice, întrucât ştia că femeile părăsite se transformă în cei mai înverşunaţi duşmani ai foştilor soţi sau amanţi. Şi, întrucât sentimentele lui faţă de soţie erau destul de moderate, se arăta prudent.

Protestele mamei sale, ale lui Malfiruz şi ale lui Turhan nu avură nici o influenţă asupra hotărârii sultanului. Acesta i se adresă chiar cu duritate lui Malfiruz:

— Te previn, îţi pot închide clanţa! Nu te consola cu iluzia că poziţia ta te face de neatins! În temniţa Şapte Turnuri mai sunt celule libere!

După o penibilă reuniune de familie, Soliman îşi salută mama, îi făcu un semn prietenesc lui Hadice, care se ţinuse deoparte în această ceartă, apoi plecă, nebăgându-le în seamă pe Turhan şi Kassem.

Lividă, Malfiruz îşi vărsă furia pe sora mai mică.

— Trădătoareo! Ai trecut în tabăra târfei! Ar trebui să-ţi fie ruşine! Nu i-a ajuns că l-a ucis pe soţul meu, în cârdăşie cu Ibrahim. Acum vrea să mă îngroape de vie. E singurul mod de a face să tacă un martor stânjenitor. Chiar şi dumneata, mamă, m-ai abandonat.

— Ce-ai vrea să fac? Să înveninez atmosfera? N-am depus încă armele! Cât despre ameninţarea lui, nu-ţi face griji! Atâta timp cât voi trăi eu, nu-ţi va face nimeni rău!

În schimb, la Roxelana sărbătoarea era în toi. Bucuria ei îl făcu fericit pe Soliman. O iubea cu atâta ardoare încât avea impresia că venise pe lume cu singurul scop de a-i face plăcere acestei femei. Uneori îi găsea mici defecte care, culmea, o înfrumuseţau. Apoi dispăreau şi rămâneau doar calităţile. Pentru a o mulţumi şi pentru a o aşeza pe piedesta-

lul pe care îl merita, semănase gâlceavă printre musulmanii tradiționaliști și intrase în conflict cu propria familie. Pe vremuri, neînțelegerile între sultana-validé și fiul ei ar fi fost de neînchipuit. Mamele sunt stâlpii care susțin podeaua Paradisului, spune Coranul.

Dar scrupulele care îi tulburau conștiința se risipeau când ajungea în fața Roxelanei. Numai un nebun acceptă să devină sclavul unei femei frumoase; cunoștea dictonul străvechi. Dar acest lucru nu se putea aplica în cazul Roxelanei. Soliman era conștient că imperiul dragostei, tiranic prin definiție, este însoțit de o fericire mărginită de cele mai groaznice prăpăstii. Fiindcă dragostea, dragostea adevărată, cea mai triumfătoare, cea mai arzătoare dintre toate pasiunile, întâlnește întotdeauna piedici. Soliman îi disprețuia pe cei care afirmau că dragostea este un joc pentru bărbați și că doar femeile o iau în serios. Sentimentele lui pentru Roxelana se identificau cu însăși viața lui.

Îi vorbi Roxelanei despre noul ei statut și despre viitorul ei.

— Îți cunosc înțelepciunea și prudența, comoara mea, dar cred că este necesar să-ți dau câteva sfaturi, să te previn în legătură cu răuvoitorii. De-acum, vei avea și bărbați în anturaj. Un secretar, un gardian al sigiliului, un vistiernic, de o anumită vârstă, bineînțeles. Știu că decizia mea a agitat deja opinia publică. Dar am făcut-o după o reflecție îndelungată și fără să mă tem că mi-ai putea înșela încrederea. Ibrahim mi-a spus că Hadice vrea să organizeze un banchet în cinstea ta. Ai putea să te duci, însoțită de femeile tale și escortată de halebardieri. Vei avea dreptul să ieși, să te plimbi, să răspunzi invitațiilor făcute de soțiile înalților demnitari, să acorzi audiențe, însă respectând cu strictețe ceremonialul Curții. Vei primi cartea de protocol, ca să te pui la curent cu drepturile și îndatoririle tale. Vreau să fiu primul care te felicită pentru această avansare binemeritată.

O îmbrățișă cu nespusă blândețe.

— Roxelana ! Roxelana !

Nu rosti decât numele ei, însă vocea lui exprima tot avântul inimii. Lipită de pieptul lui, Roxelana plângea fără zgomot. Lacrimi de bucurie, mai elocvente decât orice discurs.

Roxelana și doamna Rebia se sfătuiră îndelung. Trebuia să aleagă, dintre femeile haremului, pe cele mai demne să îndeplinească numeroasele funcții ale casei sale civile. În afara marii-maestre a Garderobei, Roxelana nu avea, și nici nu voise să-și facă prietene. Izolarea ei orgolioasă o obliga acum să accepte sfaturile doamnei Rebia. Conștientă că era indispensabilă, aceasta se grăbi să-și strecoare în personalul Roxelanei propriile protejate. Erau peste o sută de posturi de ocupat. Sorai, favorita supraintendentei, obținu funcția bine plătită de responsabilă cu sorbetul. Roxelana știa că, înconjurându-se de făpturile doamnei Rebia, accepta implicit o dependență care se putea dovedi stânjenitoare pe termen lung.

Sorai se aruncă la picioarele ei și îi mulțumi că fusese aleasă. Abia împlinise douăzeci de ani și nu-și pierduse încă prospețimea adolescenței. Doamna Rebia o mai păstra tocmai datorită acestei tinereți înveselitoare, însoțită de calități pe care și le punea în valoare în alcovul ei.

Soțiile marilor demnitari au fost primite de Roxelana în cadrul unei recepții oficiale. Hadice și Kassem se prezentară printre primele. Prezența lor făcu mare impresie. Kassem se resemnase cu această concesie, împinsă de soțul ei. Doar Turhan și Malfiruz lipsiră de la reuniune. Turhan pentru că se considera jignită de hotărârea fratelui ei, care le plasa pe prințesele imperiale mai prejos de Roxelana. Malfiruz din simplul motiv că o ura pe „parvenită". Toate doamnele aduseră cadouri scumpe. Vizitatoarele se târau în fața Roxelanei, îi vorbeau cu deferență, aproape umil, făceau exces de complimente și lingușeli și căutau să-i facă pe plac cu orice preț.

În zilele următoare, la Eski Serai, cadourile bogate curseră în valuri, primite de la guvernatorii provinciilor. Și

acesta era doar începutul. La scurt timp după aceea, soția dogelui de Veneția îi trimise Roxelanei mătăsuri, stofe grele, brodate cu aur și cristale de Murano. Regele Angliei îi trimise o diademă împodobită cu perle și smaralde, precum și două candelabre miniunate din argint. O scrisoare de omagiu de la Francisc I însoți tapiseriile cu subiecte mitologice, mobilele de lux și o perlă extraordinar de mare. Regele Sigismund al Poloniei, țarul de la Moscova, Mahmud Ghirei, marele han al Crimeei, și regele fugar Ioan Zápolya îi trimiseră cadourile lor: blănuri, covoare, giuvaeruri, păsări exotice, mătăsuri, ofrande care simbolizau ascensiunea ei.

Roxelana se simțea cuprinsă de o fericire euforică, totuși o încerca o vagă amărăciune. Sfârșitul cumplit al tatălui ei era prea recent pentru a nu lăsa urme. În plus, în ciuda marilor satisfacții pe care i le dăduse Soliman, nu înceta să repete ca un laitmotiv: „Nu sunt o femeie liberă! Nu sunt decât o sclavă!"

22

În Constantinopol ningea când *kislar agasi*, încadrat de escorta sa, coborî de pe cal în fața scării de onoare a locuinței lui Ayas Pașa, al doilea vizir și ministru de Interne. Întrucât șeful eunucilor negri era al treilea personaj al imperiului și îl depășea în rang pe Ayas Pașa, acesta îl aștepta în josul scării, cu mâinile întinse în semn de respect și bucurie.

— Fii binevenit, frate, sub modestul meu acoperiș! zise ministrul, încrucișând brațele pe piept și înclinându-se.

„Modesta" reședință a lui Ayas Pașa era un palat somptuos, reconstruit și înfrumusețat după ce fusese prădat și incendiat în timpul răscoalei ienicerilor.

Kislar agasi îl salută în același mod. După acest schimb de politeți, intrară împreună în vestibulul din marmură, unde un sclav plin de podoabe strălucitoare scutură cu un pămătuf din pene zăpada care se așezase pe turbanul alb și pe umerii lui *kislar agasi*. Apoi cele două înalte personaje traversară un șir de saloane și pătrunseră într-o seră vastă, cu plante exotice ale căror flori îmbălsămau atmosfera.

Ayas Pașa îi arătă oaspetelui un divan.

— Ia loc, frate! Acesta este colțul meu preferat! Privește florile acestea minunate! Vară în plină iarnă!

„Generalul" fetelor avu impresia că se găsea într-un cimitir inundat de flori. Se așezară pe divanul moale, care gemu sub greutatea lor. Sclavii aduseră două măsuțe

încărcate cu prăjiturele. *Kislar agasi* era mare amator de dulciuri, iar Ayas îi cunoștea gusturile.

— Vreau să-ți vorbesc între patru ochi, frate, spuse *kislar agasi*, alegând o baclava delicioasă pe care o savură mestecând-o cu dinții lui stricați.

Ayas Pașa făcu un semn și sclavii dispărură.

— Acum suntem singuri, zise el.

Kislar agasi goli un pahar de sorbet pentru a-și clăti gura.

— Vreau să-ți vorbesc despre un tânăr demnitar care pare a avea calități însemnate: Rüstem Pașa.

Fața zâmbitoare a lui Ayas Pașa își pierdu orice urmă de veselie. O expresie jenată i se desenă pe chip.

— Iată un subiect delicat, frate, bolborosi vizirul. Rüstem suscită opinii foarte divergente. Nu știu dacă ai fost informat...

— Sunt foarte bine informat. Tocmai de aceea îți cer să-i acorzi o promovare. Ai la dispoziție un post vacant de ministru adjunct.

— Da ! De șef al poliției !

— Ei bine, i-ar conveni de minune !

Ayas Pașa își șterse cu batista sudoarea care începuse să-i picure de pe frunte, pătându-i veșmântul.

— Voi fi sincer cu tine, dragă frate, zise el. Rüstem Pașa are prieteni, dar și dușmani foarte puternici. Nu vreau să mă trezesc între doi munți care se ciocnesc...

— Temerile tale nu sunt întemeiate, frate ! De ce să prelungim exilul sărmanului Rüstem în Siria ?

— N-aș îndrăzni...

Kislar își privi gazda cu bunăvoință prietenească.

— Rüstem Pașa trebuie să revină cât mai curând la Constantinopol ! Un personaj, un personaj foarte înalt se interesează de cariera lui !

Ayas Pașa pricepu că n-ar putea afla niciodată numele acestui înalt personaj. *Kislar agasi* nu era trimisul sultanului, care ar fi putut lua el însuși această măsură în favoarea lui Rüstem dacă ar fi dorit. Atunci, cine se ascundea

în spatele acestui înalt personaj anonim ? Sultana-validé sau... cadâna Roxelana ?

Ayas Pașa simți un fior pe șira spinării. Se vedea antrenat fără voia lui într-o intrigă care îl putea duce direct în iad. Dacă îl transfera pe Rüstem la Constantinopol, îl nemulțumea pe marele-vizir, care nu l-ar fi iertat niciodată.

Kislar agasi îi citi gândurile.

— Ți-e frică de Ibrahim ?

— Da ! Trebuie să mărturisesc ! În calitate de prim-ministru are mână liberă asupra membrilor guvernului. El aprobă sau respinge numirile. Doar sultanul poate trece peste puterea lui. Nu uita că marele-vizir l-a expediat pe Rüstem în Siria fără ca sultanul să se opună.

Ayas intrase în panică. Nu îndrăznea să refuze, dar nici nu îndrăznea să dea un răspuns afirmativ.

— Dragul meu frate, spuse *kislar agasi*, te sfătuiesc să nu dai înapoi în fața responsabilităților pe care le ai. Înaltului personaj despre care ți-am vorbit nu-i place să aștepte.

— De ce ai venit la mine ? întrebă Ayas Pașa, exasperat.

— Pentru că tu ai putea primi, într-un viitor foarte apropiat, funcția marelui-vizir. Vrei să renunți pentru totdeauna la această șansă ?

Ministrul lăsă capul în piept, copleșit.

— Înțeleg. Eu voi plăti oalele sparte...

— Sau vei dobândi rangul de mare-vizir !

Kislar agasi se ridică.

— Îți pot asigura un sprijin ascuns, dar eficient. Am spus ce aveam de spus !

Ayas Pașa oftă.

— Voi cere Divanului numirea lui Rüstem Pașa în acest post. E bine ?

— E perfect !

Kislar agasi își părăsi gazda foarte mulțumit. Îi putea raporta cadânei Roxelana rezultatul pozitiv al demersului său. Călărind în fruntea escortei sale, clătina din cap, agitân-

du-și cercelul de smarald. Roxelana își punea amprenta pe politica internă a imperiului. Pe drumul spre Eski Serai, *kislar agasi* se încrucișă cu un grup de cavaleri care urma un personaj înveșmântat într-o mantie poloneză grea, împodobită cu galoane de aur și tivită cu blană de vizon, asortată cu toca trasă pe frunte. Personajul îl salută ceremonios pe *kislar agasi*, care răspunse cu o politețe superioară.

Polonezul, contele palatin Ieronim Laszki, agent și ambasador al lui Ioan Zápolya, bătu la poarta lui Alois Gritti. Îi aducea daruri bogate și o scrisoare de recomandare din partea regelui fugar, care îl ruga să intervină în favoarea lui pe lângă marele-vizir. Dacă își recupera tronul datorită ajutorului său, Zápolya îi promitea lui Gritti domenii vaste în Ungaria și funcția de sfetnic regal. Pentru Gritti, afacerea era tentantă. Traficul de influență îl îmbogățise. Dacă ar fi dispus de putere politică proprie, ca prietenul lui, Ibrahim, și-ar fi împlinit un vis care sălășluia de mult în mintea lui.

Alois îi făcu o vizită lui Ibrahim. Acesta îi ascultă cererea cu un aer distrat.

— Adu-ți protejatul ! Dar nu înainte de sfârșitul săptămânii acesteia. Pentru moment, sunt foarte ocupat.

Laszki se prezentă în prima lui vizită la Ibrahim însoțit de un cufăr plin de nestemate de o frumusețe rară pe care i-l oferi în dar. Înainte de a fugi din Buda, Ioan Zápolya luase cu el bijuteriile Coroanei și vistieria statului, precauție înțeleaptă, căci cadourile scumpe îi deschideau toate porțile.

Ibrahim ascultă fără prea multă atenție relatarea lui Laszki despre răsturnarea lui Zápolya, printr-o lovitură de stat urzită de un grup de nobili unguri partizani ai arhiducelui Ferdinand. Era absorbit în probleme mai importante.

Ideea lui Ayas Pașa de a-i încredința lui Rüstem conducerea poliției îl tulbura foarte tare. Era sigur că Ayas, un personaj șters, fără inițiativă, era doar unealta unor persoane suspuse, care voiau să-i sape propria poziție. Să

fie vorba de grupul lui Iskender Celebi, care voia să-și sporească forțele cu abilitățile de intrigant ale lui Rüstem ?

El, unul, se opusese numirii lui Rüstem în postul de ministru-adjunct, care ar fi dus automat la intrarea lui în Divan. Dar era de față când Ayas Pașa îi prezentase propunerea sultanului. Acesta păruse surprins și mulțumit de această inițiativă și o aprobase fără dificultate.

Ibrahim căuta o explicație plauzibilă. O singură persoană ar fi avut destulă influență pentru a duce la bun sfârșit această operațiune. Sultana-validé trebuia exclusă, fiindcă nu se amesteca în afacerile de stat. Bănuielile sau mai degrabă certitudinile lui Ibrahim se îndreptară către Roxelana. Cu toate acestea, simțise instinctiv că femeia aceasta era atrasă de el. Atunci, de ce acest neașteptat atac ascuns ?

Toate întrebările se îmbulzeau în capul lui în vreme ce Laszki îi vorbea despre Ioan Zápolya. Pentru moment, soarta regelui-marionetă îl lăsa nepăsător. Pentru a nu-l supăra pe prietenul lui, Alois, îi promise lui Laszki că-i va obține o audiență la sultan.

Soliman îl lăsă pe ambasadorul lui Zápolya să se perpelească îndelung înainte de a fi primit la Yeni Serai. Îi explică Roxelanei atitudinea sa.

— Vreau să-i arăt acestui agent polonez că stăpânul lui nu este pentru mine decât un sărăntoc prăpădit, care trebuie să aștepte bunăvoința mea înainte de a-mi expune cazul lui, pe care de altfel îl cunosc foarte bine. Zápolya își va păstra regatul, dar totul va fi doar formal. Ungaria este a mea, și va rămâne a mea pentru totdeauna. Conflictul lui Zápolya cu arhiducele Ferdinand n-a făcut decât să ne slujească nouă. Voi pune mâna pe coroana regală pe care acest Habsburg mărunțel a îndrăznit să i-o smulgă vasalului meu. Acest germano-spaniol sau hispano-german ar fi trebuit să știe că, atacându-mi câinele, mă atacă pe mine.

— Înțelepciunea vorbește prin gura ta, iubirea mea,

stăpânul meu adorat, zise Roxelana. Interesele imperiului au întâietate. Dacă Zápolya merită să poarte această coroană, atunci să o poarte. Dacă nu, să plece.

— Ai cap de politician, porumbița mea dulce. Cinismul tău e pe măsura îndemânării de care dai dovadă. Știi, ideile noastre politice sunt foarte asemănătoare.

Dezmierdă cu tandrețe chipul Roxelanei.

— Frumusețea și înțelepciunea se întâlnesc rareori la aceeași persoană. Dar, când se întâmplă una ca asta, rezultatul este sclipitor. Am instalat azi în funcție un nou șef al poliției, Rüstem Pașa. Ai auzit de el, nu-i așa ?

— Ca toată lumea. E un personaj remarcabil, din câte mi s-a spus.

— Și un dușman declarat al lui Ibrahim. Acum vom avea polițiii paralele, de o eficacitate nemaipomenită. Poliția secretă a lui Ibrahim și poliția de stat a lui Rüstem. Domeniile lor se vor întâlni deseori.

— Spre binele imperiului, Soliman. Doi controlori sunt mai buni decât unul singur.

— La începutul săptămânii viitoare, îl voi primi pe acest Laszki. Ibrahim mi-a vorbit despre el în termeni foarte vagi.

— Ibrahim este el însuși un personaj ambiguu.

— Acesta e un compliment ?

— Pentru un om de stat, e întotdeauna un compliment, răspunse Roxelana.

La data stabilită, contele Ieronim Laszki se prezentă la palatul imperial, urmat de o suită strălucitoare și de numeroși slujitori, purtând darurile lui Ioan Zápolya, pe care trimisul său extraordinar trebuia să i le ofere umil sultanului.

Cortegiul ambasadorului, escortat de o escadrilă de gărzi călare, pătrunse prin Poarta Imperială în prima curte a palatului. Aceasta era mărginită de pavilioanele gărzilor imperiale, de o fostă biserică bizantină transformată în moschee și de clădirea monetăriei. Soldați, demnitari, solicitanți, sclavi

și eunuci graşi şi fălcoşi treceau în toate direcţiile, într-un du-te-vino continuu. În faţa Porţii de Mijloc, care dădea în cea de-a doua curte, Laszki şi oamenii lui, precum şi escorta coborâră din şei. Îndrumătorul oficial care îl însoţea îi povesti că în curtea aceea erau decapitaţi trădătorii şi trimişii străini care îl nemulţumiseră pe sultan. Laszki simţi că gulerul tunicii sale brodate cu aur devenise deodată foarte strâmt.

Trecură apoi pe jos pe sub bolta Porţii de Mijloc, flancată de două turnuri înălţate după bătălia de la Mohács. Dacă accesul în prima curte fusese relativ uşor, intrarea în curtea următoare se făcu numai după controale severe, executate de uşierii aflaţi sub responsabilitatea preatemutului Selim Aga. Acesta le aducea la cunoştinţă celor vizaţi promovările, distincţiile şi condamnările la moarte hotărâte de Divan. Îndrumătorul îi arătă lui Laszki – după cum se obişnuia – bucătăriile în care mii de bucătari, patiseri şi ucenici preparau mesele zilnice pentru cincisprezece mii de persoane. Laszki vizită apoi vistieria imperială, care depăşea în bogăţie tot ce şi-ar fi putut închipui. În schimb, fu neplăcut impresionat de sala de tortură, camera de execuţii şi bazinele de înec. Asistă la câteva exerciţii militare, îndeplinite cu precizie de ienicerii gărzii. După aceste expuneri ale câtorva faţete ale puterii imperiale, Laszki fu invitat la un banchet somptuos, apoi condus în anticamera ambasadorilor, unde trebuia să aştepte audienţa solemnă. Zidurile şi pardoseala din marmură verde, tavanul împodobit cu stucaturi aurite, uşile încrustate cu pietre preţioase îi dădeau ameţeli. Doi paji îi aşezară pe umeri o mantie largă, tivită cu vizon. Uşa dublă a sălii Divanului se deschise şi vocea sultanului răsună, plină de autoritate, rostind formula sacramentală:

— Hrăneşte câinele, îmbracă-l şi adu-l în faţa mea!

Marele-vizir răspunse cu gravitate:

— Necredinciosul e hrănit şi îmbrăcat şi acum cere umil permisiunea de a linge praful de la picioarele tronului Înălţimii Tale!

— Lăsați câinele să intre ! porunci Soliman.

Doi șambelani îl apucară de braț pe Laszki și îl introduseră în sala Divanului. Acest sprijin binevenit trebuia să-l împiedice să comită o eventuală agresiune împotriva sultanului. Măsură de precauție adoptată după asasinarea lui Murad I de către sârbul Miloș Obilici și respectată de atunci în cadrul ceremoniilor oficiale.

Ofițerii gărzii aduseră darurile lui Zápolya și le așezară lângă estrada imperială.

Așezat pe tronul lui de aur, sultanul purta un turban încins cu trei tiare de diamant și împodobit cu o pană de bâtlan. Pe veșmintele lui brodate cu aur sclipeau diamante și perle.

Ibrahim și vizirii, toți în ținută de ceremonie, rămăseseră în picioare și așteptau cu religiozitate cuvintele stăpânului lor.

Laszki se prosternă la picioarele tronului, apoi se ridică, ajutat de șambelani. Era impresionat de atitudinea hieratică a padișahului, de ochii lui cenușii, pătrunzători și duri. Ioan Zápolya îi căuta ajutorul, nu avea de ales. Dar, mai devreme sau mai târziu, sultanul turcilor urma să-și înghită protejatul, așa cum Cronos și-a înghițit copiii.

— Marele meu vizir mi-a vorbit mult despre stăpânul tău, zise Soliman. Primesc cu bunăvoință supunerea lui, cu atât mai mult cu cât Ungaria este un regat pe care l-am dobândit prin dreptul războiului. Îl voi așeza din nou pe stăpânul tău pe tronul pe care Ferdinand de Austria i l-a răpit. Jur pe profetul Mahomed că îl voi alunga din Ungaria pe uzurpatorul Ferdinand !

La puțin timp după aceea, contele palatin și marele-vizir iscăliră un tratat prin care sultanul se angaja să acorde asistență militară aliatului și vasalului său, precum și cincizeci de tunuri și o sută de chintale de praf de pușcă. În schimb, regele Ioan avea să-i plătească aliatului său un tribut în aur și vieți umane a cărui valoare urma să fie stabilită ulterior. El recunoștea suzeranitatea padișahului și

se angaja să susțină militar trupele otomane care aveau să lupte împotriva armatei lui Ferdinand de Austria.

Cu tratatul în buzunar, contele Ieronim Laszki părăsi Constantinopolul. Înainte de a pleca, îi încredință lui Alois Gritti funcția de reprezentant permanent al Ungariei pe lângă sultan.

Urmările semnării acestui tratat îi dădură satisfacție lui Soliman. Deseori, îi făcea confidențe politice Roxelanei și îi cerea sfatul. Cu modestia obișnuită, aceasta exprima păreri pe care sultanul le îmbrățișa încântat.

— Tratatul pe care l-am semnat cu Zápolya nu numai că i-a legat mâinile și picioarele, dar a și stârnit oprobriul creștinătății, spuse el frecându-și mâinile. Toate curțile apusene sunt scandalizate. Papa Clement al VII-lea l-a excomunicat. Doar Francisc I, inamicul ereditar al Casei de Austria, se preface că n-a auzit nimic.

Roxelana, care urmărise cu interes negocierile diplomatice cu Zápolya, îl felicită pe sultan pentru succesul său, dar se grăbi să adauge:

— Prietenii de astăzi sunt deseori dușmanii de mâine. Nu știi zicala? Nimeni nu trădează mai bine ca prietenii. Zápolya și arhiducele de Austria ar putea încheia o înțelegere pe ascuns într-o bună zi.

— Ce interes ar putea avea Zápolya să treacă în tabăra cealaltă?

— Totul trebuie luat în calcul, Soliman. Mintea omenească este complicată și are de multe ori reacții imprevizibile. Deocamdată, atitudinea lui Francisc I este benefică pentru interesele noastre. Trebuie să menținem și să adâncim dezbinarea Apusului.

Roxelana îl îmbrățișă pe sultan, apoi făcu o piruetă.

— Sultanul meu preaiubit trebuie să fie arbitrul Europei, înainte de a-i deveni stăpân!

— Ai dreptate. Domnia lui Zápolya nu este decât un episod. Expediția noastră împotriva arhiducelui va fi

îndreptățită în ochii întregii lumi. Nu vom mai fi invadatorii Ungariei. Îi vom acorda sprijin unui suveran creștin alungat din regatul lui și care ne-a implorat să-l ajutăm. Acum am să-ți mărturisesc ceva, Roxelana. Tu și Ibrahim veți fi singurii care știu asta.

Pomenirea numelui marelui-vizir nu-i făcu plăcere favoritei.

— Recucerirea Ungariei nu este decât primul act din piesa care se desfășoară pe scena Europei. Actul al doilea va fi cucerirea Veneției și supunerea Austriei. Tu ai arta ghicitului, Roxelana. Voi fi stăpânul acestui continent vechi și prodigios. Mehmed al II-lea a cucerit Constantinopolul. Eu voi cuceri Roma. Attila a ajuns până la Rin și a asediat Orléans. „Câmpurile Cataloniei" nu mă vor împiedica să anexez Franța și Spania, te asigur. Trebuie să refac Imperiul Roman sub semnul Islamului!

Se lăsă să cadă pe divan și își șterse cu batista sudoarea de pe frunte.

— Dă-mi ceva de băut!

Roxelana bătu din palme. Sorai, frumoasa responsabilă cu prepararea sorbetului, intră cu pași iuți, unduindu-și trupul. Aduse pe un platou din aur mai multe pahare pline cu suc de fructe rece ca gheața. Funcția ei nu era o formalitate. Roxelana dorea să aibă întotdeauna la îndemână băuturi păstrate sub un strat de zăpadă, care se mențineau proaspete.

Soliman își stinse setea, apoi înmână paharul gol lui Sorai, care îl luă roșind.

— Cum te numești, fata mea? întrebă el.

— Sorai, Înălțimea Ta!

Ținea privirea în pământ, cu modestie. În sinea ei, simțea o mare bucurie. Sultanul o remarcase. Avea să-i arunce batista lui? Strecură o privire furișă spre stăpână. Roxelana nu-și arăta gelozia ca Gülbahar. Și-o ascundea, pentru a le demasca mai ușor pe odaliscele care îndrăzneau să ridice ochii la Soliman.

În noaptea aceea Sorai visă o viață nouă. Avea să se culce cu sultanul, să devină favorita lui, să primească bijuterii și blănuri, să-i facă un copii și să obțină poziția invidiată de cadână. Eventual să-i ia locul Roxelanei, așa cum aceasta o înlocuise pe Gülbahar. Șansa îi surâdea. Dar, pentru a o apuca, trebuia să-l seducă pe sultan fără ca Roxelana să-și dea seama.

În zilele următoare, Soliman porunci să fie servit de mai multe ori de Sorai. Îi făcu complimente, cu o blândețe care o încântă.

Fata îl fermeca prin modestia ei feciorelnică, prin tăcerea ei mai elocventă decât vorbele și prin graba cu care îl servea. Părea înzestrată cu o intuiție care îi îngăduia să presimtă cele mai mici dorințe ale sultanului. Tânăra simțea când era obosit și când îi era sete. Îi aducea atunci platoul mare încărcat cu băuturi reci.

Roxelana era iritată în taină de manevrele lui Sorai, dar își păstra seninătatea, așteptând momentul potrivit pentru a contraataca.

În fiecare an, imperiul sărbătorea nașterea lui Soliman printr-o serie întreagă de manifestări: banchete, defilări militare, împărțire de bani, otrande și delicatese, focuri de bucurie, procesiuni la Sfânta Sofia, promovări și daruri pentru merituoși. Guvernatorii celor mai îndepărtate provincii soseau la Constantinopol și își depuneau umilele omagii la picioarele puternicului lor suveran. Festivitățile se succedau o săptămână întreagă, încununate de o mare vânătoare de mistreți.

De această dată, evenimentul trebuia sărbătorit cu o pompă deosebită pentru că arhiducele Ferdinand al Austriei își trimitea reprezentanții la Constantinopol. Habsburgii se plecau în fața sultanului și cereau o înțelegere care, sperau ei, avea să deschidă o lungă perioadă de pace.

Primul banchet îi reuni la palat pe toți marii demnitari civili, militari și religioși. Mustafa, prințul moștenitor, venit din Manisia pentru a-și felicita tatăl, ședea în dreapta lui. Își

părăsise orașul chinuit de presimțiri sumbre. Gülbahar îl lăsase să plece neliniștită de amenințarea vagă și confuză care atârna deasupra capului fiului ei. Știa că Roxelana n-ar da înapoi de la nimic pentru a-l elimina pe Mustafa și a-i asigura tronul propriului ei fiu, Mehmed.

Așezat lângă tatăl lui, prințul moștenitor tremura la fiecare îmbucătură pe care o înghițea. În vreme ce se întreba dacă farfuria din aur așezată în fața lui conținea sau nu bucate otrăvite, îi zâmbea cu afecțiune sultanului și îi asculta cu interes prefăcut cuvintele. La marile festinuri, Soliman nu râdea niciodată. Chipul lui impasibil de sfinx inspira venerație, dar și o spaimă atroce. care rodea măruntaiele tuturor celor care îi displăcuseră vreodată.

Conform protocolului, marele-vizir închină primul pahar în cinstea sultanului și a prințului moștenitor. Îi ură tânărului Mustafa să urmeze exemplul gloriosului său tată. Soliman își privi cu mândrie copilul, care întrunea toate calitățile pentru a ajunge un mare sultan. Mustafa era un adolescent frumos, inteligent și puternic.

La defilarea militară, care se desfășură pe câmpul de manevră, trupele îi aclamară pe sultan și pe tânărul prinț. Pe străzile capitalei, trecerea lui Mustafa era salutată cu ovații. Toți cei care o detestau pe Roxelana și deplângeau influența pe care o exercita aceasta asupra padișahului îl ridicau în slăvi pe tânărul prinț. Amintirea lui Gülbahar, suferințele ei, exilarea ei îi înduioșară pe constantinopolitani.

Din apartamentul ei, Roxelana auzea ovațiile care făceau să se cutremure zidurile palatului. Doamna Rebia îi descrise manifestările entuziaste ale mulțimii. Dar mulțumirea Roxelanei se risipi repede când află că elogiile îi erau adresate și prințului moștenitor. Enervarea ei spori când fu înștiințată că Ibrahim ținuse un toast în cinstea lui Mustafa. Sentimentele ei față de marele-vizir căpătară proporțiile unei aversiuni încrâncenate. Dar își stăpâni nervii, pentru a nu-și arăta tulburarea.

Seara, sultanul se întoarse la Eski Serai obosit, dar strălucind de fericire. Poporul și armata îl divinizau, declară el cu satisfacție.

Ca de obicei, Sorai îi servi sultanului vestitele ei sorbeturi. Acesta bău cu plăcere un suc de portocale preparat cu ingrediente care îi dădeau o savoare aparte, apoi lăudă amestecul. Sorai roși până în vârful urechilor ei micuțe, apoi se retrase.

— E o fată bună! zise Roxelana. Merită o răsplată. Întrucât se apropie de douăzeci și cinci de ani, aș putea să i-o dau ca soție unuia dintre ofițerii tăi. Așa se obișnuiește, nu-i așa ? S-a părea că procedura este simplă. O eliberăm, ca să poată ieși din casa imperială, apoi nunta poate avea loc.

Soliman zâmbi.

— Ca de obicei, ești bine informată.

Cunoștea adevăratul motiv al acestei propuneri și admira abilitatea Roxelanei. Avea să încuviințeze această căsătorie, cu atât mai mult cu cât nu se gândise niciodată să se culce cu Sorai.

Sorai leșină când află vestea viitoarei sale căsătorii, care avea să fie oficiată înainte de încheierea sărbătorilor, pentru ca soțul ei, un colonel de spahii, să o poată lua cu el la întoarcerea acasă.

În schimb, cea mai afectată de această decizie fu doamna Rebia, care își pierdea favorita. O numise în casa civilă a Roxelanei pentru a avea la îndemână un agent capabil să-i ofere informații de prima mână. Acum, aceste manevre se întorceau împotriva ei. Sorai își petrecu ultima noapte la Eski Serai în brațele doamnei Rebia. Făcură dragoste și plânseră până în zori, când sclavele de la garderobă se prezentară pentru a o îmbrăca pe tânăra soție.

Sorai părăsi haremul înzestrată cu bijuterii, veșminte, blănuri și o sumă mare de bani. Padișahul știa să se arate generos. Dar doamna Rebia n-avea să-i ierte niciodată Roxelanei acest gest, care pentru ea echivala cu o trădare.

Sultana-validé îi ceru lui Soliman să i-l aducă pe Mustafa. Voia să-și revadă nepotul preferat, moștenitorul tronului. Era de asemenea un nou gest de reconciliere, o mână întinsă de mamă fiului ei. Soliman se grăbi să-i îndeplinească cererea. Hafsa Hatun organiză o petrecere în onoarea nepotului ei. În felul acesta, lua poziție în favoarea lui Mustafa, lansându-i o sfidare mută Roxelanei.

Banchetul somptuos, cântecele, dansurile nu însemnau decât începutul unui război surd, nemilos, între două tabere la fel de ostile vreunui compromis. Apoi sultana-validé schimbă tactica. Marele-vizir Ibrahim îl salutase public, în persoana prințului Mustafa, pe moștenitorul legitim al imperiului. Îi plătea astfel o poliță Roxelanei pentru sprijinul acordat de aceasta lui Rüstem Pașa, noul lui mare rival. În felul acesta, avea să o izoleze pe Roxelana, făcându-i viața grea și, în cele din urmă, avea să provoace alunecarea ei în uitare.

Sfătuită de mama ei, Malfiruz se resemnă pentru o vreme să nu-și mai arate ghearele. Această sărbătoare de familie în cinstea lui Mustafa o înfurie pe Roxelana, care afișă însă cea mai mare seninătate. Sărută cu afecțiune mâna ridată a bătrânei Hafsa Hatun și îi arătă o bunăvoință deosebită tânărului prinț, oferindu-i un joc de șah din fildeș. Gestul ei îl surprinse plăcut pe Soliman, care se gândi că vechile neînțelegeri luaseră sfârșit, până la urmă. Bunătatea Roxelanei nu îi înșelă însă nici pe bătrână, nici pe adolescent. Mustafa o privi zâmbind pe favorita care luase locul mamei sale în inima sultanului. O ura, dar chipul lui nu reflecta decât o expresie placidă, aparent naivă.

Roxelana studie pe furiș măștile tuturor personajelor care gravitau în jurul lui Soliman. Conflictele de interese, ura, nimic nu apărea la suprafață. Calmul și misterul acopereau ca un văl această colcăială de șerpi. Otrava afecta la Constantinopol mai multe persoane decât toate bolile la un loc.

La serbarea sultanei-validé, între meseni domnea armonia. Cumnații sultanului afișau chipuri vesele. Soliman

îl felicită pe Lufti Pașa pentru zelul său. Inspecțiile nocturne, neanunțate dădeau rezultate bune. Numărul crimelor era în scădere. Prețul mărfurilor nu depășea limitele impuse de guvern, iar curățenia orașului nu mai lăsa de dorit.

— Nu-mi place să discut în familie chestiuni de stat, spuse sultanul, dar meritele trebuie recunoscute.

Lufti Pașa cunoștea realitatea: rapoarte trucate, date falsificate, omoruri, violuri, agresiuni, deturnări de fonduri acoperite. Nu se temea că polițiștii și judecătorii aveau să denunțe abuzurile, fiindcă erau direct interesați să le ascundă.

Ibrahim asculta, amuzat și lucid, elogiile adresate de sultan cumnatului său, care își pleca modest capul lunguieț cu trăsături accentuate, cu ochii pe jumătate închiși pentru a-și disimula expresia șireată. „Dacă evenimentele descrise în istoria imperiului sunt la fel de falsificate ca rapoartele lui despre siguranța imperiului, atunci posteritatea nu va avea nici o șansă să cunoască adevărul despre epoca noastră", se gândi Ibrahim.

Cu toate acestea, alura nobilă, fruntea înaltă a lui Lufti impuneau respect și încredere. Ibrahim nu încerca să-i refuze rapoartele, pentru că asta ar fi însemnat să recunoască ineficacitatea propriului guvern privind administrarea Constantinopolului. Marile afaceri politice rămâneau domeniul său exclusiv, ceea ce era esențial.

Marele vizir știa că, pentru moment, steaua lui strălucea cel mai puternic. Înțelesese că sultana-validé voia să-l atragă în tabăra ei. Și acceptase această răsturnare de alianțe, pentru că bătrâna Hafsa Hatun îi împărtășea cu ardoare interesele atunci când acestea erau legate de soarta micului prinț moștenitor.

23

Sărbătorile zilei de naștere a sultanului se încheiaseră în sfârșit. Capitala își regăsise chipul de zi cu zi. Încurajat de laudele sultanului, Lufti Pașa își reluă inspecțiile inopinate. Turhan, soția lui, plictisită de zelul de care dădea dovadă, îi reproșa absențele frecvente.

— Îți neglijezi familia, căminul și chiar treburile tale de istoric ca să bați străzile. E o meserie de polițist amărât. Îți pui în pericol reputația.

— Siguranța capitalei și a locuitorilor săi este o sarcină care mă privește în mod deosebit. Ayas ar fi tare mulțumit să se descotorosească de mine și să fiu înlocuit cu Rüstem, protejatul lui. Iskender, Kassim, Mahmud și chiar dragul meu cumnat Mustafa ar vrea să mă elimine, pentru că asta ar însemna un candidat mai puțin la moștenirea lui Ibrahim.

Turhan replică ironică:

— Bietul meu prieten, habar n-ai ce se petrece sub ochii tăi. Aștepți în zadar căderea lui Ibrahim. Favoritul lui Soliman se bucură acum și de sprijinul mamei mele. Singurul care are șanse să-l înlocuiască este Rüstem. Tu nu ai nici inteligența, nici viclenia, nici mijloacele lui. Privește-te în oglindă, sărmanul meu prieten! Nu ești doar bătrân și urât, mai ești și neghiob pe deasupra!

Lufti scrâșni din dinți fără să răspundă. Sarcasmul lui Turhan îl rănea în amorul propriu. Ea se folosea și abuza de calitatea ei de prințesă imperială. Tirania ei îl exaspera, dar

nu îndrăznea să reacționeze. Sfârșitul nefericit al lui Ferhat nu-i dădea pace.

Părăsi încăperea și intră în apartamentul lui. Ajutat de un paj, își scoase veșmintele bogate și își puse hainele sobre, cârpite și unsuroase care îi dădeau aerul unui sărăntoc murdar. Când se deghiza, avea senzația că-și schimbă pielea, că se eliberează din capcană. Această ținută îi îngăduia să străbată orașul și să vadă totul fără a atrage atenția. Înfățișarea lui șterșă se pierdea în decor.

Se studie pentru ultima dată în oglindă, apoi ieși din palat însoțit de trei muți – uriași bine înarmați – care îl urmau de la distanță și care trebuiau să-l apere dacă era nevoie. Dar nu fuseseră niciodată siliți să intervină.

Lufti mergea drept înainte, căutând anonimatul la adăpostul nopții. Voia să uite de soția lui, de ambițiile sale de om politic, de militar, de istoric. Ar fi preferat să renunțe la tot și să înceapă o viață nouă, într-un cartier sărman, cu bodegi frecventate de pleava marelui oraș.

Străzile, aproape pustii la ora aceea târzie, își deschideau brațele în fața lui, invitându-l să se afunde în labirintul lor. Din când în când, se intersecta cu trecători, umbre care se strecurau pe furiș pe lângă pereți. Întâlni chiar o ceată de netrebnici zgomotoși, bandiți de drumul mare, care nu-i dădură nici o atenție. Lufti parcurse labirintul de străduțe întortocheate și ajunse în fața apelor negre ale portului. Tavernele bântuite de marinari beți și de cheflii, casele leproase și depozitele pierdute în întuneric se înșiruiau pe cheiurile obscure. Indivizi afumați cântau și se clătinau pe trei cărări. Ici-colo, prostituate fardate violent așteptau în fața porților deschise.

Lufti ura aceste păsări de noapte care își vindeau trupul. Filosofia lui era aceea a Coranului, care așeza masculul musulman mai presus de femeia superficială, gata să țipe fără motiv. Lacomă de podoabe, aceasta îi datora respect și supunere soțului și stăpânului ei. Fiică sau mamă, ea avea

obligația să-și păstreze virtutea neatinsă. Însă prostituatele, la fel ca soțiile care îndrăzneau să-și înfrunte și să-și umilească soții, încălcau preceptele Profetului și meritau cele mai crunte pedepse. Furios, începu să bolborosească insulte. Postată sub bolta unei intrări mizerabile, o prostituată ofilită îi făcu cu ochiul, încercând să fie provocatoare, dar nu reuși decât să-l facă să simtă o strângere de inimă. Nu era doar dezgustătoare, ci trăsăturile ei aveau o asemănare frapantă cu cele ale lui Turhan. Lufti simți că i se suie sângele la cap.

— Vii, iubitule ? ciripi femeia, dându-și peste cap ochii subliniați cu creion negru.

— Te urmez !

— Te voi face cel mai fericit bărbat, comoara mea !

Femeia o luă înainte, de-a lungul unui coridor umed și fetid, legănându-și șoldurile late.

Un sfert de oră mai târziu, Lufti ieși în stradă. Șterse cu o cârpă sângele care se prelingea pe lama pumnalului său. Apoi îl puse la loc în teaca atârnată de centura din piele și își reluă drumul. Era obosit, groaznic de obosit.

Lufti se întoarse acasă, se dezbrăcă ajutat de paji, apoi se culcă și dormi până la răsăritul soarelui. Cu spiritul liber și odihnit, făcu baia matinală și, după micul-dejun, îmbrăcă hainele de ceremonie. Turbanul mare împodobit cu o bandă de aur, sabia cu mâner de aur încrustat cu rubine, mănușile tivite cu aur...

Înainte de a pleca de la Yeni Serai, ieși din *selamlik* – partea din locuință rezervată bărbaților – și trecu în harem. În fiecare dimineață îi făcea o scurtă vizită soției sale și o întreba dacă a visat frumos. Ea îl primea cu un aer de superioritate și îi dădea răspunsuri monosilabice. Detesta această corvoadă zilnică, dar se supunea, disimulându-și aversiunea. La sfârșitul „audienței", ea îi întindea mâna să i-o sărute, gest pe care îl îndeplinea zâmbind cu falsă tandrețe. Turhan era înconjurată de sclave și de însoțitoare de o urâțenie respingătoare, pentru a nu-i inspira idei lascive soțului ei.

În dimineața aceea, Lufti își părăsi soția, binedispus. O înjunghiase de șapte ori. De șapte ori se delectase urmărind cu atenție chinurile agoniei ei. Șapte prostituate care semănau cu Turhan pieriseră de o moarte violentă. Șapte ! Să se oprească la acest număr fatidic ?

Ajunse la palatul imperial chiar înaintea deschiderii reuniunii de consiliu. Ordinea zilei, încărcată, cuprindea, în afara dezbaterilor privind chestiunile financiare ale Egiptului și Siriei, raportul lui Iskender Celebi referitor la importuri și la necesitatea deschiderii unei rute maritime libere către India.

La sfârșitul zilei, Divanul trebuia să judece în primă și ultimă instanță procesul intentat unui venețian care întreținuse relații intime cu o turcoaică. Conform legii islamice, orice creștin care comitea acest delict trebuia tras în țeapă. Însă marele-vizir, care dorea să mențină prietenia cu Serenissima Republică, ar fi înclinat spre o sentință mai puțin severă.

În ultima clipă, Ibrahim anunțase că fusese reținut la o conferință diplomatică. În lipsa lui, al doilea vizir, Ayas Pașa, trebuia să prezideze consiliul. Această schimbare îi lăsă pe viziri stânjeniți și perplecși. Ce să facă ? Să-l condamne pe venețian ? Să se arate iertători ? Se temeau de Ibrahim, dar le era frică și de dispoziția sultanului. Cazul lui Kabiz era elocvent.

În timp ce vizirii căutau cu febrilitate o soluție, Ibrahim îl primea la palat pe generalul Hobordanacz, ambasador extraordinar al arhiducelui de Austria și rege al Ungariei.

Roxelana citise într-o carte de istorie naturală că liliecii se orientează în întunericul din peșteri cu ajutorul unui instinct sigur, ca și cum ar avea niște antene invizibile. Ar fi dorit să-și dedubleze personalitatea, să-și trimită alter ego-ul dincolo de zidurile Eski Seraiului, acest palat-temniță care paraliza o mare parte a mijloacelor ei de apărare. Găsirea unor antene în exterior i-ar fi permis să-și manevreze dușmanii, să lupte împotriva lor și, în cele din urmă, să-i supună voinței ei. *Kislar*

agasi era un intrigant de mare clasă, dar subtilitatea nu era punctul lui forte. Rüstem Pașa ar fi poate un bun instrument.

Într-o seară, profită de euforia lui Soliman pentru a-i pune o întrebare:

— Mi-am spus de multe ori că Ibrahim este apărat de Dumnezeu ! Cum s-ar explica altfel șansa care l-a însoțit toată viața, favorurile pe care i le acorzi și afecțiunea pe care i-o porți ?

Soliman zâmbi, înțelegând unde bate. Voia să-i demonstreze că temerile și gelozia ei erau neîntemeiate.

— Ascultă-mă bine, Roxelana, și încearcă să înțelegi cuvintele mele. Simt pentru tine o mare dragoste. Nimic în lume n-ar putea să o distrugă. Ibrahim îmi este și el indispensabil. El este mai mult decât un frate geamăn. Mi-a câștigat prietenia datorită calităților sale excepționale și dovezilor numeroase ale devotamentului său.

Roxelana ezită. Frica o reținea, dar curiozitatea și nevoia de a obține o explicație îi dădură curajul să-și asume riscul.

— Se spune că prietenia voastră are și alte explicații...

Era prima dată când îndrăznea să facă aluzie la această legătură, comentată pe furiș, dar niciodată discutată în public. Soliman nu se formaliză deloc. Se situase întotdeauna mai presus de critici. Cât despre relațiile lui intime cu Ibrahim, nu trebuia să dea socoteală nimănui. Voia totuși să-și liniștească iubita.

— Noi trei, Roxelana, adică Ibrahim, tu și eu, alcătuim un triunghi, figura geometrică perfectă, indestructibilă și imobilă. Pătratul, pentagonul, în fine, paralelogramele își pot schimba forma, păstrându-și aceeași suprafață. Ai priceput, Roxelana ? Tu și Ibrahim îmi sunteți la fel de necesari. Prietenia pe care i-o port nu are nici o influență asupra sentimentelor pe care mi le inspiri tu.

Roxelana îl îmbrățișă și se prefăcu că îi acceptă cu seninătate argumentele. Ar fi fost periculos să insiste. Timpul avea să lucreze în favoarea ei.

Soliman bătu de patru ori din palme. Responsabila cu

prepararea sorbetului, o tânără de o frumusețe perfectă, dar rece, inexpresivă, îi aduse băuturile preferate. Soliman luă un pahar și-l goli dintr-o înghițitură. Dar îi lipseau ochii zâmbitori ai lui Sorai și sorbetul i se păru lipsit de gust. Nu făcu nici un comentariu, pentru a nu o întrista pe Roxelana. Îi permise fetei să se retragă, apoi schimbă subiectul.

— Am uitat să-ți povestesc despre Ferdinand, arhiducele. Nu s-a mulțumit să uzurpe titlul regelui Ungariei, a avut îndrăzneala să-mi ceară restituirea Belgradului și a celorlalte cetăți unguresti aflate „încă" în stăpânirea mea. Insolența acestui individ trebuie pedepsită.

Deși problema lui Ibrahim i se părea mai importantă decât complicațiile politice, se grăbi să-i răspundă:

— Ferdinand nu va ceda niciodată ! E prea pătruns de prejudecățile Habsburgilor despre măreția misiunii lor !

Soliman își încreți fruntea. Părerile Roxelanei erau contrare convingerilor lui. Încăpățânarea lui de a-i umili pe arhiduce, întemeiată pe convingerea că turcii aveau să nimicească pe loc armata austriacă, nu corespundea previziunilor Roxelanei. Recunoscuse deseori dreptatea judecăților ei. De această dată însă, își susținu propriul punct de vedere.

— Nici nu se pune problema să cedăm ! Îl voi strivi pe Ferdinand ! Vreau să cuceresc Viena ! Ibrahim va fi nevoit să prelungească discuțiile cu ambasadorii arhiducelui, ca să câștige timp și să-i facă să vorbească !

Ibrahim executa instrucțiunile sultanului. Înmulți întâlnirile diplomatice cu generalul Hobordanacz și cu adjunctul lui, Weixelberger. Le oferi banchete somptuoase, stropite cu cele mai bune vinuri. Alternau amabilitatea și duritatea, politețea și grosolănia.

— Ungaria este a turcilor și va rămâne a turcilor ! zise marele-vizir intransigent. Pământul răscolit de copitele calului padișahului aparține pentru totdeauna imperiului nostru !

— Pentru moment, cea mai mare parte din Ungaria

este în puterea noastră, zise Hobordanacz. Cerem redarea tuturor orașelor și fortărețelor încă ocupate de voi!

Ibrahim izbucni în râs.

— De ce nu ne cereți și Constantinopolul?

— Ne străduim să obținem, prin mijloace pașnice, ceea ce ne aparține de drept! Propun măcar negocierea unui armistițiu! spuse generalul.

— Părăsiți Ungaria și vă primiți armistițiul!

— Puneți condiții inacceptabile! protestă Hobordanacz. Stăpânul meu a dorit întotdeauna să câștige prietenia sultanului vostru. Dar nu o cerșește.

Ibrahim îl privi cu un aer plictisit.

— Am irosit timp prețios în discuții sterile. Ne aflăm în fața unui impas. Stăpânul meu este cel care trebuie să hotărască, dar mă îndoiesc că veți reuși să-l convingeți.

Hobordanacz făcu o ultimă încercare:

— Suntem dispuși să plătim o compensație substanțială pentru retrocedarea teritoriilor noastre.

Cu un gest teatral, Ibrahim deschise fereastra și arătă zidurile împrejmuitoare ale Constantinopolului.

— Vedeți cele Șapte Turnuri care se desenează la orizont? Sunt pline de aur și pietre prețioase. Credeți că stăpânul meu ar fi dispus să renunțe, pentru bani, la ceea ce a cucerit cu prețul sângelui soldaților săi?

Așteptând audiența sultanului, Ibrahim primi vești proaste. Carol Quintul negocia o alianță militară cu șahul Tahmasp. Austria și Persia aveau să declanșeze simultan o dublă ofensivă contra turcilor. Husein Pașa, guvernatorul Siriei, întreținea deja o corespondență suspectă cu Bagdadul.

În vreme ce Veneția era centrul spionajului turc în Apus, Divanul manipulat de Ayas Pașa îl condamnase la moarte pe supusul Serenissimei Republici acuzat că avusese relații intime cu o turcoaică. Ibrahim era convins că Ayas Pașa fusese manipulat, la rândul lui, de către Rüstem.

Generalul Hobordanacz, urmat de adjunctul și de oamenii lui în ținută de ceremonie și escortați de un detașament de gărzi călare, se prezentă la Yeni Serai. Ambasadorul nu aprecie deloc formula protocolară „Necredinciosul cere umil permisiunea să lingă praful de la picioarele tronului Înălțimii Tale", și cu atât mai puțin răspunsul padișahului: „Lăsați câinele să intre!"

Iritat de această introducere, generalul repetă oficial cererea făcută marelui-vizir. Când menționă numele stăpânului său – regele Ferdinand al Ungariei –, sultanul fu cuprins de un acces de furie.

— Cum are Ferdinand impertinența să pretindă titlul de rege? Eu l-am ucis pe regele Ludovic al II-lea și acum regatul lui este al meu! Îl voi încredința cui cred de cuviință! Am cucerit acest regat datorită sabiei mele și l-am alipit pe vecie imperiului meu!

Generalul nu apucă să răspundă, fiindcă ofițerii gărzii îl dădură afară din Divan. Hobordanacz și Weixelberger fură arestați și duși cu surle și trâmbițe în temniță, unde rămaseră nouă luni. După acest sejur forțat în fortăreața celor Șapte Turnuri, Soliman îi primi din nou și îi mustră cu voce răsunătoare:

— Spuneți-i stăpânului vostru că va avea ocazia să simtă urmările furiei mele! Îl voi căuta în câmpiile de la Mohács sau în palatul regal de la Buda! Îl las pe el să aleagă! Dar dacă lipsește de la întâlnire îl voi găsi sub zidurile Vienei! Să-mi pregătească o primire frumoasă!

Uluiți, generalul și suita lui se retraseră. Primiră chiar și cadouri, conform obiceiului musulman. După ce ieșiră din Imperiul Otoman, diplomații oftară ușurați. Raportul unui agent secret turc la Buda îi semnală lui Ibrahim că Ferdinand ar fi declarat cu dispreț că lăudăroșenia sultanului îl lasă rece și că va ști să-l alunge dacă îi vine ideea să-l viziteze în fruntea armatelor sale.

Soliman zâmbi.

— O să-l vizitez! În inima Germaniei!

Sultanul mobiliză o armată gigantică. Cucerirea Europei de Apus, vis care îl ademenea de multă vreme, devenea în sfârșit realitate.

Roxelana nu-l vedea decât seara, când se întorcea la Eski Serai obosit, dar mulțumit că își dusese la bun sfârșit sarcinile zilei. Pregătirile de război îi ocupau cea mai mare parte a timpului. Pentru a se destinde puțin, ieșea la vânătoare sau scria poeme pe care i le citea Roxelanei.

— Fără ajutorul lui Ibrahim n-aș fi scos-o niciodată la capăt cu munca aceasta imensă, zicea el. Știu că ție îți este antipatic, Roxelana. Ar trebui să încerci să mă înțelegi și să-l înțelegi și pe el.

Roxelana îl asculta zâmbind, fără a-i răspunde. Tăcerea ei îl întrista, căci își dădea seama de aversiunea favoritei lui la adresa prietenului său. Afacerile imperiului nu erau lipsite de spini. Sultanul părea îngrijorat.

— Te neliniștește ceva, Soliman ! spunea Roxelana, rezemându-se de pieptul lui. Nu-mi place ca lumina soarelui meu să fie pătată de nori. Fericirea ta îmi umple inima de bucurie. Durerile tale mă fac să sufăr cumplit.

Soliman îi împărtăși atitudinea lui Husein Pașa, guvernatorul Siriei, care îl îngrijora.

— Rüstem, noul ministru-adjunct, m-a prevenit că Husein întreține relații suspecte cu șahul Persiei. Acum, în ajunul războiului, vreau să asigur ordinea internă a imperiului, ca să nu risc o lovitură de pumnal în spate. Întrucât nu am dovezi pentru a-l condamna pe Husein, l-am convocat la Constantinopol. Mi-a răspuns că boala îl împiedică să se supună ordinelor mele, dar că se va grăbi să se prezinte în fața mea îndată ce starea sa se va îmbunătăți. Am fost tentat să-l lichidez. Dar sunt sigur că mutul însărcinat cu porunca de a-l executa își va găsi moartea în împrejurări misterioase înainte de a-și îndeplini misiunea. Aș putea trimite o armată ca să-l ucidă, dar doresc să evit o revoltă susceptibilă să contamineze și Egiptul. Nu vreau nici să deschid ostilitățile împotriva șahului

Persiei. Nu e un moment potrivit. Atunci, ce să fac ?

Roxelana zâmbi.

— Atrage-l pe Husein la Constantinopol sub un pretext mincinos. Trimite-i un decret de promovare. Ca să-l răsplătești pentru prețioasele servicii aduse imperiului, îi poți acorda rangul de vizir și stindardul cu patru cozi. Va veni în galop, pentru că trufia oamenilor este fără margini. Îl vei primi cu onoruri. La ieșire, muții tăi îl vor aștepta cu ștreangul pregătit. Și comedia se va încheia !

Chipul lui Soliman se înseninã.

— Voi urma sfatul tău și te voi anunța dacă a dat rezultate.

— Acest Rüstem trebuie să fie un om capabil ! zise Roxelana visătoare. Pare să dispună de surse de informare foarte bune.

Chipul sultanului se umplu de mirare.

— Ca să vezi, ce surpriză ! Ai găsit cuvinte binevoitoare pentru unul dintre sfetnicii mei !

Roxelana îl îmbrățișă, drăgăstoasă.

— Nu sunt mărginită, Soliman ! Știu să apreciez calitățile celor care merită încrederea ta. Femeile au un instinct sigur, care bărbaților le lipsește.

Sfaturile Roxelanei dădură roade. Husein Pașa, flatat de avansarea primită și îndeosebi de însemnul de onoare reprezentat de cele patru cozi – distincție care îl apropia de marele-vizir –, se întoarse la Constantinopol. După ce fu primit de sultan, care îi acordă titlul de vizir, se retrase euforic. În vestibul îl așteptau trei muți, care îl sugrumară cu o sfoară. Husein își dădu duhul fără să priceapă ce i se întâmplă.

La puțin timp după aceea, Chira Esther se prezentă la stăpâna ei și, cu un aer misterios, îi strecură un mesaj. Roxelana își expedie slujnicele, apoi desfăcu sigiliul și derulă sulul de pergament scris cu litere frumoase, roșii. În josul paginii, figura semnătura lui Rüstem Pașa. Expeditorul îi mulțumea pentru frumoasele cuvinte referitoare la el. După această introducere, Rüstem intra direct în subiectul demersului său.

„Consider că e de datoria mea, Înălțimea Voastră, să vă înștiințez că marele-vizir poruncește să fie numit în străinătate Ibrahim Pașa Magnificul, inconștient că, în felul acesta, aduce atingere marelui și augustului meu stăpân, sultanul Soliman. Îndrăznește să intre în rivalitate cu suveranul și binefăcătorul său? Dacă domnia voastră consideră necesar, îmi voi permite să vă trimit copiile câtorva circulare trimise de dogele Andrea Gritti și de colegiul Serenissimei Republici ambasadorilor lor din străinătate. Înainte de a încheia această misivă, vreau să vă asigur de devotamentul meu deplin și de dorința mea arzătoare de a vă sluji umil până la sfârșitul vieții.“

Roxelana fu uimită că Rüstem se servise de Chira Esther pentru a-i transmite mesajul. Acest du-te-vino al moașei o făcea, într-adevăr, potrivită pentru un asemenea rol. Merita oare încrederea? Tânăr și ambițios, Rüstem voia să-i ia locul marelui-vizir. Pentru moment, ea avea să-l susțină, pentru că era un rău mai mic decât Ibrahim. Mai târziu, avea să se mai gândească în ce fel o să procedeze.

Roxelana îi încredință Chirei Esther un răspuns pentru Rüstem. Îi scrise că puteau continua corespondența sub pecetea secretului. Fără să dea nume, Roxelana sugeră că dorea să primească scrisorile menționate.

Rüstem îi trimise documentele și promise să-i furnizeze numeroase dovezi care demascau jocul periculos al marelui-vizir. Nu trebuia să-și facă griji în privința secretului operațiunii, căci fuseseră luate toate măsurile de precauție. Dacă dorea, puteau folosi un cod care ar împiedica descifrarea corespondenței lor, de s-ar fi întâmplat să cadă în mâini nedorite.

Roxelana nu se mai simțea atât de izolată și de neputincioasă de când Rüstem îi oferise serviciile lui. Acum putea răspunde loviturilor prin lovituri.

24

În anul acela, ploile torențiale se abătură asupra întregii Europe. Râurile umflate de ploi rupeau podurile, înecau regiunile joase și le preschimbau în mlaștini. Șuvoaiele căzute din cer desfundau drumurile transformate în mocirlă. Oameni, cai, căruțe se înpotmoleau în noroi. Țăranii își plângeau recoltele pierdute. Proviziile imense strânse de administrația turcească au fost fie distruse, fie deteriorate de inundații și umezeală.

La Buda, toate rapoartele spionilor regelui Ferdinand subliniau dificultățile care îl împiedicau pe Marele Turc să pornească la război.

Soliman se înfurie. Natura se alia cu Ferdinand. În timpul acestui cataclism, Baiazid, cel de-al patrulea fiu al Roxelanei, veni pe lume, fără a provoca marile manifestări de bucurie care salutaseră nașterea lui Djihangir. Întrucât nașterea coincidea cu ploile neîncetate și inundațiile, i s-a atribuit un viitor nefast. Până și astrologul Curții, evreul Ben Eleazar, care se străduia să interpreteze influențele astrale în conformitate cu dorințele sultanului, prezise că semnele celeste anunțau într-un viitor apropiat evenimente sumbre, dar că împrejurările se vor îmbunătăți treptat.

Aceasta nu împiedică sosirea felicitărilor și a cadourilor. Roxelana era fericită. Patru băieți la rând era o realizare. Continuitatea rasei lui Osman era asigurată. Soliman împărtășea bucuria Roxelanei, dar pe plan politic și militar își

simțea inima grea. Ploile îl exasperau. Se ducea deseori la mama lui care, pentru a-l înveseli, îi oferea diverse distracții. Roxelana îl însoțea rareori, iar Soliman, sătul, acceptă resemnat dușmănia lor mai mult sau mai puțin declarată.

Sfâșiat între dragostea filială pentru prințul moștenitor și pasiunea pentru Roxelana, își căuta refugiul la Ibrahim, a cărui influență spori din nou.

Iarna sosi în cele din urmă, cu valurile ei de frig venite din nord, aducând căderi abundente de zăpadă. Pământul plin de apă înghețată bocnă.

Soliman își recăpătă buna dispoziție. Se închidea cu Ibrahim, Ayas și Kassim Pașa în cabinetul lui de lucru și acolo, la adăpost de indiscreții, combina, modifica și își dezvolta planurile de campanie.

— Efectul surprizei este ratat, zicea el. Ferdinand este alertat, dar ploile abundente i-au dat încredere. Uimirea lui va fi cu atât mai mare cu cât primăvara ne va găsi cu armatele sub zidurile Budei. Cucerirea capitalei va fi o joacă de copii. Vom continua până la Viena, care va cădea și ea în mâinile noastre. Conform informațiilor tale, apărarea acestui oraș e într-o stare execrabilă !

— Absolut, Înălțimea Ta ! Zidurile împrejmuitoare sunt vechi și părăginite. Grosimea lor e ceva mai mică de doi metri. Nu vor rezista bombardamentului artileriei noastre grele.

— Ibrahim, refă planul pe etape ! porunci sultanul. Ayas, întărește aprovizionarea ! Kassim, turnătoriile trebuie să lucreze zi și noapte ! Și nu uita de muniții !

Ibrahim îi era mai necesar ca oricând. Atunci când Roxelana făcu aluzie la rapoartele colegiului venețian, care îi atribuiau lui Ibrahim supranumele pompos de *Il Magnifico*, Soliman izbucni în râs.

— Foarte bine ! Nu este el alter ego-ul meu ? Prietenul și fratele meu !

Totuși, Roxelana semăna primele grăunțe ale neîncrederii. Vor cădea poate pe un pământ sterp și vor pieri. Dar

una sau două vor încolți. Prietenul prințului moștenitor trebuia distrus.

Soliman remarcă la mama lui o tânără roșcată, de origine venețiană, de o frumusețe rară și care emana un farmec fascinant. La cincisprezece ani, Saffie – acesta era noul ei nume turc – se putea lăuda cu un corp cu linii armonioase, care promitea comori de feminitate. Ochiul experimentat al sultanei-validé surprinse flacăra care însuflețea ochii fiului ei și se bucură.

La fiecare vizită la mama lui, Soliman o regăsea pe Saffie, care dansa, cânta la lăută și din gură minunat.

— Fata asta e o minune! exclama Hafsa Hatun.

Informată de ce se petrecea la sultană, doamna Rebia era încântată: „Își pune în joc toate talentele de matroană bătrână ca să o înlocuiască pe Roxelana." Avu grijă să nu o avertizeze pe favorită de cele întâmplate fără știrea ei. Își lua revanșa pentru pierderea lui Sorai.

Cumpărând-o pe Saffie de la un căpitan venețian bețiv și desfrânat, haremul făcuse o afacere de aur. Metresele de la școală n-au avut ce să o mai învețe, în afară de câteva cuvinte în limba turcă. Chiar și în acest domeniu, făcea progrese surprinzătoare.

— Fata asta ar putea însufleți și pietrele! îi zicea Hafsa Hatun fiului ei.

Acesta încuviința din cap, o admira pe Saffie, dar părea speriat la gândul de a se apropia de ea.

— Cred că târfa lui l-a făcut neputincios. Mă întreb dacă băieții ei sunt opera fratelui meu, îi mărturisi Malfiruz mamei sale între patru ochi.

Hafsa Hatun își împreună mâinile, înspăimântată.

— Uită ce mi-ai spus! Dacă această bănuială ar ieși la iveală și ar ajunge la urechile lui Soliman, ar fi în stare să te execute. Chiar și dacă ți-ar trece-o cu vederea, Roxelana nu te-ar ierta niciodată.

— Moartea nu mă mai sperie, mamă! Singurul meu scop este răzbunarea.

— Ascunde asta în inima ta, Malfiruz! Te implor! Există și alte mijloace... Gândește-te la Saffie...

Sultana-validé aranja în așa fel încât să-l lase pe Soliman singur cu tânăra, dar totul era în zadar. Ezitările fiului ei o exasperau pe Hafsa Hatun.

— Într-o zi, Roxelana va auzi ce se întâmplă la mine și va lua măsuri, i se plânse ea lui Malfiruz.

Temerile ei se adeveriră mai repede decât își închipuise. Roxelana o chemă la ea pe doamna Rebia.

— Știai că sultanul este asediat de o fandosită care se joacă de-a Dalila ?

Doamna Rebia se prefăcu uimită.

— Cum e posibil ?

— Credeam că îmi ești prietenă, Rebia.

Tonul Roxelanei îi îngheță sângele în vene supraintendentei.

— Dar sunt prietena ta, Roxelana !

— Atunci, află tot ce se unelteste la sultana-validé când Soliman o vizitează.

Pentru prima dată în viața ei, doamna Rebia simți spaima. Jocul dublu devenea periculos. Spionarea bătrânei Hafsa Hatun și a sultanului risca să îi aducă necazuri serioase. Doamna Rebia nu voia să-și complice inutil viața. Sorai, care își atrăsese antipatia Roxelanei, vegeta acum într-un orășel prăpădit din Asia Mică. Soțul ei, un bețiv notoriu, o bătea și se culca cu băieți în prezența ei. Viața lui Sorai era un infern. O lecție pe care doamna Rebia n-avea să o uite niciodată. Cei mari știu să se servească de oameni fără să le dea nimic în schimb.

Doamna Rebia se gândi să-l facă pe *kislar agasi* să intre în joc, apoi renunță la acest plan. Marele eunuc negru părea atins de o senilitate prematură. Avariția lui căpătase proporțiile unei zgârcenii sordide. Își ascundea aurul în camera lui, sub o saltea de care sclavii nu aveau voie să se atingă. Întrucât monedele de aur se strângeau în cantități mari, făcuse o gaură în podea, unde își depozita grijuliu

comoara. Dulapurile lui erau pline de blănuri, bijuterii și argintărie. Strângea cu aceeași aviditate flecușteţele care îl atrăgeau prin strălucirea lor. Apartamentul său devenise un soi de iarmaroc, mai ales că moliile se instalaseră între veșminte și blănuri fără să le deranjeze nimeni. În sfârșit, își cumpărase o casă pe țărmul mării, unde visa să se retragă atunci când bătrânețea avea să-l silească să lase locul unuia mai tânăr sau unui rival triumfător.

Doamna Rebia se hotărî să se descurce singură. Să le mulțumească pe sultana-validé și pe Roxelana, să mențină un echilibru precar între aceste două femei la fel de puternice și de pasionale însemna să meargă pe o frânghie subțire.

Doamna Rebia se prefăcu că îmbrățișează cauza favoritei, dar nu-i oferi decât informații pe care aceasta le cunoștea deja. Avea grijă să nu evidențieze efectele produse de Saffie asupra sultanului.

După aniversarea nașterii lui Mehmed, o lovitură de teatru tulbură viața de zi cu zi a haremului.

Proprietarul unei case relativ apropiate de Eski Serai construise o cameră pe acoperișul locuinței sale, un fel de observator care atrase atenția unui polițist. Individul nu voia oare să se uite la ceea ce se petrecea în interiorul haremului, crimă pedepsită de Coran ? Informat, Rüstem Pașa porunci deschiderea unei anchete care dădu la iveală fapte surprinzătoare. Casa cu pricina fusese cumpărată de un venețian care îi adăugase observatorul. Supus torturii, acesta declară că la o anumită oră din noapte primea mesaje secrete din Eski Serai, sub forma unor semnale luminoase. Rolul lui consta în a transmite mesajele unui curier, care îi aducea în schimb sume mari de bani. Nu cunoștea nici numele persoanei din Eski Serai care emitea semnalele luminoase, nici pe cel al curierului. Anchetatorii nu reușiră să-i smulgă alte precizări, pentru că venețianul muri în timpul interogatoriului, ceea ce îl scuti de supliciul tragerii în țeapă.

Rüstem intră în jocul spionilor. Atunci când curierul se prezentă ca de obicei să ia mesajul, căzu în capcana întinsă de poliție. Sub tortură, dădu numele șefului rețelei, un așazis negustor venețian. Acesta făcu mărturisiri complete. Agentul infiltrat la Eski Serai era o fată din haremul imperial care răspundea la numele de Saffie.

Rüstem îi aduse sultanului rezultatul anchetei. Soliman crezu la început că era vorba de o uneltire, de un complot. Dar dovezile aduse de Rüstem erau copleșitoare. Saffie își încheie scurta carieră închisă într-un sac și aruncată după miezul nopții în apele negre ale Mării Marmara.

Ancheta fu continuată în interiorul haremului. Eunucul Ali, șeful plăților, care o cumpărase pe tânăra sclavă, a fost decapitat. *Kislar agasi* primi o mustrare severă, deși nu i se putu aduce nici o acuzație.

Întâmplarea făcu mare vâlvă. Dușmanii lui Ibrahim jubilau. Prietenia marelui-vizir cu Serenissima Republică era răsplătită printr-o acțiune ostilă, care dezvăluia adevăratele intenții ale dogelui și ale Consiliului celor Zece. Dar toți cei care se bizuiseră pe căderea lui rămaseră cu buza umflată. Soliman, care păstra în adâncul inimii o amintire fermecătoare despre Saffie, refuză să-l sacrifice pe Ibrahim. Pentru a-și sublinia încrederea în marele-vizir și pentru a închide gura defăimătorilor, îi acordă noi onoruri.

Scandalul consolidă, în schimb, poziția Roxelanei și, prin urmare, o șubrezi pe cea a sultanei-validé. Bătrâna, fie din inconștiență, fie din senilitate precoce, îi prezentase fiului ei o spioană, ziceau gurile rele. În orice caz, imprudența aceasta ar fi putut-o costa mult, fiindcă bărbații – simpli muritori sau sultani – au prostul obicei de a lăsa să le scape în așternut mărturii grave.

Primăvara sprintenă, exuberantă însufleția inimile și natura amorțită. Un val neobișnuit de căldură urcă dinspre sud, topind zăpezile și gheața. Câmpurile și drumurile deveniră din nou mocirloase. Râurile ieșiră din matcă, distrugând podurile reparate peste iarnă.

— Dacă natura se aliază cu Ferdinand, mă voi bate și cu natura ! strigă Soliman. Anul acesta va vedea o reglare de conturi cu regele care are pretenția să-mi impună legea lui !

Sultanul se eliberă de o parte din sarcinile sale grele. Un brevet semnat la sfârșitul lui martie îi acordă lui Ibrahim titlul și atribuțiile de *serasker* – comandant-șef al forțelor otomane –, funcție pe care o putea exersa în lipsa și chiar în prezența sultanului. Toate ordinele trebuiau executate ca și cum ar fi fost date chiar de padișah. *Seraske*-rul avea dreptul să numească sau să destituie orice demnitar al imperiului, cu excepția vizirilor și beilerbeilor. Putea rosti pedepse administrative, politice și militare și chiar condamnări la moarte, fără să dea socoteală nimănui. Avea dreptul să fie întâmpinat cu muzică militară, privilegiu rezervat până atunci doar sultanului. Primea șapte stindarde, distincție care nu-l onorase pe nici unul dintre predecesorii lui. Soliman îi făcu un cadou regesc: nouă cai arabi cu valtrapuri, o sabie încrustată cu diamante, nouă mantouri de brocart căptușite cu blană de zibelină și hermină, nouă baloturi de stofe prețioase și o zestre importantă, cuprinzând un domeniu vast și trei milioane de aspri.

Forțele armate au fost concentrate într-o mare tabără militară, în afara zidurilor capitalei. Mustafa, prințul moștenitor, trebuia să participe la această campanie, onoare pe care Soliman i-o acordase la rugămintea marelui-vizir. Vestea îi stârni din nou bănuieli Roxelanei.

Soliman porunci ținerea de rugăciuni publice pentru succesul „războiului sfânt de la Viena".

Ploile începuseră din nou, zi și noapte. Nori cenușii încărcați cu apă se rostogoleau pe cer, întunecându-l. Umezeala îmbiba hainele și înmuia proviziile. Ayas Pașa îndrăzni să-și exprime părerea:

— Înălțimea Ta, cred că vremea nu este încă prielnică expediției noastre.

— Nici ploile, nici potopul nu mă vor opri să iau cu asalt Buda și Viena ! Va fi război !

La începutul lunii mai, imensa oaste porni la drum, alcătuită din două sute de mii de oameni înzestrați cu o putere de foc considerabilă. Soliman se înconjurase de cei mai buni generali ai săi. Soldații, cavaleri și infanteriști, acoperiți cu pelerine cu glugă, care îi fereau de ploaie, aminteau de lungile șiruri de furnici care înfruntau obstacolele și le depășeau cu îndărătnicie.

Întrucât Ayas Pașa primise comanda cavaleriei, Rüstem, adjunctul lui, rămăsese la Constantinopol, pentru a exercita în interimat funcțiile șefului său. Începu prin a-i trimite în fiecare zi vești Roxelanei, împreună cu comentariile lui. Îi cerea cu respect părerea în chestiuni care o interesau, pentru a o putea mulțumi pe deplin. Rüstem aranjă să ajungă la ea dosarele fiecărui demnitar, având grijă să-i defăimeze pe dușmanii lui și pe partizanii lui Ibrahim. Interesele lor comune se confirmau. Datorită lui, Roxelana putea de-acum să strecoare la urechea sultanului informații care, în mod normal, ar fi trebuit filtrate de Ayas Pașa. Acesta era dornic să nu rupă legăturile cu marele-vizir, deși îl detesta și îi ochise de mult locul.

Roxelana urmări îngrijorată înaintarea armatei spre Ungaria. Soliman își făcea timp să-i scrie epistole lungi și afectuoase. Îi dădea vești, dar o scutea de aspectele sumbre ale expediției. Oastea lui se lovea de obstacole imense. Tunurile grele rămâneau înnămolite, carele încărcate cu provizii la fel, caii se afundau până la burtă în mocirlă, râurile umflate luau pe sus podurile și ambarcațiunile, înecau oameni și animale, înghițeau arme și muniții. Încăpățânat, Soliman îi continua înaintarea.

Ayas îi sugeră în cuvinte voalate să renunțe. Vara se apropia de sfârșit, fără ca trupele turcești să fi ajuns la Dunăre.

— Să ne întoarcem la Constantinopol fără să fi întâlnit dușmanul ? strigă sultanul, mânios. Să pierdem un război

înainte de a-l începe ? Rușinea unei asemenea retrageri ar pluti asupra noastră pentru totdeauna !

La începutul lui septembrie, otomanii asediară Buda. După o rezistență înverșunată, garnizoana capitulă, bizuindu-se pe promisiunea sultanului că va cruța viețile omenești. Dar ienicerii, nemulțumiți că fuseseră privați de jafuri grase, îi masacrară pe soldații inamici dezarmați, prădară orașul, îi vânară pe locuitori și luară mii de sclavi. Soliman nu îndrăzni să-i pedepsească, pentru că se temea de o revoltă.

Cortegiul sultanului înaintă pe străzile Budei spre palatul regal, unde Ioan Zápolya trebuia să se instaleze sub protecția puștilor turcești. Padișahul privi gânditor orașul răvășit, casele devastate, cu ușile sparte, prăvăliile jefuite, bisericile incendiate, cadavrele care zăceau pretutindeni abandonate, din lipsă de gropari. Dar cel mai mult îl șocară hoiturile cailor, cu burțile umflate.

Soliman își aminti de mila resimțită de Roxelana față de aceste animale și își închipui reacția ei în fața acestei cruzimi inutile. Constată cu surprindere că noțiunea de cruzime căpătase în mintea lui conotații negative. Până atunci, cruzimea i se păruse o trăsătură de caracter firească la un războinic. Roxelana reușise să-i schimbe concepțiile ?

Ferdinand de Austria părăsise în mare grabă Buda, îndată ce dușmanul își făcuse apariția la orizont. Refugiat în Germania, încercă zadarnic să-i asmută pe prinții germani împotriva turcilor.

La sfârșitul lunii septembrie, sub o ploaie torențială, mareea otomană ajunse la zidurile Vienei. Acoperiți de noroi, turcii semănau cu o armată de umbre cenușii. Nu se mai putea face diferența între ieniceri și spahii, între cavaleri și infanteriști, între tunari și achingii, cu atât mai mult cu cât luptau cu toții pe jos. Conform informațiilor obținute de Ibrahim, garnizoana cuprindea cincisprezece mii de oameni, sprijiniți de populația în putere, care nu avusese timpul și mijloacele să fugă înainte de asedierea orașului.

Asediul începu printr-un bombardament susținut al artileriei ușoare, care nu provocă pagube semnificative. Tunurile grele, care ar fi făcut fărâme zidul vechi și părăginit, fuseseră abandonate pe drum, înțepenite în smârcuri. Atacurile repetate ale otomaniior se loveau de rezistența încăpățânată a asediaților. De pe înălțimile Semmering-ului, unde fusese instalat cortul imperial, sultanul și generalii săi contemplau tăcuți cerul plin de nori și rafalele de ploaie. Umezeala înmuia praful de pușcă și fitilurile, împiedicând funcționarea armelor de foc.

Mimând un aer senin, Soliman își dădu seama de greșeala lui. Seara, în vreme ce bărbierul îi rădea craniul, se studia în oglindă. Chipul lui colțuros și slăbit, nasul coroiat, gâtul lung și subțire îl făceau foarte urât. Avea nevoie de o victorie. O aură de invincibilitate ar fi refăcut strălucirea înfățișării sale, în realitate destul de mediocră. Învins fiind, pierdea dragostea și respectul Roxelanei, prestigiul, veneratia supușilor săi. Căci un învins își pierde toate atuurile. N-ar fi crezut că rezistența soldaților săi avea limite. Ienicerii se răsculaseră deja dintr-un motiv neînsemnat. Aga lor fusese rănit la cap.

Soliman trimise negociatori, care cerură predarea Vienei. Se angajă în schimb să respecte viețile și bunurile asediaților. Dar lecția de la Buda dăduse roade. Oferta lui a fost refuzată.

Către mijlocul lui octombrie, făcu o ultimă încercare. Minele explodară, făcând o deschizătură în zidul orașului. Turcii lansară un atac furios. Ofițerii mențineau ardoarea soldaților prin lovituri de bici și de sabie.

Călare, Soliman urmărea desfășurarea bătăliei. Privirea îi fu atrasă de o ființă șiroind de sânge, cu două capete și două brațe, care mânuiau, fiecare, câte o sabie. Se bătea printre apărătorii însuflețiți de o energie feroce.

— Vezi și tu ce văd eu, Ibrahim ? exclamă el uluit. Un om cu două capete !

Ibrahim își îndreptă ochii spre arătarea bizară și răspunse cu răceală:

— Nu e un om cu două capete, ci doi indivizi care și-au pierdut unul brațul stâng, celălalt brațul drept. Acum se bat susținându-se unul pe celălalt!

Soliman strigă impresionat:

— Acest monstru bicefal este un semn pe care mi-l trimite cerul!

Ridică mâna. Un ofițer de ordonanță se apropie.

— Să înceteze bătălia! porunci el cu voce surdă.

Trompetele anunțară sfârșitul atacului. Zgomotul luptei se potoli, apoi se stinse de tot. Urmă o tăcere grea. Valurile de turci se retraseră.

— Ne întoarcem la Constantinopol! zise Soliman. Ridicați corturile! Asediul Vienei s-a terminat!

Trupele primiră cu bucurie ordinul de retragere. Pierderile omenești, oboseala, ploaia le frânseseră elanul.

La prima oprire, Soliman ținu o cuvântare în fața trupelor. Își felicită soldații pentru vitejia de care dăduseră dovadă și împărți recompense. Îi anunță apoi că un mesager al populației Vienei îi oferise supunerea orașului, implorându-i iertarea. Mărinimos, acceptase. Scopul acestei campanii – reocuparea Ungariei – fusese atins. Această țară avea să intre pentru totdeauna sub dominația Islamului. De-acum înainte regele Ioan Zápolya avea să fie doar vasalul, slujitorul padișahului.

A doua zi, în zori, coloanele își reluară drumul spre Constantinopol.

Roxelana primi cu bucurie vestea întoarcerii apropiate a lui Soliman. Rüstem o anunță fără menajamente de explozia de entuziasm a Apusului în fața înfrângerii otomanilor sub zidurile Vienei.

Nu uită să-i furnizeze Roxelanei documente și mărturii care ilustrau imensul orgoliu al lui Ibrahim, îmbătat de puterea nelimitată pe care i-o încredințase sultanul.

„Marele-vizir pare să-și fi pierdut orice reținere. Le-a declarat ambasadorilor arhiducelui: «Eu, Ibrahim, îmi controlez

stăpânul, pe sultanul turcilor, și conduc cu toiagul adevărului și al dreptății». Dogele Veneției i-a trimis cadouri foarte bogate, iar regele Francisc I i-a oferit propriul inel împodobit cu un rubin minunat. Ioan Zápolya și regele Poloniei i-au dat daruri însemnate. Ce diferență există între cadouri și mită ?"

Roxelana citea și recitea aceste fraze. Gânditoare, își aminti de chipul frumos și de alura mândră a lui Ibrahim. Pentru ea, datoria și dragostea maternă cântăreau mai greu decât slăbiciunea pentru un bărbat, fie el perfecțiunea întruchipată. Ibrahim trebuia să moară ! Avea să facă totul pentru a-l distruge ! După moartea lui, avea să verse lacrimi. Își ura propria slăbiciune. Dorința, gelozia, furia, dragostea se amestecau în sufletul ei. Căzuse oare atât de jos încât sentimentele de femeie să atârne mai greu decât devotamentul și mândria ei de mamă ?

Se străduí să-și alunge chipul lui Ibrahim din memorie și să-și concentreze atenția asupra lui Rüstem, bărbatul care îmbrățișase cauza ei. Era cu siguranță tânăr și frumos, ceea ce explica favorurile obținute de la sultan și ascensiunea sa rapidă. Îi ceru într-o zi Chirei Esther să i-l descrie.

— E frumos ca un înger ! exclamă moașa extaziată. Dacă aș fi fost mai tânără, m-aș fi îndrăgostit de el !

— Nu ai decât treizeci și cinci de ani, Esther !

— La vârsta asta, renunți la cuceriri. Dacă pui mâna pe vreun neghiob, îl păstrezi ca pe ochii din cap, pentru că nu ai de două ori șansa asta. Concurența tinerelor este zdrobitoare. De aceea legea islamică acordă soțiilor dreptul de a cere ca soții lor să-și îndeplinească îndatoririle conjugale o dată pe săptămână. Altfel și-ar cheltui toată energia cu odaliscele și cu sclavele de doisprezece-treisprezece ani. Orice femeie ar fi fericită dacă Rüstem i-ar arunca o privire. Nici nu știu dacă a împlinit douăzeci de ani.

— Favorurile nu se socotesc după numărul anilor, ci după atracția bucuriilor carnale ! răspunse Roxelana visătoare.

Sosirea lui Soliman la Constantinopol o copleși pe Roxelana.

Pe drum, însă, Soliman răcise. Tușea, trupul lui era scuturat de frisoane, febra creștea și fiecare respirație îi dădea dureri care îi smulgeau gemete.

Israel Mordecai îi luă sânge și îi prepară decocturi savante, care însă nu îmbunătățiră cu nimic simptomele. Conform protocolului, ar fi trebuit să-l trateze pe bolnav la palatul imperial, dar Soliman dorise să rămână lângă cadâna lui, care îl îngrijea cu devotament.

Demnitarii așteptau nerăbdători evoluția stării sale, iar Roxelana era disperată. Privirile se îndreptau spre prințul Mustafa. Marele vizir, deja atotputernic sub domnia actuală, avea să-și asume atribuții și mai importante sub sultanul Mustafa care, din pricina vârstei fragede, nu avea experiență politică. Sultana-validé oscila între teama de a-și pierde fiul și bucuria de a-l vedea pe prințul Mustafa, nepotul ei preferat, instalat pe tron.

Pentru a ajunge la apartamentul augustului său pacient, Mordecai trebuia să traverseze cu ochii legați coridoarele haremului. Un eunuc îl conducea, ținându-l de mână. Medicul îl examina pe sultan și îi lua din nou sânge. Chira Esther propuse cu timiditate leacuri băbești, combinate cu aplicarea de lipitori. Tratamentul lui Mordecai, medicina empirică a lui Esther sau organismul robust al lui Soliman îi veniră de hac bolii, o congestie pulmonară severă.

Vindecat, padișahul le dărui recompense bogate lui Mordecai și Chirei Esther și, după o scurtă convalescență, se întoarse la treburile lui. Agitația demnitarilor se potoli și totul reintră pe făgașul normal. Gülbahar își pierdu speranța de a deveni sultană oficială, iar Roxelana își redobândi influența. Marile doamne turcoaice, care răriseră sau întrerupseseră vizitele la favorită, se înghesuiau din nou la ușa ei. Roxelana se prefăcu că le primește cu aceeași plăcere, dar le notă numele pe o listă neagră. Un proverb turcesc zicea că soțiile, slugile și câinii exprimă părerile și prejudecățile stăpânilor lor. Ali Pașa, al șaselea vizir, își pierdu postul

pentru că în fruntea listei se afla cadâna lui.

Soliman ieși din boală slăbit, dar hotărât să-și refacă forțele, pentru a reda domniei lui fosta strălucire, destul de pătată după eșecul de la Viena. Dacă în fața demnitarilor săi afișa optimismul, Roxelanei îi mărturisi tristețea care îl măcina.

— Am început prea târziu asediul de la Viena. Am plătit scump încăpățânarea mea.

— Nu crezi că această întârziere s-a produs din vina lui Ibrahim ?

Pe chipul sultanului se întipări uluirea.

— Da ! insistă Roxelana. El este comandantul-șef al armatei. El a întocmit planurile campaniei ! Ar fi trebuit să ia în calcul și vremea... Dacă nu cumva...

— Dacă nu cumva ce ?

— A avut interesul ca asediul să fie ridicat înainte de termen...

— Ești nebună ! o întrerupse el mâniat. Cine ți-a vârât în cap ideile astea năstrușnice ? Vezi-ți de treaba ta !

Apoi îi păru rău că se arătase atât de violent.

— Dacă vrei să știi adevărul, află că eu am fost cel care a hotărât ridicarea asediului. El voia să-l continue, în ciuda frigului și a ploilor, pentru că nu putea concepe ca reputația mea să fie pătată de o retragere grăbită.

Roxelana afișă o expresie contrariată.

— N-am vrut să te supăr, comoara mea ! N-am făcut decât să repet zvonurile...

— Cum au ajuns vorbele astea răuvoitoare la urechile tale ?

— În harem veștile circulă repede.

— Am să-ți dau și eu o veste ! Fiul nostru cel mare trebuie să părăsească Eski Serai, pentru că de-acum nu se vor mai ocupa femeile de educația lui. A ajuns la vârsta la care bărbații trebuie să-și formeze caracterul și să-și pregătească viitorul.

De data aceasta, Roxelana nu se mai abținu și dădu frâu liber spaimei.

— Viitorul ? Adică se pregătește pentru ziua în care

muții îi vor petrece frânghia pe după gât, ca să nu stânjenească domnia fratelui său vitreg ?

Soliman simți că i se urcă sângele la cap.

— Cât timp voi trăi eu, nimeni nu va îndrăzni să se atingă de vreun fir de păr al copiilor mei !

— Și după aceea ? După ce mori ?

Sultanul o privi stupefiat. Roxelana nu-i pusese niciodată întrebări atât de brutale. Îi înțelegea îngrijorarea, dar cu toate acestea era șocat. Cadâna înțelese că depășise măsura și încercă să-l împace.

— Îți cer iertare ! N-am vrut să te întristez !

— Ar trebui să te descotorosești de ideile astea morbide ! Uite un subiect mai plăcut ! Pregătește-te de petrecere ! În scurt timp va avea loc circumcizia lui Mustafa, Mehmed și Selim. Toți prietenii imperiului vor fi invitați la această ceremonie. Dogele Veneției va fi singurul suveran demn să asiste în persoană. Prietenia Serenissimei Republici ne este foarte utilă.

Roxelana își aminti de afacerea Saffie.

— Veneția este singurul stat care dispune de o rețea însemnată de spioni implantați la Constantinopol !

— Și spionii noștri colcăie la Veneția, replică sultanul. Un schimb de procedee sănătoase. Prefer să am Veneția printre prieteni decât printre dușmani.

— E foarte bine că-l inviți pe doge, zise Roxelana. Dar de ce să nu-i convoci pe toți regii, pe aliații noștri ? Ceremonia aceasta ar trebui să ilustreze resursele enorme și puterea imperiului nostru. După retragerea de la Viena, celebrată atât de dușmanii noștri, le vom arăta invitaților o defilare militară de o asemenea amploare încât va șterge din memoria oamenilor toate efectele lăudăroșeniei mincinoase a Casei de Austria.

Chipul lui Soliman se înseninã.

— Ideile tale valorează milioane de ducați de aur, îngerul meu ! De mâine trimit invitațiile !

25

Constantinopolul trebuia să recapete splendoarea vechiului Bizanț. Soliman porunci străpungerea vechilor cartiere cu străduțe întortocheate și deschise artere largi, pentru a permite cortegiilor imperiale și defilărilor militare să se desfășoare în voie. Hipodromul a fost renovat și decorat pentru a oferi o scenă de proporții vaste ceremoniilor care trebuiau să dureze trei săptămâni. Constantinopolitanii făcură scandal văzându-și grădinile răscolite, casele rase de pe fața pământului, prăvăliile demolate și obiceiurile date peste cap.

Delegațiile și ambasadele extraordinare sosiră la Constantinopol atât pentru a-l onora pe Marele Turc, cât și pentru a-i observa și tatona intențiile.

Într-o frumoasă dimineață de iunie, sultanul inaugură festivitățile pornind spre hipodrom, unde îl așteptau toți demnitarii imperiului, delegațiile străine și zeci de mii de constantinopolitani care se înghesuiau pe treptele amfiteatrului. Acoperit de nestemate, cu turbanul împodobit cu pene de bâtlan și trei șiruri de diamante, Soliman călărea în pas de paradă pe un cal arăbesc pur-sânge, încadrat de ofițerii casei sale militare și escortat de două escadroane de gardă, cu sabia scoasă din teacă și stindardele în vânt. Ieși pe Poarta Imperială și se îndreptă spre hipodrom. Cortegiul, cu muzica militară în frunte, trecu pe străzile pline de spectatori care îl aclamau. Demn, privea drept înainte, în vreme ce doi

purtători de turbane imperiale le agitau salutând publicul.

Închisă în salonul apartamentului ei de la Eski Serai, Roxelana asculta prin ferestrele deschise ecourile îndepărtate ale fanfarei și numeroasele salve de tun. Studie programul amănunțit al ceremoniilor, scris cu litere de aur pe pergament. Îl ținea pe genunchi și refăcea în închipuire hipodromul pe care nu-l văzuse niciodată, bulevardele inaugurate recent pe care nu le străbătuse, defilarea militară din fața sultanului încadrat de fiii săi, pe care nu-i putea privi. Îl vedea pe Soliman ridicând în brațe copiii, unul câte unul, pentru a-i arăta mândru mulțimii care aplauda să-și rupă mâinile.

Conform protocolului, Roxelana, la fel ca sultana-validé, trebuia să primească vizitele cadânelor demnitarilor și ale soțiilor ambasadorilor străini, care veneau să le felicite. Urma să aibă loc o mare sărbătoare de familie în apartamentele sultanei-validé, unde avea să întâlnească fețele ostile ale prințeselor imperiale. Dar, în același timp, îl revedea pe Ibrahim, bărbatul acesta care o tulbura de fiecare dată când se gândea la el. Era Lucifer întrupat, spiritul răului sub înfățișarea unei ființe omenești cu puteri misterioase, care exercita o atracție nefirească asupra tuturor celor din jurul lui. Le înțelegea acum pe femeile fascinate, magnetizate, capabile să-și ucidă soții, amanții și chiar copiii pentru a fi pe placul acestei persoane diabolice. Ea, Roxelana, dorea dezmierdările lui, săruturile lui, dragostea lui. Cu toate acestea, n-ar fi refuzat ideea de a-i înfige un pumnal în inimă. Simțea deja pentru el furie, ură ucigașă. Își dorise deja să-și omoare dușmanii prin toporul călăului sau funia muților. Dar dorința de a ucide cu mâna ei era semnul unei etape noi, care o uimea.

Parcurse restul programului. Ceremoniile se întindeau vreme de optsprezece zile. Când ajunse la serbarea circumciziei, i se strânse inima. Își închipui, îngrijorată, durerea și țipetele copiilor. Adoptase din obligație religia islamică, dar în adâncul inimii păstrase intacte legăturile cu creștinismul.

Roxelana așează programul pe o măsuță, întrucât sosi-

seră sclavele să o îmbrace pentru ceremonia de la sultana-validé. Alese o diademă frumoasă din diamante, asortată cu rochia țesută cu fir de argint. Se privi în oglindă. Toți acești ani nu lăsaseră urme pe chipul ei. Tenul neted, ochii sclipitori, silueta fină își păstraseră aspectul adolescentin. Că surorile lui Soliman îi invidiau prospețimea nu uimea pe nimeni. Înainte de a-și părăsi apartamentul, intră în camera lui Djihangir. Era singurul dintre băieți care îi stârnea compasiunea. Mehmed și Selim o vizitau o dată pe săptămână. Restul timpului și-l petreceau la școala icioglanilor. Suferea pentru că fusese despărțită de ei. Din fericire, Rüstem îi trimitea zilnic informații despre purtarea lor, studiile, gusturile, distracțiile și chiar poznele lor. Spre deosebire de sultanul Selim, care îi dăduse fiului său o educație spartană, Soliman se arătă indulgent cu copiii săi. Ceea ce evita Rüstem să-i scrie era ostilitatea declarată a lui Mehmed și Selim împotriva fratelui lor vitreg care, fără să le dea atenție, îi trata cu condescendență.

Gândindu-se la Rüstem, îl sărută pe Djihangir, apoi plecă la sultana-validé.

Așezată pe un divan plasat pe o estradă, Hafsa Hatun purta o rochie de ceremonie plină de giuvaeruri. În dreapta estradei, *kislar agasi* și locotenenții lui, rotunzi ca niște dovleci, stăteau nemișcați și tăcuți. În partea cealaltă, marile-maestre ale haremului, cu doamna Rebia în frunte, străluceau în toată splendoarea lor. Un divan rezervat prințeselor imperiale era așezat în fața celui destinat oaspeților de vază.

Roxelana o felicită pe sultana-validé, care îi mulțumi cu o politețe rece.

— Potrivit protocolului, fata mea, vei primi mâine, în apartamentul tău, felicitările Curții. Întrucât ceremonialul îmi interzice să vizitez persoane de rang inferior, te felicit de azi pentru sărbătoarea ta.

Roxelana sărută mâna acoperită de inele, apoi se așeză pe divanul prințeselor, pe locul de onoare care îi reve-

nea de drept. Malfiruz o străfulgeră cu privirea. Nu-i ierta fratelui său privilegiul acordat Roxelanei. Pentru a evita această „rușine" care se abătuse asupra familiei imperiale, ea și Turhan ar fi preferat să se abțină, sub pretextul unei boli, dar sultana-validé le descurajase, fiindcă Soliman ar fi interpretat gestul lor ca pe o sfidare la adresa persoanei lui.

Maestrul de ceremonii, un eunuc negru, îi oferi Roxelanei lista vizitatoarelor care trebuiau să-i aducă multumirile lor sultanei-validé. Aceasta o primise în ziua precedentă și își dăduse acordul.

— Doamnele acestea se vot prezenta mâine la Înălțimea Voastră, îi spuse el favoritei. Dacă dorește, Înălțimea Voastră poate șterge numele care nu-i convin.

Roxelana înțelese că i se pregătește o capcană. Cum ar fi putut refuza ea pe vreuna dintre doamnele pe care Hafsa Hatun le primea fără obiecții ?

— Accept lista așa cum e, zise ea fără ezitare.

Obiceiul era ca lista să-i fie înmânată separat, la ea acasă. Dar sultana-validé voia să-i forțeze mâna. O mică mizerie, printre multe altele.

Apoi maestrul de ceremonii porunci să fie deschise ușile salonului. Cu vocea lui firavă anunță unul câte unul numele doamnelor turcoaice care înaintau umil către sultana-validé, îi sărutau pulpana rochiei și recitau felicitările învățate pe dinafară. După ce își debitau micul discurs, se așezau pe pernele așezate pe jos pentru ele.

Apoi veni rândul doamnelor străine, soțiile ambasadorilor. Printre acestea, Roxelana remarcă numele unei prințese Szuyska, aparținând uneia dintre ilustrele familii din Polonia. În trecutul îndepărtat, familia Szuyska purtase coroana regală.

Fiecare doamnă era însoțită de o odaliscă interpretă. În acest domeniu, haremul era bine înzestrat, căci sclavele proveneau din toate țările Europei și Orientului Mijlociu.

— Prințesa Szuyska ! anunță maestrul de ceremonii, bătând cu toiagul său auriu în dalele de marmură.

Ana, fosta logodnică a lui Stanislas, își făcu o intrare teatrală. Deși se mai rotunjise, își păstrase aerul țeapăn, trufaș. Ana înaintă spre sultana-validé, cu fruntea sus, cu pași semeți, făcu o plecăciune și, prin intermediul interpretei, îi adresă complimentele și felicitările de rigoare. Hafsa Hatun îi mulțumi cu demnitate.

Apoi, potrivit protocolului, Ana se întoarse către cadână și prințesele imperiale să le salute. La vederea Roxelanei tresări, dar își reveni în fire imediat și făcu o plecăciune. Roxelana se prefăcu că nu o recunoaște. Deși tulburată, răspunse calm, înclinând capul. Zâmbetul ei era politicos, dar rece.

Încă sub șoc, Ana se așeză pe divanul arătat de interpretă, în vreme ce defilarea doamnelor continua. Sclavele serviră prăjituri, fructe și răcoritoare. Orchestra de orbi acompanie pe dansatoarele și cântărețele aplaudate politicos.

Roxelana simțea privirile Anei ațintite asupra ei. Prezența ei la Constantinopol, în inima imperiului otoman, îi trezea amintiri dureroase, pe care le crezuse îngropate o dată pentru totdeauna. Uluirea înscrisă pe chipul Anei era firească. Extraordinara asemănare dintre Alexandra Losowska și Roxelana o năucea. Nu îndrăznea să pună întrebări, pentru că ar fi fost nepotrivit să facă vreo apropiere între fiica unui episcop polonez decapitat de turci și favorita padișahului.

A doua zi, la aceeași oră, ceremonia care se desfășurase în apartamentul sultanei-validé se repetă la Roxelana care, pentru a face o diferență, oferi un ospăț somptuos și distracții care le depășiră pe cele oferite de bătrână. Roxelana primi cadouri de mare preț: bijuterii, veselă de aur, cupe încrustate cu nestemate, șaluri indiene, brocarturi de Veneția, porțelanuri chinezești, sclave caucaziene și dansatoare grecoaice. Pentru a-i face plăcere fratelui lor, prințesele imperiale îi oferiră Roxelanei bibelouri de Saxa, platouri de aur și covoare turcești și persane. Malfiruz, pretinzând că e suferindă, îi trimise felicitări scrise și un cadou original: un eunuc din Abisinia, foarte tânăr și foarte frumos, cu pielea

aproape albă, cu trăsături fine, cu buzele bine desenate și cu ochii catifelați și visători care, preciza ea, cânta ca un înger. Era un gest neobișnuit, întrucât haremul nu era populat decât cu eunuci din Nubia și Sudan, toți de o urâțenie respingătoare. Însă Roxelana îl acceptă, închipuindu-și că sultana-validé era la curent cu gestul fiicei sale. Nu-și dădu seama că frumosul eunuc era menit să joace rolul calului troian.

Ana se grăbi să o viziteze pe Roxelana. Voia să lămurească această asemănare care o intriga. Pentru a se face plăcută, îi trimise o căprioară domesticită care purta la gât un colier de diamante, precum și o casetă frumos lucrată, cu capacul împodobit cu blazonul familiei Jablonowski.

Când îi veni rândul să-și prezinte felicitările, îi adresă cel mai frumos zâmbet al ei și îi vorbi cu ajutorul interpretei:

— Frumusețea strălucitoare a domniei voastre îmi amintește de una dintre cele mai bune prietene aie mele din Polonia, Alexandra Losowska.

În pofida bănuielilor sale, nu voia să riște un refuz brutal. Pe de altă parte, Roxelana învățase că nimic nu-i scandalizează mai tare pe turci decât scormonirea trecutului soțiilor lor.

— Vă mulțumesc pentru compliment, prințesă, răspunse Roxelana, surâzând. Sunt flatată să fiu comparată cu o femeie foarte frumoasă.

Anei i se păru că recunoaște timbrul vocii rivalei sale de altădată și tresări. Dacă Roxelana era, într-adevăr, Alexandra Losowska, înseamnă că o ura de moarte din pricina logodnei sale cu Stanislas. Imunitatea diplomatică a prințului Szuyski n-avea să-i servească la nimic dacă Roxelana îi strecura în mâncare o otravă care nu lasă urme.

Ana examină cu groază bucatele rafinate așezate în fața ei pe măsuța rotundă și se opri din mâncat. Apoi ridică ochii la cadână, care o privea de la înălțimea tronului, zâmbind cu un aer bizar. Neliniștea îi puse un nod în gât. Ana bău puțin sorbet, apoi își spuse că era și el otrăvit,

probabil. O trecură transpirații reci, care îi dădeau fiori. Să fie otrava care își făcea deja efectul ? Se ridică în picioare, clătinându-se. Interpreta, care rămăsese alături de ea, cu picioarele încrucișate, se ridică și ea.

— Nu vă simțiți bine, Înălțimea Voastră ?

Ana strânse din dinți, apoi răspunse cu un aer morocănos:

— Ba da ! Nu-i nimic ! O mică amețeală !

Nu voia să-i ofere Alexandrei spectacolul umilitor al spaimei sale. Dacă înghițise otrava, era deja prea târziu. Privirea ei și cea a Roxelanei se încrucișară din nou.

„E Alexandra ! gândi Ana. Fără nici o îndoială ! Și eu, care i-am zis că ar fi cea mai bună prietenă a mea ! Minciuna asta a amuzat-o precis !"

Ana își reluă locul pe divan și goli paharul de sorbet.

A doua zi dimineață, *kislar agasi* se duse la Roxelana și îi spuse cu un aer îngrijorat:

— Aș vrea să vă vorbesc, Înălțimea Voastră, despre tânărul eunuc abisinian pe care prințesa Malfiruz a binevoit să vi-l dăruiască. Regulamentul interzice prezența unui eunuc abisinian în harem.

— Uitasem complet de cadoul acesta. Nu țin să-l păstrez, dar ce diferență există între eunucii din Abisinia și ceilalți eunuci, în afară de culoarea pielii ?

Kislar agasi replică vexat:

— Supravegherea haremului constituie un privilegiu încredințat exclusiv eunucilor nubieni și sudanezi.

— Înainte de a-l trimite în altă parte, doresc să-l văd. Malfiruz mi-a oferit acest sclav neștiind că încalcă legea.

Roxelana îi porunci tânărului să intre. Acesta apăru în fața ei, cu lăuta sub braț. Îl examină din cap până în picioare, fermecată de blândețea expresiei lui, de grația și finețea siluetei sale. Tot atâtea calități fizice care îl indispuseră pe *kislar agasi*. Acesta făcu o comparație foarte neplăcută între corpolența lui și zvelțețea adolescentului. Roxelana se întoarse către abisinian și îi spuse, pe un ton plin de bunătate:

— Mi s-a zis că ești un cântăreț foarte bun. Cântă-mi o melodie!

Tânărul eunuc își acordă lăuta, apoi, cu o voce pură, armonioasă și expresivă, cântă o baladă poloneză care o desfătă pe Roxelana. Transportată de plăcere și bucurie, revăzu largile câmpii poloneze, pădurile de mesteceni cu scoarța albă și netedă, munții acoperiți de pini, micul castel în care se născuse. Când băiatul termină de cântat, favorita îl privi admirativ.

— Cânți minunat! Cum te numești, copile? întrebă ea cu blândețe.

Tânărul plecă ochii, modest.

— Yusuf, Înălțimea Voastră!

— De unde ai învățat cântecele acestea poloneze?

Adolescentul aruncă o privire speriată spre *kislar agasi*, care îl fixa ca un cotoi zburlit. Ezitarea lui o făcu pe Roxelana să-și piardă răbdarea.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare!

— M-a învățat un profesor, Înălțimea Voastră, replică el cu o voce abia perceptibilă.

— Bine, poți să pleci! zise ea.

Yusuf se retrase și ieși.

— Îl păstrez, *kislar agasi*, zise Roxelana cu fermitate. Va face parte din casa mea civilă.

Marele maestru al eunucilor negri făcu o grimasă.

— Hotărârea mea te șochează? întrebă ea încruntându-se.

Un zâmbet larg lumină chipul buhăit al „generalului" fetelor.

— Am fost întotdeauna umilul slujitor al Înălțimii Voastre!

Kislar agasi se retrase tremurând de furie. Conservator până în vârful unghiilor, nu putea și nu voia să tolereze violarea regulamentului interior al haremului. Dar ar fi fost periculos să se opună în mod deschis voinței cadânei-sultane. Prezența acestui băiat frumos în harem, în ciuda mutilării lui, avea să le emoționeze pe odaliscele obișnuite să aibă

în jur numai eunuci negri, urâți și grași, care nu riscau să le stârnească pasiunea. *Kislar agasi* îmbrățișase cauza Roxelanei atâta vreme cât ea nu se îndepărta de linia de conduită impusă de legea islamică. Acum, ajunsese într-un impas. Nenorocitul acela de Yusuf avea să-i facă probleme.

Previziunea marelui maestru al eunucilor negri se adeveri. Apariția lui Yusuf în serai făcu senzație printre odaliscele înflăcărate, educate să devină amante perfecte și să-și sacrifice trupul și visurile pe altarul lui Eros. Yusuf era de vârsta lor. Tenul lui, frumusețea, farmecul lui făcură ravagii printre inimile lacome să se lase în voia mângâierilor unui tânăr, fie el și abisinian. Când îl întâlneau pe culoare, îi aruncau ocheade ațâțătoare, mici râsete provocatoare sau îl atingeau ca din întâmplare. El roșea ca o fată și lăsa pudic ochii în pământ. Vorbeau despre el cu voce joasă și erau geloase pe marea favorită.

Aceasta îl primea deseori la ea și îi cerea să-i cânte melodii poloneze. Învățase trei balade pe de rost și rostea cuvintele cu un accent străin, pe care Roxelana, pierdută în visurile ei, nici măcar nu-l observa.

Sclavele care așteptau în vestibul ascultau cu plăcere vocea aceasta pură și tânără, care cânta aceleași balade cu versuri bizare, spre marea încântare a stăpânei lor. Dar calitățile de cântăreț ale lui Yusuf le impresionau mai puțin pe odalisce decât însușirile lui virile.

Într-o seară, în dormitorul lor comun, fetele, curioase, o înconjurară pe zburdalnica Külmüz, care le făcuse semn să se apropie.

— Dragele mele, trebuie să vă împărtășesc un mare secret! Ardeam de nerăbdare să vi-l dezvălui, dar, pentru că nu am încredere în supraveghetorii noștri, am așteptat căderea nopții ca să vi-l spun. Azi-dimineață, pe un coridor pustiu, am trecut pe lângă Yusuf. Ca de obicei, ținea privirea în pământ. M-am prefăcut că mă împiedic și m-am agățat de

el. Ca din greșeală, l-am atins în zona genitală și... spre marea și plăcuta mea surpriză am constatat că e dotat cu o sculă tare și de proporții divine.

— Nu! Nu se poate! Îți bați joc de noi! se auziră exclamațiile din toate părțile.

Külmüz strigă triumfătoare:

— Vă jur că e adevărat! N-aveți decât să vă convingeți cu ochii voștri! Pun rămășag pe ce vreți voi.

— Și cum crezi că ne poți convinge? întrebă blonda Bülbül.

— M-am gândit la o metodă care nu poate da greș! Uitați care e planul!...

Roxelana porunci să fie chemat Yusuf. Când lua cina singură, îi făcea plăcere să audă limba țării ei de baștină, fie și stâlcită.

Favorita savura o rață cu trufe când tânărul abisinian își făcu intrarea. Cu un ochi vânăt, pe jumătate închis, un cucui în frunte, gâtul zgâriat, avea o înfățișare de toată mila.

— Ce s-a întâmplat? strigă Roxelana. Cine ți-a făcut asta?

— N-am pățit nimic, Înălțimea Voastră! Am căzut pe scări...

— Minți! Spune-mi adevărul!

Un sclavă micuță, care servea la masă, îndrăzni să intervină:

— Vă cer iertare, Înălțimea Voastră, dar am văzut doi eunuci care l-au bătut măr! Fără nici un motiv, Înălțimea Voastră! Treceam pe-acolo din întâmplare. Când m-au văzut, eunucii au luat-o la fugă.

— Cheamă-l pe *kislar agasi*! porunci Roxelana supărată.

Zece minute mai târziu, marele-maestru al eunucilor negri intră gâfâind. Se îmbrăcase în grabă. Buzele lui încă pătate de grăsime arătau că fusese întrerupt în timpul mesei. Nu-i plăcea să fie deranjat la asemenea ore neobișnuite, dar se temea de Roxelana mai mult decât de sultana-validé.

Cadâna i-l arătă cu un gest pe Yusuf.

— Sclavul acesta, care face parte din casa mea, a fost maltratat de eunucii tăi! Să fie pedepsiți! Executarea! Și dacă se mai repetă, te fac răspunzător personal de această lipsă de disciplină!

Kislar agasi se ploconi atât cât îi îngăduia burta proeminentă.

— Poruncile domniei voastre vor fi îndeplinite, Înălțimea Voastră!

După ieșirea lui, Roxelana se întoarse către Yusuf și îi zâmbi cu bunătate.

— Acum cântă!

În noaptea aceea, agresorii tânărului abisinian dispărură fără urme.

Întâmplarea aceasta făcu mare vâlvă în harem. Sclava care fusese martoră la scenă se lăudă prietenelor sale cu rolul pe care îl jucase, ca să-și dea importanță. Versiunea ei circulă din gură în gură cu noi și noi înfloriturі, pentru că fiecare odaliscă își aducea contribuția la farmecul poveștii. Interesul stârnit de Yusuf de înteți. Fetele șușoteau, excitate, că Roxelana căzuse pradă, probabil, farmecului său, ceea ce ar fi explicat entuziasmul ei nețărmuit pentru abisinian. Cântecele erau doar un pretext.

Odaliscele se hotărâră să treacă la punerea în aplicare a veselului complot aranjat de Külmüz. Într-o dimineață, aceasta îl prindi pe Yusuf la ieșirea din zona rezervată sclavilor Roxelanei, îl acostă cu un aer preocupat și îl anunță că era chemat în pavilionul albastru de cadâna-sultană.

— Mă duc chiar acum! zise el grăbit.

Pavilionul albastru se găsea într-un colț ferit al grădinii. Construit de un arhitect tânăr, Sinan, oferea un cadru încântător cadânelor care doreau să se odihnească departe de zgomotele haremului. Câteva colivii aurite adăposteau canari care dezmierdau urechile cu ciripitul lor.

Yusuf traversă grădina în fugă și intră în pavilion. Nici nu trecu bine pragul că un roi de tinere, râzând ca la o glumă bună, închiseră ușa în urma lui și, profitând de surprinderea și confuzia lui, îl dezbrăcară cât ai clipi. Încălzit, atâțat de nenumăratele mâini care îl mângâiau, se lăsă în voia lor. Jocul inocent degeneră. Fetele excitate de trupul gol, bine înzestrat, de adolescent, îl violară, încântate de această mană cerească...

Sărbătorile, de o splendoare nemaivăzută, favorizate de vremea superbă, se desfășurau în continuare, sporind măreția padișahului și a imperiului său. Pe hipodrom, spectacolele se înșiruiau neîncetat, stârnind entuziasmul poporului, care îi aclama pe suveran și pe tinerii prinți. Cursele de cai și de care, ca pe vremea Bizanțului, luptele între sclavi și fiare sălbatice – lei, pantere, leoparzi, mistreți –, bătăliile între grupuri de cavaleri, care ilustrau episoade din ultimul război, distrau gloatele. Dizertațiile filosofice și competițiile de poezii îl ridicau în slăvi pe sultan și faptele sale de arme.

Circumcizia prinților, care trebuia să încheie ceremoniile, a fost îndeplinită la palatul lui Ibrahim: o nouă onoare pe care i-o dăruia padișahul sfetnicului și prietenului său.

Delegațiile străine părăsiră în sfârșit Constantinopolul, copleșite de risipa de lux și putere care depășise până și vestita întâlnire de pe Câmpul de Brocart dintre Henric al VIII-lea al Angliei și Francisc I al Franței.

La Eski Serai, relațiile dintre sultana-validé și Roxelana se înrăutățeau. Înainte de a se întoarce în Magnesia, prințul moștenitor a fost primit din nou de Hafsa Hatun, care, în fața întregii Curți, îl numi „lumina ochilor mei", „nepotul meu preferat", „umbra bunicului tău pe pământ, răposatul sultan Selim".

— Circumcizia a făcut din Mustafa un bărbat aparținând Islamului, continuă sultana-validé pe același ton liric. Prinț dăruit cu însușiri neprețuite, el reprezintă viitorul imperiului.

Înștiințată de aceste declarații, Roxelana își vărsă amarul în fața sultanului.

— De ce a făcut această separare între nepoții ei, între copiii tăi ? Îi ignoră pe Mehmed și pe Selim ? De ce ? Ce i-au făcut ei ?

Soliman schiță un gest de nerăbdare.

— Mărunțișuri, nu trebuie să le iei în serios ! Îmbătrânește. Femeile de vârsta ei flecăresc aiurea !

— Te înșeli, Soliman ! Nu întâmplător a declarat că Mustafa reprezintă viitorul. Și tu ? Ești încă foarte tânăr ! Prezentul și viitorul imperiului apasă pe umerii tăi. Deschide ochii și urechile, Soliman ! Există oameni care vor să te dea jos și să-l așeze pe Mustafa pe tronul strămoșilor tăi !

— Acum, tu flecărești aiurea ! strigă sultanul mâniat.

— Nu ! Gülbahar îl întoarce pe Mustafa împotriva ta, împotriva copiilor noștri ! Ea și fiul ei sunt doar niște unelte în mâinile dușmanilor tăi ! Pregătesc cu viclenie o lovitură de stat !

— Ascultă, Roxelana, astea-s prostii ! Cine ar avea interesul să se descotorosească de mine ?

— Cine ? Omul care se proclamă egalul tău și care te învârte pe degete ca pe un copil ! Dar el știe că situația asta nu va dura la infinit ! Într-o zi cineva va reuși să-ți deschidă ochii și vei ști la ce să te aștepți ! Ca să prevină această eventualitate, vrea să te scoată din scenă și să-l pună în locul tău pe prințul moștenitor, pe care îl va conduce în voie. Mustafa nu se va împotrivi, fiindcă știe de pe acum că lui îi datorează totul.

— Ajunge, Roxelana ! E o nebunie !

Ea îl înfruntă.

— Ți-e frică de adevăr, Soliman ! O să mă lupt să te salvez din ghearele acestui demon !

Vehemența ei era însuflețită de energia disperării. Nu rostise numele lui Ibrahim, dar Soliman pricepuse aluzia. Era prima dată când atacul ei căpăta o asemenea violență. Voia să-l apere de pericole închipuite. Soliman se hotărî să schimbe tactica.

— Liniștește-te, comoara mea ! Dacă insiști atâta, voi deschide o anchetă. Îți promit ! O să pun să fie urmărit de iscoade care-mi vor raporta toate mișcările lui. Te voi ține la curent.

O sărută cu pasiune, ca în primii ani ai iubirii lor.

— Te iubesc, Roxelana ! Și știu că și tu mă iubești ! Nimic altceva în afară de dragoste nu poate înțelege dragostea... Acum trebuie să te părăsesc. Trebuie să primesc o nouă delegație a pretinsului rege Ferdinand. I-am lăsat să aștepte destul. Așteptarea tocește nervii, încălzește bila și grăbește imprudențele.

După plecarea lui, Roxelana se întinse pe un divan și închise ochii. Acest război înverșunat împotriva marelui dușman al copiilor ei, împotriva bărbatului care o învăluise, cerea eforturi extenuante.

Porunci să fie chemat Yusuf, eunucul drăgălaș care cânta atât de bine melodiile poloneze dulci și liniștitoare. Tânărul intră fără zgomot, intimidat de această femeie atât de frumoasă și de măreață. Roșea până în vârful urechilor de fiecare dată când se găsea în fața ei.

— Cântă, Yusuf ! zise ea. Cântă fără să te oprești ! Cântă !...

Soliman preluase obiceiul tatălui său. El și Ibrahim se îmbrăcau ca niște turci de condiție modestă și ieșeau în oraș fără escortă. Mergeau pe străzi uitându-se în dreapta și-n stânga, se amestecau printre oamenii cei mai umili, vizitau bazarele, intrau în prăvălii și verificau dacă prețurile sunt afișate, potrivit regulilor. Sultanul voia să simtă pulsul supușilor săi, să meargă printre ei, să le asculte comentariile, să discute cu tinerii și cu bătrânii, să le pună întrebări aparent fără însemnătate, dar care îi îngăduiau să le afle părerile.

Mergeau de-a lungul marelui bazar când un individ în zdrențe îi întinse lui Soliman un bilet, pe care acesta îl luă cu un gest instinctiv. Bărbatul dispăru apoi în mulțime.

— Cum naiba m-a recunoscut ? se miră sultanul. Credeam că în ținuta asta voi trece neobservat. Bagă hârtia asta în buzunar și citește-o mai târziu !

Ibrahim zâmbi.

— Am găsit deseori în bilețelele astea epigrame care m-au făcut să râd în hohote.

Apucă scrisoarea cu vârful degetelor și o despături. Parcurse primele rânduri, dar încă de la început expresia chipului său se descompuse. Soliman îi observă imediat descumpănirea.

— Ce este ? întrebă el, intrigat de schimbarea bruscă a prietenului său.

— Nimic ! Nimic interesant ! se grăbi el să răspundă. Tâmpenii !

Soliman întinse mâna, bănuitor.

— Nu știi să minți, Ibrahim ! Dă-mi scrisoarea !

Marele-vizir ezită.

— Dă-mi-o ! porunci sultanul.

Ibrahim îi întinse hârtia, cu inima îndoită.

Soliman își aruncă privirea peste textul scris cu stângăcie. I se urcă sângele la cap.

„Deschide ochii, sultane Soliman ! Aruncă vălul care-i acoperă și observă ce se petrece în jurul tău ! Favorita ta, Roxelana roșcata, a transformat Eski Serai în lupanar. Adăpostește în apartamentul ei un așa-zis eunuc. Un polonez care îi cântă balade de dragoste cadânei tale și se culcă cu odaliscele. Roxelana n-a cedat și ea farmecelor masculine ale acestui adolescent care s-ar părea că e mai frumos ca toți pajii tăi laolaltă ? Bagă-ți nasul acolo și vei descoperi mârșăvii care te vor lăsa cu gura căscată. Pretinzi că stăpânești un imperiu și nu ești în stare să-ți stăpânești favorita ? Ai auzit vreodată de Messalina ? Te vei lăsa orbit precum Claudius Cezar Gângavul ? Sau accepți atât de îngăduitor capriciile, ca să nu spun infidelitatea soției tale fiindcă ești neputincios ? Faptul că toate odaliscele din harem sunt fecioare dă de gândit ! Yusuf, tânărul eunuc alb, a ajuns, așadar, înlocuitorul tău ? Numele lui este Yusuf, dar ar trebui să se numească armăsarul Roxelanei. Nu e oare și

armăsarul tău? S-ar părea că Ibrahim și adolescenții necastrați nu-ți mai sunt de ajuns. Pun rămășag că Yusuf e legătura dintre tine și Roxelana. Trăiască Soliman! Trăiască Roxelana! Trăiască Yusuf! Semnat: un supus care te plânge.“

Sultanul tremura și abia reușea să-și stăpânească furia.

— Și tu voiai să mă oprești să citesc scrisoarea aceasta, Ibrahim!

— O adunătură de calomnii! Mizerii care nu merită nici cea mai mică atenție!

— Ești sigur că sunt numai minciuni?

— Micile adevăruri constituie deseori sămânța marilor minciuni.

— Ei bine, voi ști să despart adevărul de minciună! Să ne întoarcem la Yeni Serai!

Pe drumul de întoarcere, Soliman se cufundă într-o tăcere încăpățânată. Scrisoarea vârâtă în buzunarul mantiei îi punea nervii la încercare și îi ardea pielea.

În noaptea aceea Roxelana îl așteptă în zadar la Eski Serai. Când era reținut la Yeni Serai, Soliman o înștiința printr-un ofițer de ordonanță. Absența lui nejustificată o îngrijora, dar nu din cale-afară. Își aminti de ambasada austriacă de care îi pomenise Soliman și presupuse că pregătirea audienței sau vreun banchet oficial îl împiedicaseră să vină.

La Yeni Serai, Solirnan îl trimise pe Ibrahim acasă, apoi se închise în cabinetul lui de lucru. Citi și reciti scrisoarea și o examină amănunțit. Scrierea neîndemânatică și aluziile la Messalina și Claudius Cezar nu se potriveau deloc. Era clar că denunțul fusese redactat de un personaj însemnat sau de un om cult, care dorise să-și ascundă identitatea. Dar asta nu scuza gravitatea faptelor divulgate.

Avusese întotdeauna cea mai mare încredere în Roxelana. În anii petrecuți alături de el, nu-i stârnise nici cea mai mică bănuială. Spiritul drept, loialitatea ei, dragostea pe

care i le purta nu se dezmințiseră niciodată. Îi era aproape rușine că o bănuiește. El, Soliman, să fi fost jucat pe degete de Roxelana, devenită o nouă Messalina, așa cum pretindea acuzatorul anonim? Să poruncească deschiderea unei anchete? O comisie prezidată de șeicul Ul-Islam, cea mai înaltă autoritate religioasă a imperiului, ar fi examinat faptele nepărtinitor și judecata sa ar fi fost fără greș. Însă dezbaterile unei asemenea comisii, interogatoriile, torturile pentru smulgerea mărturiilor ar face vâlvă. Scandalul ar afecta întreaga familie imperială. Ancheta trebuia dusă din interiorul haremului, în cel mai mare secret. Un singur demnitar care se bucura de încrederea lui deplină ar fi capabil să rezolve această afacere. În calitate de mare-vizir și de prieten devotat, Ibrahim era cât se poate de potrivit pentru misiunea aceasta. Dar Roxelana îl ura pe Ibrahim. Nepărtinirea lui ar fi pusă la grea încercare. Ayas Pașa, ministrul afacerilor interne, conducea poliția și cunoștea mecanismele unei anchete duse cu eficacitate. Rüstem, în pofida lipsei sale de experiență, își demonstrase calitățile. În schimb, impulsivitatea tinereții pleda împotriva lui. Soliman îi trecu în revistă pe ceilalți viziri. Lufti și Mustafa, cumnații lui, nu puteau fi puși la socoteală. Fiind membri ai familiei imperiale, puteau fi influențați de soțiile lor, dușmane înverșunate ale Roxelanei. Câțiva viziri experți în domeniile lor de activitate nu i se păreau capabili să se descurce în intrigile haremului imperial. Ar fi trebuit să se gândească de la început la Mahmud, *kislar agasi*, dar Allah știe dacă nu era și el amestecat mai mult sau mai puțin în această afacere.

Soliman bătea camera în sus și-n jos, cu pași mari. Era modul lui de a-și calma nervii.

— Roxelana! Roxelana! Roxelana!

Îi pronunța numele ca o incantație. Nu putea crede în vinovăția ei. Ibrahim intuise corect. Scrisoarea aceea nu era decât o împletitură de minciuni.

Apoi furia îl cuprinse din nou. Și-o închipuia pe Roxe-

lana în brațele acestui tânăr eunuc polonez. Scutură din cap, ca o fiară închisă după gratii și gemu, lovindu-se cu pumnii în piept.

— Roxelana ! Roxelana ! Roxelana !

Ar trebui să înceapă prin a-i cere o explicație. S-ar putea disculpa, s-ar spăla de toate aceste acuzații absurde aduse împotriva ei. El i-ar accepta justificările. Dar știa că n-ar putea împiedica scandalul. Mai mult ca sigur, o copie a scrisorii anonime circula deja pe ascuns în capitală.

În cele din urmă, îl însărcină pe Ayas Pașa cu conducerea anchetei. Acesta începu prin a-l chestiona pe Yusuf, tânărul eunuc. *Kislar agasi* amenajase pentru Ayas Pașa o sală care făcea parte din cartierul rezervat eunucilor negri. O draperie din catifea roșie o despărțea în două, izolându-l pe vizir de femeile interogate.

Dar dacă în afara Eski Seraiului nu trebuia să transpire nimic, haremul zumzăia ca un roi înnebunit.

Pentru Roxelana, arestarea lui Yusuf avu efectul unei lovituri de măciucă. Atunci când *kislar agasi* o anunță, îngrozit, că aveau loc investigații privind orgiile al căror actor principal era micul sclav, Roxelana înțelese că fusese victima unei uneltiri.

Când Soliman o anunță printr-un mesaj cu termeni politicoși, dar reci, că treburile statului îl rețineau la Yeni Serai și că avea să o înștiințeze îndată ce se putea elibera, ea îi trimise o scrisoare patetică, denunțând manevrele lui Malfiruz. Roxelana se declara scandalizată de toate aceste zvonuri răuvoitoare care o copleșeau. Recunoștea că ascultase cu plăcere cântecele, așa cum ar fi ascultat orice castrat negru care făcea parte din corul haremului.

Roxelana era disperată. Trecea prin cea mai gravă criză din viața ei.

Căderea ei în dizgrație ar fi antrenat și căderea copiilor ei. Tot ceea ce clădise se clătina. Dar i se părea de necrezut

ca Soliman să dea crezare intrigilor urzite împotriva ei. Marea lor iubire ar fi trebuit să-i protejeze, să constituie cel mai puternic scut. Dacă dușmanii ei triumfau, ce avea să se întâmple cu ea? Va fi cusută într-un sac și aruncată în mare? Deși era nevinovată, avea să împărtășească sfârșitul lui Gazali? Va fi exilată? Sau închisă pe viață în temnița celor Șapte Turnuri?

Roxelana se simțea pândită, spionată. Chira Esther nu mai venise să o vadă. De ce? Se simțea mai izolată decât dacă ar fi fost închisă într-o pivniță. Ca să se consoleze, Roxelana își ștergea lacrimile și se ducea în camera lui Djihangir. Îl mângâia și îl îmbrățișa cu nespusă tandrețe.

Prima constatare a lui Ayas Pașa a fost că Yusuf nu era nici alb, nici polonez, ci abisinian. Malfiruz, interogată de al doilea vizir – din spatele draperiei roșii –, declară cu prefăcută sinceritate că într-adevăr ea i-l oferise pe Yusuf Roxelanei și că îl trimisese să învețe câteva balade poloneze ca să-i facă plăcere cumnatei sale. Recunoscu existența câtorva divergențe care pătaseră vremelnic relațiile ei cu Roxelana. Dar toate acestea făceau parte dintr-un trecut pe care dorea să și-l șteargă din minte. Cât despre purtarea ulterioară a lui Yusuf, ea nu putea fi considerată responsabilă, căci el nu se mai afla sub autoritatea ei. Malfiruz își atribuia frumosul rol de femeie mărinimoasă.

Ayas Pașa ar fi preferat de o mie de ori să nu se amestece în această anchetă. Se arătă politicos și respectuos față de Roxelana, când îi puse întrebări privind comportamentul lui Yusuf. Dacă ar fi reintrat în grațiile sultanului, ceea ce nu era exclus, avea să-i câștige recunoștința și prietenia. Dovedi același respect și aceeași prudență în privința lui Malfiruz. Dacă ar fi ieșit triumfătoare din acest scandal, protecția sultanei-validé îi era asigurată. Până la descâlcirea afacerii, voia să înainteze cu precauție, căci marea agitată ascundea stânci periculoase, în care coca navei lui risca să se spargă în orice clipă. Trebuia în același timp să-și etaleze

integritatea, deși simțea în sinea lui cât de fericit ar fi fost sultanul să-și vadă favorita ieșind nepătată din această încurcătură.

Singurele elemente pe care le avea la dispoziție pledau din nefericire în defavoarea Roxelanei. Sclavele ei, terorizate de vocea gravă și cavernoasă a personajului ascuns după draperia roșie, care le punea întrebări stânjenitoare, mărturisiră că Înălțimea Sa cadâna asculta uneori de una singură cântecele micului Yusuf. Aceste dezvăluiri cântăreau greu împotriva Roxelanei. Cât despre orgiile odaliscelor cu tânărul abisinian, nu mai exista nici o îndoială. Ar fi fost foarte bizar ca un castrat să defloreze douăsprezece tinere.

Israel Mordecai, întrebat de sultan și de Ayas Pașa, oferi o explicație științifică. Uneori, la castrați, chiar după amputarea testiculelor, schimbările sunt ușoare, fiindcă dorința supraviețuiește. Deși sunt sterili, ei își păstrează reflexul erecției. În aceste condiții, era normal ca tânărul abisinian să poată deflora odaliscele cu pricina. Însă sultanul și Ayas Pașa avură surpriza să constate că printre eunucii negri se găseau probabil și alți indivizi care întruneau aceleași caracteristici. Mordecai le spuse că ar fi dificil să identifice medical castrații cu comportament sexual încă activ.

Aceste dezvăluiri îl consternară pe sultan. Deși nu avusese contacte directe cu odaliscele lui, căci nu făcea dragoste decât cu Roxelana, ca orice turc de bună-credință, nu concepea ca un altul să se culce cu femeile lui. Porunci, așadar, ca tuturor eunucilor din harem să li se taie penisul de la rădăcină, pentru ca isprăvile lui Yusuf să nu se poată repeta pe viitor. Acest ordin semănă dezolarea printre sărmanii indivizi în chestiune. Numai *kislar agasi*, datorită vârstei sale înaintate, avea să fie cruțat.

Cu toate acestea, ancheta continuă. Yusuf recunoscu fără greutate că le deflorase pe odalisce, dar adăugă că fusese silit de fetele lacome să-l posede. Deși supus torturii, declară că între el și cadână nu existaseră niciodată relații

intime și că în prezența ei nu făcuse altceva în afară de a cânta vestitele balade poloneze. Dar mărturiile lui nu erau suficiente pentru a o dezvinovăți pe Roxelana. Era nevoie de dovezi suplimentare, care să o poată feri de orice bănuială. Soliman ar fi fost mulțumit cu mărturia lui Yusuf, dar, pentru a împăca gura lumii, care auzise de ceea ce se petrecea la Eski Serai, hotărî să continue interogatoriile.

Deodată, întâmplarea nefericită luă o întorsătură senzațională, care răsturnă situația. Rüstem Pașa scotoci Constantinopolul, în căutarea individului care făcuse denunțul. Avea câteva idei în privința aceasta. Întrucât Yusuf provenea din casa lui Malfiruz, făcu investigații pornind de acolo. Află că Bülbül, confidenta lui Malfiruz, ținea legătura cu exteriorul haremului prin intermediul unei armence care prezicea viitorul. Porunci să fie urmărită de agenți și îi identifică pe concubinul armencei și pe prietenii acestuia. Îi arestă pe toți și, pentru a obține declarații complete, îi supuse torturii. Află în felul acesta numele individului care strecurase denunțul în mâna sultanului. Prima verigă a lanțului fiind descoperită, restul urmă fără dificultate. Scrisoarea îi fusese încredințată de către prezicătoare. Aceasta o primise de la Bülbül care, torturată, declară că stăpâna ei, prințesa Malfiruz, scrisese denunțul. Filiera dezvăluită nu numai că o dezvinovățea pe Roxelana, dar arăta de asemenea uneltirile lui Malfiruz și o punea în încurcătură pe însăși sultana-validé, care îi cântase în strună. Bătrâna mamă a padișahului n-a fost chemată să răspundă întrebărilor lui Ayas Pașa. Dacă fusese sau nu înștiințată de acțiunile fiicei sale nu mai conta.

Înfuriat, Soliman hotărî să poruncească executarea surorii lui, dar sultana-validé, hohotind, îi imploră iertarea. Înmuindu-se, schimbă pedeapsa capitală în exil pe viață pe o insulă aridă, unde avea să fie supusă unui regim de izolare totală. Bülbül, confidenta ei, prezicătoarea și concubinul ei care dusese denunțul au fost decapitați. Yusuf, frumosul adolescent abisinian care avusese nenorocul să-și păstreze

în parte atributele virile, a fost spânzurat. Odaliscele implicate în orgia de la pavilionul albastru au pierit strangulate. Și, într-o noapte, marea se închise deasupra lor. Eunucii negri au suferit mutilarea radicală poruncită de sultan.

Roxelana ieși triumfătoare din această încercare. Toți dușmanii îngenuncheară umiliți în fața ei. Această femeie extraordinară depășise în mod strălucitor o criză care ar fi putut să o coste viața. Cu prestigiul consolidat, cu poziția întărită, putea trece cu fruntea sus prin fața oricui. Sultana-validé și fiicele ei înghițiră pastila amară a înfrângerii. Uneltirile menite să o distrugă se întorseseră împotriva autorilor lor.

Rüstem Pașa, care restabilise adevărul și răsturnase situația în favoarea Roxelanei, primi rangul de vizir și o dotă însemnată. Ascensiunea lui meteorică prinsese un nou elan.

Soliman, rușinat că o bănuise pe Roxelana, îi ceru umil iertare. Se spune că împăcările întăresc dragostea. Sentimentul lui de vinovăție, stârnit de inocența favoritei sale, spori la paroxism pasiunea lui pentru ea. Se simțea nedemn să fie iubit de o femeie atât de desăvârșită. De la această peripeție, ascendentul Roxelanei asupra sultanului ajunse la zenit.

26

Triumfului Roxelanei îi urmară ani bogați în evenimente. Ea aduse pe lume încă doi copii: un băiat, Baiazid, și o fată, Mihrimah. Copleșit de bucurie, lui Soliman îi plăcea să-i privească jucându-se, să râdă de poznele lor, să se ocupe de studiile lor. Urmărea în paralel antrenamentul militar al lui Mehmed, un soldat înnăscut, ca și Mustafa, fratele lui vitreg mai mare. Mehmed moștenise frumusețea și ambiția mamei lui, vitejia, spiritul dreptății și mărinimia tatălui său. Selim era complet diferit. Rotofei, predispus la îngrășare, avea un caracter sumbru, închis. Dovedea cruzimea bunicului său, fără a avea însă prestanța acestuia. Își chinuia sclavii, bătea la sânge câinii de vânătoare, scotea ochii păsărilor și își lovea sălbatic tovarășii de joacă, iar aceștia nu îndrăzneau să se plângă. Îi căuta nod în papură lui Djihangir, pe care infirmitatea îl împiedica să riposteze. Laș fiind, nu-l provoca niciodată pe Mehmed, care era mult mai puternic decât el. Roxelana îl prefera pe Selim, care era foarte atașat de ea și căuta mereu să-i fie pe plac. Djihangir, schilodul, întruchipa blândețea și bunătatea. Sensibil, răbdător, generos și îngăduitor, detesta certurile. Baiazid și Mihrimah erau încă prea mici pentru ca Roxelana să-și poată face o idee despre personalitatea lor.

Soliman îi cerea sfatul Roxelanei ori de câte ori trebuia să ia hotărâri importante. Îi citea misivele destinate suveranilor care îi stârneau mânia. Așa se face că discutară

îndelung despre epistola pe care i-o scrisese lui Carol Quintul. Pe un ton imperios, îl invita să se întoarcă în Spania și să abandoneze Viena și Austria, care trebuiau să aparțină Imperiului Otoman.

— Am poruncit în același timp, draga mea Roxelana, intense pregătiri de război. Vreau să ocup toate posesiunile lui Ferdinand, să șterg de pe harta Europei Sfântul Imperiu Romano-Germanic. Îmi voi uni eforturile cu cele ale lui Francisc I. Pe mare, flota amiralului Khair ed-Din Barbarossa va declanșa operațiuni ample împotriva forțelor navale ale Spaniei.

— Trebuie să pui în ordine și afacerile din Italia, îl sfătui Roxelana. Geneva și Veneția, rivalele noastre economice ereditare, trebuie zdrobite și anexate imperiului.

Roxelana nu uitase perfidia marinarului genovez care o denunțase lui Kubilai Ghirei.

— Geneva și Veneția, în ciuda prieteniei pe care ne-o arată, nu așteaptă decât un moment prielnic pentru a ne înfige un cuțit în spate, continuă ea.

Soliman clătină din cap.

— M-am gândit de multe ori la Italia, adunătura asta de state minuscule la care jinduiesc Spania și Franța. De ce să nu fie trofeele noastre ? Dar trebuie să le atacăm atunci când vor fi întrunite toate condițiile favorabile. O să cer și părerea lui Ibrahim.

Roxelana nu aprecie deloc această ultimă frază a sultanului.

Steaua bătrânei Hafsa Hatun era eclipsată. Exilul lui Malfiruz îi dăduse o grea lovitură. Răscolită de răceala pe care i-o arăta fiul ei, distrusă de ruperea familiei ei, exasperată de onorurile care o copleșeau pe Roxelana, îngrijorată de amenințările care apăsau peste viitorul prințului moștenitor, sultana-validé rătăcea fără țel prin apartamentul imens, părăsit de vizitatori.

Până și Hadice, fiica ei preferată, o abandonase de mult timp pentru a trece în tabăra Roxelanei. Aceasta îi încredința

noii ei prietene toate secretele, toate durerile care-i tulburau inima. Într-o zi, Hadice își rezemă fruntea de umărul Roxelanei și izbucni în lacrimi.

— Sunt nefericită ! Ibrahim m-a trădat ! Iubește altă femeie !

Inima Roxelanei începu să bată nebunește.

— Ca să vezi ! Și ce pot face pentru tine ? De ce nu vorbești cu mama ta ?

— N-ar avea rost !

— Atunci, o să intervin pe lângă Soliman !

— Fratele meu îi iartă toate trăsnăile !

— Atunci ?

— Vorbește tu cu el !

Roxelana șterse cu o batistă lacrimile cumnatei sale.

— În ce calitate ?

— Ai o mare influență asupra lui ! Și, în plus, tu ești mai presus de noi, de prințese ! Ai preluat într-un fel rolul mamei mele ! Convoacă o reuniune de familie și vorbește cu el !

— O să mă gândesc, Hadice !

— Numai tu mă poți ajuta, Roxelana !

Tânăra se retrase, plină de speranță. Dar perspectiva unei întrevederi cu Ibrahim o tulbura pe Roxelana.

Gândurile îi fură întrerupte de vizita lui Turhan, care îi aduse Roxelanei un cadou minunat – un serviciu de porțelan de China încrustat cu pietre prețioase. După complimentele de rigoare, aceasta o rugă pe Roxelana să intervină pe lângă Soliman pentru ca soțului ei, Lufti, să-i fie încredințată o nouă misiune.

Apoi reluă cu oarecare jenă:

— Postul lui actual îl acaparează atât de tare, încât de un an de zile nu și-a mai îndeplinit îndatoririle conjugale. E un subiect delicat, știu, dar tu ești atât de înțelegătoare, încât îndrăznesc să sper că mă vei ajuta.

Kassem, îmblânzită, sosi ultima, încărcată și ea cu daruri. O asigură pe Roxelana de prietenia și afecțiunea ei nepieritoare. Înainte de a se retrage, o rugă să nu-l uite pe soțul ei, Mustafa, la viitoarele promovări.

Roxelana își dădu seama, satisfăcută, că familia imperială se încovoia, supusă, la picioarele ei.

Acoperită de văluri, rezemându-se într-un toiag de abanos, sultana-validé se târî până la divan și se lăsă să cadă greoi pe pernele moi.

— Te-am chemat, Ibrahim, pentru că doream să-ți vorbesc.

Marele-vizir rămase în picioare, drept și nemișcat, în fața lui Hafsa Hatun. Aștepta ordinele ei, sigur că aceasta avea să-i reproșeze răceala pe care o dovedea față de Hadice.

— Așază-te ! îl invită bătrâna cu o voce slăbită și răgușită.

Se execută. Hafsa Hatun îl privi îndelung. Îl tratase întotdeauna ca pe un paria. Acum voia să-i ceară sprijinul. În ciuda vârstei înaintate și a experienței sale, trebuia să admită că nu cunoștea oamenii și se lăsa influențată de prejudecăți. Frumusețea și năravurile lui Ibrahim îi displăcuseră dintotdeauna.

— Roxelana este blestemată ! zise bătrâna. A abătut ghinionul asupra imperiului !

Pasiunea care o însufleția îi refăcu energia pierdută.

— Dar nu despre Roxelana voiam să-ți vorbesc, Ibrahim. Prințul Mustafa, moștenitorul tronului, este subiectul acestei întrevederi. Nepotul meu este în pericol. Bătrânii au harul de a vedea dincolo de orizontul propriei vieți, pentru că spiritul supraviețuiește trupului pieritor, devorat de viermi. Ți-o repet, prințul Mustafa e în mare pericol. O simt. Atât cât voi trăi, îl voi apăra din toate puterile. Am încă destulă autoritate pentru a ridica vocea în favoarea lui. Dar mâine ? Ce se va întâmpla mâine ?

Hafsa Hatun gâfâia. Respirația precipitată aproape o împiedica să vorbească. Reluă cu dificultate:

— Veghează asupra lui, Ibrahim, fiindcă e băiat bun. Se zice că armata îl adoră !

— Este adevărat, Înălțimea Voastră.

— E încă foarte tânăr. Are nevoie de un protector.

Privi în jur cu neîncredere, apoi adăugă aproape în șoaptă:

— Mă tem pentru viața lui, Ibrahim!

Deodată, vocea i se frânse.

— Îți încredințez un secret, Ibrahim! Sunt bolnavă! Foarte bolnavă! Dar nimeni nu trebuie să afle!

— L-ați consultat pe Mordecai? Se zice că e un medic foarte bun.

— Și ce-o să-mi zică el? Va rămâne foarte înțelept în spatele draperiei și-mi va pune întrebări despre simptomele mele. Apoi va rosti un diagnostic și îmi va recomanda anumite decocturi. Dar noi știm, eu și cu el, în adâncul inimilor noastre, că leacurile sunt inutile. Moartea va bate în curând la ușa mea. Moartea va fi ultimul meu oaspete.

Își întrerupse din nou șirul vorbelor pentru a-și trage sufletul.

— Durerile îmi ard măruntaiele. Uneori îmi vine să urlu, dar strâng din dinți, mă agăț de perne și închid ochii. Roxelana ar fi în culmea fericirii dacă ar ști că sunt bolnavă. Am slăbit atât de mult, încât mi se lipește pielea de oase. Când pleci de la mine, să le spui tuturor că sănătatea și vigoarea mea te-au uluit!

Își duse mâna ofilită la burtă.

— Am aici dureri înspăimântătoare, care nu-mi dau răgaz nici o clipă. Noaptea stau trează, sfâșiată de aceste suferințe care nu-mi îngăduie să dorm... Du-te, Ibrahim! Spectacolul unei bătrâne în agonie nu e deloc plăcut. Du-te! Și amintește-ți de cuvintele mele despre Mustafa! Veghează asupra lui, Ibrahim! Veghează și asupra lui Hadice! Știu că dragoste cu sila nu se poate. Dar prefă-te măcar că îi acorzi un pic de interes.

— Poruncile domniei voastre sunt sfinte, Înălțimea Voastră!

Sărută mâna slăbită, plină de inele, care, în ciuda parfumului greu, mirosea a moarte.

— Multă vreme nu te-am cunoscut, murmură ea. Domnul să te binecuvânteze, Ibrahim!

Ieși, întristat. Sultana-validé murea, ignorată de toți. Moartea bătrânei Hafsa Hatun avea să inaugureze domnia Roxelanei. Urmau răzbunări sângeroase, căci marea favorită nu-și ierta niciodată dușmanii.

Roxelana află vestea morții subite a lui Malfiruz chiar în dimineața zilei fixate pentru reuniunea de familie organizată în apartamentul ei. Soliman apreciase foarte mult această inițiativă.

— Știam că tu și surorile mele vă veți înțelege până la urmă.

Prințesele și soții lor se prezentară, încărcați de cadouri. În pofida aerului bucuros al gazdei și al oaspeților ei, moartea lui Malfiruz apăsa greu în conștiințele lor. Nu se vorbea deloc despre ea, ca și cum n-ar fi existat niciodată. Reputația soțului o urmărea, chiar și după dispariția sa. Dar zâmbetele contrariate ale prințeselor erau mai elocvente decât cuvintele. Zvonurile spuneau că murise otrăvită. Într-un pahar de sorbet se amestecaseră sticlă pisată și fire de păr fin mărunțite. Moartea venea după suferințe atroce. Se șoptea că Roxelana nu era străină de această crimă. Nimeni nu uitase că Malfiruz fusese autoarea complotului în care Yusuf, sclavul abisinian, avusese ghinionul să joace rolul principal.

Un ofițer de ordonanță aduse scuzele sultanului, care era reținut de o inspecție la Armurărie. Dar nu va întârzia să se alăture întâlnirii.

Roxelana găsi mijlocul de a-l atrage pe Ibrahim în cadrul unei ferestre, pentru a-i vorbi în particular. Hadice arunca priviri furișe spre ei. Roxelana îi promisese să intervină în favoarea ei pe lângă Ibrahim.

Discuția porni prost. Marele, vizir privi în jur. Membrii familiei imperiale păreau prinși într-o ambianță de armonie și veselie. Vorbeau zgomotos, râdeau, se desfătau cu gustări rafinate.

— Iată o reuniune foarte reușită, zise Ibrahim pe un ton ușor ironic. E un soi de transfer de putere.

Roxelana pricepu aluzia la excluderea sultanei -validé, dar se prefăcu că nu sesizase sensul cuvintelor lui. Replica ei îl surprinse pe Ibrahim, obișnuit cu întortocheatele abordări diplomatice.

— Mi-ar fi plăcut să-ți câștig prietenia, Ibrahim !

Neîncrederea marelui-vizir se deșteptă.

— Sunt sclavul tău umil, Roxelana.

Răspunsul femeii îl descumpăni din nou:

— De ce să mergi pe sfoară ? Alianța noastră ar fi foarte benefică.

— Nu înțeleg, zise el cu prefăcută ingenuitate.

— Să dăm cărțile pe față, Ibrahim ! I-ai făcut recent o vizită sultanei-validé.

— I-am prezentat omagiile soacrei mele.

În clipa aceea, Ibrahim înțelese că zidurile apartamentelor bătrânei Hafsa Hatun aveau urechi.

— De ce să nu ne legăm interesele ? propuse ea cu aceeași sinceritate brutală.

— Dar legăturile noastre există de mult, răspunse el cu finețe. Nu slujim cu același devotament – fiecare în felul lui – același august stăpân ?

— Îmi pare rău, Ibrahim, că nu răspunzi francheței mele cu aceeași franchețe.

Își dădu seama foarte clar că Roxelana cunoștea angajamentul pe care și-l luase în legătură cu prințul moștenitor. Voia să-l atragă în tabăra ei. Ibrahim se îndoia de sinceritatea ei. Avea să se folosească de el și apoi, o dată compromis, îl va arunca în ghearele fiarelor.

Cu toate acestea, descifra în privirea ei un sentiment pe care nici măcar nu căuta să-l ascundă. Îl iubea oare ? Bănuise dintotdeauna că simțea pentru el o pasiune cu atât mai arzătoare cu cât nu putea fi exteriorizată.

— N-aș putea fi mai explicită. Rupi toate podurile pe care vreau să le construiesc peste prăpastia care ne desparte.

— Dar nu ne desparte nimic ! replică el calm.

— Renunț ! zise ea, sătulă.

Se simți înfrântă. Ar fi fost gata să facă orice concesie pentru a asigura viitorul copiilor ei și pentru a-l elimina pe prințul Mustafa. Dar Ibrahim refuza mâna întinsă de ea. Roxelana își aminti de vestitul triunghi despre care îi vorbise Soliman. De ce nu-l acceptase atunci ?

Acum era prea târziu. Marele-vizir se menținea cu îndărătnicie pe poziții. Susținându-l pe prințul moștenitor, se încăpățâna să înainteze pe un drum periculos. Cu-atât mai rău pentru el. Războiul avea să fie nemilos. Schimbă subiectul. Senină, aproape zâmbitoare, Roxelana îi vorbi despre Hadice.

— Soția ta te adoră ! Mi-a făcut confidențe. Nimeni nu te-ar fi împiedicat să iubești altă femeie...

Să fie și asta o invitație ? Nu părea cazul. Roxelana continuă pe același ton, aproape glumeț:

— Dar fă-o mai puțin ostentativ ! Când te întorci acasă, îmbrățișeaz-o pe Hadice și vorbește-i de dragoste ! Respectă forma și totul va fi bine ! O vei face fericită. Speri că-mi vei ierta această intruziune. Dar, în calitate de rudă, mi-am permis să-ți dau acest sfat.

Ușa se deschise, și eunucul negru, marele-maestru de ceremonie, intră bătând cu toiagul în dalele de marmură.

— Înălțimea Sa sultanul ! anunță el cu gravitate.

Kislar agasi, în mare ținută: robă albă cu broșe de aur, mantie albă tivită cu blană de hermină, turban alb împodobit cu pene de struț, urca cu pași lenți scările de marmură păzite de un șir dublu de ieniceri în uniformă de gală, care țineau torțe aprinse.

Fruntea îi era îngreunată de gânduri sumbre. Doar el și marele-vizir știau că sultana-validé e pe moarte. Ei îi datora ascensiunea, bogățiile și puterea lui. Doamna Rebia și conducătoarele haremului observaseră slăbiciunea, tenul cenușiu și expresia crispată întipărite pe chipul răvășit al

bătrânei. I le atribuiau necazurilor suferite, celor două dolii recente, vârstei care nu iartă.

Dar el, „generalul" fetelor, știa că sultanei-validé i se apropia sfârșitul. Îl chinuia neliniștea. După dispariția ei, Roxelana îl va păstra în fruntea eunucilor negri? Intrigile care se țeseau în jurul marii favorite îl epuizau.

Ajuns în fața intrării de onoare a palatului, gândurile îi fură întrerupte de primul șambelan al lui Ibrahim, care îi întâmpina pe invitații stăpânului său. Un paj îl conduse printr-un șir de saloane luminate strălucitor până într-o încăpere vastă, cu coloane din marmură verde și fără tavan, unde marele-vizir își primea oaspeții.

Dădea un banchet în cinstea lui Khair ed-Din Barbarossa, marele amiral, care se întorsese la Constantinopol după o absență îndelungată. Toți demnitarii imperiului, cu șeicul Ul-Islam în frunte, participau la această sărbătoare.

La puțin timp după *kislar agasi*, vestitul Barbarossa își făcu o intrare răsunătoare. Zgomotul încălțărilor sale răsuna pe dalele de marmură, iar râsul lui tunător ridica ecouri sub tavanele înalte. Își purta sprinten cei șaizeci și cinci de ani și nici un fir de păr alb nu-i înspica barba roșcovană, mătăsoasă și ondulată. Marele-amiral vorbea cu voce puternică, însoțindu-și cuvintele cu gesturi largi. Îi plăcea să spună anecdote deocheate și să facă glume grosolane. Întreaga lui ființă emana o energie debordantă.

Barbarossa era un pirat faimos, care cucerise Algerul și mai multe locuri fortificate din Africa de Nord. După ce-și impusese autoritatea asupra acestui vast teritoriu, făcuse jurământ de supunere cu sultanul Selim I, pentru a-și asigura protecția unei armate puternice. Padișahul acceptase bucuros Algerul, acest dar picat din cer. Intrat sub scutul imperiului, Barbarossa și-a continuat îndeletnicirile piratерești, oferind vistieriei turcești o parte din prada lui. La Constantinopol era tratat cu respect, admirație și invidie, pentru că știuse să-și păstreze un soi de autonomie care îl punea la adăpost de

capriciile celor mari. Ibrahim se gândea de mult să-i folosească talentele ca să reorganizeze forțele navale turcești.

În timpul banchetului, marele-vizir îl așează în dreapta lui și îl tratã cu onorurile datorate unui invitat de vază. După ospățul opulent și bogatul program artistic, Ibrahim îl conduse pe Barbarossa în grădină, ca să respire aer proaspăt. Pretext comod pentru a începe o discuție importantă și discretă. Exemplul lor fu urmat de alți demnitari dornici să-și ușureze digestia.

— Aș vrea să-ți vorbesc între patru ochi, frate, îi zise marele-vizir cu voce joasă. Și ceea ce vom vorbi nu va ieși de-aici.

Barbarossa ridică mâna.

— Tăcerea este podoaba și garanția vieții, spune un proverb arab. Nimeni nu s-a căit vreodată pentru că a tăcut, dar a regretat deseori că a vorbit.

— Sultanul, împărătescul nostru stăpân, lâncezește.

— Lâncezește ? Cum așa ?

— Grelele sarcini ale imperiului și problemele complexe de familie îl copleșesc. Eu sunt prietenul lui cel mai apropiat și simt că se prăpădește, se ofilește. O adoră pe Roxelana, cadâna lui, dar cred că bărbatul are nevoie să-și schimbe partenera din când în când.

Barbarossa râse zgomotos.

— Până și în Alger se vorbește de această îmblânzitoare de fiare !

— Vorbește mai încet ! îi porunci gazda. Roxelana este un subiect interzis. Și urechile ascultă în umbră.

— De exemplu, burtosul acesta îmbrăcat în alb care ne urmează de departe pașii ?

— E *kislar agasi*, iscoada principală a Roxelanei. Cred, totuși, că nu e foarte fericit la ora actuală.

— De când am venit la Constantinopol toată lumea vorbește despre această femeie.

— Și va vorbi și mai mult dacă sultana-validé moare.

Roxelana va avea mână liberă nu numai asupra haremului, ci și asupra politicii imperiului, ceea ce este foarte periculos.

Viclean și abil, sub înfățișarea unei bunăvoințe zâmbitoare, Barbarossa nu avu nevoie de alte explicații ca să înțeleagă. Deși locuia la Alger, unde își avea palatul, numeroși spioni îl țineau la curent cu ceea ce se petrecea la Curtea imperială. Ibrahim avea nevoie de sprijinul lui și el era gata să i-l acorde. Un asemenea aliat nu era de neglijat. Ibrahim reluă:

— Planul de campanie al flotei tale pe coastele italiene, pe care l-am studiat împreună, mi-a dat o idee.

Barbarossa își mângâie amuzat mustața cu vârfurile căzute.

— Cred că ne-a străbătut aceeași idee!

Ibrahim îl bătu prietenește pe umăr.

— Am impresia că ne vom înțelege fără cuvinte!

— Prietenia n-are nevoie de discursuri savante.

— Îi voi aminti de Fondi, zise Ibrahim.

— Și de o mare doamnă, confirmă Barbarossa.

— Al cărei blazon înfățișează busuiocul, floarea iubirii. Se numește Iulia.

— Vorbești despre frumoasa, incomparabila Iulia de Gonzague, ducesă de Trajetto și contesă de Fondi.

— Am făcut rost de o copie a portretului ei pictat de Sebastian de Pimbo. Femeia aceasta întruchipează perfecțiunea. Toți poeții Italiei îi cântă frumusețea.

— Frate, zise Barbarossa cu căldură, i-o vom oferi sultanului pe divina Iulia. Îmi iau întotdeauna în serios angajamentele!

27

Ferdinand invadase din nou Ungaria și asediase Buda. Dar, în cetate, o tânără care observase întâmplător mișcările trupelor austriece, își smulsese o fâșie de pânză din rochie, o vârâse în încărcătura de praf de pușcă și dăduse foc fitilului astfel improvizat. Alarma fiind dată, turcii urcară pe metereze și respinseră atacul inamic.

Carol Quintul își mobilizase deja forțele la Ratisbonne când primi o informație îngrijorătoare. În fruntea unei armate de patru sute de mii de oameni, Soliman se îndrepta în marș forțat spre Ungaria. Ferdinand renunță la asedierea capitalei și se retrase în grabă în Austria.

Sultanul îi scrise Roxelanei că fusese întâmpinat cu entuziasm la Buda de Zápolya și de partizanii săi, dar că populația ungară păstrase o tăcere ostilă la trecerea lui. Află că marea armată își continua înaintarea către Austria. Achingiii și tătariii care alcătuiau avangarda treceau prin foc și sabie satele și târgurile neîntărite. Trupele pătrunseră adânc în teritoriul austriac. Mai multe cetăți căzură în mâinile turcilor. Apărătorii Vienei se pregăteau febril să suporte un nou asediu.

Ultimele vești primite de Roxelana o înștiințară că marea armată se oprise la Guns, un orășel fortificat apărat de o garnizoană de opt sute de soldați și care opunea o rezistență neașteptată.

Soliman spera să sfărâme cetățuia de la Guns, dar asalturile repetate lansate împotriva zidurilor de apărare se frângeau

neputincioase, în ciuda forțelor însemnate folosite. Austriecii le provocară pierderi foarte grele turcilor. Sultanul fremăta de nerăbdare. Marea oaste, menită să cucerească Germania, se opintea într-o cetate amărâtă, apărată de o mână de oameni.

Sultanul îi scrise Roxelanei o epistolă în care își vărsa furia. Propriii soldați păreau paralizați de o spaimă nefirească. Pretindeau că un batalion de diavoli înarmați cu săbii în flăcări îi secerau ca spicele de grâu. Exasperat, Soliman abandonă asediul de la Guns și își reluă înaintarea spre inima Austriei. Renunță la ideea de a ataca Viena. După eșec, nu mai îndrăznea să-și încerce norocul, cu atât mai mult cu cât nu avea artilerie grea. În schimb, se afundă în Stiria și o răvăși.

Armata austriacă se sustrăgea unei confruntări față în față. Carol Quintul și fratele lui se resemnară să abandoneze Ungaria. Refuzară riscul unei înfrângeri care ar fi lăsat Germania fără apărare.

Soliman se opri sub zidurile de la Graz. Acolo primi o veste proastă. Sultana-validé își dăduse ultima suflare. În ciuda neînțelegerilor care umbriseră în ultima vreme relațiile cu mama lui, plânse. Interpretă dispariția ei ca pe un semn nefast și luă decizia să se întoarcă la Constantinopol.

Nu numai că moartea sultanei-validé îl priva pe Ibrahim de un aliat prețios, dar aceasta intervenea într-un moment nefavorabil. Eșecul campaniei din Austria îl slăbi. Soliman nu-l acuză de incompetență, deși înfrângerile suferite de armata otomană i-ar fi putut fi imputate lui, în calitate de comandant-șef. Împotriva lui se organiză o campanie subtilă și perfidă de denigrare.

Soliman se întoarse furios la Constantinopol. Amenințările lui împotriva lumii apusene, fără valoare, deveneau simple lăudăroșenii. Mândria lui, orgoliul lui sufereau. Deși simțea o mare amărăciune, afișă seninătatea învingătorului. Cuvintele liniștitoare ale Roxelanei îi aduseră consolarea de care avea nevoie.

Funeraliile lui Hafsa Hatun se desfășurară cu simplitate, așa cum își dorise ea. A fost înmormântată alături de Selim I. Roxelana devenea prima doamnă a imperiului. Surorile sultanului și soții lor se grăbiră să-i aducă omagii. Cu o voce vibrând de emoție, Roxelana declară că pierderea sultanei-validé nu va putea fi înlocuită niciodată, dar că se va strădui să urmeze cu demnitate exemplul ei. Îl primi pe prințul moștenitor și îl asigură de afecțiunea și sprijinul ei.

— Ai suferit o pierdere grea, dragul meu Mustafa. Bunica ta te adora. Vei găsi la mine aceleași sentimente de iubire și tandrețe.

Soliman, înștiințat de această scenă de familie, se înduioșă până la lacrimi văzând înțelegerea și sensibilitatea Roxelanei.

Apoi prințul Mustafa se întoarse în provincia lui. Ibrahim reluă conducerea afacerilor de stat, iar Soliman își regăsi partidele de vânătoare. Sporturile violente îl ajutau să-și potolească îngrijorarea.

Pentru că atacurile directe împotriva marelui-vizir rămâneau fără efect, întrucât Soliman se zburlea ca un arici când era denigrat prietenul său, Roxelana adoptă o nouă strategie. Începu prin a justifica activitatea politică și militară a marelui-vizir, la început mai moderat, apoi cu o vigoare tot mai sporită. În același timp, se pierdu în reproșuri împotriva celor care îi atribuiau lui Ibrahim planuri necurate, fără a uita însă să le precizeze.

— Cred că m-am înșelat asupra lui, zicea ea cu falsă sinceritate. E ridicol să pretinzi că le-a vândut dușmanilor planurile tale de campanie. Ce interes ar fi avut să o facă ? Pentru bani ? Are deja una dintre cele mai mari averi din imperiu, dacă nu chiar cea mai mare. Că a acumulat-o într-un timp atât de scurt nu dovedește că a fost dobândită prin mijloace necinstite. Dușmanii lui pomenesc dorința lui de a-l instala în fruntea imperiului pe prințul moștenitor, ceea ce e absurd. Ce folos ar trage el dintr-o asemenea schim-

bare ? Mustafa ar fi mai îngăduitor decât tine ? Nu cred. În prezent, beneficiază de prerogative pe care nici un alt mare-vizir nu le-a avut vreodată înaintea lui. Este egalul tău. Defăimătorii lui pretind că te duce de nas. E ridicol ! Dacă își atribuie în fața ambasadorilor străini puterile nelimitate de care se bucură și dacă se laudă că tu n-ai îndrăzni niciodată să desfaci ceea ce a făcut el, nu face decât să spună adevărul. A căpătat mai multă experiență politică și militară decât tine. Am citit într-o carte că englezii au o constituție numită *Magna Charta*. Aceasta limitează prerogativele regelui și sporește puterile prim-ministrului și ale Parlamentului. Suveranul domnește, în vreme ce prim-ministrul guvernează. A domni înseamnă a reprezenta statul la ceremonii și a semna deciziile miniștrilor, votate de Parlament. În felul acesta, dispune de o mare libertate și poate să se ducă la vânătoare, să se ocupe de familie, de prieteni, să dea petreceri, în fine, să se bucure de toate plăcerile vieții.

Soliman o privi perplex.

— Roxelana, ce tot spui acolo ? Vorbești în șarade. Unde vrei să ajungi ?

Ea afișă un aer uimit.

— Vorbeam, pur și simplu, de englezi, care le-au smuls regelui lor constituția, după un război civil. Tu tocmai ți-ai cedat puterile marelui-vizir și Divanului fără să ți-o ceară nimeni !

— Ce zici tu ? Constituție, abandonarea puterilor, război civil...

Roxelana răspunse cu o expresie ingenuă:

— Poate că m-am înșelat. Iartă-mă ! Dar am crezut că ultima campanie te-a dezgustat atât de tare de putere, încât te-ai hotărât să renunți.

Fruntea sultanului se înroși de furie. Ripostă cu duritate:

— Ajunge ! Să nu mai repeți cuvintele acestea smintite !

Roxelana dădu înapoi și se apropie de sultan, strânse în brațe bustul musculos și își rezemă capul, drăgăstoasă, de pieptul lui.

— Știi bine, Soliman, că nimeni din lume nu-ți dorește binele mai mult decât mine. Viața mea este legată de a ta. Nu poți pune la îndoială sinceritatea mea, dragostea pe care ți-o port. Doresc ca toate aceste zvonuri mincinoase să se risipească. Și ca aceia care au interes să te discrediteze să fie pedepsiți.

Îl sărută cu înflăcărare.

— Când sunt lângă tine, când îți ating trupul, îți simt răsuflarea și-mi apropii buzele de ale tale, sunt fericită ! Am senzația că-L îmbrățișez pe Dumnezeu ! Pentru că tu ești Dumnezeul meu, Soliman !

Pentru a-l sustrage pe Soliman influenței lui Ibrahim, Roxelana căuta mijloace să rămână alături de el cât mai mult timp posibil. În ciuda energiei sale și a puternicei personalități, sultanul era încă subjugat de prietenul său. Să fie din cauza iubirii fizice, a afecțiunii, a forței obișnuinței ? De fiecare dată când Soliman pleca de la Eski Serai, hotărât să-i facă față lui Ibrahim, își pierdea orice fărâmă de hotărâre, căzând din nou pradă farmecului său. Rüstem îi scrise Roxelanei:

„Presupun că marele-vizir are puterea unui îmblânzitor de șerpi, pe care o exercită asupra Înălțimii Sale. Cum altfel s-ar explica ascendentul, influența lui diabolică asupra padișahului ? Ibrahim este un om periculos, care trebuie eliminat !“

După o noapte de dragoste, când zorile începeau să lumineze ferestrele, Roxelana se lipi de corpul gol al sultanului și-i șopti cu voce mângâietoare:

— Când mă părăsești ca să te duci la Yeni Serai, singurătatea îmi macină inima. Nu pot îndura să fiu despărțită de tine ! Nici măcar câteva ore !

Soliman lăsă să-i scape un oftat.

— Diseară nu voi putea veni la tine, fiindcă trebuie să prezidez un consiliu care se va prelungi până noaptea târziu. Am pierdut ultimul război, dar Ibrahim tocmai a câștigat

pacea. Ambasadorii lui Carol Quintul și ai lui Ferdinand vor veni în curând la Constantinopol ca să încheie un tratat care nu numai că va pune capăt războiului, dar îi va obliga, în plus, să plătească un tribut însemnat. Închipuie-ți ! Marele Carol Quintul și trufașul Ferdinand se resemnează să-mi devină vasali. Să sărbătorim acest eveniment !

Soliman o sărută pe gură. Ea gemu, străbătută de un fior de voluptate, apoi murmură:

— Pot să-ți pun o întrebare ? De ce nu mă iei la Yeni Serai ? În felul acesta aș putea petrece noaptea în patul tău !

Padișahul tresări de parcă i-ar fi cerut să comită un sacrilegiu.

— Să te iau la Yeni Serai ?

— Numai noaptea. În zori mă întorc la Eski Serai.

— Tatăl meu, bunicul meu au hotărât că femeile haremului nu vor fi primite niciodată la palatul imperial. Ciripitul lor ușuratic ar tulbura seninătatea sultanului, împiedicându-l să judece cum se cuvine chestiunile de stat.

— Mi-ai cerut deseori părerea. Și niciodată n-ai avut de ce să te căiești.

O privi încurcat.

— Nu neg asta. Dar intrarea unei cadâne în palatul imperial ar fi o încălcare gravă a tradiției, a legii !

Ea mușcă ușor urechea sultanului.

— Eu nu sunt o cadână oarecare ! Sunt Roxelana ! Asta nu e de ajuns ?

În vreme ce soarele la apus arunca o lumină purpurie deasupra Constantinopolului, un șir dublu de ieniceri instalați pe drumul pe care avea să-l urmeze cortegiul Roxelanei de la Eski Serai la Yeni Serai silea trecătorii să-și lipească fața de ziduri. Excesul precauțiilor care înconjurau deplasarea Roxelanei sublinia creșterea importanței sale politice.

La Yeni Serai, a fost nevoie să se izoleze câteva încăperi pentru a adăposti sclavele care aveau să asigure

servirea favoritei și eunucii negri din garda ei personală. Toate aceste aranjamente făcute în grabă necesitaseră mari eforturi. Dar piedicile nu contau când era vorba de Roxelana.

Ibrahim evită să-și exprime părerea asupra acestei mici revoluții de la palat, deși o dezaproba. Echilibrul pe care îl menținuse de bine-de rău sultana-validé în sânul familiei imperiale se risipea. Ibrahim simțea că toate gesturile lui, toate cuvintele lui erau interpretate, disecate cu rea-voință. Până și căsătoria lui de conveniență cu Hadice mergea prost. Slabă, dizgrațioasă, cu buza de sus umbrită de o mustață fină, cu picioarele acoperite de păr, ea întrunea toate defectele care îl scârbeau pe Ibrahim.

Într-o seară, întorcându-se în cabinetul lui de lucru, găsi un sclav scotocindu-i prin hârtii. Furios, îl întrebă pentru cine lucrează. Nemulțumit de explicațiile lui bâlbâite, porunci să fie torturat. Ajuns la capătul puterilor, sclavul declară că era în slujba lui Timur, șambelanul lui Ibrahim. Torturat la rândul lui, Timur recunoscu că se lăsase cumpărat de Rüstem.

După ce nimici această rețea de iscoade, marele-vizir medită la măsurile pe care trebuia să le ia în urma acestei afaceri. Rüstem lucra pe cont propriu ? Era unealta Roxelanei ? Sau a lui Iskender Celebi ? Studie toate ipotezele și se hotărî să reacționeze energic. Se prezentă la sultan și îi puse sub ochi un raport amănunțit despre manevrele lui Rüstem.

Soliman păru distrus. Îl asigură că nu era la curent cu acțiunile șefului poliției.

— O să-l chem să-l interoghez în fața ta. Nu-mi place ca miniștrii mei să-și regleze conturile peste capul meu.

Interpelat brutal de sultan, Rüstem se justifică fără să se piardă cu firea.

— Marele-vizir a interpretat greșit activitatea oamenilor mei. Este o simplă rutină. Pretinșii mei spioni au misiunea de a-i supraveghea pe agenții străini care se

strecoară sub diverse identități în anturajul demnitarilor noștri, ca să fure documente de stat.

Tupeul lui Rüstem îl indignă pe Ibrahim.

— Mai bine spune-le copiilor poveștile astea, Rüstem, poate pe ei îi adormi !

Rüstem rânji disprețuitor. Părea sigur pe el, ceea ce însemna că era sprijinit de prieteni puternici. Iritat de această afacere necurată, Soliman își privi nehotărât cei doi miniștri. Ibrahim era prietenul și colaboratorul lui de multă vreme. Pe de altă parte, Rüstem își dovedise de numeroase ori calitățile. De această dată, comisese o imprudență și o greșeală profesională. Acum, el, Soliman, trebuia să facă o alegere. Să-l sacrifice pe Ibrahim ? Căderea lui ar fi încântat-o pe Roxelana, dar nu concepea să se lipsească de el. Iar trimiterea lui Rüstem ca guvernator într-o provincie neînsemnată l-ar fi privat de un ministru competent, imaginativ și devotat. Sultanul se întoarse către Rüstem și îi vorbi pe un ton mohorât:

— Du-te acasă și așteaptă ordinele mele !

Uluit de acest deznodământ, Rüstem nici măcar nu se apără. Era sigur că Roxelana nu-l va abandona. Îi sărută sultanului pulpana mantiei și se retrase fără a-l saluta pe marele-vizir.

— Îmi pare nespus de rău, Ibrahim ! zise Soliman. Voi veghea ca aceste greșeli să nu se mai repete. Nu voi permite nimănui să-ți lezeze drepturile.

Făcu o pauză, apoi îi zâmbi prietenos.

— Ne întâlnim la reuniunea din seara asta. La revedere, prietene !

Ibrahim părăsi gânditor Yeni Serai. Tocmai câștigase prima bătălie împotriva lui Rüstem, dar obiectul războiului era încă incert. Roxelana avea să intre, cu siguranță, în joc. Era dispus să parieze că favorita fusese deja prevenită de conflictul care, de data aceasta, îl plasa deschis împotriva lui Rüstem.

Întors acasă, cină singur, pentru că Hadice era supărată pe el. Mâncărurile servite erau excelente, dar cu

toate acestea abia se atinse de ele. Evoluția relațiilor lui cu sultanul îl îngrijora. Acesta îi vorbise într-o zi despre un triunghi care simboliza prietenia față de el și dragostea față de Roxelana. Acum triunghiul acesta se transforma în pentagon, căci celor trei personaje li se adăugau Rüstem și Iskender Celebi. Se găsea, așadar, în minoritate, pentru că Soliman se desprindea treptat de el și adopta rolul de arbitru.

Nu-i mai rămânea decât un prieten, Mustafa, prințul moștenitor. Ibrahim compara prietenia lor cu asocierea dintre un orb și un olog. Moartea unuia ducea la dispariția celuilalt. Înainte de a-și da duhul, sultana-validé îl implorase să vegheze asupra lui Mustafa. Va trăi oare destul pentru a duce la îndeplinire această misiune ?

După cină, plecă la Yeni Serai. Această reuniune nocturnă a Divanului trebuia să preceadă iminenta sosire la Constantinopol a ambasadorilor lui Carol Quintul și ai arhiducelui. Soliman voia să arunce o ultimă privire peste propunerile care aveau să-i fie aduse. Ibrahim plătise scump un secretar al Preacatolicei Sale Majestăți, care îi furnizase anticipat concesiile extreme pe care erau autorizați să le facă trimișii austrieci.

Când marele-vizir intră în sala Divanului, miniștrii sosiți deja discutau amical, așteptând venirea sultanului. Ayas Pașa întâmpină cu un zâmbet jenat apariția lui Ibrahim.

— Am fost înștiințat, frate, de abuzul comis de Rüstem. Îmi pare foarte rău. Înainte de a se retrage la cină, Înălțimea Sa mi-a poruncit să anchetez personal această întâmplare. Te asigur că voi fi nemilos.

— Sunt sigur de integritatea ta, frate, răspunse Ibrahim, înclinând capul.

Marele-maestru de ceremonii anunță cu gravitate:

— Înălțimea Sa sultanul !

Soliman, îmbrăcat în alb, străbătu sala prin fața vizirilor prosternați și se urcă pe tron.

— Înainte de a deschide dezbaterile, zise el, vreau să rezolv o chestiune spinoasă.

Făcu semn unui ofițer de ordonanță care ieși, apoi se întoarse după câteva clipe, urmat de Rüstem Pașa. Acesta făcu o plecăciune adâncă în prag, după care înaintă, cu capul plecat umil, către piciorul tronului. Îngenunche și sărută pulpana mantiei împărătești, sub privirile stupefiate ale lui Ibrahim.

Soliman îi dădu lui Rüstem permisiunea să se ridice, apoi se întoarse spre marele-vizir.

— Ibrahim, zise el solemn, m-am gândit mult la faptele imputate lui Rüstem Pașa. S-a făcut vinovat de neatenție, pentru că oamenii lui insuficient controlați au încălcat secretul cabinetului tău. Ibrahim, în fața mea și în fața Divanului întrunit, Rüstem Pașa își cere umil iertare și își ia angajamentul să-și pedepsească oamenii care, din proprie inițiativă, și-au depășit ordinele. Acordă-i iertarea ta ! Arată-ți din nou mărinimia !

Lui Ibrahim nu-i venea să-și creadă urechilor. Era victima unei manevre nedemne, pusă la cale în amănunt de către sultan, „prietenul" lui. Exasperarea și mânia lui erau atât de violente, încât nici nu auzi cuvintele ipocrite rostite de Rüstem, care îl sfida cu o privire plină de ironie. Vizirii urmăreau scena clătinând din cap. Încuviințau această măsură înțeleaptă. Numai Ayas Pașa părea uimit de această schimbare de program intervenită în ultima clipă.

Ibrahim surprinse, cu inima frântă, privirea furișă strecurată de sultan spre loja cu gratii care ar fi trebuit să fie rezervată exclusiv folosinței sale personale. Era convins că, din postul acela de observație, Roxelana urmărea mascarada ce se desfășura după dorința ei. Inima lui Ibrahim bătea să-i sară din piept. Soliman îl trădase. Își abandonase rolul de arbitru pentru a deveni simplul executant al voinței Roxelanei. Pierderea încrederii în cel mai bun prieten este o încercare dureroasă.

Comedia luă sfârșit. Rüstem duse mâna la inimă, gest care dovedea devotamentul lui față de Ibrahim, apoi ascultă invitația padișahului care îi făcu semn să-și reia vechiul loc.

Oficial, marele-vizir obținuse satisfacție, dar în realitate pierduse partida. Aparent impasibil, se așeză în dreapta sultanului.

— Deschid dezbaterile! spuse Soliman cu gravitate. Primul punct: discuțiile în jurul cererii de pace formulate de așa-zisul împărat Carol Quintul. Al doilea punct: viitoarea campanie a marelui amiral Khair ed-Din Barbarossa.

Ibrahim intuise corect. Din loja care dădea spre sala Divanului, Roxelana urmărea reuniunea care se desfășura jos. Accesul ei în acest loc sacru reprezenta nu numai una dintre cele mai mari victorii ale ei, ci deschidea, în același timp, un nou capitol important în istoria învolburată a vieții sale. La fel de important ca venirea pe lume a lui Mehmed, fiul ei cel mare.

La Roma, tatăl ei o dusese de trei sau patru ori la teatru. Asistase atunci la comedii italiene atât de iubite de public, încât râsetele acopereau uneori replicile actorilor.

Acum, la Constantinopol, urmărea din loja ei de la Yeni Serai un spectacol cu mult mai captivant, căci întâmplările lui jucau un rol hotărâtor asupra destinului lumii. Ea putea chiar să influențeze acest joc pasionant, așteptând să-l conducă, mai târziu, după voia ei. Căci Roxelana luase boala politicii, prinsese gustul facerii și desfacerii evenimentelor, al manipulării oamenilor.

Reușise fără dificultate să răstoarne situația critică a lui Rüstem în favoarea lui. Îi fusese de ajuns o cină între patru ochi cu Soliman pentru a-l face să se răzgândească, consternându-l pe Ibrahim. Marele ei vis de a prelua într-o zi frâiele puterii căpăta formă de la o zi la alta. Își propusese să exercite o asemenea influență politică încât nici moartea lui Soliman să nu-i poată periclita situația. Dar, pentru a ajunge la asta, trebuia să elimine două personaje: prințul Mustafa și Ibrahim. O dată fiul ei cel mare, Mehmed, instalat pe tron, ea avea să dispună de o putere ascunsă, adevărata putere, care dirijează totul. Căci Mehmed o adora, îi acorda încredere deplină și ar fi fost fericit să profite de experiența și de spiritul politic al mamei sale.

Roxelana îi privi pe vizirii care închinau capetele acoperite de turbane, încuviințând umil toate deciziile sultanului, și își închipui ziua în care propria autoritate va avea aceeași greutate. Pentru că, în străfundurile inimii, Roxelana ascundea ideile unei autocrate care tinde să înăbușe orice opoziție. Va ști să se descurce în această lume colcăind de intrigi. Dacă în trecut ezitase uneori, calea ei era acum trasată perfect, în cele mai mici amănunte.

28

Din loja ei cu gratii, Roxelana asistă cu interes viu la audiența acordată de Soliman lui Ieronim de Zara, trimisul extraordinar al lui Carol Quintul. Ambasadorul era un negociator viclean, care știa să alterneze amenințările și cuvintele pașnice pentru a obține cât mai multe concesii. Dar avea de-a face cu un adversar puternic. Ibrahim făcu o nouă descoperire. Agenții lui capturară un curier diplomatic care îi aducea lui Zara un mesaj semnat de Granvelle, ministrul Afacerilor Externe din Spania. Acesta anunța încheierea unei alianțe secrete între Spania și Persia, îndreptată împotriva Turciei. Această legătură ar fi permis ambasadorului austriac să se arate mai exigent. Dar, întrucât jocul Spaniei fusese dat la iveală, marja de manevră a ambasadorului ei se reduse la zero.

Seara, la cină, Soliman comentă audiența:

— Cred, Roxelana, că argumentația, dialectica și paradoxurile ambasadorului te-au plictisit de moarte.

— Din contră, răspunse ea cu vioiciune. Întrucât eu nu eram implicată în discuții, mi-am păstrat mintea limpede. Asta îmi îngăduia să despart adevărul de minciună.

— Vizirii s-au împărțit în două tabere. Cei care condamnă reaua-credință a spaniolilor și cer război împotriva lor, și cei care propun tărăgănarea discuțiilor până aflăm care le sunt adevăratele intenții.

— Asta-i politica lui Ibrahim, nu-i așa? Ei, bine, are dreptate! Nu vrea să pornească războiul pe două fronturi.

Cât timp el continuă negocierile cu Zara, armata ta îl va ataca pe neașteptate pe regele Tahmasp și, după ce îl înfrânge, se va întoarce împotriva spaniolilor.

Soliman mângâie mâna Roxelanei.

— Sunt răsfățat de Dumnezeu, zise el cu tandrețe. Am o soție frumoasă ca luceafărul dimineții și șireată ca un diplomat. I-ai putea lua oricând postul marelui-vizir.

Ea lăsă capul în jos cu modestie.

— Îmi găsesc fericirea cea mai dulce în preajma ta. Să fiu femeia care te adoră, preoteasa soarelui care strălucește pentru toată lumea, dar care nu-mi încălzește decât mie inima.

Până la urmă, părerea lui Ibrahim, susținută de această dată și de Roxelana, avu întâietate. Soliman hotărî să semneze pacea „pentru mai multe secole" cu austriecii și spaniolii și își luă angajamentul să-l trateze pe Ferdinand ca pe propriul fiu. În schimb, acesta recunoștea suzeranitatea otomană și se obliga să plătească un tribut anual de treizeci de mii de monede de aur.

Acel du-te-vino al Roxelanei între Eski Serai și Yeni Serai devenise aproape un obicei, foarte criticat de turcii tradiționaliști. Dar Soliman arătă destulă energie ca să le închidă gura. Era foarte mulțumit să găsească în Roxelana un interlocutor dezinteresat, care îi merita toată încrederea și care, pe deasupra, dovedea o competență remarcabilă.

Planul Roxelanei se închega. Pentru a reuși, trebuia să aștepte împrejurări favorabile. Evenimentele se precipitară în favoarea ei.

În primul rând, Soliman convocă la Constantinopol o adunare a guvernatorilor din toate provinciile și orașele mari pentru a impune aplicarea generală și uniformă a decretelor sale pe întreg teritoriul imperiului. Printre persoanele chemate se afla, firește, și prințul moștenitor Mustafa.

În al doilea rând, Soliman hotărî să trimită o expediție-fulger împotriva regelui Tahmasp.

— Acum, că avem mână liberă în Apus, îi explică el Roxelanei, ne vom năpusti asupra persanilor șiiți. Trebuie să terminăm o dată pentru totdeauna cu Tahmasp, acest aducător de necazuri care a îndrăznit să se alieze cu spaniolii. Ibrahim va prelua comanda armatei noastre.

Plecarea marelui-vizir îi convenea de minune Roxelanei.

În al treilea rând, la curte izbucni un mare scandal care, stârnind interesul tuturor, abătea atenția de la manevrele Roxelanei. O fetiță drăguță, adusă pe lume de prințesa Kassem, dădu ocazia unei mari petreceri oferite de Mustafa Pașa. Soliman acceptă invitația cumnatului său și apăru înconjurat de fiii săi, Mustafa și Mehmed, și de toți vizirii.

Însă Rüstem veghea. A doua zi dimineață, sultanul găsi pe masa de lucru un raport tulburător, a cărui copie ajunse prin intermediul Chirei Esther la Roxelana. Nou-născutul prințesei Kassem nu era fată, așa cum se anunțase oficial, ci băiat. În vreme ce muții înarmați cu frânghii așteptau în vestibul nașterea, băiatul nou-născut fusese înlocuit de o fată, pe care Gözde, moașa, mituită de Kassem, o adusese în zori la palat. Gestul lui Kassem și al soțului ei presupunea planul deliberat de a-i opune mai târziu moștenitorului tronului un rival din dinastia Osman, ceea ce ar fi dus la declanșarea unui război civil. Moașa și sclavele care o ajutaseră au fost supuse torturii. Adevărul ieși la iveală. Mustafa Pașa, care pretindea că nu știe nimic despre această afacere urzită în taină, a fost reținut în arest în propriul palat. Moașa, complicele ei și muții din Serai, acuzați de lipsă de vigilență, au fost spânzurați. Bebelușul a fost strangulat sub ochii mamei sale.

Între timp, adunarea guvernatorilor își continua dezbaterile. În timpul ședерii la Constantinopol a prințului moștenitor, Roxelana îi arătă o mare bunăvoință.

— E fiul tău, Soliman, îi zise ea sultanului, zâmbitoare. Sângele tău curge în venele lui și asta mi-l face de două ori mai scump. Simt pentru el aceeași afecțiune ca pentru copiii mei.

Ochii lui Soliman exprimau bucurie și recunoștință.

— Porumbița mea dulce, tu aduci ramura de măslin tuturor celor pe care îi iubesc! Îi calci pe urme sărmanei mele mame, care visa, și ea, să instaureze domnia păcii și a iubirii în jurul ei.

— Trupul meu, spiritul meu, calitățile mele nu sunt folosite decât grijii de a-ți fi pe plac. De a-ți asigura pacea sufletului de care ai nevoie pentru a conduce imperiul spre culmile gloriei.

Roxelana îi vorbea tandru și senin sultanului, dar în adâncul inimii ascundea o mare tulburare. Căci planul ei îndrăzneț trebuia pus în aplicare foarte curând. Rüstem, omul ei de încredere, stabilise în amănunt toate etapele și împărțise rolurile.

Lucrările conferinței guvernatorilor continuau. Pentru a odihni mintea participanților după reuniunile lungi și obositoare, sultanul le oferea din când în când ospețe, partide de vânătoare și jocuri de război.

La una dintre vânătorile de mistreți, prințul Mustafa ucise cu propriile mâini o fiară imensă, încolțită. După ce șterse sângele care se scurgea de pe jungherul lui pe blana animalului, ceru de băut. În vreme ce sultanul și ceilalți vânători îl felicitau pentru isprava sa, un paj purtând o cupă se apropie în fugă. Prințul Mehmed, care se găsea în calea lui, luă cupa și o goli dintr-o înghițitură.

— Adu-i alta fratelui meu, îi porunci el pajului care se îndepărtă iute.

Incidentul trecu neobservat. Prințului moștenitor însetat îi fu adus un sorbet bine răcit, apoi vânătorii poposiră într-un luminiș, unde îi aștepta o masă îmbelșugată. Pajii sultanului, aliniați în șir indian, aduceau mâncărurile pe platouri mari din argint. În timpul ospățului, Mehmed se plânse de dureri de burtă violente. Simptomele, pe care comesenii le atribuiră la început unei indigestii, se înrăutățiră.

Prințul urla că îl ard măruntaiele de parcă ar fi băut plumb topit. Alarmat, sultanul trimise un curier călare să-l caute pe Israel Mordecai. Întrucât starea prințului se înrăutățea, a fost instalat pe o targă improvizată și dus spre capitală.

Dar comentariile se dezlănțuiseră deja. Prințul fusese otrăvit. Era clar ca lumina zilei. Atâta doar că băutura îi fusese destinată lui Mustafa. O ceruse după ce ucisese mistrețul. Concluzia care se impunea era foarte clară: întâmplarea îi jucase o festă fatală fiului cel mare al Roxelanei, care muri la scurt timp după întoarcerea la Constantinopol. Israel Mordecai, care făcu autopsia, declară că decesul fusese cauzat de o otravă turcească.

Singură, închisă în apartamentul ei, Roxelana plângea, țipa, urla și se bătea cu pumnii în piept, măcinată de o durere surdă, insuportabilă. Își omorâse propriul fiu. Otrava destinată prințului moștenitor pusese capăt vieții fiului ei cel mare, lumina ochilor ei, podoaba tinereții, cel mai frumos, cel mai inteligent și cel mai iubitor dintre copiii ei. Își mușcă buzele până la sânge, îi venea să se dea cu capul de pereți. Dumnezeu o pedepsise pentru crima pe care o plănuise ? Dar nu făcea decât să apere viața copiilor ei. Mehmed era doar o victimă nevinovată a fatalității.

Dar cum se întâmplase această nenorocire ? Rüstem îi garantase succesul operațiunii. Un fir de praf strecurat între rotițe compromisese totul. Sultanul avea să deschidă o anchetă. Credinciosul său Ayas Pașa avea să caute adevărul. Dar Rüstem va ști să șteargă toate urmele filierei. Trebuia totuși să găsească un țap ispășitor. Kassem și soțul ei ar fi avut toate motivele să vrea răzbunarea uciderii băiețelului lor. Însuși Ibrahim ar fi putut avea ideea îndepărtării unui eventual rival al prințului moștenitor, protejatul lui.

Roxelana nu-l primi în apartament decât pe Soliman care, în ciuda propriei dureri, se străduia în zadar să o consoleze. Împrejurările acestei tragedii îl tulburau. Lucid și

logic, înțelesese că prințul Mustafa ar fi trebuit să fie victima acestei otrăviri.

Soliman avusese bănuieli chiar și în privința Roxelanei, dar le alungase repede. Atitudinea ei binevoitoare, drăgăstoasă chiar, față de fiul ei vitreg eliminau ideea unui joc dublu mult prea nemernic.

— E răzbunarea lui Kassem ! țipă Roxelana isterică. A vrut să mă facă să sufăr, așa cum a suferit ea !

Sultanul îi împărtășea durerea, fiindcă Mehmed era fiul lor preferat. Se gândise adesea că, dacă Mustafa ar fi pățit ceva, Mehmed ar fi fost demn să-i ia locul. Dar ca Roxelana să o acuze pe Kassem de această uneltire i se părea absurd. Închisă în palatul ei, supravegheată, era ridicol să presupui că ea ar fi putut fi amestecată în această afacere. Soțul ei trăia izolat de toată lumea în *selamlik*-ul locuinței sale.

Moartea subită a lui Kassem, survenită două săptămâni mai târziu, îl copleși pe Soliman. Roxelana, bănuia el, nu era străină de acest sfârșit brutal. Dispariția lui Malfiruz în împrejurări asemănătoare îi întări bănuielile. Dragostea nemărginită a Roxelanei pentru fiul ei cel mare i-ar fi justificat, în parte, excesele. În ziua stabilită pentru înmormântarea lui Kassem, îl eliberă pe soțul ei, pentru a-i permite să asiste la funeralii.

Vremea se scurgea fără a domoli durerea Roxelanei.

— Dacă pretinzi că nu Kassem a fost vinovata, atunci cine ar fi avut interesul să-l elimine pe fiul nostru ?

Soliman presimțea unde voia să ajungă favorita lui.

— Ascultă, Roxelana ! Ancheta a stabilit că sorbetul otrăvit nu fusese pregătit pentru Mehmed ! Victima vizată era Mustafa ! Nu există nici o îndoială în privința asta !

Ea insistă:

— Mehmed a fost ucis în urma unei conspirații ! Într-o zi voi descoperi cine a fost autorul, chiar dacă va trebui să răstorn munții !

Soliman ridică din umeri, exasperat.

— Vrei să poruncesc o nouă anchetă, mai amănunțită ? Fără să menajez pe nimeni ? Chiar vrei ?

Roxelana încleștă pumnii, fără să răspundă. Tot personalul care asigurase „servirea la masă" la această vânătoare funestă fusese decapitat, cu excepția pajului care adusese cupa, care n-a fost găsit niciodată.

Soliman îl trimise pe prințul moștenitor în Magnesia. Șederea lui la Constantinopol devenise periculoasă. De altfel, reuniunea guvernatorilor tocmai se încheiase, într-o atmosferă sumbră.

Retras în singurătatea cabinetului său de lucru, Soliman se întrebă care fiu avea să-i supraviețuiască.

Evenimentele tragice de la Constantinopol avură imediat ecouri pe câmpurile de bătălie din Persia. Armata marelui-vizir pătrunsese destul de adânc în teritoriul inamic și ocupase mai multe localități, precum și bogata și frumoasa cetate Tabriz. Acolo află Ibrahim vestea morții lui Mehmed. Abdul Aga, noul șef al poliției secrete, îi trimitea cu regularitate raporturi despre tot ce se petrecea la Curte și despre intrigile urzite în jurul lui. Nu neglijă să-i pomenească zvonurile care îi atribuiau lui otrăvirea prințului Mehmed.

Lui Iskender Celebi, comandantul secund al corpului expediționar, sultanul îi încredințase două misiuni. În primul rând să captureze, să inventarieze și să trimită la Constantinopol comorile fabuloase ale regelui Persiei, pentru a reface finanțele Turciei. În al doilea rând, să supravegheze discret activitatea marelui-vizir; aceasta la insistența Roxelanei. Iskender primea, așadar, și el curieri purtători de mesaje secrete trimise de Rüstem Pașa.

Că sultanul considerase necesar să i-l trimită ca secund pe Iskender Celebi, acest personaj nesuferit, nu-l uimea pe Ibrahim. Chiar și în epoca celei mai strânse prietenii a lor, Soliman îi atârna un clopoțel de gât.

Ibrahim fusese înștiințat că Rüstem și ministrul Finanțelor alcătuiseră o coaliție puternică împreună cu Roxelana, care le acorda sprijinul ei ascuns. Apropiații pretindeau că știu din surse sigure că Celebi va primi postul de mare-vizir după căderea lui Ibrahim.

Relațiile dintre marele-vizir și adjunctul său se înrăutățeau vizibil. Abdul Aga își informă stăpânul că Iskender îi trimitea sultanului rapoarte lungi, umbrind reputația comandantului-șef cu sprijinul unor dovezi falsificate. Iskender, care se considera intangibil, nu ezita să-l contrazică pe marele-vizir în public și chiar să dea contraordine, pe care Ibrahim le anula, la rândul lui.

Dar o complicație neașteptată dădu o întorsătură dramatică acestui conflict. Abdul Aga îi furniză stăpânului său o informație extrem de prețioasă. Iskender Celebi punea deoparte o mare cantitate din aurul capturat în Persia, pentru a finanța coaliția de la Constantinopol, în vederea unei conspirații viitoare. Operațiunea trebuia să înceapă cu uciderea marelui vizir și instalarea în locul lui a unui membru al coaliției. Sultanul nu era la curent cu aceste uneltiri secrete.

Ibrahim își frecă mâinile. Dezvăluirile lui Abdul Aga aveau să-i îngăduie să-și îngroape toți adversarii. Îi plasă pe Iskender și pe toți colaboratorii acestuia sub supravegherea poliției militare, care trebuia să-i raporteze cele mai mici mișcări pe care le făceau. A fost începutul unui mare scandal, care avea să tulbure întregul imperiu.

La Yeni Serai, raportul trimis de marele-vizir sultanului, care îl acuza oficial pe Iskender Celebi de înaltă trădare, avu efectul unei bombe. Ministrul Finanțelor încercase să-și însușească tezaurul imperial și să treacă în tabăra Persiei. În plus, pregătea un complot care avea ramificații până la Constantinopol. Oamenii lui, prinși asupra faptului și supuși torturii, mărturisiseră totul.

Prevenită de Rüstem, Roxelana încercă să poto-

lească furia sultanului, care se arătă de neclintit. Uluirea favoritei și a omului ei de încredere sporiră aflând că Ibrahim, în calitate de comandant-șef al armatei, întrunise consiliul de război. Acesta îl judecă pe Iskender Celebi și îl osândi la pedeapsa capitală. Acuzatul se apără, invocând că în calitatea sa de comandant-adjunct numai sultanul avea dreptul să poruncească executarea sa. Cu măreție, Ibrahim replică de la înălțimea scaunului său:

— Ai dreptate, Iskender Celebi. De-acum înainte îmi iau din proprie inițiativă titlul de *seraskier sultan*. Această nouă autoritate îmi acordă dreptul de a te condamna la pedeapsa cu moartea. Îți voi face totuși plăcerea de a aștepta ca pecetea sultanului să fie pusă pe sentința pe care i-am trimis-o spre aprobare.

Din fundul celulei sale, Iskender Celebi îi scrise o scrisoare sultanului, pentru a se dezvinovăți Plângerea lui se intersectă cu ordinul de executare semnat de Soliman.

Rüstem o înștiință pe Roxelana, care se simțea distrusă, de spânzurarea ministrului, care avusese loc în piața din Tabriz. Moarte nedemnă, căci demnitarii se bucurau de dreptul de a fi decapitați sau strangulați de muții seraiului.

Marele-vizir nu reuși să-l implice pe Rüstem în complot, fiindcă, la câteva zile de la executarea lui Iskender, Abdul Aga muri otrăvit. Dovezile compromițătoare pe care le strânsese împotriva complotiștilor dispărură fără urmă după moartea lui.

Eliberat de amenințarea care plana asupra lui, Rüstem trecu la contraofensivă. Răspândi zvonul că marele-vizir se răzbunase în felul acesta pentru umilirile la care fusese supus de Iskender, fostul lui stăpân. În orice caz, cercul se închisese.

Singurul mare învins în această afacere a fost Iskender Celebi, care plăti cu viața dușmănia pe care i-o purtase dintotdeauna lui Ibrahim. Averea lui imensă – palate, pământuri, aur, nestemate, obiecte de aur, sclavi, cai – reveni coroanei.

Strălucita campanie a lui Ibrahim împotriva regelui Tahmasp stârni gelozia sultanului. Șansa se încăpățâna să-i surâdă marelui-vizir. Alunga de fiecare dată trupele inamice care încercau să-i înfrâneze înaintarea.

— Trebuie să preiau comanda asupra trupelor mele ! zise Soliman nerăbdător.

Se plimba cu Roxelana în grădina de la Yeni Serai, care domina apele albastre ale Mării Marmara, pătate de pânzele albe ale câtorva corăbii care navigau în larg.

— Nu am dreptul să mă bucur de frumusețea grădinilor mele și de splendoarea palatului meu atunci când soldații mei mor pe câmpul de luptă.

— Du-te, dacă te cheamă conștiința ! Du-te să cauți gloria care trebuie să-ți revină în întregime ! Tu ești stăpânul imperiului, al armatelor, al nostru al tuturor !

Atitudinea Roxelanei era revelatoare. Dreaptă și mândră, frumoasa lui Roxelana căpătase o strălucire de maiestate care îi aminti din nou de împărăteasa înfățișată în biserica creștină din Trebizonda.

— Cuvintele tale încurajatoare îmi fac tare bine ! zise el. Ai devenit o adevărată turcoaică, Roxelana !

Soliman plecă în fruntea unei armate menită a se uni cu trupele marelui-vizir. Primul curier pe care i-l trimise sultanul favoritei sale îi aduse un mesaj care exprima marea lui mulțumire. Drumul spre Bagdad era deschis.

„Mai iute decât credeam vom dormi în palatul lui Tahmasp, scria Soliman. Imaginea ta de împărătească bizantină mă urmărește pretutindeni. Și puterea iubirii tale mă ajută să cuceresc lumea."

La Constantinopol, Rüstem Pașa puse mâna pe plângerea redactată de Iskender Celebi cu o zi înainte de a fi spânzurat. Răposatul ministru jura pe capul strămoșilor lui că nu se gândise niciodată să dezerteze în fața inamicului și

Biblioteca „ASTRA"
— SIBIU —

că, în realitate, Ibrahim fusese cel care primise bani din partea regelui Tahmasp pentru a-l asasina pe padișah. Marele-vizir întreținea relații secrete cu Carol Quintul, care îi plătise o sumă însemnată pentru a-l convinge pe sultan să semneze pacea cu Casa de Austria. De ani de zile primea bani de la Veneția. Îi furniza dogelui informații privind proiectele politice ale Sublimei Porți referitoare la Serenissima Republică. Campania împotriva lui Tahmasp fusese hotărâtă doar pentru a distrage atenția padișahului dinspre Apus și pentru a-l atrage în deșerturile Persiei.

Adăugă chiar o *fatva* – un fel de consultație scrisă – semnată de șeicul Ul-Islam, cel mai important personaj religios al imperiului, care confirma că denunțul unui om condamnat la moarte are mai multă greutate decât cel al unui simplu martor.

Instruită de Rüstem, moașa trebuia să-i repete Roxelanei zvonurile care circulau în capitală. I se reproșa marelui vizir asasinarea prințului Mehmed, era bănuit că avea intenția să răstoarne dinastia și să pregătească o răscoală a creștinilor din imperiu.

Pentru a încununa totul, Rüstem compuse câteva scrisori, chipurile scrise de Ibrahim. Tot atâtea dovezi care demonstrau trădarea și abuzurile sale.

Roxelana devoră din ochi toate aceste dovezi compromițătoare pentru vizir. Îl felicită pe Rüstem pentru vigilența lui și îl asigură de sprijinul ei deplin. Îl sfătui să facă în așa fel încât scrisorile să ajungă la sultan fără știrea lui Ibrahim. Pentru a fi sigur că nimeni în afară de padișah nu va îndrăzni să deschidă pachetul, hotărî să-l pecetluiască folosind sigiliul ei.

Odată Ibrahim înlăturat, avea să-i fie mai ușor să-l elimine pe prințul moștenitor. Eroarea care dusese la eșecul otrăvirii lui Mustafa nu se va mai repeta...

Marele-vizir își lustruia și el armele. Se simțea încă destul de puternic pentru a-și înfrunta dușmanii. Execuția lui

Iskender Celebi, încuviințată fără nici o obiecție de către sultan, demonstra că, în ciuda împrejurărilor neprielnice, puterea lui rămânea intactă și obținuse o nouă victorie. Soliman nici nu clipise când marele lui vizir își atribuise din proprie inițiativă titlul de *seraskier sultan*. Dacă se îndoise vreodată de buna lui credință, acum se simțea pe deplin liniștit. Soliman îi arăta aceeași prietenie, mânca împreună cu el și nu lua nici o decizie politică sau militară fără să-i ceară părerea. În ciuda fascinației pe care o exercita asupra lui, Roxelana nu reușise să-l îndepărteze de vechiul lui prieten. Dacă Soliman ar fi murit, fiul lui, Mustafa, l-ar fi păstrat în fruntea guvernului. Nu! N-avea nici un motiv să vadă viitorul înnegurat!

Și apoi păstrase încă o carte în mânecă: Barbarossa! Dacă marele, amiral reușea să o răpească pe Iulia, jocurile erau făcute. Iulia! Această femeie splendidă și irezistibilă, întruchiparea vie a lui Venus, avea față de Roxelana avantajul tinereții și al unei frumuseți atât de renumite, încât toți marii pictori se înghesuiau la poarta ei pentru a-și imortaliza numele pe un portret de-al ei. Roxelana avea să cunoască, la rândul ei, soarta lui Gülbahar. Domnia ei va lua sfârșit, căci Soliman nu va putea rezista farmecelor Iuliei.

Roxelana simțea instinctiv că vestitul pirat, personaj exotic și foarte puternic, intrat de curând în joc, putea, dacă nu să încline balanța în favoarea lui Ibrahim, măcar să-i întârzie căderea.

Îl convocă pe *kislar agasi*, îl invită să ia loc, apoi porunci unei sclave să aducă dulciuri și sorbeturi, atenție care îi gâdilă plăcut orgoliul „generalului" fetelor.

— Mahmud, povestește-mi despre acest Barbarossa. Mi se pare că l-ai cunoscut.

— Am avut o discuție la o recepție oferită de Ibrahim. Marele-amiral este un bărbat ciudat. La prima vedere, pare plăcut și prietenos. E în stare să vorbească ore întregi fără să spună un sigur cuvânt despre el însuși. În plus, are reacții

surprinzătoare. I-am expus părerile mele despre războiul sfânt pe care noi, musulmanii, trebuie să-l ducem împotriva creștinilor. Spre mirarea mea, a izbucnit în râs. „Dacă n-ar exista religie, ar trebui inventată, mi-a zis el. Ce de războaie frumoase și rodnice se duc în numele ei ! Religia se schimbă cum îți schimbi cămașa. E plin de renegați. Bunii creștini devin cei mai buni războinici ai Islamului. Evreii adoptă creștinismul. Așa-zișii păgâni intră de bunăvoie sau cu sila sub aripa catolicismului. Religia mea cuprinde trei zei: moartea, sângele și prada. Allah, Baal, Mahomed, Moise, Confucius, Ra, Jupiter sunt numai nerozii. Dreptatea divină ? Cei mai mari criminali mor liniștiți în patul lor. Victimele lor pier în chinuri îngrozitoare. Paradisul ? Infernul ? Invenții ale profeților și preoților, care-i duc de nas pe neghiobi, promițându-le în schimbul sclaviei lor spirituale mirajul unei vieți viitoare pline de desfătări. Că se numește Sălașul Zeilor, Olimp, Walhalla, Brahmalaca sau mai știu eu cum, e aceeași minciună. Astaroth, Belzebut, Asmodeu și toate geniile răufăcătoare sunt niște himere, uneori închipuiri pricinuite de produse stupefiante. Eu, Khair ed-Din Barbarossa, trăiesc în paradis. Leprosul care cerșește un bănuț de argint în fața porții unei moschei trăiește în infern. Eu trăiesc în paradis pentru că am tot ce și-ar putea dori un om. Putere, bogăție, prestigiu, fete frumoase ca stelele, adolescenți gata să facă orice pentru a-mi fi pe plac. În ciuda vârstei mele înaintate, anii nu mă apasă pe umeri. Pot să fac dragoste sau să mă bat mai bine decât tinerii.“ Îl ascultam, Înălțimea Voastră, cu gura căscată, fără să fiu în stare să scot un cuvânt. „Știi de ce am ajuns în poziția asta invidiată ? Pentru că nu mi-a fost niciodată frică de moarte. O înfrunt acolo unde e bătălia mai înverșunată, pentru a-mi câștiga o aură de invincibilitate. Cu cât supraviețuiesc mai multor bătălii, cu atât sporește prestigiul meu. O să-ți spun un secret, *kislar agasi* ! Cu cât cauți moartea mai mult, cu-atât fuge de tine ! Morții îi place să sperie oamenii ! Cei care nu se tem își pierd orice interes în

ochii ei. Uneori am impresia că m-a uitat. Sau că vrea să-mi plătească disprețul pe care i-l port cu aceeași monedă."

Kislar agasi oftă.

— Mi-a vorbit așa aproape două ore, fără să sufle o vorbă despre proiectele lui, despre intențiile lui mai mult sau mai puțin apropiate. Rüstem Pașa a încercat să-l atragă în grupul domniei voastre, dar marele-amiral s-a arătat foarte rezervat. Însă a reușit să-l cumpere pe unul dintre ofițerii lui, ceea ce este deja un mare succes, căci oamenii lui Barbarossa îi sunt devotați cu trup și suflet.

— Ești sigur că ofițerul acesta nu face un joc dublu ?

— Asta numai Allah știe ! Ne-a promis că ne va trimite rapoarte despre activitatea stăpânului său ! Vom vedea dacă e sincer. Rüstem l-a plătit bine !

În vreme ce Soliman se îndeletnicea cu un sângeros joc de-a v-ați ascunselea cu regele Tahmasp prin munții abrupți și sălbatici din Persia, flota de război a lui Barbarossa se pregătea de plecare, superbă, impunătoare și atât de numeroasă, încât acoperea aproape toată suprafața Mării Marmara. Vizirii care nu urmaseră îndepărtata expediție a augustului lor stăpân se adunaseră cu toții pe cheiurile portului militar de la Constantinopol pentru a privi, muți de admirație, norul de galere și nave de transport sau de provizii care cobora, cu încetineală maiestuoasă, către Dardanele. Înainte de a ridica ancora, Barbarossa, care își amintea de discuția lui secretă cu Ibrahim, îi trimisese Roxelanei un rubin de o mărime și o frumusețe impresionante. Îi plăceau situațiile de prost-gust. Cum ar fi dăruirea unui cadou de valoare inestimabilă favoritei imperiale, pe care voia să o ruineze. Ar fi fost curios să o cunoască pe femeia aceasta a cărei frumusețe și inteligență îl prinseseră în mrejele sale pe Marele Turc. Să te culci cu o singură cadână atunci când ai unul dintre cele mai mari haremuri din lumea orientală i se părea ridicol. Barbarossa se gândea, amuzat,

la întoarcerea lui la Constantinopol, aducând-o printre alte bagaje pe frumoasa Iulia de Gonzague.

În vreme ce aceste gânduri năstrușnice îi bântuiau prin minte marelui-amiral, tunurile Armureriei trăgeau salvă după salvă, în onoarea flotei care pornea în larg cu toate pânzele sus. O sută de galere semănând cu miriapode gigantice deschideau convoiul de o măreție nemaivăzută la Constantinopol de la cucerirea sa de către Mehmed al II-lea. Pentru că turcii, în pofida tradițiilor lor războinice, erau navigatori mediocri. Veneția, această republică micuță, cocoțată pe câteva insulițe mocirloase, ținea în șah, datorită navelor sale, imensul și invincibilul Imperiu Otoman. Flota spaniolă își impunea legea în Mediterana apuseană, în ciuda piraților străini care o împânzeau.

Soliman urmase, fără prea mult entuziasm, sfatul lui Ibrahim, numindu-l pe Barbarossa mare-amiral și beilerbei al insulelor. Îl considera prea bătrân pentru a duce la bun sfârșit reorganizarea flotei militare turcești. Totuși, Ibrahim avusese dreptate. Khair ed-Din Barbarossa reuși în scurt timp să facă din Turcia o mare putere maritimă. Sosit cu optsprezece galere la Constantinopol, crease o flotă care cuprindea sute de nave de război și transporta un impresionant corp de infanteriști și o artilerie puternică.

Urcată într-un turn al zidului împrejmuitor care domina marea, Roxelana urmărea cu privirea multitudinea de vase cu pânze albe ca aripile pescărușilor. Se gândea cu melancolie la toți acei marinari care aveau să îmbrățișeze din priviri coastele Mediteranei și îndeosebi pe cele ale Italiei, pe care ea n-avea să o revadă niciodată.

Roxelana mai avea încă trei fii. Selim, Djihangir sau Baiazid va fi stăpânul tuturor acestor nave, al mării înconjurătoare, al Constantinopolului și al întregului imperiu.

Dacă pacea „seculară“ încheiată între Imperiul Otoman și Casa de Austria era respectată pe pământ, pe mare

operațiunile navale se dezlănțuiră cu o violență care nimicea tot ceea ce hotărâseră și parafaseră diplomații. Barbarossa purtase trei bătălii împotriva flotelor de război spaniole și, spre satisfacția lui, obținuse de fiecare dată victoria.

Acum își rezerva plăcerea de a se destinde: o razie pe coasta italiană, ca în vremurile bune, când principala lui ocupație era pirateria. Instalat pe puntea de comandă a galerei-amiral, privea cu un aer visător luminile care sclipeau la orizont. Ar fi putut fi confundate cu stelele, dar, fiind înșirate pe lungime, ele indicau țărmul pentru cei de meserie.

Mângâindu-și barba roșie ca focul, lungă și mătăsoasă, contempla litoralul înspumat, pe care îl cunoștea ca pe propriul buzunar. Câte raiduri nu lansase împotriva acestor zone de coastă vestite pentru bogăția lor ! Ar fi putut spune cu exactitate câte tone de aur și câte mii de sclavi luase și apoi vânduse, încasând beneficii însemnate. Era un marinar desăvârșit, dar și un negustor aprig și un cămătar rapace, deși Coranul interzice împrumuturile cu dobânzi exorbitante.

Luna rotundă lumina neclar coasta. Zărea în depărtare luminile portului Terracina și, dincolo de lacul Fondi, orașul Fondi cocoțat în vârful unui munte cu contururi neregulate.

Un zâmbet înăbușit înveseli chipul lui Barbarossa. Acolo, la Fondi, trăia într-un castel trist divina Iulia de Gonzague. Plănuise în amănunt răpirea ei. La adăpostul întunericului, pe o plajă izolată, destul de aproape de Terracina, debarcă fără zgomot un detașament de patru sute de oameni. În timp ce locuitorii dormeau liniștiți, turcii înaintară cu pași de lup spre înălțimile muntelui Fondi, lăsând în stânga lor apele sclipitoare ale lacului. Iscoadele trebuiau să ucidă toți oamenii întâlniți pe drum. Coloana urca pe drumul șerpuit. Silueta castelului se desena deja sub cerul înstelat. Străzile întortocheate ale târgușorului se înșiruiau în pantă blândă. Coloana turcească ieși într-o piață împodobită cu o fântână. La capăt, la intrarea în castel, o santinelă ațipise în picioare, cu capul rezemat de halebardă. Surprinderea și

înjunghierea acesteia fără zgomot aveau să fie o joacă de copii. Dar în clipa aceea se întâmplă una dintre acele încurcături care strică totul. Dintr-o casă ieşi un preot urmat de paracliserul său. Tocmai împărtăşiseră un muribund. Văzându-i pe turcii care înaintau cu paşi de pisică spre castel, scoaseră un strigăt de alarmă care trezi santinela, orăşenii şi mica garnizoană a cetăţii.

Efectul surprizei era compromis. Turcii atacară în forţă. Aruncară în aer poarta principală a castelului şi pătrunseră înăuntru, îi masacrară pe apărători şi se împrăştiară prin numeroasele încăperi ale locuinţei, căutând-o pe frumoasa Iulia. Dar pasărea paradisului îşi luase zborul. După ce întoarse castelul şi orăşelul cu josul în sus, detaşamentul se întoarse plouat la nave. Înfuriat, Barbarossa îi pedepsi pe şefii nenorocoşi şi îi trimise pe subalternii lor la rame, ca pe nişte simpli vâslaşi.

La scurt timp după aceea, află că Iulia, trezită din somn, fugise în cămaşă de noapte printr-un coridor subteran secret, urmată de un soldat din garda ei. Acesta avusese timp să înşeueze doi cai, cruţându-şi stăpâna de captivitatea turcească. Această aventură, comentată îndelung după aceea, avu o încheiere bizară. Salvatorul frumoasei Iulia a fost ucis. O versiune poetică pretindea că fusese eliminat pentru că profanase cu privirea trupul gol al stăpânei sale. O variantă mai prozaică bănuia că profitase de această oportunitate pentru a o viola pe frumoasa Iulia. Adevărul n-a ieşit niciodată la iveală.

Barbarossa, căruia nu-i lipsea umorul, a fost amuzat de acest deznodământ tragic. Nu renunţă la ideea de a o captura pe Iulia. Avea să se ivească o altă ocazie şi va profita de ea. Nu era niciodată descumpănit. Însă ocazia nu se mai ivi. Cea care ar fi putut deveni rivala Roxelanei se retrase la Roma, un adăpost mai sigur decât castelul de la Fondi.

După această tentativă ratată, Barbarossa suferi o înfrângere navală în faţa Tunisului. Dar asta nu-l afectă prea

tare, căci bilanțul era mai degrabă pozitiv. Întors la Constantinopol, îi oferi Roxelanei un frumos cufăr de aur plin cu nestemate minunate. Femeia aceasta are noroc, se gândi el. Și, întrucât era superstițios, preferă să se apropie de cea pe care o favoriza șansa.

Roxelana primi cu plăcere cadoul marelui-amiral. Admiră bijuteriile de o frumusețe ieșită din comun, apoi depuse cufărul într-o încăpere care îi adăpostea comorile și uită de el. Pentru că Roxelana avea preocupări mai importante. Scrisorile pe care i le scria sultanul reflectau o stare de spirit ucigătoare. Trecea printr-o perioadă funestă. Tahmasp se retrăgea, dar acest recul nu fusese lipsit de incidente sângeroase. Detașamentele persane de cavalerie atacau pe neașteptate flancurile armatei otomane, provocându-i pierderi grele. În plus, execuția lui Iskender Celebi chinuia încă mintea sultanului. Primise pachetul de scrisori trimis de Roxelana. Citirea plângerii iscălite de răposatul ministru al Finanțelor îl răscolise. Gravele acuzații ale lui Iskender, precum și dovezile scrise furnizate de Rüstem îl nimiceau pe marele-vizir. Faptul că își atribuise titlul de *seraskier sultan* demonstra că se considera deja egalul padișahului, așteptând momentul prielnic să-i răpească tronul.

Soliman era abătut. Marele lui „prieten" să fie oare trădător ? Urmând sfaturile Roxelanei, nu-i vorbi lui Ibrahim despre acuzațiile aduse împotriva lui și nu-i acordă nici cea mai mică șansă de a se apăra. Pentru a nu-i stârni suspiciunea, Soliman îl tratã cu aceeași afecțiune, luând deseori masa împreună cu el și acordând cea mai măgulitoare atenție sfaturilor lui.

Cu toate acestea, Ibrahim „simțea" că se schimbase ceva în comportamentul sultanului. Era o chestiune de nuanță, de tonuri subtile, care nu-i scăpau marelui-vizir, obișnuit cu șireteniile celor mai fini diplomați. Familiaritatea lui Soliman, glumele lui păreau forțate.

Când armata întindea tabăra, cortul marelui-vizir își păstra locul alături de cel al sultanului. Gărzile, triplate, se

explicau prin vigilența sporită impusă de prezența armatei otomane în teritoriul inamic.

Într-o noapte, obosit, după ce călărise toată ziua, Ibrahim se culcă devreme. Către miezul nopții, un țipăt ascuțit din cortul sultanului îl făcu să se trezească speriat. Presupuse că acesta fusese victima unui atentat. Își trase o mantie peste cămașa de noapte, luă iataganul și se repezi spre cortul imperial. Dar, spre marea lui uimire, nu i se îngădui să intre. Comandantul gărzii îl opri, invocând un nou ordin, conform căruia demnitarii nu mai aveau voie să intre înarmați la sultan. Arestarea lui Ibrahim, cu iataganul în mână, făcu senzație. Atras de zgomot, Soliman ieși din cort și liniști repede agitația. Pradă coșmarurilor, țipase în somn, trezindu-l pe marele-vizir care alergase să-l ajute. Comandantul gărzii îi prezentă scuzele sale lui Ibrahim, care le acceptă. Cu toate acestea, nimeni nu putea nega că, pentru câteva minute, marele-vizir fusese în stare de arest. Vestea făcu ocolul bivuacului, și comentariile nu lipsiră...

29

Coşmarurile tulburau deseori visele sultanului. Se trezea scăldat în sudoare, în toiul nopții, și nu mai reușea să adoarmă la loc. Pajii, șambelanii, ofițerii de ordonanță îl auzeau gemând, țipând, foindu-se. Israel Mordecai, care îl însoțea întotdeauna în campanii, îi prescrise niște infuzii liniștitoare, care nu avură efect.

Soliman, care simțea nevoia să-și deschidă inima, îi trimitea scrisori lungi Roxelanei. Iskender Celebi îi bântuia visele, se plângea el. Răposatul ministru al Finanțelor, cu frânghia la gât, îl arăta cu un deget acuzator.

„I-ai îngăduit lui Ibrahim să mă jertfească. I-ai îngăduit să închidă pentru totdeauna gura unui om cinstit, care îi descoperise mârșăviile. Crima lui, pe care tu ai încuviințat-o, te face complicele lui și te lasă pradă răzbunării lui Allah. Ucide-l pe Ibrahim înainte să te ucidă el pe tine! Fii blestemat, sultane Soliman!“

Soliman îi mai descrise Roxelanei emoția care cuprinsese armata la falsa veste a arestării marelui-vizir.

„Soldații mei văd în el un soi de erou legendar. Le povestește despre Alexandru cel Mare și isprăvile lui, și zice că oamenii mei sunt urmașii acelui împărat nebun care pretindea că va cuceri lumea. Și eu îl admiram pe Alexandru,

dar, de când mă războiesc cu Tahmasp, mi-am dat seama că mă lupt cu umbrele în imperiul Hadesului. În loc să-mi însușesc, cu arma în mână, bogatele grânare ale Europei de Apus, vărs sângele soldaților mei pentru dominarea unui ținut deșertic. Ai avut dreptate, ca întotdeauna, înțeleapta și divina mea Roxelana. Ibrahim m-a târât în acest război ca să mă îndepărteze de Europa."

Roxelana citi aceste rânduri și zâmbi, satisfăcută. Ruptura dintre Soliman și fostul lui favorit era pe cale să se producă. Pornit împotriva lui Ibrahim, uitase că el însuși își dorise cu ardoare acest război împotriva lui Tahmasp, aliatul lui Carol Quintul. Dar ura pe care Roxelana i-o picura perseverent în minte și confuzia creată de amintirile vechii lui prietenii cu Ibrahim îi afectau judecata.

Pentru a spori resentimentele padișahului împotriva prim-ministrului său, natura se alie dușmanilor acestuia. O violentă furtună de zăpadă se abătu asupra imensei armate în timp ce trecea printr-un defileu. Fenomenul de o furie nemaivăzută – frig înțepător, vânt rece, vârtejuri și avalanșe, rafale furioase care urlau ca nenumărate haite de lupi – umplu de groază inima sultanului.

„Dumnezeu ne pedepsește pentru că ne batem cu alți musulmani, în loc să căutăm mijloace pașnice de apropiere."

În timpul acestei furtuni de zăpadă care transformase noaptea liniștită de septembrie într-un iad, îl izbi ideea morții și spaima de moarte. Dacă el ar fi murit, strivit de avalanșa care îngropase câteva sute de soldați, Mustafa s-ar fi instalat pe tron, ar fi alungat-o pe Roxelana și ar fi poruncit să fie uciși copiii lor. Ibrahim și-ar fi păstrat titlul de mare-vizir, așteptând momentul prielnic să-l răstoarne pe Mustafa și să-i ia locul.

Uneori, respingea aceste ipoteze absurde. Poate că îi atribuia lui Ibrahim intenții pe care acesta nu le avusese

niciodată. Dacă dovezile scrise și, chipurile, semnate de el nu erau decât scrisori falsificate de dușmanii lui, toate acuzațiile aduse împotriva lui ar fi fost anulate.

Soliman se înseninã când trupele lui intrarã triumfãtoare în vestitul oraș Bagdad, pe care Tahmasp îl pãrãsise fãrã luptã. Aceastã veche metropolã care cunoscuse apogeul sub Harun al-Rașid își pierduse strãlucirea. Moscheile și bazarurile cãdeau în ruinã, cartiere întregi ofereau un spectacol dezolant de pãrãsire. Doar palatul împãrãtesc își pãstra splendoarea de pe vremuri. Soliman hotãrî ca pe viitor Mesopotamia sã fie supusã administrației otomane.

În sfârșit, luã hotãrârea sã se întoarcã la Constantinopol. Era nerãbdãtor sã o regãseascã pe Roxelana. În vreme ce armata traversa Kurdistanul, trupele lui Tahmasp atacarã de mai multe ori, pe neașteptate, ariergarda, bivuacurile, convoaiele de provizii. Soliman, care îi luase lui Ibrahim comanda supremã pentru a-l împiedica sã obținã noi succese, suferi consecințele acestei decizii fãrã sã sufle o vorbã. Gelozia îl costa scump. Posomorât, privea drept înainte, spre soarele care apunea, și se gândea la toți morții pe care îl lãsa în urmã. Roxelana îl întâmpinã ca pe un zeu. Râdea și plângea în același timp, îmbrãțișându-i genunchii.

— Soarta m-a fãcut cea mai fericitã femeie când m-a aruncat în brațele tale ! Așteptam întoarcerea ta ca un pelerin pierdut în deșert, care cautã deznãdãjduit o oazã pentru a-și stinge setea ! Fãrã tine aș muri puțin câte puțin, zi dupã zi ! Singurã n-aș mai trãi decât pentru a-i apãra pe copiii noștri !

Soliman îi mângâie pãrul, chipul, trupul. Maturizându-se, devenise mai frumoasã. Beat de fericire, îi adulmeca rãsuflarea parfumatã.

— Temerile tale sunt neîntemeiate, Roxelana ! Cine ar îndrãzni sã le facã vreun rãu copiilor noștri ? Nu uita cã sunt încã sultan, stãpânul acestui imperiu !

— Tu ești cel care uitã, Soliman, cã ții în preajmã un șarpe gata sã te muște ! Descotorosește-te de acest șarpe !

— Îți voi împlini dorința, Roxelana ! Îl voi destitui ! Îl voi exila într-un cătun îndepărtat, unde va fi supravegheat zi și noapte !

— Surghiunirea lui nu rezolvă nimic ! Chiar și azvârlit într-o temniță subterană, ți-ar putea face rău, pentru că are foarte mulți partizani. Toți creștinii din imperiu îl susțin. Arestează-l, și creștinii se vor răscula ca să-l eliberezi. Până și printre gărzile tale are simpatizanți. Ibrahim trebuie să moară !

Roxelana pleda cu înverșunare trimiterea la moarte a marelui-vizir. Câtă vreme Ibrahim trăiește, ea nu va putea domni în voie peste spiritul sultanului. Soliman își lăsă brațele să cadă de-a lungul trupului.

— Nu pot ordona să fie executat. I-am jurat: „Cât timp trăiesc eu, nimeni nu se va atinge de vreun fir de păr de-al tău !"

Roxelanei îi sclipiră ochii.

— M-am gândit la problema asta. Am cerut părerea acelui *ulema* Abdul Rahman, un călugăr care cunoaște cele mai subtile texte ale Coranului. Cheamă-l ! Și ascultă cu atenție cuvintele lui !

A doua zi, Soliman îl convocă pe bătrânul Abdul Rahman, care cunoștea, de asemenea, arta curteanului perfect. Pe un ton magistral, răspunse întrebării padișahului:

— Ați jurat, Înălțimea Voastră, că nu-l veți ucide atâta timp cât veți fi în viață. Viața implică un creier vigilent, în plină acțiune. Dar, în timp ce dormiți, spiritul domniei voastre își pierde vioiciunea. Puteți porunci moartea oricui merită, fără să vă încălcați jurământul.

Câteva zile mai târziu, Ibrahim semnă în numele stăpânului său primul tratat politic și economic cu Franța. Acest eveniment fu urmat de un mare banchet, care încununa lungile și laborioasele eforturi ale marelui-vizir.

Anumite semne ar fi trebuit să-i stârnească suspiciunea marelui-vizir. Reprezentantul Veneției solicită o audiență la el și se plânse că solii lui fuseseră atacați pe

drumul spre frontieră, și documentele le fuseseră furate. Incidente similare au fost semnalate de diverși diplomați străini. Ibrahim se folosise adesea de astfel de practici, dar agenții lui nu-i jefuiseră pe curierii cu pricina.

Câteva zile mai târziu, Afuz Aga, un tânăr colonel, fost paj, numit șef al poliției secrete după asasinarea lui Abdul Aga, se prezentă la Ibrahim și îi raportă informații tulburătoare. După o anchetă minuțioasă, descoperise că Rüstem Pașa se implicase în domeniul poliției secrete. În plus, ținea o corespondență bogată cu Roxelana, prin intermediul Chirei Esther, o moașă. Această corespondență cuprindea deseori documente oficiale. Făcuse această descoperire datorită unui subterfugiu. Într-o seară, agenții poliției secrete, deghizați în tâlhari, furaseră sacul pe care îl ducea moașa. Apoi fugiseră înainte ca indivizii care o escortau de la distanță pe Chira Esther să poată interveni.

Afuz puse pe masa de lucru a stăpânului său dovezile scrise găsite în sac. Recolta era uimitoare. În afara unui raport al lui Rüstem despre activitatea marelui-vizir, mai era o scrisoare de la ambasadorul lui Francisc I care îi mulțumea lui Ibrahim pentru prietenia pe care o dovedise dintotdeauna față de Franța. Un raport al reprezentantului Veneției, care prezenta Consiliului Înțelepților discuțiile sale cu Ibrahim, figura alături de o plângere a patriarhului Constantinopolului, care îl ruga pe marele-vizir să nu autorizeze închiderea Bisericii creștine a Mântuirii, pe care autoritățile turcești voiau să o transforme în moschee.

Ibrahim bănuia de multă vreme coalizarea lui Rüstem cu Roxelana, dar nu-și închipuise niciodată gravitatea intrigilor urzite împotriva lui. Ura pe care i-o purta favorita nu-l surprinse. Luptau cu arme inegale. Va reuși oare să-l convingă pe Soliman de buna lui credință ? Așternutul este cel mai sigur aliat al unei femei care știe să ațâțe simțurile partenerului ei. Ibrahim se hotărî să forțeze o explicație deschisă. Soliman îl privi, cu figura luminată de un zâmbet larg.

— De când îți anunți sosirea ? La mine ai avut întotdeauna intrare liberă !

— Am impresia, Înălțimea Ta, că am pierdut încrederea domniei voastre ! zise el cu gravitate.

Zâmbetul sultanului dispăru.

— E absurd ! Ridicol ! De altfel, te-am rugat de o mie de ori ca în particular să nu-mi mai spui Înălțimea Ta ! Ai uitat de prietenia noastră ? Nu mai sunt fratele tău ?

Ibrahim îi dădu sultanului hârtiile aduse de Afuz Aga și îi explică proveniența lor. Soliman studie scrisorile una câte una, apoi, vânăt de furie, ridică ochii spre Ibrahim.

— Este a doua oară când Rüstem își depășește drepturile și încalcă secretele departamentului tău. Nu voi mai îngădui procedeele lui necinstite.

— Mi se pare cel puțin imprudent din partea unui ministru, reluă Ibrahim, să încredințeze secrete de stat unei moașe ! Cine poate garanta că nu lucrează și pentru vreo putere străină ? Colcăie de iscoade pe aici...

Soliman puse mâinile pe umerii lui Ibrahim, îl trase spre el și îl îmbrățișă.

— Cum ți-ai putut șterge din memorie jurămintele noastre ? Visurile noastre din tinerețe ? Ascultă-mă bine ! Voi cere ca Roxelana să înceteze această corespondență cu unul dintre miniștrii mei. Cât despre Rüstem, îl voi destitui. Îl voi exila într-un sat pierdut prin munții Armeniei. Sau vrei să poruncesc judecarea lui în fața unui consiliu de război ?

— Înălțimea Ta hotărăște.

— Iar titlul acesta ? Pentru tine sunt și voi rămâne Soliman !

Îl îmbrățișă din nou.

— Noaptea este un sfetnic bun, Ibrahim ! În seara asta vom lua cina împreună, ca în vremurile bune, și vom hotărî soarta lui Rüstem.

— Faci cum vrei, Soliman !

Sultanul îl conduse până la ușă.

— Sunt fericit să văd că vechea armonie domnește din nou între noi. Nimeni nu te va înlocui în inima mea, Ibrahim! Camera ta va fi pregătită ca de obicei lângă a mea.

Marele-vizir părăsi fericit palatul imperial. Soliman, dragul lui Soliman, n-ar fi niciodată în stare să-l trădeze! Niciodată! Niciodată! După lăsarea nopții, urmat de o mică escortă militară, se duse călare la Yeni Serai. Străbătu cele două curți în vreme ce garda imperială îl saluta cu onorurile cuvenite celui de-al doilea personaj al țării. Un ofițer de ordonanță îl introduse în vestibul, unde fu întâmpinat de șambelan, cu spatele încovoiat respectuos.

— Înălțimea Sa vă așteaptă! zise el.

Deschise ușa salonului. În picioare, în mijlocul încăperii decorate cu plăci somptuoase de faianță multicoloră, Soliman, cu brațele încrucișate, îl privi zâmbind.

— Am ajuns înaintea ta, ca pe vremuri, la Magnesia. Să uităm că pe umerii noștri s-au adunat atâția ani și că bărbile noastre au încărunțit. Să ne închipuim că suntem încă tineri, foarte tineri, și că viața ne întinde brațele. Vino să te așezi lângă mine!

Se instalară unul lângă celălalt pe divan. O armată de paji aduse două mese rotunde din argint încărcate cu mâncăruri scumpe și rafinate.

— Recunoaște că aici suntem mai bine serviți decât în Magnesia, Ibrahim.

— Prefer mesele modeste și simple de atunci, zise vizirul, visător. Închipuirea copilăriei creează frumusețe, așa cum soarele creează lumina zilei. Păcat că adulții pierd sinceritatea și încrederea de care numai copiii se bucură. Vârsta micșorează aceste calități care, în ochii oamenilor maturi, par niște naivități.

— Să vorbim despre lucruri vesele, frate! Viața e scurtă! De ce să o stricăm?

Gânditor, Soliman îl privi pe Ibrahim. Roxelana îl învățase să-l urască. Nu comitea oare o lașitate nemernică

pregătind cu sânge rece uciderea celui mai bun prieten al său? Dacă vrea, femeia poate preschimba cei mai buni prieteni în cei mai crânceni dușmani. Soliman se întreba uneori dacă nu se lăsa condus ca o marionetă.

— Am poruncit să fie adus vin de Cotnari, cum îți plăcea altădată, zise sultanul. În schimb, n-am poruncit să vină nici orchestră, nici dansatoare, nici măscărici. Voiam să vorbim despre amintirile noastre și despre planurile noastre.

Soliman era surprins. Mințea cu o ușurință uimitoare. Urma aproape inconștient linia de conduită trasată de Roxelana. O glumă reușită a lui Ibrahim îl făcu să râdă în hohote. Se revoltă brusc împotriva propriei hotărâri de a-l ucide. Ibrahim era trufaș, lăudăros, iubea bogăția, ovațiile mulțimii, onorurile. Primea mită... Dar era singurul care făcea asta? Ce om plecat de jos și ajuns în vârf n-ar ceda acelorași tentații? Pentru că își adora pe ascuns vechiul zeu creștin, merita să moară? Destituirea, exilul nu erau de ajuns? Însă Roxelana îi cerea moartea! Nu va cere oare, într-o zi, moartea lui Mustafa, prințul moștenitor?

Un frison scutură trupul lui Soliman. Ibrahim văzu paloarea așternându-se pe chipul prietenului său.

— Ce se întâmplă? Nu te simți bine?

Sultanul ridică paharul.

— Ba da! O ușoară amețeală! Beau în sănătatea ta, Ibrahim!

Miezul nopții îi prinse râzând și glumind. Își povesteau aventurile din tinerețe, plăcerile de altădată, amintirile cele mai nostime.

Soliman exclamă plin de elan:

— N-am chemat muzicieni, dar asta nu înseamnă că nu doresc să te aud cântând din lăută. Încă mai există o lăută alături, în camera ta. Camera asta care nu și-a schimbat niciodată destinația...

Soliman părea că vrea să amâne momentul despărțirii. La semnul lui, un paj aduse lăuta. Pentru a-i face plăce-

re prietenului său, Ibrahim cântă minunat. Sultanul asculta, transpus, vocea lui caldă și melodioasă.

După ultimul cântec, se îmbrățișară, apoi se retraseră în camerele lor alăturate. Ibrahim se dezbrăcă și se vârî în pat. Grijile lui se risipiseră. Roxelana nu reușise să distrugă prietenia care îl lega de Soliman. Adormi repede, fiindcă era obosit. Somnul îi fu legănat de vise frumoase...

Întors în camera lui, Soliman o găsi pe Roxelana, care îl aștepta goală în patul mare, cu așternuturi din mătase violetă ce îi puneau în evidență liniile trupului, a cărui frumusețe încă îl tulbura. Căută din ochi sclavele care îl dezbrăcau când era de față Roxelana. Aceasta se întinse, grațioasă ca o pisică, apoi coborî din pat.

— Acum te voi ajuta eu să-ți scoți hainele, așa cum s-a întâmplat în prima noastră noapte de dragoste.

Fiecare gest al Roxelanei era o dezmierdare, fiecare atingere a degetelor ei fine îl excita, îi accelera răsuflarea, îi încălzea sângele. În timp ce-l dezbrăca, îi săruta pieptul, umerii, pântecele. Buzele ei coborau din ce în ce mai jos...

În aceeași clipă, în camera lui, Ibrahim deschise ochii, trezit de un zgomot neobișnuit. Văzu în jurul lui șase muți ai sultanului, înarmați cu junghere îndreptate spre pieptul lui. Avu senzația că visează urât, dar coșmarul deveni realitate când ucigașii se năpustiră asupra lui. Sări din pat, departe de armele lor, trase cearșaful și și-l înfășură în jurul brațului stâng, pentru a para loviturile, iar cu mâna dreaptă apucă un taburet din argint și-l învârti în jurul lui pentru a-i îndepărta pe agresorii care-l pândeau. Cu această armă improvizată îi crăpă țeasta unuia dintre muți, iar altuia îi rupse brațul. Dar lupta era inegală. Ibrahim înțelese că nu avea nici o șansă să scape, că prietenul lui cel mai bun îl trădase. Lama unui jungher îi despică brațul drept. Sângele țâșni pe covor, pe pereți. Se împotrivea cu îndârjire muților care îl încercuiseră, dar avea de-a face cu asasini profesioniști. Unul dintre ei se

azvârli la picioarele lui și, dintr-o singură lovitură, îi reteză tendoanele. Ibrahim căzu ca un bolovan. Atunci se aruncară peste el ca un roi de lăcuste, deși continua să se apere, conștient totuși că era pierdut.

Din camera lui, Soliman auzea zgomotul luptei purtate de Ibrahim. Era tentat să intervină pentru a-l salva, dar puterea lui era înfrântă de valurile de voluptate pe care le stârnea gura Roxelanei, risipindu-i ultimele rămășițe de voință. Se abandonă, învins, în vreme ce în camera învecinată Ibrahim horcăia, străpuns de loviturile de pumnal. Când Soliman gemu, ajuns la paroxismul voluptății, gemetele din ce în ce mai slabe ale lui Ibrahim încetaseră deja.

30

Oricât de paradoxal ar părea, Roxelana îl plânse pe Ibrahim mai mult decât Soliman. Sultanul pierdea un prieten care fusese mai mult sau mai puțin învechit. Îl iubise, îl dorise, îi dăruise totul și îi luase totul. Mai degrabă forța obișnuinței le menținea legătura. În vreme ce pentru Roxelana era moartea unei iubiri cu-atât mai idealizate cu cât nu se consumase niciodată. Să iubești în taină un bărbat vreme de ani de zile, să-l iubești cu disperare și totuși să faci imposibilul pentru a-l distruge era o trăsătură de caracter care o deosebea pe Roxelana de restul femeilor. Dacă n-ar fi existat între ei o piedică de netrecut – lupta pentru supraviețuirea propriilor copii –, iubirea ei pentru Ibrahim ar fi înflorit, poate, în pofida riscurilor pe care le implica.

După moartea marelui-vizir, își închipuia uneori ce întorsătură ar fi luat dragostea lor dacă grăunța ar fi încolțit. Dar aceasta căzuse pe un pământ sterp. Acum Mustafa, fiul lui Gülbahar, trebuia eliminat, cu-atât mai mult cu cât sprijinul lui cel mai însemnat fusese înlăturat. Armata îl adora. Anumiți generali îi acordau lui Mustafa sprijinul lor. Fie din admirație, fie pentru că o detestau pe Roxelana.

Ea îl ura pe prințul moștenitor și mai mult din cauză că era silită să accepte, în ciuda reticențelor sale, superioritatea lui Mustafa față de copiii ei. Singurul care i-ar fi putut fi rival fusese Mehmed. Dar Mehmed murise.

Îl adora pe Selim – acum fiul ei cel mare – pentru că era carne din carnea ei, sânge din sângele ei, dar, lucidă, îi recunoștea defectele. Atâta vreme cât Mustafa era în viață, Selim n-ar fi avut nici o șansă să-i supraviețuiască. Era un fel de condamnare la moarte cu amânare. Baiazid, deși înzestrat cu calități mult superioare celor ale lui Selim, nu era nici el în măsură să se angajeze într-o luptă contra lui Mustafa. Pentru că Mustafa emana o forță irezistibilă, ca forțele naturii. Era un adevărat urmaș al rasei lui Osman, adevăr pe care Roxelana îl recunoștea cu părere de rău. Destinul lui era legat de triumful imperiului. Avea să-i asigure expansiunea, să-i favorizeze politica. Lovindu-l pe Mustafa, ea ataca forțele vii ale Turciei, viitorul ei, ascensiunea ei. Își răzbuna în același timp tatăl. Căci instalarea pe tronul Osmanilor a nepotului unui episcop decapitat la Mohács era o răzbunare. O răzbunare rafinată și o bătaie de joc.

La Selim, calitățile degenerau în defecte. Inteligența lui se alia cu viclenia, voința cu forțele răului, pasiunile cu năravurile proaste. Vârsta avea să-l facă mai înțelept ? Încă din adolescență se îmbăta. Băut cu moderație, alcoolul este un stimulent. La Selim, devenise un viciu. Pentru el și pentru Baiazid îndrăznise să plănuiască uciderea lui Ibrahim, o izbândă plătită cu lacrimi. Roxelana intuise că dispariția marelui-vizir avea să ducă la complicații. Nu se înșelase.

Moartea violentă a lui Ibrahim provocă stupoare. Pentru a respecta ceremonialul, marele demnitar fusese strangulat după ce își pierduse tot sângele în urma rănilor.

Creștinii își plângeau ultimul apărător. Musulmanii tradiționaliști aprobau executarea acestui renegat care-i susținea în taină pe necredincioși. Pentru omul de pe stradă, obișnuit cu schimbarea frecventă a marilor-viziri, Ibrahim părea să fi monopolizat această funcție, ceea ce deranja vechile obiceiuri. Pretendenții la acest post blestemat se înghesuiau deja, fără să țină seamă de trista experiență a predecesorilor lor.

Roxelana comenta, râzând, neliniștea lor:

— Aleargă după moarte ca fluturii de noapte atrași de lumină.

În mediile diplomatice, sfârșitul brutal al lui Ibrahim provocă îngrijorare. Cancelariile străine știau că el era adevăratul stăpân al politicii externe. Veneția pierdea un mare prieten. Francisc I se temea de o răsturnare a politicii Turciei față de Franța. Până și Polonia, Rusia, tătarii din Crimeea, Moldova – țările prietene – aruncau priviri înspăimântate spre Constantinopol.

Imensa avere a lui Ibrahim a fost confiscată în folosul vistieriei imperiale. Hadice constată cu amărăciune că, deși îi acordase sprijinul ei aparent dezinteresat, Roxelana se folosise de ea pentru a-i ucide soțul. Ca și răposata Malfiruz după execuția lui Ferhat, primi o dotă modestă și un mic apartament la Eski Serai, avantaj neînsemnat față de ceea ce pierduse. Redeveni o simplă prințesă imperială, tratată cu condescendență de demnitarii haremului și ignorată de odalisce. Turhan o evita cu îndărătnicie. Nu-i putea ierta aerele de superioritate de pe vremea măreției răposatului său soț. Roxelana o primea rareori și avea grijă să o expedieze de fiecare dată sub pretextul treburilor grabnice.

Mai devreme sau mai târziu, secretele cele mai bine păzite sfârșesc prin a fi dezvăluite. Rolul hotărâtor al Roxelanei în căderea lui Ibrahim ieși la iveală. Dacă înainte de întâmplarea aceasta era detestată, acum era temută de toată lumea. Și întrucât zvonurile care circulă se înfrumusețează cu exagerări, ajunse să fie învinuită de moartea sultanei-validé, de otrăvirea lui Malfiruz și a lui Kassem, precum și de sfârșitul violent al lui Ferhat. Se zicea că voise să le elimine pe prințesele imperiale și pe cumnații ei încă în viață pentru a face un gol în jurul sultanului, astfel încât să-l poată conduce în voie. Se presupunea că victima următoare va fi Mustafa și că Roxelana pregătea deja terenul pentru a-l instala pe Selim în locul lui. I se atribuia o frază cinică:

„Prefer să-l văd pe Selim aplicându-i legea fratricidă lui Baiazid, decât să asist – în virtutea aceleiași legi – la uciderea amândurora poruncită de Mustafa."

Ayas Pașa moșteni funcția marelui-vizir. Rüstem, susținut de Roxelana, ajunse ministru al Finanțelor, post important, care îi conferea puteri extinse. Încă de la instalarea lui în fruntea noului departament, Rüstem avu grijă să-și amelioreze rapid propria situație materială. Începu prin a crește taxele și a micșora importurile, ceea ce îl făcu nepopular încă de la început. Dar nu se putea lecui. Protejat de favoarea imperială, pretindea partea lui în toate schimburile comerciale importante. Își asigura, prin intermediari sau chiar în mod direct, monopoluri care îi aduceau venituri considerabile.

Deși reședința ei oficială era la Eski Serai, Roxelana își petrecea din ce în ce mai des nopțile la Yeni Serai. Uneori, rămânea și în timpul zilei alături de augustul ei stăpân, alegând ca din întâmplare zilele în care se întrunea Divanul. Din loja ei cu gratii, asista cu interes la desfășurarea dezbaterilor.

În timpul unui consiliu de război, Khair ed-Din Barbarossa îi propuse sultanului invadarea Italiei, pe care o compară cu un fruct copt, care nu așteaptă decât să fie cules. Ideea îl seduse pe Soliman și îi inspiră visuri romantice Roxelanei. Dacă Roma era cucerită, va ști să-l convingă pe sultan să o ducă pe malurile Tibrului. Ce izbândă ar fi să străbată, în litiera escortată de garda imperială, cel mai frumos oraș din lume! Sultanul și fiii lui vor defila călare pe străzile pline de oameni. Dar perspectiva de a vedea stindardul verde al Profetului fluturând peste Vatican îi îngheță entuziasmul.

Moartea lui Ibrahim avu repercusiuni directe asupra relațiilor turco-venețiene. Soliman, sfătuit de Barbarossa și de Ayas Pașa, declanșă ostilitățile împotriva Serenissimei Republici. La rândul lui, Barbarossa, după ce trecuse prin foc și sabie proprietățile venețiene din arhipelag, zdrobi la Prevezza flota spaniolă, comandată de Andrea Doria. După

acest succes care impuse supremația navală otomană în Marea Mediterană, Barbarossa îi oferi sultanului – care se afla, în fruntea armatei sale, în Macedonia – un milion de monede de aur, două sute de băieți și fete și o pradă de război enormă, cărora li se adăugau treizeci și șase de nave de război creștine capturate la Prevezza.

Din încăperile ei de la Eski Serai, Roxelana urmărea pe hărțile trimise de Rüstem fazele acestei campanii strălucite. În afara veștilor bune, cu care ploua din toate părțile, primi stupefiată înștiințarea despre o tentativă de ucidere a sultanului, care se afla în cartierul său general. Demian, șeful unei bande de tâlhari care-și făcea veacul în munții din împrejurimi, se strecurase în toiul nopții până la intrarea cortului imperial. Însă trosnetul unei rămurele sub pașii lui le dezvălui gărzilor prezența sa și acestea îl capturară. Supus torturii, muri sfârtecat, fără să scoată un țipăt și fără să denunțe numele complicilor săi.

Exaltat de victoria de la Prevezza, Soliman porunci o operațiune navală de mare anvergură. Flota turcească trebuia să străbată Oceanul Indian și să-și însușească negoțul maritim cu India și Extremul Orient, monopolizat de portughezi. Ibrahim îi sugerase de multă vreme această idee și îi propusese chiar săparea unui canal între Nil și Marea Roșie. Încredință comanda supremă a expediției lui Suleiman Pașa, guvernatorul Egiptului, navigator experimentat și curtean abil, care își pusese serviciile la dispoziția Roxelanei. La optzeci de ani împliniți, dădea încă dovadă de o energie ieșită din comun. Suleiman promise că-i va alunga pe portughezi din Oceanul Indian.

Roxelana, urmată de doamna Rebia, de *kislar agasi* și de marile doamne ale haremului, se plimba în grădina de la Eski Serai, fiind salutată cu respect de odaliscele întâlnite pe drum. Își aminti de ziua aceea atât de îndepărtată în care păsise pentru prima dată pe pietrișul acestor alei, însoțită de

Gazali, copila aceea din Portofino, care râdea tot timpul. Mai era o fată, al cărei nume îl uitase. Roxelana era descumpănită, speriată și mai ales rușinată după acea examinare brutală a intimității ei făcute de *kislar agasi*. Același *kislar agasi* – acum mai greu, mai buhăit – care alerga după ea, umil și grăbit ca un câine de pază. Roxelana își aminti că se intersectase pe aleea aceasta cu mândra și autoritara Hafsa Hatun, urmată și ea de un cortegiu alcătuit din toate marile doamne ale haremului. Cine și-ar fi închipuit că fata timidă de atunci avea să dispună de o autoritate și de o putere mai mari decât cele ale sultanei-validé ?

Ea, Roxelana, și personajele care o înconjurau erau acum aproape aceleași. Timpul apăsase asupra trupurilor lor și săpase riduri pe chipurile lor. *Kislar agasi* purta același cercel cu smarald. Doamna Rebia se rotunjise, în pofida dorinței sale de a-și menține suplețea și în pofida exercițiilor de gimnastică pe care le practica în fiecare zi. Pe aleea aceasta Roxelana auzise pentru prima dată strigătele muezinului, anunțând rugăciunile zilnice.

De atunci străbătuse un drum lung, trecuse prin ani plini de fericire și umilință, de triumfuri și amărăciune. Avea să îmbătrânească, la fel ca sultana-validé, privind cu gelozie ascunsă fetele care zburdau în jurul ei. Deja începuse să le invidieze.

Roxelana alungă aceste gânduri triste, căci trecerea timpului nu înveselește inima. Fiecare secundă care se scurgea o apropia puțin de moarte, de sfârșitul acesta de care ființele omenești se tem, știind totodată că nu există mijloace de a-l împiedica.

Deodată o văzu pe Chira Esther alergând spre ea. Sărmana femeie ! Bătrânețea o urmărea și pe ea ! Esther nu căra după ea, ca de obicei, sacul ticsit de scrisorile trimise regulat de Rüstem. Moașa, atât de tulburată încât uită să o salute pe Roxelana, bolborosi:

— Ciuma ! Ciuma s-a răspândit în oraș, Înălțimea Voastră ! Ciuma s-a abătut peste noi !

Roxelana o privi mirată.

— Ești sigură ?

— Am văzut o vecină murind sub ochii mei. N-am atins-o. Au spălat-o două bătrâne, înainte de înmormântare.

— Știau că au de-a face cu o ciumată ?

— Nu ! Credeau că e moarte naturală. Dar eu am văzut cărbunele pe buzele moartei !

Doamna Rebia interveni cu calm:

— Dar dacă era ceva nevătămător ?

Esther se încăpățână.

— E ciumă ! Mă pricep !

— Unde se întâmplă asta ? întrebă *kislar agasi*, care ținea la propria piele.

— În Eminu, cartierul portului, unde locuiesc eu.

Roxelana se întoarse către *kislar agasi*.

— Mahmud, du-te să vezi despre ce e vorba ! Vreau să aflu adevărul ! Du-te repede !

„Generalul" fetelor se îndepărtă în fugă. Doamna Rebia îi vorbi cu blândețe Roxelanei.

— Nu-ți face griji ! Orașul acesta e așezat la răspântia a trei continente. Aici ajung fără încetare nave, mărfuri, sclavi, pelerini, corăbieri sosiți din întreaga lume. Epidemiile vin și pleacă în valuri. Se umplu câteva gropi comune, după care totul reintră în normal.

Deși era de origine creștină, doamna Rebia adoptase fatalismul turcesc.

— Dacă e într-adevăr ciumă, trebuie să-mi scot copiii din Constantinopol ! zise Roxelana cuprinsă de neliniște. Din fericire, Selim e în Macedonia, cu tatăl lui.

— Să așteptăm raportul lui *kislar agasi*, spuse doamna Rebia, înainte de a trece la măsuri extreme.

— E ciumă ! susținu vehement Chira Esther. Nimeni nu mă poate convinge că nu e așa !

— Să ne întoarcem la mine în apartament ! propuse Roxelana.

— Eu plec, răspunse Chira Esther. Poate că m-am molipsit. Nu vreau să transmit boala copiilor domniei voastre.

Salută, apoi se îndepărtă în grabă. Roxelana se duse în apartamentul ei, urmată de doamna Rebia, și intră în camera copiilor. Dar nu-i găsi acolo.

— Unde sunt ? o întrebă ea pe guvernanta care făcea ordine în camera ticsită cu păpuși.

— Se joacă în curte !

— Adu-i în casă ! Și să nu mai iasă din cameră !

Kislar agasi se întoarse, cu răsuflarea tăiată, două ore mai târziu.

— S-ar părea că moașa Esther are dreptate, zise el ștergându-și cu o batistă de mătase fruntea acoperită de sudoare. Au fost semnalate cazuri suspecte în Galata, Balat, Top Hane, cartiere îndepărtate unele de altele. Oamenii înstăriți au început deja să părăsească orașul. Se instalează în casele lor de vacanță, de pe malurile Bosforului sau la Uskudari.

— Copiii mei să fie trimiși la seraiul de la Uskudari ! porunci Roxelana.

— Mă voi ocupa îndată de asta !

— Trebuie evacuate toate odaliscele ! zise Roxelana.

Kislar agasi dădu ochii peste cap, înspăimântat.

— E imposibil ! De-a lungul timpului, asupra Constantinopolului s-au abătut nenumărate epidemii. Dar haremul n-a fost evacuat niciodată.

— Atunci, voi rămâne aici ! Nu le pot abandona !

— Rangul domniei voastre vă îngăduie să părăsiți haremul pentru a căuta adăpost la Uskudari.

Roxelana scutură din cap.

— Rămân cu fetele ! Am hotărât !

În general, constantinopolitanii acceptau flagelurile cu resemnare. De data aceasta, ciuma lovi cu o violență neobișnuită. Numeroase cazuri fuseră semnalate în cartierele Sulemanye, Hasseki Davud Pașa, Al Meydani și Fatih.

„Specialiștii“ pretindeau că boala atingea îndeosebi cartierele sărace, suprapopulate, împrejurări care înlesneu molipsirea. Explozia epidemiei a fost atât de puternică și de rapidă, încât puțini bogați avură timp să părăsească orașul.

Deasupra Eski Seraiului plutea un fum gros, acru, aproape irespirabil, care acoperea lumina soarelui.

— Se aprind focuri pentru a alunga boala, îi spuse *kislar agasi* Roxelanei. Sunt aprinse și pentru a arde hainele ciumaților morți.

— Aici suntem în siguranță, își dădu cu părerea doamna Rebia. Zidurile înconjurătoare ne izolează de lumea exterioară.

Roxelana ar fi vrut să primească vești de la copiii ei, dar în jurul Constantinopolului se alcătuise un cordon sanitar nevăzut, dar foarte eficace. Toate legăturile cu exteriorul fuseseră tăiate. Hrana lipsea, căci țăranii nu îndrăzneau să se apropie de orașul blestemat, deși li se oferea de zece ori prețul mărfurilor lor. *Kislar agasi* aducea vești sumbre.

— Infirmeriile nu mai au unde să primească bolnavi. Sunt abandonați pe străzi sau pe saltele în curțile caselor lor. Groparii nu mai pridesc cu lucrul. Portul, armurăria, topitoriile, șantierele navale și-au încetat complet activitatea. Toate ambarcațiunile, toate navele sunt imobilizate de-a lungul cheiurilor. Totul e paralizat.

O veste de ultimă oră umplu de uimire Eski Seraiul. Cadiul Constantinopolului și marele-vizir Ayas Pașa căzuseră pradă ciumei.

Haremul scăpă de ciumă. Doamna Rebia avusese dreptate.

Soliman se afla în Macedonia, însoțit de fiii lui, Mustafa și Selim, când fu anunțat de declanșarea epidemiei. Se întoarse posomorât la Uskudari și, spre marea lui fericire, își găsi copiii teferi. Apoi se duse la Constantinopol, trecând de cordonul sanitar. Era nerăbdător să o regăsească pe

Roxelana, să o îmbrățișeze și să o felicite pentru curajul ei. Amândoi plânseră de bucurie.

După sosirea lui Soliman în capitală, epidemia își pierdu din virulență. Cazurile noi se răriră, ca și cum padișahul, reprezentantul califului pe pământ, subjugase flagelul. Ciuma, care se hrănise la Constantinopol cu peste cincizeci de mii de victime, își luă zborul spre alte tărâmuri.

Capitala imperiului își reluă activitatea normală. Prăvăliile și bazarurile, armurăria și șantierele navale, moscheile își redeschiseră porțile. Gloatele inundară străzile; tărâmurile Cornului de Aur, Bosforului și Mării Marmara fură invadate de nenumărate clădiri, bogat împodobite, care aduseră o notă proaspătă de veselie. Lufti Pașa primi sigiliul marelui-vizir.

Morții au fost repede uitați. Ciuma nu mai era decât o amintire tristă.

După toate aceste emoții, Roxelana se studie în imensa oglindă venețiană care îi împodobea camera. Era încă frumoasă, dar cei treizeci de ani împliniți o puneau într-o postură nefavorabilă în haremul în care media de vârstă era de șaisprezece ani. Tenul ei, deși catifelat, își pierduse strălucirea și prospețimea, riduri fine, aproape invizibile, îi apăreau în colțurile ochilor strălucitori, buzele se ofiliseră ușor, bărbia i se îngreuna. Sânii ei, deși rotunzi și ațâțători, își pierdeau semeția. Își păstra liniile pure ale trupului datorită exercițiilor de slăbire pe care și le impunea.

Doamna Rebia, care găsise o înlocuitoare pentru scumpa ei Sorai, reintră în grațiile Roxelanei. Îi înțelegea temerile și, ajutată de Chira Esther, îi făcea rost de unguente și poțiuni, căci practicile magice erau foarte apreciate de femeile care voiau să alunge cu orice preț bătrânețea amenințătoare.

Supraintendenta aducea de la Veneția, de la Roma și de la Paris numeroase albume decorate cu gravuri deocheate sau chiar foarte explicite care, la fel ca și Kama Sutra, îmbogățeau viața intimă a cuplului imperial, prin ima-

ginile care sugerau posturi extravagante. Roxelana încercase mai multe poziții noi, care îl încântară pe sultan. Îi arătă sursele ei de inspirație amoroasă, care îl amuzară copios.

Printre culegerile aduse de doamna Rebia, Roxelana descoperi un grup de șaisprezece gravuri semnate de Giulio Romano, gravate de un anume Marcantonio Raimondi și comentate de Aretin. Semnătura lui Romano îi redeșteptă interesul, întrucât pictorul acesta însemna pentru ea nu numai un artist de mare talent și autorul primului ei portret, ci și creatorul acelei oglinzi convexe care simboliza viața ei paradoxală de suverană și prizonieră. Îi ceru doamnei Rebia să-i furnizeze informații despre viața și opera lui Romano.

Apoi Roxelana hotărî să strângă laolaltă familia imperială pentru a sărbători întoarcerea padișahului la Constantinopol, după succesul ultimei sale campanii, și înaintarea lui Lufti Pașa la rangul de mare-vizir, ca urmare a morții lui Ayas Pașa. Stabili programul serbării după protocolul hotărât de Hafsa Hatun, pentru ca obișnuințele sultanului să nu fie deranjate cu nimic.

Ce mai rămăsese din familie se adună în așteptarea sultanului; prințesa Turhan și Lufti Pașa, Mustafa Pașa, văduvul lui Kassem, precum și Hadice care își pierduse aroganța după moartea lui Ibrahim. Acum Turhan, soția prim-ministrului, era cea care o privea de sus.

— Ar trebui să te recăsătorești, mica mea Hadice! Suleiman Pașa ar fi o partidă bună!

Hadice făcu ochii mari, îngrozită.

— Dar are optzeci de ani! Și e atât de gras că nu poate să meargă decât ajutat de doi ofițeri!

— Fratele nostru îl ține la mare cinste. Situația ta s-ar îmbunătăți. Să fii văduva lui Ibrahim nu e o recomandare prea bună. Nu am dreptate, draga mea Roxelana?

În sfârșit, sultanul își făcu apariția, urmat de prinții Mustafa și Selim. După salamalecuri, Soliman, într-o dispoziție excelentă, îi făcu semn Roxelanei să se așeze pe divan

lângă el. Apoi începu ospățul, în timp ce orchestra de orbi cânta în surdină, pentru a nu deranja monologul sultanului. Acesta lăuda isprăvile lui Suleiman Pașa.

— La Aden l-a invitat pe regele Omar Ibn-Daud la un banchet oferit la bordul navei-amiral. După desert, l-a arestat și l-a spânzurat de catarg. Sărmanul Omar, de unde să fi bănuit să participa la propriul ospăț de înmormântare ? Apoi Suleiman a atacat orașul prin surprindere, transformându-l astfel în teritoriu turcesc. Acum se îndreaptă spre India. S-ar părea că indienii sunt soldați foarte proști. Le vom înghiți armata dintr-o îmbucătură.

— Chiar ziceam că Suleiman ar fi un soț excelent pentru Hadice, interveni Turhan.

Sultanul izbucni în râs.

— Iată o idee bună, Hadice ! În ciuda celor optzeci de ani ai lui, are un viitor strălucit în față !

Lufti Pașa se înnegură. Ultima frază a cumnatului său îl neliniști. Oare era nemulțumit de el ? Rüstem, marele favorit al Roxelanei, îi pândea deja postul. Era sigur că punea la cale distrugerea lui.

Făcând o asociere de idei, privirea i se opri asupra lui Selim. Această ființă respingătoare, obeză, care mirosea întotdeauna a sudoare și plescăia în timpul mesei, nu putea suporta nici o comparație cu Mustafa, prinț frumos, inteligent, cutezător și adorat de armată.

Soliman anunță o nouă campanie împotriva unui aliat nesigur, Petru Rareș, prinț al Moldovei, care refuza să plătească tributul și care atacase Polonia, prietenă fidelă a Turciei și, pentru a pune capac, poruncise executarea lui Alois Gritti, după ce-l acuzase de spionaj în favoarea turcilor.

— Îl voi strivi pe prințul acesta moldovean ! conchise el cu dispreț.

Bănuielile lui Lufi Pașa la adresa lui Rüstem erau întemeiate. De multă vreme, acesta hotărâse să-l piardă,

pentru a-i răpi postul. La scurt timp după sărbătoare, scoase din sertarele sale mărturii privind cruzimile și perversiunile marelui-vizir, fără a uita să menționeze uciderea mai multor prostituate. Crimele n-ar fi provocat pedepse prea severe, întrucât aceste femei pierdute erau condamnate de Coran. Dar Roxelana avu grijă să-l atâțe pe sultan împotriva marelui-vizir. Pe de altă parte, Rüstem îi trimise scrisori anonime lui Turhan, denunțând numeroasele aventuri extraconjugale ale soțului ei, în majoritate născocite. Geloasă, aceasta îi făcu scene dramatice lui Lufti.

Apoi interveni un incident care dădu foc butoiului cu pulbere. În urma unei scrisori anonime, marele-vizir făcu o vizită neanunțată în haremul său. Printre odaliscele lui descoperi o prostituată care, sub pretextul că le vinde parfumuri și alifii, ducea bilete de dragoste între fete și curtezanii lor din exterior. Înfuriat, Lufti se năpusti asupra vinovatei, o trânti la pământ și îi străpunse pântecele cu pumnalul, în fața lui Turhan, îngrozită, și a odaliscelor care leșinară de frică. Întâmplarea făcu mare vâlvă.

Când Soliman se întoarse din campania lui din Moldova, Turhan, incitată de Roxelana, îl imploră plângând să o divorțeze de soțul ei.

Sultanul ar fi șters cu buretele acest episod, căci aprecia strălucitele fapte de arme ale cumnatului său și lucrările sale de istoric. Dar Roxelana, care cunoștea simpatia lui Lufti pentru prințul moștenitor, ceru destituirea lui și condamnarea la moarte.

Suleiman primi postul de mare-vizir. Această numire reprezentă o dezamăgire atât pentru Roxelana, cât și pentru Rüstem. Disperat că ratase din nou ocazia, acesta își luă un angajament oficial în fața Roxelanei. Dacă sultanul murea, în următoarele ore avea să-l asasineze pe prințul Mustafa, instalându-l pe tron pe prințul Selim.

Suleiman exercită puțin timp cea mai însemnată

funcție a imperiului. Roxelana îl convinse pe sultan că fostul guvernator al Egiptului era mai necesar în fruntea flotei din Oceanul Indian. Ea puse în valoare meritele lui Rüstem. Energic, integru, sobru, loial, dăduse la iveală trădarea lui Ibrahim, perversitatea periculoasă a lui Lufti și condusese practic guvernul în timpul marelui vizirat al lui Ayas Pașa.

În felul acesta, Rüstem, fostul paj și amant al sultanului Soliman, deveni în sfârșit prim-ministru. Dar, spre deosebire de Ibrahim – marele lui rival –, știuse să joace cartea câștigătoare: favoarea Roxelanei.

31

O căldură înăbușitoare, grea, uscată, sufocantă atârna peste Constantinopol. Băile de aburi nu se mai goleau. În jurul fântânilor publice, oamenii se înghesuiau lacomi de apă rece. Vânzătorii ambulanți de băuturi reci ca gheața făceau avere. Țărmurile Mării Marmara erau ticsite de înotători, îndeosebi adolescenți și copii mici, care se aruncau ca broaștele în valuri. Soarele ardea atât de tare, încât era dureros să mergi în picioarele goale pe pavajul încins. Noaptea, constantinopolitanii lăsau toate ferestrele deschise și cei mai mulți dormeau afară. Din câmpiile aride ale Anatoliei veneau rafale toride de vânt.

Soliman, care nu mai putea suporta canicula de la Constantinopol, plecase la vânătoare de mistreți în pădurea de la Bolgrad, pe coasta europeană a Bosforului. Vecinătatea Mării Negre aducea o briză ușoară care, împreună cu umbra pădurii, crea o atmosferă suportabilă. Sultanul dormea în cortul său, după o zi plină, când un șambelan tremurând de spaimă îl trezi, speriindu-l.

— Înălțimea Ta, arde Constantinopolul!

Soliman, încă amețit de somn, exclamă:

— Ce tot spui acolo?

— Constantinopolul e în flăcări, Înălțimea Ta!

Sultanul sări din pat și își puse un halat adus de un paj livid de emoție. Ieși din cort și văzu spre sud, peste vârfurile

copacilor, cerul roșu ca sângele. Șambelanul și pajii de lângă el îl auziră murmurând:

— Roxelana !... Roxelana !...

Curierul care adusese vestea rămăsese în picioare, ținându-și calul de hățuri. Chipul și hainele lui erau înnegrite de fum și sudoare.

— E un incendiu mare ? întrebă sultanul tras la față.

— Focul s-a întins în cartierul portului, pe malul de jos al Cornului de Aur.

— Să mergem ! porunci sultanul, săltând pe un cal fără să-și mai schimbe hainele.

Urmat de șambelan, de paji și de un detașament de gărzi călare, se repezi spre Constantinopol. Traversă în galop Buyuk Dere, Tarabia, Yeni Keui, Rumeli Hissar și Bebek, localități de vară înșirate în mijlocul grădinilor de pe malurile Bosforului. Oamenii ieșiți în pragul caselor priveau uimiți cerul îmbrățișat de imense flăcări mișcătoare.

Pera și Galata erau intacte, dar oamenii, înfricoșați, ieșeau în goană de pe străduțe. În schimb, pe partea cealaltă a Cornului de Aur focul făcea ravagii. Flăcările păreau să izbucnească din măruntaiele pământului, ca pentru a distruge noua Sodoma.

Sultanul traversă Cornul de Aur. Casele care mărgineau cheiurile ardeau ca niște torțe, răspândind o căldură sufocantă. Din când în când, clădirile se prăbușeau, înălțând spre cer milioane de scântei. O gloată istovită, în care se amestecau sinistrați, pompieri, polițiști, curioși și pungași alerga, se întretăia, se agita, aparent fără țintă, căci a încerca să stingi flăcările părea de neînchipuit.

Un ofițer de poliție îl recunoscu pe sultan, se opri și îl salută, foarte impresionat de prezența lui.

— Doar cartierele portului ard ? întrebă suveranul.

— Din păcate, o mare parte din orașul de jos a căzut pradă flăcărilor. Palatul imperial a fost cruțat datorită zidurilor înalte, care îl izolează de casele incendiate din jur.

— Și Eski Serai ? Știi cumva dacă Eski Serai e intact ?

— Tot ce știu e că și cartierul învecinat cu Serradjhane e în flăcări !

— Poți să mă conduci la Eski Serai ?

— Voi face tot ce-mi stă în puteri, Înălțimea Ta !

— Atunci, ia unul dintre caii mei și hai ! Te urmez !

Un paj îi cedă armăsarul său polițistului, care îl încălecă imediat și porni în galop spre centrul orașului. Fu silit să facă mai multe ocoluri, pentru că anumite străzi erau blocate de case prăbușite, care ardeau încă. Constantinopolitanii erau atât de absorbiți în treburile lor, încât nici nu observară trecerea împăratului. Pulpana halatului său luă foc de la o scânteie, dar un paj stinse flăcările cu mâinile goale.

Vântul care sufla dinspre Anatolia ațâța focul. Polițistul reuși, după un mare ocol, să ajungă în apropierea Eski Seraiului. În ciuda eforturilor pompierilor, halebardierilor, grădinarilor și eunucilor, care luptau împotriva incendiului cu pompe de apă sau făceau lanțuri umane pentru a duce gălețile de apă, aripa de vest și corpul central luminau cu flăcările lor grădinile și curțile. Odaliscele, sclavele, doamnele haremului alergau înnebunite, fără a uita să-și acopere chipurile. La ferestrele ultimului etaj, fetele surprinse de incendiu, fără să fi avut vreme să coboare, agitau brațele strigând după ajutor. O odaliscă având veșmintele în flăcări se aruncă în gol.

Soliman se bucură să-i găsească pe Roxelana și pe copii la adăpostul unui mare zid împrejmuitor. În jurul lor se agitau *kislar agasi* și locotenenții lui, precum și un mare număr de pompieri care aruncau peste ei găleți cu apă, pentru a le menține hainele umede.

Comandantul pompierilor raportă că vântul împrăștia incendiul și că Eski Serai nu putea fi salvat. Atunci sosi Rüstem Pașa, urmat de întăriri.

— Yeni Serai a scăpat de calamitate datorită vecinătății cu marea. Propun ca Înălțimea Sa, prinții și prințesele

imperiale să fie conduși în portul acesta, unde vor fi la adăpost de orice pericol.

Sultanul încuviință planul.

— Vom muta tot haremul la Yeni Serai ! Va fi loc destul pentru toate aceste sărmane femei !

Roxelana sărută cu afecțiune mâna padișahului.

— Dumnezeu este îndurător cu noi, Soliman ! Chiar și la necaz binevoiește să ne unească !

Rüstem se înclină ceremonios, ca și cum s-ar fi aflat la o festivitate oficială.

— Înălțimea Ta, am studiat un drum sigur, care ne va duce fără probleme la Yeni Serai !

Kislar agasi interveni, neliniștit:

— Voi avea grijă ca toate fetele să fie cu chipul și mâinile acoperite, pentru ca privirile trecătorilor să nu le poată pângări pudoarea feciorelnică.

Marele maestru al eunucilor negri era mai preocupat de ascunderea trăsăturilor fetelor decât de siguranța acestora. Dacă una sau două vor cădea victime incendiului, acest lucru nu putea fi atribuit decât fatalității.

Instalarea Roxelanei și a haremului la Yeni Serai făcu mare vâlvă printre constantinopolitanii mereu gata să critice.

— De-acum sultanul nu va mai fi stăpân la el acasă !

— Soliman nu este soțul, ci sclavul ascultător și supus al Roxelanei !

— Soliman și-a schimbat numele ! Acum îl cheamă sultanul Roxelana !

Doar toate aceste glume exprimau o fărâmă de adevăr. Roxelana nu lipsea de la nici o reuniune a Divanului. Când Soliman pleca la vânătoare, ea era cea care se așeza în spatele ferestrei cu zăbrele, urmărea dezbaterile, apoi îi povestea sultanului tot ce auzise, adăugând propriile comentarii și păreri. Această supraveghere permanentă îi sâcâia pe viziri, care se temeau mai puțin de sultan decât de cuplul Roxelana – Rüstem.

Lufti Pașa, mare cunoscător al istoriei Imperiului Roman, o compara pe Roxelana cu Agripina, mama lui Nero, care conducea Roma ajutată de libertul ei, Pallas. Adăuga chiar că nu va pieri la fel ca Agripina, întrucât era mai abilă și mai vicleană.

Cuvintele lui ajunseră la urechile Roxelanei. Într-o seară, după o masă copioasă, Lufti își dădu ultima suflare plângându-se de arsuri atroce la stomac.

Ascensiunea fulgerătoare a Roxelanei și mutarea ei la palatul imperial deșteptară bănuieli. Mai multe focare de incendiu izbucniseră în același timp. Cel de la Eski Serai fusese deosebit de violent. Vechiul palat trebuia refăcut din temelii pentru a putea fi locuit din nou. Se șoptea că Rüstem ar fi dat foc capitalei, pentru a-i oferi Roxelanei ocazia de a se instala definitiv la palatul imperial.

La Yeni Serai, un grup de arhitecți, sub îndrumarea vestitului Sinan, conducea construirea numeroaselor pavilioane menite să adăpostească cele trei sute de femei ale lui Soliman, armata de eunuci negri și roiul de slujnice care îndeplineau treburile casnice. Apartamentul amenajat pentru Roxelana cuprindea tot ce concepuseră mai frumos, mai scump și mai rafinat artiștii decoratori din Constantinopol.

Soliman voi să profite de ocazie pentru a reconstrui orașul și pentru a-i reda strălucirea vechiului Bizanț. Deja „marele Sinan“ primise mai multe comenzi, printre care construirea unei moschei minunate, menite să adăpostească osemintele sultanului și pe cele ale Roxelanei. Podurile, spitalele, cazărmile, școlile și apeductele urmau să îmbogățească orașul.

Dar noile complicații politice nu-i îngăduiră lui Soliman să se dedice numai plăcerilor spiritului. Ieronim Laszki, care susținuse cauza lui Zápolya, se certă cu regescul său stăpân și, ca să se răzbune, îi denunță sultanului pactul secret încheiat între regele Ungariei și Ferdinand de Austria.

Dacă se întâmpla să moară fără urmași, regatul lui Zápolya avea să-i revină lui Ferdinand, fără a ține cont de drepturile Turciei. Dar cu puțin timp înainte de a muri, Zápolya, capricios ca de obicei, se căsătorise cu prințesa Isabella, fiica regelui Poloniei. Aceasta adusese pe lume un fiu, Ioan-Sigismund. Câteva zile mai târziu, fericitul tată muri, lovit de o criză de inimă.

În virtutea tratatului semnat cu răposatul rege Ioan, arhiducele invadă Ungaria și îi alungă pe Isabella și pe fiul ei, care se refugiară în Transilvania. La auzirea acestei vești, chipul sultanului se înroși de furie.

— Iar blestematul ăsta de Ferdinand? Voi trimite o armată puternică împotriva lui și-l voi strivi!

Roxelana, care nu lua niciodată decizii la repezeală, îl convinse să se răzgândească.

— Termină mai întâi negocierile de pace cu Veneția, umilită și rămasă aproape neputincioasă după înfrângerea de la Prevezza, ca să ai mâinile libere când pornești împotriva lui Ferdinand.

Soliman recunoscu justețea acestui raționament. În tinerețe, avusese nevoie de trupul Roxelanei, acum avea nevoie de judecata ei rece și de luciditatea ei.

Ea conducea din umbră politica imperiului, prin intermediul lui Rüstem, care îi executa orbește ordinele. În același timp, îi lăsa lui Soliman iluzia că oferă el însuși sugestiile dorite de ea.

Ambasadorii trufașei Veneții se prezentară umili la Constantinopol. Negocierile aveau loc în sala Divanului, pentru ca Roxelana să poată urmări de la fereastra ei discuțiile diplomatice. Conferința aceasta de pace era o farsă, căci turcii aveau toate cărțile, datorită ambasadorului Franței la Veneția. În cele din urmă, Veneția, redusă la rolul unei puteri maritime de mâna a doua, semnă un tratat de pace rușinos. Dar întâmplarea aceasta avu urmări. Carol

Quintul, scandalizat de înfrângerea de la Prevezza, îi porunci lui Andrea Doria să pornească din nou pe mare. Creștinii voiau să-și ia revanșa.

Primind în sfârșit „părerea favorabilă“ a Roxelanei, Soliman lansă o campanie-fulger împotriva forțelor austriece care invadaseră Ungaria. În același timp, Roxelana încercă să domolească resentimentele lui Soliman împotriva regelui Poloniei, care îndrăznise să o mărite pe fiica lui, Isabella, cu Ioan Zápolya, fără să ceară încuviințarea suzeranului său.

Roxelana voia să cruțe Polonia de oroarea unei invazii turcești. La cererea ei, dusă de un agent secret regelui Sigismund, acesta declară că nu avea nici o intenție să se amestece în treburile interne ale Ungariei.

În fruntea armatei sale impunătoare, Soliman se apropia de Buda, când o veste trimisă de Roxelana îl înseninã. Forțele expediționare considerabile trimise de Carol Quintul împotriva Algerului suferiseră o înfrângere umilitoare. O furtună le scufundase o sută de nave, și infanteria spaniolă, debarcată pe coasta africană, se lovise de o rezistență încrâncenată. Bătălia se încheiase prin înfrângerea creștinilor. Carol Quintul fusese la un pas de a fi capturat. Doborât de nenorocirea care se abătuse asupra lui, și-ar fi aruncat coroana în mare, murmurând: „Du-te, biată jucărie! Fie ca un suveran mai norocos să te obțină și să te poarte!“ Roxelana adăugase: „De ce n-ai fi tu suveranul acela, Soliman? Victoria te așteaptă cu brațele deschise!“

Marea armată otomană pătrunse în Ungaria, împrăștiind trupele austriece și unitățile ungurești dornice de independență. La sfârșit, sultanul anunță Europei uimite că, deacum înainte, Ungaria va face parte integrantă din Imperiul Otoman. Apoi atenția lui se îndreptă către prințesa Isabella care, tremurând de frică, aștepta să i se hotărască soarta. Soliman o aduse la Constantinopol, împreună cu fiul ei.

— Neamul lui Zápolya mi-a adus numai necazuri, declară el în fața Divanului. Mă gândesc să-i țin ostatici pe Isabella și pe fiul ei.

— Femeia aceasta și copilul ei trebuie să putrezească în temnița celor Șapte Turnuri, propuse Mehmed Pașa, fostul guvernator al Belgradului.

Din loja ei zăbrelită, Roxelana urmărea gânditoare dezbaterile. Seara, când se întâlni cu Soliman la cină, îi vorbi pe un ton cât mai pașnic:

— Nu e drept să-i condamni pe Isabella și pe fiul ei pentru o greșeală comisă de soțul și de tatăl ei. Gloria ta va fi pătată pe vecie dacă prințesa și copilul vor fi lipsiți de protecția pe care i-ai acordat-o sub jurământ lui Zápolya. Văduva și fiul moștenesc drepturile regelui mort. Fii mărinimos, Soliman !

Admise argumentele ei, dar numai parțial. Micul prinț avea să domnească în Transilvania, sub regența mamei lui, în calitate de vasal al imperiului. În noaptea aceea, Roxelana se gândi la regele Sigismund și la regina Bona. Cine ar fi ghicit că mica poloneză pe care o cunoscuseră la familia Jablonowski va avea într-o zi puterea de a-i scăpa de temniță pe fiica și pe nepotul lor ?

Soldații Sfântului Imperiu Romano-German, învinși de Soliman pe mare și pe uscat, căzură în genunchi. Umiliți, exasperați, reduși la neputință, Carol Quintul și fratele său cerură pace. Tratatul fu semnat în 1547. Creștinătatea zăcea la picioarele Islamului.

Roxelana se apropia de patruzeci de ani. Era silită să-și vopsească des părul. Ridurile încă fine, mascate de creionul de ochi, erau eclipsate de strălucirea ochilor. Numai colțurile lăsate ale gurii îi trădau vârsta. Îi era frică să îmbătrânească, să-și piardă nurii, să nu mai fie pe placul sultanului. Acesta o iubea încă, iar afecțiunea pe care i-o purta nu se dezmințise niciodată. Dar o chinuia neliniștea, cu

atât mai mult cu cât își putea compara zi de zi înfățișarea ofilită cu tinerețea adolescentelor din harem, permanent reînnoite.

Doamna Rebia îmbogăți colecția de desene erotice a Roxelanei cu patru lucrări semnate de Giulio Romano și gravate de același Marcantonio Raimondi. Le cumpărase la prețuri exorbitante, căci gravorul, arestat la Roma pentru imoralitate, evadase și se refugiase la Veneția, unde Giulio Romano venise deja să caute azil înaintea lui. O mare parte din gravurile lui a fost confiscată și distrusă la ordinul Vaticanului, ceea ce dusese la creșterea prețului celor rămase în afara statelor Bisericii. Într-unul din aceste desene ale lui Romano, Roxelana găsi imaginea oglinzii convexe deasupra unei Leda seduse de Iupiter transformat în lebădă. În obsedanta oglindă se vedea același turn de piatră cu ferestre zăbrelite. Avu senzația că se recunoaște sub trăsăturile ușor modificate ale Ledei.

Îi mulțumi doamnei Rebia și îi oferi ca răsplată un inel cu diamant. Rămasă singură, Roxelana contemplă îndelung imaginea lebedei. Douăzeci și cinci de ani din viața ei se scurseseră pe fondul acestui turn de închisoare curbat de convexitatea oglinzii. În timpul acestui sfert de secol nu făcuse dragoste decât cu un zeu viu și nu cunoscuse decât doi bărbați. Ibrahim îi stârnise o mare pasiune, dar între ei se ridicase, ca o piedică de netrecut, prințul Mustafa, pe care ea voia cu orice preț să-l înlăture de pe tron. Al doilea era Rüstem. Vreme de ani, întreținuseră o corespondență activă și secretă, fără să schimbe vreo privire, căci erau despărțiți de zidurile Eski Seraiului.

Roxelana reuși să-l vadă, până la urmă, atunci când Soliman îi îngădui să se urce la fereastra cu gratii și să urmărească de acolo dezbaterile Divanului. Fusese fascinată de înfățișarea lui. Dar frumusețea lui virilă, prestanța, zvelțețea, perfecțiunea trăsăturilor lui și îndeosebi magnetismul lui aveau ceva diabolic. Era un personaj fără

scrupule, care știa ce vrea. Că Soliman se culcase cu el n-o uimea. Dezbrăcat, probabil că semăna cu tinerii excitanți pictați de Romano. Parcă era urmărită de fatalitate. Zidurile temniței sale o separau de bărbații de care se simțea atrasă. Nu putea să se culce cu el, dar voia măcar să-l aibă în preajmă, să-i simtă parfumul musculos al trupului, să-i dea mâna să i-o sărute. Privilegiul de a-l privi de la fereastra zăbrelită nu-i mai ajungea. Istoria se repeta. Ieri Ibrahim, astăzi Rüstem...

Doamna Rebia îi povestise despre anumite tulburări simțite de femei în jurul vârstei de patruzeci de ani, care le antrenau uneori în aventuri cu urmări regretabile.

Îi veni o idee. Avea să-l însoare pe Rüstem cu fiica ei, Mihrimah. În felul acesta va obține privilegiul de a fi admis în sânul familiei imperiale. Avea să-i asigure un sprijin solid, cu atât mai necesar cu cât Soliman îmbătrânea. Trecut de cincizeci de ani, își pierduse bucuria de a trăi pe care i-o insufla Ibrahim. Dacă în public își păstra aerul dominator, tonul poruncitor, inaccesibilitatea de zeu coborât printre muritori, în fața Roxelanei renunța la actorie pentru a deveni bărbatul simplu, deseori obosit, uneori morocănos, în ciuda eforturilor Roxelanei de a-i reface moralul. Crizele dese de furie îi dădeau energia necesară pentru a se avânta încă în inițiative temerare. Căuta singurătatea și se închidea în cabinetul său de lucru, unde petrecea ore întregi adâncit în gânduri. Distrusese intenționat frumoasa lui colecție de instrumente muzicale, care cuprindea și lăuta lui Ibrahim. Mustrat de conștiință, care-i reproșa moartea credinciosului său prieten, voia să uite tot ce-l lega de trecut. Frumoasa lui bibliotecă, îmbogățită cu miile de volume ale *Corvinianei*, fusese înghițită de ultimul incendiu de la Constantinopol. Literatura apuseană nu mai era reprezentată la Yeni Serai decât de câteva volume și albume de gravuri pe care Roxelana și doamna Rebia le salvaseră în ultima clipă de la Eski Serai.

Gustul lui Soliman pentru fast, lux, ceremonii măreţe se îndreptase treptat către o austeritate care îi uimea şi şoca anturajul. La mesele sale, platourile de aur şi argint, cupele împodobite cu nestemate, cristalurile şi rafinatele porţelanuri chinezeşti au fost înlocuite de vase de lut şi tacâmuri de cositor. Renunţase la bijuteriile scumpe, la blănurile preţioase, la brocarturile şi penele lui frumoase. Caracterul lui se înăcrise. Îşi bruftuluia miniştrii, generalii, şambelanii, pajii, adesea fără motiv. Trecerile lui bruşte de la o dispoziţie la alta îi descumpăneau pe colaboratorii săi. Într-o zi lăuda deciziile unui ministru, a doua zi le dezaproba. Suferea de o boală cronică de stomac, care îi provoca deseori dureri violente. Guta şi problemele de circulaţie îi îngrijorau pe medici. Când străbătea culoarele noului harem, odaliscele fugeau speriate, ca şi cum l-ar fi văzut pe diavol.

În pofida ciudăţeniilor lui, atitudinea faţă de Roxelana rămânea neschimbată. Trecerea anilor nu făcuse decât să întărească dragostea pe care i-o purta. Latura pasională a ataşamentului său nu mai era atât de intensă ca în trecut, dar afecţiunea şi tandreţea faţă de ea sporeau. Avea nevoie de femeia aceasta minunată. Numai Roxelana îl putea înveseli atunci când sarcinile politice îl apăsau prea tare, numai ea îl putea însenina când îl chinuiau durerile.

Credinciosul Rüstem, în ciuda lipsei sale de popularitate, îi devenise indispensabil. Tânărul mare-vizir era întotdeauna prezent alături de el şi îi ghicea cele mai mici dorinţe. Soliman nu se miră când Roxelana îi propuse să-l însoare cu Mihrimah. Rangul lui de şef al guvernului, încrederea pe care i-o inspira Roxelanei, prestanţa şi tinereţea lui îl desemnau drept pretendent ideal pentru mâna fiicei lor.

Căsătoria a fost celebrată cu mare pompă. Sărbătorile durară câteva zile. Toţi demnitarii imperiului au fost invitaţi la festivităţi, inclusiv prinţul moştenitor.

Intrarea lui Rüstem în familie spori puterea Roxelanei. Tânărul ştia ce îi datorează. Cu ajutorul ei, poziţia lui

devenise indestructibilă. La rândul ei, Roxelana îndesise întrunirile de familie, pentru a-l avea pe Rüstem în apropiere. Îi iubea ? Roxelana respingea această idee, considerând-o ridicolă. Și totuși, îl dorea. Când Rüstem îi atingea respectuos mâna cu buzele, cadâna se cutremura de plăcere. În adâncul inimii, se simțea vinovată față de fata ei și față de Soliman, la fel ca orice femeie care trăiește alături de un bărbat cu înfățișare mediocră. Visul era cea de-a doua viață a ei. În vis, scăpa de toate blestemele care o apăsau.

Un singur nor întuneca orizontul Roxelanei. Prințul Mustafa era încă în viață, iar frica de a-l vedea într-o zi încins cu sabia lui Osman îi dădea frisoane.

Soliman avea necazuri cu regele Franței, care voia să-l târască într-un nou război pe uscat împotriva Casei de Austria. Sultanul prefera să-și păstreze mâinile libere, pentru că iscoadele sale îi raportau pregătirile suspecte ale regelui Persiei, care păreau să amenințe siguranța Turciei.

Între timp, Roxelana făcu primul pas dintr-un plan gândit îndelung. Ceru o întrevedere cu Neghib, muftiul Constantinopolului, instruit cum se cuvine de Rüstem. Îi dezvălui înțeleptului dorința ei de a construi o moschee frumoasă, pentru a obține iertarea păcatelor. Muftiul îi spuse că un asemenea edificiu nu-i putea fi de folos, pentru că nu era femeie liberă. Toate bunurile deținute de sclavele sultanului sunt, de drept, proprietatea acestuia. O moschee construită de cadână nu ar răscumpăra, așadar, păcatele ei, ci pe cele ale padișahului.

Roxelana se retrase, contrariată. Nu-i suflă nici un cuvânt sultanului despre preocupările ei, dar făcu în așa fel încât acesta să-i observe tristețea, ochii înecați adesea în lacrimi, paloarea și chipul tras din pricina lipsei de somn.

— Ce se întâmplă, îngerul meu ? o întreba el îngrijorat. Suferi, crezi că nu văd ? Îmi ascunzi ceva !

Roxelana ezită îndelung înainte de a-i răspunde. El

insistă. Ea suspină, apoi izbucni în plâns. În câteva cuvinte, îi împărtăși deznădăjduirea care o măcina și dorința arzătoare de a fi o femeie liberă, pentru a-și construi moscheea.

Soliman o îmbrățișă, înduioșat.

— N-ar fi trebuit să-mi ascunzi durerile tale. Suferința ta e și suferința mea. Bucuria ta e și bucuria mea. Nu împărțim noi totul pe lumea asta ? Nu ți-am dăruit cele mai mari onoruri ? Cele mai strălucitoare satisfacții ? E normal ca mama fiilor mei să fie o femeie liberă. Mă întreb cum de nu mi-a trecut prin minte până acum ! Mâine voi iscăli firmanul care îți va îngădui să te dedici fără nici o piedică lucrărilor pe care le dorești.

La ordinul lui, Rüstem redactă personal firmanul și i-l aduse la semnat.

Actul al doilea al acestei comedii avu loc câteva zile mai târziu.

Soț iubitor și atent, el nu-și limita îndeplinirea obligațiilor conjugale la o singură noapte pe săptămână – vinerea –, așa cum prevedea Coranul. Potrivit ritualului stabilit de la instalarea Roxelanei la Yeni Serai, sultanul îi trimise un eunuc negru care o invită în numele stăpânului său să vină să împartă cu el patul conjugal.

Spre marea surpriză a mesagerului îngrozit, ea răspunse cu modestie că nu putea răspunde chemării sultanului, pentru că o femeie liberă ar comite un păcat de moarte dacă s-ar culca cu un bărbat în afara legăturilor căsătoriei.

Roxelana își asumă un mare risc refuzând chemarea padișahului. Iritat de nesupunerea ei, acesta ar fi putut cere să-i fie adusă una dintre cele trei sute de odalisce de care nu se atinsese niciodată și care nu așteptau decât un semn ca să se arunce, umile și drăgăstoase, la picioarele lui. Conștientă de pericol, Roxelana nu era totuși la prima nesăbuință. Când o înfruntase la Gülbahar, se folosise de aceeași viclenie. Este adevărat că, pe vremea aceea, nu avea nici douăzeci și cinci de ani. Roxelana încercă să-și

închipuie expresia sultanului auzindu-l pe eunucul negru transmițându-i refuzul.

Reacția sultanului la mesajul eunucului leșinat de frică depăși orice închipuire. Îl privi uluit pe castratul cu burtă proeminentă care tremura ca piftia. Seara, când se întorcea în încăperile lui, anticipa cu plăcere și duioșie primirea afectuoasă și plină de recunoștință pe care i-o făcea Roxelana. Acum toată liniștea lui se prăbușea. Încremenit de uimire, îi porunci eunucului să repete întocmai cuvintele cadânei, fără să uite nimic. Ascultă cu atenție, apoi îl dădu afară.

Surpriza, furia, tristețea și o durere surdă în coșul pieptului îl sufocau. Roxelana, pe care o adora, pentru care încălcase legea, refuza să i se dăruiască lui, sultanului, invocând motivul neînsemnat că ar fi femeie liberă. Nu o eliberase chiar el, împlinindu-i dorința ?

Petrecu o noapte agitată și a doua zi, la prima oră, îl convocă pe muftiul Constantinopolului. Îi expuse situația, apoi îi ceru părerea. Neghib se scărpină gânditor în vârful nasului, cugetă îndelung, apoi răspunse ca și cum ar fi fost prima dată când auzea această întrebare.

— Înălțimea Ta, am datoria să vă înștiințez că sultana-cadână nu face decât să respecte preceptele Profetului nostru.

— Ești sigur, Neghib mufti ?

— Foarte sigur, Înălțimea Ta ! Șeicul Ul-Islam, cel mai înalt demnitar al ierarhiei Islamului, vă poate confirma cuvintele mele.

— Dar Roxelana este cadâna mea de un sfert de secol ! Mi-a dăruit patru băieți și o fată ! Ce vrei mai mult ?

— Era sclava domniei voastre când a adus pe lume copiii aceștia. De-acum înainte legăturile trupești în afara căsătoriei îi sunt strict interzise. În calitatea domniei voastre de apărător al legii și de reprezentant al califului, aveți datoria să impuneți respectarea legilor Coranului.

Soliman încheie audiența și trimise după șeicul Ul-Is-

lam. Îi aminti că sultanii nu se mai căsătoresc de când cadâna împărătească Despina, soția lui Baiazid, capturată de Timur Lenk, fusese silită să servească despuiată la un banchet, în fața întregii Curți.

— Ar trebui să rup o tradiție bine înrădăcinată în familia noastră ?

Șeicul Ul-Islam înclină cu demnitate venerabila-i frunte.

— Nu vă mai rămâne, Înălțimea Voastră, decât să renunțați la această femeie sau... să o luați de soție.

— Nu există altă soluție ?

— Nici una, Înălțimea Ta !

Contrariat, Soliman îl expedie cu un gest brusc. El, stăpânul imperiului, trebuia să se încline în fața faptului împlinit. Să o părăsească pe Roxelana ? Nici nu se punea problema ! Să o ia în căsătorie ?

Ceru părerea lui Rüstem, marele său vizir și ginere. Acesta apără ideea căsătoriei, care, susținea el, avea să redea vechea strălucire instituției căsătoriei, încuviințată și încurajată de Coran. Prinții imperiali născuți dintr-o mamă liberă se vor bucura de un prestigiu sporit. Soliman pricepu aluzia. Selim, Djihangir și Baiazid, fiii Roxelanei, femeie liberă și împărătească, aveau să câștige o superioritate incontestabilă față de Mustafa, moștenitorul imperiului, ieșit din pântecele sclavei Gülbahar. În comparație cu frații lui, Mustafa ar fi doar un bastard născut în afara căsătoriei.

Asaltat de sfetnicii lui politici și religioși fideli cauzei Roxelanei, sultanul cedă. Îi ceru oficial mâna. Roxelana acceptă și ceremonia mariajului fu celebrată cu mare pompă. Serbările splendide oferite mai-marilor imperiului, armatei, ca și celor mai sărmani supuși nu reușiră să stârnească entuziasmul poporului. Roxelana atinsese în sfârșit culmea puterii și câștigase măreția vechilor împărătese ale Bizanțului. În același timp, își pierduse și ultimele rămășițe de popularitate.

32

O nouă viață se deschidea în fața Roxelanei, o viață presărată de pasiuni și nenorociri, de intrigi și sânge. Se pregătea să joace clipele cele mai intense din periculoasa ei partidă. Așeza piesele pe tabla de șah, anticipând în minte, la fel ca toți marii jucători, cât mai multe mutări posibile. Scopul acestei operațiuni era eliminarea lui Mustafa, prințul moștenitor. Moartea lui avea să salveze viața fiilor ei, oferindu-le un viitor strălucit.

Un singur punct negru întuneca perspectiva aceasta frumoasă. Selim și Baiazid se urau de moarte. Nu reușea să-și explice această rivalitate smintită. De când sultanul încredințase educația lor maeștrilor de la școala pajilor, diferențele dintre caracterele lor se accentuaseră. Neînțelegerile lor degenerau în ostilitate fățișă. Violenți din fire, se certau în fața colegilor și ajungeau adesea la pumni. Deși mai mare ca vârstă, Selim pierdea aproape de fiecare dată, căci corpolența și lipsa lui de agilitate nu-i îngăduiau să-și măsoare forțele cu Baiazid, care moștenise vigoarea, zvelțețea și vioiciunea tatălui său. Maeștrii școlii nu îndrăzneau să-i raporteze sultanului ciondănelile celor doi prinți, iar Roxelana nu afla despre ele decât prin intermediul lui Rüstem, care îndulcea împrejurările, pentru a nu o îndurera prea tare.

În schimb, Djihangir era blândețea întruchipată. Amabil, afectuos, mereu gata să-și răsfețe mama, devenise copilul ei preferat, îndepărtându-l pe Selim, care fusese la început marele favorit.

Mihrimah moștenise de la mama ei cochetăria, gustul pentru lux și pentru lucrurile frumoase. Din păcate, asemănarea lor se oprea aici. Urâțenia tuturor mătușilor sale se transmisese tinerei femei, care se credea frumoasă ca soarele.

În ochii Roxelanei, Djihangir avea o singură slăbiciune: admirația nețărmuită față de fratele lui vitreg, Mustafa. Cadâna se întreba dacă această dragoste nemăsurată nu ascundea cumva o înclinație spre viciul grecesc. Întrucât infirmitatea sa îl împiedica să urmeze cursurile școlii de paji, își petrecea marea parte a timpului în biblioteca mamei sale. Când îl surprinse răsfoind albumul cu gravurile erotice ale lui Romano, se retrase discret și aranjă cu una dintre sclavele ei tinere să-l inițieze în viața sexuală. Dar, spre dezamăgirea mamei sale, schilodul nu se lăsă antrenat în acest joc, care ar fi stârnit măcar curiozitatea unui băiat normal.

Când Mustafa venea la Constantinopol și era găzduit la Yeni Serai, Djihangir îl urmărea peste tot, ca un cățeluș. Planurile Roxelanei împotriva prințului moștenitor se complicau pentru că acesta avea deja un fiu, pe Murad. Dacă Mustafa cădea sub jungherele asasinilor tocmiți de Rüstem, Murad primea prin succesiune tronul tatălui său.

Răpăitul tobelor răsuna deja dintr-un capăt în celălalt al imperiului. Armata turcească voia război. Soliman nu știa ce să aleagă. Să răspundă afirmativ chemării lui Francisc I, care insista să invadeze Germania? Să accepte alianța ofensivă împotriva portughezilor, propusă de Marele Mogul al Indiei? Să se lanseze într-o nouă invazie în Persia, care se dovedea în continuare nesupusă?

Roxelana ar fi preferat a treia variantă, care i-ar fi permis să pună în valoare – fără prea mare pericol – calitățile războinice ale lui Selim și Baiazid. Pentru a se impune în fața armatei, aceștia trebuia să obțină o victorie.

Dar numai Roxelana și Rüstem cunoșteau adevăratul țel al acestei expediții. Guvernul lui Mustafa era învecinat cu granița persană. Roxelana și ginerele ei puseseră în mișcare

toate rotițele intrigii lor pentru a-l îndepărta pe Mustafa de Constantinopol și, prin urmare, de tatăl lui. Dacă Rüstem pleca la război împotriva Persiei în fruntea unei armate, trebuia să treacă prin provincia administrată de prințul moștenitor. Arestarea acestuia sub o acuzație falsă și apoi uciderea lui sub pretextul mincinos al unei tentative de evaziune ar fi simplificat lucrurile. Din nefericire, de la moartea lui Ibrahim și a lui Lufti Pașa, cel de-al doilea vizir, Ahmed Pașa, devenise cel mai important partizan al prințului moștenitor. Acesta era omul care trebuia supravegheat în mod deosebit.

Soliman urmărea cu amărăciune animozitatea crescândă care domnea între Roxelana și Mustafa, dar nu intervenea între ei, întrucât știa că n-ar fi făcut decât să înveninеze lucrurile. Rüstem îi aducea sultanului vești despre starea de spirit a armatei. Militarii condamnau izolarea prințului moștenitor, ordonată de tatăl său, și se arătau foarte ostili față de Roxelana și fiii ei. În paralel, a fost declanșată o violentă campanie de defăimare împotriva lui Mustafa. Scrisori falsificate îi atribuiau intenția de a-și detrona tatăl, de a-și ucide frații vitregi și de a o otrăvi pe Roxelana. În sfârșit, un ultim mesaj, și el falsificat, destinat regelui Persiei, dezvăluia că Mustafa cerea mâna fiicei acestuia și îi propunea o alianță împotriva sultanului Soliman.

În vreme ce acesta citea, consternat, scrisoarea apocrifă, Roxelana striga, însuflețită de o indignare prefăcută:

— Și tu, care aveai încredere în fiul tău cel mare! Îmi vorbeai de loialitatea și integritatea lui! Acum ai în față dovada nemerniciei lui! Mustafa e un trădător, gata să te asasineze ca să-ți răpească tronul! Se înhăitează cu dușmanii tăi cei mai aprigi! A venit momentul să-l pedepsești aspru pe acest fiu denaturat și mincinos! Lovește-l tu, înainte să te lovească el!

Ațâțat de argumentele Roxelanei și de intrigile susurate la ureche de Rüstem, sultanul sfârși prin a se lăsa

convins. Virtutea se preschimbă în crimă atunci când e înveninată de calomnii. Defăimarea și minciuna dau aripi imposturii și pângăresc conștiințele cele mai pure. Mustafa nu avea nici o șansă să se dezvinovățească, pentru că acuzațiile îl denigrau pe ascuns. Orbit de exasperare și furie, Soliman îi porunci marelui-vizir să se ducă în Amassia, să-l aresteze pe prințul moștenitor și să-l aducă la Constantinopol, unde va fi judecat pentru înaltă trădare.

Însoțit de o escortă puternică, Rüstem plecă, nerăbdător să execute această misiune. La Yeni Serai, Roxelana savura perspectiva procesului care avea să-l târască în noroi pe fiul lui Gülbahar. Rüstem prevăzuse otrăvirea prințului pe drum, ceea ce ar fi evitat complicațiile.

Ahmed, cel de-al doilea vizir, auzi de acest proiect. Unul dintre ofițerii săi de ordonanță merse întins la sediul lui Mustafa, ajungând înaintea lui Rüstem. Prevenit de cele urzite împotriva lui, prințul ieși din orașul său în fruntea a zece mii de cavaleri și ieniceri și îl întâmpină cu un zâmbet ironic pe marele-vizir, pe care frica îl făcu să pălească. Rüstem înțelese că partida era pierdută. Avu chiar senzația neplăcută că în jurul gâtului său se strânge o funie invizibilă.

— Ce te aduce pe la noi, Rüstem ? întrebă Mustafa.

Marele-vizir căută un pretext.

— Înălțimea Sa vrea să cunoască părerea domniei voastre în legătură cu campania pe care o plănuiește împotriva Persiei. Credeți că este capabilă să opună o rezistență organizată și îndărătnică ?

— Presupun că avem toate șansele să zdrobim orice armată persană, fie ea și comandată de șah în persoană.

Rüstem își plimbă privirile peste trupele aliniate în spatele prințului.

— Soldații domniei voastre sunt superbi, Înălțimea Voastră ! Și ținuta lor este lăudabilă !

— Mă ocup de ei, Rüstem ! Ca să te onorez, te-am întâmpinat înconjurat de trupele mele. Spune-i Înălțimii Sale

că trupele mele își vor face datoria pe câmpul de bătălie.

Marele-vizir petrecu o noapte albă în palatul guvernatorului. Se aștepta să fie arestat în orice clipă. Dar temerile sale nu se adeveriră.

A doua zi, Mustafa îl invită la o partidă de vânătoare de mistreți, dar marele-vizir invocă obligația de a se întoarce cât mai repede la Constantinopol pentru a-i prezenta sultanului un raport despre starea de spirit, disciplina și instrucția trupelor turcești. Acceptă să asiste la o paradă militară, cu care își încheie vizita. După politețurile de rigoare, marele-vizir și prințul se despărțiră.

Rüstem se întoarse la Constantinopol cu coada între picioare, dar atribui insuccesul lui nesupunerii lui Mustafa, care refuzase să-și părăsească trupele. Adăugă că:, în timpul defilării, soldații îl ovaționaseră pe prinț, fără a menționa numele Înălțimii Sale, sultanul.

Când Soliman trecea pe străzile capitalei, fanaticii lui Rüstem, risipiți prin mulțime, lansau strigăte moderate de „Trăiască sultanul !", apoi urlau cât îi țineau bojocii „Trăiască prințul Mustafa !", „Trăiască prințul nostru !", „Glorie lui Mustafa !", „Jos Roxelana și clica ei !", „Jos Selim bețivul !", „Trăiască Mustafa !".

Cu fruntea încruntată, cu ochii înrăiți, cu fălcile strânse, padișahul fremăta de furie.

— Neghiobii aceștia m-au îngropat deja ! Dar vor avea vreme să afle că încă trăiesc !

Înainte de a pleca la război, Soliman, invitat de Roxelana, îi puse o întrebare scrisă șeicului Ul-Islam: *„Ce pedeapsă trebuie să sufere un sclav care, în absența stăpânului său, îi trădează interesele ?"*

Șeicul Ul-Islam, ajutat de Rüstem, dădu un răspuns clar: *„Sclavul vinovat de trădare trebuie osândit la moarte."*

Pentru prințul Mustafa, zarurile erau aruncate. În fruntea armatei sale, Soliman părăsi Constantinopolul, îm-

preună cu Rüstem – numit *serasker*, comandant suprem –, precum și cu Selim, Baiazid și Djihangir.

— Fiii mei trebuie să învețe să verse sângele dușmanilor, declară solemn sultanul în fața generalilor săi, care înclinară simultan turbanele împodobite cu pene.

— Leișorii trebuie să pășească pe urmele regelui-leu, adăugă Rüstem curtenitor.

Printre ofițerii generali în statul-major al padișahului se găsea și Ahmed Pașa, al doilea vizir, pe care Rüstem voia să îl supravegheze de aproape. Rămas singur la Constantinopol, acesta ar fi putut asmuți garnizoana împotriva Roxelanei și a partizanilor ei, provocând o revoltă deschisă împotriva guvernului.

Armata lui Soliman traversă Anatolia și întâlni trupele prințului moștenitor într-o regiune aproape deșertică, numită Valea Șoimilor. Matca pietroasă a unui râu secat despărțea cele două tabere. Trupele se găseau acum față în față. Înainte de a face joncțiunea conform planului stabilit, se opriră și întinseră corturile pe poziții separate, întrucât seara se apropia.

Generalii care cunoșteau tensiunea ce domnea între cele două părți se întrebau dacă a doua zi Valea Șoimilor n-avea să devină câmp de bătălie.

Principalele personaje ale acestei drame petrecură o noapte fără somn. Sultanul, în singurătatea cortului său luminat de o lampă chinezească, încerca să găsească un mijloc prin care să-l lege pe Mustafa de mâini și de picioare. Îi ceru schilodului, fericit să-și revadă idolul, să-și îmbrățișeze fratele vitreg din partea lui și să-i spună că tatăl lui îl așteaptă la el în cort pentru a lua împreună hotărâri privind campania viitoare. Mândru că fusese ales pentru îndeplinirea acestei misiuni, Djihangir se repezi să o execute. Ajuns la Mustafa, îi descrise starea de spirit a sultanului în culori luminoase și îi repetă dorința acestuia de a discuta cu el.

Ali Pașa, guvernatorul din Brusa, devotat lui Mustafa, îl sfătui să nu se ducă singur la această conferință și să

propună o discuție sub cerul liber, între cele două armate adunate de o parte și de cealaltă a râului. Mustafa răspunse că un asemenea comportament ar echivala cu o revoltă fățișă. Încrezându-se în cuvintele lui Djihangir, se duse, escortat de numai doi sau trei ofițeri de ordonanță, să-și vadă tatăl.

Însoțit de Djihangir, de Ali Pașa, care insistase să-l urmeze, și de trei aghiotanți, prințul moștenitor traversă matca râului și se prezentă în fața cortului tatălui său. Voia să-și dovedească loialitatea și supunerea filială. Șambelanul care îl aștepta la intrare îl rugă să intre la sultan fără Djihangir, pentru că discuția trebuia să înceapă cât mai curând.

Mustafa ezită o clipă. Observă privirile îngrijorate ale lui Ali Pașa și ale ofițerilor săi, dar se liniști văzând zâmbetul fericit al fratelui său vitreg și auzind ovațiile ienicerilor de gardă, care îl recunoscură. Își desfăcu centura și îi încredință sabia lui unui paj, pentru că nu era îngăduit să intri înarmat la sultan.

Pătrunse singur în vestibulul cortului împărătesc, dar, în loc să fie întâmpinat de tatăl său, se văzu atacat de șase muți înarmați cu iatagane și pumnale. Adăpostit în spatele unei draperii, sultanul asculta zgomotele asasinării fiului său cel mare. Întrucât zgomotul luptei continua, întrerupt doar de țipetele de disperare ale lui Mustafa, care se apăra furios, Soliman urlă mânios:

— Turmă de lași, nu sunteți în stare să terminați cu trădătorul acesta ? Ucideți-l mai repede !

Zgomotele se auzeau mai încet, ca și cum rezistența prințului se apropia de sfârșit. Padișahul auzi horcăiturile fiului său, apoi se făcu liniște. Dădu draperia la o parte și îl văzu pe Mustafa întins pe covor, cu trupul măcelărit, culcat pe spate, cu veșmintele îmbibate de sânge, ochii privind fix tavanul. O sfoară îi strângea gâtul.

La Yeni Serai, Roxelana primi bucuroasă vestea laconică a morții lui Mustafa, adusă de un curier al sultanului.

Respiră ușurată, simțind că i se luase o mare piatră de pe inimă. În sfârșit, legea fratricidă nu va mai lucra în favoarea fiului lui Gülbahar. Drumul spre tron era liber pentru Selim și Baiazid. Care dintre ei va purta sabia lui Osman? În mod normal, fiul cel mare ar trebui să-i urmeze tatălui său. Dar ce se va întâmpla cu Baiazid? Dispariția lui Mustafa nu însemna că grijile ei luau sfârșit. Cunoștea animozitatea care îi despărțea pe Selim și Baiazid și se temea de urmările acesteia.

Aștepta acum cu nerăbdare și curiozitate scrisorile lui Rüstem, care îi descria peripețiile acestui omor necesar din motive dinastice. Roxelana ar fi vrut să-și elibereze conștiința de rolul demn de dispreț pe care îl jucase. Imaginea tatălui ei îi revenea în memorie. Ce atitudine ar fi adoptat el față de fiica lui dacă ar fi trăit destul pentru a asista la această luptă înverșunată? Roma nu era cruțată de crimele cele mai nemernice. Moartea lovea papii și cardinalii, prinții și oamenii obișnuiți. Era o lume crudă: pentru a trăi trebuia să ucizi.

Așteptarea Roxelanei se prelungi, fără a-i aduce lămuriri. Apoi îi ajunseră la urechi ecouri contradictorii despre cele petrecute în Valea Șoimilor. Și ceea ce auzea nu avea de ce să-i înveselească inima. La moartea lui Mustafa, armata aflată în pragul răscoalei se ridicase împotriva sultanului și a primului său sfetnic. Ienicerii îndeosebi cereau pedepse grele împotriva celor acuzați de asasinarea lui Mustafa. Soliman fusese la un pas de a fi înjunghiat de propriii soldați. Roxelanei i se strânse inima. Dacă viața sultanului era amenințată, atunci ce soartă ar rezerva soldățimea copiilor ei? Reușise să-l elimine pe Mustafa doar ca să asiste neputincioasă la răzbunarea ienicerilor împotriva lui Selim și Baiazid?

Kislar agasi, și el foarte tulburat de lipsa veștilor, trimise curieri ca să afle ce se întâmplă. Apoi începu să plouă cu bârfe. Se zicea că, pentru a-și salva viața și pe aceea a fiilor lui, sultanul ar fi fost silit să-l facă pe Rüstem țap-ispășitor. Marele-vizir ar fi fost destituit, așteptând să fie dat pe

mâna justiției, sub acuzația de a-l fi defăimat și ucis pe prințul moștenitor.

Pentru a împăca armata, Soliman ar fi încredințat funcția de prim-ministru lui Ahmed Pașa, ale cărui simpatii pentru Mustafa erau binecunoscute. Dar nici măcar numirea lui Ahmed, care ar fi acceptat acest post după lungi ezitări, n-a reușit să calmeze spiritele. Trupele prințului moștenitor se răsculaseră.

La Constantinopol domnea panica. Oameni așa-zis bine informați pretindeau că sultanul și fiii lui fuseseră luați ostatici de armată și că Ahmed Pașa își impunea propria lege. Rüstem ar fi fost linșat de propriii soldați...

La această veste, Roxelana crezu că o se leșine. Doamna Rebia încercă să o liniștească, în ciuda propriei groaze. Pentru că la orizont se profila un mare pericol. Micul prinț Murad, încă în viață, ar fi fost proclamat sultan de către trupele tatălui său.

Gloata de la Constantinopol o înfiera deja pe Roxelana și o numea fățiș instigatoarea asasinării lui Mustafa. Deasupra Yeni Seraiului atmosfera era încărcată de tensiune. Mihrimah se refugiase la mama ei și deplângea soarta soțului său.

Apoi curierii lui *kislar agasi* aduseră vești mai liniștitoare. Rüstem fusese într-adevăr destituit și înlocuit de Ahmed Pașa, dar sultanul era stăpân pe situație. Trupele lui Mustafa se răsculaseră, dar, lipsiți de șefii lor – căci în același timp cu Mustafa fusese ucis și credinciosul său Ali Pașa –, suferiseră o înfrângere grea. Trei mii de luptători au pierit pe câmpul de bătălie.

Imperiul Otoman cunoscuse numeroase războaie fratricide. Dar era prima dată când sângele turcesc curgea din pricina ambițiilor unei femei. Și constantinopolitanii nu puteau ierta asta.

Întoarcerea lui Soliman în capitală liniști încetul cu încetul spiritele. Opinia publică dovedi un mare interes pentru ancheta poruncită de sultan privind împrejurările morții lui Mustafa.

Investigațiile lui Ahmed Pașa, marele-vizir, se loveau de piedici la fiecare pas. Vechea zicală „Toate drumurile duc la Roma" căpăta pentru marele-vizir o nouă semnificație: „Toate drumurile duc la Roxelana." Ahmed își dădu seama că îi fusese încredințată o misiune imposibilă. Sultanul îl înșelase când îi făgăduise că va avea mână liberă să conducă ancheta. Adunase dovezi care demonstrau cu o logică fără greș uneltirile lui Rüstem, dar în spatele lui se profila umbra Roxelanei. Protecția lui îl făcea invulnerabil. După întoarcerea la Constantinopol, sultanul poruncise eliberarea lui Rüstem. Ahmed protestase împotriva acestei măsuri, însă Soliman îl privise cu un aer straniu.

— Bănuiești că va încerca să fugă? Să fim serioși, Ahmed, predecesorul tău este un om de onoare și, în același timp, e ginerele meu. Va rămâne la dispoziția ta.

Lui Ahmed i se păru că descifrează în vocea sultanului o iritare crescândă. Cu siguranță nu putea suferi spiritul de independență al marelui-vizir. Ahmed îi amintea de Piri Pașa și de „demnitatea" lui insuportabilă. Soliman își detesta noul mare-vizir. Nu avea să uite niciodată nici umilirea suferită în Valea Șoimilor, când soldații amenințători îi reproșaseră moartea prințului moștenitor, nici propriile insistențe, rugămințile lui pentru a-l convinge pe Ahmed să accepte funcția de prim-ministru. Așa ceva nu se va mai întâmpla.

Ahmed era încăpățânat. Când va încheia cercetările în privința lui Rüstem, va convoca tribunalul extraordinar însărcinat cu judecarea fostului mare-vizir. În fața justiției, sultanul va fi dezarmat. Soliman „Legiuitorul" nu-și va putea permite să ignore legea.

Chiar în seara întoarcerii lui Soliman la Constantinopol, Rüstem se prezentase la Yeni Serai ca să-și ia soția la domiciliul conjugal. Roxelana și Mihrimah îl întâmpinaseră ca pe un erou.

— Îl vom împiedica pe Ahmed să se răzbune pe tine, îi făgăduise soacra sa.

Soliman înclinase capul, cu un aer aprobator.

— Toți crapă de invidie, tată, pentru că l-ați considerat demn să vă fie ginere, interveni Mihrimah cu căldură.

Luaseră cina în familie. Roxelana era fericită să îi aibă alături pe Soliman, pe Selim, pe Baiazid, pe Mihrimah și pe Rüstem. Djihangir, bolnav, căzuse la pat. După desert, Soliman porunci slujitorilor să se retragă.

— Voiai să-mi vorbești în particular, fiule, nu-i așa ? se adresă sultanul ginerelui său.

— Ceea ce am să-i spun Înălțimii Sale este foarte important.

— Te ascult, fiule.

Rüstem știu să-l convingă pe padișah că moartea lui Mustafa trebuia să fie urmată de aceea a fiului lui, Murad. Fiindcă Mustafa, în pofida încercărilor lui Ahmed de a dovedi contrariul, se făcuse într-adevăr vinovat de înaltă trădare. Era esențial ca fiul său să fie și el eliminat, pentru că mai târziu avea să fie tentat să-și răzbune tatăl. Perspectiva asasinării nepotului său îl puse pe gânduri pe sultan.

— Bine, dar Murad este un copil ! zise el. Cum pot eu să-i reproșez trădarea comisă de tatăl lui ?

Reticențele lui Soliman o alarmară pe Roxelana. Argumentele lui Rüstem erau îndreptățite. Micul Murad trebuia să dispară, întrucât moștenea toate drepturile tatălui său. Uciderea unui copil o dezgusta, căci era și ea mamă și știa ce înseamnă o mică făptură adusă pe lume în chinuri. Dar nu avea de ales. Toată familia imperială era târâtă în acest vârtej criminal.

— Soliman, gândește-te la Selim și la Baiazid ! insistă Roxelana. Rüstem are dreptate. Murad trebuie să moară !

Sultanul lăsă capul în piept, învins.

— Ai mână liberă, Rüstem !

Daud, locotenentul eunucilor negri, însoțit de doi muți ai seraiului, plecă în taină la Brusa, unde locuiau prințul Murad, mama lui, Hürmüz, și bunica lui, Gülbahar.

Fostul guvernator al provinciei Brusa, executat în Valea Șoimilor, imediat după asasinarea stăpânului său,

fusese înlocuit de Abdul Pașa, credincios subaltern al lui Rüstem și executant slugarnic al poruncilor Roxelanei. Prima măsură luată după instalarea lui la Brusa a fost să suprime garda personală a prințului Murad.

— Trei sclavi vor fi de ajuns pentru slujirea unui copil de vârsta lui.

— Dar copilul acesta este nepotul sultanului ! protestă Gülbahar.

— Și fiul unui trădător ! ripostă generalul.

Câteva zile mai târziu, solii lui Rüstem ajunseră la Constantinopol. După căderea nopții, pătrunseseră în locuința micului prinț. Daud citi cu voce tare firmanul sultanului, care poruncea osândirea lui la moarte. Copilul ascultă, senin, îngenunche și plecă capul.

— Sunt gata să suport pedeapsa hotărâtă de bunicul meu.

Doar unul dintre muți îndrăzni să-l sugrume. Celălalt își acoperi ochii cu mâinile.

Hürmüz și Gülbahar au fost silite să înghită otravă. Familia răposatului prinț Mustafa fiind exterminată, Roxelana se putea bucura, în sfârșit, în liniște de izbânda ei.

Uciderea micului Murad, după executarea tatălui său, umplu de groază poporul. Asupra Roxelanei și a complicelui său, Rüstem, ploua cu blesteme. Soliman nu era nici el cruțat, dar poziția lui înaltă îi asigura un soi de imunitate morală. Soldații îi plângeau pe cel mai viteaz războinic al imperiului și pe copilul care ar fi putut să-i continue opera. Poeții deplângeau în versuri această tragedie, iar istoricii scriau în intimitatea cabinetelor lor de lucru că asasinarea lui Mustafa și a lui Murad punea capăt lanțului marilor moștenitori ai Osmanilor.

Oamenii de stat din Apus se felicitau pentru dispariția lui Mustafa, fiindcă era cunoscut nu doar ca un general capabil să conducă masele de soldați fanatici, ci și ca adept al politicii strămoșilor săi cei mai războinici. Prin comparație cu Mustafa, frații lui vitregi erau niște copii palide.

Dar, în ochii Roxelanei, fiii ei erau plini de calități. Le găsea scuze pentru toate defectele, atribuindu-le mai degrabă influenței nefaste a anturajului lor, decât propriilor slăbiciuni.

Bucuria ei fu știrbită de boala ciudată a lui Djihangir. Acesta se stingea fără nici un motiv vizibil. În realitate, nu-și putea ierta faptul că îl atrăsese pe Mustafa într-o capcană. Nu putea și nu voia să-și ierte tatăl care se folosise de el pentru mârșăvia aceasta. Israel Mordecai, chemat la căpătâiul prințului de Roxelana, alarmată, declară după ce îl examină:

— Îmi pare rău, Înălțimea Voastră, dar tânărul meu pacient și-a pierdut dorința de a trăi. Pentru el, viața nu mai are rost. Mărturisesc, Înălțimea Voastră, că nu-i înțeleg refuzul de a se hrăni, de a vorbi, de a manifesta cea mai mică dorință. Când l-am examinat, nici măcar nu s-a uitat la mine. Știința mea este neputincioasă, pentru că el îmi respinge ajutorul.

Roxelana ghicise starea de spirit a fiului ei. Când se ducea să-l vadă, acesta se întorcea cu fața la perete.

Djihangir muri fără să se plângă și fără să rostească vreun cuvânt.

Ahmed Pașa află consternat de moartea micului prinț Murad. Înarmat cu dovezi irefutabile împotriva lui Rüstem, se prezentă în fața sultanului și îi supuse atenției, una câte una, toate informațiile care dezvăluiau inocența lui Mustafa și vinovăția instigatorilor asasinatului său. Soliman studie cu grijă documentele. Nici un mușchi de pe chipul lui nu tresări când închise dosarul.

— Lasă-l aici, Ahmed ! Vreau să-l aprofundez !

Marele-vizir îl privi cu o expresie de nedescris. A înțeles în clipa aceea că fusese jucat pe degete. „Cum e posibil ca un sultan atât de mare să poată cădea într-atât pentru ochii frumoși ai unei femei de nimic ?“ se gândi el cu amărăciune. Admira capacitățile de om politic, de șef militar și de legiuitor ale lui Soliman, dar condamna pasiunea care îl împingea să satisfacă lăcomia unei foste sclave. Pentru

marele-vizir, Roxelana era mai decăzută decât ultima desfrânată care-și vindea nurii în port. Ahmed își aminti de nemulțumirile soldaților săi din Valea Șoimilor: „Nădejdea noastră a murit o dată cu Mustafa."

Marele-vizir salută cu răceală și se retrase fără comentarii. Știa de-acum la ce să se aștepte...

Soliman medită îndelung înainte de a-i arăta Roxelanei dosarul întocmit de Ahmed Pașa. Dar ea cunoștea dinainte toate dovezile, întrucât agenții lui Rüstem, încă activi, le copiau pe ascuns și i le trimiteau lui *kislar agasi*, care la rândul său le aducea stăpânei sale.

— Toate hârtiile astea sunt doar o urzeală de minciuni. Ahmed îl detestă pe Rüstem și mă urăște. Vrea să obțină osândirea ginerelui nostru și apoi să mă târască într-un proces care ar fi compromițător și pentru tine.

Respinse cu abilitate acuzațiile formulate de marele-vizir, întrucât Rüstem o învățase din timp ce trebuia să răspundă. Adevărurile și minciunile erau atât de bine împletite, încât ansamblul părea convingător.

— Ahmed nu vrea decât să semene neîncrederea supușilor tăi față de tine și de copiii tăi. Într-o zi va scoate din mânecă un fals Mustafa, va tulbura spiritele și va aținta din nou flacăra războiului civil. Știu ce coace acest Ahmed. Să te înlăture de la putere și să guverneze din spatele unei marionete încoronate. Când guvernatorul din Brusa a fost decapitat, Ahmed Pașa ar fi trebuit să-i împărtășească sfârșitul.

Soliman clătină din cap.

— Ne-a ajutat să ieșim la suprafață. Datorită lui, Rüstem este încă în viață, iar noi suntem în continuare la domnie.

— Bun, recunosc că ne-a fost indispensabil. Dar acum rolul lui s-a încheiat. Trebuie să-l înlături. Rațiunea de stat o cere.

— Mai am nevoie de un răgaz, zise el. Gloata nu s-a liniștit încă.

Roxelana zâmbi fin.

— Înainte, detestam războiul. Acum, înțeleg că războiul mobilizează spiritele, hrănește ura contra străinătății, voința de a învinge și pofta de a prăda. Persia n-a știut să profite de frământările noastre interne de după executarea lui Mustafa. Există o explicație. Sunt atât de slabi încât n-au îndrăznit să ne atace. Atunci, noi trebuie să luăm inițiativa. Ienicerii și spahiii care vor simți mirosul prafului de pușcă, al sângelui și al jafului vor uita de Mustafa, de Murad și de nenorocirile lor.

Sultanul o îmbrățișă.

— Tu ești sfetnicul meu cel mai înțelept, Roxelana !

Ostilitățile au fost deschise fără declarație de război și invazia fulgerătoare a armatei otomane semănă panica în rândurile infanteriei persane, risipind cavalerii în armuri de fier ai regelui Tahmasp care, descumpănit, ceru pacea. A fost o victorie ușoară, care consolidă autoritatea sultanului.

— Acum mă pot descotorosi de Ahmed, îi zise el Roxelanei. Am o singură reținere. Când i-am încredințat sigiliul marelui vizir, i-am declarat, sub jurământ, că nu-l voi destitui niciodată.

Rüstem, care asista la această reuniune de familie, interveni cu subtilitate:

— Asta-i tot ? Dar nimic nu vă împiedică să-l osândiți la moarte. Jurământul domniei voastre se referă la destituire. Simplu, nu-i așa ?

Soliman își mângâie mustața, zâmbind.

— Un adversar de talia ta este de două ori mai periculos, Rüstem ! E foarte inventiv ginerele tău, Roxelana !

— Inventiv, inteligent și devotat ! răspunse ea.

— Iată triunghiul reîntregit ! zise sultanul cu satisfacție. Acum armonia domnește între cele trei vârfuri ! Asta am visat întotdeauna ! adăugă el.

Ahmed Pașa invită câțiva prieteni la un mare ospăț.

— Nu prea pari în largul tău ! exclamă Selim Pașa,

prietenul lui cel mai bun. Chipul tău reflectă o amărăciune care mă îngrijorează!

— Ați vânat vreodată în deșert? întrebă gazda, după ce le porunci slugilor să umple cupele. Ați observat vulturii care planează în aer, deasupra unui leu muribund? Îi pândesc ultimele clipe ca să se năpustească asupra leșului său, așteptând să-l poată sfâșia în liniște.

Ușile se deschiseră brutal la intrarea unui ofițer de gardă care venea înaintea a doi muți îmbrăcați în roșu, cu frânghiile în mâini. Sclavii lui Ahmed Pașa se dădură la o parte, înspăimântați. Prietenii lui încremeniră de emoție.

Ofițerul se proțăpi în fața marelui-vizir, derulă un pergament împodobit cu pecetea împărătească și citi pe un ton solemn firmanul semnat de padișah, care îl condamna la moarte. Sentința avea să fie executată pe loc.

Ahmed Pașa se adresă prietenilor săi cu un calm olimpian:

— Vă amintiți de leul muribund despre care v-am vorbit? Priviți vulturii aceștia! adăugă el, arătându-i cu degetul pe călăi. Bănuiam că într-una din zilele acestea vă voi invita la festinul meu funebru. S-a întâmplat mai repede decât credeam.

Se întoarse spre ofițer.

— Îți cer o favoare. Lasă-l pe unul dintre prietenii mei să strângă șireangul. Dacă mor de mâna unui mut sau a altcuiva, n-are importanță. Esențial este să dispar, ca să-i fac loc asasinului prințului Mustafa.

Ofițerul scutură din cap.

— Strangularea de către un mut al seraiului este o onoare. Dar mie îmi este indiferent. Nu vreau decât ca firmanul sultanului să fie executat.

Ahmed luă șireangul din mâna unui mut, indignat că era tratat în felul acela, și i-l oferi lui Selim Pașa.

— Frate, fă-mi acest serviciu! Petrece-mi frânghia pe după gât și strânge tare! Cât mai tare!

Selim refuză, cu ochii scăldați în lacrimi.

— Este cel mai mare serviciu pe care ți-l cer! insistă marele-vizir. Nu vreau să fiu pângărit de mâinile acestor călăi care l-au executat, poate, și pe prințul Mustafa. Să bem această ultimă cupă cu vin în cinstea apropiatei mele călătorii!

Mesenii își goliră cupele, apoi Selim Pașa, cu inima frântă, se ridică, luă șireangul și împlini ultima dorință a prietenului său.

33

În fața Divanului reunit, sultanul înmânã personal sigiliul imperiului unui Rüstem plesnind de trufie. Satisfăcută, Roxelana asista de la fereastra ei zăbrelită la această ceremonie care încununa eforturile ei de proporții. Influența ei asupra lui Soliman și puterea personală atinseseră un nivel niciodată egalat de fostele femei ale sultanilor, fie ele soții sau simple favorite.

„Soliman domnește peste imperiu, iar Roxelana domnește peste Soliman", repetau constantinopolitanii îndurerați, adăugând: „Cât despre Selim, rotofeiul nostru prinț moștenitor, e doar un gunoi învești mântat în mătase. Este începutul sfârșitului."

Deși primise autorizarea oficială să iasă în oraș după plac, escortată de un escadron din casa ei militară, Roxelana renunțase la acest privilegiu. Când trecătorii îi recunoșteau cortegiul, după uniforma plină de fireturi a halebardierilor săi, începeau imediat huiduielile. Într-o sâmbătă, lângă marele bazar, gloata dezlănțuită încercui litiera favoritei și încercă să o linșeze. Un regiment de spahii care trecea întâmplător prin zonă reuși să o elibereze, după câteva focuri de armă. La apogeul vieții ei, Roxelana rămânea închisă în haremul devenit din nou temniță.

Demnitarii o elogiau în public și o criticau în particular. Voiau să-i facă plăcere sultanului, care obținea noi victorii însemnate. Henric al VIII-lea, regele Angliei, trimitea

Constantinopolului un comision comercial; Francisc I se compromitea în ochii creștinătății, îngăduind flotelor turcești să facă escală în porturile franțuzești; Veneția încerca să cârpească vechile acorduri care o legau de Turcia; rușii și polonezii se târau în fața padișahului; regele Tahmasp își proclama prietenia pentru Imperiul Otoman.

Roxelana ar fi urmărit cu interes meandrele politicii, dacă n-ar fi necăjit-o propria familie.

Neghib, muftiul Constantinopolului, îi povestise Roxelanei o întâmplare unică în istoria imperiului. Sultanul Orkhan își numise fratele, pe Ala-Eddin, mare vizir, iar colaborarea lor se dovedise avantajoasă. De ce nu reușea și ea să stabilească o înțelegere între frații care se dușmăneau ? Dar cele două ființe erau diferite ca noaptea de zi. Și dacă Baiazid și Selim avuseseră oarecare rețineri cât timp Mustafa era încă în viață, dispariția dușmanului comun reînsufleți vechile lor neînțelegeri.

Selim era atras de vicii: lux, indolență, beție. Favorita lui, Nur Banu, ambițioasă și egoistă, ipocrită și rapace, orgolioasă și frumoasă, îl mânuia ca pe o marionetă. Comportamentul ei slugarnic față de Roxelana îi aminti acesteia de propria purtare față de bătrâna Hafsa Hatun.

Spre deosebire de grosolănia, urâțenia și ținuta neîngrijită ale lui Selim, Baiazid ieșea în evidență prin talia frumoasă, farmecul și politețea lui. Gülmüz, favorita lui, afișa modestia, blândețea, înțelepciunea și supunerea unei adevărate femei turcoaice tradiționaliste. Dar sub această înfățișare plăcută ascundea un caracter cu nimic diferit de cel al lui Nur Banu. Chiar dacă frații se arătaseră mai împăciuitori, femeile lor îi aținaseră.

Baiazid nu-și putea scoate din minte ideea obsedantă că, în calitate de frate mai mic, risca să împărtășească soarta tragică a lui Mustafa. Dorința Roxelanei de a-l cruța de moartea prin strangulare nu-l liniștea decât pe jumătate. Mama și tatăl lui n-aveau să trăiască veșnic. Eliberat de

prezența lor, Selim n-ar ezita să-l lichideze. Sfetnicul și prietenul lui, Lala Mustafa, îl sfătuia să fie vigilent.

Deja demnitarii se gândeau la viitorul dinastiei. Soliman trecuse de șaizeci de ani. Slab, cu un aer bolnăvicios, sumbru și tăcut, nu părea să-l mai aștepte o viață foarte lungă. Roxelana era mai frumoasă ca oricând. Dar, în harem, odaliscele știau că împărăteasa pierdea sânge, semn că era atinsă de o boală pe care Israel Mordecai, în ciuda experienței sale, nu putea să o diagnosticheze. El explica fenomenul prin faptul că la femeile de o numită vârstă apăreau tulburări fără însemnătate, care influențau mai degrabă starea mintală, decât trupul.

În vreme ce Roxelana medita tristă la rivalitatea care otrăvea relațiile dintre fiii ei, o mare revoltă înflăcără Anatolia. Se povestea că prințul Mustafa, care ar fi scăpat cu viață din mâinile ucigașilor săi, preluase comanda câtorva regimente de spahii și de ieniceri și începuse lupta pentru cucerirea imperiului. Trupele îl urmau, însuflețite de spiritul răzbunării, deloc liniștitor pentru demnitarii de la Constantinopol, acuzați cu toții că ar fi complotat cu Roxelana și Rüstem uciderea moștenitorului Turciei. Pretutindeni, acesta era întâmpinat cu bucurie și entuziasm. Oamenii de rând îi sărutau mâinile, picioarele și chiar urmele pașilor. Zeci de mii de țărani înarmați îngroșau rândurile trupelor regulate.

Constantinopolul era consternat. Circulau cele mai extravagante zvonuri în jurul acestui personaj mitic. Soliman nu-și pierdu sângele rece, fiind sigur că era vorba de un impostor, pentru că își văzuse fiul strangulat la picioarele lui. Iscoadele strecurate în tabăra prințului „reînviat" declarară cu un soi de spaimă superstițioasă că asemănarea izbitoare îngăduia orice presupuneri. Printre adepții acestuia se numărau și slujitori ai prințului, care jurau că stăpânul lor era mai mult ca sigur fiul cel mare al sultanului.

Roxelana urmări îngrijorată progresele impostorului.

Era fantoma prințului dispărut ? Vrăjile îl înviaseră pentru a-i amenința opera ? Totul putea fi pierdut din pricina acestui fals pretendent al tronului.

Hotărât să-i pedepsească aspru pe rebeli, Soliman îl chemă pe unul dintre cei mai tineri și mai energici generali ai săi, Mehmed Pașa. Îi încredință o armată și îi porunci să înăbușe revolta.

Cu toate acestea, cea mai mare parte din Anatolia și o parte din Rumelia apucară armele. Falsul Mustafa, în fruntea comandamentului suprem al trupelor sale, împărți recompense și alcătui propriul Divan. Întâlnirea celor două forțe militare, la început indecisă, se termină prin zdrobirea trupelor impostorului, care nu avea artilerie.

Capturat și supus torturii, falsul Mustafa declară că fusese incitat la răscoală de prințul Baiazid, care voia să profite de confuzie pentru a smulge puterea din mâinile tatălui său și să se proclame sultan. Executarea lui prin spânzurare puse capăt insurecției.

Roxelana simțea că moare. Viața o părăsea încetul cu încetul. La început, senzația aceasta fusese aproape insesizabilă. Scurgerile apăreau din când în când, ca și cum ar fi vrut să o avertizeze că ființa omenească nu este nemuritoare, și că existența omului, efemeră prin definiție, sfârșește prin a se ofili și a se cufunda în neant.

Puțin câte puțin, scurgerile deveniră mai frecvente. O preveneau că trebuie să se pregătească pentru marea călătorie. Roxelana, atât de frumoasă, atât de cochetă, atât de lacomă de perfecțiune, era dezgustată și înspăimântată de aceste pete de sânge pe care le găsea în fiecare dimineață pe cearșaf. Când apărură și în cursul zilei, frica ei crescu. Avea senzația că se luptă cu o forță necunoscută, șireată, care o urmărea ca un vis urât. Durerile nu-i chinuiau măruntaiele. Numai creierul ei înregistra fazele acestei căderi care părea să se accelereze.

Trecutul îi revenea în minte cu o asemenea intensitate, încât prezentul dispărea, parcă șters de o forță supranaturală. Tatăl ei, mătușa Helena, unchiul Kazimir o înconjurau, tăcuți, dar surâzători. Apoi rătăcea printre trandafirii din grădina ei, alerga după fluturi, în timp ce Glafira o chema la masă. Alte personaje soseau la aceste întâlniri imaginare. Regele Sigismund, regina Bona, Zápolya, care îi salvase viața. Stanislas îi bântuia visurile. Dacă ar fi fost soția sau amanta lui Stanislas, ar fi cunoscut adevărata fericire. Dar pentru cât timp ? Prințesa Colonna sau Jablonowski ? Ar fi strălucit câțiva ani în mijlocul unei societăți superficiale, dedată plăcerilor și intrigilor. Dumnezeu știe ce complicații ar fi apărut pe parcurs.

Apoi viața ei luase o întorsătură decisivă și fulgerătoare. Haremul, turnul acela încovoiat apărut în oglinda ei, îi deschisese, în mod paradoxal, marea poartă a istoriei. Triumful ei depășise visurile cele mai îndrăznețe. Dar cu ce preț ? Drumul ei fusese presărat de capcane, de umilințe, de lupte fără sfârșit, de bucurii și de cadavre. Ibrahim, prințul Mustafa, micul Murad, Malfiruz, Kassem, Ferhat Pașa, marele-vizir Ahmed...

Dar toate aceste crime erau justificate de necesitatea de a asigura supraviețuirea copiilor ei...

Un frison înghețat îi străbătu corpul. Toate aceste morți care o precedaseră dincolo de Stix nu aveau să o arate oare cu un deget acuzator atunci când Caron o va lăsa pe malul celălalt ? Dar exista oare o viață viitoare ?

Soliman avea să i se alăture mai târziu. N-ar fi crezut niciodată că va muri înaintea bărbatului aceluia firav și aproape întotdeauna suferind... Ei, da ! În vreme ce ea părea să-și păstreze o tinerețe eternă, el îmbătrânea, bolile se înverșunau împotriva lui, slăbiciunile îl asediau. Și totuși, ea va pleca prima...

Apoi un mare semn de întrebare se ridică în fața ei, un semn înalt cât un minaret ! Îi iubise sincer pe Soliman ? El,

unul, o adora! Se închina în fața tuturor dorințelor ei! În mâinile ei, fusese un aluat moale, pe care îl modelase după cum voise! I-a purtat o mare afecțiune, fiindcă datorită sprijinului lui își învinsese toți dușmanii...

Acum trecutul, prezentul, viitorul se amestecau confuz. Roxelana avea să ducă în mormânt neliniștea pe care i-o inspira inevitabila luptă fratricidă care trebuia să izbucnească într-o zi între Selim și Baiazid. Declarațiile falsului Mustafa nu fuseseră smulse de către oameni care doreau să-l compromită pe Baiazid? De oameni aflați în solda lui Selim? Pentru că fiul acesta al ei era sălbatic, violent, rapace, ipocrit, invidios, arme care îi lipseau fratelui său. În ciuda iubirii sale materne, Roxelana înțelesese – cu o oarecare întârziere – că Selim era doar un ratat! Mai rău de-atât, o nulitate! Un nimic!

Roxelana schiță o grimasă. Constantinopolitanii o acuzau că deschisese cutia Pandorei, din care ieșeau șerpii, încolăcindu-se în jurul stâlpilor care susțineau imperiul, slăbindu-i și distrugând tot ce clădiseră strămoșii lui Soliman de-a lungul secolelor...

Apoi o asaltară durerile sfâșietoare. Israel Mordecai îi prepara licori care nu o ajutau. Prea bătrân, acesta își pierduse vechea siguranță și tatona uneori simptomele pacienților săi, fără să le înțeleagă. Chira Esther, bătrână, senilă, îi aducea leacuri băbești care nu aveau nici un efect.

Nur Banu o vizita în fiecare zi pe Roxelana. Se interesa de sănătatea ei, îi povestea lucruri vesele și îi prepara cafeaua, băutura aceea excitantă și tonică, infuzie de boabe negre și parfumate importate de puțină vreme și care erau la modă.

Roxelana știa că interesul pe care i-l arăta Nur Banu nu era gratuit, că aceasta îi pândea moartea pentru a se instala în locul ei. Nur Banu studia pe furiș ravagiile săpate de boală pe chipul soacrei sale, arunca priviri lacome spre bogățiile adunate în minunatul apartament, bijuterii, blănuri, obiecte de artă, covoare și se închipuia stăpână a acelor locuri.

Roxelana fusese silită să suporte mulți ani capriciile, curiozitățile, schimbările de dispoziție și micile răutăți ale sultanei-validé. Nur Banu avea să fie cruțată de aceste neplăceri. Așteptarea ei nu se va prelungi prea mult.

Roxelana primea, de asemenea, vizitele lui Gülmüz, favorita lui Baiazid, care o copleșea cu complimente și lingușeli. Cele două tinere invidiau nu numai bogățiile și privilegiile soacrei lor, ci și puterea acesteia. Pentru că Roxelana lansase o modă, chiar mai mult decât atât, o nouă politică: domnia favoritelor. Exemplul ei le ațâța pe imitatoare, hotărâte să obțină totul prin mijloace proprii.

În jurul Roxelanei se făcu gol. Doamna Rebia muri în somn. Colecția ei de blănuri, nestemate, cărți prețioase a fost înghițită de vistieria haremului. Același lucru se petrecu cu minunile adunate de *kislar agasi* care a fost găsit neînsuflețit lângă gaura din podea, sub patul său, unde se înghesuiau sute, mii de monede de aur. Supraintendenta și „generalul" fetelor au fost înlocuiți de oameni pe care Roxelana de-abia îi cunoștea. Dar schimbările acestea n-o mai interesau. Apropierea morții o desprindea încet-încet de lumea aceasta agitată, vorace, lacomă de bani și putere, pe care o îmblânzise în cele din urmă.

Numai fiii ei și Soliman îi mai reținеau atenția. Ultima ei intervenție a fost în favoarea lui Baiazid. Soliman își convocă fiul cel mic la Yeni Serai. În noaptea de dinaintea acestei audiențe, Baiazid nu reuși să închidă ochii. Dimineață, în timp ce se îmbrăca înainte de a-și părăsi palatul, primi un curier care îi aducea un bilet semnat de Roxelana: *„Nu te teme, fiule. Cât timp trăiesc eu, nimeni nu-ți va face vreun rău."*

Baiazid se înfioră. Nu se îndoia de cuvântul mamei sale. Dar ce se va întâmpla după moartea ei? Prințul se prezentă, îngrozit, în fața tatălui său. Acesta îi inspirase dintotdeauna o frică irațională. Știa că într-o zi ori el, sultanul, ori Selim avea să poruncească omorârea lui. Așa era legea.

Soliman îl primi într-un acces de furie aproape necontrolabilă. Îi aduse reproșuri violente. Baiazid se aștepta să vadă ușa deschizându-se și muții seraiului strecurându-se cu pași de pisică pentru a-i pune șireangul la gât. Dar sultanul, după ce-și vărsă furia, se potoli și bătu din palme. Un paj aduse sorbeturi pe un platou. Calmat în sfârșit, Soliman zâmbi și îi făcu semn fiului său să bea împreună cu el paharul împăcării. Baiazid simți un nod în gât. Sorbetul pe care i-l oferea era otrăvit? Nu-l putea refuza fără să dea la iveală neîncrederea la adresa sultanului. Înghiți băutura răcoritoare fără să simtă vreun efect nociv. Soliman goli și el paharul.

— Acum, du-te la mama ta și mulțumește-i! Ei îi datorezi viața!

Baiazid se prosternă la picioarele tatălui său și îi jură credință veșnică. Se grăbi apoi să ajungă la Roxelana. O găsi întinsă pe un divan, în marele salon al apartamentului său, trasă la față, slăbită, lividă sub machiajul gros. Îngenunche în fața ei și îi sărută mâna.

— Tata mi-a spus să vă mulțumesc pentru că mi-ați salvat viața!

Roxelana făcu un semn care exprima o mare slăbiciune.

— Nu-mi mulțumi. Mi-am făcut doar datoria.

El oftă abătut. Roxelana simți neliniștea fiului ei.

— Dar mâine? bolborosi el. Mâine?... Ce se va întâmpla mâine?

Roxelana îi dezmierdă obrazul cu nespusă blândețe.

— Mâine?... Mâine voi veghea asupra ta de-acolo, de sus! zise ea arătând cu mâna descărnată, plină de inele, cerul însorit care scălda salonul într-o lumină aurie.

A doua zi, picăturile de sânge șiroiră atât de abundent, încât Chira Esther și Israel Mordecai înțeleseră că moartea era aproape. După-amiază, chiar înainte de apusul soarelui, Roxelana simți că viața ei ajunsese la sfârșit. Viziuni învârtejite se împleteau în fața ochilor ei. Înainte de a-și da ultima suflare, murmură:

— Temnița... Temnița... Am evadat...

Funeraliile Roxelanei depășiră în somptuozitate tot ce-și puteau închipui constantinopolitanii. Soția sultanului și împărăteasa otomanilor a fost înmormântată într-un cavou de marmură, în curtea moscheii lui Soliman, perlă a arhitecturii, construită de Sinan. Sultanul porunci ca după moarte trupul lui să fie așezat alături de cel al Roxelanei, marea și unica lui iubire.

În timpul funeraliilor, Soliman rămase nemișcat ca o statuie. S-ar fi zis că pentru el lumea se sfârșise. Chipul lui, ochii lui nu mai exprimau decât un gol imens și înghețat. Spre dezamăgirea lui Nur Banu, care dorea să se instaleze în apartamentul Roxelanei, sultanul hotărî că locuința ei va rămâne neatinsă.

În fiecare seară, Soliman se închidea o oră sau două în camera Roxelanei. Vorbea cu umbra ei, îi amintea de dragostea pe care i-o purta și adesea îi cerea sfatul. Răspunsurile sosite de dincolo erau înțelese numai de el.

Avea un portret al Roxelanei făcut de un pictor venețian după o descriere pe care i-o făcuse el însuși. Îl iubea, deși pânza nu reflecta frumusețea perfectă a Roxelanei. Îl lua cu el pretutindeni, când călătorea,. când mergea la țară, la vânătoare, pentru că îi amintea prezența „materială“ a Roxelanei.

Lumea de la Curte îl privea ca pe un om sfârșit.

34

Rüstem, devenit din nou mare-vizir, își dădea aere de atotputernicie. Mihrimah își atribuia autoritatea mamei sale, fără a fi cu adevărat luată în serios.

Conducătorii politici, militari și religioși aveau senzația că trăiesc o lungă și apăsătoare anarhie. Lipsa de interes a sultanului față de treburile publice devenea îngrijorătoare. Când primea o veste proastă din străinătate, se însufleția, proiecta campanii, apoi înflăcărarea lui dispărea brusc și, doborât de apatie, renunța la tot, părăsea Yeni Serai și pleca la vânătoare.

Incertitudinea politică agită din nou relațiile dintre Selim și Baiazid. Întrucât durerile de stomac ale sultanului și îndeosebi problemele lui de circulație păreau să se înrăutățească, cei doi frați se gândeau din nou la viitor.

Rüstem Pașa reflectă îndelung la ceea ce-i rămânea de făcut, cu atât mai mult cu cât Mihrimah îl ațâța să învenineze relațiile dintre Selim și Baiazid, conform zicalei „Dezbină și cucerește!". Pentru a învrăjbi lucrurile, Rüstem îl văduvi pe Baiazid de cel mai capabil sfetnic și partizan, marele-șambelan Lala Mustafa, pe care îl numi mare-maestru al casei lui Selim. Îl ura pe Lala Mustafa, căci acest personaj se bucurase de protecția marelui-vizir Ahmed. Dar intriga lui Rüstem se întoarse împotriva lui. Oportunist, Lala Mustafa îmbrățișă cu entuziasm cauza lui Selim și îi câștigă încrederea, dezvăluindu-i planurile fostului său stăpân, Baiazid, și uneltirile lui Rüstem, care voia să se impună ca unic arbitru al imperiului. Pentru a-l convinge pe Selim de buna lui credință și pentru a-l compromite pe marele-vizir,

insinuă că legitimitatea lui Baiazid era îndoielnică și că tatăl acestuia era, în realitate, Rüstem. Uluit și recunoscător, Selim îi făgădui lui Lala Mustafa postul de mare-vizir după moartea sultanului Soliman.

Dar Lala Mustafa nu se mulțumi cu ațâțarea zâzaniei dintre cei doi frați. Îi propuse lui Selim o manevră care trebuia să-i asigure o izbândă sigură. Cu acordul acestuia, îi scrise o scrisoare lui Baiazid și, după ce își exprimă devotamentul față de acesta, îl incită să ridice armele împotriva fratelui său mai mare ca să se apere, fiindcă acesta voia să-l asasineze. Ca să-l împiedice pe Selim să-și pună în aplicare planul, îi propuse să preia inițiativa și să-l ucidă.

Baiazid căzu în capcană. Îi scrise lui Selim o scrisoare plină de insulte și îl provocă la o luptă individuală. Pentru a-și arăta disprețul, îi trimise o bonetă de femeie, un șorț și o furcă de tors.

Selim, care detesta violența atunci când implica persoana lui, răspunse printr-un mesaj împăciuitor. Lala Mustafa interceptă scrisoarea și o distruse, după ce ucisese curierul. În același timp, redactă un raport pentru sultan și îi dezvălui – în felul său – conflictul dintre cei doi frați și riscul unui război civil iminent. Citirea acestui raport îl puse pe sultan în încurcătură. Pierdut în durerea pricinuită de moartea Roxelanei, nu bănuia nici pe departe pericolele care amenințau imperiul. Interogat de Soliman, marele-vizir răspunse că el nu fusese informat de existența unui asemenea conflict. Sultanul îl fulgeră cu privirea:

— Atunci, cu ce te ocupi ? Tu ar trebui să fii primul care află !

A doua zi dimineață, le trimise ordine scrise fiilor lui. Pentru a-i despărți, îl numi pe Selim în fruntea unui guvern din Anatolia și îi porunci lui Baiazid să-și părăsească guvernul de la Konieh – punct strategic important între Siria și Egipt – și să preia în schimb guvernul de la Rum. Mânios, închipuindu-și că tatăl său îl defavoriza, Baiazid refuză să execute ordinul.

Soliman află cu stupoare de nesupunerea lui Baiazid. Era tentat să poruncească arestarea și judecarea lui, dar își

aminti că Roxelana, înainte de a muri, intervenise în favoarea lui Baiazid și obținuse iertarea acestuia. Din fidelitate, făcu o ultimă încercare, pentru a liniști spiritele.

Ipocrit, Selim se supuse fără să crâcnească voinței tatălui său. Soliman îl trimise la Baiazid pe Perte Pașa, un demnitar din noua generație, ca să-l aducă pe calea cea bună. Dar solul sultanului se lovi de un interlocutor care refuza orice încercare de împăcare.

— A vrut să mă asasineze. Am dovezi. Îl rog pe tatăl meu, sultanul, să nu se amestece în această neînțelegere.

La întoarcerea la Constantinopol, Perte Pașa îi raportă sultanului eșecul misiunii sale și adăugă că prințul dispunea de o armată de câteva mii de soldați.

După căderea nopții, Soliman se închise singur în camera Roxelanei. La lumina unei lămpi chinezești privi îndelung portretul femeii care însemnase totul pentru el, așezat pe o masă, lângă pat. Cu multă grijă șterse cu mâna câteva fire de praf care se așezaseră pe pânza pictată, apoi zâmbi cu amărăciune.

— Știi bine, Roxelana, că îi iubesc pe copiii noștri, că mi-aș da viața ca să fac pace între Selim și Baiazid. Tu îl preferai pe Baiazid. Nu mi-ai spus-o, dar am înțeles, privindu-te când erai alături de el. În favoarea lui Selim nu pledează decât dreptul primului născut. Are toate defectele de pe lumea asta, dar este ascultător. Baiazid este înzestrat cu calități minunate, dar și cu o trufie și o îndărătnicie care îl împing să încerce orice pentru a-și satisface ambiția și ranchiuna. Este gata să joace la zaruri destinul imperiului. Iată o trăsătură de caracter foarte urâtă, care anulează tot ce are bun. Din contră, Selim acceptă sfaturile bune. Ajutat de un prim-ministru capabil, va ști să-și îndeplinească rolul. Baiazid va risca întotdeauna totul, cedând impulsurilor de moment. Pentru un suveran, este cel mai mare defect. Spune-mi ce trebuie să fac ! Dă-mi un semn !

Își acoperi fața cu mâinile. Lacrimile curgeau pe obrajii lui ridați.

— Am făcut totul ca să împiedic războiul civil care bate la ușă. Dar Baiazid este de neclintit. M-am lovit de reaua lui voință... Îți cer iertare, Roxelana, pentru ceea ce va urma...

Sokollu Pașa, un fost sclav al lui Iskender Celebi și unul dintre cei mai buni generali ai noii generații, primi funcția de comandant-șef al trupelor imperiale. Soliman alesese pentru această operațiune regimentele de ieniceri și spahii cele mai devotate lui. Adăugă și o artilerie numeroasă.

Cele două armate se ciocniră pe câmpia de la Konieh. Soldații lui Baiazid erau în majoritate mercenari sirieni, egipteni și anatolieni, bine antrenați, dar care cedară sub presiunea forțelor disciplinate și perfect dirijate de Sokollu.

Degeaba galopa Baiazid dintr-o parte într-alta a frontului încercând să stopeze deruta soldaților săi. Cuprins de panică, părăsit de trupe, o luă la goană, urmat de cei patru băieți ai săi și de câțiva soldați credincioși. Fu atât de grăbit că-și abandonă haremul și prada de război în mâinile lui Sokollu.

Baiazid și tovarășii lui galopau spre frontiera persană, urmăriți de două escadroane de spahii care primiseră ordin să-i captureze. În timp ce vântul îi șuiera pe la urechi, Baiazid se gândea la speranțele sale pierdute, la proiectele lui nimicite, la visurile sale himerice și – mai presus de orice – la mama lui. Dacă ea ar fi trăit, dezastrul acesta n-ar fi avut loc. Ea ar fi știut să învingă prejudecățile tatălui său și să pună capăt fanfaronadelor lui Selim.

În timpul unei opriri scurte, îi scrise o scrisoare sultanului, implorându-i iertarea. Apoi își reluă fuga. Acum trebuia să caute azil la regele Tahmasp. Era ultima lui șansă, de altfel derizorie. Cunoștea soarta rezervată refugiaților de rang înalt, reduși la rolul de ostatici.

La frontiera persană, urmăritorii lui se opriră. Baiazid puse capăt goanei îngenunchind la picioarele lui Tahmasp, care îi acordă toate onorurile și îi oferi o locuință somptuoasă. Dar Baiazid învățase de mult valoarea mărturiilor de prietenie proclamate de regeasca lui gazdă. În palatul său,

el și fiii lui se simțeau urmăriți ca niște prizonieri de către temnicerii lor.

Fără ca prințul refugiat să fi fost înștiințat, deja începuseră negocierile secrete. Pentru patru sute de mii de monede de aur, Tahmasp acceptă să-i execute pe Baiazid și pe fiii săi. Un pretext mincinos a fost găsit imediat. Li s-a imputat refugiaților turci un complot urzit împotriva vieții regelui Persiei. Aruncați în temniță, Baiazid și fiii lui au fost anunțați oficial că un tribunal extraordinar îi osândise la moarte.

În noaptea de dinaintea execuției, Baiazid scrise un poem care exprima deznădejdea lui înainte de ultima călătorie spre imperiul morții. A doua zi dimineață, satârul călăului puse capăt vieții lui și a fiilor lui. Tahmasp se grăbi să-i trimită un mesaj lui Selim, ca să-i dea fericita veste și să-l felicite pentru că devenise unicul moștenitor legitim al Imperiului Otoman.

La puțin timp după moartea lui Baiazid, Gülmüz, văduva lui înlăcrimată, aduse pe lume un fiu. Lala Mustafa porunci să fie strangulat, executând ordinul lui Selim, pe care de altfel chiar el i-l sugerase.

Lala devenise sfetnicul indispensabil al prințului moștenitor. Selim voi să-i dovedească în public favorurile sale. La un banchet care sărbătorea victoria asupra fratelui său dușman, îl așează în dreapta pe Lala Mustafa și în stânga pe Rüstem, care înghiți greu afrontul. Demnitatea lui de mare-vizir îi atribuia o preeminență pe care prințul o ignora cu bună-știință, ca și cum ar fi vrut să-l prevină în felul acesta că puterea lui se apropia de sfârșit și că trebuia să se gândească la retragere. Proasta lui dispoziție spori din pricina unei crize de hidropizie, boală care îl stânjenea de la o vreme.

În haremul lui Selim, toate doamnele care se prosternau înainte la picioarele Roxelanei se înghesuiau acum să sărute pulpanele rochiei lui Nur Banu, care le accepta omagiile, superioară și tăcută.

Soliman se închise cu umbra Roxelanei, după ce-și avertiză șambelanul că nu dorea să fie deranjat.

Singur în fața portretului cu trăsături atât de vii încât te așteptai în orice clipă ca ochii să clipească sau buzele să

schițeze un zâmbet, Soliman plânse. De ceva vreme lacrimile îi umezeau deseori ochii. Devenise foarte impresionabil. Când simțea că nu-și mai poate stăpâni lacrimile, se izola în apartamentul Roxelanei, în cabinetul său de lucru sau chiar dădea afară toate persoanele din jurul lui.

Nu sfârșitul atroce al fiului și cel al nepoților săi îl făcea acum să plângă. De mult timp moartea nu-l mai emoționa. Execuțiile, asasinatele, otrăvirile și chiar morțile naturale îi răvășiseră întreaga familie, cu excepția lui Selim – cel mai nereușit dintre copiii – și a lui Mihrimah. Pentru el, Roxelana nu era moartă. Ea trăia pentru el și numai pentru el.

Acum plângea pentru că Roxelana îi reproșa supliciul lui Baiazid și al copiilor săi. Căuta scuze, dar nu găsea cuvinte care s-o liniștească...

Rüstem nu uita niciodată afronturile. Războiul care îl opunea lui Selim și lui Lala Mustafa se declanșă viclean. Marele-vizir începu prin a aduna dovezi compromițătoare despre Lala Mustafa. Era un domeniu în care excela. Perseverent, puse mâna pe toate documentele care dovedeau reaua-credință a rivalului său. Descoperi cópii și chiar originale semnate pe care Lala Mustafa avusese imprudența de a le păstra pentru a le folosi mai târziu, în caz de nevoie. Printre dovezile scrise apărea un mesaj de-al Roxelanei, care auzise de intrigile lui Lala și își punea fiul în gardă în fața acestui om care semăna discordie. Acest document, sustras la rândul lui de sfetnicul lui Selim, stârni furia sultanului, care se întoarse împotriva vinovatului. Prințul moștenitor făcu atunci eforturi supraomenești pentru a-și scăpa favoritul de un proces de înaltă trădare. În cele din urmă, reuși să-i salveze viața lui Lala Mustafa, dar acesta fu exilat în străfundurile Anatoliei. Cariera lui încetase definitiv. La scurt timp după căderea sa, avu satisfacția să afle că dușmanul lui triumfător murise de hidropizie.

Soliman îl desemnă succesor al lui Rüstem pe Sokollu Pașa, alegere care îl nemulțumi pe Selim. Acesta nu îndrăzni să protesteze, căci relațiile cu tatăl său se deterioraseră

sensibil. Sultanul îi reproșa depravarea și orgiile sale. Prințul asculta cu capul în pământ mustrările, apoi își relua excesele și cheltuielile nebunești. Exasperat, Soliman hotărî să-i pedepsească pe prietenii lui Selim, care îi încurajau desfrâul. Cei mai mulți dintre ei au fost arestați, condamnați la moarte și executați. Această măsură severă îl înspăimântă pe prinț, care ieși din letargie și din starea permanentă de ebrietate. Impulsionat de energica Nur Banu, se prefăcu că își desfășoară activitatea cu seriozitate. Dar bunele lui intenții nu durară prea mult. Incorigibil, se lăsă din nou în voia viciilor.

Dacă problemele de familie îl tulburau pe Soliman, politica îi acorda în schimb satisfacții. În fața Tunisului, turcii obținură o victorie navală strălucită împotriva creștinilor. Cu toate acestea, moartea lovea în jurul lui Soliman atât pe prieteni, cât și pe dușmani. Bătrânul amiral Andrea Doria și Carol Quintul pieriră, ducând cu ei în mormânt gustul amar al înfrângerii. Tahmasp, regele Persiei, dispăru și el. Moartea îl răpi, de asemenea, pe Ferdinand de Austria, acest veșnic învins, care n-avea alt merit decât că salvase Viena.

Moartea și bătrânețea îndepărtaseră din Divan pe aproape toți vechii colaboratori ai lui Soliman. Nu mai vedea în jurul lui decât chipuri noi și tinere. Comparația îl făcea și mai sensibil la propria decrepitudine. Problemele de circulație îi umflau picioarele, îngreunându-i mersul. Trupul lui slab și mina proastă îi frapau pe interlocutori. Se machia, pentru a-și ascunde de diplomați decăderea și paloarea maladivă.

Cu excepția încăperilor Roxelanei, nu mai punea piciorul în harem. Odaliscele tinere și frumoase, schimbate mereu, așteptau neliniștite ziua în care sultanul avea să-și dea ultima suflare.

Roxelana îi lipsea înfiorător de mult lui Soliman. Noaptea, stingea toate luminile și se întindea pe patul ei, închipuindu-și că aceasta să află vie alături de el. Îi vorbea cu blândețe despre dragostea lor, îi dezvăluia grijile care îl măcinau, decepțiile și prea rarele satisfacții. Uneori, aprindea

lămpile, deschidea dulapurile și, cu mâinile lui subțiri, mângâia veșmintele de mătase, le ducea la buze și aspira parfumul Roxelanei.

Auzise spunându-se că regina Spaniei, Ioana Nebuna, ținea lângă ea coșciugul care adăpostea rămășițele soțului ei, luându-l cu ea pretutindeni. Îi scuza demența.

Când ieșea călare, poruncea escortei să-l urmeze la distanță. Se izola astfel pentru că uneori vorbea cu umbra Roxelanei și nu voia ca oamenii să-l audă vorbind de unul singur. Discuta din când în când cu Ibrahim, care îi apărea în toată splendoarea tinereții. Epoca senină a adolescenței era subiectul lor preferat. Apoi își amintea oftând că, din vestitul său triunghi, el era singurul supraviețuitor.

Victoria navală de la Tunis îi sugeră lui Soliman ideea de a-și încheia domnia pintr-o lovitură fulgerătoare: cucerirea insulei Malta din mâinile cavalerilor Sfântului Ioan, alungați din Rhodos. Pregăti îndelung expediția. Această activitate îi învie energia. Alese generalii cei mai capabili, amiralii cei mai experimentați, mobiliză o flotă de două sute de vase și treizeci de mii de oameni din trupele de elită. Disproporția de forțe era atât de mare, încât victoria turcilor era ca și obținută. Cu toate acestea, ceea ce nu prevăzuse nimeni se întâmplă. În ciuda superiorității zdrobitoare a turcilor, Malta nu căzu, și asediatorii se repliară. Soliman scăpă ca prin urechile acului de un atac de apoplexie. Dar fu silit să se încline în fața evidenței. Malta nu putea fi cucerită.

Această înfrângere umilitoare trebuia spălată cu sânge. Găsi repede pretextul. Maximilian al II-lea, împăratul Austriei și fiul lui Ferdinand, refuza să plătească tributul impus tatălui său și cerea în plus restituirea orașelor cucerite de turci în Ungaria. Mânios, Soliman adună cea mai puternică armată mobilizată vreodată de Imperiul Otoman.

În ajunul marii plecări, petrecu noaptea în camera Roxelanei. Întins pe pat, cu brațele încrucișate sub cap, contempla tavanul împodobit cu stucaturi aurite. Deși le privise de atâtea ori în timp ce Roxelana se odihnea, cu obrazul rezemat de

pieptul lui, zărea pentru prima dată stalactitele mici și delicate care reflectau lumina dulce a lumânărilor.

— Mâine-dimineață părăsesc Constantinopolul, Roxelana. De altfel, te iau cu mine. Am comandat pentru portretul tău o cutie mare, tapisată cu catifea. În campania aceasta mă voi putea bucura de prezența ta, ceea ce în trecut n-a fost posibil. S-ar părea că am luat-o pe urmele Ioanei Nebuna! Iartă-mă, Roxelana, pentru gluma asta nevinovată! Am îmbătrânit, mica mea pasăre a paradisului! Nu știu dacă ne vom mai întâlni vreodată în camera aceasta în care am cunoscut cea mai mare fericire de care se poate bucura vreun om! Unele presentimente nu înșală, porumbița mea dulce!

Mângâie perna de mătase așezată alături de a lui.

— Sunt obosit, dar nu pot să dorm! Licorile lui Mordecai nu mă mai ajută! Dăruiește-mi vise frumoase, Roxelana! Vreau să-mi apari așa cum te-am văzut când mi-ai fost prezentată! Aveai atunci șaptesprezece ani! Îmi amintesc că eram mai emoționat decât tine! Ce frumoasă erai!...

Visă cu ochii deschiși toată noaptea. Zorii îl găsiră treaz. Bătu din palme și sclavii se grăbiră să intre ca să-l conducă la baia de aburi. Când coborî din pat, își simți picioarele grele ca plumbul. Se sprijini de umerii celor doi sclavi ca să se târască până la baie.

Era pentru prima dată când mergea la război purtat în litieră. Suirea pe cal era din ce în ce mai dureroasă. Dar să fie legănat toată ziua în cutia aceea lunguiață îl plictisea. Avea impresia că se află într-un coșciug, doar că ceva mai mare. Portretul Roxelanei, scos din cutie, era așezat în fața lui.

— Înțeleg acum, porumbița mea, de ce nu-ți plăcea să te plimbi în litieră. Legănatul acesta continuu îmi dă grețuri! Și, în plus, nu se vede peisajul! Dar am străbătut de atâtea ori drumul spre Buda încât îl cunosc pe dinafară!

Marele-vizir Sokollu îi raporta de trei ori pe zi înaintarea marii armate.

— Mă simt ca o fiară în cușcă în litiera asta! exclamă sultanul iritat. Mâine voi călări!

După plecarea lui Sokollu, se adresă portretului Roxelanei:

— Mâine nu-ți voi ține de urât, iubirea mea! Dar nu pentru mult timp! Vreau doar să fac un pic de mișcare!

Din păcate, experiența hipică a lui Soliman se dovedi a fi o dezamăgire. După un marș la pas de câteva ore, fu silit să se suie din nou în litieră.

— Roxelana, m-am întors lângă tine! De-acum înainte vom fi nedespărțiți!

Marea armată se apropie de Buda. Marele-vizir îi raportă stăpânului său că fortăreața Szeged opunea o rezistență feroce. Garnizoana, deși nu foarte numeroasă, îi respingea pe atacatori, provocându-le pierderi grele.

— Încă un spin în coastă! strigă sultanul furios. Vă dau trei zile ca să radeți Szegedul de pe fața pământului!

Soliman se instală în cortul său, căci îl dureau îngrozitor picioarele. Întins pe un pat de campanie, asculta rafalele continue al tunurilor, vacarmul bătăliei, exploziile minelor și ale contraminelor, pocnetele muschetelor. O muzică firească pentru urechile lui, dar care, de data aceasta, îl făcea să clocotească de furie. Cele trei zile acordate pentru nimicirea fortăreței se scurseseră, urmate de alte trei zile, apoi de altele... În fine, trecură trei săptămâni fără nici un rezultat...

Scrâșnea din dinți și-l fulgera din priviri pe Sokollu Pașa, care îi raporta în fiecare zi „progresele“ asediului.

— Virtuțile războinice ale turcilor s-au dus pe apa sâmbetei! urla Soliman, congestionat de furie. Mai puțin de trei mii de austrieci țin la respect două sute de mii de turci!

Soliman se simțea rău, foarte rău. Greutății din picioare i se adăuga o greutate apăsătoare în ceafă. Mânia făcea să i se urce sângele la cap.

Israel Mordecai era dezolat, pentru că nu știa cum să-l aline. Poțiuni, licori, ceaiuri nu aveau nici un efect asupra nervilor surescitați ai sultanului.

— Trebuie să vă calmați, Înălțimea Voastră! Altfel vă puneți viața în pericol!

— Un singur lucru mă poate calma! țipa Soliman mânios. Căderea Szegedului!

— Orașul este, practic, în mâinile noastre, anunță marele-vizir. Fortăreața e doar o grămadă de ruine fumegânde. Numai donjonul mai rezistă. Dar este deja minat. Mâine în zori va fi al nostru!

Marele vizir ieși. Soliman nu răspunse. Închise ochii, pentru că avu brusc senzația că tocmai îi explodase capul. Bărbia îi căzu în piept. Încercă să vorbească, dar nu reuși decât să bolborosească niște sunete nearticulate. Lui Mordecai i se păru că aude numele Roxelanei, pronunțat cu greutate. Apoi sultanul tăcu. Medicul verifică atent pulsul, care se oprise...

A doua zi în zori donjonul se prăbuși, sfărâmat de o explozie care cutremură pământul. Întreaga garnizoană a fost nimicită, antrenând în căderea ei mii de turci.

Marele-vizir intră la sultan ca să-i anunțe victoria promisă. Dar padișahul, nemișcat, era culcat pe spate și părea să fixeze tavanul. Așezat pe un taburet, pierdut, Mordecai stătea lângă stăpânul său neînsuflețit. Sokollu îi aruncă medicului o privire întrebătoare. Acesta clătină din cap, dezolat.

Cu pași siguri, marele-vizir părăsi cortul. Câteva clipe mai târziu, se întoarse, urmat de un mut al seraiului înarmat cu o frânghie. Mutul se apropie de Mordecai pe la spate și, cu un gest brusc, îi petrecu frânghia pe după gât. În felul acesta, secretul morții sultanului nu putea fi divulgat. Apoi marele-vizir îi convocă pe generali și pe viziri la un consiliu de război.

— I-am raportat Înălțimii Sale căderea Szegedului. Înălțimea Sa vă felicită pentru vitejia voastră și poruncește armatei să se întoarcă la Constantinopol. Scopul acestei bătălii a fost atins.

Ofițerii schimbară priviri mirate, dar nu puseră întrebări. Marele-vizir găsi de cuviință să adauge:

— Campania împotriva Vienei va fi reluată în viitorul apropiat!... Trebuie să vă înștiințez că Înălțimea Sa este suferind. Până se înzdrăvenește, a hotărât să nu-și mai

părăsească litiera. Înălțimea Sa m-a însărcinat să-i prezint raportul zilnic privind progresele marșului nostru. Etapele vor fi stabilite de Înălțimea Sa!

Armata făcu cale întoarsă spre Constantinopol. În secret au fost trimiși înainte curieri călare pentru a-l anunța pe Selim de moartea tatălui său și de propria suire pe tron. Sokollu nu avea nici o stimă pentru acest bețiv, dar își amintea cuvintele rostite de Soliman în fața ambasadorilor, la o festivitate, după moartea lui Baiazid: „Lăudat fie Allah! Am trăit destul pentru a-i vedea pe musulmani scăpați de nefericirile care i-ar fi copleșit dacă fiii mei s-ar fi luptat între ei pentru tron. Acum îmi pot termina zilele în pace, în loc să trăiesc și să mor în disperare."

Seara, în vreme ce armata întindea tabăra, cortul imperial era ridicat, și Soliman, instalat pe tron ca și cum ar fi fost viu. Generalii îngenuncheau în fața împărătescului lor stăpân, care privea în gol, pierdut în gânduri. Marele-vizir își apropia urechea de gura sultanului, prefăcându-se că-i ascultă ordinele, apoi le transmitea șefilor militari vizați. Aceștia, obișnuiți cu mutenia lui – după moartea Roxelanei devenise taciturn –, se prosternau în fața cadavrului fardat cu grijă, apoi ieșeau în vârful picioarelor.

Se scurseră săptămâni întregi fără ca soldații să se îndoiască de faptul că stăpânul lor era în viață. În cele din urmă, într-o seară, de la Constantinopol sosi un curier purtând o scrisoare semnată de Selim care îl anunța pe Sokollu că preluase puterea. Secretul nu mai avea rost. Marele-vizir adună armata și, la lumina miilor de torțe, le comunică vestea tragică. Apoi draperiile care acopereau intrarea în cortul imperial au fost trase, și militarii au primit permisiunea se treacă în șir indian prin fața catafalcului pe care odihnea Soliman. În vreme ce plânsetele se înălțau spre cer, un cor intonă cântecele mortuare prescrise de Coran. Apoi marele-vizir urcă pe o estradă și strigă pe un ton solemn:

— Sultanul Soliman a murit! Trăiască sultanul Selim al II-lea!

Armata aclamă la unison:

— Trăiască sultanul Selim al II-lea!

A doua zi dimineață, trupele își reluară marșul. Coloana interminabilă se îndrepta în liniște către capitală, așa cum se cuvine unui cortegiu funebru.

La Constantinopol se făceau ultimele pregătiri pentru funeraliile padișahului defunct. Trupul său trebuia înmormântat în curtea moscheei lui Soliman, lângă mormântul Roxelanei, marea și unica lui iubire.

Soliman Magnificul și Divina Roxelana se vor odihni împreună până la sfârșitul veacurilor.

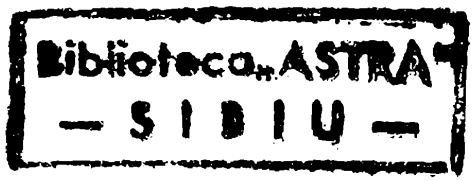
Biblioteca „ASTRA"
— SIBIU —

Din colecția *„Romanul Istoric“*,
la **Editura *LUCMAN***
au apărut:

NEFERTITI - REGINA NILULUI
de Guy Rachet
MOISE - FARAONUL REBEL
de Bernard Simonay
KEOPS ȘI CONJURAȚIA IBISULUI
de Guy Rachet
TUTANKHAMON - FARAONUL BLESTEMAT
de Danièle Calvo Platero
RAMSES AL II-LEA - SOARELE EGIPTULUI
de Claire Lalouette
THEODORA - ÎMPĂRĂTEASA BIZANȚULUI
de Michel de Grèce

În curs de apariție:
ALEXANDRU CEL MARE
de Maurice Druon
KEOPS ȘI MAREA PIRAMIDĂ
de Guy Rachet

Tipografia
SHIK & LUCMAN
Strada Nicolae Drăgan nr. 10
Sector 5, Bucureşti-Romania

Format: 130/200
Tiraj: 1500

În secolul al XVI-lea, puterea turcească amenință creștinătatea. În spatele zidurilor haremului, sute de sclave, capturate din întreaga Europă, trăiesc în speranța de a fi remarcate într-o zi de sultan.

La 16 ani, Roxelana este mai frumoasă, mai inteligentă și mai ales mai ambițioasă decât tovarășele sale de nenorocire. Și-a pierdut țara – Polonia –, numele, libertatea, însă e gata de orice seducție și de orice cruzime pentru putere. De atunci destinul ei este legat de cel al sultanului Soliman. Pe calea care duce spre glorie va întâlni oare dragostea ?

Roxelana Divina și Soliman Magnificul – povestea lor avea să supraviețuiască secolelor.

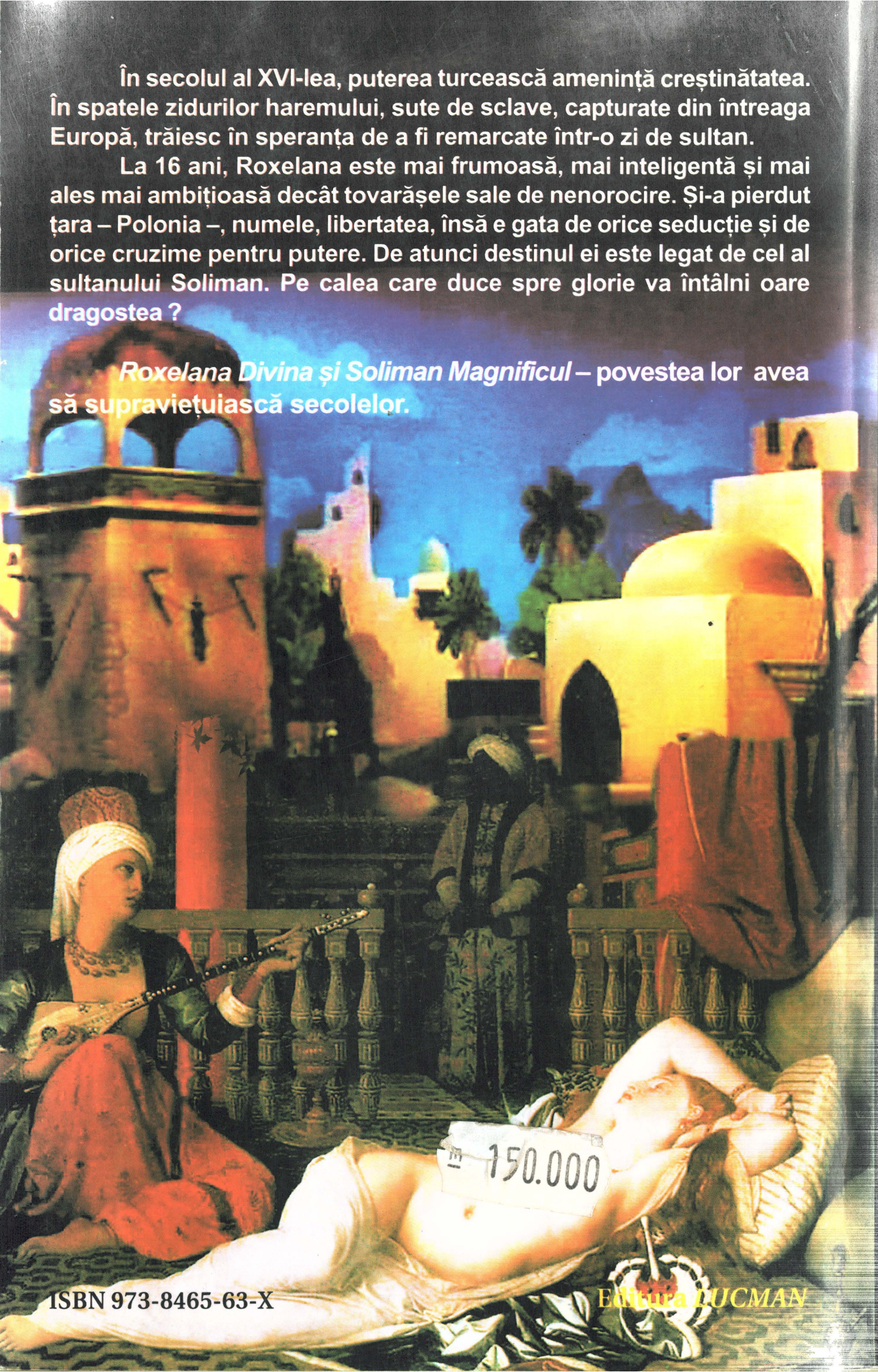

ISBN 973-8465-63-X

Editura LUCMAN